I. Svezak.

KOLEDAR

svih Svetaca i Svetica Božjih

ili

ŽIVOTI SVETACA

za sve dneve godišta i sve godišnje

Svetkovine pomične i nepomične

i potpuni privod

RIMSKOGA MARTIROLOGIJA

KNJIGA

dilom složena a dilom privedena po Crkovnim izvorima

Odobrenjem Crkovne Vlasti.

U SPLITU
Nakładom »Narodne Tiskare«
1898.

Uviti isplaćivanja.

Pošto će Martirologij imati 12 svezaka, od kojih zapada svaki 20 novč. zato da predbrojnici ne troše mnogo puta za poštarinu, ustanovljuju se ovi uviti za isplaćivanje:

Netom se primi prvi svezak, treba poslati najmanje for. 1:20, kojim iznosom bit će plaćena polovica Martirologija ili šest svezaka.

Netom se primi sedmi svezak, treba poslati opet for. 1:20 i time će biti sve plaćeno. — Kazalo će primiti svak bezplatno.

Tko bude želio imati cili Martirologij tvrdo uvezan pod lipom koricom platit će suviše novč. 60. — Tko bude htio da mu se pošalje samo koricu, platit će novč. 20.

NB. Tko ne pošalje for. 1:20 posli prvog svezka, neće primiti drugi svezak.
Za one, koji su već platili ovo ne vridi.

NARODNA TISKARA.

KOLEDAR

svih Svetaca i Svetica Božjih

ili

ŽIVOTI SVETACA

za sve dneve godišta i sve godišnje

Svetkovine pomične i nepomične

i potpuni privod

RIMSKOGA MARTIROLOGIJA

KNJIGA

dilom složena a dilom privedena po Crkovnim izvorima

Odobrenjem Crkovne Vlasti.

U SPLITU
Nakladom Narodne Tiskare
1898.

ad N.m 1466

Imprimatur.

Ex Curia Episcopali

Spalati die 3 Junii 1896

(L. S.) V. VALLE Prov.rius Gen.is.

UVOD.

Znao sam, da je u mnogim jezicima priređeno Rimsko Martirologije, to jest ona knjiga, u kojoj su upisani svi sveti mučenici, isporidnici, sve svete divice i udovice, što se priko godine svetkuju ili spominju po naredbi naše svete Matere Crkve; pak sam hotio da tu knjigu i u hrvatski jezik prirèdem. A da ragja moja bude bolja i puku ugodnija opisao sam u kratko i sve svetkovine pomične i nepomične, a i živote svetaca za sve dneve godišta, po ovim crkvenim knjigama:

Prvo: *Martirologije Rimsko izdano u talijanskom jeziku godine 1886 od Salesianske Tiskarne u Torinu.*

Drugo: *Životi Svetaca od opata Rohrbachera po talijanskom privodu:*

Treće: *Životi Svetaca, koje izdade Sveto-Jeronimsho Družtvo u Zagrebu.*

Četvrto: *Sveto Pismo, a*

Peto: *Rimsko časoslovlje.*

Znam doisto, da će ova knjiga narodu našemu dobro doći i da će je svaki pravovirni kršćanin rado čitati.

Svakoj obitelji biti će korisno, bude li na večer čitala život kojega sveca i spominjala odabranike one, koji su za isporidanje i priznavanje Isusa Krsta, za obranu svetih Evangjelskih istina prolili svoju krv, ili se po kršćanskim kripostima u Bogu posvetili i učinili dostojni slave vikovite.

Pisac.

O SVETKOVINAMA U OPĆE.

Svetkovine su **pomične** ili **nepomične. Pomične** su svetkovine one, koje dolaze u stanoviti dan nedilje, ali ne svake godine u stanoviti dan miseca. Uskrs, Duhovi, Ruzarica dolaze uvik u nedilju, a Uzašašće i Tilovo dolaze uvik u četvrtak, ali te svetkovine nedolaze svake godine u isti dan miseca, i zato se i zovu **pomične.** — A **nepomične** su pak one svetkovine, koje nedolaze svake godine u stanoviti dan nedilje, ali uvik u stanoviti dan miseca. Na priliku: Mlado lito dolazi uvik na prvi siĉnja, Bogojavljenje na šest sičnja, Velika Gospa na petnaest kolovoza, Mala Gospa na osam rujna, Božić na dvadesetipet prosinca, ali te svetkovine nedolaze svake godine u isti dan nedilje i zato se i zovu **nepomične.**

Svetkovine su pak ili **blagdanske** *(svetašnje)* ili **proste** *(svagdanje)*. **Blagdanske** su one, koje se svetkuju blagdanom *(svetašnjim, nerabotnim danom)*, a **proste** one, koje se svetkuju bez blagdana.

Svetkovine su nadalje ili **sveopćene,** ili **pokrajinske** ili **misne. Sveopćene** su svetkovine one, koje se svetkuju po svemu katoličanstvu, kao što su na priliku: Božić, Bogojavljenje, Porogjenje Svetog Ivana Krstitelja, Sveti Petar, Sveti Pavao, Velika Gospa, Mala Gospa it.d. **Pokrajinske** su one svetkovine, koje se po cilome katoličanstvu nesvetkuju, dali samo u pojedinim pokrajinama ili biskupijama; a **misne** su pak one, koje se nesvetkuju nego u pojedinim mistima katoličanstva, kao što su na priliku: spomen misnih Svetaca, posvećenja Crkavâ it.d.

Ukazanje

danâ i miseci

u koje dolaze poglavite svetkovine pomične počamši od godine 1897 pak sve do godine 1950 po Isusovu Porogjenju.

Godine	Slovo Martirol.	Pedeset-nica	Čista Srida	Prislavno Uskrsn.	Uzašašće	Duhovi	Prisveto Trojstvo	Tilovo	Prva ned. Prišašća
1897	G.	14 velj.	3 ož.	18trav.	27svib.	6 lip.	13 lip.	17 lip.	28stud.
1898	g.	6 velj.	23 velj.	10trav.	19svib.	29svib.	5 lip.	9 lip.	27stud.
1899	t.	29 sič.	15 velj.	2trav.	11svib.	21svib.	28svib.	1 lip.	3pros.
1900	N.	11 velj.	28 velj.	15trav.	24svib.	3 lip.	10 lip.	15 lip.	2pros.
1901	k.	3 velj.	20 velj.	7trav.	16svib.	26svib.	2 lip.	6 lip.	1pros.
1902	D.	26 sič.	12 velj.	30 ož.	8svib.	18svib.	25svib.	29svib.	30stud.
1903	b.	8 velj.	25 velj.	12trav.	21svib.	31svib.	7 lip.	11 lip.	29stud.
*1904	n.	31 sič.	17 velj.	3trav.	12svib.	22svib.	29svib.	2 lip.	27stud.
1905	E.	19 velj.	8 ož.	23trav.	1 lip.	11 lip.	18 lip.	22 lip.	3pros.
*1906	e.	11 velj.	28 velj.	15trav.	24svib.	3 lip.	10 lip.	14 lip.	2pros.
1907	r.	27 sič.	13 velj.	31 ož.	9svib.	19svib.	26svib.	30svib.	1pros.
*1908	H.	11 velj.	4 ož.	19trav.	28svib.	7 lip.	14 lip.	18 lip.	29stud.
1909	h.	7 velj.	24 velj.	11trav.	20svib.	30svib.	6 lip.	10 lip.	28stud.
1910	u.	23 sič.	9 velj.	27 ož.	5svib.	15svib.	22svib.	26svib.	27stud.
1911	P.	12 velj.	1 ož.	16trav.	25svib.	4 lip.	11 lip.	15 lip.	3pros.
*1912	l.	4 velj.	21 velj.	7trav.	16svib.	26svib.	2 lip.	6 lip.	1pros.
1913	C.	19 sič.	5 velj.	23 ož.	1svib.	11svib.	18svib.	22svib.	30stud.
1914	c.	8 velj.	25 velj.	12trav.	21svib.	31svib.	7 lip.	11 lip.	29stud.
1915	p.	31 sič.	17 velj.	4trav.	13svib.	23svib.	30svib.	3 lip.	28stud.
*1916	F.	20 velj.	8 ož.	23trav.	1 lip.	11 lip.	18 lip.	22 lip.	3pros.
1917	f.	4 velj.	21 velj.	8trav.	17svib.	27svib.	3 lip.	7 lip.	2pros.
1918	s.	27 sič.	13 velj.	31 ož.	9svib.	19svib.	26svib.	30svib.	1pros.
1919	N.	16 velj.	5 ož.	20trav.	29svib.	8 lip.	15 lip.	19 lip.	30stud.
*1920	k.	1 velj.	18 velj.	4trav.	13svib.	23svib.	30svib.	3 lip.	28stud.
1921	B.	23 sič.	9 velj.	27 ož.	5svib.	15svib.	22svib.	26svib.	27stud.
1922	b.	12 velj.	1 ož.	16trav.	25svib.	4 lip.	11 lip.	15 lip.	3pros.
1923	n.	28 sič.	14 velj.	1trav.	10svib.	20svib.	27svib.	31svib.	2pros.
*1924	E.	17 velj.	5 ož.	20trav.	29svib.	8 lip.	15 lip.	19 lip.	30stud.
1925	e.	8 velj.	26 velj.	12trav.	21svib.	31svib.	7 lip.	11 lip.	29stud.
1926	r.	31 sič.	17 velj.	4trav.	13svib.	23svib.	30svib.	3 lip.	28stud.
1927	H.	13 velj.	2 ož.	17trav.	26svib.	5 lip.	12 lip.	16 lip.	27stud.
*1928	h.	5 velj.	22 velj.	8trav.	17svib.	27svib.	3 lip.	7 lip.	2pros.

* Godine pristupne označene su zvizdom.

Godine	Slovo Martirol.	Pedeset-nica	čista Srida	Prislavno Uskrsn.	Uzašašće	Duhovi	Prisveto Trojstvo	Tilovo	Prva ned. Prišašća
1929	u.	27 sič.	13 velj.	31 ož.	9svib.	19svib.	26svib.	30svib.	1pros.
1930	P.	16 velj.	3 ož.	20trav.	29svib.	8 lip.	15 lip.	19 lip.	30stud.
1931	l.	1 velj.	18 velj.	5trav.	14svib.	29svib.	5 lip.	4 lip.	29stud.
*1932	C.	24 sič.	10 velj.	27 ož.	5svib.	15svib.	22svib.	26svib.	27stud.
1933	e.	12 velj.	1 ož.	16trav.	25svib.	4 lip.	11 lip.	15 lip.	3pros.
1934	p.	28 sič.	14 velj.	1trav.	10svib.	20svib.	27svib.	31svib.	2pros.
1935	F.	17 velj.	6 ož.	21trav.	30svib.	9svib.	16svib.	20 lip.	1pros.
*1936	f.	9 velj.	26 velj.	12trav.	21svib.	31svib.	7 lip.	11 lip.	29stud.
1937	s.	24 sič.	10 velj.	28 ož.	6svib.	16svib.	23svib.	27svib.	28stud.
1938	N.	13 velj.	2 ož.	17trav.	26svib.	5 lip.	12 lip.	16 lip.	27stud.
1939	k.	5 velj.	22 velj.	9trav.	18svib.	28svib.	4 lip.	8 lip.	3pros.
*1940	B.	21 sič.	7 velj.	24 ož.	2svib.	12svib.	19svib.	23svib.	1pros.
1941	b.	9 velj.	26 velj.	13trav.	22svib.	1 lip.	8 lip.	12 lip.	30stud.
1942	n.	1 velj.	18 velj.	5trav.	14svib.	24svib.	31svib.	4 lip.	29stud.
1943	E.	21 velj.	10 ož.	25trav.	3 lip.	13 lip.	20 lip.	24 lip.	28stud.
*1944	e.	6 velj.	23 velj.	9trav.	18svib.	28svib.	4 lip.	8 lip.	3pros.
1945	r.	28 sič.	14 velj.	1trav.	10svib.	20svib.	27svib.	31svib.	2pros.
1946	H.	17 velj.	6 ož.	21trav.	30svib.	9 lip.	16 lip.	20 lip.	1pros.
1947	h.	2 velj.	19 velj.	6trav.	15svib.	25svib.	1 lip.	5 lip.	3stud.
*1948	u.	25 sič.	10 velj.	28 ož.	6svib.	16svib.	23svib.	27svib.	28stud.
1949	P.	13 velj.	2 ož.	17trav.	26svib.	5 lip.	12 lip.	16 lip.	27stud.
1950	l.	5 velj.	22 velj.	9trav.	18svib.	28svib.	4 lip.	8 lip.	3pros.

SVETKOVINE POMIČNE.

U nedilju drugu po Bogojavljenju ili Vodokršću.

Prisveto Ime Isusovo.

U ovi dan naša Crkva svetkuje ono prisveto ime, koje je svrhu svakog imena; koje višnji Otac jedinomu Sinu svomu upućenomu dade, da se imenu Isusovu svako kolino klanja: nebesko, zemaljsko i pakleno. Ime sina Božjega bi nazvano **Isus** na Nebesima, još prije nego se zače u utrobi Divičanskoj. Drugo ime nije dato nama ljudima pod nebom u koje imademo spašeni biti. Valja da se prisvetom imenu Isusovu klanjamo, da ovo prisveto ime poštujemo, svetkujemo i proslavimo, jer je u njemu neizmirna kripost, neizmirno moguéstvo. Dati će nam se sve ono, što budemo u Isusovo ime pitati, jer Isus reče: *virujte, i u ime ćete moje čudesa činiti i u ime moje gjavle goniti.* Sveti Petar veli sakatu: *neimadem ni zlata ni srebra, ali ti dajem što imam: u ime Isusa Nazaranina ustaj i hodi.* I sakat ustade i ode.

U ime Isusa Nazaranina, što je mučno, lako biva, što gorko, slatko a teško se u lagano obraća. Likarija u nemoći, utišenje u nevolji, radost u žalosti, kripost svaka u svemu i u svačemu jest ime Isusovo.

Slava zato prisvetom imenu Isusovu, slava mu u srcima, u dušama, u mislima, u ričima, u dilima našim; slava mu u svemu i posvuda po sve vike vikova. Amen!

U nedilju treću po Bogojavljenju ili Vodokršću.

Sveta Obitelj Nazaretska.

U ovi dan naša Crkva, po naredbi svetoga Oca pape Leona trinaestoga slavi i svetkuje prisvetu Obitelj Nazaretsku: Isusa Krsta jedinorogjenoga Sina Božjega, Gospodina našega; mater njegovu, prisvetu i prislavnu Divicu Mariju, pomoćnicu, zaštitnicu našu i svetoga Jozipa njezinoga zaručnika i pokrovitelja naše svete matere Crkve.

Budi slava i hvala u vike Isusu, Mariji i Josipu. Amen!

U Sridu po nedilji pedesetnici

Čista srida ili Pepelnica.

Korizma je vrime godine na osobiti način Bogu posvećeno; vrime u koje se kršćani postom i pokorom pripravljaju da dočekaju sveti Vazam, da na dostojni način svetkuju sveto Uskrsnuće Gospodina našega Isusa Krsta.

Korizma počima od sride po nedilji pedesetnici a završuje se Velikom Subotom. Ta srida zove se **čista srida i pepelnica.** Naša crkva, želeći da pravovirne svoje od griha odvrati, uvik ih uči i na dobro nutkuje; ali ovo ona u današnji dan čini na osobiti način: posiplje kršćane pepelom, ter im spominje **da su prah i da će se u prah obratiti,** želeći time, da ih odvrati od svitovnih ispraznosti i da ih povrati Gospodinu, eda se postom i pokorom učine dostojni s Njim slavno uskrsnuti.

U Petak po gluhoj nedilji ili u petak prid cvitnicom

Sedam žalosti blažene Divice Marije.

Naša crkva u Petak po gluhoj nedilji, prije cvitnice, spominje one prigorke boli i žalosti, koje priblažena Divica Marija podni zaradi Božanstvenoga Sina svoga, Spasitelja našega.

Prva joj žalost bi, kad prikazavši obljubljenoga Sina svoga u Templu začu, gdi joj stari Simeon, prorok sveti, navisti i reče: »tvoju će dušu proći mač« pridvigjajući muku, koju imagjaše da podnosi za spasenje naše.

Druga ju priteška žalost obuze kad bi usilovana uteći u Egipat sa ditićem Isusom i zaručnikom svojim svetim Josipom da se ukloni progonstvu kralja Iruda, koji hotijući Isusa pogubiti, bijaše naredio da u Betlehemu i okolici budu poklana sva muška nejaka dičica.

Treću je žalost podnila kad došavši sa zaručnikom svojim u Jerusolim da Vazam svetkuje, te vraćajući se kući, izgubi obljubljenoga Sina svoga, ter ga tri puna dana tražijaše po gradu, uzdišući i plačući.

Četvrti prioštri mač progje priljubeznivo srce pričiste Divice onda, kad je na gori Kalvarija sritila Sina svoga pod priteškim brimenom križa.

Petu je nemilu žalost podnila, videći na križu propeta obljubljenog Sina svoga a primilog Spasitelja našega.

Šestu je tešku muku podnila, kad sa križa skinuše mrtvo tilo primilog Sina njezinoga ter joj ga položiše u naručje.

A sedmu je prigorku i prinemilu žalost podnila, kad je obljubljenoga Sina svoga do u grob otpratila.

Promislimo na boli i žalosti neodolive, koje obuzimahu primilostivo srce prisvete Divice videći priljubljenoga jedinorogjenoga Sina svoga u onim toli gorkim i toli teškim mukama, ter se pokajmo grihâ naših, i stanovito odlučimo, pokorom, molitvom i dobrim dilima uzradovati primilo Njezino srce.

Nedilja Cvitna

Cvitnica — Osmina prid svetim Uskrsnućem.

Kad se Isus približavaše Jerusolimu, posla dva učenika svoja koji mu privedoše tovaricu sa pulićem, i on na pulića sidne i u grad se uputi.

Ulizući u Jerusolim, mnoštva noseći kite masline i palme, vapijahu govoreći: *Hosanna, sinu Davidovu, blagoslovljen koji prigje u ime Gospodinovo: Hosanna, vavičnji (blagoslovljen koji si prišao u mnoštvu milosrgja svoga).*

I govorahu: Ovo je Isus prorok iz Nazareta u Galileji. Ovo je Isus koji je Lazara uskrsnuo od mrtvih, koji je vid povratio slipcu rogjenomu, koji je tolike nemoćnike ozdravio, koji je nas gladne u pustinji nahranio. Slava mu budi od vika do vika.

Ali poglavice misničke i pisci, čuvši to, naumiše Isusa pogubiti.

Veliki četvrtak.

Prvo blagdana vazmenoga znajući Isus da igje vrime da pridje s ovoga svita k Ocu, hoti da po zadnji put večera sa učenicima svojima. Megju ovima bijaše i Juda Šimun Iskariot, kojega vrag izdajstva već bijaše obuzeo.

Uzevši Isus kruh i uzdavši hvale razlomi ga i reče: *Uzmite i blagujte: ovo je tilo moje, koje se za vas pridaje, ovo činite na moje uspomenuće.* Onda uze i čašu govoreći: *Ova čaša novoga zakona jest u krvi mojoj. Ovo činite na moje uspomenuće kolikogod puta budete piti. Koliko god puta budete blagovati ovaj kruh i čašu ovu piti, navišćivati ćete smrt Gospodinovu doklen prijde. Zato koji god bude blagovati kruha ovoga ili bude piti čaše Gospodinove nedostojno, biti će krivac tila i krvi Gospodinje.* Ovako Gospodin i Spasitelj naš, u današnji dan, ustanovi Svetu Pričest i prisveto Posvetilište Mise.

Veliki Petak.

U ovi dan naša Crkva i mi svi s njom spominjemo prisveti oni dan, u koji Isus Krst, za otkupljenje naše i da nas od grišnoga, paklenoga ropstva i sužanjstva oslobodi, podnivši neizmirne muke i boli, propet na drvu križa, priminu s ovoga svita. U ovi dan sva stvorenja upoznaše Božanstvo Gospodina našega. U ovi dan mi svi, koji smo po njemu kršteni, tvrdo i stanovito odlučimo, netlačiti ime Njegovo, niti ikada, budi kako, uvriditi prisveti bilig spasenja i otkupljenja našega.

Velika Subota.

U ovi dan tilo Gospodina našega Isusa Krsta počivaše u grobu, a On u Božanstvenom duhu svomu sigje u limbo da utiši svete Oce, koji su dostojni bili vikovite slave, i da im navisti radosnu vist, da je otkupljenje svršeno.

Nedilja prislavnoga Uskrsnuća Gospodinova.

Židovi, već četiri vika stenjahu pod teškim Egipatskim ropstvom, kad Mojsija po hotinju i objavljenju Božjemu naredi puku svomu, da se na odlazak opremi i da svaki domaćin zakolje po janje, te krvlju njegovom obilježi donji i gornji prag kućnih vrata, eda bi krvlju obiližene kuće mimoišao Angjeo Božji, koji imagjaše pogubiti sve Egipatske prvorogjenike. Po naredbi Mojsijinoj učiniše, i onda, na noge, i štapom u ruci, pojedoše **vazmeno,** to jest, **prilazno** janje, neslomivši mu nijedne kosti, i pojedoše prisni ili bez kvasa umiseni kruh **ožalošćenja,** pak odoše i prigjoše crveno more. Posli dugog lutanja i mnogog jada

stigoše napokon u zemlju, koju Bog bijaše obećao rodu Abramovu.

Židovi od onda svake godine svetkuju spomen **Paschae; Vazma,** to jest, **Prilaza.**

Mi kršćani pak, svetom Crkvom materom našom, svake godine, u vazmeno doba, i upravo u nedilju koja slidi užbu iza 21 ožujka, spominjući prislavnu smrt Jaganjca Božjega i izbavljenje roda čovičanskoga od paklenoga ropstva i grišnoga sužanjstva, svetkujemo uspomenu prislavnoga Uskrsnuća Spasitelja, Otkupitelja i Gospodina našega. Mi kršćani hvale prikazujemo posvećenju **Vazmenom,** jer Isukrst u istinu uskrsnu od mrtvih treći dan po pismima. — Ovo je dan, koji učini Gospodin, radujmo se i veselimo se u njemu. — Nek bude veselje svrhu slavodobitnog Uskrsnuća Gospodinova. Alleluja.

U Nedilju treću po Uskrsnuću Gospodinovom.

Pokroviteljstvo Svetoga Josipa Zaručnika Blažene Divice Marije.

Sveta Tereza divica bijaše izabrala megju Svecima za poglavitoga svoga pokrovitelja i zaštitnika, svetoga Josipa. Ona nam kaže, da bi je Gospodin Bog, u molbam njezinim, uvik uslišao kad bi se god Njemu uticala posridovanjem svetoga Josipa.

Sveti Frančisko Saleski svima kršćanima priporučanje, da se zaklone pod moguću obranu svetoga Josipa zaručnika priblažene Divice Marije, pričiste Majke Božje.

A sveti otac papa Pio deveti, da udovolji željama svega kršćanstva, proglasi Josipa svetoga pokroviteljem ili zaštitnikom sveukupne Crkve naše, naredivši da se to pokroviteljstvo svetkuje u današnji dan po svemu katoličanstvu.

Ponediljak, utorak i srida
prid Uzašašće Gospodinovo.
Prošnje ili Rogacijuni.

Okolo godine 468 grad Viena u Francuskoj bijaše teško mučen nevoljama svakim i bilo se je bojati, da nanj još i gore žalosti panu. Kad sveti Mamert biskup onoga grada, da svrne milosrgje Božje na pučanstvo svoje, naredi, da se tri dana prid Uzašašće Gospodinovo posti i da se čine procesijuni ili ophodi, e da se isprosi od Boga mir i utišenje srdžbe Njegove.

Taj izgled slidiše i druge Crkve u Francuskoj, dok napokon Rogacijuni ili prošnje bijahu uvedene po svim crkvama katoličanskim.

U četvrtak peti po Uskrsnuću Gospodinovom.
Uzašašće Gospodinovo.
Spasov dan.

U ovi dan naša Crkva spominje i slavi oni dan, u koji se Isus ukaza učenicima svojim, i pokaravši nevirovanje njihovo, reče njima: *pogjite i po svemu svitu pripovidajte Evangjelje svakomu stvorenju;* ter se onda prid njihovim očima uzdignu na nebesa, da sidi ob desnu Boga Oca Svemogućega.

U nedilju drugu po Uzašašću Gospodinovom ili sedme po Uskrsnuću Njegovom.
Došašće prisvetoga Duha ili Duhovi.

Kako Isus bijaše obećao učenicima svojim, da će im *Otac njegov poslati Utišitelja Duha u ime njegovo, koji će njih svaku naučiti,* Duh Sveti sigje u misto u kojem oni sakupljeni

bijahu, napuni svu kuću te u prilici ognjenih jezika postavi se svrhu svakoga od njih. *Svi se napuniše Duhom Svetim, i počeše govoriti različitim jezicima.* U Jerusolimu se svi zamisliše i začudiše, čuvši, da učenici Isusovi, koji bijahu prosti Galilejci, toliko različitih jezika govore.

Poklen su primili milost Duha Svetoga, počeše, prvi Petar sveti, *pripovidati pucima i svidočiti, da je Isus Krst onaj, koji je odregjen od Boga, sudac živih i mrtvih, kakono su svi proroci svidočanstvo izreli; i da će svi koji budu virovali u njega, primiti otpuštenje griha po imenu njegovom.*

Onoga puta tri hiljade ih se krstiše i učiniše dionicima milosti Svetoga Duha.

U nedilju prvu po Duhovim.

Prisveto Trojstvo.

Danas naša Crkva slavi i svetkuje *Prisveto Trojstvo*, jedinoga Boga Oca, Sina i Sv. Duha.

Budi slava Ocu, koji stvori nebesa i zemlju, i svaka, što u neizmirnoj svojoj providnosti upravlja; koji nas stvori i uzdrži u duši i tilu, koji nas suncem ogrijava, koji nam potribite provigja; koji angjelima svojima naredi, da nad nama bdiju, da nas svuda prate, da nas brane i od svake napasti čuvaju. Slava Bogu Ocu našemu u vike.

Slava Sinu jedinorogjenomu, koji je sa Ocem jednobitan; koji se uputi poradi našega spasenja i čovikom se učini, koji poradi nas propet bi na drvo križa. Slava Sinu Isusu Krstu, Spasitelju posvećenomu, koji krvlju svojom otkupi nas, slava mu u vike.

Slava Duhu svetomu Gospodinu životvorujućemu, koji od Oca i Sina ishodi, koji nas čisti od griha naših i nadariva milostima svojima, slava mu u vike.

Slava Ocu i Sinu i Duhu Svetomu, slava Trojstvu Prisvetomu, jedinomu Bogu našemu, slava u vike vikova. Amen.

U četvrtak drugi po Duhovim.

Prisveto Tilo Isusa Krsta.

Tilovo, Brašančevo, Božji dan.

U ovi dan naša Crkva svetkuje prisveti Sakramenat Pričesti, o kojemu nam Isus Krst Gospodin naš, po Evangjelištaru Ivanu svetomu za uvike reče: *Pùt moja u istinu jest hrana, a krv moja zaisto jest piće: tko blaguje pùt moju i pije krv moju prebiva u meni a ja u njemu. Kako me je poslao otac živujući, i ja živim poradi oca; a koji blaguje mene i on će živiti poradi mene. Ovo je kruh koji je sneba sišao. Tko blaguje ovi kruh, živiti će u vike.*

To prisveto otajstvo ponavlja se u posvetilištu svete Mise.

Ovi se blagdan svetkuje po cilome katoličanstvu s velikom slavom i čistim bogoljupstvom; ali se osobitije svetkuje u našemu Cesarstvu, jer je u nas Tilovo i državni blagdan.

Po mnogim pak gradovima svetkuje se i osmina Tilova, i čine se svečani ophodi u podrednim parokijama.

U Petak po osmini Tilova.

Prisveto Srce Isusovo.

Prisveto Srce Isusovo počelo se je na osobit način svetkovati oko polovice sedamnaestoga vika. Za ovu svetkovinu i bogoljupstvo rekoše i učiniše mnogo sveta divica Marija Alakòk, sveti Frančisko Saleski i mnogi drugi sveci molitvama i izgledom svojim. Po Prisvetom Srcu Isusovom mnoga i mnoga čudesa bijahu učinjena. God. 1720, kad je u gradu Marsiliji bisnila nemila kuga, gragjani se u teškoj nevolji svojoj zavitovaše Prisvetom Srcu Isusovom, i kuga udilj pristane i grad ozdravi od one nemile bolesti.

Slavimo i svetkujmo Prisveto Srce Isusovo, a u isto doba i primilostivo Srce prisvete i priblažene Divice Marije Majke Njegove a odvitnice naše.

U Nedilju prvu miseca srpnja.

Neprocinjena Krv Gospodina našega Isusa Krsta.

U ovi dan naša Crkva spominje, svetkuje i slavi onu prisvetu i neprocinjenu krv, koju je Gospodin naš Isus Krst prolio za otpuštenje griha naših i za spasenje naše.

Od ostanaka one prisvete krvi bijaše jedan dio prinešen iz Carigrada u Mletke godine 1479 i čuva se u Crkvi blažene Divice Marije od Fariá.

U nedilju treću miseca srpnja.

Prisveti Otkupitelj.

Prošastoga vika, u bivšoj Mletačkoj Državi bijaše naregjeno, da se u ovi dan slavi i svetkuje prisvetoga Otkupitelja; i taj se je običaj zadržao i po raspadnuću one države, u svima mistima koji istoj pripadahu, ter tako i u mnogima mistima pokrajine naše Dalmacije.

U nedilju prvu po velikoj Gospi.

Sveti Joakim, otac blažene Divice Marije pričiste Majke Božje.

U ovi dan naša crkva slavi i svetkuje uspomenu svetoga Joakima, muža svete Ane i oca blažene Divice Marije pričiste Majke Božje.

Joakim, znači u hrvatskom jeziku priprava Gospodinova. On bijaše sin Barpantera, roda Natanova, potomka Davidova. Njega bijaše Svemogući od vika odredio za oca prisvete Divice, kojoj od vika odregjeno bijaše, da porodi Gospodina i Spasitelja našega Isusa Krsta.

On bijaše uzeo za zaručnicu svoju velikih pohvala dostojnu ženu imenom Anu, koja budući neplodna, obrati se

vrućim molbama Svevišnjemu, ter u starosti bi obdarena najvećim plodom, prisvetom Divicom Marijom.

Rogjenje pak svetoga Joakima svetkuje Crkva naša na 20 ožujka, a svetu Anu na 26 srpnja.

U nedilju prvu po maloj Gospi.

Prisveto ime blažene Divice Marije.

Godine 1683 budući Turci sa svih strana nemilo pritiskli grad Beč, dodje mu u pomoć Ivan Sobjeski kralj poljski, i pomolivši se Bogu i zavitovavši se blaženoj Divici Mariji, udari na Turke i junački ih potuče tako, da isti bijahu usilovani na vas mah bižati isprid kršćanskih četâ, ostavivši na bojištu silu zaire i svakojakoga šičara.

Na uspomenuće onoga sritnoga dana zapovidi sveti otac papa Inocencij jedanaesti, da se prve nedilje po maloj Gospi slavi i svetkuje prisveto ime Marijino, u znak hvale i harnosti za ono sritno oslobogjenje od nemilih nevirnika.

Prisveto ime Marijino svetkovahu kršćani još od početka kršćanskih doba.

Prisveto ime Marije sjaje nad kršćanstvom kaono nad morem svitla zvizda, i u nju pravovirni upiru oči svoje. Prisveto ovo ime vapiju u svima olujama svita ovoga, u svima napastovanjima, u svim žalostima, u svim nevoljama upiru oči svoje u prisjajnu onu zvizdu, od koje potiče svitlost svita, Isus Krst Spasitelj i Odkupitelj naš.

Neka nam ime Marijino bude obrana, i neće nam dušmani nahuditi moći; neka nam bude žezlo i uvik ćemo pridobitni biti.

Zazovimo prisveto ime Marijino i nebojmo se, jer je u prisvetome ovome imenu kripost svaka.

U nedilju treću miseca rujna.

Sedam žalosti priblažene Divice Marije.

U ovi dan kano u petak prid Cvitnicu, naša Crkva svetkuje sedam žalosti prisvete i priblažene Divice Marije, Majke Spasitelja našega, koji je prid njezinim majčinim očima prigorku muku, propinjanje na drvo križa, pak i samu smrt podnio za Spasenje naše.

U nedilju prvu miseca listopada.

Sveto Ruzarije priblažene Divice Marije. Ruzarica.

Godine 1570 i 71 Turci bijahu osvojili otok Kipar i poklali na hiljade kršćana a na hiljade ih zarobili. Mletčani bojeći se da Turci i na nje ne udare, obratiše se svetom ocu papi Piu petomu moleći ga, da skloni kršćanske vladare, da vojsku skupe i da na Turke složno udare.

Sveti otac papa, kralj španjolski, vladari talijanski i mletačka republika poslaše čete svoje pod zapovidništvom Ivana od Austrije, sina Karla petoga. U subotu na 7 listopada stigoše nedaleko od Lepanta dvista i devet kršćanskih galija i poredaše se prid galijama turskim, kojih bijaše trista. Počeše se goniti junački. Iz prva je srića bila uz Turke; ali posli podne naši, izazivajući ime prisvete Divice, srčeno udariše, te turskog vogju pogubiše i glavu mu nataknuše na koplje. Turci izgubiše tada trideset hiljada vojnika, dvista i dvadeset i četiri galije i povratiše sve kršćanske zarobljenike.

Sveti otac papa Pio peti u znak hvale i harnosti, što su kršćanske čete odvitovanjem priblažene Divice Marije nad nevirom onako pridobitne bile, naredi da se svake godine na 7 listopada ima svetkovati uspomenuće svete Marije od Pobide ili Slavodobića, i nadodao je u Gospinim Letanijama umoljaj: **Pomoćnice kršćanska, moli za nas.**

A sveti otac papa Grgur trinaesti, sa istoga razloga naredi, da se svake godine, *prve nedilje* miseca listopada, ima svetkovati prisveto Ruzarije iste priblažene Divice.

Sveti otac papa Leon trinaesti pak, na poštenje iste prisvete Divice nadodao je u Litanijama umoljaj: **Kraljice od prisvetoga Ruzarija, moli za nas.**

Osim ovih svetkovina pomičnih, koje se svetkuju po cilome katoličanstvu, svetkuju se u nikim zemljama ili pokrajinama, kao na priliku u nekim mistima kod nas i u Italiji još slideće svetkovine pomične:

Pet rana Gospodina našega Isusa Krsta.

Trnova kruna Gospodina našega Isusa Krsta.

Koplje, kojim bijaše probodeno i **čavli** kojima bijaše o križ pribiveno prisveto **tilo** Gospodina našega Isusa Krsta.

Ove se svetkovine ne svetkuju jednako po ciloj Dalmaciji u svima biskupijama. Opaska Cenzora.

Druge nedilje miseca Listopada.

Materinstvo blažene Divice Marije.

Treće nedilje miseca Listopada.

Neoskvrnjena čistoća blažene Divice Marije.

Druge nedilje miseca Studenoga.

Pokroviteljstvo prisvete i priblažene Divice Marije.

SVETKOVINE NEPOMIČNE

SIČANJ

Ovaj misec je posvećen
prislavnom Imenu Isusovu.

I. Sičnja.

Obrizovanje Gospodina našega Isusa Krsta, Mlado Lito.

Sin Božji, osmi dan po rogjenju bi od Majke Marije Divice prikazan u Templu te obrizovan i prozvan imenom **Isus** ili **Spasitelj**, kakono bijaše Angjeo nebeski objavio prisvetoj Divici.

Obrizovanje*) se u starom zakonu davaše za očišćenje i likariju griha istočnoga. Premda ovoga očišćenja i ove likarije Isus Krst ne tribovaše, jer začet i rogjen bez griha, hoti ipak u tome Otajstvu da nas svekolike uči sveto poniženstvo.

Obrizovanjem Gospodinovim počimlju kršćanske godine; a u dan u koji se obrizovanje spominje i svetkuje, pada mlado lito ili početak nove godine.

Nek nam u sveto ime Isusovo bude dobar i čestit početak, probavak pak i svršetak nastale nam godine.

---

*) Obrizovanje, koje se davaše za očišćenje i likariju griha istočnoga, ne dilovaše po sebi, nego po viri, dočim krštenje diluje po sebi: *ex opere operato.*

Sveti Fulgencij, Biskup.

Rodi se godine 467 u gradu Kartagu u Africi od senatorske, velikaške obitelji. Bivši za mladih godina primarnikom porezâ, upozna taštinu svitovnih stvari, te se posveti koludarskom životu i pogje u jedan od najsiromašnijih manastira, da u pokori i molitvi živi.

U ono doba u Africi bisnili su Vandali. Oni bijahu došli iz dna Njemačke i zauzeli onaj dio Afrike, koji pripadaše Rimskoj Državi. Vandali bijahu kršćani, ali krivovirni, jer su slidili nauke krivovirnoga Arija, koji za vrimena svetoga Aleksandra biskupa, koga se svetkuje na 26 veljače, bijaše zanikao Božanstvo Gospodinu našemu Isusu Krstu; pak su zato prinemilo proganjali pravovirne kršćane katolike. Ali se katolici ne bojahu progonstva, nego su uvik neustrašivo branili svete istine. Megju prvacima u onoj žestokoj i krvavoj borbi, bijahu najprije sveti Eugenij biskup, koji se svetkuje na 13 srpnja, pak sveti Fulgencij. Zato ga Arijanci jednom prinemilo isprebiše. Gospodin ga Bog od zla oslobodi, i budući u viri čvrst, u kripostima izgled, bi godine 508 posvećen za biskupa grada Ruspe. Postavši biskupom, pokaza još i bolje koliko li ljubljaše svete katoličanske istine.

Za biskupovanja njegova poče arijanizam ludo bisniti; te po naredbi vandalskoga kralja Tražemunda, Arijanca, bijaše sa mnogo drugih biskupa potiran u progonstvo. On je sve trpio svetom ustrpljivošću, niti je ikada duhom klonuo, nego se je u katoličanstvu kripio i čvrstio, pak je i u progonstvu mnoga dobra učinio.

Godine 524, kralj Hilderik povrati crkvi u Africi slobodu; i tako se sveti Fulgencij sa ostalima biskupima povrati iz progonstva. Onda se svom dušom zauze da ispravlja zla, što bijahu krivovirni počinili svojim lažnima naucima, da uredi crkve, da prikupi stado svoje, da svaku čini i diluje u korist vire i na veću slavu Boga Svemogućega.

Kad upozna, da mu se čas smrti približava, porazdili sve svoje udovicama, sirotama i ubozima, pak s ovoga svita sveto priminu na 1 siečnja godine 533.

Evo sada spomen Svetaca i Svetica po Rimskom Martirologiju, koji ovako slidi:

Danas je Osmina od Porogjenja Gospodina našega Isusa Krsta. — **U Rimu** sveti Almahij, mučenik, koji rekavši, »*danas je osmina od Gospodinova dana, okanite se idolskih praznovirstva i nečistih posvetilišta*«, bijaše po naredbi gradskoga prefekta Alipsija od gladiatora pogubljen. U Rimu isto, na Apijskom putu krune trideset svetih vojnika, mučenika za vladanja cesara Dioklecijana — **U Rimu** isto sveta Martinka divica, koja bijaše za vladanja cesara Aleksandra na više načina mučena, te napokon glava joj odsičena. I tako ova divica steče krunu mučeništva. Svetkuje se na trideset ovoga. — **U Spoletu** sveti Konkordij, pop i mučenik za vrimena cesara Antonina, koji prije štapima izbiven, pak iznemožen teškom tamnicom, u kojoj ga angjeo tišijaše, završi svoj život pokle su mu odsikli glavu. — **Istoga dana** sveti Magnuš (Veljko) mučenik. — **U Česareji** u Kapadociji sahrana svetoga Basilija (Vasilija) biskupa, koji se svetkuje na četrnaest svibnja. dan u koji bijaše za biskupa posvećen. — **U Kieti-m**, u Abrucu, rogjenje*) svetoga Justina, biskupa onoga grada, sjajna po svetosti života i čudesima. — **U Lionskoj** biskupiji, u jednom Manastiru na Jura planini, sveti Eugendij opat, kojega život bijaše svitao po kripostima i čudesima. — **U Suvinji** (Souvigni) sveti Odilon opat u Kluni. On je prvi dao u svojima manastirima svetkovati Uspomenuće svih pravovirnih mrtvih sutradan po Svim Svecima; i taj Obred poprimila je sveopća Crkva, te ga je tako odobrila. — **U Toškanskoj** na gori Senariu blaženi Bonfilij ispovidnik, jedan od sedam utemeljitelja Reda Službenika blažene Divice Marije, koji budući ju žarko ljubio, bijaše od nje pozvan na uživanje nebeskih blaženstva. — **U Aleksandriji** sahrana svete Eufrosine divice, koja u Manastiru bijaše izgled kriposne umirenosti a svitla pak po čudesima.

I po drugim mistima mnogi drugi sveti mučenici, ispovidnici i svete divice.

(Ovima se ričima svaki dan završuje čitanje Martirologija.)

---

*) Sveta Crkva svetkuje samo porogjenje Gospodinovo, Gospino i Svetoga Ivana Krstitelja. O drugim svecima spominje ponajviše dan smrti, ali ga zove ipak *danom rodnim* ili *rogjenjem*, jer je *taj dan* ovi sadanji život, *nje*, posli mnogo patnja i pobide svita *priporodio* na vični život. (Ovako Sv. Augustin u Govoru 20. o Svecim.

2. Sičnja.

Sveti Makarij Aleksandrinski, Opat.

Rogjen u Aleksandriji početkom četvrtoga vika, suvrimenik svetoga Makarija egipatskoga, koji se svetkuje na 15 ovoga, bijaše se od mladosti svoje odrekao svita i Bogu posvetio. Da u pokori, molitvi i svetom razmišljanju prožive dneve svoje, otigje u pustinju kao sveti Anton opat, koji tada još življaše.

Pustinjaci u pustinjama življahu o sebi, svak u svojoj ćeliji, u kojoj bi radili i molili, a sastajali se nebi nego u subotu na službu Božju i u nedilju da slušaju svetu Misu i da se pričeste. Nebi li tko došao, znali bi da je bolestan i otišli bi, da ga pohode. Sveti Makarij bijaše megju pustinjacima izgled svake kriposti: on drugo nije želio nego Gospodina svoga, pak promišljajući nepristano na vični život, zaboravljaše svaku svitovnu a često i same tilesne potribe.

Kad Arijanci počeše širiti svoje krive nauke, ustade Makarij sveti da katoličanske istine neustrašivo brani i da kukolj laži i nevire tribi i uništuje. Zato ga Arijanci nemilo mučili i proganjali. On je sve podnio ustrpljivo, niti je ikada pristao istinu ispovidati i pripovidati. Njegova prijatnost Gospodinu bijaše bilodano dokazana mnogobrojnim čudesima. Ovaj sveti čovik, živeći više od šezdeset godina po tebajdskim i dolnjo-egipatskim pustinjama u najtežoj pokori, u skromnosti, molitvi i svetom razmišljanju, završi svoj život u velikoj starosti okolo godine 395.

Danas je osmina svetoga Stipana prvomučenika. — **U Rimu** pak primnogi sveti mučenici, koji prezirujući proglas cesara Dioklecijana, u kojemu naregjivaše, da budu pridane svete knjige, voliše pridati krvnicima svoj život, nego li psima svete stvari. — **U Antiohiji** muka blaženoga Isidora biskupa. — **U Tomi-u,** u Pontu, tri sveta brata Argej, Narcis i Marčelin mladić, koji pod cesarem Licinijem uzet u novake, nehtijaše vojevati, i zato bijaše prinemilo izbiven, pak u tamnicu zatvoren, a napokon u more utopljen, te time završi mučeništvo. Braći njegovoj bijahu onda odsičene glave — **U Milanu** sveti Martinian biskup. — **U Nitriji,** u Egiptu, blaženi Isidor biskup i ispovidnik. — **Istoga dana** i sveti Sidiron.

Po Životima Svetaca napisanim od opata Rohrbachera, svetkuje se danas u Francuskoj spomen svetoga Adalarda opata, svitla po rodu, dobroti, naučenosti i čudesima. *

3. Sičnja.

Sveta Genovefa, divica.

zaštitnica grada Pariza.

Svaka kršćanska pokrajina, svaki grad, svako misto kršćansko ima megju Gospodinovim odabranicima miljenika, zaštitnika svoga, kojega svetkuje osobitom slavom i velikim bogoljupstvom. Pariz, glavni grad Francuske Države, ima prid Bogom obranitelja, zaštitnika svoga u svetoj Genovefi.

Ova svetica rodi se godine 423 u varošici Nanterre nedaleko grada Pariza. Odmah se od ditinstva ukaza u njoj ništo velika i sveta tako, da sveti German Aukserski biskup, vidivši ju prolazeći sa svetim Lupom biskupom priko Nanterra, upozna odmah u njoj nebesko zvanje njezino, pak je roditeljima priporuči, da ju nebi s puta svetosti odvratili. Bilo joj petnaest godina, kad je Bogu posvetila svoj život, obukavši se u sveto divičansko ruho; i od onda je, u kršćanskim kripostima tako napridovala, da bijaše svakomu na izgled, dokazujući u svemu, da bijaše prava Gospodinova odabranica.

Po smrti roditeljâ pogje u Pariz i ondje se nastani. Pučanstvu onoga grada i okolnih mista bijaše pravi angjeo. Ona je onaj grad izbavila od mnogih i teških nevolja Bogu prijatnim molitvama svojima i mnogobrojnim čudesima.

Premda je bila izgledom svake kriposti, ipak ne ubigne nenavidnosti i progonstvu. Mnogi govorahu, da je licumirna i sanjarka, pak ju i sami sugragjani njezini stadoše proga-

---

* *Što je god ovima slovima nadodano neima u Martirologiju, dali je crpljeno iz drugih knjiga.*

njati. Ali se osvistiše i njoj se uticahu u nevoljama svojim i po smrti njezinoj, kao zaštitnici svojoj.

Ova sveta divica živeći 89 godina, u pokori, molitvi, u pravoj kršćanskoj ljubavi prama nevoljnima i siromasima, priminu sveto s ovoga svita na 3 sičnja godine 512. Njezini sveti ostanci sahranjeni su u Parizu, Crkvi posvećenoj njezinom imenu.

Danas je osmina svetoga Ivana Apoštola i Evangjelištara. — **U Rimu** pak, na Apijskom putu, rogjenje svetoga Antera pape, koji je pod Julijem Maksiminom muku podnio i bio sahranjen u Kalistovom grobištu. — **Istoga dana** sveti Petar, koji bijaše blizu grada Aulone na križ propet. *(Zovu ga sveti Petar Balsam).* — **U Helespontu** sveti mučenici Cirin, Prim i Teogenes. — **U Cesareji** u Kapadociji sveti Gordij stotinjak, na hvalu kojega ima divna pripovid, koju sveti Basilij (Vasilij) veliki izreče na njegov blagdan. — **U Ciliciji** sveti mučenici Zosim i Atanasija nadstojnik tamnicâ. — **Istoga dana** i sveti Teopemtij i Teona, koji podniše slavno mučeništvo pod Dioklecijanovim progonstvom. — **U Paduvi** sveti Danijel mučenik. — **U Vieni** u Francuskoj sveti Florentij (Cvietan) biskup, koji za vrimena Cesara Galijena progonjen, u progonstvu završi mučeništvo svoje.

4. Sičnja.

Sveti Tito biskup, ispovidnik.

Prvi Mitropolita Otoka Krete i Apoštol Dalmacije.

Megju prvim slidbenicima Kristovih naukâ bijaše i Tito, učenik svetoga Pavla Apoštola, koji ga k viri privede i sinom svojim nazivlje. Pripovidajući u gradu Korintu sveto Evangjelje i obraćajući onaj puk na Krstovu viru, dogje sa svetim Pavlom na otok Kretu, i ondi utemeljivši Crkvu svetu, bi od istoga svetoga Apoštola posvećen za prvoga pastira iste crkve.

Oko godine 63 po Gospodinovom porogjenju, po zapovidi učitelja svoga, Tito sveti dogje u Dalmaciju, da svete

istine pripovida i da narode Krstovoj viri privede. Bijaše već lipo započeo sveto dilovanje svoje, kad godine 64 u Dalmaciju dogje Dujam sveti, kojega iz Rima bijaše poslao sveti Petar. I tako se sveti Tito u Kretu povrati nastavivši svoje apoštolsko dilovanje. Vršeći virno i sveto svoje apoštolske dužnosti i držeći se uvik one divne poslanice, koju mu sveti Pavao bijaše upravio i u kojoj tako lipo bijahu iskazane sve dužnosti kršćanskoga pastira; preminu sveto u Gospodinu dospitkom prvoga vika, i bi sahranjen u gradu Kandiji u onoj Crkvi u kojoj ga sveti učitelj njegov bijaše postavio dostojnim misnikom i pastirom.

Danas je spomen njegovog rogjenja, a svetkuje se pak na šest veljače.

Od njegovih svetih ostanaka glava se čuva i bogoljubno štuje u Crkvi svetoga Marka u Mlecima.

Danas je osmina svetih Mladenaca. — **U Rimu** pak sveti Prisko pop, Priscilijan klerik i Benedikta žena pobožna, koji za vrimena priopakoga Julijana Odmetnika, bijahu mačem pogubljeni, te tako stekoše krunu mučeništva. — **Isto u Rimu** rogjenje svete Dafrose, žene svetoga Flavijana mučenika, koja po smrti svoga čovika bijaše prije prognana, pak onda, pod istim Julijanom, glava joj odsičena i mučeništvom okrunjena. — **U Bolonji** sveti mučenici Ermet, Agej i Kajo, koji bijahu mučeništvom okrunjeni pod cesarem Maksimijanom. — **U Adrumetu,** u Africi, spomen svetoga Mavila mučenika, koji pod progonstvom cesara Severa, po naredbi okrutnoga prisidnika Skapule, bijaše megju zvirad bačen i tako završi svoje mučeništvo. — **Isto u Africi** priplemeniti mučenici Akvilin, Gemin, Eugenij, Marcijan, Kvint, Teodot i Trifun. — **U Raimsu** (Reims-u) u Francuskoj sveti Rigobert biskup i ispovidnik. — **U Langres-u** sveti Grgur biskup i ispovidnik svitao po čudesima.

5. Sičnja.

Sveti Telesfor papa, mučenik.

Bijaše rodom iz Grčke. Po smrti svetoga Sista prvoga pape, okolo godine 127. bi pozvan na stolicu svetoga Petra. Pun kriposti i mudrosti vladao je dvanaest godina, u trudu, požrtvovanju i svetosti. U ono doba velikih teškoća po kršćane, za vladanja okrutnoga cesara Adrijana, ukazao je Apoštolsko svoje zvanje i uvik se je sa najvećom virnošću i postojanošću držao svetih evangjeoskih istina. Da okruni svoje sveto dilovanje, mučenički svoj život završi one godine, kad je za nemilim okrutnikom i progoniteljem kršćanâ, Adrijanom, na Rimsko pristolje stupio blagi i dobroćudni August Antonin Pio, pod kojim je Crkva počela malo odahnuti.

Svetomu Telesforu bijaše naslidnik sveti Higin mučenik, koji se svetkuje na 11 ovoga.

Sveti Šimun Stilita (Stupovnik)

Sveti Šimun rodi se u varošici onda Sisan zvanoj, u Ciliciji na granici Sirije, polovicom četvrtoga vika. Do trinaeste godine čuvaše ovce oca svoga. Kad jednoga dana, nemogavši u pašu od zla vrimena, pogje sa roditeljima svojima u Crkvu, i čuvši gdje u svetom Evangjelju kaže: »*Blaženi oni koji plaču, a jaoh onima koji se smiju, blaženi oni koji su čista srca*«, upita starca nikoga, kako bi mogao doći do onih blaženstva. Ovaj mu odgovori: postom, molitvom, poniznošću, siromaštvom i ustrpljivošću, te ga savitova da pogje u samostanike. On posluša savit starčev, ostavi sve i pogje u jedan manastir u kojemu ostade dvi godine. Odanle pogje u drugi manastir, u kojemu se strožije življaše. U njemu ostade deset godina; a bijaše svakomu na izgled u pokori, poniznosti, svetom skrušenju i svojevoljnom mučenju svoga tila.

Zatim pogje u Telanisu varošicu nedaleko od grada Antiohije. Našavši tu jednu kolibicu, u nju se nastani. Ondi poče postiti punih 40 danâ za korizmeno doba. Tu proživi tri godine, pak onda pogje u planinu više Telanise i našavsi razkrivenu zidinu u nju se nastani. Ondi nepristano razmišljaše o nebeskim stvarima. Kad se je posvuda prosuo glas o svetosti, o čudotvornosti njegovoj, počeše k' njemu dolaziti od svijuh strana svita, da ih od bolesti oslobodi, da im sveti svoj blagoslov udili. Svak se od njega veselo kući vraćao, jer je Gospodin Bog uslišavao molitve virnoga pokornika i službenika svoga.

Ali Šimunu svetomu, koji hotijaše u poniznosti, skromnosti i svetom razmišljanju proživiti dneve svoje, dodijavaše vas onaj svit, koji bi se oko njega nepristano sakupljao. Zato dade si sagraditi jedan stup visok 6 lakatâ i na njemu je živio 4 godine; onda jedan visok 12 lakatâ, pak onda jedan od 22 lakta, i živio je na svakom po 13 godinâ. Zadnje pak 22 godine svoga života proživio je na jednom četvrtom stupu, visokom 40 lakatâ. Na vrh stupa bijaše malen, naokolo ogragjen prostor. Ondi je sveti Šimun proživio sve do smrti svoje, izložen vitrovima, kišama, sunčanoj žegi, studeni i svakim nepogodama, a uvik ustrpljivo, uvik pokorno i u svetom razmišljanju. Koliko ovaj svetac bijaše ugodan Gospodinu, dokazuju neizmirna čudesa, što se po njegovim molitvama dogodiše. Bijaše branitelj udovicâ i sirotâ, zagovornik pravednikâ, krotitelj usilnikâ i nepravednikâ.

Dokazavši već za života svoga na primnoge načine svoju svetost, priseli se u žugjeno rajsko pribivalište, na 2 rujna godine 459. priminuvši sveto u naručje jednoga od učenika svojih.

Danas je nadvečerje ili uočidan svetom Bogojavljenju ili Vodokršću; a danas je isto: **u Egiptu** uspomenuće primnogih svetih mučenika, koji pod Dioklecijanovim progonstvom bijahu u Tebajdi na različite načine mučeni i pogubljeni. U Engleskoj sveti Eduard, zlamenit po kriposti čistoće i milosti čudesâ. Po naredbi svetoga oca pape Inocencija jedanaestoga, svetkuje se na 13 listopada, dan u koji bijaše prineseno njegovo sveto tilo. U Aleksandriji sveta Sinktetika. Njezina je sjajna dila opisao sveti Atanasij.

U Rimu sveta Emilijana divica, teta svetoga Grgura pape. Ona je na poziv svoje pokojne sestre svete Tarsilbe, u ovi dan prišla k Gospodinu.

Istoga dana sveta Apolinarka, divica.

6. Sičnja.

Bogojavljenje.

Vodokršće — Sveta tri kralja.

Kad se rodi Sin Božji, Gospodin i Spasitelj naš Isus Krst, ukaza se na istoku zlamenita zvizda, po kojoj tri kralja, nazvani magi ili mudri ljudi, na temelju starih proročanstva, poznaše da se je rodio kralj žudinski, to jest Mesija, ili Spasitelj svita. Odma se uputiše, da mu se poklone i da mu darove prikažu. Dogjoše u Jeruzolim i kazaše to Irudu, govoreći mu: »Gdi je kralj žudinski, što se je rodio? vidili smo njegovu zvizdu na istoku i došli smo, da mu se poklonimo«. A Irud pozva sve poglavice misničke i književnike ter ih upita, gdi bi se Krst ili *Mesija* rodio? Oni mu odgovoriše: U Betlehemu žudinskome, jer tako prorok Miheja bijaše napisao. Irud onda posla tri kralja u Betlehem govoreći im: »Idite i raspitajte se dobro za ditića, i kad ga nagjete javite mi, da pogjem i ja pokloniti mu se«.

Tri kralja, Melhior, Baltasar i Gašpar pogjoše i ukaza im se opet zvizda, koju bijahu vidili i pokazivaše im put. Zaustavi se u Betlehemu nad kolibicom u kojoj bijaše Božanski ditić materom svojom prisvetom Divicom Marijom i svetim Josipom. Oni radostni ugjoše u kolibicu i pokloniše se svetom ditiću, te ga darovaše zlatom, tamjanom i mirom. Onda se vratiše svojim kućama, ali ne progjoše priko Jerusolima, nego drugim putem, jer im tako bijaše naredio Gospodin u snu po angjelu svomu.

Tako se je po zlamenitoj zvizdi objavilo po prvi put poganima Božanstvo Gospodina Našega Isusa Krsta. Crkva evo danas svetkuje uspomenu ovoga čuda; ali u ista doba štuje danas

i druga dva čuda, po kojima se je Božanstvo Isusovo objavilo, i to:

Očitovanje prisvetoga Trojstva, koje se u dan današnji u rici Jordanu na Isusovom krštenju objavi: Otac sa nebesa u glasu: *ovo je sin moj obljubljeni;* Sin na zemlji u pùti; a Duh sveti nad njim u prilici golubice.

U današnji dań takogjer u Kanni Galilejskoj, na piru, Isus očitova Božanstvenu Oblast i Mogućstvo śvoje, obrativši vodu u vino.

I tako mi svetkujući sveta tri kralja, štujemo sva tri čuda, po kojima se je objavilo svitu Božanstvo Gospodina Našega Isusa Krsta.

Sveti Nilamon zatvorenik.

Teofil, biskup grada Aleksandrije vraćajući se jednom iz Carigrada, zaustavi se u maleni grad Geres, nedaleko od Pelusja. Biskup bijaše umro i svit hotijaše za biskupa svetoga samostanika Nilamona, koji življaše u jednoj čeliji, na kojoj bijahu vrata uzidana. Nehtijući se podnipošto primiti biskupstva, pogje k njemu Teofil te ga zamoli, da se primi biskupstva. Sveti Nilamon odgovarajući se opetovno ali uzalud, jer ga se Teofil neostavljaše, reče napokon: otče moj, sutra ćete što vas bude volja, ali danas pustite me, da moje posle uredim. Kad ga sutra dan, Teofil umoli da mu otvori, sveti mu Nilamon odgovori: ali molimo se Bogu prije. Dobro, odvrati Teofil, i poče moliti, i u molitvi ostade vas dan. Kad onda poče Nilamona prizivati, ali neprimivši nikakva odgovora, dade soriti zid, kojim bijahu uzidana vrata, i nagje svetoga Nilamona mrtva. Bijaše umro moleći se Bogu.

Tilo njegovo bijaše lipo sahranjeno, i crkva nad njegovim grobom sagragjena.

Danas isto spominje se u Reimskom kraju muka svete Makre divice, koja pod Dioklecijanovim progonstvom, po naredbi prisidnika Riciovara bijaše bačena u vatru. Ostavši neozlegjena, otsikoše joj dojke, pak ju zatvoriše u tamnicu, a napokon ju izvaljaše na gorućim biljami i po živoj žeravi, i tako moleći se Bogu, priseli se u vičnjost.

U Africi spominju se primnogi sveti mučenici, koji pod progonstvom Severa, bijahu vezani o stup i živi sažgani.

U Rennesu u Francuskoj svetkuje se sveti Melanij, biskup i ispovidnik, koji po mnogobrojnim čudesima, promišljajući nepristano na vikovitost, slavno s ovoga svita priminu.

U Florenciji sveti Andrija Korsini (Corsini) flerentinac, karmelitanac, biskup grada Fiesole, kojega poradi čudesâ posveti papa Urban osmi. Svetkuje se na četiri veljače.

7. Sičnja.

Sveti Lucijan pop i mučenik.

Crkva svetkuje danas povratak Isusa ditića iz Egipta; a svetkuje takogjer i rogjenje svetoga Lucijana, koji bijaše pop Crkve u Antiohiji, ter pod progonstvom cesara Galerija Maksimijana u gradu Nikomediji uhvaćen, nemilo mučen, pak i pogubljen poradi svoga neustrašivoga priznavanja ili ispovidanja Krstove vire. Njegovo sveto tilo bijaše sahranjeno u Elenopolju u Bitiniji. Njega je proslavio i divno opisao sveti Ivan Zlatousti u jednoj od svojih pastirskih pripovidi.

Sveti Lucijan bijaše vrlo naučan, u govorništvu izvrstan; a života krotka, umiljata i sveta. On je složio jedno izdanje svetoga Pisma.

Sveti Niceta biskup.

Poznat nam je sveti Niceta po pismama, što je njemu na slavu ispivao sveti Paulin.

On bijaše biskup u pokrajini Daciji, ter pripovidanjem i svetim izgledom svojim privede Krstovoj viri Skite, Gote divlje Bese i sve narode, koji su živili u onim krajevima.

Godine 397 dogje u Nolu u Napuljskoj, gdi bijaše sveti Paulin, biskup i slavio je spomen svetoga Felicija. Svak se je divio njegovim kripostima pa i sami Rimljani. Zato kad se u Daciju povrati, neizmirno ga je mnoštvo kršćana otpratilo do u Otrant, gdi se je ukrcao i put Macedonije otplovio

ter prošav gradove Filipi i Tomi, povrati se sritno na svoje misto, očekivan radošću i ljubavlju svojih prapovirnih kršćana.

Godine 401 povrati se u Nolu da opet svetkuju svetoga Felicija. Paulin sveti dočeka ga toli većom radosti, tim više što se je već govorilo o ratu i o ustanku Gotâ, (koji u istinu godine 410 osvojiše i opliniše isti grad Rim).

Ovi je svetac zlamenit po naučenosti i kripostima svojim, ali navlastito po apoštolskom nastojanju, kojim je mnoštva divljih naroda obratio na Krstovu viru.

Danas isto svetkuje se u Antiohiji sveti Kler djakon, koji poradi slavnoga ispovidanja bijaše sedam puta mučen i na dugo u tamnici satrven, pak napokon ga pogubiše otsikavši mu glavu. Tako završi svoje mučeništvo.

U gradu Herakleji sveti mučenici Felicij i Januarij. Istoga dana sveti Julijan mučenik.

U Danskoj sveti Kanut kralj i mučenik, koji se svetkuje na devetnaest od ovoga.

U Paviji sveti Krispin, biskup i ispovidnik.

U Egiptu sveti Teodor koludar, koji je za vrime Konstantina velikoga cvao u svetosti i naučenosti; i kojega spominje sveti Atanasij u životu svetoga Antona.

U Barceloni sveti Raimund od Pennafort, dominikanac, slavan po svetosti i naučenosti. Svetkuje se na dvadeset i tri ovoga.

8. Sičnja.

Sveti Severin opat.

Apoštol Norika.

Početkom petoga vika podigoše se narodi na Rimsko Cesarstvo, boreći se žestoko i krvavo sa Rimljanima. Njihove su čete dopirale i pod bedeme grada Rima. A kad bi put latinskih krajeva krenuli, prolazili bi ponajviše priko Norika. Norik bijaše u ono vrime sastavljen od pokrajina, koje se danas zovu Bavarska i Austrija dolnja i gornja.

Prolazeći priko onih zemalja, počinili bi svakojakih usilnosti, i bijahu onim narodima na veliku napast i pravi bič Božji.

Ali se Gospodin Bog njima smilova; polovicom petoga vika dogje u njih sveti niki čovik imenom Severin. Nitko nije znao ni odkuda je ni kojega li roda; ali sudeći po govoru, po njegovom ponašanju, valja doisto da je Rimljanin bio, i čovik ugledna i bogata roda.

Došavši, poče postom, molitvama i dobrim dilima da utiša srdžbu Božju, navodeći na dobro i na put istine one narode. Ugledavši se u svetost njegovu, oni se narodi Bogu povratiše a primnogi primiše sveto krštenje. Bog Svemogući usliša tada molitve onoga pravednika i onih skrušenih naroda, i kao na čudo, počeše varvari priko Norika prolaziti mirno nepočinjavajući onim narodima ikakova zla.

Pripovidajući svete Evangjeoske istine u onima krajevima i privevši mnoštva Krstovoj viri, završi svoj sveti, po ljubavi siromaka i nevoljnika apoštolski život u noći od 8 sičnja godine 482 u gradu Faviani, po svoj prilici današnjemu Beču.

Godine 488 tilo njegovo još cilovito kao na času smrti, bijaše prinešeno u Italiju i po naredbi pape svetoga Gelasija sahranjeno u misto Lukulano, nedaleko od Napulja a zatim u Manastiru svetoga Severina.

Sveta Gudula divica

Zaštitnica grada Brussellesa.

Nije uvrštena ova svetica u Rimskom Martirologiju; ali je opat Rohrbacher spominje u svojim životim svetaca!

Ona bijaše kćer kneza Vitgera i svete Amalberge. Odgojena od svete Gertrude svoje rodice i kume, naraste u kripostim i bogoljubstvu. Godine 664 po smrti svete Gertrude vrati se k otcu svomu i onda zavitova Gospodinu svoje divičanstvo. Običavaše svako jutro ići u Crkvu Spasitelja, praćena svitiljkom od jedne podvornice. Pripovida se, da joj je jednom vitar svitiljku ugasio a ona ju opet užegla samom molitvom; i zato je slikaju svitiljkom u ruci.

Ova je svetica priminula na 8 sičnja 712. Bijaše sahranjena u Ham a zatim prinešena u Sveti Salvator, a na

poslidku u Brusselles gdi bi sahranjena godine 1047 u krasnoj zbornoj Crkvi svetoga Mihovila, koja se pak prozva Crkva svete Gudule.

Danas isto u Bové (Beauvais) u Francuskoj sveti mučenici Lucijan pop, Maksimijan i Julijan. Progonitelji najprije otsikoše glavu Maksimijanu i Julijanu; a blaženi Lucijan pak, koji bijaše došao u Francusku sa svetim Dionisijem, ponajprije nemilo izbičevan, ter onda, budući postojano i neustrašivo Krsta ispovidao, bijaše podvržen istoj osudi kao druga dvojica.

Isto i sveti Fugenijan mučenik.

U Libiji sveti mučenici Teofil djakon i Heladij, koji ponajprije izkidisani pak onda oštrim cipotinam izpribadani, bijahu napokon u vatru bačeni, i tako povratiše Bogu duh svoj.

U Mlecima sahrana blaženoga Lovrinca Justiniani-a ispovidnika, prvoga patriarhe onoga grada, koji obilno urešen naučenošću i nebeskim darom božanske mudrosti, bijaše *svetim* proglašen od svetoga otca pape Aleksandra osmoga. Svetkuje se na pet rujna.

U Jerapolju u Aziji sveti Apolinar biskup, koji je za vrime Marka Antonina Vera cvao svetošću i naučenošću.

U Napulju rogjenje svetoga Severina biskupa, brata svetoga Viktorina mučenika, koji budući mnoga čudesa učinio, upočinu pun svetosti.

U Paviji sveti Maksim biskup i ispovidnik.

U Metzu sveti Pacientije biskup.

U Ratisboni sveti Herard biskup.

9. Sičnja.

Sveti Adrijan opat.

Sveti Vitalijan papa, po smrti engleskoga nadbiskupa i mitropolite imenom Deusdedit, pozva iz Niridanskoga manastira, koji bijaše nedaleko od Napulja grada, opata Adrijana, rodom iz Afrike, čovika vrlo učena i bogoljubna; jer hotijaše njega za biskupa posvetiti i u Englesku poslati. Adrijan se izjavi nedostojnim tolike časti pak je svetom Ocu pridložio koludara Teora, mudroznanca i čovika vrlo učena. Sveti Vitalijan posveti ovoga za biskupa i posla ga u Englesku ali zajedno sa svetim Adrijanom. Sveti Teodor

priuze upravu Kantorberiske Nadbiskupije na 27. Svibnja 669., a poviri svetom Adrijanu upravu Manastira svetoga Petra, u kojemu ova dva sveta čovika zavedoše ono glasovito učilište, iz kojega je pak izašlo toliko velikih ljudi. Budući i Teodor i Adrijan učeni, tumačijahu pitomcima svojima Sveta Pisma a obučavahu ih u isto doba i u mnogim znanostima. Mnogi od njihovih pitomaca bijahu naučili latinski i grčki kao svoj materinski jezik.

Pokle je sveti Adrijan prosvitlivao Englesku za punih trideset i devet godina priminu sveto s ovoga svita na 9. Sičnja godine 710.

Sveti Julijan mučenik i Sveta Vasilisa (Basilisa) divica.

Sveti Julijan življaše u gradu Antiohiji za vrime Dioklecijana i. Maksimijana. On sa zaručnicom svojom Vasilisom, koja u dogovoru svetim svojim zaručnikom bijaše Bogu posvetila divičanstvo svoje, zaklanjaše u kući kršćane, da ih od nemilih progonstva učuva. Zato bijahu ugostbenici prozvani. Vasilisa završi u miru dneve svoga života; a njezin muž, sveti Julijan, po naredbi prisidnika Marcijana, bijaše uhvaćen i utamničen. Pošto nije služiti hotio idolima nego postojano i neustrašivo braniti svetu viru, bijaše nemilo mučen, i glava mu otsičena.

S njim bijahu mučeni i pogubljeni Anton pop, Anastasij kojega bijaše Julijan od mrtvih uskrsnuo i Kristovoj viri priveo: Celsij dite materom svojom Marečonilom, i sedmero braće, i primnogi drugi.

Drži se da su svi ovi sveci podnili muku godine 313.

Danas isto: u Ćesarijenskoj Mauritaniji sveta Marcijana divica, koja bačena prid zvirad, slavno mučeništvo završi.

U Smirni sveti mučenici Vital (Živko). Revokat i Fortunat.

U Africi sveti mučenici Epitet, Jukund. Sekund, Vitat (Živko) i Felicij.

U gradu Sebaste u Jermenskoj sveti Petar biskup, brat svetoga Vasilija (Basilija) velikoga.

U Ankinu sveti Mačelin biskup, koji kako piše sveti Grgur, po kriposti Božjoj oslobodi oni grad od požara.

10. Sičnja.

Sveti Pavao prvi pustinjak.

Pavao sveti rogjen u dolnjoj Tebaidi (današnji Said) u Egiptu, od vrlo bogatih roditelja, ostade odma za mlada sirota. Imagjaše jednu sestru udatu i življaše s njom. Kad nastade progonstvo za vladanja cesara Decija, godine 250, šura njegov, da mu otme silna dobra njegova, bijaše naumio obtužiti ga zaradi vire. Kad Pavao to dozna, ode u planine puste, i po njima hodajući nagje u osamljenom jednom mistu prostranu jamu i u nju se zakloni. Daleko od svita poče ozbiljno promišljati na neizmirno Veličanstvo Božje, na blaženstvo koje čeka pravednike, na mlohavost i ništavilo svih svitovnih stvarih, pak odluči Bogu Svemogućemu posvetiti svoj život, okaniti se svega, živiti u pokori i molitvi i nepovratiti se više u domovinu, pa makar i pristalo progonstvo, pa makar ga čekalo bogastvo i najudobnije življenje.

U pokori i molitvi krotijaše požude svoje i nadvladavaše sve napasti. Misli njegove bijahu za Bogom ponešene, â dila njegova bijahu molitvom i svetim razmišljanjem posvećena.

Gospodin mu Bog objavi, da se u onim istim krajevima nalazi i drugi pustinjak. A to bijaše sveti Anton, koji je mislio. da nitko prije njega nebijaše u pustinjama pravi samotan život do njega proveo. Kad li mu se slideće noći objavi, da ima jedan pustinjak i bolji od njega. Sveti Ante na to objavljenje pogje da traži toga svetoga čovika, i trećega dana u istinu nagje Pavla u pećini, u kojoj pribivaše jedno devedeset godina, a toliko je godina onda bilo svetom Antonu. Bogu se pomolište, i kad ručana doba bijahu eto ti gavrana noseći u kljunu glavu kruha, pak je prid njima ostavi. Pavao sveti zavapi: vidiš li kako li Svemogući, u privelikoj milosti svojoj za hranu našu misli: evo vidiš ima već šestdeset godina, da ja svaki dan primam ovako za moju hranu pol glave kruha.

Kad bilo vrime da se rastanu reče Pavao Antonu: Idi i donesi mi onu kabanicu, što ti je dao biskup Atanasij.

Sveti Anton vas u čudu ode odklen bijaše došao, i stigav, uze kabanicu svetoga Atanasija i vrati se k Pavlu pustinjaku svetome, i nagje ga mrtva. Pomoli se nad njim Bogu, umota mu tilo u onu kabanicu i sahrani ga u jamu, koju mu po Božjoj providnosti bijahu izkopala dva lava. Sveti Pavao priminu oko godine 342, u sto i trinaestoj godini svoga života, pokle je u pokori, svetom razmišljanju i nepristanoj molitvi, kroteći sve tilesne požude u pustinji živio jedno devedeset godina. Tilo njegovo bijaše desetoga vika prinešeno u Carigrad, a godine 1240 iz Carigrada u Mletke, a iz Mletakâ prinese ga Ljudevit prvi kralj Ugarski u Budim, gdi se i sada nalazi u crkvi samostanikâ Pavlovaca. Danas Crkva spominje rogjenje njegovo, a svetkovina mu je na petnaest ovoga, dan u koji se u Dalmaciji svetkuje sveta Anastasija (Stošija) zaštitnica grada Zadra.

Sveti Agaton papa.

Svetkuje se danas u Rimu sveti Agaton papa, svitao po svetosti i naučenosti.

Po smrti svetoga otca pape Dona, bijaše godine 679 na njegovo misto izabran sveti Agaton, rodom Sicilijanac. Upravljao je crkvom 2 godine, 6 miseci i 14 dana. — Bijaše tako dobar i ljubczan, da ga je svak volio. Na 27. Ožujka godine 680 držao je u Rimu crkveni Sabor na kojemu odabraše odaslanike na crkveni Sabor, koji se je iste godine, miseca Studenoga sastao u Carigradu, za pobiti krivovirstvo takozvanih monotelista ili jednovoljnika, koji su tvrdili, da u Gospodina našega nebijaše nego jedna volja sama, a ne dvi, kao što i dvi naravi bijahu u njemu, to jest, božanska i čovičanska. Na onom Saboru, po papinskoj poslanici ostade pridobitna istina.

Sveti Agaton priminu s ovoga svita na 10. Sičnja 682. Bijaše mu naslidnik sveti Leon drugi

Danas isto svetkuje se u Kipru blaženi **Nikanor,** djakon, jedan od prvih sedan djakona, koji ugledan po milosti vire i po kriposti, bijaše prislavno okrunjen. *Vidi žiće svetoga Prokora djakona na 9 travnja.*

U Burges u Francuskoj sveti Guljelmo nadbiskup i ispovidnik, svitao po kripostima i čudesima. Bijaše posvećen (god. 1218) od svetoga otca pape Honorija trećega.

U Milanu sveti Ivan Bonus (Dobri) biskup i ispovidnik.

U Carigradu sveti Marcijan pop.

U Kusan-skom manastiru u Kataloniji rogjenje svetoga Petra Urseola, ispovidnika. Bijaše prije dužda mletački, pak onda koludar reda svetoga Benedikta, sjajan po pobožnosti i čudesima. Svetkuje se na četrnaest od ovoga miseca.

11. Sičnja.

Sveti Higin papa, mučenik.

Po smrti svetoga Telesfora pape, koji se svetkuje na 5. Sičnja, bijaše (po svoj prilici godine 138) na misto njegovo izabran i posvećen Higin rodom iz Atine u Grčkoj.

Koliko trudno bijaše u ono vrime upravljati Crkvom, to mi jedva i pojmiti možemo. Slidbenici Krsta, kao najgori zločinci, progonjeni, mučeni nemilo pogubljeni; i zato najprva briga Crkvenoga Poglavice bijaše, nevoljnike tišiti, stado svoje od proždrljivih vukova braniti, čuvati ga od nevire i krivovirstva, a opet se izgledom prvi pokazati uvik spreman i pripravan za viru svaku podniti pak i život svoj izgubiti.

Higin sveti, obdaren svim kripostima, bijaše baš izgledni pastir i pravi slidbenik Krstov. Za njegovo doba bijaše na Rimskom pristolju cesar Antonin prozvan Pio ili dobrostiv.

On od malo dobrih cesara rimskih bijaše najbolji, koji, kako nam povistnica kaže, ne samo da nije proganjao kršćane, nego ih je pače štitio i branio od navala poganske svitine.

I zato se nezna baš pravo e da li je Higin sveti završio svoj život usilnom, mučeničkom smrti. Njega, rimski Martirologij, ubraja megju mučenike; ali je moguće da bijaše mučenikom prozvan poradi teških muka i truda podnešenih u Upravi Crkve. A opet je moguće da bude bio žrtvom

okrutnosti kojega cesarskoga Namistnika, pak da je i u neznanju cesara Antonina svoj život mučenički završio.

Sveti Higin završi vik svoj okolo godine 142, a bijaše za njim izabran za papu sveti Pio prvi, koji se svetkuje na 11 srpnja, i o kojemu se isto neznade pravo e da li je mučenički završio ili od naravske smrti s ovoga svita priminuo.

Sveti Teodosij opat.

Rogjen godine 424 u Kapadociji kao i prijatelj njegov sveti Sava, bijaše za mlada regjen u **štioce,** ter štijući sveta pisma i Evangjelja sveta, odluči okaniti se svita i otići u Palestinu. Putem, ustavi se u Siriji i ode u svetoga Šimuna stupovnika, koji mu reče da će postati otac mnogobrojnoga stada. Primivši potribite naputke o samostanskom življenju ode na jedno šest milja daleko od Jerusolima, u jednu pećinu, i u njoj je živio trideset godina. Umnožiše se učenici i tako nastade ondi silan manastir kao pravi grad. U njemu su dolazili putnici, siromasi, bolestnici i svima bilo mista, svima pomoći.

Kad carigradski cesar Anastasij obuzet krivovirstvom, poče katolike proganjati, posla veliku svotu novaca svetom Teodosiju, eda ga na svoju privede. A Teodosij sveti razdili novce ubozima, a posla cesaru jedno očitovanje o svojim načelima u pogledu vire, veleći mu, da se drži onoga što bijahu odlučila četiri velika Crkvena sabora, to jest, Nicejski, na kojemu bijaše proglašeno Božanstvo Isusa Krsta i osugjen krivovirnik Arij; Carigradski, na kojemu bijaše proglašeno Božanstvo Duha Svetoga i osugjen krivovirnik Macedonij; Efeski, na kojemu bijaše proglašeno sobstveno jedinstvo Isusa Krsta, a osugjen Nestorij, i Kalcedonski, na kojemu bijaše proglašena različnost dvijuh naravi Isusa Krsta a osugjeno krivovirsto Eutiheta.

Kad cesar to pismo primi, ukaza se dobar; ali malo zatim izdade nemilih proglasa suproć katolicima, jer i on bijaše slidbenik Eutiheta.

Sveti Teodosij premda starac od 90 godina, ustade i prvo u Jerusolim pak po drugim gradovima Žudinske poče pripovidati i čvrstiti pravovirnike u svetim istinama. Za to

ga cesar Anastasij osudi na doživotno progonstvo. Ali progonstvo nije vele potrajalo, jer je malo zatim cesar Anastasij iznenada umro. Bijaše mu naslidnik pravovirni Justin, pravi katolik; ter se pod njegovim vladanjem povratiše svi prognanici, budući se Crkvi žugjeni mir povratio.

Sveti Teodosij živio je zatim drugih jedanaest godina, pak je sveto s ovoga svita priminuo godine 529 u sto i petoj godini života svoga.

Svetkuju se ili spominju isto danas, u Africi sveti Silvij mučenik, na blagdan kojega izreče sveti Augustin kartaginejskome puku govor.

U Aleksandriji sveti mučenici Sever, Petar i Leucij.

U Fermu u Ankinskoj državi sveti Aleksander biskup i mučenik.

U Amiensu sveti Salvij biskup i ispovidnik.

U Tebaidi sveti Palemon opat, učitelj svetoga Pahomija.

U Brindisim sveti Leucij biskup i ispovidnik.

U Kašteo Sveti Ilija blizu Soratske planine, sveti Anastasij koludar i drugovi, koji na božanski poziv pridjoše s ovoga svita.

U Paviji sveta Honorata divica.

12. Sičnja.

Sveta Tatjana mučenica.

Svetkuje se danas u gradu Rimu spomen svete Tatjane mučenice, koja ispovidajući neustrašivo Krsta, bijaše pod progonstvom rimskoga cesara Aleksandera najprije gvozdenim grebenima po životu izkidisana, pak onda bačena megju zvirad; i nebudući joj zviri nahudile, bijaše u vatru bačena, i završi tako prislavno mučeništvo svoje, zadobivši krunu vikovite slave.

Sveti Benedikt opat i ispovidnik.

Veliki apoštoli vire i prosvite u Engleskoj jesu Sveti Teodor, sveti Adrijan (9 sičnja) i sveti Biskop kojega po-

slie prozvaše pridivkom Benedikta. Biskop ili Benedikt bijaše plemić, u vojsci kralja Nortumberlandskoga Oswi-a, kad sa svetim Wilfridom zemljakom svojim u Rim pogje. Bijaše ponešen za Božanskim stvarima i po samoj naravi svojoj; a u Rimu to ponešenje postade življe i jače. Došav opet, ali sam u oni grad, odluči posvetiti se Bogu u pokori i molitvi i pogje zato na otok Lerin, na sridozemnome moru, i ondi u samostanike. Postavši u onome manastiru dvi godine, vrati se po treći put u Rim. Tada mu sveti otac papa Vitalijan, koji ga dobro poznavaše, naredi da novoimenovanoga nadbiskupa Kantorbernškoga u Englesku odprati. Tako na 27 svibnja godine 668 ode iz Rima put Engleske svetim Teodorom i Adrijanom. Teodor i Adrijan sveti nastojahu da u Engleskoj osim svitlosti vire prospu i svitlost znanostih i umitnostih; a za tim ponajviše nastojaše Benedikt. Pogje zato po četvrti put u Rim i donese sobom u Englesku lip skup crkvenih knjiga.

Onda sagradi na zaušću rike Vire lip manastir i krasnu Crkvu na slavu svetom Petru apoštolu; pak na jedno osam milja daleko, u mistu zvanom Jarov sagradi i drugi manastir i drugu Crkvu na slavu svetom Pavlu apoštolu. Onda pogje po peti put u Rim, i nabavi silu knjiga i lipih prilika, te po odregjenju svetoga Agatona pape povede sobom Ivana opata svetoga Martina u Rimu, pivača svetoga Petra, eda u Engleskoj zavede rimsko crkveno pivanje. Benedikt sveti naresio je lipim prilikami crkve svetoga Petra i Pavla, uveo je crkveno rimsko pivanje, uredio je po rimskoj i svetkovanje blagdana. On dok je samo mogao, neumorno je radio za proširenje vire, prosvite, znanosti i umitnosti u domovini svojoj, u kojoj bijaše pravi apoštol.

Kad već ostari, hoti ga Gospodin okušati teškom bolešću, koju on podnese kršćanskom ustrpljivošću. Tri je godine iznemožen ležao, pak napokon sveto u Gospodinu priminuo na 12 sičnja 690.

Isto je danas, u Akaji sveti Satir mučenik. On prolazeći prid jednim idolom puhne u nj zlamenujući se zlamenom svetoga križa, a idol se obori; i zato ga pogani uhvatiše i otsikoše mu glavu.

Pak i sveti Arkandij mučenik, svitao po rodu i čudesima.

U Africi sveti mučenici Zotik, Rogatij i Modestij, Kastal i krune četrdeset vojnika.

U Carigradu sveti Tigrij pop i Eutoropij štioc, koji podniše muku za vladanja cesara Arkadija,

U Tivoliu sveti Zotik mučenik.

U Efesu muka četrdeset i dvaju svetih koludara, koji pod Konstantinom Kopronimom prinemilo mučeni i pogubljeni, stekoše krunu vikovite slave.

U Ravenni sveti Ivan biskup i ispovidnik.

U Veroni sveti Probo biskup.

13. Siečnja.

Krštenje Gospodina Našega Isusa Krsta.

Kad je sveti Ivan Krstitelj udilivao krštenje pokore za oproštenje griha, dogje i Isus iz Galileje na Jordan k njemu da se krsti. A Ivan, koji mu se bijaše u utrobi majke svoje obveselio i poklonio reče Isusu, poklonivši se njemu: »*Ja valja da budem od tebe kršten, a ti k meni dolaziš*«? Isus mu odgovori: »*Pusti sada, jer je nami potribito svaku pravdu ovako izpuniti*«. Tada Ivan pusti, i krsti Isusa. Krstivši se Isus izigje odmah iz vode i nebesa se nad njim otvoriše i Duh Sveti sigje na njega u prilici golubice, a Svemogući sa Nebesa očitova Božanstvo Sina svoga na zemlji upućena, govoreći: »*Ovo je sin moj obljubljeni*«.

U ovom prisvetom Otajstvu hotijaše nas primili Spasitelj na sveto poniženstvo naučiti. Sin Božji na zemlji upućen za Odkupljenje i Spasenje naše, čist i pričist od vika, hoti krštenjem pokore za oproštenje griha pokazati svitu put spasenja, put svitlosti, put vikovitoga blaženstva.

Sveta Veronika divica.

Sveta Veronika rodi se godine 1445 u selu Benasku, nedaleko od grada Milana, od siromašnih ali bogoljubnih te-

žačkih roditelja. Ona je u njihovoj kući rasla u strahu Božjemu i sramu ljudskomu, i bijaše prava golubica, čista u mislima, čista u dilima, čista u svemu.

Siromašna nije mogla u školu da nauči štiti i pisati. Ali je ipak znala milom se Bogu pomoliti. Slušala bi kad bi dicu u vironauku učili, pak bi svaku u srce svoje usadila, a Duh Sveti je milošću svojom obdarivaše. Svitlost je nebeska obuzimaše, i zato postavaše svaki dan to kripostnija. Bijaše bogoljubna, ali zato nije zapuštala posle svoje: radila je od jutra do mraka, neumorno kao mrav. Sa drugaricam svojim umiljata, u razgovoru slatka, roditeljima poslušna kao janje, krotka u svemu. Ljubljaše samoću, ali nebijaše zato ni najmanje osvojna, nego uvik dobra, uvik svakim ljubezna. Nad svaku stvar pak ljubljaše Gospodina, i hotijaše Njemu posvetiti svoj život; i zato zače živu želju, da podje u koludrice, agostinianke, svete Marte u Milanu, koje življahu u teškoj pokori i oštrini. Ali neznadijaše ni štiti ni pisati; i zato uze da se sama po sebi uči. A da ne upušta domaće poslove, kojima bijaše obterećena, i koje ona uvik najvećom spremnosti i najvećim redom opremaše, bdila bi ob noć, samo da slova nauči. To joj, dakako, teško bijaše, jer je vrlo mučno po sebi, bez ičijeg naputka, naučiti štiti i pisati; pak je jedne večeri počela bila duhom klonuti, misleći da neće uzmoći što naumila bijaše, i udre plakati gorkim suzami. U to joj se prikaza Blažena Divica Marija, kojoj se je ona uvik uticala, pak joj reče: nesmućuj se, dosta ti je da znaš tri sama slova; a to su: *prvo,* čistoća srca i ljubav Gospodina, *drugo,* ustrpljivo podnositi pomanjkanja iskrnjega a *treće,* svagdanje razmišljanje muke Isukrstove.

Nakon tri godine priprave Veronika bijaše napokon primljena u Manastir agostinianka svete Marte u Milanu. Uvik se je virno i sveto držala savita prisvete Divice, te bila tako svakomu najbolji izgled i ispunjavanju svijuh dužnosti svojih, u umiljenosti, u pokori, u bogoljupstvu i u opće u svim kršćanskim kripostima. Ona je svojim nagovaranjem, srdačnim i punim čistoga uhvanja i uvirenja, mnoge i mnoge grišnike na pravi put obratila.

Ona je u svetosti priminula godine 1497 u pedeset i drugoj godini života, i baš u oni čas, kako bijaše prorekla.

Sveti otac papa Leon deseti izreče ju blaženom. Njezino ime bijaše pak uvršteno u Rimski Martirologij, proglašen godine 1749.

Danas je osmina od prisvetoga Bogojavljenja, a isto se svetkuju ili spominju:

U Rimu na Lavikanskom putu krune četrdeset svetih vojnika, mučenika, koje zadobiše pod cesarem Galijenom ispovidajući viru Isusovu.

U Sardenji sveti Potit mučenik, koji pod cesarem Antoninom i prisidnikom Gelasijem bijaše nemilo mučen, pak napokon mu otsikoše glavu.

U Beogradu, u Srbiji, sveti mučenici Ermil i Stratonik, koji pod cesarem Licinijem bijahu nemilo mučeni, ter onda u Dunav utopljeni.

U Kordovi sveti mučenici Gumesind pop i Servideo koludar.

U Poatjé (*Poitiers*) u Francuskoj sveti Hilarij biskup i ispovidnik. Poradi vire katoličanske koju živo branijaše, bijaše za četiri godine u progonstvu u Frigiji. On je megju ostalima čudesim uskrsnuo mrtvaca jednoga. Sveti otac papa Pio deveti potvrdio ga je za naučitelja Svete Matere Crkve, i takovim ga javno proglasio. Svetkuje se sutra.

U Česareji u Kapadociji sveti Leontij biskup i ispovidnik, koji je mnogo i junački vojevao pod Licinijem protiva poganima, a pod Konstantinom protiva Arijancim.

U Treviriu sveti Agritij biskup.

U Vergy-skom manastiru sveti Viventij ispovidnik.

U Amaseji u Pontu sveta Glafira divica.

14. Sičnja.

Sveti Hilarij biskup.

Naučitelj Svete Matere Crkve.

Sveti Hilarij rodi se u Poatjé (Poitiers) u Galiji, današnjoj Francuskoj, od veoma uglednih ali idološtovskih roditelja.

Po osobitoj milosti Božjoj bijaše priveden na put vire i primi sveto krštenje. Obnovivši tako duh obnovi i život

svoj; i sva dilovanja svoja upravi po naredbama svetoga Evangjelja.

Poradi dobrote, kriposti i svetosti svoje bijaše godine 353 imenovan biskupom svoga rodnoga grada.

Godine 350 bijaše na upravi Istočnoga Cesarstva ostao sam Kostancij, žestok Arijanac. Za njegova vladanja, vrag krivovirstva ustade oholo i podiže himbenu svoju glavu i stade po svojim službenicima udarati na pravovirne katolike. Ali se nagje ljudi, koji milošću Božjom obdareni, neustrašivo stadoše na put neviri i paklenu njezinu svitlost ugasiše nebeskom svitlošću istine.

I eto, na priliku u Galiji, u današnjoj Francuskoj, sveti Atanasij biskup aleksandrinski, prognan iz biskupije svoje dolazi i u Treviri, gdi biskup sveti Maksimin bijaše, da čvrsti u viri sve pastire i sve pravovirnike one. A do njega ustaje i Hilarij sveti, čovik pun Duha Svetoga, i na krivovirnike udara neugibljivim maljem istine svete. Zato ga cesar Kostancij iz Poatjersa proganja; šalje u malu Aziju, u Frigiju a odanle goni ga u Carigrad. Sveti Hilarij neboji se, nego još očitije, i nebeskom mudrosti, brani katoličanske istine, tako da ga se bojahu isti biskupi arijanski, ter cesara zamoliše, da ga u svoju biskupiju povrati.

Sveti Hilarij vrati se u rodni svoj grad, ter u njemu na 13 sičnja godine 368 završi svoj sveti i viri veoma korisni život.

Ovi sveti biskup napisao je više svetih dila, te bijaše zato proglašen naučiteljem Svete Matere Crkve.

Sveti Felicij pop i ispovidnik.

U gradu Noli u Napuljskoj, za progonstva cesara Decija (godine 250) bijaše biskupom Maksim sveti, čovik već star, slab i iznemogao, koji, da se otme progonstvu, pogje u pustu planinu. Nemogavši progonitelji ga uhvatiti, uhvatiše popa njegova, Felicija svetoga. Navališe na njega priteške veruge i zatvoriše ga u tamnicu, koju svu posuše oštrim cipotiňama, eda nebi mogao ležeći mira naći. Ali mu se Angjeo Gospodinov jedne noći ukaza, izbavi ga iz tamnice i povede u planinu u Maksima svetoga, koji već na umoru

bijaše. Postavi ga na pleća svoja i odnese ga kući, gdi i priminu. Po smrti njegovoj dade se Felicij sveti na očito pripovidanje evangjeoskih istina; a idološtovci gledaše da ga uhvate i pogube; ali ga uvik Božanska milost od njihova zla izbavljaše. Kad napokon ono nemilo progonstvo pristade, vrati se u Nolu; i ondi sveto s ovoga svita priminu, te bijaše sahranjen nedaleko od grada, u mistu Pinći nazvanom. Nad njegovim grebom bijaše sagragjena lipa crkva.

Njega je osobito proslavio svojim pismom sveti Paulin biskup Nole (koji se svetkuje na 22 lipnja.)

Sveti Petar Urseolo ispovidnik.

Svetkuje se danas u Mletačkoj Državi sveti Petar Urseolo. On bijaše mletački plemenitaš i prvi duždа ili Poglavica Mletačke Republike. Upoznavši po milosti Božjoj, da su sva svitska, mlohavost, taština i izpraznost, odreče se duždeve časti i oblasti i ode u Kužanski Manastir te ugje u Red Benediktinaca.

Bijaše bogoljuban, a Gospodin bijaše svetost njegovu mnogobrojnim čudesima očito svitu ukazao.

Njegovo je rogjenje na deset ovoga.

Isto danas svetkuju se ili spominju:

U Žudinskoj sveti Malahija prorok.

Na gori Sina trideset i osam svetih koludara, koje poradi Krstove vire, Saraceni nemilo pogubiše.

U Egiptu, u Raitu, četrdeset i tri sveta koludara, koje, poradi Krstove vire, Blemiani nemilo pogubiše.

U Milanu sveti Dacij biskup, kojega spominje sveti Grgur papa.

U Africi sveti Eufrasij biskup.

U Siriji sveti Julijan Sava stari, koji je za vrime cesara Valenta, kripošću čudesa, podigao već maldane palu katoličku viru.

U Novočesareji u Pontu sveta Makrina učenica blaženoga Grgura čudotvornika, i baba svetoga Vasilija (Basilija) kojega je ona u viri odgojila.

15. Sičnja.

Sveta Anastasija, (Stošija) mučenica.

Zaštitnica grada Zadra.

Od Rimljanina, čovika ugledna i bogata, ali tvrda idološtovca, i od gospogje plemenite i dobre kršćanke, rodi se Anastasija (Stošija) pod dospitak trećega vika. Majka je dite svoje od malana u kršćanskim naucima i kripostima odgojila i uzdigla. Pomoćnik njezin je bio bogoljubni misnik Hrisogon. Bijaše još malena i ostade od majke sirota; ali se za njezino duševno doba staraše kršćanskom ljubavi Hrisogon sveti.

Po naredbi očevoj udade se Anastasija, još mlada, za plemenita mladića, ali odurna neznabožca i razpuštenjaka Publija, koji, doznavši da je kršćanka, da obilazi kršćanske uznike po tamnicama i da im pomaže, razgnjevi se i baci je u tamnicu, u svojoj vlastitoj kući.

Malo zatim umre Publij na putu u Persiju. Anastasija se dobavi slobode i dobara svojih, te ulagaše život i imanje svoje u korist vire i u pomoć nevoljnika i siromaha.

Bisnilo je još nemilo progonstvo Dioklecijana i Galerija Maksimijana. Pogani uhvatiše Hrisogana svetoga i baciše ga u tamnicu. Dvi pune godine bijaše u tamnici zatvoren, Anastasija ga sveta pomagala nepristano. Kad li cesar, koji onda u Akvileji (Oglaju) bijaše naredi, da svi kršćanski uznici budu pogubljeni, a Hrisogana da dovedu prida nj u Akvileju.

Kad ga u Akvileju dovedoše, pozva ga cesar, da se idolima pokloni. Nehtijući to Hrisogon učiniti, bijaše mu otsičena glava. (Svetkuje se na 24 studenoga.)

Sveta Anastasija bijaše za njim otišla, i kad on mučenički završi svoj život, prodade sva dobra svoja, da dobivenim novcem priteče u pomoć nevoljnicima i siromasima a navlastito prognanicima.

Kad li napokon i nju uhvatiše te povedoše prid ilirskoga prefekta Flora, da joj sudi. Neustrašivo ispovidajući Krstovu viru, bijaše poslana u progonstvo na otok Palmariju

sa dvista i sedamdeset drugih kršćana. Ostavši tvrda i neuskolebiva u Krstovoj viri, bijahu joj vezane ruke i noge o stupce, te onda pod njom i oko nje užgana vatra i tako živa izgorena. Na taj način ona je zadobila krunu mučenika i vikovitu slavu. To bijaše oko godine gospodinove 304.

Nadbiskupija Zadarska u Dalmaciji slavi svetu Anastasiju (Stošiju) kao svoju zaštitnicu, i njoj je na čast posvećena mitropolitanska Crkva u onome gradu.

Njezino je rogjenje na 25 prosinca.

Isto danas svetkuje se ili spominje:

Sveti Pavao prvi pustinjak, koji na 10 siječnja (g. 342) bijaše megju nebeske blaženike prinešen na uživanje slave vikovite. *Njegov je život opisan na 10 ovoga, dan u koji se u Dalmaciji svetkuje.*

U Anžoinskom kraju sveti Mauro opat, učenik svetoga Benedikta, kojemu ga roditelji bijahu pridali na uzgoj odmah od ditinstva. On je pod njegovom svetom upravom toliko napridovao, da je jednom na noge po vodi hodio, stvar čudnovata, koja se možda od svetoga Petra više i nebijaše dogodila. Poslan za tim u Francusku zasnovao je u Glanfélu (Glanfeuil), u Anžoinskoj, benediktinski Manastir, kojim je četrdeset godina upravljao, ter u njemu svitao slavom čudesa, sveto s ovoga svita priminuo *na 15 siečnja 584.*

U Žudinskoj sveti proroci Abakuk i Mihea, čija tilesa bijahu po Božjem objavljenju našasta za vladanja cesara Teodosija staroga.

U Ananji sveta Sekundina divica i mučenica, koja steče krunu mučeništva pod progonstvom cesara Decija.

U Kaljarim, u Sardenji sveti Elizej mučenik, koji, za Dioklecijanova progonstva, pod sucem Flavijanom, pokle je po Božjoj kriposti nepobitno podnio primnoge muke, pogje slavodobitan u nebo, nakon što su mu otsikli glavu.

U Noli, u Kampaniji sveti Maksim biskup. *(Spomenut je jučer u životu svetoga Felicija, njegovoga popa).*

U Alverniji, u Francuskoj sveti Bonit biskup i ispovidnik.

U Egiptu sveti Makarij opat, učenik svetoga Antona, pristavan po svetosti života i čudesima. *Bijaše suvrimenik svetoga Makarija egipatskoga, koji se svetkuje na 2 ovoga.*

Isto danas i sveti Isidor, slavan po svetosti života, po viri i po čudesima svojima. *U starim Martirologijima spomenuta su danas dva sveta Isidora, jedan pop svetoga Atanasije aleksandrinskoga biskupa, koji je mnogo od Arijanaca propatio, ter u Carigradu godine 404 priminuo; a drugi bijaše pustinjak u Sceté, koji je slavan po svetosti života i pokori. Priminuo je godine 391.*

U Rimu sveti Ivan Kalibita (kolibar). *Bijaše sin bogatoga Carigragjanina, ter odmah od ditinstva ode od očeve kuće, da živi megju izvrsnim redovnicima. Nakon šest godina vrati se u Carigrad, vas u prnjama odiven, i nastani se u nevoljnoj kolibici* **(grčki kalybe)** *i odtud mu pridivak kolibar a grčki kalibita. Ta kolibica bijaše blizu kuće njegovih roditelja, koji ga nepoznavaše, a hranijaše ga svojim milodarjem. On je u onoj kolibici živio u poniznosti, krotkosti, ustrpljivosti i nepristanoj molitvi; a materi se je očitovao samo malo prije smrti svoje.*

Priminuo je god. 430, a bijaše u onoj kolibici i ukopan kako god je zaželio. Nad njegovim grebom sagradiše, zatim njegovi roditelji krasnu crkvu. Glava njegova, u krasnom i skupocinom moćniku sahranjena, stajaše u Carigradu do godine 1204. A kad Latinjani zauzeše oni grad, bijaše iz Carigrada prinešena u Besancone, gdi se i dandanas nalazi.

16. Sičnja.

Sveti Marčel papa i mučenik.

Po mučeničkoj smrti svetoga Marčelina (26 travnja) naslidnika velikoga pape i slavnoga mučenika Kaja svetoga, bijaše godine 310 na Stolicu Svetoga Petra uzvišen Marčel, prvi ovim imenom. Po njegovom nagovoru Lućina, gospogja Rimska ostavila je Crkvi sva imanja svoja, i starala se za pristojno pokopanje svetih mučenika isto kao što se bijaše postarala i za pokopanje svetoga Fabjana. Kad to dozna Tirjanin Maksencij, rasrdi se mnogo i zapriti Marčelu priteškim mukama, nebude li se papinske Oblasti ostavio i idolima se poklonio. Nehtijući Marčel poslušati naredbe njegove, dade ga Maksencij nemilo izbatinati i postavi ga onda, da pod stražom životinu čuva. U onome je umiljatome stanju priminuo pokorno u Gospodinu godine 311. Njegovo je tilo sahranila gospogja Lućina u Priscillovom grobištu na Salarijskom putu. On je naredio, da se nesmije nijedan Crkveni Sabor držati, nego po oblasti Rimskoga Crkvenoga Poglavice.

Sveti Honorat biskup i ispovidnik.

Sveti Honorat, rogjen od plemenite rimske obitelji, na granici Lorene, bijaše se na Krstovu viru odma od mladih godina obratio. Priporogjen svetim kršćenjem, priporodi se u svemu, pak i u svim svojim dilima. Umiljato se odivao, postom krotio tilo svoje, a molitvom i svetim razmišljanjem uznosio duh svoj. Jedan od braće njegove, imenom Venancij, pristade na njegova nagovaranja i dade se istom životu. Razdiliše svoje siromasima i staviše se pod upravu svetoga pustinjakà Kaprasija, koji bijaše na otoku Marsiliji. Pogjoše onda s njim na put i pribivaše niko vrime u Akaji. Venancij onda priminu u Metomu, gradu u Peloponezu, a Honorat se u Provenciju vrati, pak se nastani na otoku Lerinu (danas otok s. Honorat) u sridozemnom moru; i sagradi ondi jedan manastir u koji zatim dogje sila koludara od svijuh narodnosti.

Bijaše onda regjen u misnike a zatim posvećen za biskupa grada Arlesa, po smrti biskupa Patrokla. Dvi je same godine biskupovao, i onda sveto u Gospodinu priminuo godine 429. Ali je i za ono kratko doba neizmirna i neizbrojiva dobra učinio svojim državljanima. Bijaše mu naslidnik sveti Hilarij. Sveti ostanci njegovi bijahu na otok Lerin prinešeni, gdi ih pravovirni i dandanas štuju.

Blažena Stefanija divica.

Rodi se u jednom seocu nedaleko od grada Brešije na 5 veljače godine 1457 od siromašnih ali kripostnih roditelja. Otac joj se onda primisti u misto Sonćine iste pokrajine. Budući on ušao u treći svitovni red pokornika svetoga Dominika, Stefanija slideći izgled oca svoga, obuče i ona ruho tercijarke svetoga Dominika. Pribivala je u malenoj kolibi, radila, Bogu se molila, dila dobročinstva nepristano činila. Pomagala siromahe, nevoljnike i u koliko je god mogla, bila svakome u pomoć. Toliko bijaše kriposna, da je svi, koji je poznavaše, štovaše, jer u istinu i štovanja dostojna bijaše. Gospodin Bog hoti više puta čudesima pokazati, koliko mu ugodna bijaše skromna i ponizna službenica njegova. Bijaše

dva puta u hodočašće u Loret, i svuda je dočikahu kao pravu sveticu. Mletački senat hotijaše da u Mletačkoj ostane, a Ferare vojvoda Herkules isto, a isto i Frane Gonzaga Mantovanski vojvoda; i svi se njezinim molitvama priporučivahu. Ali se ona uvik svakom, največom poniznosti zahvaljivaše: hotijaše skromno, u pokori i bogoljupstvu u svome zavičaju živiti i umriti.

Godine 1510 poče gragju Manastira u mistu Sončinu. Godine 1519 bijaše u njemu nastanjena sa trideset divičica plemenitih i dobrih, koje bijahu obukle ruho Dominika Svetoga.

Godine 1529, miseca studenoga, približavaše se Sončinu neuredna četa. Manastir bijaše izvan grada. Zato one koludrice bijahu savitovane u grad se zakloniti. Onda Stefanija oboli od teške bolesti i sveto s ovoga svita priminu na 2 sičnja 1530.

Nju je svit odma po smrti njezinoj slavio kao sveticu, i godine 1740 bijaše blaženom proglašena od svetoga oca pape Klimenta dvanaestoga.

Isto danas svetkuju se ili spominju:

U Maroku u Africi muka svetih mučenika reda manje braće Berarda, Petra, Akurtija, Adjuta i Otona.

U Rinokoluri u Egiptu sveti Mela biskup, koji budući pod Valentijem podnio progonstvo i drugih teških muka za viru katoličansku, priminu u miru.

U Oderçu sveti Tician, biskup i ispovidnik.

U Fondim u Kampaniji sveti Honorat opat, kojega spominje Grgur papa.

U Manastiru Perone sveti Fursej ispovidnik.

U Rimu sveta Priscilla, koja sebe i sva svoja bijaše dala na službu svetih mučenika.

17. Sičnja.

Sveti Anton opat.

Rodi se sveti Anton u Komi kraj grada Herakleje u gornjemu Egiptu od plemenitih i bogatih roditelja. Bijaše od ditinstva svoga bogoljuban i najmilije mu bijaše slušati sveta Evangjelja. Bilo mu osamnaest godina, kad mu umriše roditelji. Veoma mu ugodno bilo moliti se Bogu, i zato bi često hodio sa jednom sestricom u crkvu. Jednoga dana budući na svetoj misi čuo, gdi u svetom Evangjelju kaže: *idi i prodaj svaka i udili siromasima pak dodji i slidi mene, i imati ćeš blago na nebesima,* odluči posvetiti se Bogu. Došavši doma proda svaku i dobiveno razdili megju bližnike i siromahe, ostavivši sestri malen dio dobara. Došavši opet u crkvu, i čuvši gdi Gospodin u svetom Evangjelju kaže: *ne brinite se za sutrašnji dan,* ode i udili siromasima baš upravo sve; a sestru stavi u jedan manastir da odgojena bude, a on se dade skromnome, bogoljubnome i pokornome životu nedaleko od svoje kuće; jer onda još nebijaše u Egiptu toliko Manastira kao kasnije, nego su bogoljubnici *(asketici)* živili na osamu u pokori nedaleko od svoje kuće. Pohagjaše druge pobožne samotnike, diveći se njihovim kripostima, i gledajući da ih slidi u koliko mu samo moguće bijaše.

U Egiptu bijaše sila grobova, a to su bile velike i znamenite zgragje. On je izabrao jedan od najudaljenijih od tih grobova i u njemu se nastanio.

Mučile ga svakojake napasti, koje on sve nadvladavaše molitvom i postom.

Hranio se je kruhom i vodom. Samotnici u opće nebi se nikada okusili ni mesa, niti bi se vina napili. Ostade niko vrime Anton sveti onako nastanjen, pak onda pogje u planinu, i na istočnoj strani Nila nagje jedan stari upušteni kašteo, i u njemu se nastani. Življaše zatvoren u onom zakloništu, a potrebiti kruh za hranu bacahu mu prijatelji njegovi priko zida. Tu je živio dvadeset godina. Kad onda jednom izagje i pokaza se svojim prijateljima, koji se

začudiše kad vidiše da je baš onakav kakav je god bio prije nego se je u onome kaštelu bio nastanio.

Gospodin je Bog po posridovanju službenika svoga ozdravljao nemoćnike od bolesti, oslobogjao obuzete nečistim duhom i tvorio po njemu mnogobrojna čudesa. Mnogo ih se nagjoše koji slidivši njegov izgled, dadoše se onom načinu življenja, i onda bijaše zasnovano mnogo manastira, u kojima su oni pobožni ljudi u bogoljupstvu i pokori živili, jedni, do svetoga Antona, na istočnoj a jedni pak na zapadnoj strani Nila. Hotijući se svitu što više moguće oteti, pogje u gornju Tebaidu, da ondi sasvim nepoznat živi. Dogje na planinu Koizim, koja je jedan dan daleko od Crvenoga mora i na njoj se naseli i ostade sve do smrti svoje.

Bilo mu devedest godina kad je po Božjemu objavljenju pohodio pustinjaka Pavla svetoga i njega po smrti lipo sahranio.

Završio je svoj sveti život godine 356 u sto i petoj godini. Sveto tilo njegovo, našasto po Božjemu objavljenju pod cesarem Justinianom, bijaše prinešeno u Aleksandriju i sahranjeno u Crkvi svetoga Ivana Krstitelja.

Sva dila njegova nalaze se opisana u jednoj krasnoj knjizi svetoga Atanasija.

Isto danas svetkuju se ili spominju:

U Langres-u sveta tri blizanca Speusip, Eleusip i Meleusip, koji sa babom Leonilom bijahu krunom mučenikâ ovinčani pod cesarem Markom Aurelijem.

U Rimu našašće svetih mučenika Diodora popa, Marijana djakona i drugova, koji za vrime svetoga Stipana pape, svetkujući u Žalinjaku jednom rogjenje mučenikâ, bijahu od pogana zemljom zasuti i zatrpani, te zadobiše tako i oni mučenikâ krunu.

U Burže (Bourges) sahrana svetoga Sulpicija, biskupa. Zvao se pridivkom Pio ili pobožni. Sveti život i dragocina smrt njegova bijahu ovinčani slavnim čudesima.

U Rimu, u Manastiru svetoga Andrije, blaženi koludari Anton; Merul i Ivan, o kojima piše sveti Grgur papa.

18. Sičnja.

Stolica Svetoga Petra apoštola u Rimu.

Antiohija bijaše poglaviti grad Istoka i Petar sveti postavi ponajprije u njemu svoju Stolicu i utemelji Crkvu.

Aleksandrija bijaše poglaviti grad Egipta i svega Podneva. Sveti Petar posla u oni grad Marka svoga učenika da u njemu, u njegovo ime, utemelji Crkvu.

Rim pako bijaše poglaviti grad svita a navlastito Zapada. Sveti Petar dogje u Rim i u njemu utemelji Rimsku Crkvu, da pastir od Gospodina Isusa Krsta odregjen, pase stado njegovo, to jest kršćane.

Ove tri Crkve po kriposti svetoga Petra bijahu prozvane patriarhalne i apoštolske.

Danas Crkva svetkuje prvo došašće svetoga Petra u Rim i prvo postavljenje svete Stolice u onome gradu ; a na 22 veljače svetkuje njegovo došašće u Antiohiju i postavljenje svete Stolice u Istoku.

Isto danas svetkuju se ili spominju:

U Rimu muka svete Priske divice i mučenice, koja pod cesarem Klaudijem posli mnogih žalostih bijaše mučeništvom okrunjena.

U Ponta rogjenje svetih mučenika Moseja i Amonija, koji budući vojnici, bijahu prije osugjeni da rade u rudama, pak onda sažgani.

U istome mistu sveti Atenogen staroviki bogoslovac, koji mučen i u vatru bačen, veseo u srid vatre, propiva pisan, koju bijaše ostavio pisanu svojim učenicima.

U Tursu (Tours-u), u Francuskoj sveti Velusijan biskup, koji uhvaćen od Gota, priminu sveto u progonstvu.

U istome mistu sveti Leobard zatvoreni, koji se sjajio izglednom umirenošću i poniznošću.

U Bretaniji sveti Deikola opat, učenik svetoga Kolumbana.

U Komu sveta Liberata i (Faustina) divice.

19. Sičnja.

Sveti Kanut kralj i mučenik.

Godine 1080 sveti Kanut zasidne kraljevsko pristolje u Danskoj kao naslidnik starijega brata Arolda. Odgojen u bogoljupstvu, dade se svom brigom, da uredi svoju državu i da sve državljane navede na pravi kršćanski put.

Obrativši na Isusovu viru pokrajine Kurlandiju, Samogiciju i Estoniju, hotijaše urediti posao desetine, koju su u ono vrime kršćani bili u dužnosti crkvi davati. Ali podložnici njegovi već odprije razpušteni i pokvareni, a sada od velikaša nauckani, nehtijaše se toj dužnosti pokoriti, nego se uzbuniše i ustadoše protiva njemu.

Kanut uvigjaše zaslipljenost puka i zlobnost velikaša, pridvigjaše baš da mu valja za pravicu i život svoj žrtvovati. Nahodeći se u gradu Adensee pogje u Crkvu svetoga Albana, ispovidi se i pričesti te klekne prid poglavitim Oltarom i stade se Bogu moliti i njemu duh svoj priporučivati. Navališe buntovnici na crkvu, i jedan se s prozora strilom u njega baci. Strila ga pogodi u legja, i on prikrštenih rukuh pade na zemlju i sveto izpusti svoj duh u krvi svojoj.

Posli njegove smrti Danska bijaše okušana mnogim nesrićama a navlastito gladom i nevoljom tako, da su Danci upoznali zloću dila svoga i uzrok Božje srdžbe: pak zato odoše i iskopaše mu tilo njegovo, učiniše mu sjajan sprovod i pristojno ga sahraniše u Crkvi svetoga Albana, utišavši srdžbu Božju i postom i molitvama.

Mnogobrojna čudesa, koja se po smrti njegovoj dogodiše dokazaše očito svetost njegovu.

Sveti Kanut prvi je Danski svetac.

Njegovo rogjenje svetkuje se na sedam ovoga.

Danas isto svetkuju se ili spominju:

U Rimu na Korneljskom putu sveti mučenici Marij i Marta, supruzi i dica njihova Audifaks i Avakum, plemeniti Perzijanci, koji za vrime Klaudija bijahu došli u Rim za moliti. Bijahu bičevani, probadani, prožeženi, odrpani gvozdenim grebenima, ruke

im otsičene, pak onda Marta bijaše udavljena, a drugoj trojici glava otsičena. Njihova tilesa bijahu onda izgorena.

U Simirni rogjenje blaženoga Germanika mučenika, koji u cvitu liposti i mladosti, pod Markom Antoninom i Lucijem Aurelijem, milošću božanstvene kriposti odbivši od sebe strah ljudske mlohavosti, budući ga sudac osudio da ga zviri proždru, on sam podraži zvir, ter ga se ova zubima dobavi i raznese ga svega; tako je zaslužio da bude utilovljen sa Gospodinom Isusom Krstom za nj umirući.

U Africi sveti mučenici Pavao, Jerontij, Jenar, Saturnin, Sukcesij, Julij, Kato, Pia i Germanika.

Kod Spoleta muka svetoga Ponciana mučenika, za vrime cesara Antonina. Bijaše najprije radi Krsta izšiban; i onda mu sudac naredi da igje bosonog po živoj žeravi. On ode i ostade neozlegjen; bijaše na lomači o ganče obišen i onako stavljen u tamnicu, u kojoj ga je angjeo utišio. Bijaše bačen prid žestoke lave, obalit onda razkrabljenim olovom, a napokon usikovan završi mučeništvo.

U Lodiu sveti Vasijan (Basijan) biskup i ispovidnik, koji se je zajedno sa svetim Ambrosijem junački borio protiva krivovircima.

U Vorcestre, u Engleskoj sveti Ulstan biskup i ispovidnik, svitao po dostojanstvima i čudesima, kojega je Inocencij treći uvrstio u broj svetaca.

20. Sičnja.

Sveti Fabjan papa, mučenik.

Godine 236 sveti Antero papa, pod progonstvom cesara Julija Maksimina, bijaše mučen i pogubljen. Svetkuje se na 3 sičnja. Onda bijaše na misto njegovo izabran i posvećen Fabjan sveti, rodom Rimljanin. On je crkvu rimsku razdilio u sedam gjakonija, eda se u svakoj dotični gjakon brine i stara za udovice, sirote i siromahe. Imenovao je pak toliko podgjakona, da sakupe sva dila mučenička i da ih u jedno slože. Naredio je, da se svake godine, na veliki četvrtak ima sveta ulja sva izgoriti a nova blagosloviti i posvetiti. Godine 250, za progonstva cesara Decija, bijaše uhvaćen, mučen, pogubljen i sahranjen u Kolistovom grobištu. Upravljao je crkvom petnaest godina i četiri dana. Redio je

u pet puta, miseca prosinca, dvaest i dva popa, sedam gjakona i jedanaest biskupa. Bijaše mu naslidnik sveti Kornelij rodom Rimljanin, koji u brzo svoj život mučeništvom završi. Svetkuje se na 14 i 16 rujna.

Sveti Sebastjan mučenik.

Sveti Sebastjan rodi se u Narboni, u Galiji (današnjoj Francuskoj) a bi odgojen u gradu Milanu u Talijanskoj, jer su njegovi stariji bili iz onoga grada.

Da uzmogne progonjenoj braći kršćanima pomagati, ode u vojnike, i u brzo postade častnik i četovogja; a cesaru Dioklecijanu bijaše vrlo omilio poradi svoje valjanosti i hrabrenosti.

Još za živa cesara Karina bijahu u Rimu u tamnici zatvorena bliznaca dva Marko i Marcelijan, sinovi plemenite i ugledne senatorske obitelji. Sebastjan ih često pohagjaše da ih bodri i hrabri u viri, za koju on uvik bijaše pripravan i život svoj žrtvovati.

Roditelji, žene i dičica Marka i Marcelijana bijahu idološtovci. Kad doznadoše, da su na smrt osugjeni, pogjoše u gradskoga prefekta Hromacija, i on im dade trideset dana vrimena, da pokušaju osugjenike odvratiti od Krstove vire i tako ih od smrti osloboditi. Zato bijahu Marko i Marcelijan dovedeni u kuću prefektova pisarnika Nikostrata. U njega dogjoše im roditelji, žene i nejaka dičica, i stadoše ih, gorko plačući, nutkati, moliti, zaklinjati da se kršćanske vire okane i da se na viru svojih otaca povrate. Prid toliko suza počeli bijahu klonuti i duhom malaksati. Ali u to dogje Sebastjan i ohrabri ih takovim govorenjem, da su ganuti ostali svi oni, koji su bili ondi prisutni.

U pisarnika Nikostrata bijaše žena, imenom Zoa, već od šest godina nima. Sebastjan joj učini zlamen svetoga križa na ustne, i Gospodin joj rič povrati i ona progovori i ostane zdrava. Pogani, koji ondi bijahu, ostadoše tako ganuti, da se svi obratiše na Krstovu viru i bijahu kršćeni od popa Poliharpa svetoga (koji se svetkuje na 23 veljače.)

Sva rodbina Marka i Marcelijana, Nikostrat, Zoa i sva im rodbina, mnogo Nikostratovih znanaca, i šestnaest tam-

ničara, u sve šestdeset i osam primiše sveto kršćenje. Mal da ne svi su, za Krstovu viru mučeništvom život završili; i svetkuju se na 18 lipnja, na 5 i na 7 srpnja. Sve to dokazaše cesaru Dioklecijanu; i zato, pozva on Sebastjana prida se i ukori ga, nagovarajuć ga, da se kršćanstva odreče. Ali mu i obećanja i pritnje utaman bijahu, i zato ga pridade strilcim da ga ustrile. I strilci iz Mauritanije uhvatiše ga, i vezaše o stup, i svega strilami po svemu životu izpribodoše; te onda ga onako ostaviše misleći, da je već umro. Ali Irena, udovica svetoga Kastula ode da tilo njegovo sahrani, i nagje da je jošte živ; ponese ga zato u svoj stan, u istoj Dioklecijanovoj palači. Sebastjan ozdravi, pak dočeka jednom cesara i ukori ga, što onako bez razloga kršćane proganja. Dioklecijan, koji je držao da je već umro, začudi se u prve, a onda se žestoko razsrdi na njega i na beside njegove; i zato ga, u istoj palači, dade šibami tako dugo izšibati, dok nije pod udarcim izpustio svoj sveti duh.

Tilo njegovo baciše u smradište; ali ostade zapeto za jedan čavao. Prikaza se onda u snu rimskoj gospogji Lucini, koja ode, pak ga po snu dade sahraniti u katakombama nedaleko od svetih Apoštola. Sveti Damas papa dade na ulazku one katakombe sagraditi lipu Baziliku, njemu na čast i slavu.

Njemu se pravovirni zavituju navlastito protiva kugi i kužnim bolestima.

Danas isto svetkuju se ili spominju:

U Niceji, u Bitiniji sveti Neofit mučenik, koji u dobi od petnaest godina bijaše prošiban kandžijami, bačen u peć, postavljen prid zviradi te ostavši neozlegjen ispovidajući postojano Krstovu viru, bi mu napokon otsičena glava.

U Cezeni sveti Mauro biskup, sjajan po kriposti i čudesima.

U Palestini rogjenje svetoga Eutimija opata, slavna po kriposti, kojom se držaše katoličke stege, i po čudesima. Bijaše ures crkve za vrime cesara Marcijana.

21. Sičnja.

Sveta Agneza (Janja) divica i mučenica.

Bijaše od bogate i plemenite rimske obitelji. Bilo joj dvanaest do trinaest godina, kad je pod mačem završila sveto svoj divičanski život, ispovidajući neustrašivo i junački Krsta.

Vraćajući se jednom iz učione, ugleda ju sin rimskoga prefekta i zaljubi se u nju. Bijaše pravi angjeo. Doznavši da je od bogatih i plemenitih roditelja, pristade za njom, i poče ju nagovarati nugjajući joj dragocinosti, urese i svakovrsna bogastva, ali sve zaludu, jer mu ona uvik odlučno odgovaraše: »imam ja zaručnika moga, mnogo i mnogo plemenitijega od tebe, koji je mene mnogo bogatije darovao, nego bi me darovao ti«. Ona je mislila na Isusa, kojemu je bila posvetila divičanstvo svoje. Mladić je za to od tuge i žalosti na smrt obolio. Otac njegov, doznavši za uzrok bolesti a nemogavši da roditelje prisili, da mu je za sina dadu, jer su plemeniti bili; te doznavši da je kršćanka, uze da je poradi njezine vire ljuto proganja. Ali zaludu bijahu sva kušanja, zaludu obećanja a još uzaludnije pritnje. Napokon joj prefekt reče: ili se žrtvuj boginji Vesti ili ću te postaviti u misto bludnica. Ona mu odlučno odgovori: »Da ti znadeš koji je moj Bog, nebi samnom tako govorio. Poznajem oblast Isusa Krsta, i sigurna sam, da me ništa oskvrnuti neće, kao što sam sigurna, da se tvojim bogovom žrtvovati neću. Ja te se nebojim, jer je čuvar tila moga angjeo Gospodinov«.

Prefekt je dade tada baciti u bludničko misto, megju javnim bludnicami. Ali gle: misto griha postade misto molitve. Klekne Agneza i poče se Bogu moliti. I eto joj se prikaže angjeo Gospodinov i nitko je se nije smio niti dotaknuti. Svi su kao izvan sebe izlazili. Ugje k njoj i prefekta sin, njezin zaljubljenik; ali ga nebeska svitlost obuze i pade zaslipljen. Drug njegov nagje ga mrtva, i stade vikati »U pomoć, evo je bludnica svojim čarovništvom ubila sina profektova«. A svitina se prikupljala vičući svašta na nevinu Sveticu, koja se je branila izazivljući sveto ime Isusovo.

Dogje i prefekt, te ona na molbe njegove klekne, pomoli se Bogu, i oživi mu sina.

Prefekt u čudu neznadijaše ni sam što bi. Upoznavaše nevinost onoga angjela, a opet nije smio opozvati svoju osudu. Bojao se je najviše idolskih svećenika i svećeničkih poglavica. Ostavi zato svoga vikara ili Namisnika, da pučki nemir utiša, a on ode zamišljen i žalostan. Njegov namistnik imenom Aspasij, dade drva naslagati i zapaliti, te nad njima postavi svetu Agnezu. Silna se vatra podiže, a po srid nje sveta divica uzdignutim rukama Bogu, se moli, i vatra se od nje odbija. Ona ostade neozlegjena, dočim je mnogo od poganskih gledalaca od nje izgorilo. Napokon vatra se ugasi, a Agneza zdrava, Bogu Svemogućemu hvale uzdiže. Pogani tada još i žešće stadoše vikati i urlikati; i zato je Aspasij dade mačem pogubiti. Tako je, na veliko čudo i samih pogana zadobila krunu mučenika i vikovitu slavu. Sveti Jerolim kaže: I pismom, i ričju, svi narodi a navlastito po crkvama, proslaviše život svete Agneze, koja je i nejakost svoje mladosti kao i Tirjanina nadvladala i pridobila, ter je mučeništvom posvetila bilig čistoće i divičanstva.

Bijaše sahranjena na Nomentanskom putu; nad njezinim grobom bijaše za vladanja cesara Kostantina Velikoga sagragjena lipa crkva, koju je sedmoga vika ponapravio sveti otac papa Honorij prvi. U njoj su sahranjeni njezini ostanci zajedno sa onima svete Emerincijane, i nalaze se u krasnoj raci. Imade u Rimu na Navonskom trgu druga crkva svete Agneze. U njoj se svake godine u današnji dan blagosivlju dva bila janjca, i od njihove vune čine palije, to jest vrst štole su šest crnih svilenih križa, koje sveti Otac blagoslivlje i šalje na dar mitropolitima i patriarhima, a od velike počasti i kojemu veledostojnome biskupu.

Danas isto svetkuju se ili spominju:

U Atini rogjenje svetoga Publija, biskupa, koji je po svetim Dionisijem Areopagitom plemenito vladao onom crkvom, i svitao po kriposti i naučnosti, bijaše radi ispovidanja Krsta slavno okrunjen.

U Taragoni, u Španjolskoj sveti mučenici Frutuoz biskup, Augurij i Eulogij gjakoni. Oni bijahu za vrime Galijena, najprije

utamničeni, pa onda uvezani konopom u vatru bačeni. Prikrštenih rukuh, moleći se Bogu, dospiše mučeništvo. Sveti je Augustin, na njihov blagdan izrekao prid pukom svetu pripovid.

U Trojesu sveti Patroklos mučenik, koji je pod Aurelijanom cesarem zadobio krunu mučeništva.

U Manastiru u Rhinau, u Švajcarskoj sveti Mejnard pustinjak, kojega razbojnici pogubiše.

U Paviji sveti Epifanij biskup i ispovidnik.

22. Sičnja.

Sveti Vincencij gjakon i mučenik.

Sveti Vincencij rodi se od plemenite obitelji. Did njegov bijaše konsul; a niki tvrde da je Enola, mater njegova bila rogjena sestra svetoga Lovrinca, mučenika. Još za ditinstva, poslaše ga u Saragocu u svetoga Valerija, biskupa onoga grada, da ga u božanskim stvarima pouči i u kršćanstvu uzdigne. Kad je vrime bilo, redio ga je Valerij u gjakone, i njemu je onda povirio poučavanje drugih, jer je sveti Valerij bio tepavac, i zato mu mučno bilo pripovidanje a i samo poučavanje.

Namisnik cesarski u onoj pokrajini bijaše Dacijan, okrutni i žestoki vršitelj Dioklecijanovih i Maksimijanovih naredaba. On ih dade uhvatiti, pak prije u Saragoci okrutno i nemilo mučiti; a onda ih pod teškim gvožgjem odvede u grad Valenciju, gdi ih je u tamnicu bacio i mučio gladom i žegjom i nevoljom svakom. Mislio Dacijan, da će oni oslabivši u tilu i duhom malaksati; ali se ljuto privari, jer su oni još kripniji i čvršći u viri postanuli. Dade ih Dacijan prida se dovesti, pak se začudi videći, da su kripki u tilu a čvrsti u duhu; ukori straže, kao da nisu naredbe njegove bili izpunili. Stade onda da ih obećanjima pak pritnjama na svoju privede. Al zaludu, jer su oni uvik čisto, bistro i odlučno Krsta ispovidali, govoreći, da su za Boga Oca i Krsta Sina njegova pripravni sve podniti. Usplamti na

to Dacijan i na progonstvo osudi Valerija biskupa. (Njega svetkuje crkva na 28 ovoga). Vicencija dade mučiti lomačom, bičim, vatrom i svakojakim prinemilim mukama, dok nije svoju svetu dušu ispustio. To bijaše godine 304, a po svoj prilici na 22 sičnja.

Njegovo tilo, po Dacijanovoj naredbi bijaše izvan grada bačeno, eda ga zvirad proždre; ali ga na veliko čudo, gavran obrani i od proždrljiva vuka. Zato ga Dacijan dade u jednu vriću ušiti sa teškim kamenom, i u more baciti. Kršćani ga po objavljenju nagjoše i pristojno sahraniše.

Slavodobiće njegovo slavnim pismama proslaviše Prudencij, blaženi Augustin i sveti Leon papa.

Sveti Anastasij (perzijanski mučenik).

Bijaše sin perzijanskoga mudroslovca i čarovnika. Otac bijaše i njega u istim naucima obučio.

Godine 614 perzijanski kralj Kosroe bijaše osvojio grad Jerusolim i odnio u svoje kraljevstvo sveti Križ, koji bijaše pod cesarom Heraklijem opet u Jerusolim prinešen, kad perzijanci bijahu osvojeni. Anastasij, koji se prije krštenja Magundat zvaše, bijaše onda konjanik u kraljevskoj vojsci.

Prinešenje Svetoga Križa iz Jerusolima bi uzrokom velikih čudesa, i mnogo se je zato posvuda govorilo. Dočuvši to Anastasij, hoti upoznati uzrok svega toga, pa upoznavši temeljne nauke kršćanske vire, zaželi kršten biti.

Ostavi se vojništva i pogje u jednoga zlatara, kršćanina u Jerapolju a zatim u Jerusolim; gdi ga je krstio sveti pop Modestij, koji mu na krštenju nadine ime Anastasij. Pogje zatim u manastir svetoga Anastasija, kraj Jerusolima. Uhvaćen zatim, bijaše verugami vezan i odveden onako u Perziju. Nehtijući se kraljevskim naredbama pokloniti, niti Krsta zanikati; i budući nepristano ispovidao istinu kršćanske vire, a odbijao svaku ponudu častih i dostojanstva, bijaše nemilo mučen a napokon udavljen. Prid njegovim očima usmrtiše prije nemilo drugih sedamdeset kršćanskih mučenika. On bijaše kralju Kosroeu prorekao, da će i on od usilne smrti svoj život završiti. To mu se je deset

dana zatim i dogodilo, kad cesar Heraklije bijaše osvojio Perziju. — Glava ovoga sveca bijaše prinešena u Rim sa častnom prilikom njegovom; na ogled koje bijahu izagnani vragovi i ozdravljene nemoći, kao što posvidočuju spisi drugog Nicejskog Crkvenog Sabora.

Danas isto svetkuju se ili spominju:
U Embrunu sveti mučenici Vincencij, Orontij i Viktor, koji pod Dioklecijanovim progonstvom bijahu mukom okrunjeni.
U Novari sveti Gaudencij biskup i ispovidnik.
U Sori sveti Dominik opat, sjajan po čudesima.

23. Sičnja.

Sveti Ivan milostinjak (Lemozinar).

Sveti Ivan rodi se pod svršetak šestoga vika u Kipru. Otac je njegov bio cesarski Namisnik na onome otoku. Ivan bijaše oženjen i imagjaše i dice; ali mu smrt ugrabi prije dičicu pak ženu, a on se onda posveti Bogu Svemogućemu.

Kad po smrti biskupa Teodora, kojega krivovirci bijahu zaklali, ostade aleksandrinska biskupska i patriarhalna Stolica prazna, bijaše Ivan na njegovo misto izabran godine 608. Znao je, da je teško biskupsko brime, ali se izboru nikako nemogaše oteti. Bijaše neizrecivo dobar i milosrdan, a u isto doba točan, strog i nastojan u izvršivanju dužnosti namisništva svoga. U molitvi vas duhom ponešen, oštar sobom, jednom riči, bijaše izgled svijuh kršćanskih kriposti.

Kad su Perzijanci osvojili Siriju, sila bigunaca dogje u Aleksandriju. Sveti Ivan, da im pomože apoštolskom ljubavi, zaklanjaše sve, pomagaše svakomu, koji samo pomoći tražijaše, i bijaše toli darovit, da ga prozvaše milostinjakom.

Godine 616 navališe Perzijanci i na Afriku, te sveti Ivan bijaše usilovan uteći iz Aleksandrije, da se otme perzijanskom pokolju. Ode u Kipar, dogje u rogjeni grad Amatuntu, gdi je malo zatim sveto u Gospodinu priminio. Umro

je na 11 studenoga, a svetkuje se na 23 siečnja, dan prinenešenja njegova. On je deset godina držao aleksandrinsku Stolicu; bijaše mu naslidnik Juraj biskup; ali se daljnja povistnica one biskupije nezna, jer Egiptom zavladaše Perzijanci a za njima Saraceni.

Zaruke Blažene Divice Marije.

Danas naša Crkva slavi zaručenje priblažene Divice Marije sa svetim Josipom. Ova svetkovina bijaše ustanovljena petnaestoga vika.

Marija Divica očitova Josipu zavit, kojemu se bijaše Bogu posvetila još prije zaruka svojih; a Josip sveti pridruži joj se istim zavitom i postade tako čuvarem i braniteljem Marijina divičanstva.

Isto danas svetkuju se ili spominju:

U Barceloni sveti **Rajmund od Pennafort.** Njegovo se rogjenje svetkuje na sedam ovoga. *Rogjen godine 1175 u Kataloniji, odgojen u dobroti i bogoljupstvu, izuči pravne nauke i postade doktorom i naučiteljem prava na sveučilištu u Bolonji. Ali ponešen za skromnim bogoljubnim životom, ugje godine 1222 u stopro zavedeni Red svetoga Dominika, baš osam miseci po njegovoj smrti. U redu bijaše pravi ures: mudar, naučan, dobar, pokoran, bogoljuban; ter je mnoga i mnoga dobra učinio crkvi i viri. Ovi sveti redovnik priminuo je godine 1275. Bilo mu sto godina. Bijaše po mnogobrojnim čudesima posvećen godine 1601. Klimento deseti odredio je, da se svetkuje danas.*

U Rimu sveta Emerencijana, divica i mučenica. Ona bijaše dojna sestre svete Agneze, i katehumena jošte, to jest u viri pripravnica. Pogje jednom, da se na grobu svoje sestre svete Agneze Bogu pomoli, a pogani je odmah nad grobom kamenovaše, i tako je u krvi svojoj primila sveto krštenje.

U Filipim, u Macedoniji sveti Parmena, koji bijaše jedan od prvih sedam gjakona, *(drug svetoga Stipana prvoga mučenika, koji se svetkuje na 26 prosinca).* Poviren milosti Božjoj, virno ispuni službu pripovidanja, kako mu bijahu braća naredili; i pod Trajanom steče krunu mučeništva. *Čitaj žiće svetoga Prokora na 9 travnja i znati ćeš, koji su bili prvi gjakoni.*

U Česareji, u Mauritaniji sveti mučenici Severijan i žena mu Akvita, koji bijahu poradi vire izgoreni.

U Egipatskom gradu Antineji sveti Askla mučenik, koji podnivši više različitih muka, napokon u riku utopljen, povrati Bogu svoj veliki duh.

U Ansiri, u Galatiji sveti Klimento biskup, koji više puta mučen, napokon pod Dioklecijanom završi mučeništvo.

Ondi isto sveti Agatangjeo, koji je istoga dana stekao krunu mučeništva, pod prisidnikom Lucijem.

U Toledu sveti Ildefons biskup, koji poradi izgledna poštenja i obrane vire suproć krivovircima, koji zanikivaše divičanstvo Blažene Divice Marije, primi od nje na dar pribilu haljinu; i napokon pun svetosti bijaše pozvan na uživanje vikovite slave nebeske.

U pokrajini Valerije sveti Martirij koludar, kojega spominje sveti Grgur papa.

24. Sičnja.

Sveti Timotej biskup i mučenik.

Sveti Pavao apoštol vraćajući se iz Jeruzolima i došavši u Likaoniju, nagje u Listri učenika Timoteja. Bijaše sin jednoga Grka i Židovke imenom Eunicije, koja bijaše priljubila Krstove nauke.

Sveti Pavao uze ga za druga, a nazivaše ga Božjim čovikom i najboljim prijateljem.

Bijaše posvećen za biskupa u Efesu. Na 22 sičnja godine 97 pogani u onome gradu imagjahu niku svetkovinu i nosijahu naokolo idole svoje. Budući se Timotej hotijaše protiviti njihovom nevirstvu, navališe idološtovci na nj štapim, buzdovanim i kamenicama te ga usmrtiše. Sveto tilo njegovo bijaše svečano prinešeno u Carigrad godine 356. Imadu dvi knjige, što je sveti Pavao pisao Timoteju, prvu godine 64.e drugu godine 65.e po Isukrstovom Porogjenju.

Blaženi Markolin.

Nije ovi blaženik uvršten u Rimskomu Martirologiju, ali se svetkuje po odobrenju od 9 svibnja 1750 svetoga oca pape Benedikta četrnaestoga.

Rogjen u Fohli u Rimskoj državi, ugje odma za mlada u Dominikanski Manastir u svom rodnom mistu, namirom

da svoj život Bogu posveti. Dobar, poslušan, umiljat, pokoran, bogoljuban bijaše izgled Božjega službenika. Dočim se brinijaše za dobro i spasenje duše svoje, neupuštaše ni dobro iskrnjega svoga. Eto ga zato po naredbi svojih starešina, da sve manastire priuredi, da ih na staru, prvobitnu strogost privede, što je on pravom ljubavi i učinio.

Štovaše pravom sinovljom ljubavi prisvetu Divicu, koja znadijaše milošću svojom nagraditi službenika svoga.

Bilo mu osamdeset godina kad navisti braći svojoj, da ga gospodin k sebi prizivlje; i primivši Svete Sakramente sveto priminu godine 1397.

Danas isto svetkuju se ili spominju:

U Antiohiji sveti Babila biskup, koji pod progonstvom Decija, budući često žalostim i patnjama svojim Boga proslavio; završi prislavno život svoj u verugami, sa kojima hoti da tilo njegovo bude ukopano. Kažc se, da su s njim muku podnili i tri dičaka, Urban, Prilidijan i Epolon, koje on bijaše u Krstovoj viri obučio.

U Novoj Česareji sveti mučenici Mardonij, Musonij, Eugenij i Metel, koji bijahu svi izgoreni, pak im ostanci u riku bačeni.

U Folinju sveti Felicijan, koji regjen za biskupa onoga grada od pape Viktora, nakon mnogo truda, u dubokoj starosti bijaše pod Decijem mučeništvom okrunjen.

Isto i sveti mučenici Tirs i Projekt.

U Bolonji sveti Zama, prvi biskup onoga grada. Redio ga je sveti Dionisij papa, ter je u onome gradu, baš prislavno kršćansku viru proširio.

Isto i blaženi Suran opat, koji je po svetosti cvao za vrime Longobarda.

25. Sičnja.

Obraćenje Svetoga Pavla Apoštola

(koje se je dogodilo druge godine po Gospodinovom Uzašašću.)

Posli kamenovanja svetoga Stipana, gjakona i prvomučenika, nastade u Jerusolimu veliko progonstvo slidbenika Isusovih nauka; i osim Apoštola svi se razligoše i pogjoše

u Žudinsku ili Samariju. Najžešći progonitelj bijaše niki mladi čovik imenom Saul (Paval). On je čuvao hodiće onih, koji svetog Stipana kamenovaše; on je po kućama hodio i Isusove slidbenike u tamnicu vodio. Hotijaše da ih oda svuda gona, i zato pristupi k poglavici misničkome i zaiska od njega liste za skupštine u Damašak, eda bi Isusove slidbenike mogao i iz onoga grada svezane u Jerusolim dovesti. Nahodeći se na putu, nedaleko od grada Damaska, obsinu ga svitlost sa nebesa. i pade na zemlju sa svojim drugovima, te začu glas govoreći: *Saule, Saule, zašto li me proganjaš?* Saul reče: *Tko si ti Gospodine?* A on mu reče: *Ja sam Isus, kojega ti proganjaš. Teško je tebi protiva ostanu kopitati se. A Saul drhćući i čudeći se reče: Gospodine, što hoćeš da učinim?* Reče mu Gospodin: *Ustani i ulizi u grad i biti će kazano tebi što imaš činiti.* Saul ustade i ode u grad vogjen od drugova svojih, jer ga svitlost ona bijaše zaslipila.

U gradu Damasku bijaše učenik imenom Anania. Njemu Gospodin u vigjenju naredi da ode k Saulu (Pavlu), da na njega ruke postavi i da mu vigjenje povrati. Jerbo je Pavao *sud izabrani, da bude nositi ime Gospodinovo narodima i kraljevima i sinovima Izraelskim. Gospodin da će njemu ukazati, koliko ima on poradi imena njegovoga trpiti.*

Ananija po zapovidi Gospodinovoj učini i ode k Saulu i postavi na njega ruke svoje i povrati mu vigjenje. Onda Saul ustade i dade se krstiti. Poče onda po skupštinama i po svuda pripovidati Isusa Krsta i viru njegovu, i postade tako jedan od neoborivih temelja Crkve kršćanske.

Danas isto svetkuju se ili spominju:

U Damasku rogjenje svetoga Ananie, koji je svetoga Pavla krstio. Budući pripovidao sveto Evangjelje u Damasku u Eleuteropolju i po drugim mistima, bijaše pod sucem Licinijem izšiban i izkidisan govegjim žilami, i napokon kamenovan završi mučeništvo. (*U Grčkom Menologiju spomenut je na 1 listopada i rečeno je, da je biskup Damaska i mučenik*).

U Antiohiji sveti mučenici Juventin i Maksim, koji pod Julijanom Odmetnikom bijahu mučeništvom okrunjeni. Na njihov spomen dan, izreče sveti Ivan Zlatousti puku pripovid.

U Alverniji sveti Projetej biskup i Marin čovik Božji, koji bijahu mučeni od poglavica onoga grada.

Isto i sveti mučenici Donat, Sabin i Agape.
U Tomiu, u Skitskoj sveti Bretanion biskup, koji je po izglednoj svetosti i ljubavi za virom katoličanskom cvao u Crkvi pod Valentijem cesarem Arijanskim, kojemu se je snažno opirao.
U Arasu, u Francuskoj sveti Popon opat, svitao po čudesima.

26. Sičnja.

Sveti Polikarp biskup i mučenik.

Sveti Polikarp bijaše učenik svetoga Ivana Apoštola i Evangjelištara, kao i sveti Ignacij biskup grada Antiohije. Sveti ga je Ivan posvetio za biskupa grada Smirne; i kako sveti Jerolim piše, bijaše crkveni poglavica cile Azije.

Godine 107, njegov sudrug sveti Ignacij dogje u Smirnu, ali zarobljen vas pod teškim verugami. Bijaše ga cesar Trajan osudio, da ga divlje zviri u Rimskom anfiteatru proždru. On bijaše veseo, što igjaše krv svoju proliti za Isusa, a veselio mu se je i prijatelj njegov sveti Polikarp. Patiti i umriti za Isusa Krsta, najveća je slava. Sveti Polikarp, pravi apoštol evangjeoskih nauka, stajaše neustrašivo na čelu stada svoga, da ga od svakoga zla obrani, i hrabrošću se je bavio protiva svim vragovom nevirstva i krivovire, koje osugjuje govoreći: *Tko god ne ispovida, da je Isus Krst došao u pùti, antikrst je; a vražji je svaki oni, koji ne ispovida mučeništvo križa; a prvorogjeni sin Sotone svaki oni, koji obraća rič Božju po svojim željama, pak veli da ne ima ni uskrsnuća, ni suda«.*

Oko godine 158 bijaše se Crkvi mir povratio, i onda sveti Polikarp nebojeći se, da će ikakav vuk navaliti na njegovo stado, pogje u Rim, da se na grobovima svetih Apoštola pomoli. Onda se sa papom svetim Anicetom (mučenikom, koji se svetkuje na 17 travnja) složi u pogledu mnogih crkvenih obreda a navlastito u pogledu dana, u koji se ima svetkovati Uskrsnuće Gospodinovo.

Oko godine 165 za vladanja Marka Antonina i Lucija Vera Komoda, uzpali se opet srdžba idološtovaca, koji počeše

opet kršćane nemilo proganjati. Za ono nesritno doba, mnogi i mnogi podnesoše neizrecivih muka i zadobiše krunu vikovite slave. Od onih mučenika neznadu se imena, osim mladoga Germanika, koji je pod onim progonstvom, za viru svetu, mučenički svoj život završio. Svetkuje se na 19 ovoga miseca. Poslidnji mučenik za ono nesritno doba, bijaše sveti Polikarp. Njega je razjarena poganska svitina bacila u vatru; ali mu vatra nemogaše ništa nahuditi, i zato ga mačem usmrtiše. Krv je njegova ugasila pod njim svu vatru. S njim bijaše mučeno i pogubljeno drugih dvanaest kršćana, koji su bili došli iz Filadelfije. To je po svoj prilici bilo na 25 veljače godine 166. Onda je svetom Polikarpu bilo jedno sto godina.

Malo zatim bijaše i sveti Anicet mučeništvom okrunjen u gradu Rimu.

Danas isto:

U Betlehemu, u Žudinskoj, priminuće svete Pavle udovice, matere svete Eustohije, Krstove divice; koja budući od priplemenite senatorske porodice, odrekavši se svita i razdilivši siromasima svoja imanja, ode u Betlehem; gdi okićena mnogim kripostima i okrunjena dugim mučeništvom, prigje na uživanje slave nebeske; Njezin izgledni život opisao je sveti Jeronim. *(Ona je najslavnija od rimskih gospogja. Bijaše pribogata, i ostarši udovica, pogje sa svetim Jerolimom u Svete Zemlje; te priminu u Betlehemu na 26 sičnja 404. Bijaše sahranjena do svetoga Jerolima).*

U Boni, u Africi sveti Teogon biskup i drugih trideset i šest; koji pod Valerijanom, prezirući vrimenitu smrt, dostigoše krunu vikovitoga života.

U Pariškom kraju sveta Batilda kraljica, svitla po svetosti i po čudesima. *(Njezin je život opisan na 30 ovoga).*

27. Sičnja.

Sveti Ivan Zlatousti, biskup.

Rodi se u Antiohiji oko godine 344. Bijaše dite, kad mu je otac umro; a mater premda mlada, zauze se svom ljubavi i svim mogućim nastojanjem za njegov uzgoj. Bio je

pod upravom najboljih učitelja, i postao je u govoru toli izvrstan, da ga »zlatoustim« prozvaše.

Od prva bijaše pošao u glumce; ali se je u brzo okanio kazališta, a zatim i svake svitovne ostavi. Godine 374 pogje megju svete pustinjake, koji življahu na planinama okolo grada Antiohije. U onom je zaklonu mnoga pobožna dila napisao. Oboliv̌ši ondi, povrati se godine 377 u Antiohiju, da se oporavi. Ondi ga je sveti Melecij, biskup onoga grada redio u gjakone, a zatim njegov naslidnik Flavijan redio ga je u misnike i imenovao ga svojim vikarom i pripovidateljem.

Grad Antiohija bijaše grad raspušten. Od dvista hiljada stanovnika, malo više od sto hiljada bili su kršćani; a svi pokvareni, razblugjeni, grišnici pravi. Sveti Ivan ustaje kano lav i gleda, da puk svoj obrati na pravi put. Odobravaju kršćani pripovidi Svetoga Ivana, dive mu se, ali zato nepostaju bolji. Kad na 26 veljače 387 grad se iznenada sasvim priobrazi. Cesar Teodosij bijaše nametnuo nov porez u gradu; a grad se zato vas uzbuni. Kidaju se carski bilizi, razbacuju se slike, naredbe njegove se razkidaju; u Antiohiji je pravi pakao. Do podneva buna, a onda obuze sve smrtni strah. Teodosij bijaše dobar, ali u prvoj srdžbi, slip, okrutan, nemio.

Ali eto Sveti Ivan, da utiša duhove, da ih kripi, da ih vodi do savisna umirenja. Biskup Flavijan ode u Carigrad, i Teodosij oprašta gradu, njemu i Ivanu svetomu da privoli.

Godine 397 bijaše izabran za biskupa u Carigradu.

U onome velikome gradu, stolnom svega Istoka, bilo je mnogo nerednosti. Sveti Ivan stade da napravlja svaku, i on je u istinu postigao cilj, svojim svetim izglednim životom, svojim apoštolskim nastojanjem, svojom kriposnom i prijakom besidom.

Njegove su pripovidi izgled najplemenitijega govorništva.

Ali se velikaši zato nemilo podigoše na njega, i počeše ga zlobiti i dušmaniti. Cesarica Eudosija, žena cesara Arkadija, dala ga je prije smetnuti sa Stolice njegove a onda u progonstvo poslati, prvoga puta u Kukuz, malen grad Jermenske. Ali on nije ni u onim pustinjama stajao zaludu,

radio je nepristano za viru, i nije moguće opisati dobra, koja je on i u progonstvu svojoj crkvi i viri učinio.

Megjutim na nesritni Carigrad bijahu pale nevolje i žalosti svakojake, kao pedipsa Božja, a navlastito na dušmane i progonitelje našega sveca. Sama se je stolna crkva zapalila, pak obuzročili svetu Olimpiju, učenicu svetoga Ivana, te ju od nenavidnosti i nevire svoje zlostaviše, i u progonstvo poslaše. Dušmani se uzprkos svim nebeskim opomenama nemogaše nikako umiriti, te čuvši za Ivanovu slavu i za dobra dila njegova, dadoše ga iz Kukuza protirati i poslati u Pitiontu, u najudaljenije misto Cesarstva. Iz jednoga do drugoga mista, bila su puna tri miseca hoda. Straže, koje su ga na put pratile, nisu imale nikakva obzira, nego ga dalje gonaše, kao da je zločinac kakav, a ne oni dobrotvor, veleum i sveti čovik, koji bijaše. Na putu je od truda, od nepogodština i od nevolja pritrpljenih, teško obolio. To bijaše blizu grada Kumane u Pontu, pak se u oni grad zaustaviše, jer naš Svetac dalje nemogaše. U Kumani bila Crkva svetoga Basiliska, mučenika, koji mu se u snu prikaza i reče: Brate, sutra ćeš s amnom biti. Zato se naš sveti Ivan prioblači od glave do pete sve u bile haljine, razdili megju one, koji s njim bijahu svaku, primi svetu pričest i reče: Budi u svemu slava Bogu svemogućemu, te izrekav zadnji Amen, izpusti svoj sveti duh. Na sprovodu mu bilo svetih divica iz Koludara, iz Sirije, iz Cilicije, iz Ponta, iz Jermenske, da bi bio rekao, da su se kao dogovorno sastale. Bijaše prava svetkovina, kao prislavnome mučeniku.

Priminuo je Sveti Ivan na 15 rujna godine 407. U ovi se dan svake godine svetkuje njegovo rogjenje. Sahranjen bijaše u Kumani u Crkvi svetoga Basiliska, ali godine 438 na 27 sičnja cesar Teodosij, mladi sin Arkadija i Eudosije, prinese sveto tilo njegovo i sahrani ga svečano u Crkvi svetih Apoštola. Zatim bijaše tilo njegovo prineseno u Rim i sahranjeno u Bazilici svetih Apoštola.

Isto danas svetkuju se ili spominju:

U Sori sveti Julijan, mučenik, koji uhvaćen pod progonstvom Antonina, dočim bijaše mučen, poruši se jedan idolski tempao, te za to otsikoše mu glavu i tako zadobi krunu mučeništva.

U Africi sveti Avit mučenik.

Ondi isto sveti mučenici Dacij, Reatri i drugovi, koji muku podniše pod progonstvom Vandala.

Isto i sveti Dativ, Julijan, Vincencij i drugih dvadeset i sedam svetih mučenika.

U Rimu sveti Vitalijan papa. *(Po smrti Eugena prvoga, bijaše godine 657 na njegovo misto izabran sveti Vitalijan, koji je u mudrosti i dobroti crkvom upravljao do godine 672. Bijaše mu naslidnik Adeodat, (Bogdan) rodom Rimljanin, koji je vladao do godine 676).*

U Mans-u sahrana svetoga Julijana, prvoga biskupa onoga grada, kojega sveti Petar bijaše poslao, da pripovida sveto Evangjelje.

U Bovons-kom manastiru sveti Mauro, opat.

U Brešiji sveta Angjelika Merici divica, utemeljiteljica Zadruge koludrica svete Ursule, kojima je poglavita služba upravljati mladice putem Gospodinovim, ali se po naredbi Svetoga Oca Pape Pia sedmoga svetkuje na trideset i jedan svibnja.

28. Sičnja.

Sveti Ćiril, Aleksandrinski biskup.

Okolo godine 430 Nestorij, carigradski biskup, poče pripovidati, da Blažena Divica Marija niti bijaše, niti se Majkom Božjom mogaše nazvati. Pismeno priobćivaše on na sve strane tu prokletu laž.

Doznade zato sveti Ćiril, koji bijaše godine 412 posvećen za biskupa grada Aleksandrije, ter ga lipim pismom pozva kao pravi brat, da se okani laži, da se povrati na put istine, ali sve zaludu. Zato ga optuži svetome Celestinu papi, i po naredbi njegovoj sakupiše se od svih strana biskupi i sastadoše se u Sabor u Crkvi svete Marije u gradu Efesu. Prisidnik Sabora bijaše po papinskoj naredbi sveti Ćiril. Biskupi svi jednodušno osudiše Nestorija, koji je u progonstvu umro u pustinjama gornjega Egipta, i uvik utvrdnut u krivovirstvu svomu.

Nastojao je zatim sveti Ćiril da duhove virnika umiri, da zlo, koje bijaše nastalo po krivovirstvu, uništi. Neumorno radeći za viru, sveto priminu na 28 lipnja godine 444.

Kaže se, da njegovo sveto tilo za vrime Leona Isauriha, ikonoklaste ili dušmanina svetih prilika, bijaše sa drugim svetim tilesima prineśeno u Rim, i da je sahranjeno u Crkvi svete Marije u Martovoj poljani.

Toli velik bijaše ovaj sveti biskup, da je godine 868 sveti otac papa Adrijan drugi, njegovim imenom, to jest Ćirilom, prozvao slavjanskoga Apoštola Kostantina, brata svetoga Metodija, kad ga je za biskupa Moravske i Panonije posvetio; a tako velik i zaslužan bijaše opet i naš mili Apoštol Kostantin, koji, žalibože malo zatim priminu u Rimu.

Blažena Margarita iz Ugarske.

Rodi se Margarita godine 1250 od Ugarskoga kralja Bele četvrtoga i Marije kćeri Alekse, kralja grčkoga. Roditelji je bijahu još prije rogjenja Bogu zavitovali, i zato je kao dite dadoše u manastir redovnikâ svetoga Dominika u Vesprim. Sagradivši kralj, otac njezin onda Dominikanski manastir na jednom otoku na rici Dunavi, koji se danas zove otok svete Margarite, ode Margarita u oni manastir i zavitovaše se Bogu u dvanaestoj godini svoga života.

U obdržavanju reda bijaše izgled svim koludricama; ležala je na tavanu, krotila svoj život postom i molitvom. Njezina želja bijaše Spasitelj Isus, komu se svom dušom i svim srcem svojim bijaše zavitovala. U istinu Gospodin je sebi pridruži na 18 sičnja godine 1271.

Svetkuju se i druge dvi njezine sestre: Helena, koja bijaše žena Boleslava, Krakovskoga vojvode, a po njegovoj smrti koludrica svete Klare, i Kunegunda, koja živeći sa Boleslavom drugim u čistoći i divičanstvu, pogje u koludrice svete Klare i priminu u svetosti. Franjevci je svetkuju na 27 srpnja.

Isto danas:

U Rimu druga uspomena svete Agneze, divice i mučenice. *Sveta Agneza na Nomentanskom putu pogubljena, bijaše ondi i sahranjena. Nad njezinim grobom dolazijahu roditelji njezini da plaču svoje dite, a ona im se objavi u zboru sveti Divica i reče: nemojte me plakati, jerbo živim na nebesim sa onim, kojega sam na zemlji*

svom dušom ljubila. Kad nakon nikoliko godina Kostancija, kći Kostantina velikoga, tražeći neizličivoj rani likarije, nebudući jošte krštena, pogje na grob svete Agneze i nad njim je obuze san, i začu gdi joj sveta Agneza govori: Kostancijo! viruj u Krsta Sina Božjega, koji će te ozdraviti. Kostancija primi sveto kršćenje, i ozdravi kao i njezin otac Kostantin. Nad njezinim grobom bijaše sagragjena krasna Crkva.

Isto u Rimu sveti Flavijan, koji pod Dioklecijanom steče krunu mučeništva.

U Apoloniji sveti mučenici Tirsej, Leucij i Kalinik, koji za vrime cesara Decija, bijahu na različite načine mučeni, ter napokon Tirseju i Kaliniku otsičena glava, a Leucij pozvan nebeskim glasom, pusti svoj sveti duh; i tako stekoše krunu mučeništva.

U Tebaidi sveti mučenici Leonida i drugovi, koji pod Dioklecijanom stekoše krunu mučeništva.

U Aleksandriji uspomenuće primnogih svetih mučenika, koje u današnji dan, Sirian arijanski zapovidnik, dade na različite načine pogubiti u Crkvi, baš kad se svetkovaše prisveta otajstva.

U Saragoci sveti Valerij biskup.

U Kuenci, u Španjolskoj rogjenje svetoga Julijana biskupa. On je slideći stope svetih Apoštola, dilio svoje imanje siromasima, a sebe hranio trudom svojim, ter je i svitao po čudesima, priminuo u Božjem miru.

U Reims-kom manastiru sahrana svetoga Ivana, popa, čovika Božjega.

U Palestini sveti Jakov pustinjak, koji se bijaše sakrio u jednom grobu, i dugo vrime u njemu ostade za pokoru svojih pomanjkanja, pak svitao po čudesima, prigje s ovoga svita, da uživa vikovitu slavu nebesku.

29. Sičnja.

Sveti Frančisko Saleski, biskup.

Sveti Frančiško rodi se na 21 kolovoza 1567 u kaštelu Sales, nedaleko od grada Anesi. Roditelji mu bili Frane, knez Saleski i Franka, plemenita Sionas. Rodio se od 7 miseci, i zato bijaše od ditinstva slab, ali je godinama ojačao i učvrstio se. Izučio je u Parizu gimnazijalne a u Padovi pravne nauke. Proputovao je zatim Italiju; i nije moguće

izkazati, koliko ga je ganulo videći u Rimu, s jedne strane ruševine poganstva, a s druge sve uspomene kršćanskoga priporogjenja.

Njegovi roditelji, budući im prvenac, bijahu odlučili oženiti ga sa plemenitom divojkom, ali on bijaše sa svim drugčije zamislio. Nije smio roditeljima očito izjaviti, da želi u misnike, pak se obrati bratučedu svome Vikoslavu, kanoniku u gradu Žinevri, koji mu misto prepozita izposluje, i primi onda svete redove, te postade svom radosti srca svoga izgledan misnik.

U Švajcarskoj se dizali Luterani, i znatan bijaše broj krivovirnika. Sveti Francisko, pripovidim, nagovaranjem, a ponajviše izgledom svoga svetoga života, mnogo ih obratio na pravi put. Zato dušmani katoličanstva bijahu više puta pokušali da ga smaknu; ali se je uvik Božjom pomoći, i kao baš na veliko čudo od njihovih rukuh spasio.

On je katoličanskoj Crkvi povratio do jedno 80 hiljada odpadnika. Bijaše zatim imenovan biskupom grada Nikopolja a u isto doba pomoćnikom biskupa Graniera u Žinevri, pak je po smrti njegovoj i njegovo misto naslidio.

On je takogjer sa svetom Ivankom od Šantala (Chantal) zaveo red od Pohagjanja Blažene Divice Marije, ter ga u Parizu povirio upravi svetoga Vincencija od Paoli. Ovi mili svetac rastavi se od ovoga svita na 28 prosinca 1622 u pedeset i šestoj godini svoga svetoga života.

Crkva ga svojim naučiteljem svetkuje danas po naredbi svetoga otca pape Aleksandra sedmoga, koji ga je svetim proglasio godine 1665, jer u današnji dan bijaše tilo njegovo prinešeno u Annesí, a spominje mu prislavno rogjenje ili sveto priminuće na 28 prosinca.

Danas je isto, u Rimu na Nomentanskom putu spomen rogjenja svetih mučenika Papija i Maura, vojnikâ za vladanja cesara Dioklecijana, kojima, po naredbi gradskoga prefekta Laodiceja, na prvo ispovidanje Krsta bijahu usta kamenicama izpribivena. Bijahu onda zatvoreni u tamnicu, pak batinama i kandžijami obloženim olovom izpribiveni, dok pod udarcima ne izpustiše svoj sveti duh.

U Perugji sveti Kostancij, biskup i mučenik, koji zajedno sa svojim drugovima, pod cesarem Markom Aurelijem, za obranu vire primi krunu mučeništva.

U Edesi, u Siriji sveti mučenici Sarbelij i Barbea, njegova sestra, koji kršteni od blaženoga Barsemija, biskupa, bijahu za Trajanova progonstva pod prisidnikom Lisijem mučeništvom okrunjeni.

U Troyes-kom kraju sveti Savinian, mučenik, kojemu po zapovidi cesara Aurelijana, bijaše poradi Krstove vire, otsičena glava.

U Milanu sveti Akvilin pop, koji po ruku Arijanaca, poradi vire zaklan, steče krunu mučeništva.

U Trevirim sahrana blaženoga Valerija biskupa, učenika svetoga Petra Apoštola. *(Vidi Život svetoga Vincencija, gjakona, na 22 sičnja).*

U Buržesu (Bourges) sveti Sulpicij Severij, biskup, svitao po kriposti i naučenosti.

30. Sičnja.

Sveta Martinka, divica i mučenica.

Sveta Martinka rimska divica, plemenita i ugledna konsularskoga roda; ostavši odmah od mladih godina bez oca i majke; porazdili sve svoje imanje siromasima i posveti Gospodinu Bogu svoj život. Nehtijući se ona za vladanja cesara Aleksandra ponipošto idolima pokloniti, bijaše na različite načine prinemilo mučena, a napokon, budući u viri postojna, na smrt osugjena. Baciše je zato u Anfiteatru, da je divlje zviri proždru; ali je netakoše, zato naredi sudac, da joj otsiku svetu glavu.

Sveta Martinka završila je mučeništvo svoje za vrime svetoga Urbana, prvoga pape, koji je na Petrovoj Stolici sidio od godine 223 do 230. Za vrime pak Urbana osmoga, nagjoše njezino tilo na podnožju kapitolinskoga brda i tilesa svetih Konkordija i Epifanija i drugih svetih mučenika, te sva bijahu lipše i pristojnije sahranjena.

Sveta Hjacinta, divica.

Rodi se godine 1588 u Rimu od veoma plemenite, bogate i ugledne obitelji Mariskoti (Mariscotti). Dana na

uzgoj koludricama trećega reda u Viterbu, primi ona po savitu svojih roditelja koludarsko ruho. Sasvim da je bila koludrica, nehtijaše se nikako podložiti koludarskim zakonima, nego joj srce uvik čeznulo za razkošnim življenjem. Kad li je Gospodin pohodi teškom bolesti, onda se osvisti, pokaja lakoumnosti svoje, pade na kolina prid svojim drugaricama i gorkim suzama plačući zamoli ih, da joj oproste radi zla izgleda, što im bijaše davala. Drugarice njezine ganute onom očitom iskrenom ispovidi, zagrliše svoju ljubeznu i milu drugaricu, i svaku joj oprostiše. Ona se zatim baš u svemu obrati. Sve svoje predade starešici; ležaše na golom, a kamen joj bio za podglavak, postila, Bogu se molila i najtežom pokorom krotila sve svoje požude, uvik promišljajući na muku Spasitelja našega.

Premda u manastiru zatvorena, za vrime teške pošasti, koja obuzimaše gragjane Viterba, znala je ona u kršćanskoj ljubavi svojoj u pomoć priteći nevoljnicima i paćenicima. Ustanovila je zato dvi Zadruge, jednu za prikupljati milostinju za priboljenike, siromahe i tamničare, a drugu za staviti u jedno Zaklonište sve nevoljne starce i nemoćne.

Ona je više godina živila misleći se, kako da za ljubav Gospodina svoga, utiša nevolje i žalosti iskrnjega. Obuzeta godine 1638 teškom bolešću, priminu s ovoga svita izazivljući prisveto ime Isusa i Marije.

Bijaše megju svetice ubrojena godine 1807 od svetoga oca pape Pia sedmoga.

Isto danas u Antiohiji spomen muke blaženoga Hipolita, popa. Bijaše ga krivovirnik Novat naukama svojima obmamio; ali se po Krstovoj milosti osvisti i povrati se u jedinstvo Crkve, pak je za nju i u njoj podnio prislavno mučeništvo. Kad ga prije smrti njegovi upitaše, da koja je vira istinita, on prezirući Novatov nauk reče: da se valja one vire držati, koje se Petrova Stolica drži, i onda pogne krvniku svoju glavu.

U Africi muka svetih mučenika Felicijana, Filapjana i drugih sto i dvadeset i četiri.

U Edesi, u Siriji sveti Barsimej biskup, koji budući mnoge pogane na viru obratio, i poslavši ih naprid da budu okrunjeni, pod Trajanom pogje za njima palmom mučeništva.

Ondi isto sveti Barsen, biskup, slavan po kriposti, kojom izličivaše bolesti. Bijaše za katoličansku viru prognan u najza-

bitniji kraj Sirije po zapovidi cesara Valenta; ondi je svoj život završio.

Ondi isto i sveti Aleksander, slavan po dubokoj starosti svojoj i po opetovanom neustrašivom ispovidanju Krsta. Bijaše pod Decijevim progonstvom uhvaćen i mučen. U mukama izpusti svoj sveti duh.

U Jerusolimu rogjenje svetoga Matije biskupa, o kojemu se velečudne stvari pripovidaju, na očiti dokaz svetosti vire njegove. On je za Krsta pod Adrijanom mnogo podnio, ali je napokon mirno s ovoga svita priminuo.

U Rimu sveti Felicij papa, koji je mnogo učinio za viru katoličansku. *(Četiri Felicija pape ubraja Crkva megju svece i svetkuje. Prvi je upravljao crkvom od godine 270 do godine 275 i bijaše mučen i pogubljen pod cesarem Aurelijanom, a svetkuje se na 30 svibnja. Drugi je crkvom upravljao od godine 366 do godine 384 i bijaše poradi katoličanske vire prognan i potajno mu glavu otsičena, a svetkuje se na 29 srpnja. Treći je vladao crkvom od godine 483 do godine 492, a svetkuje se na 25 veljače; a četvrti vladao je od godine 526 do godine 530, a svetkuje se danas.*

U Paviji sveti Armentarij, biskup i ispovidnik.

U Manastiru, u Mobežu *(Maubeuge)* u Francuskoj, sveta Adelgunda, divica, za vrime kralja Dagoberta, *sestra svete Valdetrude, koja se svetkuje na 9 travnja.*

U Milanu sveta Savina, žena pribogoljubna, koja moleći se na grobu svetih mučenika Nabora i Felicija, usnu u Gospodinu.

31. Siečnja.

Sveti Petar Nolasko, ispovidnik.

Rogjen u Francuskoj oko godine 1189 od plemenite obitelji, odluči odmah od mladih godina posvetiti se Bogu; i zato se nehtide oženiti, premda ga mater, ostavši udovica, na to svitovaše i zato molijaše.

Pogje za mlada u dvorjanike kneza Šimuna od Monforta, čovika hrabra i pobožna, kojemu Aragonski kralj Petar, bijaše povirio sina svoga Jakova. Šimun mu za nastavnika dade svetoga Petra; koji je mladoga kraljevića uzgajao u bogoljupstvu, u pravdoljublju i u svakoj kršćan-

skoj kriposti. Godine 1215 pogje s njim u Aragonu. U onome gradu bijaše po njegovom nagovoru utemeljena Zadruga Blažene Divice Marije od Mercede, za oslobogjenje zarobljenika. Članovi one Zadruge započeše najprije sa iskupljivanjem zarobljenikâ po mistima, u kojima su na upravi bili kršćanski vladari; pa se onda po nastojanju svetoga Petra zauzeše, da pogju i u mista nevirna i da braću kršćane od sužanjstva oslobode. Prvi u tom teškom i pogibeljnom zauzeću, bijaše sveti Petar. On je sam najprije otišao u Valenciju, pak onda u Granatu, gdi su Saraceni vladali. U dva puta izbavio je priko četri stotine zarobljenikâ iz nevirni rukuh. On je baš velika dobra učinio i na izgled bio svim svojim drugovima. Obuzet teškom bolesti završi svoj velekorisni i sveti život na 25 prosinca 1256.

Svetkuje se danas po naredbi svetoga oca pape Aleksandra sedmoga; a na 25 prosinca pada uspomenuće njegova rogjenja megju blaženima u nebesim. Na 24 rujna svetkuje se pak Prisveta Divica od Mercede, odvitnica zadruge za oslobogjenje robova, koju sveti Petar bijaše osnovao.

Blažena Ljudevita, udovica.

Rodi se godine 1470 u Rimu od Stipana Albertona i Lukrecije Tebaldieve. Želila je odmah od mladosti Bogu se posvetiti, ali da ugodi roditeljima, udade se za Jakova Citaru, čovika plemenita i kriposna. S njim je rodila tri kćeri, koje odgoji u bogoljupstvu i kršćanskim kripostima. Mlada ostade udovica, i onda pogje u treći red svetoga Frančiska, te se ukaza dostojna slidbenica njegovih svetih nauka, i u pokori i u krotenju svoga života. Za doba gladi prodade sve svoje, da nevoljnicima priteče u pomoć, ostavši sama u siromaštvu. Udilivaše siromasima milostinju a poučavaše ih u isto doba, i na dobro ih upućivaše. Budući joj Gospodin objavio čas priminuća s ovoga svita, ona se je svelikom radošću pripravila, primivši svete Sakramente, pak je sveto u Gospodinu usnula na 31 sičnja 1530. Redovnici svetoga Frane, svetkuju danas njezinu uspomenu po dopuštenju svetoga oca pape Klimenta desetoga.

Isto danas, u Rimu na Portueskom putu, sveti mučenici Ćiro i Ivan, kojima radi ispovidanja Krsta, bijahu otsičene glave. *(u gradu Aleksandriji po zapovidi namisnika Siria). Njihova su tilesa u Rimu u Crkvi, posvećenoj njihovom imenu. U isto vrime bijaše mučena i pogubljena Anastasija sveta i njezine tri kćeri, svete divice, Teotista od petnaest, Teodota od trinaest a Eudosia od jedanaest godina, koje su oni ohrabrili i na mučeništvo pripravili).* (Rohrbacher 31 sičnja).

U Aleksandriji rogjenje svetoga Metrana, mučenika, koji pod cesarem Decijem nehtide na zapovid pogana izreći złogrdnih besida; te zato ga oni najprije štapima nemilo izpribiše, pak mu oštrim trstikama lice izpribodoše. Onda ga iz grada izturiše, te kamenjem zasuše i tako ga usmrtiše.

U istome mistu sveti Saturnin, Tirsej i Viktor.

U istome gradu sveti mučenici Tarsicij, Zotik, Ćiriak i drugovi.

U Ćiziku, u Helespontu sveta Trifena, mučenica, koja posli mnogih muka, bi usmrćena od jednog bika, te tako steče krunu mučeništva.

U Modeni sveti Geminian, biskup i ispovidnik, sjajan po slavi čudesa.

U Milaneškoj državi sveti Julij, pop i ispovidnik za vrime Teodosija.

U Rimu sveta Marčela, udovica. Njezinu je proslavu napisao sveti Jerolim.

Danas isto prinešenje svetoga Marka evangjelištara. Kad su Varvari osvojili Aleksandriju u Egiptu, onda njegovo sveto tilo bijaše prinešeno u Mletke, i velikom časti sahranjeno u poglavitoj Crkvi, njegovom imenu posvećenoj.

Na znanje.

Za moći korisno slušati *Svetu Misu,* dostojno se ispovIditi i pričestiti, naučiti druge molitve i pisme duhovne, nek se naruči kod *Narodne Tiskare* ili kod knjižare *V. Morpurgo* u Splitu

Drugo Izdanje

KITE DUHOVNE.

Ciena za jednu prostu uvezanu *Kitu Duhovnu* jest novč. *45* ujedno sa poštarinom a sa zlatnim križem novč. *50.*

Tko želi kupiti cilo dilo

DALMACIJA

Iz DJELA

Auštro-Ugarske Monarhije

opisana i ilustrovana

prievod s njemačkoga.

Uvezana u lipoj korici — nek pošalje for. *3:50.*

☞ Onima, kojima manjkaju zadnji svežci počamši od osmoga broja do unapred nek pošalju »Narodnoj Tiskari« novč. 25 za svaki svezak, pa će ih odmah primiti.

VELJAČA

1. Veljače.

Sveti Ignacij, biskup i mučenik.

Sveti Petar apoštol pripovidajući sveto Evangjelje, dogje i u grad Antiohiju, glavni grad Istoka, a prvostolni Sirije. Tu pokrsti mnoge, i utemelji u onome gradu Crkvu Božju, koje bi prvi pastir. To utemeljenje svetkuje sę na 22 ovoga.

Kad se broj kršćana bijaše umnožio u onome gradu, sveti Petar postavi na misto svoje svetoga Evodija (6 svibnja). Kad ovaj slavnim mučeništvom zapečati Evangjeoske istine, bijaše na misto njegovo postavljen sveti Ignacij, učenik svetoga Ivana evangjelištara, drug svetoga Polikarpa, biskupa grada Smirne (koji se svetkuje na 26 sičnja), a pridivkom Teofor ili Bogonošac. Za vrime njegove uprave vladaše kršćanski progonitelj Domicijan, rimski cesar. Ignacij nije se smrti bojao, nego je molitvom i postom tražio, da otkloni zlo od stada svoga; i kad bi se mir povratio on bi veseo hvale uzdizao Bogu svemogućemu, ne doisto zato, što bi ga mučenička smrt mitila, da li zato, što bi se proždrljivi vukovi udaljili od milih njegovih janjaca. Kad godine 98 postade cesa-

rom Trajan, i on priuze da kršćane još i gore progaņja. Došavši godine 107 u Antiohiju, prizva k sebi Ignacija i upita ga srdito, da koji li je vrag, da naredbe njegove krši ne samo, dali i druge nagovara, da isto čine, i da tako ludo ginu? Ja sam, odgovori sveti Ignacij Teofor, koji u srcu svome nosim Isukrsta jedinorogjenoga sina Božjega i u ime njegovo vragove izganjam. Na taj i na druge odvažne odgovore sveca, razsrdi se ljuto Trajan, i naredi, da sveti Ignacij bude verugami vezan, odveden u Rim i bačen u kazalište, da ga zviri proždru, eda se puk u toj divljačkoj zabavi zanese.

Sveti Ignacij, pun radosti zahvali Gospodinu, i sam se verugami zaveza, i predade se mirno divljim stražama, koje ga u Rim odvedoše. Putem ustaviše se i u Smirni, i u onome se gradu sastade s drugom svojim, svetim Polikarpom.

Došavši u Rim, bijaše u onome gradu na 20 prosinca godine 107, bačen u srid kazališta, i ondi ga dva lava raznesoše. Od njegova svetoga tila nisu ostale nego samo ojače kosti, koje dva gjakona imenom Filon i Reus Agatopod *(svetkuju se na 25 travnja)* sakupiše i odnesoše u Antiohiju; a za vladanja cesara Heraklija bijahu u Rim povraćene i svečano sahranjene u Crkvi svetoga Klimenta zajedno sa tilom onoga slavnoga pape i mučenika. To se prinešenje svetkuje na 17 prosinca.

Naslidnik svetoga Ignacija bijaše učenik njegov, sveti Heron, biskup i mučenik, koji se svetkuje na 17 listopada.

Isto danas, u Smirni sveti Pionij, pop i mučenik. On je napisao mnoga pohvalna pisma na obranu vire kršćanske, i uhvaćen, na dugo je u smradnoj tamnici čamio sa mnogo braće drugova. On ih je hrabrio i jačao na mučeništvo; bijaše pak on isti mučen na različite načine, pa onda čavlima pribiven i postavljen na goruću stožinu, završi blaženo svoj život za Krsta. S njim bijaše mučeno i drugih petnaest kršćana.

U Raveni sveti Sever, biskup, koji poradi svojih izvrsnih zasluga bijaše za biskupa izabran i posvećen po biligu golubice, koja mu se nad glavu postavi.

U gradu Trikastini u Francuskoj sveti Pavao, biskup. Za živa bijaše svitao po kripostima, a dragocinost njegove smrti posvidočena je čudesima.

Istoga dana sveti Efrem, gjakon crkve u Edesi, koji po mnogim neugodnostima podnešenim za krstovu viru, svitao po svetosti i naučenosti, za vrime cesara Valentija usnu u Gospodinu.

U Škotskoj sveta Brigita, divica, koja budući takla drvo od oltara, ono, u znak njezina divičanstva, prozeleni.

Kod Kaštel Florentina u Toškanskoj blažena Viridiana, divica, zatvorenica Valombrosianskoga Reda.

2. Veljače.

Očišćenje Blažene Divice Marije.

Svićnica.

Kada su se svršili dnevi Očišćenja Marije, po zakonu Mojsijevu donesoše Josip i Marija Isusa u Jerusolim, da ga prikažu Gospodinu, kako je pisano u Gospodinovu zakonu: *Svako muško, koje otvara utrobu, biti će posvećeno Bogu,* i da pridadu žrtvu, kako je zapovigjeno u Gospodinovu zakonu, dvi grlice ili dva golubića.

Za razumiti današnje Otajstvo i svetkovinu od Očišćenja, valja znati, da su po starom zakonu u dužnosti bili prikazati Bogu prvorogjeno svoje čedo; a drugo, da su majke kad bi dite rodile imale kao nečiste stati u kuću 40 dana ako li čedo muško, a 80 dana ako li čedo žensko, ter onda doći u crkvu na očišćenje i pridati očistiteljnu žrtvu, i to janje, a tko nemogaše janje, dvi grlice ili dva golubića.

Blažena Divica, premda nebijaše dužna zakonu od Očišćenja, budući bila vazda Divica i vazda čista, u poniznosti i svetom posluhu hoti ipak da i tu zapovid ispuni; i prvenca, miljenika svoga prikaza Bogu Otcu Višnjemu na posvetilište; pridavši dvi grlice, kaono žrtvu, jednu za posvetilište a drugu za očišćenje griha.

»I evo bijaše u Jerusolimu niki čovik, kojemu bijaše ime Simeon. Bijaše pravedan, bogobojeć, i čekaše Israelovo utišenje. Duh sveti bijaše u njemu, objavi mu da on neće viditi smrti prije nego vidi Gospodinova Krsta. Ganut

od Duha dogje on u Crkvu. Kad su uveli roditelji Ditića Isusa u nju, da učine za njega po običaju zakona, uze ga on na svoje ruke, i proslavi Boga rekavši: Sada odpusti, Gospodine, svoga slugu u miru, kako si rekao. Jer moje oči vidiše tvoje spasonosje, koje si pripravio prid licem svih puka, kao svitlost za prosvitljenje naroda i slavu svoga Israelskoga puka«.

Neka se kršćanske majke ugledaju u pričistu Divicu i neka dicu svoju prikažu Bogu Svemogućemu, da budu na čast i slavu Gospodinu Našemu Isusu Krstu.

Prikazanje pak prisvete Divice i Očišćenje Majke njezine svete Ane, svetkuje se na 21 studenoga. (Današnja se svetkovina zove i Svićnica, jer se danas blagosivlju sviće.)

Isto je danas u Rimu na Salarijskom putu uspomenuće muke svetoga Aproniana, tamničara. On, vodeći iz tamnice svetoga Sisinija, da ga pristavi prefektu Laodiceju, aču glas sa nebesa, koji govoraše: »*Pridite blagoslovljeni od oca mojega i primite u posidovanje kraljestvo vami pripravljeno od stvorenja svita*«. Čuvši to, ostavi se poganstva i primi sveto kršćenje. Ostavši čvrst u ispovidanju Isusa Krsta, bijaše na smrt osugjen i tako steče krunu mučeništva.

Isto u Rimu sveti mučenici Fortunat, Felicijan, Fermus i Kandid.

U Česareji Palestinskoj sveti Kornelj stotinjak, kojega je krstio sveti Petar apoštol i posvetio za biskupa u onome gradu. *(Kornelij sveti prvi je idološtovac, koji je obljubio Krstovu nauku)*.

U Orleans-u sveti Floskul, biskup.

U Koentorberi, u Engleskoj rogjenje svetoga Lovrinca, biskupa, koji je po svetim Augustinom vladao s onom crkvom, te priveo i kralja Krstovoj viri.

3. Veljače.

Sveti Blaž, biskup i mučenik.

Sveti Blaž rogjen u Sebaste u pristolnom gradu male Jermenske u Kapadociji od bogatih i bogoljubnih roditelja, koji ga odgojiše u strahu Božjemu i kršćanskim kripostima,

bijaše po dovršenim naucima ličnik u svom rodnom mistu, i ne samo da je bolestnike ličio, da li je uvik nastojao da im u srca usadi ljubav za kripostima i strah Božji.

Tolika bijaše dobrota njegova, da po smrti biskupa u gradu Sebaste, puk i svećenstvo, svi jednodušno izabraše njega na misto njegovo. On znajući koliko je teško brime crkvenoga pastira, pogje u jednu pećinu na planini Argej, da mu se otme; ali zaludu jer bi usilovan podvrći se volji Božjoj. Nebi moguće bilo pravo izkazati, kolikom je on ljubavi nastojao za ispunjavanjem svojih dužnosti.

Kad li pod cesarom Licinijem opet uzplamti srdžba nevirnika suprot kršćanima, i poče, pod prisidnikom Agrikolom progonstvo pravovirnika i u Jermenskoj, na molbu svojih virnika, zakloni se sveti Blaž u onu Argejsku pećinu; ali ga namisnikovi lovci nagjoše i dadoše onda u tamnicu zatvoriti. U tamnici je mnoge od bolesti izličio, a od smrti izbavio jedno dite, koje bijaše draču ribe progutalo, i već mu sve grlo oteklo bilo, da jedva izdisati mogaše. Zato se pravovirni i dan danas utiču i zavituju svetom Blažu, da ozdrave od bolesti a navlastito od bolesti grla te se u Talijanskoj i Dalmaciji na njegov blagdan blagosiylje svitu grlo.

Kad Agrikolao dozna za čudesa našega sveca, dade ga prida se dovesti, i budući uzalud tražio, da ga od Krsta odmetne, naredi da bude izšiban. Šibaše ga puna tri sata, pak ga opet u tamnici zatvoriše. Obisiše ga onda o lomaču, pak mu gvozdenim grebenima meso iskidaše.

Bilo sedam žena, koje su svetu krv njegovu kupile, pak zato i one bijahu nemilo mučene i pogubljene. Zatim naredi namisnik, da bude utopljen u blatno jezero. Ali se sveti Blaž zlamenova i zlamenom križa jezero posveti. Krvnici videći ga zdrava izaći iz jezera, otsikoše mu svetu glavu (godine 316). S njim bijahu pogubljena i dva dičaka.

Križari su u Zapad donili njegove svete ostanke od kojih imade i u stolnoj Crkvi grada Dubrovnika, koji stoji pod svetom njegovom zaštitom.

Grob njegov vidi se i danas u gradu Sebaste.

Sveti Trifun, mučenik.

Sveti Trifun rodi se u Kamsadi u maloj Frižkoj pokrajini od kršćanskih roditelja, i odmah je od ditinstva svoga pokazao svetost svoju mnogobrojnim čudesima.

Kad postade Decij cesarem, naredi da se svi kršćani imadu prisiliti, da se idolima poklone, ili ih mučiti i pogubiti. Budući se znalo za čudesa i kriposti mladoga Trifuna, bijaše i on sa mnogo drugih kršćana optužen prefektu Akvitinu, koji ga dade nemilo izšibati, mučiti svakojakim mukama. Napokon ga pogubiše, otsikavši mu glavu.

Njegovo sveto tilo bijaše sahranjeno u Kampsadi, gdi se bijaše rodio, ali ga Mlečani za vrime križarskih vojna prinesoše u grad Kotor, u Dalmaciji, gdi se velikim bogoljupstvom slavi i svetkuje uspomena njegova. On je zaštitnik onoga grada i cile one biskupije.

Isto danas u Africi sveti Ćelerin, gjakon, koji je bio zatvoren devetnaest dana u tamnici pod teškim negvama i verugama. Podnio je mnoge muke, slaveći Isusa Krsta. Borio se je nepobitnom jakosti, neprijatelja pridobio i pripravio drugim put k slavi.

Isto i sveti mučenici Laurentin i Ignacij, njegova dva strica, i Ćelerina, baba njegova, koji bijahu prije njega mučeništvom okrunjeni. Imade njima na pohvalu jedno pismo svetoga Ciprijana.

U istome mistu sveti mučenici Felicij, Sinfronij, Hipolit i drugovi.

U gradu Gapu sveti Tigid i Remedij, biskup.

U Lionu sveti Lupićin i Felicij, isto biskupi.

Istoga dana sveti Anskarij, biskup grada Breme, koji je na Krstovu viru obratio Švede i Dance.

U Rimu blaženi Nikola od Longobarda, Reda svetoga Franciska od Pavlovih. (Redovnici ovoga reda se zovu *Minimi-Najmanji.)*

U Akvileji blaženi Oderik, franjevac ispovidnik, drug svetih poslanstva. (Rohrbacher 3 velj.)

4. Veljače.

Sveti Andrija Korsini, biskup.

Jedna od najplemenitijih obiteljih u gradu Florenciji bijaše obitelj Korsini-a.

Nikola Korsini i supruga njegova Pelegrina bijahu pravi kršćani. Nisu nikako mogli imati poroda. Zavitovaše se zato obojica, obećavši da će Bogu prvenca posvetiti. Tada Pelegrina zače.

Jedne joj se noći, dok je bila noseća snilo, da je mrka vuka porodila, koji ušavši u crkvu Karmelitanaca obrati se u najbilije janje. Kad sutra dan, na 30 studenoga 1302 rodi krasno dite, kojemu nadinuše ime Andrija, po svecu onoga dana.

Andrija za mladih godina bijaše razpušten, neposlušan, tako da mu mati jednom u žalosti reče: »jest, baš si sinko ti oni vuk, o kojemu mi se snilo«. Andrija htide znati šta li usnula bijaše. Ona mu svaku potanko ispripovidi, kako se zavitovali bili; kako začela, usnula i kako njega rodila bijaše; a on ganut, ode u Crkvu Karmelitanaca, pomoli se baš od srca Blaženoj Divici Mariji i odluči ući u red Karmelitanaca. Odluku je svoju ispunio godine 1318. Od onda postade u istinu pribilo janje.

Da Karmelitanci okušaju zvanje i postojanost njegovu, naredili bi mu, da najniže posle obavi. A to Andriji bila najveća radost: poniziti se za Gospodina svoga, upokoriti život a duh u viri i svetosti ojačati. Nakon deset godina teških kušnja, bijaše godine 1328 regjen u Božje misnike. Onda ga poslaše u Pariz na višje nauke, a zatim sa stricom stožernikom pogje u grad Avinjone, da se u naucima usavrši. Vrati se onda u Florenciju, gdi bijaše izabran priorom Manastira, te sjaše svakom kriposti ovi Gospodinov odabranik.

Kad po smrti biskupa ostade prazna biskupska stolica u gradu Fiesole, bijaše sveti Andrija za biskupa posvećen i na onu Stolicu postavljen godine 1360. Nije se zato posilio ni najmanje, nego je i na dalje živio u krotkosti, bogoljupstvu i dobroti, dileći milostinju najvećom blagodatnosti i pravom

kršćanskom ljubavi. Bijaše Isukrstov službenik i namisnik njegov, slidijaše zato u svemu stope primiloga Spasitelja našega. Godine 1372 pivajući Božićne noći svetu Misu, ufati ga zlo iznenada te obolivši teško, ispusti svoju svetu dušu godine 1373 na 6 sičnja, dan u koji crkva spominje rogjenje njegovo na nebesima.

Bijaše megju svece ubrojen godine 1629 od svetoga oca pape Urbana VIII.

Njegovo je sveto tilo sahranjeno u lipoj mramornoj raci u crkvi Karmelitanaca u Florenciji.

Isto danas, u Rimu sveti Eutihij, mučenik, koji je život svoj slavnim mučeništvom završio. Bijaše sahranjen u Kalistovom grobištu; a sveti Damas papa učinio mu je u stihovim grobni napis.

U Fosombronu sveti mučenici Akvilin, Gemin, Gelasij, Magnus (Veljko) i Donat.

U Tmuis-u *(jednom velikom gradu a danas seocu Themoi nazvanom)* u Egiptu muka blaženoga Fileja, biskupa onoga grada, i svetoga Filoroma, vojničkoga tribuna. Oni bijahu uhvaćeni pod progonstvom Dioklecijanovim; a nemogaše ih ni rogjaci ni prijatelji nagovoriti, da poštede svoj život, ter za viru prislavno poginuše, i zaslužiše od Gospodina palmu mučeništva. Bijaše s njima krunom mučeništva obdareno i priveliko mnoštvo pravovirnika, koje htide sliditi izgled svoga pastira.

Istoga dana sveti Rembert, biskup Breme *(naslidnik svetoga Anskarija, kojega je spomen jučer bio.)*

U Troyesu sveti Aventin, ispovidnik.

U Pelusju u Egiptu sveti Isidor, koludar, svitao po zaslugama i naučenosti.

Istoga dana sveti Gilbert, ispovidnik.

U Amatrice, u Rietskoj biskupiji sahrana svetoga Josipa od Leonesse, Reda (Manjih) Kapucina, koji nemilih muka podnivši od Muhamedanaca poradi pripovidanja vire, svitao po apoštolskim trudima i čudesima, bijaše od svetoga oca pape Benedikta četrnaestoga uvršten u imenik svetih ispovidnika.

5. Veljače.

Sveta Agata, divica i mučenica.

Sveta Agata rodi se u gradu Kataniji u Siciliji oko godine 230 po Isusovom Porogjenju. Obitelj njezina bijaše jedna od najplemenitijih na onome otoku, a roditelji njezini bijahu kršćani i tako odgojiše dite svoje u pobožnosti a uzdigoše ju opet i razmirno prema plemenitom i bogatom svome stanju. Agata bijaše darovite pameti, bogata a govorio svak, da je lipše u Siciliji ne ima; ali sjaj njezin bijahu kriposti, kojim Gospodin bijaše obdario miljenicu i odabranicu svoju. Ona zavitova Bogu Svemogućemu život i divičanstvo svoje, i postade izgledom svim svetim divicama, kojima se naša crkva diči. Svaku je ženitbenu ponudu kratko i umiljato odbijala.

Pribivaše ona u gradu Palermu, kad Kvincijan bijaše cesarskim namisnikom Sicilije, u gradu Kataniji. Doznade za nju, za lipotu njezinu, za bogastvo, za plemstvo njezino, i zače, da ju za zaručnicu uzme, pa ju pošalje zvati.

Dositi se sveta Agata, i u namisnikovom pozivu upozna odredu Gospodinovu. Pripravna na sve, i da život svoj žrtvuje, da krvlju svojom zapečati virnost svoju prama Krstu, vesela i radosna pogje u Kataniju.

Rimski cesar Decij bijaše izdao priokrutnih naredaba suprot kršćanima. Mislio je Kvincijan zato, da bi lako mogao divicu svetu pridobiti. Kad je vidi, ostade u čudu prid onolikom lipotom, i nesmide joj kano sudac govoriti, nego je dade opakoj nikoj bagji, imenom Afrodisiji, eda ju ona privrati i na zao put navede. Ali zaludu, jer je Agata biser pravi, zlato od zlata, koje se neda okaljati.

Dade ju Kvincijan prida se dovesti, pak je osorno i oštro ispituje, tko li je, kojega li roda i stanja. A sveta Agata njemu lipo odgovara: »Ime mi je Agata, a poznaš vrlo dobro moju obitelj, pak znadeš zato i kakvoga sam striša i stanja«. Na te riči Kvincijan joj odgovori, da bi se imala stiditi, što se ona od tako uglednog roda, toliko ponizuje i megju robove ubraja.

A ona ti na to njemu: »Jeli zar služiti Krsta isto kao i robovati? Ja se ovakovim ropstvom dičim i ponosim; jer ne ima ništa ni plemenitijega ni slavnijega do služiti Isukrsta Gospodina«. Pozva je onda, da idolima žrtvuje, ali zaludu; i za to ju dade zauškati, pak u tamnu tamnicu zatvoriti.

Kad sutradan upitavši ju, da li se je smislila i hoće li spasiti svoj život, Agata mu sveta odgovori: »Isus Krst život je moj i spasenje moje«. Od srdžbe usplamti Kvincijan, pak ju dade mučiti prinemilo. Postaviše ju na lomaču, pak je nemilo ispribiše, oderaše joj živo meso gvozdenim grebenima, sažegoše joj bokove zažarenim gvozdenim platicama. Agata podnosi svaku hrabro, ne samo, dali očitom radosti i veseljem. A Tirjanin joj, okrutnošću do onda nepoznatom, dade otkidati dojke. Mučenica sveta neklone ni najmanje nepridobitnim duhom svojim i Tirjaninu prezirno reče: »Tirjanine, sramotniče: kako li te nije stid uvriditi ženskinju u ono, otklen je i tebe tvoja mater nejaka dojila«? Osvojen Tirjanin naredi, da ju u tamnicu vrate, da u njoj umre od rana i nevolje.

Agata sveta u tamnici, kad eto joj se ukaza svitlost nebeska, a u onoj svitlosti objavi joj se sveti Petar, pak joj čudom zdravlje povrati. Doznavši to Kvincijan, dade je opet pozvati prida se i naredi joj da idolima žrtvuje ili da će je i gorim mukama izmučiti. «Ne imade drugoga Boga do onoga, komu ja služim«, odgovori mu Agata. On naredi, da je bosonogu provodaju po tavanu zasutom oštrim erbinam i žeravom živom. Muče sveticu našu opet, ali eto se zemlja potrese, kano da će svu Kataniju da poruši i proždre. Ore se kuće i zgragje, a pod ruševinama satrveni su Silvan i Falkon, prvi savitnici i poticatelji Tirjanina. Na to se puk uzbuni i podiže, a Kvincijan se dade u big, da život spasi. Agatu opet u tamnicu povrate. Ondi, Bogu se milomu moleći, ispusti svoj pričisti i prislavni duh na 5 veljače 251. Njezino sveto tilo digoše kršćani i pristojno sahraniše u Kataniji.

A Tirjanin ugje u lagju, da progje priko rike, koja se danas Jezetta zove, a jedan ga od njegovih konja uhvati zubima za vrat, a drugi se unj nogama baci tako, da je

odmah u riku odletio i u njoj se utopio. Nije bilo moguće naći njegovo prokleto tilo.

Izazivlju se u velikim Letanijama četri velike, prislavne divice i prve mučenice, a prva je megju njima sveta Agata dika i ponos svekolike crkve kršćanske, a za njom Lucija, Agnese i sveta Katarina.

Isto danas, U Pontu *(do crnoga mora)* uspomenuće primnogih svetih mučenika, pod Maksimijanovim progonstvom; od kojih, jedni zaliveni raskrabljenim olovom, drugi mučeni oštrim trstikama utranim pod nokte i ožalošćeni mnogim strašnim mukama za više puta, zaslužiše od Gospodina palme i krune, stečene prislavnim mučeništvom.

U Aleksandriji sveti Isidor, mučenik, kojemu pod progonstvom Decija, po naredbi Numerijana, vojničkog četnika, bijaše poradi Krstove vire, otsičena glava.

U Japanskom kraljevstvu muka dvadeset i šest mučenika, koji za katoličansku viru bijahu na križ privezani pak kopljem pod liva i desna rebra skroz preko pleća probodeni, te su i na križu Gospodina hvalili i slavili, svete istine očito iskazivali, te slavnom smrti stekoše krunu mučeništva. Bijahu u broj svetaca uvršteni od svetoga Oca pape, Pia devetoga. *(Podniše mučeništvo u Japonu, u mistu Nangazahi na 5 veljače godine 1597. Od misnikà bijahu tri Isusovca i šest Franjevaca, a laika franjevački bilo je dvanaest pak tri franjevačka mladića, koji su obićavali svetu misu služiti.*

U Vieni (u Francuskoj) blaženi Avit, biskup, po čijoj viri, umu i divnoj naučenosti, bijahu oslobogjene Galije od opakog azijanskog krivovirstva.

U Bresanonu sveti biskupi Genuin i Albin. Njihov život slavan je po čudesima, te su puni slave s' ovoga svita sveto priminuli.

6. Veljače.

Sveta Dorotea, divica i mučenica.

Sveta Dorotea bijaše rodom iz Česarije u Kapadociji od plemenite, bogate i pobožne obitelji; a kaže, se da su i njezini roditelji svoju krv prolili za viru Isusovu. Plemenita

i kriposna, svak ju počitovaše. Bila je vrlo lipa, pak su je zato mnogi prosili; ali se ona bijaše zavitovala Gospodinu i zato svakomu kratko i umiljato zahvaljivaše.

Začuvši za nju i za njezinu lipotu cesarev Namisnik i upravitelj one pokrajine imenom Apricij, naredi da mu bude dovedena. Upitavši ju za ime, ona mu odgovori: Ja sam Dorotea. A zašto nećeš, da se pokloniš Bogovim cesarstva, zar li neznaš, što su cesari naredili? — Što su cesari naredili, ja znam; ali znam takogjer, da se nevalja klanjati nego jednome samomu Bogu, znam da su vaši, tako zvani Bogovi, izumljaj pameti vaše; da mnogi od Bogova vaših bijahu izumljeni za opravdati opačine i najsramotnije strasti. Sudi ti, da li je bolje klanjati se nečistim vragovima ili Bogu jedinomu, stvoritelju neba i zemlje.

Začudi se namisnik — ali nehtijući se ipak pokazati predobivenim, reče Doroteji: Nećeš li da dospiješ, kako su dospili roditelji tvoji, a ti se cesarevoj volji pokloni. — Nebojim se mukâ, odgovori Dorotea; sve sam pripravna podnositi, a i sam život izgubiti za Gospodina Boga Spasitelja moga.

Namisnik je onda dade u kuću dvijuh žena, koje se bijahu nedavno od vire odmetnule. One kušahu, da na odmetništvo i Doroteju navedu. Ali što? Ona svojim kratkim besidama povrati njih na pravi put.

Doznavši zato Namisnik, dade obe one ženu jednu uz drugu vezati — a bijahu sestre imenom Krista i Kalista — pak uvaliti u veliki kotao, pun vrile vode. One hvaleći Gospodina ispustiše svoj sveti duh. Sve je to vidila Dorotea, nu nije se ni najmanje pobojala, da li se očito radovala i veselila, što bijaše Gospodinu povratila one dvi duše.

Zato je Namisnik dade postaviti na lomaču, nemilo izšibati, kidisati gvozdenim grebenima; sažeći joj bedra zažarenim platicama, zaušnicama izpribijati, pak nemogavši više podnositi okrutnost svoju, naredi, da joj bude otsičena glava. Tako steče sveta Dorotea krunu mučeništva i slave vikovite, na 6 veljače godine 308.

Kad igjaše na misto pogubilišta, sriti je poganski odvitnik, imenom Teofil, ter joj šaljivo reče, da mu iz Isukrstova vrtla pošalje koji cvit. U taj čas prikaza se svetici ditić

noseći nikoliko ružica i tri krasne jabuke; kojega ona umoli, da ih Teofilu ponese. Došavši ditić prid Teofila reče mu: ovo ti Dorotea šalje, pa izčeznu. Teofil u čudu, povirova u Krsta, i obrati se na viru kršćansku, pak malo zatim prinemilo mučen, steče i on krunu mučeništva.

U Rimu, u crkvi svete Dorotee, u današnji dan blagoslivlju se za to jabuke na uspomenuće onoga čuda.

Tilo svetice nalazi se u Pragu, gdi prinešeno bijaše za vladanja cesara Karla četvrtoga.

Danas isto sveti Tito, biskup i ispovidnik. Njegovo se rogjenje svetkuje na četiri sičnja.

Isto danas u Cesareji, u Kapadociji sveti mučenici Saturnin, Teofil i Revokata.

U Emesi u Feniciji sveti Silvan, biskup, koji je onom crkvom vladao četrdeset godina. Pod cesarem Maksimijanom bijaše sa drugom dvojicom postavljen prid zvirad, i tako steče krunu mučeništva.

U Alverniji u Francuskoj, sveti Antolian, mučenik.

Istoga dana sveti biskupi Vedast i Amandij, čiji život i smrt bijahu po mnogim čudesima slavni: prvi je upravljao crkvom u Arrasu a drugi onom u Maestrichtu.

U Boloniji sveti Gvarin, biskup i stožernik Palestrinski, sjajan po svetosti života.

7. Veljače.

Sveti Romuald, opat.

Sveti Romuald rodi se u Raveni u Talijanskoj godine 907 od bogate vojvodske obitelji, prezimenom Onesti. Za mladih godina bijaše raspušten.

Njegov otac, imenom Sergije bijaše lakom i za imetkom hlepilo je srce njegovo. U pravdi sa nikim rogjakom poradi jedne livade, nemogavši mu je zakonom preoteti, poričkа se s njime, pak ga i ubije. Romuald bijaše prisutan, i tako ga je očevo zločinstvo ganulo, da se je na pokoru dao, zaklo-

nivši se u manastir svetoga Apolinara, koji je i dan danas u luci nazvanoj Klase 3 milje daleko od Ravene. Odanle ode do pustinjaka imenom Marina, koji bijaše u jednom samotnom mistu, nedaleko od Mletaka. Ovi pustinjak življaše u svetosti i velikoj čistoći srca i duše, te bijaše pravi svetac. Upoznavši pokornost i ustrpljivost njegovu, njemu se pridruži. Oba življahu u pokori i bogoljupstvu.

Bijaše baš u ono doba dužd mletački Petar Urseolo, koji upoznavši, da je sve na svitu isprazno, i doznavši za pustinjaka Marina, ode i on k njemu, te se samostanskom životu posveti. Za njim pogje i prijatelj njegov, Ivan Gradenigo. Sveti Romuald bijaše megju njima izgled svake kriposti. Zato se i sveti Marin njemu pokori, i reče, neka nam sveti Romuald bude starešinom. Onda se mnogi učenici oko njega sakupiše i privoliše sveti život. Sveti Romuald dade mnoge manastire sagraditi, jer se broj samostanika umnožavaše. Napokon je zasnovao i utemeljio redovničku Zadrugu Kamaldolezâ, tako prozvanom po imenu Camalduli, misto jedno na Apeninskim planinama. Ondi je sveti Romuald sagradio Crkvu prisvetoga Spasitelja a do nje pet čeljica za pustinjake, koji se onda i Kamaldolezi nazvaše. Pravila su ove Zadruge ona koja i Benediktinaca, to jest Redovnikâ svetoga Benedikta, ali su malo više strogosti. Kad je već iznemogao, pogje u misto *Val di Castro* nazvanom i ondi u Manastiru Reda svoga, u osamnoj čeljici ispusti svoj sveti duh na 19 lipnja godine 1027 u sto i dvadesetoj godini pokornoga, bogoljubnoga i izglednoga svoga života.

Njegovo rogjenje svetkuje se na 19 lipnja.

Isto danas, u Londonu u Engleskoj, rogjenje blaženoga Augula biskupa, koji život svoj mučeništvom završi i zadobi tako nagradu vikovitu.

U Frigiji sveti Adauk mučenik. Bijaše rogjen u Italiji od ugledne i plemenite obitelji; i cesarevi ga bijahu postavili na najčasnije službe, pak napokon postavši blagajnikom, učini se za obranu vire, dostojnim krune mučeništva.

Ondi isto i mnogi sveti mučenici, stanovnici jednoga istoga grada, u kojemu namisnik bijaše isti sveti Adauk. Budući postojano ispovidali viru kršćansku, bijahu svi za vladanja cesara Galerija Maksimijana živi sažgani.

U Herakleji sveti Teodor, vojskovodja, kojemu, po zazovidi Licinija, bijaše otsičena glava, i tako se slavodobitan priseli u nebo.

U Egiptu sveti Moises, pričastni biskup, koji je prije samotan u pustinji živio, ter onda na molbe Mauvije, Saracenske kraljice, ostavi se pustinjačkoga života, te ga posvetiše za biskupa. On obrati onda na viru mnoge od onih divljih naroda, pak napokon pun dostojanstva priminu u miru.

U Lukki u Toškanskoj sahrana svetoga Riharda, engleskoga kralja.

U Bolonji sveta Julijana, udovica.

U gradu Asizi, blaženi Anton iz Stronkonia, franjevac, svitao po pokori i svetosti života. Njegovu je proslavu odobrio sveti otac papa Aleksander sedme godine 1687.

8. Veljače.

Sveti Ivan Matski.

Utemeljitelj Zadruge prisvetoga Trojstva za odkupljivanje robova.

Sveti Ivan rodi se u Fosonu u Provenciji oko polovice dvanaestoga vika. Posveti se svećeništvu, ter bijaše u pope regjen kad je u Parizu navršio bogoslovne nauke. Kad je prvu svetu Misu govorio, ukaza mu se angjeo u bilim haljinama, crveno modrastim križem na prsima, koji je razkriljenim svojim rukama štitio dva zarobljenika, jednoga kršćanina a drugoga Mavra.

Istoga je dana odlučio osnovati i utemeljiti jednu Zadrugu za oslobogjenje nevoljnih kršćana, koji stenjahu u ropstvu nevirnih naroda.

Življaše u ono doba sveti Felicij od Valoa (Valois) (koji se svetkuje na 20 studenoga) i čuvši sveti Ivan mnogo o njegovom svetom i pokornom življenju, pogje k njemu, te ga umoli, da ga za druga primi i da ga nauči živiti pokorno i usavršiti se u svetim kršćanskim kripostima. Sveti Felicij poznade odmah Gospodinova odabranika, i radosno primi Ivana u svoje društvo.

Življahu u pokori, bogoljupstvu i svetom razmišljanju već više vremena, kad im se opet objavi Gospodinovo hotinje. Ukaže im se jelen, koji povrh glave imagjaše crveno plavkasti križ. Zato godine 1197 pogjoše u Rim, da se prikažu svetom ocu papi, i da mu namiru svoju za odobrenje očituju. Bijaše onda za papu Inocencij treći. On ih ljubezno primi i pohvali namiru njihovu; a malo zatim i sam upozna, da su ona dva sveta čovika dilovala po hotinju Božjemu. Bijaše druga svetkovina svete Agneze, divice i mučenice, kad se svetome ocu papi, na Misi, pri Uzdignuću, ukaza angjeo u bilo odiven sa dvobojnim križem na prsima, razpetim rukama kao da sužnjike brani. Zato im udili i apoštolsko dopuštenje naredbom, da se nazove njihova Zadruga prisvetoga Trojstva za oslobogjenje sužnikâ.

Ustanovivši taj Red, vratiše se sveti Ivan i Felicij u Francusku i počeše sveto dilovanje svoje; prvi manastir sagradiše u mistu »*Hladni jelen*« nazvanom, u Meldenskoj biskupiji. Felicij ostade ondi a sveti Ivan povrati se u Rim, i ondi sabere nikoliko drugova. Sveti im otac papa darova crkvu, zaklonište, kuću i lipo imanje sa znatnim dohodcima. Sagradiše pak i mnoge druge manastire i zakloništa.

Sveti Ivan bijaše dva puta u Tunizi, gdi je oslobodio lip broj zarobljenika; mnoge je oslobodio i od onih, koji u Španjolskoj u sužanjstvu stenjahu. Radeći uvik neumorno za dobro iskrnjega svoga, iznemogav od teškog truda, vrati se u Rim godine 1213, i sabravši redovnike braću svoju, priporuči im obdržavanje zavita svoga, pak primivši svete Sakramente, priminu s ovoga svita na 17 prosinca godine 1213 u šestdeset i prvoj godini svoga izglednog i korisnog života.

Njegovo sveto tilo bijaše sahranjeno u manastirskoj crkvi svetoga Tome u Rimu, a godine 1655 prinešeno u grad Madrid i ondi u crkvi Trinitara (Trojstvenjaka) pristojno sahranjeno.

Sveti otac papa Inocencij jedanaesti naredi, da ga se svetkuje na 8 veljače.

Isto danas i sveti Jerolim Emiliani, ispovidnik i utemeljitelj Družbe Somaskâ, koji je u današnji dan usnuo u Gospodinu i kojega

je sveti otac papa Kliment trinaesti u broj svetaca uvrstio, odredivši, da bude svetkovan na dvadeset srpnja.

U Rimu sveti mučenici Pavao, Lucij i Ćirijak.

U Maloj Jermenskoj rogjenje svetih mučenika Dionisija, Emilijana i Sebastjana.

U Aleksandriji mučeništvo svete Kvinte: Nju, za vladanja cesara Decija, uhvatiše pogani i dovedoše prid idole i hotijahu na silu, da im se pokloni; ali ova plemenita svetica ne htide poniposto privoliti. Za to ju vezaše za noge i provukoše priko gradskih ulica, dok ju svu prinemilo ne razkidoše.

U Carigradu rogjenje svetih mučenika, koludara manastira Dimskoga, koji za obranu katoličanske vire, jer su nosili poslanice (knjige) svetoga Felicija, pape, protiva krivovirniku Akaciju, bijahu nemilo pogubljeni,

U Paviji sveti Juvencij, biskup, koji je velikom revnosti radio za sveto evangjeosko poslanstvo.

U Milanu sahrana svetoga Honorata, biskupa i ispovidnika.

U Verdunu u Francuskoj sveti Pavao, biskup, sjajan po slavi čudesa.

Kraj Mureta u Limožeskom okružju rogjenje svetoga Stipana, opata, utemeljitelja Grandmont-ske Zadruge, svitla po kripostima i čudesima.

U Manastiru u *Vallombrosa* blaženi Petar, kardinal i biskup Albana. Bijaše redovnik Vallombrosianski, reda svetoga Benedikta; a prozvali ga bijahu Vatrenjakom, jer bijaše prošao vatru, ostavši neozlegjen.

9. Veljače.

Sveta Apolonija, divica i mučenica.

Cesar Filip bijaše toli blagodatan kršćanima, da su idološtovci mislili, da se je i on pokrstio; ali ipak za njegova vladanja bijahu kršćani prinemilo progonjeni u gradu Aleksandriji.

Godine 248 niki gatalac i čarovnik u onome gradu bijaše prorekao idološtovcima, koji bijahu gospodari grada, da će se veliko zlo dogoditi, ne bude li se umelo i uništilo kršćane, dušmane njihovih Idola.

Idološtovci uvireni, da je to čarovničko proricanje istinito, navališe kao divlja zvirad na kršćane. Počeše divljaštvo svoje sa jednim starcem imenom Matras, svetim i izglednim čovikom. Pokle ga nemilo izmučiše, onda ga izvan grada kamenjem zasuše. Uhvatiše onda svetu udovicu, imenom Kointu. Vezali je, pak je priko gradskih ulica vukli, bijući je šibama i štapima, pak je izagnaše iz grada, ter i nju zasuše kamenjem do svetoga Matrasa. Gdi bi god kršćanina kojega uhvatili, tukli bi ga i nemilo mučili; a što bi kršćani postojaniji bili u ispovidanju svoje vire, tim bi se više razdraživala ona bisna svitina. Mnogi onoga puta žrtvovaše svoj život za Gospodina, a izgledom pravoga junaštva bi sveta Apolonija divica. Življaše onda ona u onome gradu; bijaše vrlo časna divica, već ostarila a uvik života kriposna, izgledna, sveta. Pogani je uhvatiše namirom, da je to gore muče, što ju većma pravovirnici štovaše. Iztukoše joj kamenicama lice, sve zube izbiše; a ona radosno svaku podnosila za svoga Krsta. Povedoše ju izvan grada te onda nažgaše silnu vatru, pak joj rekoše, da će je živu izgoriti ne bude li Isukrsta psovati. Sveta Apolonija sve to više hvalijaše Gospodina, i da onim gadima dokaže, kolike je vire i postojanosti, skoči sama u vatru, te hvaleći Isukrsta, izpusti svoj sveti duh i steče krunu mučeništva i vikovite slave.

Kršćani sakupiše njezin pepeo i zube, koje onda raznim crkvama darovaše. Utiču se pravovirni ovoj svetici u mnogim bolestima ali navlastito u bolesti od zubi.

Danas isto, u Rimu muka svetih mučenika Aleksandra i drugih trideset i osam okrunjenih.

U Soliru na otoku Cipru sveti mučenici Amon i Aleksander.

U Antiohiji sveti Nicefor, mučenik, kojemu pod cesarem Valerijanom bi otsičena glava, i tako steče krunu mučeništva.

U Africi, u kašteo Lemela, sveti mučenici Prim i Donat, gjakoni, koji braneći oltar, bijahu u crkvi od donatista pogubljeni.

U Fontanelskom manastiru sveti Ansbert Roanski, biskup.

U Kanosi u Pulji, sveti Sabin, biskup i ispovidnik.

10. Veljače.

Sveta Skolastika, divica.

Sveta Skolastika rodi se u Špoletskoj vojvodini godine 483. Ona bijaše kći jedne najplemenitije i najbogatije obitelji talijanske, jedina sestra jedinoga brata, svetoga Benedikta. Lipa, umna, milostiva, bogata i ugledna roda, mogla je doisto u svitu velike sriće naći. Ali u bogoljupstvu i kripostima odgojena i uzdignuta, pak doznavši kako joj brat sveto življaše i kolika čudesa činjaše, odluči i ona posvetiti Gospodinu Bogu život svoj i divičanstvo svoje. Kad joj roditelji umriše, ostade baštinica neizmirnih dobara. Prodade sve i razdili sve siromasima i ubozima; pak sa jednom dvorkinjom pogje bratu u pohode.

Sveti Benedikt bijaše se od nikoliko godina nastanio na Monte Kasino (Gori Kasinu), gdi sagradi lip manastir, koji bijaše kao koljevka zapadnih samostanika! Doznavši on, da mu sestra dolazi u pohode, i bojeći se, da bi ona mogla prilaziti mejaš priko kojega nije smila nijedna ženska glava, pogje njoj u susrit sa nikoliko svojih redovnika. Na mistu nezabranjenome sastadoše se i zabaviše se u svetim razgovorima i razmišljanju o nebeskim stvarima.

Sestra očitova svome bratu želju, da se i ona želi posvetiti samostanskom življenju; a brat njezin, i od Boga opomenut o zvanju sestre svoje, dragovoljno joj sagradi malen manastir na nikoliko milja daleko od svoga, i dade joj mal da ne jednaka pravila kao i svojim redovnicima.

U brzo se okolo svete Skolastike sakupi lip broj divica, koje kao i ona Bogu svoj život posvetiše. Molitva im bijaše poglavita stvar i mogao bi reći nepristana zabava; živeći u bogoljupstvu i pokori. Odjeća, pokućstvo, čelje u kojima življahu, sve ti ukazivaše, da baš u evangjeoskom siromaštvu živu.

Tako je postao silni red Benediktinka, koje su imale do četrnaest hiljada manastira, u kojima i mnoge kneginje, silne, bogate i ugledne divice, odrekavši se svita, Bogu svoj život posvetiše.

Svake godine sastajali bi se brat i sestra na jednom nezabranjenome mistu, nedaleko od Benediktinskoga samostana. Sestra bi ondi bratu svojemu izkazivala način življenja i primila od brata svoga potribite pouke.

Skolastika pak kad oćuti; da joj se smrtni čas približuje, dogje i po zadnji put da se bratom svojim sastane. Vas cio dan sprovedoše u molitvi i svetom razmišljanju; a samo na večer uzeše malo jića. Želila Skolastika bratom svojim cilu noć ostati; ali sveti Benedikt nehtijaše nikako privriditi pravila svoga reda, nit priko noći izvan Manastira ostati. Sveta Skolastika zato sklopi ruke i pomoli se Bogu Svemogućemu. Bijaše vedrina, čista, bez najmanjega oblaka. Kad eto u čas pusta kiša, sivanje, grmljavina, da nebijaše moguće iz kuće izaći. Kad je zato brat ukorio, reče ona njemu: »Zamolila sam tebe za milost, a ti mi je zanika; utekla sam se Gospodinu i On me je uslišao«. Nemogavši se vratiti u svoj manastir, ostade sveti Benedikt sestrom svojom cilu onu noć, bdijući u molitvi i svetom razmišljanju. Kad jutro bilo odiliše se; i treći dan zatim Skolastika sveto s ovoga svita priminu u šestdesetoj godini života svoga. (Godine 543.)

Sveti Benedikt, koji se nahodio u svojoj čelji u onaj čas kad je priminula, vidio je dušu svoje sestre, koja je u prilici pribile golubice uzlazila na nebesa.

Danas isto, u Rimu sveti mučenici Zotik, Irenej, Hjacint i Amantij.

Ondi isto na Levikanskom putu deset svetih vojnika mučenika.

Isto u Rimu na Apijskom putu sveta Sotera, divica i mučenica. Ona, kako piše sveti Ambrosij, bijaše od plemenita roda, ali je ipak za Krstovu ljubav prizirala i na konsulate i na prefekture pregja svojih; i nehtijući se idolima žrtvovati, bijaše na dugo i teško zaušnicami udarena. Posli nego je mnogo muka okušala, bijaše joj otsičena glava i tako u radosti ode, da se vikovitom Zaručniku pridruži na nebesima.

U Kampaniji sveti Silvan biskup i ispovidnik.

U Malavalle kraj Siene sveti Vilhelm pustinjak.

U jednom selu Roanske biskupije sveta Austreberta, divica slavna po čudesima.

11. Veljače.

Sveti Suturnin i drugovi, mučenici.

U Afrikanskome gradu Abitina nazvanom, četrdeset i devet kršćana, pokazaše smrću svojom, koliko su ljubili Isukrsta i svetu viru Njegovu. To bijaše za progonstva cesara Dioklecijana. Straže ih uhvatiše kad su crkvene obrede obsluživali. Bijaše trideset i dva muškića i sedamnaest ženskica. Povezaše ih i dovedoše na javni trg; prvi megju njima sveti Saturnin, pop, i sveti Dativ, senator. Svi ispovidiše Isusa Krsta i zato bijahu vezani i pod stražom poslani u grad Mratago. U ovome ih gradu prokonsul Anolin izpitá; i budući u viri svi postojani bili, dade ih nemilo mučiti ali navlastito Saturnina i Dativa; pak onda u tamnicu zatvoriti, gdi su od svake muke a ponajviše od gladi priminuli.

Sedam Svetih Utemeljitelja Zadruge Službenika Blažene Divice Marije.

(Servita.)

Trinaestoga vika u gradu Florenciji bijaše nika bratovština, koja je na osobiti način slavila Blaženu Divicu Mariju. Sedam od najuglednijih florentinskih plemića, članovi one bratovštine, pogjoše na Veliku Gospu godine 1233 u crkvu. Po osobitom nebeskome nadahnuću odlučiše posvetiti se baš potpuno službi Blažene Divice. Sagradiše zato na toškanskoj gori Senario manastir i Crkvu i ondi se molitvom, pokorom i kripostima posvetiše i sveto svoj život završiše. Dočim se danas svetkuju zajedno, svetkuju se i napose, i to Aleksa na 17 ovoga, Bonfilij na 1 sičnja, Amedej na 8 travnja, Hugocion i Sostenij na 3 svibnja, Manet na 20 a Bonajunta na 31 kolovoza.

Danas isto, u Numidiji uspomenuće primnogih svetih mučenika, koji pod Dioklecijanovim progonstvom, nebudući, po cesarevom proglasu, hotili pridati sveta pisma, bijahu isto kao i sveti Saturnin i Dativ, priteško mučeni a napokon i pogubljeni.

U Adrianopolju, sveti mučenici Lucij, biskup i drugovi njegovi, koji pod cesarem Kostancijem mnogu podnese od Arijanaca, a ostali pak, od kojih najveći dio gragjani ugledni i plemeniti, nebudući hotili obćiti sa Arijancima, onda osugjenim na Crkvenom Saboru u Sardici, bijaše svima po naredbi kneza Filagrija otsičena glava.
U Lionu sveti Desiderij, biskup Viene i mučenik.
U Raveni sveti Kalocer, biskup i ispovidnik.
U Milanu sveti Lazar, biskup.
U Kapuvi sveti Kastrense, biskup.
U Kaštel Landon sveti Severin, opat manastira svetoga Mauricija, po molitvama kojega pobožni kralj Klodovej bijaše oslobogjen od duge nemoći.
U Egiptu sveti Jona, koludar, svitao po kripostima.
Po Rohrbacheru svetkuje se danas i sveta Teodora, cesarica, koje žiće opisujemo na 26 ožujka.

12. Veljače.

Sveta Eulalia, divica i mučenica.

Sveta Eulalia rodi se u Barceloni u Španjolskoj. Braneći neustrašivo i postojano Krsta za vrime progonstva Dioklecijanova, bijaše najprije na lomaču postavljena, gvozdenim grebenima izkidisana, gorućim bakljami oležena, pa napokon propeta na križ, gdi izpusti svoj sveti duh i steče krunu mučeništva i slave vikovite.

Danas isto u Africi sveti Damjan, vojnik i mučenik.
U Kartagu sveti mučenici Medest i Julijan.
U Beneventu sveti Modest, gjakon i mučenik.
U Aleksaadriji sveti Modest i Amon, dičaci.
U Antiohiji sveti Melecij, biskup, koji budući za viru katoličansku više puta progonstvo podnio, napokon u Carigradu usnu u Gospodinu. Njegove kriposti bijahu divno proslavljene od svetoga Ivana Zlatoustoga i od svetoga Grgura Nisenskoga.
U Carigradu sveti Anton, biskup za vrime cesara Leona šestoga.
U Veroni sveti Gaudencij, biskup i ispovidnik.

13. Veljače.

Sveta Fuska, divica i mučenica.

Rodi se u Raveni od poganih roditelja; ali ju odmah za mladih godina Krstovoj viri privede sveti pop Ermotaj. Kad dozna njezin otac, da je kršćanka, dade ju u tamnicu zatvoriti; a u isto doba njezinu dojilicu Mauru, optuži pridsidniku Kvincijanu poradi vire njezine, jer i ona krštena bijaše. Da kćer svoju od kršćanstva odvrati, dade joj u družtvo nikoliko od najuglednijih gospogja i divojaka. Ali su njihova nagovaranja i nastojanja sva uzaludna ostala, jer se je Fuska čvrsto i neuzkolebivo u viri držala i postojano Krsta ispovidala. Zato se njezin otac toliko razsrdio, da ju je mačem probo i usmrtio.

Za njom odmah bijaše nemilo mučena i usmrćena i njezina dojilica, sveta Maura.

To bijaše za progonstva rimskoga cesara Decija.

Isto danas, u Antiohiji rogjenje svetoga Agaba, proroka, o komu piše sveti Luka u apoštolskim dilima.

U Melitini u Jermenskoj sveti Polieut, mučenik, koji pod progonstvom cesara Decija, po mnogim patnjama, steče krunu mučeništva.

U Lionu sveti Julijan, mučenik.

U Todiu sveti Beninjo, mučenik.

U Rimu sveti Grgur drugi papa, koji se je junački borio suprot opačini Leona Isauriha, i poslao u Nimačku svetoga Bonifacija, da pripovida sveto Evangjelje. *Po smrti svetoga oca pape Kostantina bijaše na 19 svibnja 715 izabran i posvećen za naslidnika svetoga Petra sveti Grgur drugi po ovom imenu. Upravljao je Crkvom petnaest godina, osam miseci i dvadeset i četiri dana. Leon Isaurih pak bijaše cesar u Carigradu te on godine 726 bijaše cesarskim proglasom izjavio, da je poštovanje svetih prilika idološtovstvo. Ovom ikonoklasti, to jest kršitelju prilika, stade čvrsto na put sveti Grgur. Ovoga velikoga papu naslidi sveti Grgur treći, koji se svetkuje na 28 studenoga.*

A Angers-u sahrana svetoga Lucina, biskupa sjajna po svetosti života.

U Lionu sveti Stipan, biskup i ispovidnik.

U Rietiu sveti Stipan, opat, čovik od neopisive ustrpljivosti. Sveti Grgur papa piše, da su angjeli oko njega bili, kad je svoju svetu dušu izpuštao, i da su ih vidili i oni, koji do njega bijahu.

U Pratu u Toškanskoj sveta Katarina Ricci, plemenita divica florentinska, od Reda svetoga Dominika, svitla po obilnosti nebeskih nadarja, koja bijaše uvrštena u broj svetih divica *(godine 1746)* od svetoga oca pape Benedikta četrnaestoga. Priminu puna kriposti i zasluga na dva ovoga *(godine 1589)*, ali se svetkuje danas. *(Njezino sveto tilo nahodi se u Pratu u manastirskoj Crkvi svetoga Vincencija, pod velikim oltarom.)*

Danas isto svetkuje se i spomen Blažene Veridiane, divice, redovnice trećega reda svetoga Frančiška, sjajne po strogoj pokori.

14. Veljače.

Sveti Valentin, pop i mučenik.

Svetkuje se danas u Rimu na Flaminianskom putu rogjenje svetoga Valentina, popa i mučenika. On bijaše dao sjajnih dokaza o pridubokoj svojoj naučenosti i o kriposti, po kojoj ličijaše i najteže bolesti. Kad za vladanja cesara Klaudija idološtovci prinemilo proganjaše kršćane, on se apoštolskom ljubavi bijaše dao, da služi svete mučenike, da im pomaže, da ih tiši u njihovim prigorkim bolima. Ali i njega nevirnici uhvatiše, i budući neustrašivo Krsta ispovidao, najprije ga štapima nemilo izbiše, te onda mu na Flaminianskom putu do grada Rima, otsikoše glavu. To bijaše na 14 veljače oko godine 270.

Blaženi Nikola Pullia, Dominikanac.

Rodi se u Napuljskoj državi od plimenitih i bogoljubnih roditelja, koji ga uzdigoše u svakoj kriposti i u naucima. Bijaše u gradu Bolonji na nauke, kad u oni grad dogje sveti Dominik da pripovida. Ode Nikola da sluša rič Božju, i odmah po prvoj pripovidi čuvenoj, pogje u svetoga Dominika i klekne prida nj. Sveti Dominik primi ga kršćanskom ljubavi megju svoje učenike i obuče ga u svoje redovnike. Nikola se onda dade svom dušom, da se u kripostima usavrši i da postane vridan i dostojan slidbenik svoga svetoga učitelja

Budući uvik pokorno i sveto živio, te neumorno radio na slavu Božju i na Spasenje duša, priminu sveto s' ovoga svita na 11 veljače 1265 u manastiru u Perugiji, kojega je on utemeljio i gdi se tilo njegovo i dandanas nalazi.

Sveti otac papa Leon dvanaesti odobrio je godine 1828 proslavu njegovu i dopustio Dominikancima, da ga u današnji dan svetkuju.

Danas isto, u Rimu sveti mučenici Vital, Felikola i Zenon.

U Terni-u sveti Valentin, biskup i mučenik, koji najprije bijaše na dugo izbiven pa onda zatvoren u tamnicu; i ne budući ga nikako mogli pridobiti, bijaše po naredbi gradskoga prefekta Placida, u muklo doba noći izveden iz tamnice, pak onda mu otsikoše glavu.

Isto u Terni-u i sveti Prokut, Efeb i Apolonij, mučenici, koji bdijući nad tilom svetoga Valentina, bijahu po naredbi konsulara Leonicija uhvaćeni, pak im otsičena glava.

U Aleksandriji sveti mučenici Baso (Vaso), Anton i Prototik, koji bijahu u more utopljeni.

Isto i sveti mučenici Ćiron, pop, Basian (Vasian) štioc, Agaton zaklinjatelj i Moises, koji bijahu svi izgoreni.

Ondi isto, sveti Dionisije i Amon, kojima bijaše glava otsičena.

U Raveni sveti Eleukadij, biskup i ispovidnik.

U Bitiniji sveti Auksencij, opat.

U Sorentu sveti Antonin, opat, koji iz Manastira u *Monte Cassino,* kojega Longobardi porušiše, pogje u jedno osamljeno misto, i ondi svitao po svetosti, usnu u Gospodinu. Nad tilom njegovim dogagjaju se uvik čudesa; a posridovanjem njegovim ostaju navlastito slobodni oni, koje sotona paklena obuzima.

15. Veljače.

Sveti Faustin i Jovita, mučenici.

U gradu Brešiji, za progonstva cesara Adriana, budući se biskup onoga grada uklonio (eda bi se žestini progonstva oteo) plemenita braća Faustin i Jovita, koji' već bijahu mnogo za viru podnili još pod Trajanovim progonstvom, počeše da po gradu neustrašivo Krsta ispovidaju i da pripovidaju

svete Evangjeoske istine. Budući se baš onda u gradu Brešiji nalazio isti cesar Adrijan, bijaše im po naredbi njegovoj otsičena glava, i tako stekoše krunu mučeništva i vikovite slave.

Blaženi Jordan Saksonski.

Drugi generalni Starešina Dominikanaca.

O duhovim godine 1222 Dominikanci držahu u gradu Parizu treću sveopću skupštinu. Priminuvši sveti Dominik s' ovoga svita, bi izabran na misto njegovo za generalnoga starešinu Reda blaženi Jordan Saksonski, premda ne bijahu nego dvi godine i pol, što u Redu bijaše. Nastojaše Jordan blaženi najvećom revnosti i marljivosti za dobrom Reda svoga. Osobitu je brigu pak ulagao u odgoju i zdignuću pitomaca. Svi su pod njegovom mudrom, nastojnom, svetom upravom bili izgledom poslušnosti, bogoljupstva i pokore.

Redovnici pak nisu primali milostinje, nego koliko im neophodno potribito bilo; nisu jili mesa nego tri puta na nedilju, i to kad bi im dali, živili su izgledno, moleći se Bogu i pripovidajući svakoga sveca po dopušćenju papinskom.

Blaženi Jordan bijaše otišao da pohodi u Palestini sveta mista i da obgleda manastire Reda. Vraćajući se u Europu, potone brod na kojemu bijaše, ter se izgubi on i mal da ne svi putnici. To se dogodi na 13 veljače godine 1237. Njegovo tilo nagjoše kašnje i pristojno sahraniše. Budući se po njegovom odvitovanju mnoga čudesa dogodila, dopustio je sveti otac papa Leon dvanaesti godine 1826 Dominikancima, da ga proslave u današnji dan.

Isto danas svetkuju se ili spominju:

U Rimu sveti Kraton, mučenik, koji sa ženom i svima ukućanima dade se krstiti od svetoga Valentina, biskupa. Malo zatim bijaše š njima mučen i pogubljen.

U Terni-u sveta Agape, divica i mučenica.

Istoga dana rogjenje svetih mučenika Saturnina, Kastula, Magnus-a i Lucija.

U Vaisonu u Francuskoj sveti Kvinidij, biskup, kojega česta čudesa dokazuju, da smrt njegova bijaše prid Bogom veoma dragocina.

U Kapuvi sveti Dekoroz, biskup i ispovidnik.

U pokrajini Valerije sveti Sever, pop, o kojemu piše sveti Grgur, da je svojim suzama uskrsnuo od mrtvih jednoga.

U Antiohiji sveti Josip, gjakon.

U Alverniji sveta Gjurgja, divica.

U Švedskoj sveti Sigifrid, apoštol onih krajeva.

Po Rohrbacheru.

Isto danas i blaženi Ivan Nestor Reda svetoga Frančiška, koji se je za punih trideset godina u Bosni borio suprot krivovircima, koji se bogomoljcim nazivahu. On je obukao u redovnike svetoga Bernardina.

16. Veljače.

Sveta Julijana, divica i mučenica.

Sveta Julijana bijaše rogjena od poganih roditelja. Obljubila je Krstovu viru za mladih godina i Bogu se zavitovala. Nehtijući se vinčati sa idološtovcem Evilasijem, prefektom grada Nikomedije, bijaše ponajprije od oca svoga Afrikana nemilo izbivena, pak onda po naredbi istoga prefekta utamničena, gdi se je protiva napastniku očito borila. Izpovidajući postojano Krsta, bijaše po naredbi istoga prefekta u vatru bačena, pak onda u kotao vrile vode. Posli toga, otsikli su joj glavu.

Crkva svetkuje danas prinešenje njezinog svetog tila iz Nikomedije u Kumu, gradu Kampanije.

Blaženi Bernardo
iz Korleone Franjevac.

Blaženi Bernardo rodi se u malenom gradu Sicilije Korleone (Corlene) nazvanom, od siromašnih ali bogoljubnih roditelja, koji ga u bogoljupstvu i kripostima odgojiše. Krsno ime njegovo bijaše Filip. Kad ponareste, dadoše ga na postolarski zanat. Za mlada bijaše pobožan, dobar i radišan. Ali se na jednom pomami; oblini, omrzne mu zanat, i pogje

u vojnike; ali budući u jednoj kavgi iztukao jednoga častnika, bijaše utamničen.

Kad u tamnici poče se kajati, i pobudivši se u čuvstva mlagjanih svojih godina, odluči, za okajati svoje grihe, živiti u pokori i poći u koji manastir. Izašavši iz tamnice pogje u jedan Kapucinski manastir, u kojemu ga za laika primiše. Od onoga časa na drugo ne misljaše, nego da izpuni sve dužnosti pravoga redovnika. Bijaše pokoran, krotak, ponizan, poslušan, ležao je na golom tavanu, a postio je priko polovice godine, hraneći se od samoga kruha i vode. Zato ga Gospodin Bog hoti nagraditi i na ovome svitu sa izvanrednim milostima. Obdario ga je svetim razmišljanjem i kripošću molitve, dopustio mu, da znade i proriče dogogjaje i od najdaljnije budućnosti, da po svojim molitvama povrati zdravlje mnogim bolestnicima i dopusti mu još, da upoznaje i najskrovitije misli onih, koji bi do njega bili. Zato bijaše ljubljen i čašćen ne samo od svojih redovnika, dali i od svijuh virnika, koji ga poznavahu.

Živio je u pokori i bogoljupstvu trideset i pet godina pak je sveto s' ovoga svita priminuo na 29 travnja 1667, u šestdeset i šestoj godini svoga života.

Bijaše megju blažene ubrojen od svetoga oca pape Klimenta trinaestoga godine 1767.

Isto danas svetkuje se rogjenje blaženoga Onesima, u kojemu sveti Pavao piše Filemonu. Sveti Pavao, po smrti svetoga Timoteja, posvetio je njega za biskupa grada Efesa, i poviri mu misništvo svetog evangjeoskog pripovidanja. Zatim bijaše vezan i odveden u Rim i u onome gradu kamenovan poradi Krstove vire. Njegovo tilo bijaše ondi i ukopano pak zatim u grad Efes prinešeno.

U Egiptu sveti Julijan, mučenik, sa drugih pet hiljada.

U Česareji u Palestini sveti mučenici Ilija, Jeremia, Isaija, Samuel, Danijel, Egipćani. Oni su svojevoljno dvorili svete ispovidnike, koji bijahu osugjeni da u Ciliciji rude kopaju. Vraćajući, se odanle bijahu uhvaćeni, po naredbi pridsidnika Firmiliana, za vladanja cesara Galerija Maksimijana. Najprije su ih nemilo mučili, pa napokon im otsikli glave.

Za njima sveti Porfirij, jedan od službenika svetoga Pamfilija, mučenika, i sveti Seleuk iz Kapadocije. Oba su u čestim i opetovanim borbama ostali bili pridobitni; ali opet mučeni, završiše mučeništvo, prvi ognjem a drugi sabljom i tako stekoše krunu vikovite slave.

U Arecu u Toškanskoj sveti Grgur deseti, Piažentinac. Bijaše u Liegi-u nadgjakon i onda ga za papu izabraše. On je držao drugi crkveni sabor u Lionu, ter je Istočnjake (Grke) u jedinstvo crkve primio i izravnao nesloge megju kršćanima; on je i zametnuo posao o oslobogjenju Svetih Zemalja, i Crkvom prisveto upravljao. *Po smrti Klimenta četvrtoga bijaše godine 1272 izabran sveti Grgur, deseti ovim imenom. On je Istočnjake, risćane na Lionskom Saboru u Rimu Crkvi pridružio. Upravljao je Crkvom tri godine, devet misecih i petnaest dana, pak je sveto s ovoga svita priminuo godine 1276 na 10 sičnja. Bijaše mu za naslidnika izabran Inocencij peti.*

U Brešiji sveti Faustin, biskup i ispovidnik.

17. Veljače.

Sveti Julijan, mučenik.

Julijan bijaše rodom iz Kapadocije, ter dogje jednom u Česareju gradu Palestine, u kojemu bijaše pridsidnik Firmilijan, slipi vršitelj naredaba priokrutnoga kršćanskoga progonitelja Galerija Maksimijana. Došavši u grad doznade, da malo prije bijaše poradi vire mnogo kršćana prinemilo mučeno i pogubljeno; i ganut na toli žalostnu viest, ode na lice mista, klekne nad tilesa onih svetih mučenika i poče ih grliti i celivati. Vojnici, koji to vidiše, uhvatiše ga i dovedoše prid Firmilijana; koji upoznavši, da je u viri čvrst i neuzkolebiv, naredi, da bude polagano vatrom izgoren. On je tu muku mirno podnio i slaveći Krsta, svoj sveti duh ispustio.

Danas isto u Česareji i sveti Teodul, mučenik. On bijaše starac na službi pridsidnika Firmilijana, i potaknut izgledom svetoga Ilije, mučenika i njegovih drugova, poče neustrašivo Krsta ispovidati. Zato bijaše po naredbi istoga Firmiljana na križ propet; i tako plemenitim slavodobićem, steče krunu mučeništva i vikovite slave.

U Rimu muka svetoga Faustina; za kojim na krunu pogjoše drugih četrdeset i četiri.

U Perziji rogjenje svetoga Polihrona, Babilonskoga biskupa. Njemu pod Decijevim progonstvom, izpribiše kamenicama usta, ter uzdignutim rukama upirući oči svoje u nebesa, izpusti svoj sveti duh.

U Konkordiji sveti mučenici Donat, Sekundin i Romul sa drugih osamdeset i šest sudionika iste krune.

U jednom Terovanskom seocu, sveti Silvin, biskup Tuloze.

U Škotskoj, sveti Fintan, pop i ispovidnik.

U Florenciji blaženi Aleksij Falkonieri ispovidnik, jedan od sedam utemeljitelja Reda Službenika Blažene Divice Marije, koji od sto i deset godina blaženo završi svoj život, obradovan prikazanjem Isukrsta i angjela njegovih.

18. Veljače.

Sveti Šimun, mučenik

drugi jerusolimski biskup.

Kad su Židovi u Jerusolimu pogubili svetoga Jakova (koji se svetkuje na prvi svibnja), prvoga biskupa onoga grada, kršćani za njegovoga naslidnika izabraše Šimuna, brata njegova.

Šimun bijaše rogjen od Alfeja ili Kleofe brata svetog Josipa i Marije rodice (a po nikim sestre priblažene Divice Marije).

Jakov i Šimun imagjahu još dva brata, to jest Tadeja prozvanoga Juda i Josipa. Tadej bijaše kao i Jakov jedan od dvanaest apoštola, (svetkuje se na 28 listopada). O Josipu pak niti kršćanska predaja, niti sveta pisma išta kažu, i zato se o njemu ništa više i nezna.

Šimun dakle po nemiloj smrti brata svoga priuze upravu Jerusolimske Crkve. Bijaše pastir Božjom milosti obdaren i pun Duha Svetoga. Zato se virnici od dana do dana lipo umnožavahu. Kad li na rimsko pristolje sidne cesar Trajan, poče proganjati sve one, koji bijahu od kolina Davidova a navlastito Isusove bližnike i slidbenike. U Jerusolimu konsular ili cesarev nadomistnik bijaše Attik. Dogjoše da-

klen dušmani kršćanstva i Šimuna Attiku optužiše, što je kršćanin i Isusov srodnik. Attik dade svetoga Šimuna, starca od sto i dvadeset godina prinemilo mučiti, pak onda kao i Spasitelja, na križ propeti. Šimun, na veliko čudo svijuh, podnio je svaku neizrecivom jakosti i do zadnjega časa svoga života ispovidaše Krsta, i žrtvujući svoj život dokazao je koliko li virovaše u Njega i u svete njegove nauke.

Isto danas, u Ostiji sveti mučenici Maksim i Klaudij, braća i Prepedinja, Klaudijeva žena su dva sina imenom Aleksander i Kucija, svi od ugledna i plemenita roda. Po zapovidi cesara Dioklecijana bijahu uhvaćeni i u progonstvo poslani; zatim živi sažgani doprinišе Bogu Svemogućemu mirisnu žrtvu mučeništva. Njihovi ostanci bijahu u riku baceni; ali ih kršćani onda prikupiše i do grada onoga sahraniše.

U Africi sveti mučenici Lucij, Silvan, Rutol, Klasik, Sekundin, Frutol i Maksim.

U Carigradu sveti Flavijan, biskup, koji braneći u Efesu viru katoličansku bi od pristaša poganoga Dioskura šakami i nogami nemilo pribiven, ter prognan. Nakon tri dana posli toga, izpusti svoj sveti duh.

U Toledu sveti Heladij, biskup i ispovidnik.

19. Veljače.

Sveti Gabin, pop i mučenik.

Svetkuje se danas u Rimu sveti Gabin, pop i mučenik. On bijaše brat svetoga Kaja, pape i mučenika, koji se svetkuje na 22 travnja, a otac svete Sužane, divice i mučenice, koja se svetkuje na 11 kolovoza.

Po mučeničkoj smrti svetoga Kaje, bijaše po naredbi cesara Dioklecijan uhvaćen i Gabin, brat njegov, ter pod teškim verugama u tamnicu zatvoren, gdi dragocinom smrti steče krunu mučeništva i slavu vikovitu.

Blaženi Konrad, ispovidnik

Trećega Reda svetoga Frane.

Rodi se blaženi Konrad u gradu Piačenci god. 1290 od poštenih i imućnih roditelja, koji ga lipo odgojiše, oženiše sa dobrom i valjanom divojkom, i učiniše baštinikom lipoga imetka. Ali davši se zabavama i raskošnom životu zaboravi svoje kršćanske dužnosti.

Jednoga dana pogje u lov. Da potira jednu zvir, zapali grm u koji se uvrla bijaše; ali se od grma plamen dobavi naokolo gore, i porodi se silna vatra, koja prouzrokova veliku štetu. Konrad uteče, a oblast istraživaše krivca, te mnoge dade zatvoriti a napokon i nikoga siromaška, kojega su vidili iz gore izaći malo uri prije požara. On je iz početka govorio da nije kriv; ali postavljen na muke, reče, da je požaru kriv. Zato ga osudiše na smrt. Doznade zato Konrad i obuze ga strašno grizodušje, videći da će pravednik poginuti poradi njega, koji bijaše sami i jedini krivac. Zato se prikaza sucu i očitova svaku. Da nadoknadi štetu, prodade velik dio svojih dobara. Od onda se sa svim obrati, i poče promišljati na spasenje svoje duše. Privede na svoju i ženu, pak prodavši sve, što im priostajaše, pogjoše u Rim, i ondi Konrad ugje u treći Red Franjevaca a žena njegova u Karmelitanke. Sagradiše svaki po jedan lip manastir, i življahu u pobožnosti, svetom razmišljanju i pokori.

Konrad zatim pogje u Siciliju, da se skrbi za bolestnike i nevoljnike; zadnje pak godine svoga života proživi u samoći na jednoj visokoj planini.

Ovi sveti pokornik priminu s'ovoga svita godine 1351 u šestdeset i prvoj godini svoga života. Čudesa mnoga, koja se na njegovom grobu dogodiše, posvidočiše svetost njegovu.

U Africi sveti mučenici Publij, Julijan, Marčel i drugovi.

U Palestini uspomenuće svetih koludara i drugih mučenika, koje su Saraceni poradi kršćanske vire nemilo pogubili.

U Jerusolimu sveti Zambda, biskup.

U Soliu sveti Ausibij, biskup.

U Beneventu sveti Barbat, biskup, koji sjajan po svetosti, obrati na Krstovu viru Longobarde i njihova vojvodu.

U Milanu sveti Mansuet, biskup i ispovidnik.

20. Veljače.

Sveti Zenobij, biskup.

Sveti Zenobij rodi se u gradu Florenciji za vrime cesara Kostantina velikoga, od uglednih ali idološtovskih roditelja, koji se nemilo na njega razljutiše, kad doznadoše, da je Krstovu viru obljubio i da se je pokrstio. Ali se je on znao tako lipo i umiljeno svojim roditeljima vladati, da je napokon i njih Krstovoj viri priveo.

Zaredi se u misnike i postade biskupom grada Florencije. Sveti otac papa Damas i sveti Ambrosij, biskup, kažu, da Zenobij bijaše baš pravi apoštolski pastir, koji je znao pripovidati sveto Evangjelje velikom koristi za viru i obraćenje naroda. On bijaše svitao i sjajan navlastito po svetosti svoga života i po čudesima.

Rogjenje njegovo svetkuje se na 25 svibnja.

Isto danas svetkuje se u Tiru u Feniciji uspomenuće primnogih svetih mučenika, čiji broj poznat je samome Bogu. Oni za progonstva cesara Diokleeijana, po naredbi vojskovogje Veturija bijahu prije na više načina prinemilo mučeni a napokon svi i pogubljeni. Bijaše im najprije tilo kandžijama iskidano; pa onda ih baciše prid različite proždrljive zviri i bisne životinje. Ali po Božjoj kriposti zviri i bisne životinje ih netaknuše. Tada ih baciše u vatru, te im otsikoše glave, i tako stekoše krunu mučeništva. Ovo su slavno mnoštvo na slavodobiće nutkali i bodrili Tiranion, Silvan, Pelej i Nil, biskupi i Zenobij, pop; pak i oni, u sritnoj borbi, zadobiše sa ostalima krunu mučeništva.

Na otoku Kipru sveti mučenici Potamije i Nemesije.

U Carigradu sveti Eleukterij, biskup i mučenik.

U Perziji rogjenje svetoga Sadot-a, biskupa i drugih sto dvadeset osam, koji pod Saporom, perzijanskim kraljem, nehtijući se suncu pokloniti, okrutnom smrti zadobiše krunu vikovite slave.

U Kataniji u Siciliji sveti Leon, biskup, svitao po kripostima i čudesima.

Istoga dana sveti Eukerij Orleanski, biskup, koji je sve to više po čudesima sjao, što su nenavidnici svojima potvorama na njega žešće napadali.

21. Veljače.

Sveta Adelajda.

Adelajda, kćer kralja Burgundskoga rodi se godine 931. U ditinstvu ostade sirota, a od šestnaest godina uda se za talijanskoga kralja Lotarija, te posli tri godine ostade udovica. Zaprosi je onda vojvoda Berengarij; ali ona nehtide za njega poći, jer se je govorilo, da je on njezinog pokojnog muža otrovao, da mu kraljestvo otme. Zato je odbiveni vojvoda dade uhvatiti i zatvoriti u tvrgjavu do Gardskoga jezera, gdi je svake nemilosti a napokon i glad pritrpila; a svaku je, u velikom bogoljupstvu pokorno i ustrpljivo podnašala.

Iz tvrgjave, jedne noći, uteče sa dvorkinjom svojom, pak se obrati na Nimačkoga cesara Otona, moleći ga, da joj pomože. Sidje Oton u Italiji i uze Adelajdu za svoju ženu. Zajedno su živili u sritnom i blagoslovljenom združenju dvadeset i dvi godine. Po Otonovoj smrti priuze vladanje njegov sin, Oton drugi. Ovaj je bio u svemu sritan dok je slušao svoju dobru, pobožnu i bogostrašnu majku, koja bijaše izgledom svijuh kršćanskih kriposti. Ali se dade zavesti od dvorjanika, koji mu govoraše, da cesarica, mati njegova sva dobra dili siromasima, da će ga ona svojom darežljivosti upropastiti; pak ju za to istira iz dvora. Ona tada ode k' bratu svojemu, Burgundskomu kralju. Oton malo zatim umre. Sin njegov, isto imenom Oton, bijaše nejako dite; te zato se mati njegova, udovica Otona drugoga postavi na upravu cesarstva. Ali i ona umre malo zatim, pak se na upravu države postavi sveta Adelajda.

Ona je uporavila oblast svoju na dobro svojih državljana, na korist vire, na pomoć nevoljnih i siromaka, kojima bijaše prava mati.

Napokon se okani svita i pogje u Selc, u Manastir, koji ona bijaše sagradila, da u pokori i molitvi proživе zadnje dane svoga života. Ondi sveto s' ovoga svita priminu godine 1000.

Danas isto, u Siciliji rogjenje sedamdeset i devet svetih mučenika, koji pod Diokleciјanom, različitim mukam zadobiše krunu poradi svoga ispovidanja.

U Adrumetu u Africi sveti mučenici Verul, Sekundin, Siricij, Felicij, Servul, Saturnin, Fortunat i drugih šestnaest, koji za progonstva Vandala radi ispovidanja katoličanske vire, bijahu mučeništvom okrunjeni.

U Scitopoliu u Palestini sveti Severian, biskup i mučenik.

. U Damasku sveti Petar od Majume, koji bijaše od Arapa pogubljen s toga, što im je rekao kad su ga nemoćna pohadjali, ove riči : »Tko god neobljubi viru kršćansku biti će osugjen, kao što je i vaš prorok Muhamed«.

U Raveni sveti Maksimijan, biskup i ispovidnik.

U Metzu sveti Felicij, biskup.

U Brešiji sveti Panterij, biskup.

22. Veljače.

Stolica Svetoga Petra u Antiohiji.

Na 18 siečnja svetkovalo se je prvo došašće svetoga Petra u Rim, i utemeljenje Crkve kršćanske i postavljenje biskupske Stolice u onome gradu.

Crkva danas svetkuje njegovo prvo došašće u grad Antiohiju i utemeljenje Crkve i biskupske Stolice i u onome gradu.

Kao što Rim bijaše poglaviti grad Zapada a Aleksandrija poglaviti grad Podneva, tako Antiohija bijaše poglaviti grad Istoka. U ovomu gradu sidio je sveti Petar kao poglavica Crkve Isukrstove

Crkva svetkuje danas spomen Stolice njegove u onome gradu.

Crkva Antiohtska zove se Apoštolska isto kao i Rimska i Aleksandrinsksa Crkva. U Antiohiji najprije učenici Isukrstovi bijahu prozvani kršćani.

Sveta Margarita od Kortone.

Sveta Margarita rodi se godine 1246 u mistu nazvanom Alviano u Toškanskoj, a rečena bi od Kortone po mistu u kojemu bijaše sahranjena. Za mladih godina bijaše vrlo lipa, i ponešena za svitovnim nasladama. Življaše sa jednim bogatim čovikom, koji ju u svim njezinim požudama zadovoljavaše. Snjim rodi sina, koji pak postade Franjevac Reda Manje Braće.

Ali u raskošnom i razpuštenom svome životu bijaše uvik da bi i malo k'dobru i bogoljupstvu prignuta. Jednoga dana, kad su je prijateljice korile govoreći joj: »Što li će od tebe biti Margarito puna taštine« — odgovori njima: »Doći će dan, kad ćete me svetom nazivati«. I u istinu vrime to i dogje.

Bijaše godine 1274 kad jednoga dana njezin suložnik ode sa malenim psetom od kuće. Pseto se posli nikoliko dana samo povrati i poče lajukati i vući Margaritu za haljine. Ona se za njim uputi i dogje na jedno misto gdi je bilo mnogo naslaganih drva! Pseto poče čeprkati drva a Margarita i ona da drva odaslaže. Kad eto ti joj pod njima mrtvo tilo njezinog suložnika već usmrgjeno.

Vidivši to, gane se, i pokaja baš od srca radi razbludnog i taštog svoga života, i ode k' ocu svome te pade prid njim na kolina plačući gorkim suzama. Ali je on, na nagovor maćehe njezine, istira iz kuće. Ode onda u Kortonu, pak ugje u koludrice trećega Reda svetoga Frančiška. Bilo joj tada 25 godina.

Od onoga časa Duh sveti priobrazi je sa svim. Tražila je misto najskrovitije da moli i na vikovičnjost razmišlja; stanovala je u malenoj ćeljici a ležala na golom podu. Bijaše pak utiha nevoljnima i pačenicima, i prava mater ubogih. Pomagaše svakomu a navlastito bolestnicima, za koje se je ona skrbila do zadnjega časa svoga života. Ova sveta pokornica priminu s' ovoga svita na 22 veljače 1297 u Kortoni kako bijaše prorekla; a sahraniše ju u crkvici, koju ona bijaše sagradila na slavu svetoga Vasilija (Basilija). Ona crkvica bijaše pak nadogragjena i njoj posvećena. Nje-

zino se je tilo cilovito učuvalo sve do dana današnjega. Budući Gospodin Bog njezinu svetost posvidočio mnogobrojnim čudesima, bijaše u broj svetica uvrštena od svetoga oca pape Benedikta trinaestoga.

Danas isto, u Jerapolju u Frigiji blaženi Papia, biskup onoga grada, koji bijaše učenik svetoga Ivana apoštola i drug svetoga Polikarpa. Sveti im Ivan bijaše učitelj u svojoj starosti.

U Salamini na otoku Kipru sveti Aristion, koji, kao što svidoči sveti Papija, bijaše jedan od sedamdeset i dva Krstovih učenika.

U Arapskoj uspomenuće primnogih svetih mučenika, koji pod cesarem Galerijem Maksimijanom bijahu nemilo pogubljeni.

U Aleksandriji sveti Avila, drugi biskup onoga grada, po za svetim Markom, koji je kriposno i valjano upravljao onom biskupijom.

U Vieni sveti Paskasij, biskup, prisvitao po naučenosti i svetosti života.

23. Veljače.

Sveti Petar Damiani.

Stožernik biskup grada Ostie.

Sveti Petar rodi se u Ravenni oko godine 1007. Odmah od ditinstva ostade sirota od obajuh roditelja. Pomoću brata Damjana svrši prve nauke, a učio je prije u Faenci, pak onda u Parmi, i tako se u književnosti usavrši, da u brzo postade izvrstnim učiteljem. K'njemu su odasvuda dolazili na nauk. Njegovo se je stanje sa svim prominulo bilo, jer sa dobitcima mogaše udobno živiti; ali se on zato nebijaše ni najmanje posilio. Dapače odluči ostaviti se svita sasvim i poći u koji samostan.

I pogje u oni, koji bijaše u pustinji nazvanoj *Fonte Avellana.* Crkva onoga samostana bijaše posvećena svetome Križu. Redovnici u onome samostanu življahu moleći i čitajući; hranijahu se od samoga kruha za četri dana priko nedilje; vina nisu pili, nego samo bolesnici; hodili uvik bosonogi i trapili oštrom pokorom svoj život.

Posveti se onda pripovidanju, te bijaše u tu svrhu na mnogo mista pozvan, jer je duboko poznavao sveto pismo, pak je uvik svojim pripovidima znao mnogo koristi naniti.

Po smrti manastirskoga opata, bijaše on na misto njegovo izabran.

Sveti otac papa Stipan deveti posveti ga biskupom grada Ostie i imenova ga prvim kardinalom, jer poznavaše vrlo dobro valjanost i naučenost njegovu. On je Crkvi dilima, pripovidima, pismima a ponajviše izgledom svojim mnogo koristio. Nastojaše svom revnosti za izvršavanjem svojih pastirskih dužnostih, a navlastito pak gledaše da svećenstvo sve navede na stari red i na prvobitnu svetost života.

Sveti Petar želijaše povratiti se u svoj samostan; ali kardinal Idebrando, koji zatim postade papa Grgur sedmi, poznavajući ga vrlo dobro, nehtijaše ga podnipošto pustiti.

Grad Ravenna bijaše u papinsko proklestvo upao. Sveti otac papa Aleksander drugi, po smrti nadbiskupa onoga grada posla svetoga Petra u oni grad, da proklestvo digne. Izvrši sveti Petar papinski nalog velikom radosti onih gragjana. Vraćajući se u Rim, ustavi se u manastiru u gradu Faenci, i ondi ga uhvati ognjica, koja bivši svaki dan to jača, skonča mu život i osmi dan sveto s ovoga svita priminu. To bijaše na 22 veljače godine 1072.

Sveti otac papa Leon dvanaesti uvrstio ga je u broj svetih naučitelja Crkve.

Danas je žežin svetoga Matije apoštola. *(Godine pristupne, ovi je žežin sutra to jest na 24 ovoga).*

Isto je danas, u Sriemu sveti Siren *(Seren-Vedrinko)* koludar *(vrtlar po zanatu)* i mučenik, kojemu bijaše po zapovidi cesara Maksimijana otsičena glava.

Ondi isto i rogjenje sedamdeset i dvajuh svetih mučenika, koji u onome mistu podniše mučeništvo i stekoše kraljevstvo vikovito.

U Rimu sveti Polikarp, pop, koji je sa svetim Sebastijanom obratio mnoge nevirnike na Krstovu viru, pak ih je nutkanjem i nagovaranjem priveo k slavi mučeništva.

U Astorgi sveta Marta, divica i mučenica, pod Decijem cesarem i Paternom prokonsulom.

U Carigradu sveti Lazar, koludar, koji jer slikaše svete prilike, bijaše po naredbi cesara Teofila ikonoklaste *(razdiratelja prilika)* gorkim mukama mučen. Bijaše mu zažarenim gvozdom ožežena sva ruka; ali ozdravivši po kriposti Božjoj, naslika opet svete prilike, koje bijaše izbrisao oni opaki vladar, i napokon upočinu u miru.

U Brešiji sveti Felicij, biskup.

U Sevilli u Španjolskoj sveti Florencij, ispovidnik.

U Todin sveta Romana, divica, koja bijaše krštena od svetoga Silvestra, pape, i koja proživi nebeski život u špiljama i pećinama, te postade slavna po svojim čudesima.

U Engleskoj sveta Milburga, divica, kćer Mercijanskoga kralja.

24. Veljače.

Sveti Matija, apoštol

koji se pristupne godine svetkuje na 25.

Posli Gospodinova Uzašašća na nebesa, apoštoli, učenici i Blažena Divica Marija sa drugim ženama vratiše se u Jeruzolim i zatvoriše se u kući od zadnje večere, očekujući došašće Duha Svetoga. Tada Petar kao starešina i Vikar Isusov ustade i reče: Braćo! Ima se ispuniti proročanstvo Duha Svetoga po ustima Davidovim rečeno od Jude nesritnoga druga našega i da Biskupat njegov uzme drugi, i misto posiduje.

Isus bijaše megju svojim učenicima izabrao dvanaest Apoštola a ti bijähu: Šimun nazvan Petar i Andrija brat njegov; Jakov Zebedejev i Ivan brat njegov; Filip i Bartolomej; Toma i Matej carinarnik; Jakov Alfejev i Tadej; Šimun Zelot i Juda Iskarijot, koji bijaše izdao učitelja svoga. Da misto njegovo nadopune dogjoše do izbora, i srića pade svrhu Matije, koji bijaše jedan od 72 učenika Isusovih. Matija sveti bijaše još od ditinstva pohvaljen radi čistoće, poniznosti i poštena života. On je bio u zakonu vele naučan. Njega bijaše Bog obrao na oni stepen dostojanstva još prije nego li ga obraše Apoštoli. On je ljubav prama Isusu,

vridnost i svetinju svoju pokazao u trudu i dilima neizbrojnim. Sada bo primiše Duha svetoga i razdiliše se po svitu. Matiji zapade kraljevstvo Galilejsko; a on se pruži i u Egipat i u Macedoniju te pripovidajući nepristance, obrati narode neizbrojene na svetu viru. Najposli se vrati u Galileju, ali ga nenavidne poglavice misničke kamenovaše i glavu mu otsikoše, dočim je on za njih Boga molio. Tako je vlastitom krvi zalio svoje plodove i trude zapečatio na ovome svitu, otišavši uživati slavu vikovitu.

Jedan dio njegovih svetih ostanaka čuva se u Opatiji svete Marije u Treviriu, a drugi u Crkvi svete Marije (majoris) u Rimu.

Danas isto u Rimu sveta Primitiva, mučenica.

U Česareji, u Kapadociji sveti Sergije mučenik, o kojemu se vridnih dila spominje.

U Africi sveti mučenici Montan, Lucij, Julijan, Viktorik, Flavijan i drugovi, koji bijahu učenici svetoga Ciprijana, i pod cesarem Valerijanom dospiše svoje mučeništvo.

U Roanu muka svetoga Protestata, biskupa i mučenika.

U Treviriu sveti Modest, biskup i ispovidnik.

U Engleskoj sveti Edilbert, Kantski kralj, kojega sveti Augustin, biskup engleski, na viru kršćansku obrati.

U Jerusolimu prvo našašće glave svetoga Ivana Krstitelja Gospodinova pridhodnika. *(Drugo se našašće svetkuje na 29 kolovoza, dan, u koji mu bi otsičena glava).*

25. Veljače.

(u pristupne godine 26).

Sveta Valburga, divica.

Sveta Valburga bijaše engleskoga roda a kćer svetoga Rikarda, kralja, koji je umrao okolo godine 722 u Lukki hodeći u Rim, da se pomoli na grobovima svetih Apoštola. Valburga je Imala dva brata, svetoga Vilibalda i svetoga

Vinebalda. Oba bijahu na poziv svetoga Bonifacija poslanici u Nimačkoj i ondi su posijali lipo sime evangjeoskih istina.

Valburga bijaše odgojena u Manastiru u Vinbhurnu, te se i ona posveti Gospodinu. U onome manastiru opatinja ili starešica bijaše sveta Teta sestra ondašnjega engleskoga kralja. Zamolivši ju sveti Bonifacij da mu u Nimačku pošalje nikoliko svojih koludrica za upravljati ženskim manastirima, koje on bijaše sagradio, uputi mu sveta Teta lipu četu Božjih divica, samih svetica. Bijahu sveta Tekla, sveta Lioba ili Filomena, sveta Guntilda i njezine dvi svete kćeri i sveta Valburga. Živila je Valburga dvi godine u Manastiru u Bischofsheimu, a zatim je postala opatica Manastira u Aidenhaimu (Eidenheim), što su bili utemeljili njezina dva brata. Onim je manastirom upravljala punih 25 godina u bogoljupstvu i mudrosti; te bijaše ne samo bogoljubna dali i vrlo naučena.

Ona je oba svoja brata lipo sahranila. Na 25 veljače godine 779 završi sveto svoj život na ovoj zemlji, te pogje uživati rajska blaženstva sa vikovitim zaručnikom svojim, koji mnogobrojnim čudesima potvrdi njezinu svetost.

U Engleskoj, Nimačkoj, Belgijanskoj i u Hannoveru nahode se dili njezinih svetih ostanaka.

Blaženi Kostante (Stojko).

Blaženi Kostante rodi se u Fabjanu u Ankinskoj Državi, te ugje od mladih godina u Red Dominikanaca. Upravitelji mu bijahu blaženi Koradini i sveti Anton. Pod njihovom upravom postade izgledom samostanskih kripostih. Postojan u molitvi i svetom razmišljanju; u postu čvrst, spavaše na nevoljnoj sturi; te nepristano učaše bogoslovne i druge svete knjige. Gospodin Bog ukazivaše koliko mu drag bijaše njegov odabranik, jer bi uvik uslišao njegove molbe. Zato se mnogi uticahu Kostantu i molitvama njegovim. Gospodin ga bijaše obdario kripošću uvidjavnosti i proročanstva. On je i smrt prijatelja svoga, svetoga Antona prorekao onako, kako se je posli i

dogodila. Bijaše i izvrstan pripovidatelj, ter je svojim besidama mnoge i mnoge priveo k' putu istine i pokore, mnoge razmirice izravnao, i mnoge pomirio.

Ovi sveti redovnik usnu u Gospodinu na 25 veljače 1481. Nad njegovim grobom mnoga se čudesa dogodiše. Njegovi domorodci priniše njegovo sveto tilo u Fabiano i izabraše ga za svoga zaštitnika prid Bogom. Sveti otac papa Pio sedmi dopustio je godine 1821 da ga se može svetkovati.

Danas isto, u Egiptu rogjenje svetih mučenika Viktorina, Viktora, Nicefora, Klaudiana, Dioskura, Serapiona i Papije, pod cesarem Numerianom. Prvoj dvojici, pokle su postojano podnili različite vrsti muka poradi ispovidanja vire, bijaše napokon otsičena glava. Nicefor progje pridobitno zažareni gvozdeni roštilj (*gradele*) i živu vatru, te bijaše onda na sitne komadiće vas izsičen. Klaudijan i Dioskur bijahu izgoreni, a Serapionu i Papiju otsičena glava.

U Africi sveti mučenici Donat, Just(us), Erena i drugovi.

U Rimu rogjenje svetoga Felicija, pape trećega. On bijaše šukumdid svetoga Grgura velikoga, i kako nam ovi pripovida, objavi se jednom unuci Tarsili (svetoj) i pozva ju u kraljevstvo nebesko.

U Carigradu svetih Tarasij, biskup, sjajan po naučenosti, i bogoljupstvu. Njemu je papa Adrijan prvi upravio jedno pismo, a tiče se obrane svetih prilika.

U Naciancu sveti Česarij, brat svetoga Grgura bogoslovca. Sveti Grgur kaže, da ga je megju blaženicim nebeskim ugledao i vidio.

26. Veljače.

(a pristupne godine 27.

Sveti Aleksander, biskup Aleksandrije u Egiptu.

Apoštolska crkva u Aleksandriji u Egiptu imala je od postanka svoga velikih naučitelja svete Matere Crkve. Klimento uči nas o Božanstvu Isusa Krsta. Za njim Origen o istoj istini i o prisvetom Trojstvu. Zatim sveti Dionisij uči nas, kako je Isus pravi Bog i pravi čovik. Sveti Dionisij

umre godine 264 a bi mu naslidnikom u biskupovanju pop Maksim. Godine 300 za Maksimom dogje sveti Teona, a za njim sveti Petar, prvi ovim imenom, koji je mučeništvom svoj život završio godine 311. Za svetim Petrom dolazi sveti Ahillas, koji priminu god. 313. te po smrti njegovoj bijaše imenovan za biskupa onoga grada sveti Aleksander, pop one crkve. Sveti Aleksander bijaše pravi apoštol. U besidi darovit, obljubljen od svećenstva i puka jer bijaše dobar, ponizan i ljubljaše iskrnjega svoga. Življaše onda niki Arij, koji bijaše pop. Bijaše oholčina, i u oholosti svojoj poče zanikivati Božanstvo jedinoga Sina Božjega Isusa Krsta.

Kad je sveti Aleksander postao biskupom, po prirogjenoj dobroti svojoj pozvao je više puta Arija, da se svidi i na pravi put obrati; ali zaludu. Zato Aleksander sveti sazove Crkvenu skupštinu godine 320. Na toj skupštini bijaše jedno sto biskupa iz Egipta i Libije. Budući Arij na toj skupštini obnovio svoje krivovirne nauke, bijaše sa drugih dvanaest misnika i gjakona njegovih ukoren i osugjen. Arij se onda zakloni u Palestinu, pak se pridruži biskupu Nikomedije, Eusebiju, i poče o svojim krivovirnim naucima pisati na sve četiri strane.

U to Kostantin veliki postade gospodarom ciloga Istoka. On sa papom svetim Silvestrom, na ponutkanje svetoga Aleksandra, sazove općeniti crkveni sabor. Sabor se je sakupio u gradu Niceju, i na njemu bijaše trista i osamnaest biskupa, nebrojeći popove, gjakone i akolite.

Na ovome saboru bijaše jednodušno utvrgjeno naše virovanje, ono, koje mi svakog sveca čujemo pivati u našim crkvama, i koje je neoborivi temelj vire, ufanja i ljubavi kršćanske. Svi ga Isusovi namisnici podpisaše, osim dvojice.

A kako i nebi to učinili bili, kad im je svuda prid očima bila još vruća krv od ono hiljada i hiljada svetih mučenika, koji za istine u virovanju spomenute, bijahu žrtvovali stanje, imanje, svaku, a napokon i svoj život.

Sveti Aleksander nije mnogo posli tog velikog slavlja živio. Bijaše već ostario i iznemogao, te na 17 travnja 326 odredivši sebi za naslidnika svetoga Atanasija, ispusti svoju svetu dušu, te pogje na oni svit uživati blaženstvo vikovito.

Danas isto, u Pergi, u Pamfiliji rogjenje blaženoga Netosa, biskupa. On je za Decijeva progonstva dan i noć nepristano Boga molio, eda bi od zla učuvao Krstovo stado, ali ga uhvatiše; i budući slobodno i neustrašivo Krsta ispovidao, bijaše po naredbi prisidnika Poliona, prinemilo mučen; i napokon budući odlučno izrekao da će uvik Krstu pridružen ostati, bijaše na križu propet i slavodobitan priseli se u nebesa.

Ondi isto muka svetih Papija, Diodora, Konona i Klaudiana, koji prid Nestorom muku podniše.

Isto sveti mučenici Fortunat, Felicij i drugih dvadeset i sedam.

U Bolonji sveti Faustinian, biskup, koji je svojim pripovidanjem potvrdio i uveličao onu crkvu, ožalošćenu Dioklecijanovim progonstvom.

U Gazi, u Palestini sveti Porfirij, biskup, koji za vrime cesara Arkadija obori idola Marnasa (*ili Jupitera*) i tempao njegov, i pokle je mnogo propatio, mirno usnu u Gospodinu.

U Florencij sveti Andrija, biskup i ispovidnik.

U Arcis-kom okružju sveti Viktor, ispovidnik, čije je hvale napisao sveti Bernardo.

27. Veljače.

(u pristupne godine na 28 veljače.)

Sveti Leandro, biskup.

Sveti Leandro rodi se od silne i plemenite porodice u Španjolskoj Kartageni od oca Severina, vojvode i matere Teodore. Bijaše prvenac jedne obitelji svetaca. Brat mu jedan bijaše sveti Isidor, biskup a drugi blaženi Fulgencij a sestra mu bijaše sveta Florentina. Crkva ih svetkuje, prvog na 4 travnja, a drugu na 20 lipnja.

Leandro odmah za mladih godina bijaše otišao u jedan manastir. Dobrota i kriposti njegove bijahu vrlo dobro poznate, te bijaše zato izabran i posvećen za biskupa a u ista doba i za Mitropolitu grada Seville. Ovo ga veliko dostojanstvo nezanese ni najmanje, jer ostade uvik krotak, ponizan, skroman, pokoran i bogoljuban, kao što bijaše u svome samostanu.

U ono vrime Španjolska bijaše megju tri Vlasti razdiljena. Carevi rimski posidovaše još nikoliko gradova; veći dio posidovaše Visigoti a ostalo Suevi.

Godine 572 Visigotima vladaše kralj Levigild, žestoki Arijanac i veliki protivnik i dušmanin pravovirnih kršćana. Bijaše toliko utvrdnut u svome krivovirstvu, da je na 13 travnja 586 dao pogubiti rogjenoga sina, svetoga Ermenegilda, koji bijaše pravi katolik i nehtijaše povratiti se očevoj viri. Bijaše ga na katoličanstvo privela pomoćju svetoga Leandra žena njegova Ingunda. Ali nastojanjem ovoga sveca svidi se napokon i kralj, i upokori i pokaja svijuh svojih griha i nevira te se obrati na pravi put i iskrušeno, sveto završi svoj život, ostavivši kraljevstvo drugom sinu, to jest Rekaredu, koji slideći u svemu i po svemu izgled pokojnoga svoga brata, obrati na katoličanstvo sve Visigote, i to ne kripošću svoje oblasti, nego kripošću ljubavi, dobroga izgleda svoga, i neumornog nastojanja svetoga Leandra, koji je nepristano dilovao kao pravi apoštolski pastir za dobro Crkve i svoga stada, za ujedinjenje virnika i njihovo pridruženje Matici svetoj. Sveti Leandro sveto priminu na 27 veljače godine 595, i pogje uživati zasluženo blaženstvo u Raju nebeskome. Bijaše mu naslidnik brat, sveti Isidor. Za njim je, i upravo godine 601 priminuo i neumrli kralj Rekared.

Isto danas, u Rimu rogjenje svetih mučenika Aleksandra, Abondija, Antigona i Fortunata.

U Aleksandriji muka svetoga Julijana, mučenika. Obuzet od teške kostoboli nemogaše nit hoditi, nit na noge stajati. Bijaše prid suca donešen na stolici od dvaju službenika, od kojih jedan se od vire odmetnu, a drugi imenom Eun ostade čvrst kao i Julijan u ispovidanju Krsta. Zato ih sidoše na dvi deve pak ih priko grada provedoše nemilo kidisajući ih kandžijama; a napokon bijahu izgoreni na jednoj raskrtici prid svim pukom, te tako stekoše krunu vikovite slave.

U istome mistu sveti Besa, vojnik, koji, bijaše obtužen prid sucem stoga, što je utišavao one, koji su rečene mučenike uvridjivali, ostavši postojan u ispovidanju Krsta, bijaše mu otsičena glava.

U Carigradu sveti ispovidnici Vasilij (Basilij) i Prokopij. Ovi zadnji je za vrime Cesara Leona, za počitovanje svetih prilika valjano i junački vojevao.

U Lionu sveti Baldomer čovik Božji, čiji je grob proslavljen čestim čudesima.

28. Veljače.

(Pristupne godine na 29).

Sveti Romano i sveti Lupićin.

Utemeljitelji samostana na Jura planini.

Romano bijaše se odrekao svita u trideset i petoj godini svoga života, te pošavši u Ainai, ugje u oni manastir i posveti se svim srcem i svom dušom skromnom, bogoljubnom, pokornom, svetom životu. Oni manastir bijaše jedan od najstarijih u Francuskoj. Ostade ondi nikoliko vrimena, pak se zakloni na Jura planini, koja dili Francusku od Švajcarske, i nastani se u jednom docu Kondat nazvanom. Malo zatim dogje k njemu i brat njegov Lupićin. Živili su u molitvi; i ono malo što im za hranu tribovalo, priskrbljivahu si radom svojih ruku.

Budući se za njihovo sveto življenje i na daleko doznalo, dogjoše k njima mnogi i mnogi pak im se pridružiše i uza nje u svému pristadoše. Zato u Kondatu sagradiše jedan manastir, koji postade zlamenita Opatija a zatim biskupski grad svetoga Klaudija. Umnožavajući se sve to više broj samostanika, sagradiše u Leukonu drugi manastir, a treći u docu Baume, za ženske. U ovome je manastiru prva starešica bila njihova sestra.

Ova su dva sveca u bogoljupstvu i poniznosti s onim manastirima upravljali i bijahu svojim redovnicima izgledom svijuh kršćanskih kripostih.

Sveti Romano bijaše i u misnike regjen, te ispunjavaše svoje dužnosti apoštolskim nastojanjem i kršćanskom ljubavi. On je s ovoga svita priminuo godinė 460, a brat njegov sveti Lupićin 480; i tako oba pogjoše u Raj, da uživaju po dobrim dilima i kripostima, kojima su se na ovome svitu dičili.

Isto danas, u Rimu rogjenje svetih mučenika Makarija, Rufina, Justa i Teofila.

U Aleksandriji muka svetih Cereala, Pupola, Kaja i Serapiona.

U istome mistu uspomenuće svetih popova, gjakona i drugih primnogih, koji za vrime cesara Valerijana, dok je bisnila nemila

kuga, najdobrovoljnije dvoreći nemoćnike i okuženjake, napokon i sami nemiloj bolesti podlegoše. Pravovirni kršćani u bogoljupstvu svome običaju svetkovati uspomenuće njihovo isto kao i ono mučenikâ.

U Paviji prinešenje tila svetoga Augustina, biskupa sa otoka Sardinje, po Luitprandu Longobardskome kralju.

29. Veljače.

Sveti Odilon, opat.

Na dva studenoga Crkva naša i mi svi kršćani s njom spominjemo sve mrtve pravovirne, i Bogu se molimo za pokoj njihovih duša.

Uvik su ljudi molili za svoje mrtve; ali crkveno kao sada i u općeno po svim crkvama, počelo se je od jedanaestoga vika, a prvi, koji je naredio, da se po svim svetim za mrtve obredno moli, bijaše sveti Odilon, kojega crkva spominje na prvi sićnja.

Rogjen od plemenite obitelji u Alverniji, posveti se Bogu i pogje u misnike. Bijaše kanonik, kad ga Klunjinski opat Vihelmo nagovori, da se samostanskom životu posveti. Odilon u brzo postade izgledom svima samostanicima: dobar, ponizan, poslušan a neizrecivo milostiv.

Po smrti svetoga Majola, manastirskoga starešine, bude Odilon na njegovo misto postavljen.

Manastir u Klunji bijaše jedan od najbogatijih manastira u kršćanskom svitu.

Godine 1030 bijaše glad i ubožtvo zavladalo. On je sve manastirsko imanje, a i same kaleže i sve crkveno posugje razprodao, samo da priteče u pomoć jadnicima. Prodao je napokon i zlatnu krunu, koju cesar Henrik sveti bijaše darovao manastirskoj crkvi, posvećenoj Svetom Petru.

Ljubio je kršćanskom ljubavi iskrnjega svoga; zato je i nepristano molio za pokoj priminulih duša s ovoga svita; U svojim molitvama nebi nigda zaboravio na duše od Očišćenja. Zato je baš naredio, da se u svim manastirima

podloženim njegovoj oblasti, imade svake godine na dva studenoga moliti za duše svijuh pravovirnih mrtvih, i to ovim obredom: »Da se na Svih Svetih po podne imade u sva zvona zvoniti, i mrtvačka večernja izmoliti. Da se sutradan, to jest na dva studenoga imadu opet u jutro rano sva zvona zvoniti, i svi redovnici manastira mrtvačke mise služiti. Da se na dva studenoga, svim ubozima, koji budu u manastire došli imade dati kruha i vina, a posli samostanskoga obida, sve ono što bude priteklo, osim kruha i vina.

Pismena naredba svetoga Odilona, kojom je on taj obred naredio svojim manastirima, čuva se i đandanas; a dokazuje, da je još onda bio običaj za mrtve u zvona zvoniti, i pozivati pravovirnike, da se za njihov pokoj Bogu mole.

Odredba svetoga Odilona bijaše zatim po svuda primljena, pak ju i Rimska Crkva odobri, i tako taj Obred postade sveobći Crkveni Obred.

Sveti Odilon priminu s ovoga svita na 1 siečnja 1049 u osamdeset i osmoj godini svoga života, a pedeset i šestoj svoga manastirskog upravljanja.

OŽUJAK

Od svetkovina pomičnih, ovoga miseca dolazi nikojih godina **čista srida,** a običajno pak, premda ne uvik **Cvitnica,** a petak prid njom, **Sedam žalostih blažene Divice Marije,** pak nikojih godina i **veliki Četvrtak, veliki Petak, velika Subota i prisveto Uskrsnuće Gospodina Našega Isukrsta.**

Od ovoga miseca padaju da bi tri petka u korizmeno doba, u kojima se svetkuje, prvo, **Pet rana Gospodina našega Isukrsta,** drugo, **Njegova prisveta trnova kruna,** a treće **Neprocinjena krv Gospodina Našega.**

Ovi je misec pak, po svetkovinama nepomičnim posvećen **Svetom Josipu, Zaručniku Blažene Divice Marije, Pokrovitelju Svete Crkve Katoličanske.**

1. Ožujka.

Sveti Mučenici Rimski.

Za vladanja cesara Klaudija drugoga.

Po usilnoj smrti cesara Galijena, proglasiše koncem miseca ožujka godine 268 za cesara Klaudija drugoga, koji se nazivaše pridivkom Gotik. Držalo se za dugo vrime, da idološtovci za njegova vladanja nisu proganjali kršćane. Sada se znade, da je i on bio veliki neprijatelj kršćana. Na prvi ožujka druge godine svoga vladanja, naredi ovi cesar, da kršćani budu uhvaćeni, prognani, osugjeni na javne ragje kao robovi i da im budu oteta sva imanja. Megju ostalima bijaše dvista i šestdeset osugjeno, da kopaju žal na Salarijskom putu izvan Rima; a megju njima bijaše i tribun Blast, cesarev časnik i vojvoda. Nezadovoljan time, dade ih ustriliti od vojnika svih dvista i šestdeset u Rimskom an-

fiteatru ili kazalištu, prid svim pukom. Rimska su kazališta bila velika bez krova. U sridi bijaše pozorište ili misto gdi bi puštali zvirad da osugjenike raznesu, gdi bi se na očigled naroda do smrti gladiatori jačali i borili, gdi bi se osugjenici nemilice mučili i kidisali. Na okolo pozorišta bijahu sidala, pak opet na obšire sidala, i sve do vrha na okolo uvik na šire, kano stube ili skalini naslagani do vrha.

Na 24 istoga miseca ožujka, na spomendan njegovog uzvišenja na Cesarstvo, dade pogubiti i baciti u riku Tiber mladoga Kvirina, po svoj prilici drugorogjenog sina cesara Filipa, posli nego mu je oteo cilo imanje, tukao batinama i mučio tamnicom.

Svetkuje ga crkva na 25 ovoga.

Potukavši Gote, dušmane rimskoga cesarstva, poče, u sili svojoj, još i gore kršćane proganjati. Na potvrdu ovoga služe mučenici u gradu Ostiji, u rimskoj Luci, u Toškanskoj i u samom Rimu. Megju njima prislavni su mučenici Aurea ili Krisa od cesarske obitelji, koja je neopisive muke podnila najvećim junaštvom, i ostala uvik virna Gospodinu našemu. Maksim pop, Cenzorin, cesarski Nadvorjanin i Hipolit, biskup, koji su neopisivim junaštvom i divnom postojanosti Krsta ispovidali, i za evangjeoske istine radosno svoju krv prolili i život svoj žrtvovali.

Crkva danas svetkuje spomen prvih dvista i šestdeset svetih mučenika; a ostale svetkuje u druge dane godine a ponajviše u misecu kolovozu. (Na 12, 23, 24 i 25 kol.)

Sveti Albin, biskup i ispovidnik.

Albin bijaše biskup u gradu Angers-u. On je u velikoj dobroti i milosti svojoj na slavu Božju upravljao svojom biskupijom. Bijaše uvik kriposna i izgledna života, te sveto priminu s' ovoga svita. Zato ga je Crkva megju svete ispovidnike Krstove ubrojila, te danas se svetkuje uspomenuće njegovo.

Isto danas, u Rimu rogjenje svetih mučenika Leona, Donata, Abondantija, Nicefora i drugih devet.
U Marsiliji sveti mučenici Ermet i Adrijan.

U Eliopoliu sveta Eudosija, mučenica, koja pod Trojanovim progonstvom bijaše krštena i na borbu pripravljena od biskupa Teodota. Po naredbi Vincencija, prisidnika, otsikoše joj glavu, i tako steče krunu mučeništva.

Istoga dana sveta Antonina, mučenica, koja, narugavši se poganskim idolima, bijaše pod Dioklecijanovim progonstvom mučena, pa onda u bačvu zatvorena i utopljena u močvari do grada Ceje. Tako steče krunu mučeništva.

U gradu Kaiserverdt sveti Svitbert, biskup, koji za vrime svetoga Sergija, pape, *(svetkuje se na devet rujna)* pripovidaše sveto Evangjelje Frižonim, Batavcim i drugim pucima, koji stanovahu u bivšoj Frigiji *(današnje zemlje do rike Raine do Danske i Saksonske.*

U Maine sveti Siviard, opat.

U Perugiji prinešenje svetoga Erkolana, biskupa i mučenika, kojemu po naredbi Totile, kralja Gota, otsikoše glavu. Njegovo tilo, kako piše sveti Grgur papa, našlo se je cilovito i neudarajuće, četrdeset dana posli smrti i kad mu bijaše nadometnuta glava, rekao bi bio, da ju nije ni dotaklo gvožgje *(tako se bijaše svome tilu po čudu priljubila.)*

2. Ožujka.

Sveti Simplicij, papa i ispovidnik.

Sveti Leon veliki, papa, umre na 10 studenoga 461; a na 10 rujna 467 naslidnik njegov, sveti Hilarij. Tada bi postavljen na stolicu svetoga Petra sveti Simplicij, rodom iz Tivoti-a.

Ondašnja vrimena bijahu vrlo mutna. — Varvari nepristance napadahu na Italiju i udarahu na rimsko carstvo. Varvarim nazivahu onaj narod, koji je dolazio sa siveroistočnih strana Europe i navaljivao na Latinjane, da im se osveti stoga, što su ih ovi zadnji bili pod svoje gospostvo skučili, što su im cvit mladosti poveli u ropstvo u Rim, što im bijahu pusto blago zaplinili i oteli, a ponajviše stoga, što su im neizmiran broj njihovih mučenika zvirskom okrutnošću Rimljani pogubili, neštedeći ni starce, ni udovice, ni divice, pa ni malu dičicu.

U Carigradu ženska samovolja po ludosti svojoj motaše i cesarskim pristoljem i patrijarhalnom Stolicom. Po smrti cesara Leona, udovica njegova Verina, postavi na pristolje Zenona, svoga zeta; pak nezadovoljna s njime, sbaci ga i na misto njegovo postavi Basiliska, svoga brata. (Vasiliska). Ovaj stade drugovati sa dušmanima katoličanstva; dok i njega ne sbaci (nećak) Zenon, koji ga dade zatvoriti sa ženom i dicom u jednu čatrnju, u kojoj su svi poginuli od leda i gladi. Tako Zenon dogje opet na pristolje.

U Carigradu biskupovaše Akacij, u Antiohiji Stipan a u Aleksandriji Ivan Talaja. U Aleksandriji vladaše Hunerik, kralj Vandala, koji bijaše u početku dobar sa kršćanima.

U onome metežu sveti Simplicij pokazao se baš dostojnim naslidnikom svojih velikih prešastnika. On je najviše nastojao da uzčuva Crkvi mir, da viru kršćansku što više proširi. Na istoku nepristano zagovarao je mir. Upravljao je crkvom blizu šestnaest godina, dok nije miseca veljače godine 483 sveto u Gospodinu priminuo i pošao na uživanje vikovitih blaženstva. Bijaše sahranjen u Crkvi svetoga Petra na 2 ožujka iste godine, te zato se i danas svetkuje njegov spomen.

Sveti Simplicij bijaše pravi izgled dobrote, poniznosti i pokore i pravi slidbenik Krstovih nauka.

Danas isto, na Latinskom putu sveti mučenici Jovin i Vasilj, koji podniše muku za vladanja cesara Valerijana i Galijena.

U Rimu isto primnogi sveti mučenici, koji bijahu pod cesarem Aleksandrom i prefektom Ulpianom, mnogo vrimena mučeni, pak napokon osugjeni, da im se otsiče glava.

U Rimskoj Luci sveti mučenici Pavao, Heraklij, Sekundila i Jenarka.

U Česariji u Kapadociji sveti mučenici Kucij, biskup, Absalon i Lorgij.

U Kampaniji uspomenuće osamdeset svetih mučenika, koji nehtijući jesti mesa u žrtve prinešenoga, nit se glavi jedne koze pokloniti, bijahu od Longobarda nemilo pogubljeni.

U Engleskoj sveti Sead, biskup Mercijana i Lindisfarneza. Njegove sjajne kriposti opisuje i hvali pričasni Beda.

3. Ožujka.

Blaženi Nikola Albergati.

Certosinski Redovnik, biskup, kardinal i isporidnik.

Sveti Nikola rodi se godine 1375 u gradu Bolonji u Talijanskoj od Albergati-a, od jedne od najstarijih i najplemenitijih obitelji onoga grada.

Bijaše dovršio pravne nauke, i svak je mislio, da će Nikola, veleuman, naučan doći do najvećih dostojanstva svitovnih; ali Gospodin Bog u neiztraživim svojim odredbama odredi drugčije.

Nikola običavaše često pohagjati Certozu, to jest Manastir i Crkvu Certozinskih Redovnika izvan grada Bolonje. Što su bili Certozini, znade se po životu svetoga Brunona, koji se svetkuje na 6 listopada.

Jedno posli podne pogje po običaju u Certozu, i Božje vrime prisili ga prinoćiti u Manastiru. Probudi se u polnoći kao i Redovnici i pogje u Crkvu. Skrušeno moljenje psalama u tihoj noći tako ga je ganulo, da se odmah odrekao plemstva, dostojanstva, častih, svita i svega, te ugje u oni red.

Svak, a navlastito redovnici starešine i drugovi njegovi uvidiše, da njegovo zvanje bijaše baš od Gospodina Boga. U izvršivanju redovničkih dužnosti bijaše svima na izgled. Redovnici ga godine 1407 izabraše za manastirskog starešinu. Deset godina upravljaše Manastirom, dok godine 1417 ne umre u Bolonji biskup, pak svećenstvo i puk odrediše da mu Nikola bude naslidnikom. Nikola, koji bijaše čvrsto odlučio, da skromno u pokori i bogoljupstvu živi, nije htio ponipošto primiti se ponugjene mu časti, govoreći, da on nije dostojan onoga mista. Punih šest miseci mučili se i sveštenički i svitovni oblastenici onoga grada, da ga na to sklone, ali sve zaludu. Zato pogje jedno odaslanstvo u Francusku, u Šartres, u misto, gdi je bila Matica Reda, te se obrati vrhovnom starešini, koji naredi Nikoli, da se primi biskupske časti. Morao je tada po biskupskim pravilima primiti se časti i tako ga za biskupa posvetiše na 14 srpnja 1417.

Postade dakle biskupom, ali se neostavi strogosti svoga reda, i zato svako dilo njegovo bijaše sveto.

Sveti otac papa, Martin peti, uloži veleumnost, dobrotu i znanje njegovo, da izravna mnoge razmirice, da utiša mnoge i da navede na mir Bolonjeze, Milaneze, Francuze i Engleze, te ga posveti za kardinala.

Isto je sveto dilo ulagao i sveti otac papa Eugen četvrti, Martinov naslidnik.

Nikola ljubljaše knjigu, pak bijaše sabrao krasnu i bogatu knjižnjicu, koju ostavi različitim Manastirima na dile.

Živeći nepristance u pokori, bogoljupstvu, sveslušnosti završi svoj život na 9 svibnja 1443, te prigje na nebesa na uživanje slave vikovite.

Sveti otac papa Benedikt četrnaesti dopustio je, da bude svetkovan crkvenim obredom.

Spominje ga Crkva na 10 svibnja.

Sveti Marin, mučenik.

U cesarskoj vojničkoj četi u gradu Česariji u Palestini bijaše i vojnik imenom Marin, dobar i izgledan kršćanin. Za vladanja cesara Valerijana kršćanskoga progonitelja, drugovi njegovi, koji ga poradi njegovih kripostih nenavidijahu, odoše sucu i rekoše mu: Marin je kršćanin, sudi mu eda se idolima pokloni kao i mi. Marin pozvan prid suca reče očito: Ja se dičim biti slidbenikom pravoga Boga, i neću zato nikada se pokloniti laži i utvari; a pripravan sam za viru svoju i život žrtvovati.

Ispovidajući opetovano i postojano Krsta, bijaše na smrt osugjen, te mu poganski krvnici otsikoše glavu.

U Česareji isto bijaše senator, to jest cesarevinski vitnik, imenom Asterij. On ode na pogubište, i budući dobar kršćanin uze tilo svetoga Martina na svoja pleća i ode, da ga pristojno sahrani. Zato ga optužiše, i odmah zatim mučen i pogubljen.

Nebesa slave svete slidbenike istine; a Crkva evo danas svetkuje slavno njihovo uspomenuće.

Isto danas, u Bambergi sveta Kunegunda, cesarica i zaručnica svetoga Henrika, *koji se svetkuje na 15 srpnja*, koja privoljenjem svoga čovika učuva se u divičanstvu do smrti; i narešena dobrim

dilima i puna zasluga sveto priminu, a po smrti, uspomena njezina po mnogobrojnim čudesima postade slavna.

U Španjolskoj rogjenje svetih mučenika Emiterija i Kelidonija. Bijahu vojnici u četi, koja bijaše utaborena u gradu Legionu u Galiciji; i budući jednom, kad je nemilo progonstvo pobisnilo bilo, izašli iz grada i otišli do mjesta Kataore, bijahu, jer su ispovidali Krstovo ime, na različite načine mučeni i tako stekoše krunu slave vikovite.

Istoga dana muka svetoga Felicija, Luciola, Fortunata, Marcija i drugova.

Isto i sveti vojnici Kleonik, Eutrojuj i Basilisk, koji pod Maksimijanovim progonstvom, bijahu pod prisidnikom Asklepijadom na križ propeti i slavodobitni pogjoše na onaj svit uživati slavu vikovitu.

U Brešiji sveti Ticijan, biskup i ispovidnik.

4. Ožujka.

Sveti Kažimir, ispovidnik.

Kažimir rodi se na 5 listopada 1458. Bijaše sin poljskoga kralja Kažimira trećega i Elisabete od Austrije kćeri cesara Albrehta drugoga. Odgojen u dobroti i bogoljupstvu, ukaza odmah od mladih godina zanešenje za božanskim stvarima. Bijaše krotak, ponizan, pokoran. Odića njegova bijaše prosta, a običajno ležaše na golom tavanu. Ob noć bi ustao i otišao prid crkvena vrata. Tu bi klečao i molio, čekajući da se vrata otvore, za ući i slušati svetu jutrnju. U ono vrime jutrnja se molila ob noć kao sada u noći Božića.

Sveti Kažimir nije za svit niti za svitovne stvari mario. Misao njegova bijahu nebeska blaženstva. Promišljaše uvik na muku i smrt Spasitelja našega, i gledaše da prioštrom pokorom slidi stope njegove, i da se milosti njegove dostojnim učini.

U pokori i svetom razmišljanju ojača svoj duh, ali mu tilo oslabi, pak u cvitu mladosti svoje, na 4 ožujka godine 1483 preseli se s' ovoga svita i odleti duh njegov u nebesa u krilo Spasitelja i Gospodina našega Isusa Krsta.

Bog Svemogući hoti po smrti njegovoj podati očitih biliga njegove svetosti, mnogobrojnim čudesima, koji se nad njegovim grobom u Crkvi svetoga Stanislava dogodiše; i zato ga sveti otac papa Leon deseti, godine 1522, proglasi svetim.

Sveti Lucio, papa i mučenik.

Kad je na 24 rujna 253, progonstvom mučeni a u viri posvećeni svoj život završio sveti Kornelij papa, bijaše mu za naslidnika izabran sveti Lucio, sin Rimljanina Porfirija, izgledni misnik rimske crkve. Vladaše onda u Rimu kršćanski progonitelj cesar Valerijan.

Ovi sveti upravitelj crkve, malo je vrimena u Rimu ostao, jer ga progonitelji kršćanstva poslaše u progonstvo, i vrativši se malo zatim u Rim, bijaše opet uhvaćen i poradi ispovidanja Krstovih svetih istina otsikoše mu glavu. To bijaše na četri ožujka Gospodinove godine 253. Sveti Ciprijan, biskup i mučenik *(14 i 16 rujna)* divno je opisao vridnosti i kriposti apoštolskoga pastira i dostojnoga Petrova naslidnika, svetoga Lucia.

Za njim bijaše na upravi Crkve postavljen Stipan prvi, rodom Rimljanin, kojega cesarski vojnici, pod istim progonstvom, u Crkvi, na Oltaru divljački pogubiše. Svetkuje se na dva kolovoza.

Danas isto u Rimu, svetkuje se na Apijskom putu spomen devet stotina svetih mučenika, koji bijahu sahranjeni na Kalistovom grobištu, blizu svete Cecilije.

Istoga dana i sveti Kajo, časnik cesarske palače; koji sa drugih dvadeset i sedam *(svetih kršćana)* bijaše utopljen u more.

U Nikomediji sveti Adrijan, mučenik su drugih dvadeset i tri, kojima pod Dioklecianovim progonstvom bijahu slomljene noge. Njegova se uspomena poglavito svetkuje na osam rujna, dan u koji njegovo sveto tilo bijaše u Rim prineščno.

Isto muka svetoga Arkelava, Ćirila i Focija.

U Kersonezu muka svetih biskupa Vasilija, Eugenija, Agateodora, Elpidija, Eterija, Kapitona, Efrema, Nestora i Arkadija.

5. Ožujka.

Sveti Eusebij i drugovi, mučenici.

Danas se svetkuje u gradu Česareji u Palestini uspomenuće svetoga Eusebija i drugova, mučenika svetih i nepobitnih Evangjeoskih istina.

Česar Dioklecijan bijaše veliki progonitelj kršćanstva; ali i megju njegovim dvorjanicima i službenicima bijaše pravovirnika, koji znadoše Krsta neustrašivo ispovidati, i slideći izgled svetoga Jurja, svaku za Evangjelje podniti i trpiti, krv proliti a i isti život žrtvovati.

Sveti Eusebij bijaše časnik cesarske palače. Kad su idološtovci, drugovi njegovi doznali za viru njegovu, optužiše ga. On na izpitanje, nezataja Spasitelja svoga, dali ga neustrašivo i postojano ispovidi; i zato bijaše nemilo mučen i pogubljen.

U isto doba bijahu mučeni i pogubljeni drugih devet svetih ispovidnika Evangjeoskih istina.

Danas isto, u Antiohiji svetkuje se rogjenje svetoga Foke, mučenika. On je mnogo i teških uvrida podnio poradi Odkupiteljeva imena: ali je ipak slavno pridobio i nadvladao prokletoga zmaja; pak se svidočanstvo slavodobića njegova još uvik pucima očito ukazuje; jer kad se čeljade, kojega je otrovna zmija ujela, samo dotakne crkvenih vrata, gdi je sahranjen ovi sveti mučenik, u viri, pristaje otrovna snaga i bolestnik odmah ozdravi.

U Česareji u Palestini sveti Adrijan, mučenik, koji pod Dioklecijanovim progonstvom, po zapovidi prisidnika Firmilijana, bijaše, za Krstovu viru, prije izvržen jednome lavu, pak onda sabljom zaklan i tako steče krunu mučeništva.

Ondi isto sveti Teofil, biskup, koji je pod Severom sjao mudrošću i nevinosti života.

U Palestini isto, ali kraj Jordanske obale sveti Gerasim, pustinjak, koji je u svetosti evao za vrime cesara Zenona.

U Napulju sahrana svetoga Ivana Josipa od Križa, koji bijaše po Svetom Petru od Alkantare reformiranoga Reda manje Braće. On je u Talijanskoj utemeljio redovničku obitelj, i bio je prvi državnik. U revnosti svojoj slidio je virno stope svetoga Frančiska Ašižkoga i Petra Alkantarskoga, ter je lipo nadoresio Serafički Red. Bijaše proglašen svetim od pape Grgura šestnaestoga.

6. Ožujka.

Sveta Nikolina, divica.

Življahu u Korbiji, u Pikardiji, zaručnici Robert i Margarita Boilet. Margarita bijaše već ostarila, a nije imala poroda. U šestdesetoj godini, po milosti Božjoj, rodi kćerku, kojoj nadinuše ime Koleta, iliti Nikola. Odgojena u dobroti i poniznosti rastijaše Koleta kaono cvit, i bijaše izgledom kršćanskih kriposti ali navlastito ljubavi iskrnjega svoga. Njezina najveća radost bijaše pomagati siromahe. Kad joj roditelji umriše, prodade sve imanje svoje, razdili sve ubozima i pogje u redovnice trećega reda svetoga Franćiška. Da se u pokori učuva, igjaše uvik bosonoga; a tilo je svoje postom krotila, a duh bodrila i jačala molitvom i svetim razmišljanjem, da uzmogne nadvladati prokletoga napastnika, koji je često okušavaše.

Obdarena prisvetom milosti Duha svetoga, zamisli priurediti redovnice svoga Reda. Da se na taj teški posao pripravi, zatvori se u malenu samotnu čeljicu, i u njoj je pune tri godine u molitvi i svetom razmišljanju probavila; pak je onda, primivši uoblašćenje i blagoslov svetoga oca pape otišla u različite manastire u Francuskoj, ter svetom revnosti nastojala, da ih na prvobitnu strogost privede, nadvladavši neopisivom ustrpljivošću i ustrajnosti sve zaprike; i bivši sama živući izgled poslušnosti, ljubavi kršćanske, pokore i čistoće duše i srca. A da joj kriposni i hvalevridni, ali ipak teški posao olakoti, Gospodin je obdari i proročanskim duhom i kripošću čudesa.

Budući sveto dilovala, sveto je i svoj život završila na 6 ožujka 1447, baš kako je bila prorekla prid dvi godine. Tilo njezino bijaše sahranjeno u redovničkoj Crkvi u Gandu a zatim, to jest godine 1747, u Polinji.

Budući Gospodin Bog i po smrti njezinoj, čudesima posvidočio svetost njezinu; bijaše megju svete divice ubrojena od svetoga oca pape Pija sedmoga.

Danas isto, u Nikomediji rogjenje svetih mučenika Viktora i Viktorina, koji za tri godine, u družbi Klaudijana i Base (Vase)

žene njegove, iznemoženi primnogim mukama, pak u tamnicu zatvoreni, ondi svoj život završiše.

U Carigradu sveti Evagrij, kojega katolici za vrime cesara Valenta bijahu izabrali za biskupa. Njega je onda rečeni cesar u progonstvo odaslao, pak je život svoj sveti završio.

U Tortoni sveti Marcijan, biskup i mučenik. On bijaše za vladanja cesara Trojana, poradi Krstove slave pogubljen i tako steče krunu mučeništva.

Na otoku Kipru sveti Konon, mučenik. Njemu pod cesarem Decijem najprije čavlim noge izpribadaše, a onda ga na silu natraše da prid kolima na noge trče: i pavši na kolina izpusti svoj sveti duh.

Isto i muka četrdeset i dvajuh svetih mučenika, koji u Amoriumu bijahu uhvaćeni te u Siriju povedeni, i ondi budući slavno vojevali, stekoše krunu mučeništva.

U Bolonji sveti Basilij (Vasilj) biskup, koji rogjen od svetoga Silvestra pape, znao je ričju i izgledom sveto upravljati Crkvom, koja mu bijaše povirena.

U Barceloni u Španjolskoj blaženi Oldegarij, prije kanonik, pak onda biskup onoga grada a napokon nadbiskup Taragonski.

7. Ožujka.

Sveti Toma Akvinski.

Isporidnik, Dominikanac, naučitelj Sv. Crkve.

Rodi se Toma od kneževske obitelji od Akvina u Italiji godine 1227. Po ocu i po materi bijaše u rodu sa poglavitim cesarskim i kraljevskim kućama. Odmah se od ditinstva ukazivalo u njemu ništo osobitoga i izvanredna; i svak se čudio njegovoj krotkosti i dobroti i bogoljupstvu njegovom. Bilo mu pet godina, kad ga roditelji predadoše Benediktincima u Monte Kasino na uzgoj. Zatim pogje u Napulj, da nastavi svoje nauke; i ondi posrid razpuštene mladeži, omrzne mu svitovna svaka i ugje u red Dominikanaca godine 1243.

Rogjaci njegovi a navlastito braća, kad to doznadoše svašta učiniše, da ga od redovničkoga puta odvrate, pak ga i zatvoriše, a s' njim i niku ženu, eda ga napastovanjem svojim

obmami; ali zaludu, jer je Toma bio Božji odabranik. Da napasti svlada, klekao bi prid svetim propećem i Gospodinu se pomolio, a Gospodin bi ga milošću svojom okripio i ojačao.

Sidio zatvoren godinu dana, kad li mu u pohode dogjoše sestre. On ih navede, da se svita okane i da priljube sveto redovničko življenje. One ga onda niz prozor spustiše i tako se zatvoru otme. Ode u Napulj; a ondale u Rim, pak onda u Pariz, da nastavi i dovrši bogoslovne nauke. Budući velikom koristi učio, postade izvrstan i izgledan naučitelj. Najmudriji se ljudi s' njim svitovahu i slušahu ga kaono sveznadara. Mnoge je knjige napisao o najtežim crkvenim i bogoslovnim pitanjima. Ništa pak nebi započeo, da se nebi prije Bogu prid svetim propećem zamolio. Sve što je god napisao, služi još i dan danas kao pravilo u mnogim i crkvenim i bogoslovnim pitanjima.

Za njegovih doba bijaše ustanovljena svetkovina Tila Gospodinova (Božjega dneva). Po nalogu svetoga oca pape Urbana četvrtoga, sveti je Toma, za svetkovinu ovu sastavio sve obredne molitve i sve pisni mudro i prikrasno složio.

Sveti otac papa Grgur deseti bijaše godine 1274 sazvao opći crkveni Sabor u gradu Lionu, pak u Sabor pozovne i svetoga Tomu. Koliko se u njega, u mudrost, u znanje njegovo svi pouzdavahu, nebi bilo moguće ričima izkazati. Ali na žalost kao od kaplje oboli najprije u Napulju, gdi je u jedne sestre tri dana i tri noći u samrtici ležao, pak onda, uputivši se oporavljen, oslabi ponovno u Cistercijenskom Manastiru u Fossanovi; i ondi u prkos najljubeznijem nastojanju one braće Redovnika, sveto priminu u Gospodinu na 7 ožujka godine 1274. Kaže se, da su ga dušmani naše Crkve izdajnički otrovali, jer su se bojali mudrosti i nauke njegove.

Bijaše posvećen godine 1323 od svetoga oca pape Ivana dvadeset i drugoga. A sveti otac papa Urban peti dade u Tolosu primiti njegovo tilo, nad kojim se je mnogobrojnih čudesa dogodilo, a sveti otac papa naš Leon trinaesti izjavio ga je nebeskim Pokroviteljem i zaštitnikom svijuh katoličanskih učiona.

Danas isto, u Tuburbu u Mauritaniji rogjenje svetih prislavnih mučenica Perpetue i Felicite. Ova bijaše noseća: i zato se po zakonu čekaše da rodi; ragjajući jecaše i jaukaše: ali bačena prid zvirad veseljem žrtvova život svoj poradi Krsta. S' njima stekoše krunu mučeništva i Revokat, Saturnin i Sekundul; ovi poslidnji izpusti svoj duh u tamnici, a ostali bijahu prid zvirad baceni pod cesarem Lesarem.

U Cesareji u Palestini muka svetoga Eubola: bijaše drug svetoga Adrijana, pak dva dana po mučeničkoj smrti njegovoj i on od lava razderen i sabljom na komade izsičen, poslidnji u gradu onome primi krunu mučeništva. *Sveti Adrijan svetkuje se na pet od ovoga.*

U Nikomediji sveti Teofil, biskup, koji poslan u progonstvo poradi štovanja svetih prilika, u progonstvu i život svoj sveto završi.

U Brešiji sveti Gaudiosij, biskup i ispovidnik.

U Tebaidi sveti Pavao, prozvan Prostodušnik.

8. Ožujka.

Sveti Ivan Božji.

Utemeljitelj Reda Braće Milosrdnika.

Ima po svitu bolnicâ, u kojima redovnici kao bolničari nastoje kršćanskom ljubavi oko nevoljnih paćenika. Ti redovnici zovu se »Milosrdna braća«. Utemeljitelj njihovoga Reda bijaše skroman i ponizan čovik, imenom Ivan a pridivkom Božji.

Rodi se Ivan na 8 ožujka 1495 u Mont-Major, malenom gradu u kraljevstvu Portugaljskomu, od dobrih roditelja, koji ga u pobožnosti i kršćanskoj ljubavi odgojiše i uzdigoše. Bilo mu osam godina kad u kuću njegovih roditelja dogje niki inostranac, koji govoraše, da je pop i da idje u Madrid. Pripovidaše svašta o onome gradu, i da imade lipih crkava i da je svit pravo pobožan; a to se Ivanu malom tako dopalo, da otišavši oni inostranin, uteče od kuće svojih roditelja i ode za njim. Ali ga oni putnik ostavi u gradu Oropesi u Kastiliji, i ode dalje sam. Nagje se ko-

se na upušteno dite smilova, i niki Frano poglavica nad pastirim Oropeskoga kneza, uze ga na svoju službu. Mati jadna, tražeći zaludu svoga jedinca umre od tuge; a otac mu onda prinemilo ožalošćen, ode u Lisbonu i ugje u redovnike svetoga Frane. Ivan megjutim rastijaše u gospodara svoga, i bijaše dobar, bogoljuban, pošten i baš prava srića čoviku onome, koji mu i kćer svoju za ženu ponudi. Ali Ivan, koji se Bogu i prisvetoj Divici zavitovao bijaše, zahvali se; i da se napasti otme, ode u vojnike. U vojsci ostade malo. Imao je teških neprilika: mislili su da je lud, lopov; i bili ga i zatvorili jednom; pak bi primoran, da se i vojničtvu otme. Vrati se u gospodara svoga, koji ga ponovno svom ljubavi primi ali mu i opet poče kćer nugjati. Ivan zato opet u vojnike. Cesar Karlo peti vodio je rat protiva Turcima. Kad ratovanje dospije, Karlo odpusti pridošle četnike a s' njima i Ivana; koji se onda povrati u svoj zavičaj, da pohodi mile svoje roditelje. Kad doznade što im se od žalosti za njim dogodilo bilo, odluči posvetiti se Bogu Svemogućemu i živiti u pokori i molitvi i za dobro i utišenje iskrnjega svoga. Prodao sve svoje, radio, trudio, a sve što bi god dobivao, udilio bi siromasima.

Bilo godine 1538, a bile mu četrdeset i tri godine, a nahodio se u gradu Granati. Na dan svetoga Sebastijana, zavitnoga sveca onoga grada, bijaše se pusti svit nakupio jer imadijaše da pripovida najveći Španjolski pripovidaoc, pop Ivan od Avite, čovik svet i apoštolski slidbenik.

Ode i Ivan u Crkvu da ga čuje, i tako su ga riči njegove ganule, da stade plakati i jaukati, i javno sve grihe svoje ispovidati; i nezadovoljan time, izišav iz Crkve, poče trčati, čupajući od tuge svoje vlase, a dica za njim kamenjem i štapima, dok ne dogje vas izmrljan i krvav kući. Uzeše da je poludio, pak s' njim u ludnicu; a on svaku podnosio mirno, pokorno, i sve za pokoru griha svojih. Po savitu istoga svetoga misnika Ivana od Avite, koji ga ispovidio i pričestio bijaše, okani se ludanja i posveti život svoj Bogu i na dobro iskrnjega svoga. U istoj bolnici, u kojoj bijaše, poče milosrdno, bolničarsko dilo svoje. Nastojaše oko bolesnika čistom, kršćanskom ljubavi.

Izišav iz bolnice, uze godine 1540, u istome gradu Granati jednu kuću, i u njoj zaklanjaše siromašnu bolesnu čeljad. On je bolestnike pazio, čuvao, ličio, kripio i svakom potribom provigjao takovom marljivosti, ljubavi i takovim redom, da se je vas grad čudio i divio. Biskup Tuyski, prisidnik kraljske komore u Granati prozva ga »*Božji*«, i ti mu pridivak i ostade; i napravi mu redovničko ruho u koje ga on i obuče. Tako po Ivanu postade ona velekorisna zadruga bolničarskih redovnika, koja se je po njegovoj smrti po svemu svitu razprostrla, i koja još uvik opstoji na korist i utihu siromašnih paćenika.

Sveti Ivan hotijaše dobra učiniti, a nije mislio da kakovu redovničku zadrugu zavede ili utemelji; i zato nebijaše ni kakova pravila napisao. Stopran 6 godina po njegovoj smrti, to jest godine 1556 bijaše sastavljen pravilnik zadruge njegove, a zaviti redovnički bijahu uvedeni godine 1570.

Koliko je sveti Ivan ljubio nevoljnike i bolestnike, očito se ukaza po jednom dogagjaju. Vatra se jednom silna zahvati kuće, u kojoj mu bolesnici bijahu; a on, kao pravi lav, skoči u najžešću vatru, da spasi bolesnike, iznašajući ih na svojim plećima junačkom odvažnosti; posteljine im kroz prozore izbacaše, rekao bi bio, da je od gvoždja. Ali ga providnost Božja čuvaše. U srid najžešće vatre, ništa se ni najmanje zlo dogodilo nije ni njemu ni zaklonjenicim njegovim. Bog Svemogući pomagaše službenika svoga.

Radio je dan i noć, a opet u priteškoj pokori krotio je tilo svoje, i utišavao sve tilesne požude, pak na veliku žalost svojih zaklonjenika i svijuh onih, koji ga poznavaše, poče u životu slabiti i u zdravlju malaksati. Bolest preote mah i svlada tilo njegovo, dočim se duh u njemu neizmirnom radosti njegovom sve više usavršivao i približavao Stvoritelju svome. On u postelji iznemogao od teške bolesti, a bolesnici oko postelje njegove plakahu u gorkim suzama, da je srce od žalosti pucalo. Doznade zato Nadbiskup, ter mu naredi, da se od bolesnika odstrani. On u poslušnosti svojoj, imenuje za starešinu i naslidnika svoga Antona Martin-a; priporuči braći svojoj poslušnost i kršćansku ljubav, i pogje sa dobrom i plemenitom gospogjom, koja se zvaše Ana Ozorio.

Ona sa kćerama svojima oko njega nastojaše. Ali je bolest priteška bila, ter na umoru, dogje u sobu njegovu Nadbiskup, ispovidi ga, i u istoj sobi reče svetu Misu i pričesti ga. Ivan primivši svetu pričest, klečeći još prid oltarom izpusti svoj sveti duh. To je bilo na 8 ožujka 1550.

Godine 1630 Urban osmi proglasi ga blaženim; a godine 1690 Aleksander osmi ubroji ga megju svete ispovidnike. Onda učenici njegovi priniše tilo njegovo u Crkvu reda svoga.

Ova Zadruga redovnika *(Fate bene Fratelli)* milosrdne braće, za službu bolesnika bijaše odobrena od svetoga oca pape Pia petoga godine 1571.

Danas isto u Antinou gradu u Egiptu rogjenje svetih mučenika Filemona i Apolonija gjakona. Pogani ih uhvatiše i sucu prikazaše; i nebudući nikako hotili idolima žrtvovati, bijahu im pete probušane, pak onda neopisivom okrutnosti priko grada provedeni, ter napokon otsičena im glava i tako stekoše krunu mučeništva i slave vikovite.

U istome mistu mučeništvo svetoga Ariana, prisidnika svetoga Teotika i drugih trijuh, koje sudac dade u more utopiti, i čija tilesa onda dupini na kraj iznesoše.

U Nikomediji sveti Kvintil, biskup i mučenik.

U Kartagi sveti Pencij, gjakon biskupa svetoga Ciprijana, koji je do zadnjega časa života pastira svoga podnio š' njim progonstvo, pak je onda sastavio krasnu knjigu, u kojoj opisuje život i mučeništvo učitelja svoga; ter napokon slaveći nepristano Gospodina i u patnjama svojima, steče krunu života.

U Africi isto sveti Ćiril, biskup, Rogat, Felicij, drugi jedan imenom Rogat, Blaženka (Beata), Jerenija (Erenija), Felicita, Urban, Silvan i Mamio.

U Toledu, u Španjolskoj, sahrana svetoga Julijana, biskupa i ispovidnika, prislavna po naučenosti i svetosti svoga života.

U Engleskoj sveti Felicij, biskup, koji je istočne Engleze priveo k' Evangjelju i na viru obratio.

9. Ožujka.

Sveta Franćiska, udovica.

Ona je godine 1425, na dan velike Gospe utemeljila Zadrugu sestrica gojiteljica ženske mladeži, koje pridivkom *Oblate* nazivlju. Ove redovnice neimadu zavita; obećaju samo da će pokorne i poslušne biti materi starešici. Mogu od rogjaka svojih baštiniti i sa dopuštenjem starešice i izlaziti. U Rimu, u njihovom manastiru, imadu mnogo pitomkinja na uzgoj; od kojih ima mnogo od uglednih, bogatih i vrlo plemenitih obiteljih. Rodi se Franćiska u Rimu god. 1384 od uglednih i bogatih roditelja, Jakovice i Pavla Bukse. Ona se odmah od mlagjanih godina, po nikom nepojmljivom nagnuću, bijaše Bogu posvetila i odredila, da ostane u divičanstvu; ali da se očevoj naročitoj i neoborivoj volji pokori, uda se za Lovru Ponziania, mladog Rimljanina, koji bijaše toli bogat, koli ugledan. Malo posli vinčanja oboli teško, i svi mišljahu, da će bolesti podleći i umriti. Svašta su činili, da je od smrti izbave; a napokon joj nike žene i ponudu učinile, da je čarim izliče; ali je ona volila umriti, nego se pridati sotonskom praznovirju. Franćiska se u Boga uzdaše, pak i u istinu, po odvitovanju svetoga Aleksa, jedne noći, baš na čudo svijuh ozdravi potpuno. Vas se je Rim divio onoj Božanskoj milosti.

Franćiska, u kući svoga čovika bijaše ljubav živuća a uza to pak i izgled svake kriposti.

Ona postupaše sa dvornicim i dvorkinjam umiljato i ljubezno kao sa dicom svojom, pak ih ričju i izgledom svojim nagovaraše i poticaše na mir, ljubav, poštenje i bogoljupstvo. Opojena čistom kršćanskom ljubavi, pomagaše uboge, nevoljne i paćenike u svemu. Kad je u Rimu bisnila kuga, ona je u svojoj gosposkoj i bogatoj kući zaklanjala nemoćnike; sama je oko njih nastojala, sama ih čistila, ličila i zdrave odpuštala; a u slučaju smrti, mislila se i za njihovo kršćansko pokopanje.

Od one nemile bolesti umre i jedan njezin sedmogodišnji sinčić.

Nije joj bilo dosta baviti se samo bolestnicima u kući svojoj, nego igjaše i u bolnice, pak i ondi nastojaše neumorno i svetom ljubavi, eda jadnicima pomogne, donoseći im svašta, čisteći ih svojim rukama, perući gnjusobe njihove.

Utiša se i srdžba Božja, pak pristade i opaka bolest ; a sveta Frančiska dade se onda svom dušom molitvi, svetom razmišljanju i u opće dilima čistoga bogoljupstva. Od ditinstva svoga, igjaše ona uvik u crkvu Svete Marije rečene *Nove* u Rimu. U onoj crkvi, sa nikoliko drugih dobrotvornih i bogoljubnih gospogja, zasnova utemeljiti bogoljubnu Zadrugu pod odvitovanjem priblažene Divice Marije. Ostavši Frančiska udovicom godine 1436, pridruži se i ona svetim službenicama one Zadruge; i budući onda živila jedino za Gospodina svoga, sveto u Njemu i usnu na 2 ožujka 1440 te prigje s' ovoga na oni svit, da u družbi Gospodinovih odabranika uživa vikovito blaženstvo stečeno pokorom, bogoljupstvom i neizbrojivim dilima milosrgja.

Bijaše posvećena godine 1608.

Njezino je tilo u Rimu lipo sahranjeno, a njezina se uspomena u današnji dan svetkuje velikim bogoljupstvom, jer Bog svetost njezinu posvidočuje nepristanim čudesima.

Isto danas, u Sebasti u Jermenskoj rogjenje četrdeset svetih vojnika iz Kapadocije. Oni za vrime cesara Licinija, po zapovidi prisidnika Agrikolava, podniše ponajprije teret teških veruga i strašno tamnovanje; pribiše im onda lice kamenicama, pak ih jedne pristudene zimske noći, pod vedrim nebom, postaviše gole na jednu smrznutu močvarinu, gdi su im uda od leda pucala? Napokon im valjcima noge i gnjate izpribiše i slomiše, te tako priminuvši u teškim mukama, stekoše poradi vire krunu mučeništva i vikovite slave. Megju njima najslavniji bijahu Ćirion i Kandid. Njihovo slavodobiće prosla više sveti Vasilij (Basilij) i drugi sveti oci. Crkva svetkuje sutra njihov spomen.

U Nisi sahrana svetoga Grgura, biskupa, brata svetoga Vasilija (Basilija) Velikoga. Prisvitao po kriposnom životu i naučenosti, bijaše poradi postojanosti svoje u katoličanskim istinama prognan iz svoga grada, po naredbi cesara Valenta Arijanca.

U Barceloni u Španjolskoj sveti Pacijan, biskup, zlamenit po pripovidanju i izglednom svome životu, koji je za vrime cesara Teodosija, u pridubokoj starosti sveto s ovoga svita priminuo.

U Rimu i u Moravskoj sveti biskupi Ćiril i Metod, braća, koji Krstovoj viri privedoše narod Slavjanski, kraljeve i vojvode njegove. Po naredbi svetoga oca pape Leona trinaestoga, svetkuju se na pet srpnja.

U Bolonji sveta Katarina, divica i koludrica svete Klare, svitla po svetosti života. Njezino tilo u onome gradu sahranjeno, štuju pravovirni velikim bogoljupstvom.

10. Ožujka.

Sveti Ćirion i sveti Kandid

i drugih trideset i osam svetih mučenika iz Sebasta.

Jučer je crkva spomenula rogjenje ili priminuće s' ovoga a početak života na onome svitu četrdeset svetih vojnika, koji u Jermenskoj u gradu Sebasti stekoše krunu vikovite slave. Po crkvenoj odredbi danas se svetkuju svi a imenito megju njima najslavniji, to jest, sveti Ćirion (Kirion) i sveti Kandid. Evo kako je to bilo:

Miseca sičnja godine 313 cesar Licinij, u dogovoru sa svojim šurom cesarom Kostantinom Velikim, bijaše izdao jednu naredbu, koja bijaše kršćanima u prilog ili u korist.

Miseca svibnja iste godine, vojska njegova, budući zazvala ime Isusovo, potuče i porazi svu vojsku Maksimina Daje; pak uništi i vas rod progoniteljâ Dioklecijana, Galerija Maksimijana, Maksimina i Severa. Godine 315 obuze ga sotona nevire, pak izdade naredbu, da se kršćani imadu opet proganjati. Pak eto za to, godine 324 poražen je, pogubljen i sva mu porodica uništena.

Za vrime onoga progonstva, u gradu Sebasti, u Jermenskoj, nadvladaše junački nevirnoga zmaja, i stekoše krunu mučeništva i vikovite slave najprije sveti Blaž, biskup onoga grada, pak onda četrdeset vojnika, koji pokazaše junaštvo svoje najprije na bojnom polju, pak onda ispovidajući Krsta Gospodina našega do najzadnjega časa, u prinemilim mukama, završena svoga života.

Ono četrdeset vojnika bijahu iz različitih mista i zemalja, ali složni u junaštvu i viri.

Budući im cesar Licinij naredio, da se idolima žrtvuju, Agrikolav, prisidnik njegov u Jermenskoj, pozva četrdeset vojnika, koji bijahu kršćani, ter im naredi, da se spase, pokoreći se cesarskoj naredbi i pokloneći se idolima. Oni na to jednodušno izjaviše, da ne poznaju nego jednoga jedinoga Boga, Isusa Krsta sina Njegova. Ostavši postojani u viri, dade ih teškim verugama vezati i onako u smradnu tamnicu baciti. Dade im onda pribiti obraz kamenicama, pak jedne pristudene noći naredi, da ih se gole postavi na jednu smrznutu močvarinu eda ili poginu od pustoga leda, ili se od vire odmetnu, te spase život zaklonivši se u jedno toplo kupalište, koje bijaše ondi blizu i sve noći otvoreno. Od pusta leda uda im pucala; a oni sve jedno molili govoreći: Četrdeset smo na okušanje došli, četrdeset da i krunu mučeništva zadobijemo: Nedaj, Gospode, da nijedan ovome broju izostane.

Stražari bijahu svi zaspali, a bdio je sam tamničar, koji je opazno slušao njihove molitve. Budući od onih četrdeset jedan klonuo duhom svojim i otišao u toplu kupelj, bojeći se leda i smrti, skoči tamničar, svuče sa sebe haljine i baci se gol megju one svete ispovidnike i zavapi, govoreći: Gospodine Bože, virujem u tebe jedinoga, i ja sam kršćanin. Kad u jutro dogjoše straže, izpribiše im gvozdenim toljagama gnjate, križe i sve kosti po životu, a tako isto i tamničaru, koji nepristavaše Krsta ispovidati. Svi pod udarcima izpustiše svoj sveti duh, osim najmlagjega megju njima, imenom Meliton. Straže uzeše tada mrtva tilesa, pak ih na kola naslagaše, da ih izgore; a ostaviše jošte živućega Melitona. Mati njegova, izgledna kršćanka, uze ga u naručje svoje i ponese za kolima. U naručju njezinom izdahnu Meliton i ona postavi tilo obljubljenoga sina svoga do tilesa onih drugih svetih mučenika.

Njihova tilesa bijahu onda sažgana, a pepeo od njih u more bačen, ali se po hotinju Božjemu vas na jednomu mistu sakupi, gdi ga nagje Petar, biskup grada Sebaste, koji svete ostanke sahrani u lip sanduk i pošalje onda po svemu kršćanskomu svitu. Na njihovo poštenje i na njihovu svetu uspomenu bijahu u Rimu sagragjene dvi crkve.

Prinešena je u današnji dan njihova svetkovina poradi svete Frančiske, koja se većom slavom svetkuje.

Danas isto, u Apameji u Frigiji rogjenje svetih mučenika Kaja i Aleksandra, koji — kako piše Apolinar, Jerapoljski biskup u knjizi suproć Katafrižkim krivovircima, — bijahu pod progonstvom Marka Antonina i Lucija Vera, slavnim mučeništvom okrunjeni.

U Perziji muka četrdeset i dvajuh svetih mučenika.

U Korintu sveti mučenici Kodrat, Dionisij, Ciprijan, Anet (Anko), Pavao i Krešencij, kojima pod progonstvom cesara Decija i Valerijana, po naredbi prisidnika Jasona, bijahu otsičene glave.

U Africi sveti Viktor, mučenik, na čiji spomendan, izreče sveti Augustin svome stadu pastirsku pripovid.

U Jerusolimu sveti Makarij, biskup i ispovidnik. Po molbama i nagovaranjim njegovim cesar Kostantin Veliki i njegova mater sveta Helena, pročistiše od poganluka sveta mista, pak ih narešiše lipim kršćanskim crkvama.

U Parizu sahrana svetoga Drotoveja, opata, učenika svetoga Germana, biskupa.

U Manastiru, u mistu Bobbio nazvanom, rogjenje svetoga Atale, opata, svitla po čudesima.

11. Ožujka.

Sveti Sofronij.

Jerusolimski Patriarha.

Rogjen u Damasku, pogje odmah od mlada u jedan samostan, nedaleko baš od Jerusolima. Bijaše vrlo naučan u svitovnim i u crkvenim naucima, te poradi naučenosti i mudrosti nazivaše ga sofista ili mudrac. On je poradi temeljitosti svojih nauka poznat kao Sveti Otac Svete Matere Crkve; a poznat je opet i kao pisnik. Imade jedno dvadeset njegovih pisama o poglavitim crkvenim svetkovinama. To su kitice baš pravog nebeskoga cvića. Pribivaše jednom u gradu Aleksandriji, kad ga obuze žestoka bolest od očijuh. Nebijaše više

uhvanja nikakova, da će ozdraviti; a on ode u crkvu svetih Ćirila i Ivana, pomoli se i od srca se njima priporuči, te izagje iz crkve zdrav. Ode oko godine 615 u Rim sa drugom i prijateljem Ivanom Mosko-m. Pokloni se i pomoli na grobu svetih Apoštola i vrati se zatim u istok.

Godine 633 izabraše ga i suprot njegovoj volji posvetiše za patriarhu grada Jerosolima. Na istoku su se megjutim širili krivovirski i po jedinstvo crkve pogibeljni nauci. Sofronij sveti stade se suprot krivovirnicima boriti svom snagom i svom kršćanskom odvažnosti i mudrosti svojom; ali u to i baš upravo godine 636 kalif Omar, drugi Mohamedov naslidnik, osvoji grad Jerusolim. Mohamedanci na mistu gdi bijaše hram Salomunov sagradiše džamiju; oboriše na Maslinskoj gori sveto propeće, i mnoga propeća oboriše i po drugim mistima.

Sveti Sofronij obuzet prigorkom žalosti, videći sveta mista u rukama nemilih dušmana kršćanstva, izpusti svetu dušu svoju na 11 ožujka godine 644.

Danas isto, u Kartagu sveti mučenici Heraklij i Zosim.

U Aleksandriji mučeništvo svetih Kandida, Piperiona i drugih dvadeset.

U Laodiceji u Siriji sveti mučenici Trofim i Tal, koji pod Dioklecijanovim progonstvom, posli mnogih i nemilih muka zadobiše krunu slave vikovite.

U Antiohiji uspomenuće primnogih svetih mučenika, od kojih po zapovidi cesara Galerija Maksimijana, bijahu jedni postavljeni na gvozdenim roštiljim (gradelam) nad žeravom, ne da izpečeni umru nego da se muče što gore i što na dulje moguće, a drugi pak iznemoženi prikrutnim i neopisivim drugim mukama, stekoše svi krunu mučeništva i vikovite slave.

Ondi isto i sveti Gorgonij i Fermij.

U Kordovi sveti Eulogij, pop, koji je pod progonstvom Saracena zaslužio da bude udružen svetim mučenicima onoga grada, sa kojima se je u živoj borbi za viru takmio pismim svojima. *(Bijaše mu otsičena glava godine 859 za vladanja Mavarskoga ili Saracenskoga kralja u Kordovi Mahomeda. Pet dana za njim bijaše isto pogubljena i sveta Leokricija. Pod istim kraljem mučenički završi i sveta Pomposa, koja se svetkuje na 19 rujna).*

U Sardi-m sveti Eutimoj, biskup, koji budući poštovao svete prilike, bijaše po naredbi cesara Mihovila, ikonoklaste ili rušitelja

svetih prilika, prognan, ter napokon pod cesarem Teofilom završi mučeništvo.

U Milanu sveti Benedikt, biskup.

Na granici Amienske biskupije sveti Firmin, opat.

U Kartagu sveti Kostantin, ispovidnik.

U Babuku u rimskom polju sveti Petar, ispovidnik, svitao po slavi i čudesima.

12. Ožujka.

Sveti Grgur veliki, papa

ispovidnik i Naučitelj svete Crkve.

Od prinemile kuge, koja je i u Rimu harala, obuzet godine 590, priseli se u vikovitost sveti otac papa Pelagij prvi (naslidnik Benedikta prvoga); a na misto njegovo bijaše jednoglasno i od puka i od svećenstva izabran dobri, milostivi, srčeni, mudri i veleučeni Grgur, sin pokojnoga Gorgonija rimskoga senatora i pokojne Silvije plemenite i svete Rimkinje. Grgur bijaše od onih ljudskih bića, koji angjeoske duše za zlo i neznadu a opojeni milošću prisvetoga Duha i neznadu nego dobro misliti i dobro uvik dilovati, pak su svitu na čudo, na izgled, a posvidočuju neizmirnost milosrgja Božjega, koje nedopušta da kukolj ljuskoga ništavila svoj prokleti mah preotme, dali u zemlju stavlja zrno nebesko, iz kojega proniče rajsko žito, ter bi jednim samim klasjem mogao sve i najbogatije žitnice napuniti.

Svetoga Grgura poradi kriposti i darovitosti njegovih štuje, slavi i svetkuje sve u općeno kršćanstvo.

Mi ga katolici ubrajamo megju velike naučitelje svete Matere Crkve. Ime je njegovo nebeskim slovima ubilježeno sa imenima svetoga Jerolima, svetoga Ambrosija i svetoga Augustina. Slave ga istočnjaci poradi njegove svete pravičnosti; a Englezi ga uvik spominju kao hrabra slidbenika krstovih nauka i pravoga prijatelja njihove zemlje.

Sveti Grgur rodi se u gradu Rimu oko godine 540. Po rogjenju njegovom, njegov otac odreče se svita i pogje u redovnike; a isto tako i mater mu, koju crkva megju svetice svoje ubraja (3 studenoga). Dovršivši sve slovničke, mudroslovne i zakonske nauke, bijaše Grgur imenovan Preturom ili prvim sudbenikom grada Rima, a nije mu bilo nego trideset godina; toliko je pametan i naučan bio. Budući se još od ditinstva naučio paziti mnogo više na nebeske i božanske nego li na svitovne stvari, nije se u sudbenoj službi nikako mogao udovoljiti, pak mu uvik srce hlepilo za Gospodinovim misničtvom. Po očevoj smrti, postavši gospodarom lipog imetka, postavi sedam koludarskih manastira, šest u Siciliji a jedan u vlastitoj kući u Rimu, gdi se i on godine 575 obuče u koludare. Godine 584 bijaše izabran opatom manastira svoga. Bdio je i svim zauzećem nastojao, eda redovnici njegovi obdržavaju redovnička pravila, a sam pak bijaše im na izgled u obdržavanju svijuh redovničkih dužnosti. Koliko bijaše strog dokazuje nam ovi dogagjaj. Jedan od njegovih redovnika bijaše od lakomosti zaštedio i sakrio tri zlatna novca. Kad je umrao, našli mu sakrivene novce, a Grgur ga dao jasprim pod jednim buništem zakopati, eda bi time ostale redovnike naučio na obdržavanje zavita o siromaštvu, i u opće na strogo obdržavanje pravilâ svoga reda.

Godine 590 kuga bijaše nemilo zavladala i u samome Rimu; a sveti Grgur, pomagao nemoćnicima, utišavao nevolje, svuda i svakom, kao pravi angjeo, u pomoć priticavao. U to navale Longobardi na grad i stisnu ga opsadom. U gradu kuga i nevolja svaka, a do bedema gradskih nemio dušmanin. A Grgur naš svemu provigja pomoćju miloga Boga; pak i obranu grada uregjuje. Po smrti Pelagija izabraše ga jednoglasno za papu. Onda još i više nastojaše za dobro. Odbije dušmanina, ustavi bolest i poče da crkvene odnošaje uredi na istoku i na zapadu, da krivovirstvo uduši i da katoličanstvo što više širi. Zato posla u Englesku svetoga Augustina opata sa nekoliko svojih koludara, koji Anglo-Sakse na viru kršćansku obratiše. On je naredio, da se na svetoj misi 9 puta izreče Kyrie; da se od Uskrsa do sedamdesetnice nedilje izgovara Alleluja; uredio je cr-

kveno obredne molitvenike, crkveno pjevanje, koje se i dan danas čuva. Gregorijansko je pjevanje baš u istinu puno dostojanstva i svete crkvene ozbiljnosti.

Ovi sveti i veliki papa umro je na 12 ožujka god. 604.

Isto danas, u Rimu uspomena svetoga Mamilijana, mučenika.

U Nikomediji muka svetoga Petra, mučenika, Dioklecijanova komornika. Tužio se je ovaj sveti čovik, jer su krvnici prinemilo kršćane mučili, zato ga cesar dade prida se dovesti, više puta višati i uvik kandžijama prinemilo izpribijati. Onda mu rane dade solju posuti a octom zaliti; te napokon dade ga nad laganom vatrom izpeći na gvozdenom roštilju. Ovi sveti mučenik ukaza se pravi baštinik i vire i imena Apoštola svetoga Petra.

Ondi isto, sveti Egdun, pop i drugih sedam, koji bijahu po jedan na dan udavljeni za ustraviti druge.

U Carigradu sveti Teofanij, koji od velikog bogatca postade siromahom, te bijaše u kršćanskom siromaštvu svitao po svetosti i čudesima. Po naredbi neznabožnog cesara Leona Jermenskoga, bijaše poradi štovanja svetih prilika držan dvi godine u tamnicu, pak onda prognan u Samostrasku, gdi je od nevolje svake satrven izpustio svoj sveti duh.

U Kapuvi sveti Bernardo, biskup i ispovidnik.

13. Ožujka.

Sveta Eufrasia, divica.

Cesar Teodosij mladi u Carigradu imagjaše jednoga senatora, imenom Antigon-a. Ovaj bijaše čovik dobar, pametan i bogoljuban; a očiti dokaz kriposti njegovih, bijahu dila njegova. Žena njegova imenom Eufrasija, rodom od carske obitelji, bijaše još bolja i bogoljubnija od njega. Oba bijahu milostivi: darivali uboge i pomagali nevoljne; a dilovali uvik po Evangjelju. Kad ih je Gospodin Bog obdario kćerkom jednom, kojoj nadinuše majčino ime, to jest Eufrasija, odluče obojica posvetiti se Bogu; te zato po odluci i zavitu svome, življahu u umiljenosti i svetosti kano dobri brat i sestra, i

porazdiliše dobar dio svojih dobara ubozima. Ali u to Antigon priminu s' ovoga svita i Eufrasija osta udovica. Mlada, lipa, silno bogata, u rodu sa cesarom, mnogi se prosci nagjoše. Ona ostavši zavitu svome virna, ostavi Carigrad i cesarev dvor, te ode sa ditetom svojim u Egipat, gdi je neizmirnih dobara imala, te se nastani blizu jednoga manastira, u kojemu je živilo trideset pokornih koludrica. Hranile se od samih trava, a blagovale jedan put na dan i to po zahodu sunca; ležale na tvrdom, a nosile prostačko ruho i molile se nepristano Bogu. Ono malo, što im tribovalo za manastir i manastirsku crkvu, dobivale su radom svojih rukuh. Odrekle se bile svita, privolile siromaštvu; pak su u siromaštvu i živile, sveto se držale svojih zavita za steći po kratkom okušaju na ovoj zemlji slavu vikovitu na nebesima.

Eufrasija, odgojena na cesarskom dvoru, višta licumirstvu, lažima, himbenosti svita i svitske sotone, divila se onim koludricama, pak bi od srca i duše želila i sama kao i one, učiniti se dostojnom uživati vikovitu slavu milog Gospodina Spasitelja našega, pripravljenu čistim i pravednicima. Malu je Eufrasiju, šestogodišnje diete, odgajala u strahu Božjemu; koja pak, po prirodnoj svojoj dobroćudnosti, bijaše sklona za skromnim i nevinim življenjem. Odbijala je običajne ditinje igrarije, a veseljem i vidljivom radosti dobavljala bi se molitvenika i svetih stvarih. Majka joj po tom prirodnom nagnuću ugodila; pak je Bogu i Bogorodici posveti. Malo zatim ova sveta mati oboli, i doznavši po nadahnuću Božjemu, da joj se zadnji čas približuje, reče maloj Eufrasiji, miloj svojoj jedinici: Ljubi Boga svrhu svega; poštuj koludrice sestre tvoje, i drži uvik, da si im službenica; budi ponizna, nemisli na plemenitost roda tvoga; spomeni se uvik, da je na ovoj zemlji sve prilazno; budi umiljata i siromašna na ovome svitu, da baštinicom postaneš blaga vikovitog na nebesima. Zatim proživi još koji dan, pak sveto i mirno usnu u Gospodinu Bogu Svomu.

Kad se je na cesarskom dvoru doznalo za njezinu smrt, cesar Teodosij posla po malu, da mu je dovedu, jer je bio obećao jednome bogatomu senatoru dati je za ženu. Senatori su bili doglavni cesarevi vitnici — a cesarsko viće se zvaše Senat.

Mlada mu Eufrasija u lipom, umiljatom pismu očitova svoj zavit, ter ga umoli, da je od svete odredbe ne odvraća; da za ljubav Božju, sve njezine robove slobodne otpusti; da vas imetak njezin, koji bijaše priobilat, siromasima, sirotama i crkvama porazdili; da sve dužnike njezinoga roda otpušti. Cesar Teodosij pročitavši njezino pismo proplače, i nemogavši po duši drugčije, ostavi je u zavitu njezinom i svaku joj po volji učini i potpuno izvrši.

Mlada naša došav u godine, obuče se u koludrice, te bijaše megju njima izgled dobrote, umiljenosti, pokore, bogoljupstva i svake kršćanske kriposti. Priporuke mile i svete svoje majke nije nigda zaboravila. Držeći se uvik Evangjeoskih naredaba, priseli se u vikovitost godine 410 u tridesetoj dobi svoga života. Gospodin mnogobrojnim čudesima obsja i na zemlji njezinu svetu i slavnu uspomenu.

Danas isto, u Nikomediji rogjenje svetih mučenika Macedonija, Patricije, njegove žene i Modeste, njihove kćeri.

U Niceji sveti mučenici Teuset, Horej, njegov sin, Teodora, Ninfodora, Marko i Arabin, koji bijahu svi poradi Krsta izgoreni.

U Ermopolju u Egiptu, sveti Savin (Sabin), koji nakon mnogih patnja, bijaše u riku utopljen i onako završi svoje mučeništvo.

U Perziji sveta Hristina, divica i mučenica.

U Kordovi sveti Rodorik, pop i Salomon, mučenici.

U Carigradu sveti Nicefor, biskup, koji držeći se svim srcem načela svojih pradidova, poštujući svete prilike, uzprotivi se uvik postojano Leonu Jermenskomu ikonoklasti, koji ga na progonstvo osudi, i u progonstvu prožive četrnaest godina u nevolji i žalosti, te napokon usnu u Gospodinu.

U Kamerinu sveti Ansovin, biskup i ispovidnik.

14. Ožujka.

Sveta Matilda, kraljica Nimačke.

Sveta Matilda bijaše kćer Saksonskoga kneza Teodorika. Nju je u dobroti i bogoljupstvu odgojila baba, kojoj je bilo isto ime Matilda a bijaše opatinja manastira u Erfortu.

Udade se za Henrika (pridivkom Lovca), sina vojvode Otona velikoga, koji godine 918, po smrti Konrada postade kraljem Nimačke. Sveta Matilda, postavši tako kraljica, nije se od dobrote, umiljenosti i bogoljupstva ostavila, dali je postanula bolja i kriposnija; jer se je uvik, po naukama od ditinstva primljenim, držala svetih evangjeoskih nauka.

Običavaše uvik, po kršćanskoj dužnosti, pohagjati nemoćnike, jadnike i nevoljnike, ter ih u ljubavi svojoj utišiti. Kršćanskom darežljivosti priticaše u pomoć siromasima i ubozima; te u opće pomagaše svakomu, koji bijaše potriban. Njezin čovik, po njezinoj dobroti, bijaše i on dobar i izgledan. Kralj izgledan u svemu, znao je lipo urediti zamršene i pomućene odnošaje u Nimačkoj; a slideći izgled drugih kršćanskih svetih vladara, koji bijahu mnogo na korist vire uradili, privede svetoj Krstovoj viri jednoga kralja Abodvitskog i jednoga Danskoga, pak na 2 srpnja 936 sveto s' ovoga svita priminu. Kad bijaše na umoru, ona je bila otišla u crkvu i ondi se je gorko plačući uticala Bogu Svemogućemu eda bi u krilo svoje primio dušu njegovu. Kad je po viki naroda doznala da je priminuo, dade mu odmah izmoliti svetu misu, a misniku pokloni zlatne vitice, što je na rukama nosila.

Umrle ostanke svoga čovika dade sahraniti u Kvedlinburg, misto gdi je ona po njegovoj odluci sagradila onda jedan manastir, da bi u njemu našle zakłonište i pokoj bogoljubne divice. U onome se mastiru sakupile bijahu same plemkinje, pak je u njemu i Matilde svete dneve svoje završila. Imala je sa pokojnim svojim čovikom tri sina, Otona, Henrika i Brunona. Oton postade kraljem Nimačke na misto oca, Henrik bi vojvoda Bavarske a Brunon posveti se crkvenoj službi i postade velikim svecem.

Malo zatim ostavi se svita i ode u svoj manastir da u pokori, bogoljupstvu i molitvi provede zadnje dane svoga života.

Nebi moguće bilo pravo izkazati sva neizbrojna dobra, koja je ona učinila.

Udilivaše tolikom derežljivosti siromasima, da joj sin Oton oduze upravljanje i zapovid svrhu dobara, što joj po-

kojni kralj i muž bijaše ostavio, ali se u brzo osvisti i upozna svoje zlo dilo, te povrati joj svaku, pustivši da u svojoj dobroti čini što hoće.

Ova sveta kraljica kako je god živila tako je i s' ovoga svita i priminula. Ispovidi se, pričesti, primi sveto ulje i blagoslov od unuka svoga biskupa Vilhelma, koji je otišav od nje, odmah od nenadane smrti priminuo. Sveta Matilda po Božjem objavljenju, dozna za njegovu smrt, i naredi da se u zvona zvoni i da se ubozima milostinja udili, da mu za dušu mole. Dvanaesti dan po njegovoj smrti pozva sve sestre koludrice, pak im svetost priporuči, a navlastito starešici, unuci svojoj Matildi, kćeri sina joj kralja Otona; pak ih svih blagoslovi, dade se na zemlju leći, posluša svetu misu, primi svetu pričest, zlamenova se i izdahnu mirno i lipo kao pravi angjeo. To bijaše u današnji dan godine 968,

Njezino tilo bijaše sahranjeno u Kvedlimburžkom manastiru do pokojnoga čovika.

Život njezin bijaše opisan po naredbi svetoga Henrika, njezinog praunuka.

Isto danas, u Rimu na Veranskoj poljani sveti Leon, biskup i mučenik.

U Rimu isto rogjenje četrdeset i sedam svetih mučenika, koje pokrsti sveti Petar Apoštol dok bijaše zatvoren u Mamertinskim tamnicama sa drugom svojim svetim Pavlom Apoštolom, u kojima bijahu držani devet misecih. Svima onima, koji su postojano Krsta ispovidali, bijahu po Nerunovoj naredbi otsičene glave.

U Africi sveti mučenici Petar i Afrodisij, koji pod progonstvom Vandala primiše krunu mučeništva.

U Karri-m, u Mesopotamiji sveti Eutihij, velikaš i drugovi, koje Evelid kralj Arapski, dade poradi vire pogubiti.

U pokrajini Valerije dva sveta Koludra, koje Longobardi pogubiše, obisivši ih o jedno stablo; pak su ih isti dušmani mrtve čuli, kako svete psalme mole.

Pod onim progonstvom isto jedan gjakon crkve imenom Marsa, kojemu poradi ispovidanja Krsta bijaše otsičena glava.

15. Ožujka.

Sveti Zakarija, papa.

Na 3 prosinca godine 741, četvrti dan po smrti velikog i svetog oca pape Grgur trećega, bi izabran za njegova naslidnika isto veliki i sveti čovik po imenu Zakarija.

Izbor i posvećenje novoga pape slidilo je odmah po smrti prijašnjega, jer sveti Grgur papa drugi, za vladanja cesara Leona Isauriha u Carigradu, nemiloga ikonoklaste, bijaše Rim i Italiju oslobodio od podložničtva istočnoga; stoga se po Grgurovoj smrti nije čekala više za izbor i posvećenje pape potvrda Carigradskoga cesara, niti njegova odaslanika i punomoćnika *esarhom* nazvana, koji pribivaše u Italiji u gradu Ravenni.

Zaharija bijaše grčkoga kolina, a rogjen u Stuseverinu (San Severino) u južnoj Italiji. Dobar, blagodatan, nadahnut ljubavlju kršćanskom, pun kriposti i Duha Svetoga, dobrim je nagradio i one, koji ga prije proganjaše.

On se je svim srcem i svom dušom brigao za dobro crkve i za dobro svijuh virnika. On je pomirio Luitpranda Longobardskoga kralja, koji se bijaše zaratio sa gradovima rimske vojvodine. Po njegovom svitu i naputku bijahu uregjeni i uboljšani i crkveni i državni odnošaji. Protivio se je uvik ropstvu, i kad je god mogao gledao je da robove i sužnjike izkuplja i da ih miloj slobodi povrati. Crkva je pod njegovom upravom lipo cvala. Priminuo je s ovoga svita na 15 ožujka godine 752, pokle je vladao deset godina, tri miseca i trinaest dana.

Bijaše mu za naslidnika izabran Stipan drugi rodom Rimljanin; ali nebijaše posvećen, jer je trí dana po izboru umro od kapi, a za ovim bijaše izabran i posvećen Stipan treći, koji je vladao od godine 752 do 757, a ustupio Stolicu svetom Pavlu prvomu, koji je vladao do godine 767.

Isto danas, u Česareji u Kapadociji muka svetoga Longina, vojnika, o kojemu se govori, da je probio Gospodina kopljem u prsa.

Istoga dana rogjenje svetoga Aristobula, učenika apoštolskoga, koji dospivši pripovidanje završi mučeništvo.

U Solunu rogjenje svete Matrone, mučenice. Ona bijaše najmenica u jedne židovke te potajno od svoje gospodarice klanjaše se Gospodinu, i igjaše svaki dan u crkvu. Gospodarica je vidi jednom i doznavši da je kršćanka, podvrže je mnogovrsnim mukama i napokon je batinama do na smrt izbije. Tako sveta Matrona, u nepristanom ispovidanju Krsta, mučenički izpusti svoj neokaljani duh.

Istoga dana sveti Meninij, čistitelj sukana i svìta, koji pod Decijem mučeništvom završi život.

U Egiptu sveti Mikander, mučenik, koji tražeći marljivo svete ostanke mučenikâ, dostojnim se je i sam mučeništva učinio pod vladanjem i progonstvom cesara Dioklecijana.

U Kordovi sveta Laokretija, divica i mučenica.

U Rietim sveti Prob(us), biskup, kojemu se na času smrti objaviše sveti mučenici Juvenal i Eleukterij.

U Rimu sveti Specios, koludar, čiji brat vidio je njegovu dušu uzniti u nebesa.

16. Ožujka.

Sveti Abram, pustinjak

i sveta Marija pokornica, čerša njegova.

Rodi se Sveti Abram u nikome gradu blizu Edese u Mesopotamiji godine 300. Roditelji njegovi, silno bogati, ljubeći ga neizrecivom ljubavi, bijahu odlučili oženiti ga. Abram je za ženitbom malo mario, jer su mu srce i duša za Gospodinom hlepili. Nu ipak, da se volji svojih milih roditelja pokori, vjenča se sa jednom plemenitom i bogatom divojkom. Po ondišnjem običaju pirovaše sedam dana zasebice. Ova izpraznost dogrstila Abramu, koji vas milošću Božjom bijaše obuzet; pak, kad sedmi dan nasta, nerekao nikomu ništa, ostavi sve i svijuh i ode iz grada. Hodeći nagje na jedno dvi milje daleko jednu čelju praznu. Ugje u nju i ondi u veselju i čistoj radosti poče Gospodina slaviti svojim nepristanim molitvama. On se zaručnice nije ni dotakao a ona po zavitu njegovome ostade slobodna i razvinčana, budući se on koludarskome životu posvetio.

Tražili ga roditelji i rogjaci po svuda. Kad ga sedamnaesti dan našli, on im reče: »Nemojte se čuditi, nego Bogu zahvalite, da me je u milosti svojoj uklonio od smrada svitovnoga, i pomolite mu se, eda mi dopusti do smrti nositi jaram, koji mi je nametnuo, premda nisam dostojan nositi ga. Pustiše ga na miru i odoše; a on onda uzida vrata svoje čelje i ne ostavi nego malu ponistricu otvorenu, na koju bi primao za samo uzdržanje tila potribitu hranu«.

Pamet je njegova bila prosvitljena milošću Božjom, i zato je u pokornosti, skrušenosti i bogoljupstvu toliko napridovao, da se je glas svetosti njegove na daleko prosuo. Virnici bi k njemu sve to više dolazili, da čuju njegove svete i korisne savite.

Do grada Edese bijaše jedna varoš, u kojoj su bili sami pogani, tvrdokrvni tako, da ih nitko nije mogao Krstovoj viri privesti. Edeski biskup, poznavajući kriposti svetoga Abrama, naredi mu, da pogje u onu varoš na dilo apoštolskog obraćenja. Udili mu svete misničke redove i pošalje ga u onu varoš. Došavši u nju, dade sagraditi krasnu crkvu, u kojoj se je nepristano molio. Pogani počeše ga goniti: iztukoše ga do smrti više puta, izagnaše ga iz varoši, mučiše ga žegjom, gladom i nevoljom svakom pune tri godine; a on uvik ustrpljiv, niti bi se ikada zato smućivao. U istinu on one pogane, svojom neopisivom dobrotom i ustrpljivošću, a navlastito svojim izgledom, obvlada i privede Krstovoj viri.

Ostade megju njima godinu dana, da ih pouči u Evangjeoskim istinama. Vidivši da su već ukripili u kršćanstvu, ode jedne noći od njih skrovito i zakloni se u niko nepoznato i sasvim skromno misto. Zaludu ga tražili njegovi virnici, te zato odoše k biskupu, koji im providi misnike, gjakone, štioce i crkvene obrednike. Sveti Abram doznavši zato, povrati se u svoju prvu čelju i zatvori se u nju. Neopisiva bijaše zato radost bližnjih stanovnika.

Sveti čovik imagjaše jednoga brata, koji umre ostavivši sirotu kćerku imenom Mariju, koju prijatelji njegovi k njemu dovedoše. On je do sebe uze i poče u svetosti poučavati, ali je napast paklena obuze jednom, te uteče iz čelje i dade se sramotnome životu. Živeći u svojoj sramoti ode za najme-

nicu u nikoga krčmara. Doznavši zato sveti Abram, priobuče se i pogje u onu krčmu, da ju nagje. Svojom ljubavi i svojim milim nagovaranjem povrati je svetom i pokornom pustinjačkom životu.

Sveti Abram umrao je u sedamdesetoj godini svoga života, proživivši ih pedeset u molitvi i pokori. Sedam godina po njegovoj smrti priminu u Gospodinu i Marija, koja je u teškoj pokori i nepristanoj molitvi očistila sve ljage svojih griha, te svojim dilima učinila se dostojnom vikovite slave.

Isto danas, u Rimu muka svetoga Ćiriaka, gjakona, kojemu ujedno sa Largom, Smaragdom i sa drugih dvadeset po naredbi cesara Maksimijana, bijaše otsičena glava, posli nego je pritrpio dugo tamnovanje i posli nego su ga zalivali vrilom paklinom i štapima izpribijali. Tako zajedno s njima steče krunu mučeništva. Ovi se sveti mučenici svetkuju na osam kolovoza, dan u koji sveti Marčel, papa, dade njihova tilesa priniti i časno sahraniti.

U Akvileji rogjenje svetoga Hilarija, biskupa i Tatjana, gjakona, koji pod cesarem Numerijanom i prisidnikom Beronijem, bijahu mučeni lomačom i drugim nemilim okrutnostima, te sa Felicijem, Largom i Dionisijem mučenički završiše svoj život i tako stekoše krunu vikovite slave.

U Likaoniji sveti Papa, mučenik, koji bijaše poradi Krstove vire batinama izbiven i odrpan gvozdenim grebenima, pak prohodan u obuči, koja bijaše šiljastim čavlima obložena, zatim privezan o jedno drvo, gdi izpusti svoj sveti duh. Ono drvo, koje bijaše neplodno postade plodonosno po njegovoj svetoj smrti.

U Anarazbu u Ciliciji sveti Julijan, mučenik, koji po zapovidi prisidnika Marcijana bi pridugo mučen, te napokon u jednu vrićn sa nekoliko otrovnih zmijurina uvezan i u more utopljen.

U Raveni sveti Agapit, biskup i ispovidnik.

U Koloniji sveti Eribert, biskup, slavan po svojoj svetosti.

U Alverniji sahrana svetoga Patricija, biskupa.

17. Ožujka.

Sveti Patricij, biskup.

Irski Apoštol.

Što su Englezi, Irci i drugi njima srodni i do njih živući narodi kršćeni, to imadu da ponajviše hvale uzdaju najprije Svemogućemu Bogu, pak onda rimskim papima.

Sveti Grgur Veliki bijaše poslao u Englesku dospitkom šestoga vika, četrdeset koludara, a na čelu im svetog Augustina, da onomu narodu pripovidaju svete Evangjeoske istine. Ali i još prije Grgura, bijahu sveti oci radili, da Krstovoj viri privedu one narode.

Sveti Celestin, papa, koji je crkvom upravljao od god. 423 do godine 432, budući doznao da je sveti Palad, biskup u Irskoj umrao, posveti za biskupa one zemlje svetoga Patricija godine 432.

Patricij rodi se godine 377 u gradu Dunbritton u Škotskoj. Bilo mu šestnaest godina kad ga zarobiše i odvedoše u Irsku. Ondi je živio jedno pet godina i naučio Irski jezik i upoznao vrlo dobro običaje onoga naroda, dok ga niki gusari ne privezoše do u Galiju, današnju Francusku. Došavši u Galiju ugje u manastir svetoga Martina i posveti se redovničkom životu. Ostade ondi tri godine. Povrati se u Englesku, i odanle pogje u Italiju, gdi je punih sedam godina uložio, da obilazi manastire. Zaredi se u misnike, te pogje opet u Galiju i dogje do svetoga Germana u Aukserru, po čijem savitu otigje u Rim, te u onomu gradu pozna ga sveti Celestin papa i posveti ga za biskupa, ter mu naredi, da pogje u Irsku pripovidati sveto Evangjelje onim narodima i da im bude za pastira. Došavši u onu zemlju, poče pripovidati sveto Evangjelje velikom koristi, jer se mnogi na Krstovu viru obratiše. On je sagradio jedan manastir u mistu Sabal nazvanom, nedaleko od grada Doun i postavi u njemu za opata svetoga Dunia, učenika svoga. Sagradio je u gradu Armagu krasnu crkvu, koja postade onda mitropolitanska.

On je uvik ponizno, krotko i sveto živio. Prije smrti bio je još dva puta u Rimu, pak je godine 460 završio svoj sveti i izgledni život u osamdesetoj godini svoga vika, i bijaše sahranjen u manastiru, koji on bijaše utemeljio.

Gospodin Bog hoti svetost slidbenika svoga mnogobrojnim čudesima posvidočiti.

Danas isto, u Jerusolimu sveti Josip od Arimateje, plemeniti desetnjak, učenik Gospodinov, koji je sa križa snimio prisveto tilo Njegovo, pak ga je sahranio u jedan svoj novi grob.

U Rimu sveti mučenici Aleksander i Teodor.

U Aleksandriji uspomenuće primnogih svetih mučenika, koji bijahu uhvaćeni od štovatelja idola Serapida. Nehtijući se podnipošto idolima pokloniti, bijahu na priokrutan način pogubljeni. Doznavši za to onda vladajući cesar Teodosij, naredi odmah da Serapida tempao bude porušen.

U Carigradu sveti Pavao mučenik, koji pod Kostantinom Pokronimom bijaše sažgan, jer je branio poštovanje svetih prilika.

U Šalonsu do rike Saone u Franeuskoj sveti Agrikola, biskup.

U Nivellu u južnom Brabantu sveta Gertruda, divica. Ona bijaše od bogata, plemenita i ugledna roda: ali prezirući svit i svitske taštine, uvik je za svoga života hodila putem savršenosti i svetosti, ter se je dostojnom učinila imati na nebesima Krsta za zaručnika svoga.

18. Ožujka.

Sveti Gabrijel, Arkangjeo.

Angjeli su najizvrsnija stvorenja Božja. Oni su čisti duhovi, koji na nebesima nepristance slave milom Bogu uzdižu, i po svetim pismima, po objavljenjim i predajam svetim neizmiran je njihov broj, a svi se pak, kako sveti Grgur papa piše, dile u devet zborova, a to su: Angjeli, Arkangjeli, Kriposti, Oblasti, Kraljevstva, Vladanja, Pristolja, Kerubini i Serafini.

Jedni čuvaju nas, stvorenja Božja, drugi carstva i kraljevstva, a jedni su pak vršitelji na zemlji osobitih naredaba Božjih.

Od svijuh ovih, u neizmirnom broju i nepristanim glasom slavu Božju vapijućih čistih duhova, nami su samo tri imenom poznata, a to su Arkangjeli Mihovio, Rafael i Gabrijel.

Imena su njihova po naredbi Božjoj, koju oni od vika imagjahu da izvrše i ispune. Mihovio (Mihael) znači u našemu jeziku **tko kao Bog?** jer je on vogja neizmirnih četa, koji goneći odmetnika Lucifera sa nebesa, iza duhovnoga glasa svoga zagrmio mu: **tko kao Bog?** Rafael znači **likarija Božja,** jer je on po naredbi Gospodinovoj došao na zemlju da liči Tobiju i Saru, snahu njegovu.

Gabrijel pak, u našemu jeziku znači **jakost Božja,** jer je on Gospodinov poslanik, Gospodinov navistitelj. On navišćuje Danielu proroku došašće Isusovo; on navišćuje Velikom Misniku Zahariji došašće pridhodnika i navistitelja Ivana Krstitelja; on navišćuje Blaženoj Divici Mariji, da će po Duhu svetomu začeti i poroditi Gospodina Spasitelja našega.

Jakost Božja navišćuje svitu upućenje Božje kriposti. Angjeo navistitelj je jakost Božja, a Krst navišteni je kripost Božja, po kojoj se je čovičanstvo čistilo i nepristano čisti od paklenih poslidica istočne skvrne.

Crkva svetkuje na 29 rujna sva ova tri arkangjela u skupu, premda onoga dana na osobiti način spominje svetoga Mihovila. U Rimskom Martirologiju nije odregjen drugi koji dan za njihovo naposebno svetkovanje, ali se u našim krajevima kao i u Talijanskoj običaje baš od davna naposeb svetkovati i sveti Gabrijel, i to u koji slobodni dan prije prislavne Blagovisti ili Navišćenja priblažene Divice Marije Majke Božje, koje se svetkuje na 25 ovoga, ako li u ovi dan nedolazi Blagdan prislavnoga Uskrsnuća Gospodinova.

Imademo mi svi naše Angjele čuvare, kojima valja da se uvik utičemo; ali utecimo se i Arkangjelima Božjima: Mihovilu zaštitniku svega puka kršćanskoga i naše svete Matere Crkve, da nas od sotone, paklenih napasti i svakoga sotonskoga zla učuva; Rafaelu, da nam bude likarija kripka i možna u nemoći, a svetom Gabrijelu, da nam bude jakost i kripost u ovom zemaljskom prilaznom stanju, eda

uzmognemo pod zaštitom njegovom neoborivom kriposti i jakosti sliditi nauke Gospodina i Spasitelja našega, ter se dostojnim učiniti uživanja vikovite slave na nebesima.

Danas isto, u Česareji. u Palestini svetkuje se rogjenje svetoga Aleksandra, biskupa. On bijaše biskup u jednom gradu u Kapadociji. te pogje jednom u Jerusolim, da vidi sveta mista i da se nad njima pomoli. Biskup u Jerusolimu, bijaše sveti Narcis. koji bijaše od starosti već iznemogao. Sveti Aleksander po objavljenoj naredbi Božjoj priuze on upravu Jerusolimske crkve *na misto Narcisa, koji je malo zatim sveto u Gospodinu priminuo u sto i šestnaestoj godini svoga života.* Aleksander pak, koji i poradi starosti i sidina svojih bijaše svakoga počitanja dostojan, bi pod Diokleciјanovim progonstvom uhvaćen i odveden u Česariju, te zatvoren u tamnicu. gdi završi mučeništvo ispovidajući nepristano Krsta.

U Augusti ili Augsburgu. sveti Narcis. biskup. koji je prvi pripovidao Evangjelje megju Griżonim: zatim pošavši u Španjolsku, i obrativši u Žirondi mnoge na Krstovu viru. ondi je pod Dioklecijanovim progonstvom, primio sa Felicijem gjakonom palmu mučeništva.

U Nikomediji deset hiljada svetih mučenika. kojima bijaše otsičena glava, jer su Krsta očito ispovidali.

Isto sveti mučenici Trofim i Eukarpij.

U Engleskoj sveti Eduard, kralj, koji bijaše po neviri maćehe pogubljen, pak postade prislavan po svojim čudesima.

U Jerusolimu sveti Ciril. biskup. *Rogjen u Jerusolimu okolo godine 315 bijaše godine 345 regjen u misnike ter napokon posvećen za biskupa one crkve. On je dirno protumačio i pripovidao istine naše svete vire; ter mudrošću svojom pobijaše nevirnike i krivovirne odmetnike. On utvrgjuje u čoviku viru, govoreći:* **Čovik je sastavljen od duše i tila. Bog je oboje stvorio. Duša je u hotinju svomu slobodna. Duša je jedno od najizvrsnijih stvorenja Božjih; On je nju stvorio priličitu sebi. Duša je neumrla i utrunuti nemože kao tilo. jer ju je Bog neumrlu stvorio. Duša po slobodnom hotinju svomu može dilovati i činiti što ju god volja. Niti su zvizde, niti je des. koji čovika i priko hotinja na grih navodi.** *Ovako je sveti Ciril pobijao izprazan poganski nauk, po kojemu svit virovaše, da se ljudsko biće može kojekakovim čarima i učinima stegnuti pak i usilovati na grih i na opačinu svaku. On je u kriposti i mudrosti svojoj i na nesritne krivovirne Arijance udarao i pobijao njihove sotonske laži.* Zato je mnoge uvride od njih pritrpio i bio često od crkve svoje prognan, te napokon svitao po slavi svetoga svoga života, upočinu u miru. O njegovoj nepokvarenoj viri podao nam je sjajno svidočanstvo opći Crkveni Sabor. koji se bijaše sakupio u Carigradu pod papom Damasom.

U Toškanskom gradu Lukki rogjenje svetoga Fredijana, biskupa, svitla kripošću čudesa. Svetkuje se osobitom slavom na osamnaest studenoga, dan u koji bijaše prinešeno sveto njegovo tilo.

U Mantuvi sveti Anselmo, biskup i ispovidnik.

19. Ožujka.

Sveti Josip

Zaručnik priblažene Divice Marije.

Sveti Josip rodi se od Natanova Jakova; a Natan bijaše od kolina Davidova, a David od kolina Abramova.

Gospodin Bog bijaše Josipa od vika odredio da bude za oca upućenomu jedinorogjenomu svomu Sinu, i za čuvara čistoće i divičanstva priblažene Divice Marije. Evo što nam sveto Evangjelje o toj Gospodinovoj odredbi kaže:

Marija imagjaše u utrobi od Duha svetoga. Josip zato hotijaše potajno da ju pusti. To misleći javi mu se Angjeo Gospodinov govoreći: Josipe, sine Davidov, nemoj se bojati uzeti Mariju, zaručnicu tvoju; jere što u njoj rogjeno jest, od Duha svetoga jest. Ona će poroditi sina i zvati će se ime njegovo Isus, jer će on spasiti puk svoj od griha njegovih.

Josip u umiljenosti, u bogoljupstvu i u svetom posluhu upokori se glasu Gospodinovom i po njemu učini.

Josip bijaše od Svemogućega odregjeni branitelj, zaštitnik, pokrovitelj prisvete Divice Marije i sina njezinoga primiloga Spasitelja našega. Da se proročanstvo ispuni, igje Marijom u Betlem, i u Betlemu se rodi Isus u siromašnoj štali, nad kojom mu angjeli slavu nebesku slave. On sa Marijom i svetim ditićem biži po angjeoskom govorenju u Egipat, da Isusa Irudovom pokolju otme. Opet se s' njima u zemlju izraelsku povraća, i da Isusa obrani, prilazi u Galileju, u maleni grad Nazaret. On je sa Marijom Isusa tražio kad im o Vazmu u Jerusolimu bijaše zaostao. On sve to

čini nebeskim nadahnućem, nebeskom ljubavi u već od vika odregjenoj slavi i svetosti svojoj.

Sveti Josip je prvi imenovani svetac novoga Zavita ili novoga Testamenta, koji se je u Krstu i po Krstu posvetio, kakono je Misnik Zakarija zadnji svetac staroga zavita.

Sveti Josip je štitnik, branitelj i pokrovitelj svijuh radenika i zanatlija, budući on hranio sebe i prisvetu obitelj svoju radom svojih rukuh. Sveti Justin kaže, da je bio stolar; a sveti Ambrosij veli, da je bio kovač. Mnogi drugi stari sveti pisci vele, da je bio graditelj kolâ, i da je zato i drvodilac i kovač bio. Što bio da bio, zna se doisto, da je bio radenik i da je u radionici njegovoj i sam Isus za mladih godina svojih s' njim radio.

Sveti otac papa Pio deveti, po želji svega katoličanstva, odabrao je svetoga Josipa za Pokrovitelja (Patrona) sveopće naše Crkve.

Budi zato, sa prisvetim i prislavnim imenim Isusa i Marije, za uvike čašćeno i hvaljeno i Josipa slavno i sveto Ime.

Danas je isto, u Sorentu spomen svetih mučenika Kvinta, Kvintila, Kvartila i Marka i drugih devet.

U Nikomediji sveti Pankarij, Rimljanin, kojemu pod Diokleci-janovim progonstvom bi otsičena glava, te tako primi krunu mučeništva.

Istoga dana sveti Apolonij i Leontij, biskupi.

U Gandu sveti Laordoald, pop rimski i sveti Amantij, gjakon, koje posla sveti Martin, papa, u ovaj grad, da pripovidaju sveto Evangjelje, pak po smrti bijahu mnogobrojnim čudesima proslavljeni.

U Penna-skoj Civiti rogjenje svetoga Ivana, čovika od velike svetosti, koji došavši iz Sirije u Italiju, i sagradivši ondi jedan manastir, bijaše za četrdeset i tri godine otac mnogih službenika Božjih, te sjajan po kripostima mirno usnu u Gospodinu svojemu.

20. Ožujka.

Sveti Ambrosij od Siene

Dominikanac.

Sveti Ambrosij rodi se u Sieni, gradu pokrajine Toškanske u Italiji na 16 travnja godine 1220. Od rogjenja bijaše vas sgrčen: ruke mu uza život prionule, a noge uz bedrice. Mater mu zato bila neizrecivo žalosna; ali se Bogu molila, e da bi joj milost udilio svetim ustrpljenjem podnositi tu nevolju svoga porogjaja.

Kad je dite godinu dana navršilo, običavaše ga dojilica nositi onako sgrčena na svetu Misu u dominikansku crkvu svete Marije Mandaline.

U onoj crkvi bijaše jedna kapelica u kojoj je bilo puno svetih moćih. Dite bi u onoj kapelici mirovalo, a izvan nje uvik plakalo. Jednoga dana dojilica po običaju bila s' njim u naručju u onoj kapelici. Kad išla da će iz crkve, dite obrati se onoj kapelici, te poče vikati i plakati. Dojilica, da ga umiri, unese ga opet, a dite, izvuče iz povoja ruke, digne ih u nebesa i tri puta na vas glas zavapi Isusa. Svi se u crkvi začudili, jer su znali da dite nit rukama nit nogama nije moglo ni maknuti; a sad ručicama u nebesa slobodno maše, i čistim glasom prisveto ime Isusovo vapi. U onome čudu, razviše dite, kad eto i noge mu se pruže, lice mu se priobrazuje, i svak se divi videći dite zdravo i lipo. Svi se u gradu divili onome čudu, ali ponajviše mila njegova mater Justina.

Dite je megjutim lipo raslo, i sve to lipše bivalo; ali na čudo ozdravilo, pak čudo i bilo. Za ditinje igračke nije marilo; a kad bi molitvenik kakav vidilo, nebi se umirilo dok mu ga nebi u ruke dali, a slova nije poznavalo.

Roditelji bi ga rado bili oženili; ali je Ambrosiju od Boga drugačije odregjeno bilo. Zato, kad ga na zaruke počeše nagovarati, reče njima očito, da želi u svete redovnike.

Dobar, bogoljuban, darežljiv, pomagao je odmah od mlada nevoljnike i siromahe, a mogao je to činiti i oberučke, jer su njegovi roditelji bili silno bogati. Pohagjaše tamničare, i svakom paćeniku bijaše odmah od mladosti pravi angjeo.

Želju svoju za u redovnike očitova Ambrosij mladi na tako ganutljiv način, da mu se roditelji nikako nemogahu protiviti; dapače upoznavši i sami hotinje Božje, privoliše mu u svakoj stvari. Njemu za ljubav porazdiliše megju siromahe i uboge dobar dio svojih neizmirnih dobara, a od novaca uložiše najveći dio za poudavanje plemenitih i poštenih ali siromašnih divojaka.

Ambrosij onda ugje u red Dominikanaca, i primi prve redove na 16 travnja 1237 u sedamnaestoj godini svoga života.

Izučio je u Parizu bogoslovne nauke pod Albertom Velikim naučiteljem. Onda ga starešine poslaše u Koloniju, to jest u Kölnu, da mladež poučava u mudroslovnim i bogoslovnim naucima. Ondi je nimački jezik naučio.

Njegova poučavanja, njegove pripovidi bijahu izgled mudrosti i bogoljupstva. On je dva puta svetim nagovarenjem svojim pomirio sugragjane svoje sa Svetom Stolicom, to jest, sa svetim ocem Papom. On je i u Nimačkoj mir megju vladare uzpostavio. On je nagovorio da se Ugrima pomaže eda nevirne Tatare suzbiju. Svuda je u svetosti svojoj nepristano i neumorno dilovao i govorio za dobro crkve i kršćana. On je i najveće zavagjenike, osvetnike i srdžbenike pomirio. Neopisivo bijaše velik u svojoj kršćanskoj ljubavi, jer uvik pomagaše nevoljne, siromahe i paćenike.

Sveto je živio i sveto je život svoj završio na 20 ožujka 1286.

Sveto tilo njegovo sahranjeno je u Dominikanskoj crkvi u Sieni. Proslavu njegovu dopustio je sveti otac papa Grgur petnaesti a Gospodin Bog mnogobrojnim čudesima posvidočio je svetost svoga odabranika.

Isto je danas, u Žudinskoj sveti Joahim otac priblažene Divice Marije Majke Božje, koji se svetkuje u prvu Nedilju po Velikoj Gospi. *Vidi zato život njegov megju svetkovinama pomičnim.*

U Aziji rogjenje svetoga Arhipa, druga svetoga Pavla apoštola, koji ga spominje u knjigi *(poslanici)* pisanoj Filemonu i u onoj upravljenoj Kološjanim.

U Siriji sveti mučenici Pavao, Ćiril, Eugen i druga četiri.

Istoga dana sveti Fotina, samostanac, Josip i Viktor sinovi njegovi; sveti Sebastijan, vojnički časnik, sveti Anatolij, Focij,

Potid, pak i sveta Parasceva i sestra joj Ćiriaka, koji svi budući Isusa Krsta ispovidali podniše mučeništvo.

U Amidi u Paflagoniji sedam svetih žena, Aleksandra, Klaudija, Eufrasija, Matrona, Julijana, Eufemija i Teodosija, koje radi ispovidanja vire, bijahu pogubljene. Isto su za njima svršile Derfuta i njezina sestra.

U Apoloniji sveti Niceta, biskup, koji poradi poštovanja svetih prilika bijaše prognan, te u progonstvu svoj neokaljani duh ispusti.

U Manastiru u Fontanelle sveti Ulfran, biskup Sens-a, koji ostavivši biskupstvo, pogje u oni manastir, i u njemu, po čudesima slavan, mirno svoj svoj život na zemlji završi.

U Engleskoj sahrana svetoga Kutberta, biskupa grada Lindisfarne-a, koji je od ditinstva do smrti nepristano sjao po svetim dilima i čudesima.

21. Ožujka.

Sveti Benedikt

Otac koludara u Zapadu.

Kakono je sveti Vasilij (Basilij) Veliki, kojega crkva svetkuje na 14 lipnja, otac svijuh koludara, pustinjaka i samotnika u Istoku, tako je amo u Zapadu otac tih svetih redovnika, sveti Benedikt.

Benedikt rodi se oko godine 480 u okolici grada Norcije u Italiji. Učio je u Rimu, ali ga razpuštenost mladeži tako ogadi, da ode u niku samotinju Sublaqueum — podvodnjak nazvanu, 40 milja daleko od Rima, da u svetom bogoljupstvu daleko od svita i svitskih izpraznostih provede dneve svoje. Bijaše mu onda petnaest godina. U onoj samotinji bijaše jedna pećina, u koju se nastani. Ondi je pribivao tri godine u potpunoj skromnosti, bez da je itko za njega znao. Kad li niki koludar imenom Romano, koji bijaše odanle nedaleko u jednom samostanu pod upravom opata Teodota (Bogdana), dogje jednom do pećine, u kojoj bijaše Benedikt te vidivši ga i upoznavši želju i namiru njegovu, obuče ga u koludare, i bijaše mu u pomoć u koliko god mogaše. Niki pastiri, koji su blago svoje onuda pasli,

prvi ga vidiše; i od onda počeše oda svuda dolaziti k' Božjemu čoviku. Svit mu donosio hrane, a on svit kripio ričju Božjom i dobrim svojim svitom.

Počeše ga onda putene požude napastovati i gonati. Prikazivała bi mu se prilika jedne ženskinje, koju jednom bijaše vidio i poželio, pak u malo da se pustinjačkog pokornog života i neokani. Ali čvrst u odluci svojoj, pomoli se Bogu, i da tilo ukroti, uvali se gol u kupinu i koprivu i vas se onako izvalja u onim dračama tako, da je sve tilo ranio i okrvavio. Patene ga požude mimoigjoše, jer su neizrecive boli tilesnu putenost krotile.

Svetost se njegova već dobro poznavala na daleko. Zato kad je u jednom nedalekom manastiru priminuo opat, izabrali su njega za opata. Benedikt dogje i htide megju onim samostanicima uvesti strogost, skrušenost, čistoću i pokoru; ali oni drugčije naučeni, uzeše jednom da ga otruju. Dadoše mu otrovano piće; a on ga blagoslovi i čaša puče i piće se razlije. Bog mu tako bijaše očitovao namiru njihovu. Rekavši im da traže sebi drugog starešinu, ode od onih pokvarenika a ne pokornika, koji su kao što je i sveti Jerolim o nikim drugima opazio bio, vodili život svoj na sramotu a ne na diku i slavu svetih Evangjeoskih istina i nebeskih Krstovih nauka.

Vrativši se sveti Benedikt u svoju pećinu, življaše nadalje u pokori, molitvi i svetom razmišljanju. Kad počeše k' njemu vrviti pokornici i učenici, te se u Podvodnjaku podiže malo po malo više manastira, a u svakom bijaše po 12 svetih koludara.

Svetomu Benediktu počeše i rimski velikaši davati na uzgoj dicu svoju; i eto Ekvicije šalje mu sina Maura a Tertul sina Placida. Obojica postadoše slidbenici Benidkovih nauka i oba se posvetiše. Crkva svetkuje prvoga na 15 siĉnja a drugoga na 5 listopada.

Množio se je broj Benediktovih učenika ter i broj samostanâ ili manastirâ; ali slavu i svetost Benediktovu nemogaše podniti niki pop imenom Florencij, koji bijaše u onoj okolici. Stade kao pravi vrag pakleni napastovati svetoga pustinjaka i učenike njegove. Benedikt sveti znajući da

je to činio samo od nenavidnosti protiva njemu, sazove učenike svoje, odredi im starešine, uputi ih u opdržavanju pravila redovničkih i ode od njih. Dogje na planinu Kasino i ondi se namisti.

Zlobnik njegov Florencij doznavši za odlazak njegov, poče se veseliti; ali što? Obori se zgragja u kojoj bijaše i ostade pod ruševinama zatrpan on i svi oni, koji su se zlobno s' njim veselili.

Na planini Kasino bijaše poganski tempao posvećen bogu Apollu. On oni tempao pročisti i posveti ga svetom Martinu. Sagradi manastir sebi i učenicima svojim. Sastavi samostanski Pravilnik ili Red, koji je baš u istinu izgled mudrosti i svetosti. Pravilnik ili Red njegov služio je temeljem svim samostanicima u Zapadu za sastavljanje svojih redovničkih pravilnika, kao što je u Istoku u istu svrhu služio pravilnik svetoga Vasilija (Basilija) opata.

Sveti Benedikt imao je sestru imenom Skolastiku. Ona se je pokornom životu posvetila slideći, kako smo vidili na 10 veljače sveti izgled i naputak svoga brata.

Ovaj sveti pokornik, sveto priminu s' ovoga svita, u subotu na 21 ožujka godine 543, baš u oni dan, u koji bijaše prorekao.

Sveti Grgur Veliki, papa, opisao je po kripostima i po čudesima slavni njegov život.

Danas isto, u Aleksandriji uspomenuće svetih mučenika, koji pod cesarem Kostancijem i prefektom Filagrijem, bijahu na veliki petak u crkvi, hajdučki pogubljeni od Arijanacâ i poganâ, koji u Božju kuću bijahu nasrnuli.

Istoga dana sveti Filemon i Dujam.

U Kataniji sveti Viril, koji bijaše za biskupa posvećen od svetoga Petra. U pridubokoj starosti mirno prigje s' ovoga svita, pokle je velik broj pogana priveo Krstovoj viri.

U Aleksandriji sveti Serapion, samotnik i biskup onda grada Tmuis-a, pun kripostih, koji bijaše od obisnih krivovirnih Arijanaca prognan, te progonstvu svoj život završi.

U Lionskoj biskupiji sveti Lupićin, opat, svitao po slavi svetosti i čudesa.

22. Ožujka.

Sveta Katarina Švedska, Divica.

Sveta udovica Brigita, koja se svetkuje na 8 listopada, imala je sa pobožnim čovikom svojim Ulfanom četiri sina i dvi kćeri. Dva mlagja sina umriše joj odmah od ditinstva, a Karlo i Birgir slidiše stope svoje matere; a dvi kćeri pogjoše, kao i mater u koludrice, naime Ingeburga i Katarina. Ova se je poslidnja svojim dilima, kripostima i bogoljubnim životom posvetila kao i mater.

Katarina odgojena u kripostima i bogoljupstvu, hotijaše svoj život posvetiti Bogu. Da ugodi ocu uda se za dobra i bogoljubna mladića imenom Egard-a. Po njezinom nagovaranju i nastojanju, učuvaše se u divičanstvu i čistoći. Oko godine 1370 odė sa materom i braćom u Rim a iz Rima u Jerusolim, da se poklone, u Rimu nad grobom svetih Apoštola i ondi sahranjenih velikih i slavnih mučenika, a u Jerusolimu da posite i razgledaju sveta mista, i da se u njima milom Bogu pomole. Vratiše se sa puta i ustaviše se u Rimu. U to sveta Katarina osta udovica; a onda joj i mater u Rimu umre godine 1373, te ona je prinese u Švedsku i sahrani je u manastiru u Vatštainu (Wattstein); gdi i sama ostade; ter ju koludrice izabraše za starešicu ili opaticu.

Ova je svetica napisala u svojem materinskom jeziku jedno dilo bogoljubno pod naslovom: »Duševna Radost«. U tome su dilu, kako i sama u pridgovoru kaže, pouke, sviti i zapovidi crpljene iz svetih pisama i Evangjelja.

Ona je u rečenom manastiru izpustila svoj sveti duh na 24 ožujka 1381.

Gospodin je Bog svetost njezinu svitu obilodanio mnogobrojnim čudesima.

Danas isto svetkuje se, u Narboni u Francuskoj sveti Pavao, biskup. Niki pisci kažu, da je ovo oni Sergij Pavao prokonsul, kojega je sveti Pavao apoštol krstio, ter onda otišavši u Španjolsku, posvetio za biskupa i ostavio u gradu Narboni, gdi je svom revnosti pripovidao sveto Evangjelje, pak se je svitao po čudesima priselio u vičnjost.

U Teracini sveti Epafroditij učenik apoštolâ, kojega je sveti Petar redio za biskupa onoga grada.

U Africi sveti mučenici Saturnin i drugih devet.

Istoga dana rogjenje svetih mučenica Kalinike i Vasilise (Basilise.)

U Ansiri sveti Vasilij (Basilij) pop i mučenik, koji pod Julijanom odmetnikom bijaše priokrutno mučen te u mukama izpusti svoj sveti duh.

U Kartagu sveti Oktavijan nadgjakon, i mnoge hiljade svetih mučenika, koje Vandali pogubiše poradi vire katoličanske. *(Vandali su bili kršćani, ali krivovirni slidbenici Arija, koji bijaše zanikao Božanstvo Gospodina našega Isukrsta.)*

Ondi isto sveti Deogracias *(Bogufale-Božihvalj)* biskup Kartaga, koji je primnoge izkupio od onih, što su Vandali bili zarobili i sobom u Rim odveli; ter slavan i po drugim svetim dilima upočinu u miru.

U Osimu, u Ahkinskoj državi, sveti Benvenuto (Dobrodošal) biskup.

U Rimu sveta Lea, udovica. Sveti Jerolim opisao je život njezin vas kripostima urešen, kao i svetu smrt njezinu.

U Genuvi sveta Katarina udovica svitla poradi preziranja svita i po ljubavi Božjoj.

23. Ožujka.

Sveti Turibij, nadbiskup

Grada Lime u Americi.

Rodio se je Turibij na 16 studenoga 1538 u Španjolskomu gradu Lionu. Ljubljaše kripost, a čuvaše se od griha i grišne prigode, te tako pokaza odmah od mladih godina svoje odabranstvo.

Kakve li je ćudi bio, lako će se po ovom dogagjaju moći upoznati.

Šetajući se jednom, opazi niku ženu gdi viče, psuje i proklinje, jer bijaše ništo izgubila. On je ustavi i reče joj milo i ljubezno: »neljuti se, ženo, i neproklinji; jer ti sve to ništa nekoristi« — a da je utiši, dade joj potribit novac da kupi ono, što bijaše izgubila, i ode. Ona žena, poče tada

Gospodina slaviti i blagosivljati, i dobročincu svomu svako dobro nazivati.

Turibij ode na nauke i dovrši svaku izvrsno. Kralj Filip drugi, da nagradi poznate kriposti i valjanosti njegove, dade mu službu prisidnika ili prvoga činovnika u gradu Granadi. Pet je godina bio u onoj službi, i kao kršćanin pravi, znao je svaku Božjom pomoći, čisto, pravedno i duševno izpunjavati, ostavši u ista doba izgledom kršćanskih kripostih.

Perù, državu u dolnjoj Americi, bijahu osvojila čeljad lakoumna: a još lakoumnija čeljad bijaše otišla, da se u onoj državi naseli. Tako je nastalo veliko zlo, kojemu je crkva imala da dobru i probitnu likariju iznagje.

Nadbiskupska stolica u Limi u poglavitome Peruvanskom gradu bijaše opustila. Kralj Filip drugi, koji, kako već i rekosmo, vrlo dobro poznavaše Turibijevu kripost, imenova njega za nadbiskupa, naredbom da bez odgovora pogje na svoje misto.

Kad to dozna Turibij, klekne u svojoj sobi prid sveto propeće, i poče gorkim suzama plakati moleći se Bogu, eda bi se udostojao skinuti sa njega toli teško brime. Ali zaludu, sila mu bijaše pokoriti se kraljevoj volji.

Primi onda malo po malo sve redove svete, reče svetu Misu i primi sveto Obredno biskupsko Posvećenje, te se spremi odmah zatim na put. Odputova, i stiže u Perù godine 1581.

Biskupija Limska bijaše veoma prostrana: uz obalu morsku protezala se je do priko četri sto milja; a do mnogih gradova bijaše i sila malenih sela prosutih i po visokim i uvik pod snigom i ledom ležećim planinama. Došavši, svu je proputova, da upoznade stanje njeniu povirena puka. On je običajno hodio pišice. U tom prvom obilazenju svoje biskupije uložio je punih sedam godina. Tko bi mogao da opiše trud, neugodnosti, poteškoće toli dugog putovanja, što je sveti Turibij podnosio neizrecivom ustrpljivosti, ostavši uvik čvrst u svomu apoštolskom misničtvu i poslanstvu, sijući po svuda sime dobrote i istine, i izkorenjivajući opačinu i zloću.

Što li su Španjolci u onim divnim zemljama činili, ne bi moguće bilo pravo opisati: oni su bili pravi okrut-

nici, prosti i nesmiljeni Tirjani. Sveti nadbiskup gledaše i svemoguće činjaše, da svaku po Isusovim zapovidima uredi, a navlastito, da poglavare na pravi put navede. Namistio je zato posvuda pametne, učene i dobre pastire, a uklonio nevaljalce. Sagradio je crkava, utemeljio dobrih gojilišta mladeži i siminišta, zasnovao zakloništa, sirotišta i bolnica. Dok bi u svojoj pristolnici bio, pohagjao bi sirote, zaklonjene i bolesnike, pak ih svojom prisutnosti, milom i ljubeznom besidom tišio, pazio bi i nastojao da jadnima svaka u redu bude, i da što lakše budu mogli podnositi brime svojih nevolja. Nije ovi sveti pastir niti samoga sebe štedio ni čuvao za dobro i korist stada svoga. Bio je slidbenik Krstovih nauka, a slika i prilika velikog, neumrlog Milaneškoga biskupa, svetoga Karla Boromeja, koji malo godina prije, to jest godine 1584, bijaše prišao poda krilo obljubljenog Spasitelja svoga.

Sveti Turibij je tri puta proputovao svu biskupiju, i sva tri puta neopisiva, neizmirna dobra učinio. Kad je zadnji put otišao, da još jednom razgleda stado svoje, da ga od zla obrani, oboli u gradu Santa, i kako god bijaše prorekao onako je i priminuo s' ovoga svita i duh njegov odletio u nebesa, na uživanje slave vikovite. To bijaše na 23 ožujka godine 1606, pokle je biskupovao 26 godina.

Godine 1679 bijaše proglašen blaženim, a godine 1726 svetim.

Svetkuje se na 27 travnja, a danas je pak spomen rogjenja njegova megju odabranicima na nebesima.

Danas isto svetkuju se u Africi sveti mučenici Viktorijan, prokonsul grada Kartaga i dva brata: ter Frumentij i drugi Frumentij trgovci. Ovi sveci, kako piše Viktor afrikanski biskup, bijahu prije izlomljeni i prinemilim mukama izmučeni poradi katoličanske vire, pod progonstvom Arijanaca, za vladanja Vandalskoga kralja Uneriha: te napokon pogubljeni stekoše krunu slave vikovite.

Isto u Africi sveti Fidel (Virko) mučenik; sveti Felicij i drugih dvadeset.

U Česareji u Palestini sveti mučenici Nikon i drugih devedeset i devet; i krune svetih mučenika Domicia, Pelagije, Akvile, Eparha i Teodosije.

U Antiohiji sveti Teodul, pop.

U Cesareji sveti Julijan, ispovidnik.

U Kampaniji sveti Benedikt, koludar, kojega Goti zatvoriše u goruću peć, pak ga sutradan nagjoše ne samo živa, dali neozlegjena i sasvim zdrava.

24. Ožujka.

Sveti Latin, biskup.

Svetkuje se danas u gradu Brešiji spomen svetoga Latina, biskupa.

Bijaše on četvrti biskup onoga grada, koji je u apoštolskom duhu upravljao onom crkvom, i vodio stado svoje putem spasenja. Pošavši u Rim, da se pomoli na grobu svetih Apoštola, u onomu gradu izpusti svoj sveti duh. Bi sahranjen u grobištu zatim svetoga Latina, gdi je danas podzemna crkva svete Afre.

Blažena Angjelika, udovica

Pokornica trećega Reda svetoga Frane.

U bogastvu rogjena, odgojena, uzdignuta i u dobru udata, obuzimaše je kad i kada svit svojim zabavama i razbludama; kad joj na jednom smrt nada kuću prostre tamni svoj plašt i digne sa ovoga svita mater, muža i sve sinove. Angjelika se kosnu sva i poče promišljati na mlohavost života na zemlji i na veličanstvo i neizmirnost života vikovitoga na nebesima. Okanivši se svega, posveti se dušom i tilom Gospodinu; te razdavši sve svoje ubozima i siromasima, ugje u treći red svetoga Frančiska, to jest u red takozvanih pokornica.

Znala je Angjelika vrlo dobro, da nije ružicama nego trnjem i ljutitom dračom posut put, koji vodi do vikovitoga spasenja, te je ona u pokori, u poniznosti i molitvi uvik odvažno koracala. Nadvladavši sve vražje napasti, znala se je učuvati u svetoj Milosti Božjoj i dostignuti tako

žugjeno blaženstvo vikovito. Angjelika je s ovoga svita sveto priminula godine Gospodinove 1309 u šestdeset i prvoj godini svoga života.

Njezino tilo bijaše sahranjeno u njezinom rodnom mistu Fulginju, u crkvi Manje Braće, gdi se i dan danas nalazi, i gdi pravovirni slave osobitom pobožnosti njezin spomen, budući Gospodin Bog odabranstvo službenice svoje i mnogobrojnim čudesima ukazao.

Franjevci svetkuju Blaženu Angjeliku na 30 ovoga, dan u koji crkva svetkuje svetoga Ivana Klimaka.

Isto danas svetkuju se u Rimu sveti mučenici Marko i Timotej, koji pod Antoninom cesarem bijahu mučeništvom okrunjeni.

Isto u Rimu, sveti Epigmenij pop, kojemu pod Dioklecijanovim progonstvom, po zapovidi suca Turija, bijaše otsičena glava, te tako završi mučeništvo.

Ondi takogjer i mučeništvo svetoga Pigmenija, popa, koji pod cesarom Julijanom Odmetnikom, bijaše poradi vire u riku Tiber utopljen.

Cesara Julijana prozvaše Odmetnikom, jer se bijaše od Krstove vire odmetnuo a prigrlio poganstvo.

U Česareji, u Palestini, rogjenje svetih mučenika Timolava, Dionisija, Pausidija, Romula, Aleksandra i drugog Aleksandra, Agapija i drugog Dionisija, koji su pod Dioklecijanovim progonstvom, za prisidnika Urbana, pod sikirom završili svoj život na zemlji, te tako zadobili krunu života vikovitoga.

U Mauritaniji rogjenje svetoga Romula i Sekunda braće, koji podniše muku za Isusovu viru.

U Trentu muka svetoga Šimuna, ditića, kojega Židovi prinemilo pogubiše. On je po smrti sjao po mnogim čudesima.

U Sinadi u Frigiji sveti Agapit, biskup.

U Siriji sveti Seleuk, ispovidnik.

25. Ožujka.

Navišćenje priblažene Divice Marije Majke Božje.

Blagovist.

Zdravo Marijo, milosti puna, Gospodin s tobom, blagoslovljena ti megju ženami.

U Zdravoj Mariji, mi pravovirni kršćani svaki dan spominjemo navišćenje prislavne Divice; ali danas pak činimo to blagdanskom proslavom one prisritne, priblage i spasonosne visti.

Gospodin Bog, po Isaiji svomu proroku, bijaše kralju Akazu, od kuće Davidove rekao: Evo će Divica začeti i roditi sina, koji će se Emanuel zvati.

Kad vrime dogje da svit spasi, da ga oslobodi od zla nastavšega po grihu istočnomu, održa Gospodin svoj zavit, koji bijaše učinio sa Abramom i sinovim njegovim, i Sina svoga uputi, to jest utilovi, u utrobi skromne, ponizne i primile Divice.

I eto, po Arkangjelu, nebeskom poslaniku, po jakosti Svojoj, jer ime Gabrijel znači Jakost Božja, Gospodin to upućenje Sina Svoga navišćuje prije proroku Danijelu, pak velikom Misniku Zahariji, a evo sada i od vika odabranoj miljenici, prisvetoj i priblaženoj Divici Mariji, navišćuje po nebeskom Poslaniku Svomu, da će Mu po Duhu svetomu začeti i poroditi Sina, koji će se zvati Isus ili Spasitelj.

Blagdan se današnji zove **Blagovist,** jer nam rič ova ukazuje blagost, ili neprocinjenost one radosne angjeoske visti, po kojoj se uzradovaše nebesa i zemlja, po kojoj Angjeli i svikolici neizmirni zborovi na nebesima i ljudi na zemlji, slavu milom Bogu proslaviše.

A evo što nam ob ovom blagom, milom navišćenju kaže današnje sveto Evangjelje.

»U ono vrime bijaše poslan od Boga Angjeo Gabrijel »u grad Galilejski, po imenu Nazaret, k' jednoj divici zaru- »čenoj sa mužem, po imenu Josipom, iz kuće Davidove; i »divici bijaše ime Marija. Ulizavši k' njoj, Angjeo reče: »Zdravo, milosti puna, Gospodin s tobom, blagoslovljena ti

»megju ženami. — Kad je to ona čula, poplaši se od riči »njegove i pomisli: kakav bi ovo bio pozdrav? Reče joj »Angjeo: Neboj se Marijo! jer si našla milost kod Boga. »Evo začeti ćeš u utrobi i poroditi ćeš sina i zvati ćeš ime »njegovo Isus. On će biti velik i nazvati će se sin priviš- »njega, i dati će njemu Gospodin Bog pristolje Davida Oca »njegova i kraljevati će u kući Jakovljevoj u vike, a kra- »ljevstvu njegovu neće biti svrhe. A Marija reče Angjelu: »Kako će to biti, kad muža nepoznajem? Angjeo odgovara- »jući reče joj: Duh sveti doći će u tebe, i kripost priviš- »njega obsinuti će tebe. Zato što se od tebe poroditi bude, »biti će sveto i zvati će se sin Božji. I evo Elisabeta, tvoja »rogjakinja, i ona zače sina u starosti svojoj, i ovo je šesti »misec njoj, koju zovu nerodkinjom. Jer u Boga nije ništa »nemoguće. A Marija reče: Evo službenica Gospodinova, »budi meni po riči tvojoj«.

Današnji blagdan, kako piše sveti otac papa Benedikt četrnaesti, svetkuje se po svemu kršćanstvu još od svetih apoštolskih doba; jer se je, po jednoj starinskoj predaji, koju sveti Augustin spominje, u današnji dan sin Božji uputio ili utilovio u utrobi priblažene Divice Marije.

Danas isto, u Rimu, spomen svetoga Kvirina, mučenika, koji pod cesarem Klaudijem, izgubivši sva svoja dobra, te podnivši sve žalosti priteškog tamnovanja i prinemilo bičevanje, bijaše napokon sabljom proboden i pogubljen, te bačen onda u riku Tiber. Kršćani nagjoše njegovo tilo na Tiberinskom otoku i sahraniše ga u Poncijanskom grobištu.

Ondi isto spominju se i dvista sedamdeset i dva sveta mučenika.

U Sriemu spominje se muka svetoga Ireneja, biskupa i mučenika, koji za vrime cesara Maksimijana pod Prisidnikom Probom, bijaše priokrutno mučen pak onda ožalošćen dugim i priteškim tamnovanjem. Napokon mu otsikoše glavu.

U Nikomediji sveta Dula, najmenica nikoga vojnika, koja bijaše pogubljena, jer hoti uzčuvati cvit čistoće i divičanstva svoga, stekavši tako krunu mučeništva.

U Jerusolimu uspomenuće svetoga Lupeža, koji na križu ispovidi Krsta, i tako učini se dostojnim ovoga Njegova obećanja: »Danas ćeš biti samnom u raju«.

U Laodiceji sveti Pelagij, biskup, koji je poradi vire katoličanske, za vrime Valenta cesara, progonstvo i drugih patnja podnio, te opočinuo u miru.

U Pistoji sveti ispovidnici Barontij i Desiderij.

U Aindre, otoku na rici Loiri, sveti Ermeland, opat, čiji je slavni život narešen i slavom čudesa.

26. Ožujka.

Sveti Kastol, mučenik.

U Rimu, evo danas, na Lavikanskom putu, svetkuje se spomen mučeništva a ujedno i slavodobića slidbenika evangjeoskih istina, svetoga Kastola.

On bijaše u Rimu dvorjanikom cesarske palače. Budući dušmani njegovi doznali, da je kršćanin i da u svoju kuću prima kršćane, da ih čuva, zaklanja i brani od zla, bijaše optužen. Priznavajući i neustrašivo ispovidajući Krsta, bijaše do tri puta postavljen na lomaču i kidisan, i tri puta svakovrsnim upitim okušan, eda bi se od Krstove vire odmetnuo.

Ostavši odvažan i postojan u ispovidanju vire Božje i držeći se nje čvrsto kao stanac kamen, bijaše uvaljen u duboku jamu i zasut zemljom i žalom, te tako steče krunu mučeništva i slave vikovite.

Čitali smo do sada više puta, a i više ćemo puta i kroza svu godinu čitati, da se, na priliku, u Rimu svetkuje svetac ovi na Apijskom, oni na Lavikanskom, drugi na Korneljskom putu i tako dalje. Evo zašto: »Kad bi u Rimu koga osudili na smrt, nebi običajno smrtnu osudu izvršili u gradu, nego bi osugjenika izvan grada izveli, na dvi, tri, četiri a i više milja od gradskih vrata, pak bi ga ili do jedne ili do druge ceste pogubili i ondi odmah i ukopali. A ceste se zvale, via Appia, via Lavicana (Lavikana), via Salaria, via Nomentana i tako dalje. Kršćani zatim, kad postadoše gospodari Rima i okolne države, na mnogim pogubištima, sagradiše lipih crkava, kao na priliku onu, koju

dade sagraditi cesar Kostantin veliki na čast svete Agneze divice, na Nomentanskoj cesti, na mistû onomu, u kojemu bijaše odmah po smrti ukopano njezino sveto tilo.

Sveta Teodora.

Carigradska Cesarica.

Istočna crkva, prve nedilje korizme svetkuje **Ortodoksiju,** to jest spomen onoga dana, u kojemu pristade progonstvo štovatelja svetih prilika; i u kojemu bijahu prilike svete puštene kršćanima na bogoljubno poštovanje. Budući spomen onoga dana pridružen sa spomenom života i kriposti svete carigradske cesarice Teodore, žene cesara Teofila, jer je ona stupivši po smrti svoga čovika na upravu carigradskoga cesarstva, ustavila nemilo progonstvo štovatelja svetih prilika, i uzpostavila prilike svete na opće poštovanje, to ćemo evo, da danas, u kratko kažemo koju ob ovoj svetici; premda se svetkuje na 11 veljače, dan njezinoga priminuća.

Progonstvo štovatelja svetih prilika počelo je u Istoku za vladanja cesara Leona Isaurika. On bijaše godine 726 naredbom izrekao, da je poštovanje svetih prilika idološtovstvo; i da su kršćani tako još od vikova upali u poganstvo. Ustadoše odmah da mu protivno dokažu sveti German, carigradski patriarha i sveti Ivan Damašenski; a on poče da ih nemilo proganja. Zaludu mu više puta pisao i papa sveti Grgur drugi: on gonio nemilice po naredbi svojoj, i zato bijaše i prozvan **ikonoklast,** što u hrvatskom jeziku znači **razkidatelj prilikâ,** jerbo Grci prilike *ikone* zovu.

Njegove se naredbe držali i naslidnici njegovi i tako je progonstvo ikonoštovatelja potrajalo više od sto godina. Mnogi sveti misnici i redovnici podniše pod onom ludom zanešenosti neopisivih muka, a mnogi zato i život svoj žrtvovaše. To progonstvo pristade po naredbi svete Teodore.

Rogjena u Paflagoniji početkom devetoga vika, to jest posli godine 800 a prije godine 825, i došavši odmah za mlada u Carigrad, postade poradi lipote i kriposti svojih zaručnica Teofila, sina cesara Mihajla drugoga. Odgojena u dobroti i bogoljupstvu, bijaše baš prava kršćanka. Kad njezin zaručnik, koji je bio takodjer progonitelj svetih prilika,

postade cesarem, sveta Teodora činjaše svašta eda ga od zla odvrati. Ali zlo nepristade nego smrću njegovom, kad Teodora stupi na upravu cesarstva, jer sin njezin Mihajlo treći bijaše još malolitan i nemogaše na vladanje stupiti.

Ona sve prognanike povrati i uzpostavi opet poštovanje svetih prilika.

Poznavala je na patriarhalnu stolicu u Carigradu svetoga Metodija (koji se svetkuje na 14 lipnja), i s njim je neumorno radila za dobro vire, crkve i pravovirnih kršćana. Ona je i Bugarskoga kralja Bolgori-a krstovoj viri privela, i neizmirna dobra za jedinstvo Crkve učinila. Budući uvik kriposno i sveto živila, sveto i mirno s' ovoga svita i priminu na 11 veljače godine 867.

Što se pak tiče svetih prilika, valja znati da se ne štuju od prvih doba kršćanstva. Ali nevalja, kakono Tridentinski Sabor piše, virovati da u prilikama imade božanstvo ili kripost kakva, te da ih zato valja štovati, ili se njima uteći za milost kakovu, niti se valja u prilike pouzdavati, kaono pogani u idole svoje. Poštujući prilike, mi valja po njima da štujemo i častimo one Božje odabranike, koje nam one prikazuju. Grih je dakle, po načelima naše svete vire, i grih smrtni i pomisliti samo, da u prilici može biti kakva kripost ili moć kakova; i takovo mišljenje postane li virom, biva prokleto, jer nije drugo nego pravo idološtovstvo. Kad se klanjamo svetom propeću, kad se klanjamo prilikama Majke Božje i drugih svetaca i svetica, nemojmo da se poklonimo jedino kipu ili slici onoj, misleći da će nam što od onih tvarnih stvarih uzmoženo biti. Klanjajući se propeću, poklonimo se Krstu Isusu, Gospodinu našemu, koji sidi ob desnu Boga Oca; klanjajući se kipima ili slikama Blažene Divice ili drugih svetaca i svetica, poklonimo se onim Svetim Odabranicima, koji prisvetim Trojstvom uživaju vikovitu slavu na nebesima, jer nam oni, a ne prikaze njihove, u istinu mogu pomoći po mogućem odvitovanju svomu prid milim Bogom.

Danas isto, u Rimu krune svetih mučenika Petra Marcijana, Jovina, Tekle (Cekle), Kašjana (Košana) i drugih.

U Pentapolju u Libiji rogjenje svetih mučenika, Teodora biskupa, Ireneja gjakona, Serapiona i Amomonia štioca.

U Sriemu sveti mučenici Montan pop i Maksima, koji za Krstovu viru bijahu u riku utopljeni.

Isto i sveti mučenici Kvadrat, Teodosij, Emanuel i drugih četrdeset.

U Aleksandriji sveti mučenici Eutihij i drugi, kojima za vrime cesara Kostancija, pod Jurjem biskupom Arijanskim, bijahu radi vire katoličanske otsičene glave.

Istoga dana sveti Ludgera, biskup grada Minstera, koji je Saksoncima Evangjelje pripovidao.

U Saragoci u Španjolskoj sveti Braulion biskup i ispovidnik.

U Treviriu sveti Felicij, biskup.

27. Ožujka.

Sveti Rupert, biskup.

Rupert ili Robert od francuskoga kraljevskoga roda, bijaše biskupom u Vormaciji, kad godine 696 po Isusovom porogjenju, budući za svetost njegovu doznao Teodon, Bavarski vojvoda, posla mu svoje poslanike eda ga umole, da u pokrajinu Norika dogje za obučiti narode one u Evangjeoskim istinama. Sveti Rupert posla vojvodi Teodonu najprije nikoliko svetih poslanika, pak onda dogje i on, te pokrsti njega i silu naroda; sagradi mnoge crkve; pak se ukrca i rikom Dunavom pogje do na granicu dolnje Panonije; a zatim dogje u misto zvano Juvava, gdi je bilo mnogo ruševina. Tu se nastani i sagradi lipu crkvu svetom Petru i samostan za redovnike i stanove za misnike. Ondi se malo po malo podiže i sagradi današnji znameniti i lipi grad Solun (Solnograd).

Povrati se onda u otačbinu i dovede sobom dvanaest misnika i čeršu Erentrudu koludricu. Za nju je sagradio manastir posvećen Blaženoj Divici Mariji, u kojemu bijaše ona prva opatica ili starešica. Privevši on sve one narode na put istine, završi svoj sveti život na 27 ožujka, na dan prislavnoga Uskrsnuća Gospodinova godine 718 odredivši prije smrti sebi naslidnika.

U Solunu ili Solnogradu, gdi se njegovo sveto tilo nalazi, osobitim ga načinom slave na 25 rujna. Sveti je Rupert ili Robert Apoštol Bavarske i gornjih pokrajina Austro-Ugarske Države.

Danas isto, u Drisipari u Traciji sveti Aleksander vojnik, komu bijaše otsičena glava pod cesarem Maksimijanom, pokle se je mnogo borio za Krsta i mnoga čudesa učinio: — i sveti Filetej senator, Lidia žena njegova, Macedon i Teorepid sinovi njegovi: isto i Anfilok poglavica vojske, i Kronid nadstojnik tamnicâ, koji bijahu pogubljeni poradi ispovidanja Krsta.

U Perziji sveti mučenici Zanita, Lazar, Marota, Narset i drugih pet, koji bijahu pod Saporom, Persijanskim kraljem priokrutno pogubljeni, te stekoše krunu mučeništva.

U Egiptu sveti Ivan pustinjak, čovik od velike svetosti, koji obdaren kripošću i milostim Božjima, bijaše pun proročanskoga duha, te je cesaru Teodosiju prorekao, da će pobiditi i nadvladati Tirjane Maksima i Eugenija, kako se je to zatim u istinu i dogodilo.

28. Ožujka.

Sveti Guntran, kralj Franaka.

Sveti Guntran bijaše sin Klotarija, prvoga kralja Francuskoga, a praunuk Klodoveja prvoga i svete Klotilde. On je šestoga vika u Francuskoj kraljevao svom mudrosti, pravednosti i neizmirnom dobrotom. U ono teško doba, kad su Franki još uvik divlji bili, kad su još uvik ponajviše okrutnosti i ubojstva ljubili, bijaše vrlo mučno s' njima blagostivo postupati. Ali ipak, sveti Guntran, obuzet i opojen vas evangjeoskim duhom, znadijaše sa svojim podanicima tako blagostivo, tako dobro upravljati i vladati, da se u istinu on može nazvati pravim izgledom kršćanskoga vladara.

Jedne godine bijaše zavladala nemila kuga i u njegovim pokrajinama, a on sam pomagaše bolesnike i nevoljnike: svakomu bijaše pravi angjeo utišitelj. Nastojaše pak da molitvom i pokorom utiša srdžbu Božju.

Bijaše i veliki zaštitnik nepravedno progonjenih i potištenih; ter kad bi samo doznao, da tko nepravdu podnosi, odmah bi nastojao, da mu pomogne.

On je i mnoge crkve sagradio a mnoge pak obilno nadario. Budući sveto živio, sveto i priminu u Gospodinu na 28 ožujka godine 593 u gradu Šalonsu (Chalons), i bi ondi sahranjen u crkvi svetoga Marčela, koju on bijaše sagradio.

Danas isto, svetkuje se u Česareji u Palestini rogjenje svetih mučenika Priska, Malka i Aleksandra, koji za progonstva Valerijana pribivahu na malenom dobru blizu onoga grada; i budući upoznali da bi u njemu mogli steći prislavnu krunu mučeništva, opojeni božanskom kriposti i obuzeti ljubavlju za virom, odoše i sami se sucu prikazaše, pa ga ukoriše, što je nesmiljeno okrutan bio nad kršćanskom krvi. Zato, bijahu odmah bačeni prid divlju zvirad te zadobiše tako slavu vikovitu.

U Tarsu u Ciliciji sveti mučenici Kastor i Dorotej.

U Africi sveti mučenici Rogat, Sakcesij i drugih šestnaest.

U Rimu sveti Sisto treći, papa i ispovidnik. *Kad je papa sveti Čelestin, na 26 srpnja 432 s' ovoga svita priminuo, bijaše mu za naslidnika izabran i posvećen sveti Sisto treći ovim imenom, a rogjeni Rimljanin. Budući izgledno i sveto crkvom upravljao jedno osam godina, sveto s' ovoga svita priminu miseca kolovoza 440, a bijaše mu za naslidnika izabran i posvećen nadgjakon njegov, sveti Leon Veliki.* Sveti Čelestin svetkuje se na 6 a sveti Leon na 11 travnja.

U Norciji sveti Sperancij, opat, čovik izgledni i zamirljive ustrpljivosti. Kad je priminuo, redovnici njegovi svi vidiše, kako je duh njegov poletio u nebesa, u prilici golubice.

29. Ožujka.

Sveti Jona i Birh-Isus

Mučenici.

Godine 327 po Isusovom porogjenju a osamnaeste svoga vladanja, Sapor kralj Perzijanski stade rušiti crkve i oltare, paliti manastire i nemilo proganjati sve kršćane u kraljestvu svome. Koji god nehtijaše prinositi žrtve suncu, ognju i vodi, bijaše podvržen nemilim mukama.

U gradu Beth-Asa bijahu dva kriposna brata. Jedan se zvao Jona a drugi Birh-Isus, to jest Blago-slovljen Isus. Kad oni doznaše da kršćane muče poradi vïre, opojeni vrućom ljubavi za evangjeoskim istinama, odlučiše poći u grad Ubaham. Došavši tamo nagjoše mnogo kršćana utamničenih, pogjoše k' njima, pak stadoše da ih besidom, srdačnosti svojom hrabre. U istinu svi lipo ispovidiše Krsta bez ikakvoga straha, a niki poradi ispovidanja svoga stekoše i krunu mučeništva. Kad sudac dozna, da ona dva brata nagovarahu kršćane, dade ih prida se dovesti, poče najprije u lipe nagovarati ih, da se suncu, ognju i vodi poklone. Ali oni virujući jedino u Boga Gospodina Stvoritelja neba i zemlje i svake stvari, nehtidoše se podnipošto pokloniti. Zato bijahu odiljeni jedan od drugoga, pak napose okušani, misleć da bi ih na osamu mogli lakše obmamiti i na svoju privesti. Ali zaludu, jer oni hrabro i najvećim junaštvom podniše sve najokrutnije muke. Napokon svetoga Jonu izsikoše svega na sitne komade, te ulomke tila njegova baciše u jednu praznu čatrnju; a Birh-Isusa pak, izmučiše priokrutno i zališe ga vrilom paklinom pomišanom sumporom. Na taj se način odili od ovoga svita i duša njegova poleti u nebesa na uživanje blaženstva za pravedne pripravljenih.

Niki stari njihov prijatelj iskupio je njihova tilesa, pak ih je pristojno sahranio.

Sveti Eustasij, opat.

Još za mladih godina okani se svita, i pogje u samostan u Luksenu, u kojemu onda bijaše opat ili starešina sveti Kolumban.

Po njegovoj smrti bijaše on na njegovo misto izabran. Imagjaše pod upravom svojom više od šest stotina redovnikâ.

On je velikom koristi pripovidao sveto Evangjelje u Bavarskoj i u Franačkoj kneževini. Pripovidanjim svojim učinio je neizmirna dobra, a navlastito pak izgledom svojim, to jest, pokornim, bogoljubnim i svetim životom. Priminu sveto s' ovoga svita godine 625 i priseli se u vikovitost, da živi u zboru Gospodinovih odabranika.

Isto. danas, u Eliopolju do Libanske gore bijaše pod cesarom Julijanom odmetnikom mučen i pogubljen sveti Ćiril gjakon; kojemu pogani razparaše drob, izčupaše jetru ili crnu džigaricu, pak ju kano zviri proždriše.

U Nikomediji muka svetih mučenika Pastora, Viktorina i drugova.

U Africi sveti ispovidnici Armogast knez, Maskula, Arhimim i Satur nadstojnik nad kraljevskim dvorom, koji pod progonstvom Vandala, za vladanja arijanskoga kralja Genzerika, pritrpiše i podniše za ispovidanje katoličanskih istina neopisivih uvrida i teških muka, ter napokon borbu, koju slavno započeše, još slavnije mučeništvom dospiše.

U Asti-u sveti Sekund (Družko) mučenik.

30. Ožujka.

Sveti Ivan Klimak.

On se je po svoj prilici rodio u Palestini početkom šestoga vika, i proživio je svoje mlade godine nedaleko od manastira na gori Sinaskoj. Bijaše vrlo učen u svitovnim znanostima. Bilo mu šestnaest godina, kad je okanivši se svita, ušao u manastir; a dvadeset kad je učinio svečane zavite. Učiteljem u samostanskim ili redovničkim zakonima i pravilima bijaše mu niki sveti starac imenom Martirij. Ali Ivanu bijaše najmilije pokorno, samotno življenje. Zato po smrti svetoga starca, ode iz manastira i pogje u dno Sinaja. Našavši tu jednu samotnu čelju, ugje u nju i poče u njoj živiti u bogoljupstvu i pokori. Čelja njegova bijaše jedno osam milja daleko od crkve, u koju po običaju istočnih pustinjaka, igjaše svake subote i svake nedilje, da se Bogu moli i da svetu pričest primi. U ostalom prošao bi dneve svoje moleći, razmišljajući i radeći rukama svojim. Običajan bijaše jisti svega, što bi mu god redovnički zakoni dopuštali a uvik po malo, te tako je krotio proždrlost jidući malo, a izpraznost i taštinu jidući svašta.

Običavaše pak čitati i učiti pisma svetih otaca a navlastito svetoga Grgura Nazianskoga, svetoga Vasilija (Basilija), Kašjana i svetoga Nila.

Sveti Ivan želio je da u samoći, u skromnosti živi. Za njegovu svetost doznade se na daleko, pak eto počeše ostali redovnici k' njemu iz okoline prilaziti, moleći ga da bi ih poučio i upravio u putu kriposti i kršćanske savršenosti. On bijaše svima naučitelj, uvik pokoran, uvik dobar, uvik umiljat. Zato ga umoliše da svima starešina bude. On napokon pristade na njihova umoljavanja, vrati se na goru Sinajsku i dade se u manastiru onomu kao starešina a u ista doba kao prvi na strogo izvršavanje redovničkih dužnostih. Bilo mu onda jedno sedamdeset i pet godina, a bijaše ih u samoći priko četrdeset proživio.

U to dogje k' njemu Ivan opat samostana Rašte, mista blizu crvenoga mora, koje bijaše jedno desetak milja daleko od Sinajske gore, i zamoli ga u ime svoje i u ime ostale braće redovnikâ, da im složi i napiše pravilnik i red za njegovu braću redovnike. Sveti Ivan Klimak u duhu pokore i poslušnosti, složi i napiše jedno dilo, koje bijaše u dva dila razdiljeno. Prvi je dio nazvao **Listve** ili **Stubice Raja** ili za u Raj. Po tom se nazva **Klimak** ili **Listvenjak.** Na tim listvama imade trideset stubica, na uspomenuće onih trideset godina, što je Isukrst proživio u podpunoj skromnosti. Čovik staje na prvu stubicu kad se odriče svita, pak postepeno uzlazi, uzlazi dok napokon na tridesetoj stubici dolazi do najvećega pokoja blaženstva duše. Drugi je dio **Knjiga** ili **Poslanica** onom Starešini, koji ga bijaše za sastavljenje pravilnika umolio. U njoj su navedena pravila, po kojima se sa redovnicima i samostanicima dobro i korisno upravlja.

Na 1 rujna godine 600 papa sveti Grgur veliki pisao je svetom Ivanu Klimentu i priporučio se je njegovim Bogu prijatnim molitvama; a u ista mu je doba poslao i petnaest postelja sa svom potribitom opremom, za zaklonište staracâ, koje bijaše niki Isaurjanin zametnuo na gori Sinajskoj.

Upravljajući niko vrime Sinajskim manastirom, imenova sebi zaminika, pak se povrati u svoju samoću, te ondi u pridubokoj starosti završi svoje zvanje na ovom svitu, i pogjena oni za uživati Gospodina svoga za uvike.

Danas isto, u Rimu svetkuje se na Apijskom putu muka blaženoga Kvirina tribuna. Njega i svu obitelj bijaše Krstovoj viri priveo papa sveti Aleksander, dok u njega utamničen stajaše. Pod vladanjem cesara Adrijana bijaše optužen i pridan sucu Aurelijanu. Ispovidajući postojano Krsta izmučiše ga lomačom; otsikoše mu onda ruke i noge, a napokon i glavu, te tako završi slavno mučeništvo svoje.

U Saluniću rogjenje svetih mučenika Dujma, Viktora i drugova.

U Carigradu uspomenuće primnogih svetih mučenika katoličanske crkve, koji za vrime Kostancija cesara, bijahu po krivovircu Macedoniju ponajprije mučeni na mnogo priokrutnih načina, a onda napokon nemilo pogubljeni. Megju ostalim mukama dade ženama kršćanskim iztrgnuti dojke, utiskujući ih pod zaklopim sanduká, pak onda rane sažeći zažarenim gvožgjem.

U Kaštilu Senlisu sahrana svetoga Regola, biskupa Arliskoga.

U Orleansu u Francuskoj sveti Pastor, biskup.

U Sirakuzi sveti Zosim biskup i ispovidnik.

U Akvinu sveti Klinij, ispovidnik.

U Fulginju blažena Angjelika, udovica pokornica trećega reda svetoga Frančiska. Njezino je žiće opisano na 24 ovoga miseca.

31. Ožujka.

Sveti Amoš, prorok.

Svetkuje se danas u Tekui u Palestini spomen svetoga Amoša, proroka od staroga zavita. On po Božjemu nadahnuću nastojaše da puk Israelski privede na put istine, i da ga od zla odvrati. Ali se zato zamiri svećeniku Amariji, koji ga poče nemilo proganjati; i napokon Ozija, sin ovoga, dogje, navali na njega i poče ga jednim kolcem tako nemilice biti, da je malo zatim od priteških udaraca i priminuo.

Njegovo tilo bijaše sahranjeno u grobu njegovih otaca.

Blaženi Amedej
Savojski vojvoda.

Rogjen u Tononu na prvi veljače godine 1435, bijaše odmah od ditinstva uzdignut u dobroti i pobožnosti. Ojačav u tilu, ojača i u duhu, te bijaše izgled kršćanskih kriposti. Svaku molitvom počimaše, slušaše svaki dan svetu misu, čuvaše se griha i napasti, a pomagaše kao pravi angjeo nevoljne i siromahe.

Oženi se sa dobrom, plemenitom i bogoljubnom Jolandom, sestrom Vikoslava jedanaestoga, kralja Francuskoga. Svemogući Bog blagoslovi njihovo združenje, jer bijahu oba izgled kršćanskih kriposti, a navlastito pak Amedej, koji po običaju svomu, već od ditinstva obljubljenom, pohagjaše nemoćnike, da ih utiši svojom milom i kripkom besidom i svojom blagodarnom pomoći; te udilivaše oberučke siromasima i ubozima. Nastojaše na svemoguće načine, da podanike svoje od zla odvrati i da ih na put istine i kriposti privede. U svemu pravedan, bijaše najveći dušmanin svake nepravednosti; a nemogaše pak nikako trpiti ni podniti sramotne klevetnike i huljitelje prisvetoga imena Gospodinova.

Opdaren pak milošću Božjom, bijaše svojim podanicima na utišenje i nebeski blagoslov.

Još u cvitu života, obuze ga teška i nemila bolest, koju on kršćanskom ustrpljivosti podnese; pak od nje i priminu s' ovog svita na 31 ožujka 1572 u trideset i sedmoj godini svetoga svoga života, primivši sva poslidnja odrišenja i pomazanja. Njegovo tilo bijaše po želji njegovoj sahranjeno u crkvi svetoga Eusebija, pod stubicama velikoga oltara.

Sveti otac papa Inocencij jedanaesti dopustio je, da u svim biskupijama Savojske vojvodine, bude svetkovan osobitim obredom.

Ovi blaženik nije spomenut u Rimskom Martirologiju, ali se žiće njegovo nalazi u velikom dilu opata Rohrbachera, iz kojega bijaše crpljeno ovo, što je ovdi o njemu spomenuto.

Isto je danas, u Africi uspomenuće svetih mučenika Teodula, Anesija, Felicija, Kornelija i drugova.

U Perziji sveti Venjamin (Benjamin) gjakon, koji, jer je nepristano pripovidao rič Božju, bijaše pod kraljem Isdegerdom, izboden pod noktim prioštrim trstikama, te mu sa trnastim i šiljastim kolcem probiše drob, i tako završi mučeništvo.

U Rimu sveta Balbina, divica, kćer blaženoga Kvirina, mučenika, *koji se jučer svetkovaše*. Svetu Balbinu bijaše kao i oca i sve druge njezine rogjake priveo krstovoj viri sveti Aleksander, papa, dok bijaše u zatvoru. Budući ona završila sritno svoj vik na zemlji, bijaše po svetom priminuću sahranjena na Apijskom putu, do svetoga oca svoga.

TRAVANJ

Od pomičnih svetkovina ovoga misеca, dolazi običajno, premda ne svake godine, Prislavno Uskrsnuće Gospodina našega Isukrsta, a ponajviše i Velika Nedilja.

Ovi je misec, po svetkovinama nepomičnim posvećen Svetom Marku Evangjelištaru i svetom Jurju mučeniku.

1. Travnja.

Sveti Hugon, biskup.

Sveti Hugon, rogjen godine 1053 u Kaštelnovom, mistu biskupije grada Valencije u Francuskoj od poštenih i bogoljubnih roditelja, ukaza se odmah od ditinstva pravim odabranikom Gospodinovim. Kad dovrši nauke, pogje u redovnike.

Sveti otac papa Grgur sedmi godine 1078 bijaše poslao u Francusku jednoga biskupa punomoćnika svoga, da uredi redovničke i crkvene odnošaje, jer je u ono doba puno nereda bilo.

Taj papinski punomoćnik, poznavajući Hugona, koji onda bijaše kanonikom u gradu Valenciji, uze ga sobom za pomoćnika u svom teškom poslu. I u istinu mnogo mu je valjao i koristio sveti Hugon.

Godine 1080 ostavši prazna biskupska stolica u gradu Grenoble, bijaše izabran Hugon na ono misto i u Rimu od istoga svetoga oca pape posvećen.

Kad dogje u svoju biskupiju, nagje u njoj sve izopačeno: pokvareni i podmitljivi misnici i starešine; a puk neuk, prost i hud.

Poče tada apoštolskom revnosti, da svaku na pravi put navede. Budući baš upravo malo postigao, odreče se biskupske

časti i oblasti i pogje u jedan samostan, da živi u miru, pokori i bogoljupstvu. Doznavši to sveti otac papa Grgur, naredi mu, da se odmah na svoje misto povrati.

On posluša papinsku zapovid i povrati se u Grenoble, ali se zato neostavi samostanskoga načina življenja.

Oko godine 1084 dogje k' njemu sveti Brunon sa šest drugovâ, da utemelje redovničku zadrugu. On ih povede u pustinju Kartusij (Ćertozu), te ondi sagradiše manastir, koji još dan danas opstoji. On je često onaj manastir pohagjao, i bio pravi izgled umišljenosti, krotkosti i bogoljupstva.

Sveti Hugon zamolio je mnogo puta svetu Stolicu, da bi ga od biskupovanja oslobodila; ali zaludu, jer onako vridna pastira nije bilo lako otpustiti, nit lako nadomistiti.

Kad li napokon od teškog truda, od starosti i nemoći smrtno oboli. U bolesti nastojahu oko njega redovnici samostana Kale, kojega on bijaše utemeljio.

Ovi sveti biskup, izgledni misnik i redovnik i pravi dobrotvor i branitelj svojih virnika i svete crkve, priminu s' ovoga svita na 1 travnja 1132 a bijaše posvećen od svetoga oca pape Inocencija drugoga.

Sveti Brunon pak svetkuje se na šest listopada.

Danas je isto u Rimu, muka svete Teodore, sestre prisvitloga mučenika Ermeta, koja pod cesarem Adrijanom bijaše mučena po naredbi suca Aurelijana, te sahranjena do brata na Salarijskom putu, blizu grada.

Istoga dana sveti Venancij, biskup i mučenik.

U Egiptu sveti mučenici, Viktor i Stipan.

U Jermenskoj sveti mučenici, Kvintijan i Irenej.

U Carigradu sveti Makarij, ispovidnik, koji je pod cesarem Leonom, za obranu svetih prilika, u progonstvu život završio.

U Amiensu sveti Valerik, opat, svitao i po čudesima, što se na njegovom grobu dogodiše.

2. Travnja.

Sveti Frančisko od Paole.

U pokrajini Kalabriji u Talijanskoj, u malenom gradu Paola življaše niki čovik imenom Martolit. Budući više godina oženjen a neimajući poroda, pogje sa ženom u crkvu, i oba se pomoliše Bogu i svetom Frani, eda bi se porodom mogli obradovati, te učiniše zavit, da će dite, ako im se rodi, Bogu posvetiti.

Njihove molbe bijahu uslišane, jer im se oko godine 1416 rodi sinčić, kojemu, po zavitu, nadinuše ime Frančisko ili Frane.

Od Boga isprošen, njegov i bijaše odmah od ditinstva: dobar, umiljat, bogoljuban, pravi Gospodinov odabranik.

Kad mu bilo trinaest godina, dade ga otac u franjevački manastir, u malenom gradu svetoga Marka. U onomu manastiru naučio je početke znanosti i počeo je ono ponizno i pokorno življenje, kojega se je sve do smrti držao.

Po za dvi godine ode sa svojim roditeljima zavitno u Asizi i u Rim. Vrativši se, ode privoljenjem svojih roditelja u jedno samotno misto nedaleko od grada Paole. Ondi je šest godina živio u najstrožijoj pokori i u nebeskom razmišljanju.

Doznavši se za njegovo sveto življenje, pristupiše k' njemu najprije dva pokornika, a onda sve to više pokornika; te godine 1454, dopuštenjem biskupskim, započe gragju crkve i manastira blizu onoga mista.

U Redu svomu, koji bijaše odobren godine 1474 od svetoga oca Pape Siksta četvrtoga, uvede sveti Frančisko najveću poniznost i najoštriju pokoru. On i redovnici njegovi držaše i nazivaše sebe *minimi* ili *najmanji*. Ruho im bijaše prosto, a uvik bosonogi; postili bi pak po svu godinu, da izgledom, bolje nego li ričju, ukažu kršćanima, koliko je potribito i korisno postiti barem priko svete Korizme.

Frančisko bijaše i proročanskim duhom obdaren. On je prorekao osvojenje grada Carigrada i grada Taranta na otoku Siciliji, iz kojega pak Turci po za godinu dana bijahu prognani.

Čudesima hotijaše Gospodin ukazati svetost svoga odabranika. Njegov nećak, koji već bijaše priminuo, po njegovim molbama oživi. Po naredbi svetoga oca pape Sista četvrtoga, ode u Francusku u kralja Ljudevita jedanaestoga, koji ga živo željaše. Došavši k' njemu, navede ga na put skrušenja. U njegovom naručju je Ljudevit sveto priminuo godine 1483.

On je htio povratiti se u Italiju, ali ga Karlo osmi, Ljudevitov naslidnik, nehtijaše nikako pustiti; nego mu u mistu nazvanom Mortila, sagradi lip manastir, u kojemu je i završio svoj sveti život na 2 travnja 1508. Bijaše proglašen svetim od svetoga oca pape Leona desetoga.

Sveti Frančisko od Paole utemeljio je Red *Minima* ili *Najmanje Brače.*

Danas isto svetkuju se ili spominju:

U Česareji u Palestini rogjenje svetoga Anfiana, mučenika. Ukorivši on jednom prefekta Urbana, što je idolima žrtve prinosio, bijaše pod progonstvom galerija Maksimiljana nemilo izkidisan. Onda mu sažgaše noge umotane lanom umočenim u ulje, utopiše ga tada u more, te tako završi svoj život, zasluživši slavu vikovitu.

Ondi isto muka svete Teodosije, divice iz grada Tira. Ona je pod istim progonstvom javno pozdravila svete ispovidnike, koji stajahu prid sudištem, zamolivši ih, da se nje spomenu, kad dogju prid Gospodina. Zato je vojnici uhvatiše i dovedoše prid prisidnika Urbana. Po njegovoj zapovidi, izkidaše joj bedra i dojke, te ju utopiše u more.

U Lionu sveti Nićecij, biskup i ispovidnik.

U Komu sveti Abondij, biskup i ispovidnik.

U Langresu u Francuskoj sveti Urban, biskup.

U Palestini sahrana svete Marije Egipatske, rečene grišnice. *Njezin je život opisan na 9 ovoga.*

3. Travnja.

Sveti Rihard, biskup.

U oca Riharda i matere imenom Alice iz grada Wie, jedno četiri milje daleko od grada Worćestera, bijaše sveti Rihard, drugorogjeni sin. Odmah se od ditinstva ukaza ponešen za božanskim stvarima. Više je za molitvu mario, nego li za ditinske igračke.

Za mladih godina pogje u Pariz na nauke, gdi je baš siromašno živio: kruha i vode, a samo od sveca jio je štogod smoka. On je ipak miran bio, te se priporučivao Bogu svomu podnašajući ustrpljivo svaku. Kad se u naucima usavršio, vratio se u Englesku, te bijaše proglašen doktorom filozofije u Oksfordu.

Ode zatim u Italiju, da u Bolonji uči crkveno pravo. Kada se je u toj znanosti usavršio, vrati se u domovinu, te postade najprije kančelirom sveučilišta u Oksfordu; zatim ga sveti Edmundo imenova kančelirom stolne crkve u Kantorbery. Po smrti svetoga Edmunda, pogje u Orleans, da kod Dominikanaca uči bogoslovje. Naučivši bogoslovje, zaredi se u misnike.

Godine 1244 imenovaše ga biskupom grada Kišester. Kralju Henriku trećemu ne bilo to po ćudi, jer je za ono misto bio odredio drugoga, ali sveti otac papa Inocencij četvrti, posveti njega, jer je poznavao vrlo dobro svetost njegovu; a kralju je naredio pod pritnju proklestva, da mu pridade odmah sva biskupska dobra.

Postavši biskupom, zauzme se apoštolskom ljubavi okolo upravljanja svoje biskupije. On bi pohagjao i tišio bolesnike, pomagao uboge i nevoljnike, kopao mrtve i u svemu i po svemu dilima ukazivao, koje li su poglavite dužnosti pravoga kršćanina. Kako je on obdržavao Isusov zakon, tako je hotio, da se svi misnici strogo drže svojih dužnosti. Nebi doisto oprostio onomu, koji bi privrjdio zakone svoga misništva.

Ljudevit, kralj francuski, bijaše se podigao svojom vojskom, da od nevirnika oslobodi svete zemlje. — Onda sveti otac papa Inocencij četvrti, naredi svetomu Rihardu, da

pripovida za podignuti puk u križarski rat. On poče pripovidati najprije u svomu gradu, pak pripovidajući od mista do mista, dogje u i grad Kantorbery a odanle u grad Duvres. Ondi je posvetivši crkvu svetoga Edmunda, obolio, i na 3 travnja godine 1253 u pedeset i šestoj godini života a devetoj biskupovanja, sveto svoj život završio. Budući Gospodin Bog priznao službenika svoga i po smrti mnogobrojnim čudesima, bijaše godine 1262 svetim proglašen od svetoga oca pape Urbana četvrtoga.

Isto danas svetkuju se ili spominju:

U Termini u Siciliji sveti Pankracij, biskup, koji je mučeništvom i krvlju zapečatio Evangjelje, što je ondi pripovidao po naredbi svetoga Petra Apoštola.

U Tomiu u Skitskoj, rogjenje svetih mučenika Evagrija i Beninja.

U Solunu muka svetih divica, Agapije i Hionije pod cesarem Dioklecijanom, koje nehtijući zanikati Krsta, bijahu najprije iznemožene teškom tamnicom, pak onda bačene u vatru. Ostavši neozlegjene od plamena, moleći se Bogu ispustiše svoj duh.

U Tiru sveti Ulpijan, mučenik, koji za progonstva Galerija Maksimijana bijaše ušiven u kožnatoj vrići ujedno sa jednim psetom i zmijom te u more utopljen.

U manastiru Medicija u Istoku sveti Niketa, opat, koji pod Leonom Jermenskim mnogo pritrpi radi poštovanja svetih prilika.

U Engleskoj sveta Bugundofora, opatica i divica.

U Palermu sveti Benedikt iz svetoga Filadelfa, ispovidnik a po tamnosti tila Crnac prozvan, reda manje braće, koji svitao po čudesima i kripostima usnu u Gospodinu na četiri travnja. Bijaše proglašen svetim od svetoga oca pape Pia sedmoga.

4. Travnja.

Sveti Isidor, nadbiskup.

Sveti Isidor bijaše brat svetoga Leandra, koji se svetkuje na 27 veljače, i svete Florentine. On je svetoga Leandra pomagao u pokrštivanju Visigotâ. Budući sveti Leandro

umrao (*na 27 veljače godine 596*) bijaše on posvećen za nadbiskupa grada Sevile.

Svet u duši svojoj, pravi odabranik gospodinov, upravljaše nadbiskupijom u duhu apoštolskom.

Bijaše krotak, ponizan, milostiv, bogoljuban a uz to i vrlo naučan. On je bio duša svih crkvenih sabora, koji su se za njegovih vrimena držali u Španjolskoj.

On je crkvu osvitlao i mnogim pismenim dilima, megju kojima je poglavito ono nazvano: »*Počela i etimologije*«. To je dilo pravi ukaz svega onoga, što se je u sedmom viku znalo. Napisao je pak i povisnicu od početa svita do njegovih vrimena; povisnicu posebnu Gotâ, Vandalâ i Švedâ; živote svetacâ i mnoga druga znanstvena i ćudoredna dila.

Kad je po Božjemu dopuštenju upoznao, da mu se zadnji čas približava, stade megju uboge diliti svoje. Za punih šest misecih, bijaše vrva siromaha prid njegovim vratima.

Malo prije smrti pozove k' sebi dva biskupa, da se javno ispovidi, pak da mu odrišenje udile. Dade se poniti u crkveni kor i ondi svih za oproštenje umoli, primi odrišenje i svetu pričest, te vraćen u dom svoj, priminu sveto četvrti dan zatim, i to na 4 travnja 636.

Njegovo je sveto tilo u Lionu, u Španjolskoj, u crkvi svetoga Ivana Krstitelja.

Od svete obitelji njegove svetkuje crkva na 27 veljače njegovog brata svetoga Leandera, biskupa, a na 20 lipnja sestru mu Florentinu, divicu. Znade se, da je Gospodinov odabranik bio i drugi mu brat, blaženi Fulgencij, biskup grada Kartagene.

Isto danas svetkuju se ili spominju:

U Solunu sveti mučenici Agatopodij, gjakon i Teodul. štioc, koji pod cesarem Maksimijanom i prisidnikom Faustinom, poradi ispovidanja Krstove vire, bijahu kamenom o vrat vezanim utopljeni u more.

U Milanu sahrana svetoga Ambrosija, biskupa i ispovidnika, koji je slavan ne samo po naučenosti i čudesima, da li i po nastojanju svomu, po kojemu se je za vrime arijanske opakosti, mal da ne sva Italija povratila na viru katoličansku.

U Carigradu sveti Platon, koludar. On se je puno godina hrabro borio protiva krivovircima, koji su svete prilike uništavali.

U Palestini sveti Zosim, pustinjak, koji je učinio sprovod svetoj Mariji Egipatskoj.

5. Travnja.

Sveti Vincencij Ferreri.

Sveti je Vincencij jedan od velikih apoštola naše svete vire, koji ostaviše vikovitu uspomenu ne samo u svetom življenju, da li i u neizbrojnim svetim svojim dilima.

Učen, neumoran, bijaše jedan od najvećih pripovidalaca evangjeoskih istina. Na hiljade je nevirnika obratio, na hiljade odmetnikâ i grišnikâ upokorio i na pravi put naveo. Beside su njegove bile obuzete nebeskom ljubavi a govor njegov obasut rajskom svitlosti.

Rodi se u Španiji u gradu Valenci godine 1357. U dominikanski red ugje godine 1374, a priminu u Bretaniji u gradu Vannesu godine 1419 u tilu oslabljen od privelikog truda i napora.

Bijaše baš pravo čudo: dobar, veleuman, pravi slidbenik našega Spasitelja, a mislijaše ipak u mudrosti i poniznosti svojoj, da nije drugo nego sami smrad, dohodeći od griha i pokvarenosti, i gledaše zato, da se u pokori i poniznosti sve to više usavrši.

Svaki je svìt njegov pravi biser. O učenju veli: Nauka mori pamet i prisušiva srce; odmorimo se prid Isusovim nogama i oživiti će u nami svaka i obnovit će se u nami kripost i snaga. Hoćemo li da korisno učimo, utecimo se Svemogućemu, svraćajmo pamet našu na Spasitelja našega Isusa. Tko u molitvi uči, pravo i nauči.

On se po regjenju bijaše posvetio pripovidanju. Pripovidi njegove nisu drugo bile, nego plodonosno sime, koje bi on u viri, ufanju i ljubavi sijao. Pokornim, poniznim, dobrim i bogoljubnim svojim životom, potvrgjivaše istinitost svojih

riči. Gospodin Bóg potvrgjivaše čudesima odabranstvo njegovo. Mnogi i mnogi na molbe njegove ostadoše zdravi od neizličivih bolesti.

Zato, kad bi se saznalo, da on u koji grad dolazi, malo i veliko, siromašno i bogato, mlado i staro, svi bi mu u susret išli, da se što prije okripe njegovim svetim besidama, koje bijahu pravo vrilo duhovnoga života. Sveti Vincencij, priminuvši, kako bijaše prorekao, na 5 travnja 1419, bijaše godine 1455 svetim proglašen od svetoga oca pape Kalista trećega.

Isto danas u Solunu sveta Irena, divica, koja budući usuproć proglasu cesara Dioklecijana sakrila pisma i svete knjige, bijaše bačena u tamnicu te strilom pribodena i sažgana po naredbi prisidnika Dulčecija, pod kojim bijahu prije muku podnile i njezine sestre, Agapija i Hionija *(koje se svetkuju na tri oroga.)*

Na Metelinskom otoku muka pet svetih mučenika.

Istoga dana sveti Zenon, mučenik, kojega sadrta namazaše paklinom, te baciše u vatru.

U Africi muka svetih mučenika, koji za progonstva Genserika, arijanskoga kralja, bijahu u crkvi pogubljeni na dan Uskrsa; megju kojima štioc, kad na pripovidaonici pivaše Alleluja, bijaše ustriljen u grlo.

6. Travnja.

Sveti Celestin prvi, papa.

Na 11 rujna godine 422 bijaše sveti Celestin izabran za papu na misto pokojnoga svetoga Bonifacija prvoga. On bijaše rodom Rimljanin, čovik učen i pobožan, neumoran u obrani crkvenih prava a neustrašiv u pripovidanju evangjeoskih istina, kojih se je uvik izgledno držao. Zato se je sveti Augustin baš od srca radovao njegovom izboru, jer je znao, da je kršćanstvo u njemu steklo pravoga apoštolskoga pastira.

U ono vrime carigradski patriarha imenom Nestorij, bijaše počeo sijati niko krivovirno sime. On je naime tvrdio,

da su u Isusa Krsta bila dva sobstva, to jest, sobstvo božansko i sobstvo čovičansko; dočim nas sveta vira uči, da su u Isusa Krsta dvi naravi, ali da je sobstvo jedno, to jest božansko. Sveti Celestin, da stane odmah krivovirstvu na put, sazva crkveni sabor, koji se sakupi u gradu Efesu. Na onomu saboru bijaše Nestorij osugjen i dignut sa svoje stolice, a na misto njegovo bijaše posvećen pravovirni Maksimijan.

Sveti Celestin upravljao je mudro i sveto za deset godina crkvom kršćanskom. Priminuo je miseca srpnja godine 432. Bijaše mu za naslidnika izabran sveti Sisto treći, *koji se svetkuje na 28 ožujka.*

Isto danas svetkuju se ili spominju:

U Rimu rogjenje blaženoga Sista, pape i mučenika, koji je upravljao crkvom za vrime cesara Adrijana, pak pod Antoninom blagostivim. Da zadobije Krsta, podnese dobrovoljno vrimenitu smrt.

U Makedoniji sveti mučenici Timotej i Diogenes.

U Perziji sto i dvadeset svetih mučenika.

U Askaloni muka svetoga Platonida i drugih dvajuh svetih mučenika.

U Kartagu sveti Marčelin, mučenik, kojega krivovirci pogubiše, jer je branio viru katoličansku.

U Irskoj sveti Celsij, biskup. On je u biskupstvu pridhodnik blaženoga Malahije, *koji se svetkuje na tri studenoga.*

U Danskoj sveti Vilim (Vilhelm) opat, svitao po životu i čudesima.

7. Travnja.

Sveti Kaliope, mučenik.

Sveti Kaliope rodi se od plemenite senatorske obitelji dospitkom trećega vika u gradu Pergi u Maloj Aziji. Nahodeći se u gradu Pompejopolju i nehtijući se idolima pokloniti, nego neustrašivo ispovidati Krstovu viru, bijaše po naredbi prefekta Maksimijana nemilo mučen, pak onda, i baš upravo na veliki četvrtak godine 304 strmoglavce na

križ propet. Tako steče krunu mučeništva i vikovitoga blaženstva.

Njegovo je sveto tilo sahranila njegova mater Teoklija, žena sveta i prava kršćanska. Malo zatim i ona je priminula, te je bila sahranjena do sina svoga.

Isto danas svetkuju se ili spominju:

U Africi rogjenje svetih mučenika Epifanija, biskupa, Donata, Rufina i drugih trinaest.

U Sinopim u Pontu dvista svetih mučenika.

U Nikomediji sveti Ćirijak i drugih deset mučenika.

U Aleksandriji sveti Peleusij, pop i mučenik.

U Rimu sveti Egesip, koji malo posli svetih Apoštola, dogje u Rim u pape svetoga Anikete i ostade do Eleukterija. Napisao je povisnicu crkvenih dila od muke Gospodinove do njegovih vrimena, slogom prostim i jednostavnim, hotijući da i način pisanja bude ogled života onih, koje on slidijaše.

U Veroni sveti Saturnin, biskup i ispovidnik.

U Siriji sveti Afrate, pustinjak, koji je za vrime Valenta, kripošću čudesa obranio katoličansku viru od krivovirnih Arijanaca.

8. Travnja.

Sveti Alberto, biskup i mučenik.

Sveti Alberto rodi se godine 1150 u Talijanskoj od uglednih roditelja. Odmah od ditinstva bijaše ponešen za božanskim stvarima. Da se duhovnomu životu posveti, ode u Mortaru u manastir regularnih kanonika, koji ga poradi njegovih kriposti i vrlina za svoga starešinu izabraše. Na daleko je dopirala sjajnost njegovih kriposti. Ostavši prazna biskupska stolica u gradu Bobbiu, bijaše on za biskupa izabran i posvećen. Iz Bobbia pak pogje u Verćelli. Sveti je Albert bio u svemu izgledan, u molitvi, u dobroti, u ljubavi i u svakoj kršćanskoj kriposti. Zato, kad svete zemlje bijahu oslobogjene od Turčina, sveti otac papa Inocencij treći imenova njega za patriarhu i za poslanika svete Stolice u onim krajevima.

Držao je patriarhalnu stolicu u gradu Tolomeji, jer su Turci bili preoteli Jerusolim kršćanima.

On je tu dužnosti svoje tolikom mudrosti i ljubavi izvršavao, da su ga i sami Muhamedanci štovali. Za osam godina obavljao je dično i sveto svoje patriarhalno dostojanstvo. Jednom na dan uzvišenja svetoga Križa, jedan zločinac, kojega on bijaše više puta ukorio poradi njegove zloće i opačine, golim nožem nasrne na njega u srid procesije, te ga smrtno rani. Od one rane, pravi mučenik u vršenju pastirske svoje dužnosti, priminu s' ovoga svita na veliku žalost svijuh onih kršćana.

To bijaše godine 1214.

Svetkuje se na 21 studenoga.

Danas isto, u Aleksandriji sveti Edesij, mučenik, brat svetoga Anfijana. Ukorivši jednom javno pod cesarem Galerijem Maksimijanom, neznabožnoga suca, jer davaše razputnim osobama divice Bogu posvećene, bi uhvaćen od vojnikâ i priokrutno mučen, te utopljen u more.

U Africi sveti mučenici Januar, Maksima i Makarija.

U Kartagu sveta Koncesa, mučenica.

Istoga dana uspomenuće svetih Irudiona, Asinkrita i Flegonta, o kojima piše blaženi Pavao apoštol u knjigi Rimljanima.

U Korintu sveti Dionisij, biskup, koji je pripovidajući rič Božju velikom naučenošću i milošću, obučio puk svoga grada i pokrajine. Sa svojim knjigama *(poslanicama)* obučio je pak i biskupe drugih gradova i pokrajina. Toliko je štovao rimske pape, da je običavao svake nedilje čitati puku njihove knjige (poslanice). On je cvao za vrime Marka Antonina Vera i Lucija Aurelija Komoda.

U Tursu sveti Perpetuj, biskup, čovik od izgledne svetosti.

U Ferentinu u Rimskom polju, sveti Redentij, biskup, kojega spominje blaženi Grgur papa.

U Komu sveti Amuntij, biskup i ispovidnik.

9. Travnja.

Sveti Prokor, gjakon i mučenik.

Svetkuje se danas sveti Prokor, jedan od sedam prvih gjakona, svitao po viri i čudesima, koji je svoje evangjeosko zvanje mučeništvom završio.

Kad se učenici Isusovi umnožiše, apoštoli ih sazvaše i rekoše njima: »Nije pravo da mi ostavimo rič Božju, pak da služimo oko stolovâ. Nagjite dakle braćo, megju sobom sedam poštenih ljudi, punih Duha Svetoga i mudrosti, koje ćemo postaviti nad ovim poslom. Mi ćemo nastojati oko molitve i oko službe riči *(to jest oko pripovidanja)*«. Izabraše tada Stipana, čovika puna vire i Duha Svetoga, Filipa i Prokora *današnjega sveca*, Nikanora, Timona, Parmenu i Nikolu Antiokljanina. Ove postaviše prid apoštole, a oni pomolivši se, položiše ruke na njih. I rič Božja rastijaše, i množaše sé vrlo broj učenikâ u Jerusolimu.

Gjakonima ili crkvenim službenicima, kao i njihovim naslidnicima, bijaše dužnost starati se za uboge, služiti kod Svete Mise svećenike, pivati sveto evangjelje i sa dopuštenjem viših crkvenih poglavara, krstiti i rič Božju naviščivati.

Po rimskom Martirologiju svetkuju se Stipan prvomučenik na dvadeset i šest prosinca, Filip na šest lipnja, Prokor, mučenik, danas, Nikanor, mučenik, na deset sičnja, Timon, mučenik, na devetnaest travnja, Parmena, mučenik, na dvadeset i tri sičnja.

Sveta Marija, egipatska
pokornica.

Rogjena u Egiptu godine 344, dogje odmah od ditinstva u Aleksandriju i dade se bludničkom življenju. Sedamnaest je godina u onomu gradu grišnica bila. Opazivši jednom, da mnoštvo svita igje u Jerusolim pokloniti se Križu, ukrca se i ona. Došavši u Jerusolim, ode da će sa ostalim svitom u crkvu, ali joj nika nevidljiva moć nedopusti u crkvu ući, kao da ju tko najvećom snagom suzbijaše. Svidi se, i promišljajući na prošasti život, stade gorkim suzama plakati.

Kad li ugleda prid sobom priliku priblažene Divice Marije, svrne na nju svoje suzne oči i budući čula jednom, da je prisveta Divica Majka od milosrgja i utišiteljica nevoljnih, klekne prid onu svetu priliku, i od srca se pomoli. Oćutivši da joj je odmah lakše, digne se i ugje slobodno u crkvu, pokorno i skrušeno pokloni se prisvetom Križu, i pomoli se Svemogućemu, da joj neizmirni broj grihâ u milosrgju svomu oprosti.

Po unutrnjemu nadahnuću, odreče se svita, ispovidi se i pričesti, prigje riku Jordan i ode u daleku i osamljenu pustinju, da u teškoj pokori, molitvi i svetom razmišljanju okaje sve svoje grihe. Nakon 47 godina nagje je u pustinji onoj sveti Zosim, koludar, koji se je na neizrecivi način radovao njezinoj pokori i divio neizmirnoj Božjoj Milosti i Providnosti, po kojima ona izgubljena ovčica, bijaše sa puta smrti privedena na put života i višnjega spasenja.

Ona priminu na veliki petak godine 421 u sedamdeset i sedmoj godini svoga života, pokle je primila svetu pričest od svetoga Zosima, koji onda sahrani njezino tilo.

Isto danas svetkuje se u Rimu rogjenje svetih mučenika Dimitrija, Koncesija, Hilarija i drugovâ.

U Sriemu muka sedam svetih divica i mučenica, koje prolivši svoju krv za viru kršćansku, zadobiše život višnji.

U Ćesarcji u Kapadociji sveti Eupsihij, mučenik, koji razvalivši tempao boginje Sriće, bijaše pod Julijanom Odmetnikom mučeništvom okrunjen.

U Africi sveti mučenici Maksilitani, na čijih spomendan izreče sveti Augustin pripovid.

U Amidi u Mesopotamiji Sveti Akatij, biskup. Da iskupi zarobljenike, dade saliti i prodati napokon i crkveno posugje.

U Roanu sveti Hugon, biskup i ispovidnik.

U gradu Digne sveti Marčel, biskup, svitao po čudesima.

U Žudinskoj sveta Marija Kleofka, sestra Marije prisvete Majke Božje.

U Rimu prinešenje tila svete Monike, matere svetoga Augustina, biskupa. Ovo sveto tilo bijaše prinešeno iz Ostije u Rim, pod svetim ocem papom Martinom pětim *(koji je vladao od g. 1417. do g. 1431)*, te časno sahranjeno u crkvi istoga blaženoga Augustina. *Njezino rogjenje svetkuje se na četiri svibnja.*

U Mons-u u Belgiji blažena Valdetruda, svitla po svetosti života i čudesima. *Življahu sedmoga vika u Francuskoj dvi sestre,*

jedna sveta Valdetruda a druga sveta Aldegunda. Prva utemelji manastir u Monsu a druga u Maubenge u (Mabežu), okolo kojih se podigoše vrimenom istoimeni gradovi. Bijahu obe izgledna i sveta života, pak se i posvetiše po evangjeoskom dilovanju svomu. Aldegunda svetkuje se na trideset sičnja.

10. Travnja.

Sveti Ezekijel, prorok.

Svi Sveci, pa bili staroga ili novoga zavita, svi su sinovi jedne crkve, svi su sinovi crkve Katoličanske. Zato Rimska crkva u svomu Popisu Svetacâ i mučenikâ to jest u tako zvanom Martirologiju ili u knjizi Mučenikâ, do četiri Evangjelištara, stavlja i četiri velika proroka, to jest Ezekijela, Jeremiju, Isaiju i Danijela. Njihova su proročanstva sadržana u svetom pismu. Mnoga se štiju u svetim obredima naše crkve, a navlastito u korizmeno doba.

Ova četiri velika proroka svetkuje crkva: Ezekijela danas, Jeremiju na prvi svibnja, Isaiju na šest srpnja a Danijela na dvadeset i jedan srpnja.

Godine 599 prije Isusova porogjenja bijaše u Jerusolimu kralj Joahim, koji činjaše zlo prid Gospodinom. U to vrime silni kralj Babilonski, Nabukodonozor, dogje na Jerusolim i opkoli ga. Kralj Joahim videći da nemože odoliti sili Nabukodonozorovoj, izigje iz grada i pridade se neprijatelju. Nabukodonozor odvede u ropstvo u Babilon kralja Joahima i s njim deset hiljada ljudi od boljih iz Jerusolima i iz Žudinske. Megju zarobljenicima bijaše i svećenik Ezekijel, sin Buzijev. Na misto Joahimovo postavi Nabukodonozor za kralja u Jerusolimu svoga strica, Sedekiju.

Ezekijel sa nikim drugim zarobljenicima bijaše već pet godina nastanjen na potoku Hobaru, kad ga Gospodin pozva k' službi proročkoj govoreći: »Sine čovičji, ja te šaljem k' sinovima Izraelovim, k' narodima, koji se odmetnuše od mene. Oni i oci njihovi pristupiše zavit moj do dana ovoga.

Sinovi, kojima te ja šaljem, tvrda su obraza i uporna srca, pa im reci: Tako veli Gospodin: Može biti da će oni slušati, može biti da će pristati grišiti, jer su kuća uporna; a neka znadu da je prorok bio megju njima. A ti, sine čovičji, slušaj što god ću ti kazati«.

Potom je Ezekijel prorokovao najmanje dvadeset i dvi godine. Ali se odabrani puk Izraelov nehtide obratiti Gospodinu svomu, nego ostade u grihu vrigjajući Gospodinov zavit. Zato On izvuče za pukom mač svoje pravde, i dogodi se, kako god Ezekijel Israelićanima bijaše prorokovao. Jer se kralj Sedekija odmetnu od kralja Babilonskoga, i Nabukodonozor dogje vojskom svojom na Jerusolim, uze ga, i poruši tempao Božji u njemu. Od puka, jedan dio pogine od gladi i pomora, drugi od mača, a treći bijaše u ropstvo poveden.

Ukorivši Ezekijel u Babiloniji i pučkoga Israeljskoga suca, jer se idolima klanjaše, dade ga ovaj nemilo pogubiti. Tako ovaj sveti Gospodinov poslanik završi svoj mučenički život.

Njegovo tilo bijaše sahranjeno u grobu Sema i Arfaksada, Abramovih praotaca, na koji grob mnogi dolazijahu moliti.

Sveta Metilda, divica,

Sveta Metilda nije uvrštena u Rimskom Martirologiju, ali je ipak kršćani, a navlastito u Saksonskoj svetkuju i velikom slavom štuju. Ona je sestra svete Gertrude, koja se svetkuje na 15 studenoga. Metilda rodi se u gornjoj Saksonskoj od kneza Teodorika Hakborn-skoga. Odgojena u bogoljupstvu i strahu Božjemu, ukaza odmah od ditinstva odabranstvo svoje, i potveti se dušom i tilom Bogu. Došavši u Bavarsku, postade starešicom ili opaticom u manastiru u Disen-u. Onaj manastir bijaše izgled bogoljupstva, poslušnosti pokore, a pravi izgled svojim sestrama u svemu bijaše sveta Metilda. Ležala je na goloj slami, nikada se nije okusila ni mesa, ni vina a nepristano se Gospodinu molila.

Ova je sveta koludrica priminula u Disenu na 20 ožujka, malo posli godine 1300; a koju godinu prije svoje sestre, svete Gertrude.

Isto se danas svetkuje u Rimu rogjenje primnogih svetih mučenika, koji bijahu kršteni u tamnici od svetoga Aleksandra, pape. Svi bijahu ukrcani u jednu staru lagju i vezanim kamenom o vrat utopljeni u more.

U Aleksandriji sveti mučenici Apolonij, pop i drugih pet, koji pod Maksimijanovim progonstvom bijahu u more utopljeni.

U Africi sveti mučenici Terencij, Afrikan, Pompeji i drugovi. Za vrime Decija i prefekta Fortunata, posli priteških muka, otsikoše im glave, te tako završiše svoj mučenički život.

Istoga dana sveti Makarij, biskup Antiohije, svitao po kripostima i čudesima.

U Valjadolidu u Španjolskoj sveti Mihovio od Svetacci, ispovidnik, reda bosonožne braće prisvetoga Trojstva za otkupljenje zarobljenikâ. On je velik po nevinosti života, pokori i ljubavi. Sveti otac papa Pio deveti proglasi ga svetim, odredivši, da ga se svetkuje na pet srpnja.

11. Travnja.

Sveti Leon veliki, papa.

Sveti Leon je iz Toškanske, a rodio se u Rimu. Bio je arcigjakonom svetoga Sista, trećega pape. Posli smrti ovoga na 29 rujna godine 440 bijaše na njegovo misto izabran i posvećen. Burna su i nemirna ona doba bila. Divlji narodi sa svih strana navaljivahu na zemlje, koje pripadahu rimskomu cesarstvu. Uz to se i mnogi krivovirci bijahu podigli, tako da je svetom ocu vrlo mučan bio posao crkvenoga vladanja. Ali je on, pomoću Svemogućega, u svetosti svojoj, znao svaku na dobro i na veću slavu Božju navagjati.

Suproć krivovirstvu dade sazvati crkveni Sabor u Kalcedoniji, na kojemu se bijaše sakupilo do šest stotina i trideset biskupâ, koji osudiše krivovirnike Eutihija, Nestorija i Aleksandrinskoga biskupa Dioskura. Ovaj zadnji bijaše zbacio carigradskoga biskupa svetoga Flavijana, koji one krivovirnike osudi. Nestorij, carigradski biskup, tvrdio je, da su u Isusu Krstu dva sopstva, sopstvo Božansko i sopstvo ljusko, i da zato Blažena Divica Marija nije Mater Božja, nego

samo mater čovika Krsta. A Eutihij, carigradski koludar, tvrdio je, da su se u Isusu Krstu obe naravi spojile i ujedinile, i da zato nebijaše u njemu nego sopstvo jedno i narav jedna. Sveti Leon može se nazvati i spasiteljem grada Rima. Huni, narod varvarski, pokle bijahu već više latinskih gradova zadobili, približavahu se i gradu Rimu. Vogja im bio Atila, *bič Božji* prozvan. Rimski cesar bijaše svoj poglaviti grad zapustio i Huni bi ga doista bili uništili, da ne bude bilo odvažnosti svetoga oca pape.

Sveti Leon pogje u susrit Atili, koji ga primi velikom časti. Utanačiše mir i Atila se sa svojim četama povrati kući. To bijaše godine 453. Dvi godine kašnje navali na Rim Genserik, kralj Vandalâ. Vandali su bili kršćani, ali arijanskoga krivovirstva. Bijahu osvojili Afriku, i po svuda rušili, palili, nemilo poubijali sve, što njihovo nebijaše a navlastito kršćane katolike, koje proganjahu na zvirski način. Sveti Leon pogje i Genseriku u susrit i oslobodi grad od uništenja i krvoločja. Poniznost, umiljenost, ljubav bijahu svetoga Leona poglavite kriposti.

Sasvim da je teško bio obterećen poslovima, ipak nije zanemario gragjenje i ponapravljanje crkavâ. Po njegovom nagovoru„ pobožna gospogja imenom Demetrija, na svomu imanju, na Latinskom putu, tri milje daleko od grada, sagradi crkvu svetoga Stipana, a on sagradi crkvu svetoga Kornelija, manastir do crkve svetoga Petra; ponapravi ostale crkve, i postavi u njima sve potribito crkveno posugje.

On je učinio crkvi mnoga dobra, a mnoga je i sveta dila napisao. Upravljao je apoštolski katoličanstvom dvadeset godina, deset misecih i dvadeset i osam dana. Svoj sveti život završi godine 461. Bijaše mu za naslidnika izabran sveti Hilarij.

Isto danas, u Pergamu u Aziji sveti Antipa, svidok viran, kojega u Otkrivenjim (Apokalipsi) spominje sveti Ivan (Evangjelištar). Zatvoren u midenu volinu vatrom ožarenu, završi mučeništvo svoje pod cesarem Domicijanom.

U Solinu u Dalmaciji sveti Dujam, biskup sa osam vojnika.

U Gortini u Kandiji sveti Filip, biskup, prisvitao po životu i naučenosti, koji za vrime Marka Antonina Vera, i Lucija Aurelija

Komoda, vladajući crkvom njemu povirenom, obrani ju od obisti poganâ i zasida krivovirnikâ.

U Nikomediji sveti Eustorgij, pop.

U Spoletu sveti Isak, koludar i ispovidnik, kojega kriposti opisuje sveti Grgur papa.

Kraj Gaze u Palestini sveti Barsanufij, pustinjak za vrime cesara Justiniana.

12. Travnja.

Sveti Julij, papa.

Na 6 veljače godine 337 bijaše za naslidnika svetoga Silvestra, pape, izabran sveti Julij. Arijanci, za vladanja svetoga Silvestra, godine 325 osugjeni na saboru u Niceji, bijahu se opet silno podigli a najviše poradi lakoumnosti i nestalnosti cesara Kostantina, koji priminu godine 337, a još i gore poradi slaboće njegova sina Kostancija.

Sveti Julij da stane na put krivovirskom bisnilu, sazove crkveni Sabor u gradu Sardici u Ilirskoj, na granici istočnoga i zapadnoga cesarstva. Na onomu Saboru, godine 347 biskupi sakupljeni potvrdiše u svemu i po svemu ono, što u pogledu vire bijaše odlučio Sabor Nicejski: a pripoznaše nevinost biskupa svetoga Atanasije, Marčela i Asklepasa, na koje se Arijanci bijahu podigli krivim tužbama.

Ovi sveti papa apoštolski je upravljao crkvom petnaest godina, dva miseca i šest dana. Priminu sveto s ovoga svita na 12 travnja godine 352.

Blaženi Angjeo, Malobraćanin.

Rodi se Angjeo u Talijanskoj godine 1411 od plemenite obitelji Klavasia. Ukaza se odmah od ditinstva svoga ponešen za božanskim stvarima, i tako bijaše ponešen u razmišljanju muke Gospodina Našega, da ga je mater više puta u srid noći našla gdi kleči prid svetim propećem vas zadubljen u molitvi i svetom razmišljanju.

Pogje na nauke te izuči pravo. Imenovaše ga onda senatorom pokrajine Monferata. Ali duša njegova hlebdijaše uvik za božanskim stvarima. Zato, u tridesetoj godini svoga života, ostavi se svita, odreče se časti svitovnih, plemstva, bogastva i svega, te ugje u Red Manje Braće svetoga Frane.

Za vrime novicijata bijaše svakomu na izgled u svemu. Regjen u misnike, ukaza u svakom dilu sveto odabranstvo svoje. Pokoran, umiljat, poslušan, čist i nevin u duši i u tilu bijaše sjaj kripostih kršćanskih. Sobom strog, a iskrnjemu svojemu pravi angjeo a navlastito siromasima, koje uvik pomagaše.

Od Svete Stolice bijaše obljubljen poradi sveta života i poradi duboke naučenosti svoje. U poniznosti i pokori svojoj nehtijaše nikada primiti nikakove ponugjene mu časti. Budući sveto živio, sveto u Gospodinu i priminu godine 1495 u gradu Kuneu. Njegovo sveto tilo bijaše sahranjeno u crkvi Manje Braće do manastira u Kuneu. Proslava uspomene njegove bijaše odobrena od svetoga oca pape Benedikta trinaestoga.

Danas isto, u Veroni muka svetoga Zenona, biskupa, koji je u burno doba progonstva crkvom u onomu gradu upravljao izglednom postojanosti, i za vrime Galijena bijaše mučeništvom okrunjen.

U Kapadociji sveti Saba (Sava) rodom od Gotâ, koji za cesara Valenta, budući Atanarik kralj Gotâ kršćane proganjao, bijaše nemilo mučen i onda u jednu riku utopljen. U ono vrime — kako piše sveti Augustin, primnogi Goti katolici bijahu krunom mučeništva obdareni.

U Bragi u Portugeškoj sveti Viktor, mučenik, koji još kao katechumen ili viropripravnik nije htio pokloniti se jednomu idolu, nego je postojano ispovidao Isusa Krsta. Otsikoše mu glavu, te tako primi sveto krštenje u krvi svojoj.

U Fermu u Ankinskoj državi sveta Visija, divica i mučenica.

U Gradu Gap-u sveti Kostantin, biskup i ispovidnik.

U Paviji sveti Damjan, biskup.

13. Travnja.

Sveta Ida, ispovidnica.

Rodi se Ida godina 1040 u Lotrinškoj od vojvodske obitelji. Kršćanski odgojena, bijaše divojkama ogladalo nevinosti i dobrote. Bilo joj 17 godina, kad je udadoše za kneza Bulonjskoga u Francuskoj.

Bijaše prava majka ubozima, tišiteljica nevoljnima, a u odgoju svoje dice izgled svakoj majci. Imala je tri sina i nikoliko kćeri, te svih odgojila u poštenju, dobroti i strahu Božjemu.

Kad su križari godine 1099 osvojili Jerusolim od Turaka, izabraše jednoglasno za vladara svetih zemalja Idina drugoga sina Godefrida; a budući on za godinu dana umro, bude mu naslidnikom mlagji brat, imenom Balduin.

Kad su kršćani pod Jerusolimom bili, sveta Ida pogje u crkvu Gospe od sedam žalostih, da se pomoli za svoja dva sina i za kršćanske čete.

U molitvi, uznešena duhom, vidi sina Godefrida, gdi se junački prid Jerusolimom bori, i prvi na gradske bedeme penje. Tako je baš pod Jerusolimom u oni čas i bilo.

Kad joj je muž umrao a dica ponarasla, posveti se sa svim Bogu

Bijaše Svemogućemu ugodna, te On svetost njezinu čudesima posvidoči. Moleći ona jednom u crkvi, dogje nika majka sa curicom, koja je od rogjenja bila gluha i nima. Jadno dite od studeni drhtaše, a sveta Ida ugledavši ju smilova se na nju, pak ju svojim plaštom ogrne; a curica u oni čas progovori, na veliko čudo svijuh prisutnika, koji ono dite vrlo dobro poznavahu. Misnik, u čudu, podiže ruke k nebu zavapi i propiva: *Tebe Boga hvalimo.*

Sveta Ida, Gospodinova ispovidnica, izgled prave plemenitosti, bogoljupstva i prave kršćanske ljubavi, priminu sveto s' ovoga svita na 13 travnja 1113.

Isto se danas svetkuju ili spominju:

U Sevili u Španjolskoj sveti Hermenegild, sin Visigotskoga kralja Leovigilda, Arijanca. On poradi ispovidanja katoličanske vire

bijaše utamničen. Na dan Uskrsa nehtijući primiti pričest od arijanskoga biskupa, bi mu po naredbi okrutnoga oca otsičena glava, i tako je na misto kraljevstva zemaljskoga, kralj i mučenik primio kraljevstvo nebesko.

U Pergamu u Aziji rogjenje svetih mučenika Karpija, biskupa, Tiatire, Papile, gjakona, Agatonike, sestre njegove, izvrsne žene, Agatrodora službenika njihova i mnogih drugih, koji bijahu mučeni i pogubljeni poradi ispovidanja vire, pod progonstvom Marka Antonina Vera i Lucija Aurelija Komoda.

Pod istim progonstvom bijaše u Rimu mučen i pogubljen i zlameniti čovik Justin, mudroslovac. On je rečenim cesarima bio prikazao drugu knjigu na obranu naše vire. U gradu onomu u raspravam svojima, junački se vire držao. Ali ga Krescentij, nehajnik, kojega sveti Justin bijaše poradi života i gnjusnih običaja ukorio, optuži poradi vire; i zato je kao nagradu za virno govorenje svoje, primio krunu mučeništva.

Istoga dana muka svetih Maksima, Kvintilijana i Dade pod Dioklecijanovim progonstvom.

U Raveni sveti Ursus (Medo) biskup i ispovidnik.

14. Travnja.

Sveti Tiburcij, Valerijan i Maksim
mučenici.

Valerijan bijaše mladić od plemenite rimske obitelji. Roditelji njegovi bijahu ga oženili sa plemenitom Rimkinjom svetom Cecilijom *koja se svetkuje na 22 studenoga.* Cecilija očitova svomu zaručniku, da je Bogu zavitovala sebe i divičanstvo svoje. On obuzet Božjom milosti, ne samo da je poštovao odluku njezinu, dali je po njezinom savitu otišao k' svetom Urbanu papi, i dao se od njega krstiti. Obratio je zatim na kršćansku viru i brata Tiburcija, koji se dade isto krstiti od svetoga Urbana.

Budući oni godine 230 optuženi bili poradi svoje vire, rimski prefekt Almakij pozva ih na opravdanje. Ispovidajući oni neustrašivo, da viruju u jednoga Boga Oca i u Isusa jedinoga Sina i u prisvetoga Duha, bijahu najprije bičevani, pak onda na smrt osugjeni.

Kao vršitelj smrtne osude bijaše odregjen Maksim Almakijev, pisar. Videći on kako braća Valerijan i Tiburcij veselo na pogubište igju, začudi se veoma, i poslušav nagovaranja, pokrsti se i on i sva obitelj njegova, mnogi vojnici i stražari.

Braći Valerijanu i Tiburciju bijahu otsičene glave, na četri milje daleko od grada. Sveta Cecilija ih je svojim rukama ukopala.

Kad je pak prefekt Almakij doznao, da se je pisar njegov Maksim pokrstio, dade ga izšibati kandžijama, obloženim olovnim zrnjem sve dotle, dok nije svoj sveti duh izpustio. I njega je sveta Cecilija do čovika i divera svoga sahranila.

Danas isto, u Terni-m sveti Prokul, biskup i mučenik.

Isto sveta Domnina (Dujma) divica i mučenica, okrunjena sa divicama svojim drugaricama.

U Aleksandriji sveta Tomaida, mučenica.

Istoga dana sveti Ardalion, glumac. On se porugljivao svetim kršćanskim otajstvima, pak se iznenada prominu i poče ih hvaliti, ali ne samo ričima, dali i svidočanstvom svoje krvi.

U Lionu sveti Lambert, biskup i ispovidnik.

U Aleksandriji sveti Fronton, opat, kojega život bijaše sjajan po svetosti i čudesima.

U Rimu sveti Abondij. remeta ili crkovnjak svetoga Petra.

15. Travnja.

Sveti Petar Gonzales

(Sveti Elmo) — Zaštitnik mornarâ.

Rodi se Petar Gonzales godine 1190 u gradu Astorgi u Španjolskoj. Njegov ujac biskup u onomu gradu dade ga na nauke, pak zatim rediti. Stric mu onda izposluje iz Rima misto kaptolskoga Dekana, i za ustoličenje njegovo bijaše odregjen dan Božića. Petar, obuzet još svitovnjačkim duhom, ode onoga dana od kuće jašući na vrancu bogato okićenu.

Prolazeći priko trga, sila se svita oko njega sakupi. On od sile uznešen, podbode mamuzama konja, da mu što lipše poskakuje i da mu se svit to više divi. Ali se vranac pomami, skoči, a Petar bogato odiven pade na blatavu zemlju i vas se okalja. Svit mu se i nehotice poče rugati; a on će ti sakupljenoj svitini: »Svit mi se ruga, a ja mu od današnjega dana evo legja obraćam, da se boljemu životu posvetim«. I učini kako reče: ostavi se svita i ode u Dominikance.

Posvetivši se onda svetom pripovidanju, neizmirna je mnoštva obratio na pravi put. Življaše umiljato, pokorno i pobožno, tako da se je svak divio njegovoj svetosti.

Gospodin Bog čudesima potvrdi svetost njegovu. Ovaj izgledni Dominikanac priminu s' ovoga svita na 15 travnja 1246, baš u dan u koji bijaše prorekao.

Njegovo sveto tilo bijaše sahranjeno u stolnoj crkvi u gradu Tuy. Sveti otac papa Inocencij četvrti, proglasi ga blaženim, dopustivši Španjolskim Dominikancima, da ga crkveno svetkuju; a sveti otac papa Benedikt četrnaesti, dade taj dopust svemu Dominikanskomu redu na svitu.

Španjolski i portugeški mornari drže ga za svoga zaštitnika, kao naši mornari svetoga Nikolu; i njemu se utiču navlastito kad je ružno vrime, i kad oluja bisni, a zovu ga *Sveti Elmo.*

Istoga dana svetkuju se u Rimu sveta Basilisa (Vasilisa) i Anastasija, plemenite žene. One su bile učenice apoštolâ. Ispovidajući kršćansku viru bijahu im pod cesarem Nerunom, najprije otsičeni jezik i noge, pak onda glava i tako stekoše krunu mučeništva.

Ondi isto sveti mučenici Maron, Eutihij i Viktorin, koji bijahu najprije sa svetom Flavijom Domitilom prognani na otok Ponciu poradi ispovidanja vire, pak pod cesarem Nervom oslobogjeni, pokle su primnoge na viru obratili. Pod Trajanovim progonstvom, bijahu po naredbi suca Valerijana na različite načine mučeni i pogubljeni.

U Perziji sveti mučenici Maksim i Olimpiad, koji pod cesarem Decijem bijahu izšibani šibama i olovom obloženim kandžijama, pak, napokon toljagama po glavi, te tako izpustiše duh.

U Ferentinu u Rimskom polju sveti Eutihij, mučenik.

U Miri u Liciji sveti Krescentij, koji je u vatri mučeništvo završio.

Istoga dana i sveti mučenici Teodor i Pausilip, koji muku podniše pod cesarem Adrijanom.

16. Travnja.

Sveti Gulielmo (Vilim) pustinjak.

Na deset veljače kaže Rimski Martirologij, da se u Malavalle u okružju grada Siene svetkuje sveti Gulielmo pustinjak. Mi ćemo danas o njemu štogod reći, budući u današnji dan s' ovoga svita priminuo.

Sveti Gulielmo rodi se oko polovice trinaestoga vika na otoku Siciliji od siromašnih roditelja ali vrlo bogoljubnih, koji su ga čisto kršćanski odgojili; i tako je odmah od ditinstva svoga bio izgled dobrote, poniznosti i bogoljupstva. Kako se je god u kripostima usavršivao, tako se je sve to više uviravao, da svit drugo nije do same izpraznosti; i zato ostavi svaku i ode da živi u samotinji.

Jednoga dana ode u niko selo, da isprosi kruha. Budući noć već duboko zahvatila, ustavi se u nike žene. Ona videći ga mlada, zdrava, poče ga napastovati. Ali je on, izazivljući ime Božje, od sebe odvrati, ukloni i svlada njezine napasti. Kad jutro svane, vrati se brže u svoju samotinju.

Ali mu se onda, pameti njegovoj poče prikazivati slika one žene tolikom usilnosti, da mu nikako nebijaše moguće od nje pamet svoju odvratiti. Tako mu se je u srcu bila usadila, da se je pustinjačkoga života ostavio i povratio u svit.

Umorivši se putem, sidne da se odmori i zaspe. Spavajući ukaza mu se san. Činilo mu se, kao da ga svakovrsne zviri opkoljuju i da traže, da ga zubima i pandžama svega raznesu. U tiskobi sna poče vikati i vapiti: »Pomozi mi Bože, a neću se ostaviti tvoga puta. Ti si me i od one napastne žene oslobodio i izbavio; izbavi me sada i od ove zviradi«. Zvirad tada izčeznu a on se prene i probudi. Ostavši mu san u pameti, povrati se u svoju čelju, pak po sebi oštrim bičem. Stade postiti i nepristano moliti, dok mu ona žena neizčezne sasvim iz pameti. Budući se za sveto njegovo življenje doznalo, počeše pokornici k' njemu dolaziti, te on onda u onomu pustinjačkom mistu sagradi manastir.

Gulielmo bijaše svojim drugovima izgled u svim kršćanskim kripostima, ali navlastito u pokori i bogoljupstvu. Go-

spodin Bog ukazivaše i čudesima, koliko mu ugodan bijaše njegov službenik.

Kako je god bogoljubno i sveto živio, tako je bogoljubno i sveto s' ovoga svita i priminuo. Skrušeno se ispovidi, pričesti, izreče Virovanje, priporuči Gospodinu dušu svoju, pak se u vikovitost priseli na 16 tranvnja 1321.

Svetkuje se danas, u Korintu rogjenje svetih mučenika Kalista, Karisija i drugih sedam, koji svi bijahu u more utopljeni.

U Saragoci u Španjolskoj rogjenje osamnaest svetih mučenika, Optata, Luperka, Sukcesija, Marcijala, Urbana, Julije, Kvintiliana, Publija, Frontona, Felicija, Cecilijana, Eventija, Primitiva, Apodemija i drugih četirih, o kojima se kaže, da su se zvali Saturnini. Svi ovi bijahu pod Dacianom prisidnikom u Španjolskoj nemilo mučeni i zajedno pogubljeni. Slavnu muku njihovu proslavio je Prudentij u pismam svojim.

U istomu mistu sveta Eneratidija, divica i mučenica. Ovoj svetoj divici izkidaše tilo, odrizaše onda jednu dojku, izčupaše joj jetru; i budući još živila, bijaše u tamnicu zatvorena, da joj izranjeno tilo sagnjije.

U istomu gradu sveti Kajo i Kremencij, koji ispovidajući viru Krstovu i ostavši postojani u viri, izpiše čašu mučeništva.

Ondi isto sveti Lambert, mučenik.

U Palencij sveti Toribij, biskup grada Astorge: On je pomoćju svetoga Leona pape, u Španjolskoj sasvim udušio Priscilijanovo krivovirstvo. Svitao po čudesima upočinu u miru.

U Bragi u Portugeškoj sveti Frutuosij, biskup.

Istoga dana sveti Paternij, biskup grada Avranches.

Kraj Valensiena u Francuskoj sveti Drogon, ispovidnik.

U Sieni u Toškanskoj blaženi Joahim od reda službenikâ priblažene Divice Marije.

U Rimu rogjenje svetoga Benedikta Josipa Labre, zlamenita po preziranju sebe istoga, i po svojevoljnom potpunom uboštvu.

U svim crkvama reda svetoga Frane, svetkuje se danas blaženi Arkangjeo Rafael.

17. Travnja.

Sveti Stipan, opat.

Rodi se sveti Stipan jedanaestoga vika u Engleskoj od plemenitih i bogatih roditelja. Odgojen u jednom manastiru nareste dobar, bogoljuban i kripostan. Dovršivši nauke, ode u Škotsku, pa u Francusku a onda u Rim. Vraćajući se iz Rima priko Francuskog grada Liona; te dočuvši da u onomu gradu izgledno živu koludari u Molemu, gdi bijaše opatom sveti Robert, i hotijući se Bogu posvetiti, ode u oni manastir. Kad je pak sveti Robert otišao u Cistercij, da i ondi jedan manastir sagradi, ode i sveti Stipan s' njim, i u onomu manastiru ostade pod upravom istoga svetoga Roberta. Godine pak 1108 po smrti blaženoga Alberika, naslidnika svetoga Roberta, bijaše za opata Cistercijeskoga manastira izabran sveti Stipan.

Poglavita mu briga bijaše, da se svi redovnici strogo drže pravila poniznosti, pokore, siromaštva i bogoljupstva, a on bijaše svojim redovnicima na izgled u svim tim kripostima.

Redovnici su se poglavito bavili molitvom i radom; a imali su pak i vrime odregjeno za čitanje, pisanje i prepisivanje svetih knjiga. Tako je sveti Stipan pomoćju svojih redovnika sastavio jedan prepis Svetoga Pisma, koji je jedan od najboljih rukopisa prevoda Vulgate.

Sveti Stipan bijaše u istinu kripostan, a kriposni bijahu i njegovi redovnici, ali ipak Svemogući hoti kušati odabranika svoga.

Vojvoda Burgonjski, koji podupiraše manastir, uzkrati mu svoju pomoć. Premda su redovnici radili, ipak nisu mogli radom svojim dobivati potribito za priživiti, te bijahu primorani ići od vrata do vrata za uprositi sebi barem najpotribitije za življenje. I ako Gospodin nije zapustivao svoje službenike, ipak mnogih podniše u toj nevolji, jer onda teška bolest udari na one redovnike, i smrt ih je nemilice kosila. Sveti Stipan upiraše oči svoje u nebesa, i podnoseći svaku ponizno, imagjaše uvik živo ufanje u milost Stvoritelja svoga.

Govorilo se je, da redovnici umiru od velike strogosti pravilâ, te zato nehtijaše više nitko ući u onaj manastir i svak je mislio, da će baš sasvim opustiti. Kad li eto godine 1113, Svemogući u nedokučivim svojim odredbama, šalje Stipanu svetoga Bernarda (koji se svetkuje na 20 kolovoza) su više od trideset drugovâ. Tako se manastir Cistercijeski opet podigne do svoje prve zlamenitosti i red se ovaj, kao na čudo, širio neizrecivom brzinom. Sveti otac papa Kalisto drugi godine 1120 odobri ovomu redu izgledna njegova pravila.

Godine 1133, pokle je već mnogo manastira i opatija istim redom i pod istom strogosti utemeljio i pokle je vidio, da mu se čas smrti približava, odreče se starešinstva, da bude mogao misliti samo na vikovitost i na Gospodina svoga. Slideće godine 1134 na 28 ožujka sveto s' ovoga svita priminu. Bijaše sahranjen blizu vrata manastirske crkve u grobu blaženoga Alberika, njegova pričasnika.

Danas isto svetkuju se ili spominju:

U Rimu sveti Anicet, papa i mučenik, koji je pod progonstvom Marka Aurelija Antonina i Lucija Vera, stekao krunu mučeništva. *(Po smrti svetoga mučenika Pia prvoga, bijaše oko godine 157 izabran za naslidnika Blaženoga Petra apoštola, sveti Anicet rodom iz grada Ancise u Siriji. Redio je sedamnaest popova, četri gjakona i devet biskupa. Upravljao je crkvom osam godina, osam misecih i dvadeset i četri dana. Završio je mučenički svoje apoštolsko zvanje. Njegovo tilo bijaše sahranjeno na Apijskom putu, u grobištu, koje se je kasnije Kalistovo prozvalo. Naslidnikom bijaše mu sveti Soter, mučenik).*

U Africi rogjenje blaženoga Mapalika, mučenika, koji — kako piše sveti Ciprijan u poslanici mučenicima i ispovidnicima — bijaše sa mnogo drugih mučeništvom okrunjen.

Ondi isto sveti mučenici Fortunat i Marcijan.

U Antiohiji sveti mučenici Petar gjakon i Ermogenes, njegov službenik.

U Kordovi sveti mučenici Ilija pop, Pavao i Isidor, koludari.

U Vieni sveti Pantagat, biskup.

U Tortoni sveti Inocencij, biskup i ispovidnik.

U Manastiru Božji Dom (chause-Dieu), u Klermontskoj biskupiji sveti Robert, ispovidnik i prvi opat onoga manastira.

18. Travnja.

Sveti Apolonij, mučenik.

Za vladanja cesara Komoda, bijaše Apolonij rimski senator, to jest vitnik državnoga vića. Čovik bogat, mudar i ugledan. Pročitavši Sveto Pismo, toli ga obuzeše svete istine u njemu sadržane, da zaželi krstiti se. Sveti otac papa Eleukterij ponajprije ga je obučio u svetom Evangjelju, te onda mu udilio sveto krštenje. Po krštenju postade u kripostima baš pravo zlamenit. Mnoge je naukom i izgledom na svetu viru obratio.

Kad ga rob i službenik njegov imenom Sever optužiše poradi vire nadstojniku cesarskih straža, bi najprije pozvan prid suca, pak onda prid visoko rimsko viće. Prid vićem pročita divnu knjigu, koju bijaše sastavio na obranu vire kršćanske, ali ipak bijaše osugjen na smrt.

Uzdavajući fale Bogu Svemogućemu, pognu dragovoljno glavu svoju pod krvnički mač, i tako steče krunu mučeništva. To bijaše godine 186 po Isusovom porogjenju.

Ali je i rob Sever glavom platio neviru i odajstvo svoje, jer bijaše slugama zabranjeno optužiti kršćane jedino poradi vire.

Isto danas svetkuju se ili spominju.

U Mesini rogjenje svetih mučenika Eleukterija, biskupa Ilirske i Ancije, matere njegove. Svitao po svetosti života i kripošću čudesa, bijaše pod cesarem Adrijanom postavljen na gvozdenu goruću postelju, zatim nad žeravom na gvozdeni roštilj, pak uvaljen u kotao pun vriloga ulja i vrile pakline. Posli toga postaviše ga prid lave, te ostavši neozledjen, bijaše napokon zaklan zajedno sa svojom materom.

Isto u Mesini sveti Korebij, prefekt, kojemu su otsikli glavu. Njega je sveti Eleukterij priveo Krstovoj viri.

U Bresiji sveti Kalocer, mučenik, koji bi priveden Krstovoj viri od svetoga Faustina i svete Jovite. Pod cesarem Adrijanom završi mučeništvo.

U Kordovi sveti Perfekt, pop i mučenik, kojega Mavri (Arapci) pogubiše, jer je govorio protiva Muhamedanskom krivovirstvu.

U Milanu sveti Galdin, kardinal i nadbiskup onoga grada, koji izrekavši jednu protiva krivovircima, izpusti svoj sveti duh.

U Toškanskoj na gori Senari-u blaženi Amedej, ispovidnik, jedan od sedam utemeljiteljâ reda Službenikâ blažene Divice Marije, koji je žarkom ljubavi ljubio Boga. Prinešenje svete Elisabete udovice, kćeri Andrije, kralja Ugarskoga i Hrvatskoga, koja se svetkuje na devetnaest studenoga.

19. Travnja.

Sveti Timon, gjakon i mučenik.

Svetkuje se danas rogjenje svetoga Timona, jednoga od prvih sedam gjakona i druga svetoga Stipana prvomučenika.

Gjakoni ili crkovnjaci bili su dužni starati se za uboge, kod svete Mise služiti misnike, pivati sveto Evangjelje. Sa dopuštenjem pak starešinâ mogli su i krstiti i rič Božju pripovidati.

Kad se Isusovi učenici razigjoše, da sveto Evangjelje navišćuje svim pucima i narodima, ode i Timon najprije u Bereju, pak odanle, uvik pripovidajući, dogje i u grad Korint. Ondi ga, kao što se pripovida, zaokupiše Židovi i Grci, te ga u vatru baciše. Ostavši neozlegjen, propeše ga na križ i tako mučeništvom završi svoje apoštolsko zvanje.

Ostali drugovi njegovi osim prvomučenika Stipana, bijahu Filip, Prokor, Nikanor, Parmena i Nikola Antiohijanin.

Sveti Leon deveti, papa.

Hugo četvrti knez dolnje Elsaske, bijaše otac Brunona, koji se rodi godine 1002. Kad dovrši potribite nauke, bijaše imenovan kanonikom, pak onda biskupom Tulske crkve. Po smrti pape Damasa drugoga, godine 1048, bijaše izabran za njegova naslidnika. Tada se nazva Leon, a po ovom imenu bijaše deveti. Godine 1053 zarobiše ga Normanci; a početkom godine 1054 obuze ga teška bolest, od koje sveto priminu na 19 travnja 1054 u crkvi prid oltarom svetoga Petra.

Bijaše ozbiljan, sam sobom oštar, nastojan u izvršivanju svojih priteških dužnosti, bogoljuban, ljubljaše siromahe kršćanskom ljubavi i nepristano im pomagaše pa makar onda oskudio i sam. Ovaj sveti papa bijaše baš pravo sjajan po svojim kripostima, a Gospodin ga bijaše obdario i čudesima.

Njegovo je tilo sahranjeno u crkvi svetoga Petra u Rimu pod oltarom svetoga Marciala; a glava u Lucetskoj Opatiji u Elsatskoj.

Po smrti njegovoj bijaše mu godine 1055 za naslidnika izabran Viktor drugi.

Danas isto svetkuju se ili spominju:

U Melitini u Jermenskoj sveti mučenici Ermogenes, Kajo, Ekspedit, Aristonik, Ruf i Galata, svi jednoga dana okrunjeni.

U Kolibre u Kataloniji muka svetoga Vincencija, mučenika.

Istoga dana sveti mučenici Sokrates i Dionisij, koji bijahu kopljen pribodeni.

U Jerusolimu sveti Pafnucij, mučenik.

U Kantorberiu u Engleskoj sveti Elfeg, biskup i mučenik.

U Antiohiji sveti Juraj, biskup, koji je poradi poštovanja svetih prilika umrao u progonstvu.

U Manastiru u Lobbes sveti Ursimar, biskup.

U Florenciji sveti Krescencij, ispovidnik, učenik blaženoga Zenobija, biskupa.

20. Travnja.

Sveta Anjesa

Koludrica reda svetoga Dominika.

Sveta Anjesa rodi se godine 1277 u mistu zvanom Montepulciano u Toškanskoj, u Talijanskoj od vrlo bogatih roditelja. Odmah se od ditinstva ukaza ponešena za skromnim, bogoljubnim i svetim životom. Zato, roditelji, ugodivši njezinom nagnuću, dadoše je u koludrice. Nije joj bilo nego petnaest godina, kad bijaše poradi izvanrednih kriposti iza-

brana starešicom stopram utemeljenog dominikanskoga manastira u mistu Proceno u Orvietskoj državi, i kad je sveti otac papa Nikola četvrti, potvrdi u toj časti.

Ležala je na goloj zemlji, a za podglavak bio joj kamen. Postila je punih petnaest godina, da u bogoljupstvu i svetosti učuva svoj život. Njezini sumišćani, doznavši za njezinu svetost, sagradiše joj u rodnom mistu manastir, pak ju nastojanjem i molbama sklonuše, da se u otačbinu povrati. Ona dogje u ovaj manastir sa nikoliko koludricâ, te u njemu sveto priminu na 20 travnja 1317 u četrdesetoj godini svoga života.

Ova je svetica sjajna po požrtvovnom, skrušenom, pokornom i bogoljubnom životu, a i po kripostima i čudesima. Zato bijaše svetom proglašena od svetoga oca pape Benedikta trinaestoga godine 1726.

Danas isto svetkuju se ili spominju:

U Rimu sveti mučenici Sulpicij i Servilijan, koji bijahu obraćeni na Krstovu viru po nagovaranju i čudesima blažene Domitile, divice. Nehtijući idolima žrtvovati, pod Trajanovim progonstvom, po naredbi gradskoga prefekta Anina, bijaše im otsičena glava.

Istoga dana sveti mučenici Viktor. Zotik, Zenon, Acindin, Česarij, Severian, Krisofor, Teona i Antonin, koji pod Diokleciјanom, na različite načine okušani, stekoše krunu mučeništva.

U Tomi-u u Skitskoj sveti Teotim, biskup, koji poradi zlamenite svoje svetosti i poradi čudesâ, bijaše štovan i od samih varvarâ i nevirnikâ.

U Embrunu u Francuskoj, sveti Marčelin, prvi biskup onoga grada, koji po objavljenju Božjem, došavši iz Afrike sa drugovima Vincencijem i Domninom (Dujmom) obrati na Krstovu viru veći dio naroda, koji stanovaše na morskim Alpama, pripovidanjem i čudesima, po kojima još uvik sjaje.

U Aukserre, sveti Marcijan, pop.

Istoga dana sveti Teodor, ispovidnik, prozvan Trihinas, poradi priprostite svoje haljine. On je sjao po mnogim kripostima, ali navlastito po moći, po kojoj izganjaše vragove. Iz njegova tila izvire niki balsam, kojim nemoćnici ozdravljaju.

21. Travnja.

Sveti Anselmo

nadbiskup i naučitelj svete Matere Crkve.

Sveti Anselmo rodi se u Aosti u Piemotu godine 1033 od plemenitih i bogatih roditelja. Mati njegova, žena dobra i bogoljubna, bijaše mu odmah od ditinstva usadila u srce ljubav za dobrotom i kripostima. Budući i u svitovnim naucima dostatno čvrst, hotijaše odmah za mlada u manastir. Ali ga u mistu njegovom nehtijaše nijedan manastirski starešina primiti, jer se bojahu njegova oca, čije svitovne misli svak je vrlo dobro poznavao. U to umre mu mati, i budući ga otac od sebe odbijao i gonao, okani se svojih i ode u Francusku. Zanosila ga mladost, ali nikad za dugo; jer bi se odmah osvistio i na pravi put povratio. Dodijavši mu svitovno životarenje, ode u manastir u Bek, da bude učenikom glasovitoga učitelja Lanfranka.

Kad mu je pak otac umrao i ostavio mu svoj imetak, stupi u zadrugu onih redovnika. Postade megju njima izgled svake kriposti, a uz to megju njima sjajan i po dubokoj svojoj naučenosti.

Postio bi uvik, a noću bi bdio u molitvi i svetom razmišljanju. Izabran za priora manastira, bijaše izgledan i u upravljanju, premda mu nije bilo još punih trideset godina. Niki pisac njegova života veli, da je bio zdravim i bolesnim otac i majka. Petnaest godina kašnje bi izabran za opata istoga manastira. Onda na poziv grofa Hugona, da mu u bolesti bude duhovnim pomoćnikom, pogje u Englesku. Glas o duhu i svetosti njegovoj bijaše se i u onim zemljama tako raznio, da su ga na silu zadržali, i imenovali za nadbiskupa u gradu Kantorbery.

U toj časti imao je da mnogo podnese od kraljeve samovolje, a i od nenavidnosti istoga svoga svećenstva, u kojemu bijahu velike nepodobštine zavladale, kojima hotijaše on stati na kraj. Dva puta bijaše usilovan otići iz Engleske u Rim i odreči se svoje časti. Ali sveti otac papa Urban drugi nehtide nikako primiti njegovu odreku; dapače ga

sobom odvede na crkveni Sabor u grad Bari. Ondi je on velikom mudrosti i naučenosti govorio o pitanju, koje Grci bijahu postavili, te bijaše svečano pripoznato, da Duh Sveti proizhodi od Oca i Sina a ne samo od Oca. Po smrti Engleskoga kralja Guljelma, stupi na njegovo misto brat njegov Hinko prvi. Akoprem Hinko nebijaše dobar, nebijaše opet ni zao, pak je na svoje misto pozvao svetoga Anselma, koji se je u svoju kiskupiju povratio godine 1107.

Ali mu onda od velike pokore i od privelikog truda život tako oslabi, da je godine 1109 na veliku sridu, na 21 travnja sveto u Gospodinu priminuo u sedamdeset i sedmoj godini svoga života. Bijaše sahranjen u stolnoj crkvi do svoga naučitelja i pričastnika blaženoga Lanfranka. Gospodin je svetost svoga odabranika proslavio i mnogobrojnim čudesima.

Sveti otac papa Kliment jedanaesti naredio je pak godine 1729, da bude svetkovan kao naučitelj svete Matere Crkve.

Danas isto svetkuju se ili spominju:

U Perziji rogjenje svetoga Simeona, biskupa Seleucije i Ktesifonta. On bijaše, po zapovidi Perzijanškoga kralja Sapora uhvaćen i pod okovim prikazan opakim sudovima. Nehtijući se pokloniti suncu, nego ispovidati slobodno, čisto i odvažno Isusa Krsta, bijaše zatvoren u nevoljnu tamnicu, u koju ostade dugo vrimena su drugih stotinu, od kojih jedni biskupi, drugi popovi a treći klerici od raznih redova. **Ustazan** kraljevski dvorjanin onda, koji se od vire bijaše odmetnuo, obraćen od svetoga Simeona na put pokore, podnese junački muku. Sutradan pak, na veliki petak, bijahu zaklani svi prid Simeonom, koji ih nepristano hrabrijaše; pak napokon bi i njemu otsičena glava. S njim bijahu mučeni i prisvitli ljudi Abdakala i Anania, njegovi popovi. Pusiciju, poglavici kraljevskih umitnika, proparaše i izčupaše grlo s toga, što je hrabrio Ananiu, i tako u prigorkim mukama priminu. — Zatim bi pogubljena i kćer njegova, divica Bogu posvećena. —

U Aleksandriji sveti mučenici Arator pop, Fortunat, Felicij, Silvij i Vital (Živko), koji priminuše u tamnici.

Isto i sveti Apolin, Isacij i Krotat, koji podniše muku pod Dioklecijanom.

U Antiohiji sveti Anastasij (Staš) Sinaićanin, biskup.

22. Travnja.

Sveti Kajo papa, mučenik.

Sveti Kajo rodi se od Kaja Maksima, Dioklecijanova brata, koji bijaše senator i godišnji vladalac u gradu Solinu u Dalmaciji.

Sva je prilika, da su roditelji njegovi kršteni bili, i da su njega od ditinstva u Isusovoj viri odgojili i uzdigli. Došavši u Rim, bijaše primljen u skup rimskih svećenika. Poradi svojih kriposti i svetosti, po smrti svetoga Eutihijana pape, na 15 prosinca godine 283, bijaše on na misto njegovo izabran.

Crkva u ono vrime bijaše nemilo progonjena. Godine 285 po smrti cesara Apera, Dioklecijan, ostavši sam na upravi cesarstva, bijaše došao u Rim, te progonstvo kršćana postade još i teže. Sveti Kajo kripio je i bodrio ispovidnike i mučenike, dok i njega pod progonstvom njegova strica Dioklecijana nesnagjoše gorke muke a za mukama i nemila smrt. To bijaše na 21 travnja 296.

On je svetoga Sebastijana, koji se svetkuje na dvadeset sičnja, izjavio braniteljem svete Matere Crkve. On je svetoga Trankvilina redio u popove, a u gjakone sinove njegove Marka i Marcelijana, koji su svi svoj život, mučenički završili.

On je nagovorio kršćane, da se progonstvu uklone veleći: Naš Gospodin Isus Krst, znajući ljusku slaboću, ustanovio je dva stupnja megju onima, koji u njega viruju, to jest ispovidnike i mučenike, eda oni, koji znadu, da nisu toliko jaki, da podnesu brime mučeništva, učuvaju milost svete ispovidi ili priznavanja vire njegove, pričuvavši najveću hvalu onim Krstovim vojnicima, koji u boj igju za njegovo ime.

Za doba svetoga Kaje bijahu za viru Isusovu mučeni i pogubljeni sveti Gabin, pop, brat njegov i sveta Sužana, divica, Gabinova kćer, koje crkva svetkuje, prvoga na devetnaest veljače, a drugu na jedanaest kolovoza.

Tilo svetoga Kajc bijaše sahranjeno u Kalistovom grobištu, a zatim prineseno od svetoga oca pape Urbana osmoga i sahranjeno u crkvi, njegovom imenu posvećenoj.

U Splitskoj biskupiji u Dalmaciji svetkuje se sveti Kajo velikim bogoljupstvom i svit se njemu pobožno zavituje.

Danas isto svetkuju se ili spominju:

U Rimu rogjenje svetoga Sotera, pape mučenika. *Po smrti svetoga Aniceta, papa, bijaše (oko godine 170) izabran na njegovo misto sveti Soter, rogjen u Fondiu u Kampaniji. Upravljao je crkvom tri godine, jedanaest miseci i osamnaest dana. Stekao je krunu mučeništva pod cesarem Markom Aurelijem. Tilo njegovo bijaše sahranjeno u grobištu, koje se je kašnje kalistovo prozvalo.*

U Simirni sveti Apelles i Lucij, jedni od prvih Gospodinovih učenika.

Istoga dana primnogi sveti mučenici, kojima godine slideće, po smrti svetoga Simeona, na veliki petak, za vladanja kralja Sapora, bijaše za Krstovo ime glava otsičena. U toj borbi za viru. bijaše mučen Azad eunuh, koji je bio drag kralju; Mile, biskup slavan svetošću i čudesima, Akcesim, biskup sa Jakovom njegovim popom, Aitala i Josip isto popovi, Azadan i Abdies, gjakoni, i mnogi drugi klerici; zatim Marća i Bikor, biskupi sa drugih dvadeset biskupa i do dvista i pedeset klerikâ, pak mnogi samostanici i mnoge svete divice, megju kojima i jedna sestra svetoga Simeona, imenom Tarbula sa jednom najmenicom, koje bijahu o stup vezane, pak na pola pripilane i nemilo pogubljene.

Isto u Perziji sveti Parmenij, Elimena i Krisotelj, popovi, Luka i Mucij, gjakoni. Pobida njihova mučeništva nahodi se u opisanju mučeništva svetog Abdona i Senena.

U Aleksandriji, rogjenje svetoga Leonide, koji pod Severom bijaše mučen.

U Lionu sveti Epipodij, koji uhvaćen sa drugom svojim Aleksandrom pod progonstvom Antonina Vera, bijaše najprije nemilo mučen a napokon mu otsikoše glavu.

U Sens-u sveti Leon, biskup i ispovidnik.

U Anastasijopolju sveti Teodor, biskup slavan po čudesima.

23. Travnja.

Sveti Juraj, mučenik.

Sveti Juraj rodi se u Kapadociji druge polovice trećega vika od kršćanskih roditelja. Bijaše odgojen u dobroti

i kripostima. Posveti se vojništvu i postade zapovidnikom stražâ u cesara Dioklecijana.

Ovi cesar, održavši mnoge i sjajne pobide nad svojim dušmanima, zamisli urediti cesarstvo, koje već bijaše počelo gnjiti i propadati, ter ga svojim uredbama privesti do stare slave i čvrstine. Posavitova se zato zakonošama, namisnicima, misnicima i gatavcima, te izjavivši svi jednoglasno, da su kršćani umet rimskoga cesarstva, stade kršćane nemilo proganjati.

Najprije naredi, da se kršćani liše svakoga prava, svake časti i službe, da im se crkve poruše, svete knjige otmu i zapale, da se misnici njihovi svi pozatvore, a neće li, da se idolima poklone, da se poubiju svi bez razlike.

Tamnice se pune, muke se nemile izmišljaju, krv se kršćanska na potoke lije.

Tada stupi Juraj pred cesara i reče mu: »Cesare, a što smo ti mi kršćani skrivili? Što se neklanjamo tvojim bogovima, to znači da smo ti virni i poslušni, i da se Bogu jedinomu molimo za cesarstvo tvoje.«

Dioklecijanu bilo žao prigoriti onakoga vojvodu, onakoga junaka, i zato poče, da ga u lipe nagovara, da mu obećaje časti i dostojanstva svakojaka, samo da se idolima pokloni, ili barem da Isusa zaniče. Al zaludu: Juraj, junak od junaka, u viri je stanac kamen, i neda se potresti.

Obise ga o stup, da ga kopljim izprobodu; na gvožgje gu razapinju i raztežu, pak mu težak kamen na prsa navaljuju; vežu ga o jedno kolo, na kojemu su oštri šiljci i noži, eda ga svega na komade razkinu a Juraj uvik zdrav. I zdrav ostade, kad ga za puna tri dana u živom klaku utopljena držaše. Vidivši to mnogih od pogana, obratiše se na Krstovu viru a Dioklecijan ostavši u poganskoj svojoj neviri, naredi, da mu na noge obuku gvozdene u ognju zažarene postole, u kojima bijahu oštri zubci, te onda ga usilova u njima da oda. I Juraj ode mirno i zdravo. Kad to vidi Dioklecijan, pomisli da sve to Juraj podnosi bez kvara u kriposti čarovništva, jer nevira za kripost vire i nezna; ter zato naredi glasovitom čarovniku, imenom Atanasiji, da mu opčarana pića priredi. Juraj ih popi izazivljući ime Isusovo,

i ništa mu se ne dogodi. Čarovnik ga na to pozva da mrtva čovika uskrsne, a Juraj izazivljući ime Isusovo, naregjuje mrtvacu da ustane, a mrtvac ustaje živ i zdrav. Na to se čudo i sam čarovnik na Isusovu viru obrati i za njim i mnogi drugi nevirnici.

Dioklecijan se pripade i naredi, da mu odrube svetu i junačku glavu.

I junak od junaka zadobi krunu dičnih mučenika naše svete vire na 23 travnja 303.

Sveti Juraj, svetac je svega kršćanstva: svi ga štuju, svi ga svetkuju, svi ga slave, jer je baš pravo hrabro i junački svladao i osvojio prokletoga zmaja nevire.

Englezi ga drže zaštitnikom vojnikâ.

Naš ga narod slavi u svemu, i njemu se svit naš zavituje protiva gubi, svrabu i svakom osutku poganom i u današnji dan, u zoru, pere se svit zato u živoj vodi, izazivljući Krstovo i Jurjevo ime.

Slava budi svecu našemu, slava Jurju svetom od vika do vika.

Isto danas svetkuju se ili spominju:

U Valenci u Francuskoj muka svetih mučenika Felicija, popa, Fortunata i Ahileja, gjakona, koji bijahu poslani od blaženoga Ireneja. Lionskoga biskupa da rič Božju pripovidaju. Obrativši na viru Isusovu najveći dio stanovnikâ onoga grada, bijahu po zapovidi satnika Kornelija utamničeni. Zatim ih izbiše kandžijama, slomiše im noge, postaviše na lomaču, te ih mučiše dimom, dok na istoj bijahu. — Napokon im otsikoše glave.

U Prusiji rogjenje svetoga Adalberta, Pražkoga biskupa i mučenika, koji je pripovidao sveto Evangjelje Poljacima i Ugrima.

U Milanu sveti Marol, biskup i ispovidnik.

U Tulu u Francuskoj sveti Gerard, biskup onoga grada.

24. Travnja.

Blažena Divica Marija
dobroga svita.

Svetkuje se danas u mnogim kršćanskim crkvama Blažena Divica Marija dobroga svita. Njoj se pravovirni u svim dvojbama svojim utiču, njoj se mole, da ih prosvitli, da im bude savitnica.

Utecimo se dakle svi prisvetoj i priblaženoj Divici, i ona će nas u neizmirnom milosrgju svome od svake bludnje izvesti, i na pravi put privesti. Njezino je prislako srce vrilo svake milosti, i ko se molbama svojim njoj utiče, neutiče se zaludu doisto.

Prisvetoj Divici dobroga svita budi slava od vika do vika, Amen.

Sveti Fidel, kapucin i mučenik.

Rodi se u Sveviji u malenom gradu Sigmaringen godine 1577. Izuči pravne nauke i postade doktorom prava. Dobar, skroman, bogoljuban, bijaše svakomu na izgled.

Godine 1608 pogje su tri mlada plemića, koji bijahu poslani, da po svitu putuju. On ih nepristano svitovaše na dobro i bogoljupstvo, davajući im dobar izgled u tim kripostima. Gdi bi god došao, obilazio bi pobožno crkve, a često mu se je dogodilo, da je uboge svojim haljinama zaodio.

Kad se sa putovanja povrati, postade činovnikom u gradu Kolmaru u Elsatskoj. Budući svistan i pravedan te nemogavši jednom ustaviti nike nepravednosti, odluči ostaviti se službe i svita. Godine 1612 ode u grad Friburg, obuče se u kapucine i primi ime Fidel ili Viran. Nadbiskupskom siminištu onoga grada darova svoju knjižnicu i dobar dio svoga imetka, da bude na godišnju podporu siromašnim učenicima; a ostalo sve podili siromasima, i posveti se tilom i dušom Bogu svemogućemu.

Kad svrši bogoslovje, starešine ga odrediše u pripovidanja, jer bijaše baš pravi govornik.

Postavši manastirskim starešinom u Veltkirch, učini baš pravih čudesa u onome gradu sa svojim svetim pripovidanjim. Zato, kad se je za njegovu valjanost u Rimu doznalo, zadruga za rasprostiranje vire *(Congregatio de propaganda fide *)* koju je ustanovio sveti otac papa Grgur petnaesti za proširivanje kršćanskih istina, pozva ga, da pogje u Švajcarsku megju Kalviniste, to jest kršćane po krivovircu Kalvinu odmetnike. On bijaše prvi kršćanski poslanik u onim zemljama, u koje došavši poče pripovidati katoličke istine, i bijaše baš pravih čudesa učinio pripovidanjim svojim. Zato se kalvinisti tako razsrdiše, da odlučiše našega sveca pogubiti. On doznade to, niti se uplaši, nego se na 24 travnja 1622 ispovidi i pričesti, pripravan uvik i svoj život za viru žrtvovati. Bijaše onda u mistu Gruchu. Iz ovoga mista ode u Sevisu pripovidati. Ondi je katolike u svojoj viri učvrstio. Vraćajući se u Gruch, uhvatiše ga putem nikoliko kalvinističkih vojnika, navališe na nj oružanom rukom i usmrtiše ga nemilo.

Budući se posridovanjem njegovim mnoga čudesa dogodila, bijaše proglašen svetim godine 1744 od svetoga oca pape Benedikta četrnaestoga.

Danas isto svetkuju se ili spominju:

U Rimu sveti Sava (Saba) vojskovogja, koji optužen jer pohagjaše po tamnicama zatvorene kršćane, slobodno prid sucem ispovidi Krsta, te zato bi bakljama ožežen i bačen u kotao vrile pakline. Izišavši zdrav, na ovo se čudo sedamdeset obratiše na Krstovu viru, te ostavši svi postojani viri, bijahu im otsičene glave. Napokon i Sava sveti bi utopljen u jednu riku te tako završi mučeništvo.

U Lionu u Francuskoj, rogjenje svetoga Aleksandra, mučenika. Pod progonstvom Antonina Vera bio je utamničen, te izkidisan po okrutnosti krvnika tako, da su mu sva rebra ogoljena bila, i vidila mu se utrobica. Onda bijaše propet na križ i onako izpusti svoj sveti duh. S njim bijaše mučeno i drugih trideset i četiri. Crkva ove spominje u druge dneve.

Istoga dana sveti mučenici Eusebij, Neon, Leontij, Longin i druga četiri, kojima pod Dioklecijanovim progonstvom, bijaše otsičena glava.

---

*) Ova je zadruga u Rimu, i sastoji se od 13 kardinala, dvajuh popova, jednoga redovnika i jednoga tajnika. Ustanovljena je od Grgura petnaestoga; a svrha joj je proširenje Krsta, vire i prosvite kršćanske.

U Engleskoj sahrana svetoga Melita, biskupa, kojega sveti Grgur papa bijaše onamo poslao. On je na kršćanstvo obratio istočne Saksonce i njihova kralja.

Kod Granate u Španjolskoj sveti Grgur, biskup i ispovidnik.

U Brešiji sveti Honorij, biskup.

U Irskoj sveti Egbert, pop i koludar, čovik privelike poniznosti i umirenosti.

U Reimsu svete Divice, Bona i Doda.

25. Travnja.

Sveti Marko, Evangjelištar.

Marko bijaše rodom iz Cirene u Africi od žudinskoga misničkoga plemena, a po svoj prilici nećak svetoga Petra apoštola, koji ga je, po Gospodinovom Uskrsnuću, na viru obratio i sobom ga odveo u Rim, gdi je po nagovoru njegovom napisao sveto Evangjelje, drugo po redu.

Utemeljivši crkvu u gradu Akvileji, i ostavivši ondi za biskupa svetoga Hermagoru, pogje po zapovidi svetoga Petra u Egipat, te je u Aleksandriji pripovidao sveto Evangjelje velikom koristi.

Ostavivši pak na misto svoje za biskupa u onomu gradu svetoga Anijana, vrati se u Rim, te bijaše prisutan mučenju svetoga Petra i Pavla.

Ode zatim iz Rima i vrati se u Aleksandriju. Pogani razjareni, jer se je kršćanstvo baš najlipše širilo, odlučiše osvetiti se na svetoga Marka. Uhvatiše ga i za vrat vezaše, pak ga priko gradskih ulica nemilo provukoše, te onda u tamnicu zatvoriše. U tamnici ga je pohagjao i tišio angjeo Gospodinov. Kad sutradan, na 25 svibnja osme godine Nerunova cesarstva izpusti svoj sveti duh i priseli se u vičnjost.

Sveti je Marko napisao Evangjelje u grčkom jeziku, koje počima Božjom riči vapijućom u pustinji, i zato se u njegovim prilikama postavlja lav do nogu njegovih buduć lav stanuje u pustinji.

Godine 828 njegovo sveto tilo bijaše prinešeno u Mletke za dužde Justiniani-a; i ondi mu krasnu crkvu sagradiše. Republika mletačka postavi Markova lava kaono obiližje svoje. Danas se čine procesije ili ophodi, i mole se velike Litanije. *Litanija* znači *molitva.* Običaj je ovi crkveni po svoj prilici zaveo sveti Grgur veliki: on je suproć kugi naredio bio, da se učini procesija i da se mole velike litanije. Od onda je taj običaj poprimljen bio od svete crkve a drži se još uvik. Zato je u Rimskom Martirologiju i rečeno, da su danas u Rimu u crkvi svetoga Petra Velike Litanije.

Isto danas svetkuju se ili spominju:

U Sirakuzi sveti mučenici Evodij, Ermogen i Kalisto.

U Antiohiji sveti Stipan, biskup i mučenik, koji je mnogo propatio po krivovircima, koji pobijahu Kalcedoski crkveni sabor. Za vrime cesara Zenona bi utopljen u Riku Orontu. Ondi isto sveti Filon i Agatopodij, gjakoni.

U Aleksandriji sveti Anijan, biskup, koji je bio učenik svetoga Marka Evangjelište i naslidnik njegov u biskupstvu.

U Lobesu rogjenje svetoga Henrika, biskupa i ispovidnika.

26. Travnja.

Sveti Kleto i Marčelin, pape i mučenici.

Sveti Kleto bijaše rodom Rimljanin, sin Emilijana, te je za vladanja cesara Vespasiana i Tita bio na upravi crkve kao drugi naslidnik svetoga Petra apoštola. On je u crkvenim poslanicama počeo upotrebljavati riči: »Spasiteljnost i i apoštolski blagoslov« *(Salutem et apostolicam benedictionem).* Bijaše na upravi crkve dvanaest godina, sedam miseci i dva dana. Pod Domicijanovim progonstvom bijaše mučeništvom okrunjen i sahranjen u Vatikanu do svetoga Petra.

Sveti Marčelin bijaše i on rodom Rimljanin, a dvadeset i deveti papa po svetom Petru i naslidnik svetoga Kaja,

mučenika, koji se svetkuje na 22 od ovoga. Klonuvši duhom prid priokrutnim mukama, kojima su pogani, po zapovidi Dioklecijana i Maksimijana, mučili pravovirne kršćane, ode iz Rima da progonstvu ubigne, ali se onda svoga griha tako pokaja, da je došao prid crkveni sabor vas u poniznosti i pokori, te gorkim suzama plačući, javno svoju slabost ispovidio. Neusudivši se nitko osuditi ga, svi jednim glasom govoraše: Sudi se ti po sebi, jer prva stolica nemože biti od ikoga sugjena. Sveti Petar bijaše od iste slaboće duha sagrišio, pak je suzama od Boga oproštenje izmolio.

Sveti Marčelin ode onda i ukori cesara poradi okrutnosti i opačine njegove. Zato mu cesar dade otsići glavu godine 304. S' njim bijahu pogubljeni i Klaudij, Ćirin i Antonin. Progonstvo je za ono doba bilo toli žestoko, da je jednoga miseca bilo pogubljeno više od sedamnaest hiljada u samom Rimu.

Tilesa svetoga Marčelina i njegovih drugova ostadoše po cesarevoj zapovidi neukopana trideset i šest dana. Kad li sveti Marčel, Marčelinov naslidnik u snu od svetoga Petra opomenut pogje sa popovima i gjakonima, te svete pisni pivajući i sviće goreći, sahrani ona sveta tilesa pristojnom časti u grobištu Priscille, na Salarijskom putu.

Sveti Marčelin je na upravi crkve bio sedam godina, jedanaest miseci, dvadeset i tri dana; i redio je za to doba, u dva puta, miseca prosinca, četiri popa i pet biskupa.

Isto danast svetkuju se ili spominju:

Sveti Paskasij Radbert, opat Korbeje, čovik velike naučenosti a sjajan po svetosti i kripostima.*)

U Amazeji na crnomu moru sveti Vasilij (Basilij) biskup i mučenik, koji pod cesarem Licinijem završi prislavno mučeništvo. Tilo njegovo, u more bačeno, po angjeoskom objavljenju nagje Elpidofor i pristojno sahrani.

U Bragi u Potogeškoj, sveti Petar, mučenik, prvi biskup onoga grada.

U Vieni u Francuskoj sveti Klarentij, biskup i ispovidnik.

U Veroni sveti Lucio, biskup.

*) Život mu je opisan u Rohrbacherovim životima svetacâ.

U jednom manastiru, Centula zvanom, sveti Rikierij, pop i ispovidnik. Po njegovom imenu zatim bijaše i manastir prozvan.
U Trojes u Franscuskoj sveta Eksuperancija, divica.

27. Travnja.

Sveta Zita, divica.

Svetkuje se u gradu Lukki u Talijanskoj blažena Zita, divica, zaštitnica onoga grada, koja premda prosta službenica, ipak se zlamenitom učini po kripostima i čudesima.

Rodi se početkom trinaestoga vika u selu Monte Segrado, blizu grada Lukke od siromašnih težaka. Odabranica Gospodinova ukaza se odmah od ditinstva svoga ponešena za božanskim stvarima, i bijaše izgled dobrote, poniznosti i bogoljupstva.

Bilo joj dvanaest godina, kad je pošla služiti u nikoga Fatinelli-a, plemića grada Lukke, koji stanovaše blizu crkve svetoga Frediana. U njega na službi ostade do smrti, to jest jedno pedeset godina.

Ljubila je siromahe neizrecivom ljubavi, ter bi im sve što bi god mogla udilivala. Postila je uvik a siromasima i bolesnicima davala svoje jizbine. Ležala je na golom tavanu, a na njezinoj postelji počivaše koji jadnik, da se okripi i ogrije. Virna u službi, izvršavala je svaku lipo i umiljato; a vrime prosto od posala ulagala je u molitvi i dilima dobročinstva. Pohagjaše nemoćnike i bijaše im na utišenje. Čistoću je svoju do smrti kao najveće blago učuvala. Svak ju je štovao i ljubio, jer bijaše po svojim kripostima u istinu dostojna svakoga poštovanja.

Gospodin, koji bijaše toli obilato nadario svoju odabranicu još od mladih godina, nadarivaše ju još obilatije pri dospitku njezina života, jer što se više smrti približavala, duh se njezin sve to više uznašao, otimljući se zemlji a približavajući se nebesima.

Budući sveto živila sveto i usnu u Gospodinu na 27 travnja godine 1272. Po njezinoj smrti dogodiše se mnogobrojna čudesa nad njezinim grobom. Sveti otac papa Leon deveti naredi da se danas svetkuje.

Njezino je tilo sahranjeno u crkvi svetoga Fredijana u gradu Lukki, gdi je štuju i slave kao svoju zaštitnicu.

Danas isto svetkuju se ili spominju:

U Nikomediji rogjenje svetoga Antima, biskupa i mučenika, kojemu pod Dioklecijanovim progonstvom, za ispovidanje Krsta bi otsičena glava, te tako zadobi slavu mučeništva. Slidilo ga je mal da ne cilo stado njegovo. Svi kršćani njegove biskupije podniše za njim muku: jednima bijahu po sučevoj naredbi otsičene glave, drugi sažgani, a jedni postavljeni u male lagje pak utopljeni u more.

U Tarsu u Ciliciji sveti Kastor i Stipan, mučenici

U Rimu sahrana svetoga Anastasija pape, čovika velikog apoštolskog nastojanja.

U Bolonji sveti Tertulijan, biskup i ispovidnik.

U Brešiji sveti Teofil (Bogumil), biskup.

U Carigradu sveti Ivan opat, koji je pod Leonom Isaurikom mnogo vojevao za poštovanje svetih prilika.

U Taragoni blaženi Petar Armengaudij od Reda Blažene Divice Marije od Mercede za oslobogjenje zarobljenikâ; koji propativši mnogo u Africi za iskupljivanje virnikâ, napokon upočinu u miru u manastiru svete Marije od Pratâ.

U Limi u Peru-anskom kraljestvu, sveti Turibij, nadbiskup. Rogjenje njegovo spominje se na dvadeset i tri ožujka.

28. Travnja.

Sveti Vital i sveta Valerija

mučenici.

Sveti Vital a naški Živko, glasoviti otac svetog Gervasija i Protasija, bijaše rodom iz Milana, vojnik po zanimanju, i poradi junaštva svoga veoma obljubljen od cesarskoga namisnika Paulina. Jednom pogje s njim u grad Ravennu, u kojemu je bio osugjen na smrt kršćanin, imenom Ursićin, koji od priteških muka bijaše počeo klonuti duhom, pak se ho-

tijaše i vire odreći. Videći to sveti Vital, dovikne mu: Ursićine ličniče, ti koji običaješ druge ličiti, nemoj da sebe ubaciš u nevolju smrti vikovite. Čuvši to Ursićin, ohrabri se i pognu dragovoljno krvniku svoju glavu. Vital je zatim tilo njegovo digao i pristojno sahranio.

Pogani zato optužiše svetoga Vitala a megju njima bijaše poglaviti tužitelj i huckatelj niki poganski svećenik, koji je odmah po smrti svetog mučenika poludio i u riku se utopio. Paulin pozva prida se Vitala, ter mu naredi, da idolima žrtvuje. Nehtijući on to učiniti, ispovidajući odvažno i hrabro Krsta, bijaše po naredbi istoga Paulina mučen, te onda bačen u duboku jamu i zasut zemljom i žalom. Tako steče krunu mučeništva i vikovitu slavu. Kad je njegova žena Valerija, koja bijaše u Milanu sa svojim sinovima to doznala, dogje u Ravenu po tilo svoga čovika. Kršćani u Raveni nehtidoše joj dati one svete ostanke, a ona, objavivši joj se u snu da tilo u onomu gradu ostavi, vrati se u Milan. Pogani je putem ustaviše, te doznavši, da je kršćanka, tako je izpribiše, da je trećega dana od udaracâ priminula. Bijaše ukopana u Milanu. Do nje bijahu onda sahranjena i tilesa njezinih sinova Gervasija i Protasija.

Svetkuje se sveti Ursićin kao i sveta braća Gervasij i Protasij na 19 lipnja, a danas u Raveni sveti Vital, a u Milanu sveta Valerija.

Danas isto svetkuju se ili spominju:

Sveti Pavao od Križa, ispovidnik, utemeljitelj rečene zadruge od Križa i Muke Gospodina Našega Isusa Krsta. On je sveto priminuo na osamnaest listopada.

U Altinu sveti Marko. On je, regjen za biskupa od blaženoga Petra apoštola, prvi pripovidao sveto Evangjelje narodima rimskoga carstva, pak je pod Domicijanovim progonstvom, po naredbi prisidnika Maksima, stekao krunu mučeništva.

U Aleksandriji muka svete Teodore, divice, koja nehtijući idolima žrtvovati, bijaše stavljena u sramotno misto. Po osobito milosti Božjoj, izbavi ju jedan brat kršćanin, imenom Didin, koji zamini s njom svoje haljine. Zatim pod progonstvom cesara Dioklecijana a po naredbi prisidnika Eustratija, bijahu oba zajedno pogubljeni i tako mučeništvom okrunjeni.

Istoga dana sveti Afrodisij, Karalip, Agapij i Eusebij, mučenici.

U Panoniji sveti Polion, mučen pod cesarem Dioklecijanom.
U Prusi u Bitiniji sveti mučenici Patricij, biskup, Akatij, Menando i Polin.
U Taragoni u Španjolskoj sveti Prudentij, biskup i ispovidnik.
U Pentimi u Abrucu sveti Pamfilij, biskup Valve svitao po ljubavi prama siromasima i po čudesima. Njegovo je tilo sahranjeno u Sulmoni.
U Franjevačkim crkvama prinešenje svetoga Petra od Alkantare, koji se svetkuje na 19 listopada.

29. Travnja.

Sveti Petar Veroneški

mučenik.

Sveti Petar rodi se u Veroni godine 1206 od krivovirnih roditelja. Bili su, to jest, kršćani, ali ne katolici, nego manikejci, koji su virovali, da je nečisti duh stvorio sva vidljiva, a ne Svemogući Bog.

Prve je nauke izučio u rodnom gradu, u katoličanskoj učioni, jer druge nije bilo. Upamtio je vrlo dobro naše virovanje, pa i njemu se je posvetio.

Kad svrši početne nauke, posla ga otac u Bolonju na višje nauke, ali obuzet milošću Božjom, hoti se posvetiti Gospodinu i ugje u red svetoga Dominika.

Posvetivši se naucima, postade silan govornik i pripovidaoc. On je svojim pripovidanjim neizmiran broj grišnikâ i nevirnikâ na pravi put obratio.

Ali ga nenavidnost i ozloglasivanje snagje, premda bijaše dobar. Njegovi ga isti drugovi obuzročiše, da je jednu žensku u svoju čelju primio. Starešine povirovaše, i poslaše ga u Jezu kod Ankina, te ondi ga zatvoriše u manastir. U brzo se doznade istina, a po istini i nevinost njegova, te bijaše opet dično postavljen na svoje misto.

Evo ga opet, da milošću opdarenom besidom, grišnike i nevirnike obraća, da u viri baš prava čudesa čini.

Zato ga sveti otac papa Grgur deveti imenova istražiteljem u crkvenim sudbenim poslovima za grad Milan. Zatim

sveti otac papa Inocencij četvrti, imenova ga u istoj službi i za grad Kremunu i cilu okolicu onih gradova. Pripovidaše u tim gradovima, ali stanovaše u Komu, gdi bijaše priorom ili starešinom manastira. Činjaše prava čudesa pripovidanjim i zato se krivovirnici protiva njemu urotiše, jer ga se kao žive vatre bojahu. Podkupe dva razbojnika, koji ga na putu izmegju Koma i Milana dočekaše, te ga najprije smrtno u glavu udariše, pa onda mu nožem prsa izparaše i tako nemilice životom rastaviše. Ispustio je svoj sveti duh govoreći naše sveto Virovanje. To je bilo na 6 travnja 1251.

Posvetio ga je sveti otac papa Inocencij četvrti.

Danas isto svetkuju se ili spominju:

U Pafu na otoku Kipru sveti Tikik, učenik blaženoga Pavla apoštola. Njega isti apoštol u svojim knjigama pridragim bratom, virnim misnikom i drugom u Gospodinu nazivlje.

U Konstantini u Numidiji sveti mučenici Agapij i Sekundin, biskup, koji podnivši dugo progonstvo, dičnom misnikovanju svomu pridružiše slavu mučeništva. Podniše muku pod Valerijanovim progonstvom, kad su pogani svemoguće radili i činili, da pravovirnike odvrate od svete vire. S njima bijahu mučeni Emilijan, vojnik, Tertula i Antonia, svete divice, i jedna žena sa dva sina bliznaca.

Isto danas sedam svetih lupeža, koji privedeni Krstovoj viri po svetom Jasonu, mučeništvom zadobiše život vikoviti.

U Brešiji sveti Paulin, biskup i ispovidnik.

U Manastiru u Kluni sveti Hugon, opat.

U Manastiru u Malesme sveti Robert, prvi cistercijeski opat.

30. Travnja.

Sveta Katarina od Siene.

Svetkuje se u Rimu sveta Katarina od Siene, divica, reda svetoge Dominika, svitla po životu i čudesima, koju Pio drugi ubroji megju divice.

Rodi se ona godine 1347 u gradu Sieni od dobrih i bogostrašnih roditelja.

Umrivši joj odmah po porogjenju sestra, koja se s njom bijaše rodila, mater ju, kao po milosti Božjoj zaostavšu, mnogo ljubljaše i svu je moguću brigu ulagala, da ju što bolje odgoji i uzdigne. Katarina bijaše ljubezna i vrlo pametna.

Kad je narësla, roditelji odlučili, da je udadu. Ali ona bijaše po nagnuću srca i duše svoje odlučila posvetiti se Gospodinu. Mnogo je suprotivština imala da nadvlada, a to navlastito od opornosti roditelja. Svladavši svaku molitvom i čvrstom postojanosti, ugje godine 1365 u koludrice trećega reda svetoga Dominika. Bilo joj je tada osamnaest godina. Od onoga dana posveti se u svemu Gospodinu svomu.

Življaše u pokori, molitvi i svetom razmišljanju. Nadahnuta naučenosti, svako i najteže pitanje, znala je primudro riešiti. Dobra kao angjeo, pomagaše uboge, nevoljne i paćenike. Bila joj jedna od najvećih naslada svojim rukama ličiti bolesnike od nagrdjih bolesti. Godine 1374 kuga nemilo haraše i u samom gradu Sieni; a ona neizmirnom, neizrecivom ljubavi priticala svakomu u pomoć, ličila bolesnike, bdila nad njima, i svakomu bila pravi angjeo od milosrgja i spasenja.

Obdarena Božjom milosti, znala je svakoga na dobro svitovati i na dobro navesti. Zato kad se je Republika florentiska zavadila bila sa Svetom Stolicom, bijaše Katarina odabrana, da megju njima posriduje.

Svojim kripkim i svetim nagovaranjem, pomiri te dvi vlasti.

Što od truda, što od priteških pokora oslabi tako u životu, da u samoj trideset i trećoj godini života svoga s ovoga svita priminu na 27 travnja 1380 u Rimu.

Katarina sveta napisala je i različita bogoslovna dila takovom izvrsnosti, da je megju velike spisatelje ubrojena.

Danas isto svetkuju se ili spominju:

U Lambesi u Numidiji rogjenje svetih mučenika Marija, štioca i Jakova, gjakona. Prvi, ispovidajući Krsta bijaše već okušao svu oštrinu Decijeva progonstva, ter onda opet uhvaćen sa pričasnim svojim drugom. Posli okrutnih muka i posli nego su po božanskim objavama bili dva puta utišeni, bijahu im sa mnogo drugih kršćana, otsičene glave.

U Saintes sveti Eutropij, biskup i mučenik, kojega sveti Klimento za biskupa posveti i u Francusku posla. Budući na dugo

pripovidanjim svojim posvidočio Isusa Krsta, bijaše mu glava pribivena, te tako slavodobitno priminu.

U Kordovi sveti mučenici Amator, pop, Petar, koludar i Ljudévit.

U Novari sveti mučenici Lovrinac, pop, i nikoliko dice, što mu bijahu povireni na uzgoj.

U Aleksandriji sveti Afrodisij, pop i drugih trideset svetih mučenika.

U Efesu sveti Maksim, pod Decijevim progonstvom mučeništvom okrunjen.

U Fermu Ankinske države sveta Sofija, divica i mučenica.

U Napulju u Kampaniji sveti Sever, biskup, koji megju ostalim čudesima, pozva iz groba jednoga mrtvaca, te učini da živi niko vrime, eda utira u laž zlobnika, koji na silu hotijaše, da je virovnik nike udovice i njezinih sirota.

U Euriju na Epiru sveti Donat, biskup, koji je za vrime cesara Teodosija živio u velikoj svetosti.

U Londonu sveti Erkonvald, biskup, svitao po mnogim čudesima.

SVIBANJ

Od svetkovina pomičnih, dolaze ponajviše ovoga miseca Pokroviteljstvo svetoga Josipa, Zaručnika Blažene Divice Marije; Prošnje ili Rogacijuni. — Uzašašće Gospodinovo. — Duhovi — i Prisveto Trojstvo — a koje godine, ali u ridko i Prisveto Tilo Gospodinovo, pak i Prisveto Srce Isusovo.

Ovi je misec pak posvećen Priblaženoj Divici Mariji.

1. Svibnja.

1. Sveti Apoštoli Filip i Jakov.

Danas crkva naša svetkuje rogjenje svetih apoštola Filipa i Jakova.

Sveti Filip bijaše ribar, rodom iz Betsajde u Galilejskoj; čovik Gospodinu prijatan, jer življaše po zakonima Božjim, i u strahu njegovom uzdizaše obitelj svoju.

Idući Isus sa prvim slidbenicima i učenicima svojim Andrijom i Šimunom Petrom u Galileju, srite putem Filipa, i pozva ga, govoreći mu: *idi za mnom.* Filip se njemu pridruži i postade jedan od dvanaest njegovih apoštola, slideći ga u naucima njegovim. Bio je s njim na piru u Kani Galilejskoj i na pustoj tiberijadskoj gori pri množenju kruha i ribe.

On je ljubav prama Isusu, vridnost i svetinju svoju pokazao u trudu i dilima neizbrojnim. Kad se apoštoli po primljenju Duha svetoga razigjoše, da po svemu svitu *pripovidaju*

Evangjelje svakomu stvorenju, Filip pogje u malu Aziju, i obrativši mnoštva na Isusovu viru, bi u gradu Hierapoliju propet na križ, zasut kamenicama i tako nemilo pogubljen. Njegovo sveto tilo sahraniše pristojno; a zatim bijaše prinešeno u Rim i sahranjeno u crkvi svetih apoštola.

Od njegovih kćera poznate su nam po imenu samo dvi: Filipa i Marijana, koje su se do smrti učuvale u divičanstvu.

Sveti Jakov pak bijaše sin Alfea ili Kleofe i Marije rodice, a po nikim sestre Blažene Divice Marije, a brat drugog apoštola imenom Tadej (Tadija) rečeni Juda i Šimeona (Šimuna) svetoga, mučenika, drugoga biskupa grada Jerusolima, koji se svetkuju, prvi, na 28 listopada a drugi na 18 veljače.

Sveti Jakov bio je od ditinstva svoga *nazarijanin* ili *Bogu zavitan.* Nije pio vina ni drugog opojnoga pića, nije mesa jeo do vazmenoga jaganjca, nije vlasi strigao, niti se kupao; nit mazao mirisnim pomastima. Hodio je uvik bos, i nosio prostu, platnenu haljinu. On se je tako često klečeć Bogu molio, da mu koža na kolinima bijaše utvrdnula kao devi. On je u svetim pismima nazvan Gospodinov brat, jer se kod Židova, kao i u nas, bližji rogjaci braća nazivlju.

Jakova, po Uzašašću Gospodinovom, izabraše Apoštoli za biskupa Jerusolimskoga.

On je trideset godina sveto i kriposno upravljao onom crkvom. Židovi ga najprije izpribiše kamenicama, a onda ga poniše na visoko misto templa i ondanle baciše. Izlomljenih kostiju, vas pribiven, ipak se Bogu moljaše vapijući: Oprosti im Gospodine, jer ne znadu što čine. Onda mu valjkom glavu pribiše, i tako ga nemilice pogubiše. Bilo mu devedeset i šest godina.

Tilo njegovo bijaše ukopano blizu Templa, a godine 572 prinešeno u Carigrad.

Danas isto svetkuju se ili spominju:

U Egiptu sveti Jeremija, prorok, koji kamenovan od puka, umre blizu Tafne i bi ondi ukopan. Na njegovom grobu (kako piše sveti Epifanij) virnici običavaju moliti, i sa prahom što na njemu uzimlju, liče ujedaje otrovnih zmija. *Vidi svetoga Ezehijela na 10 travnja.*

U Francuskoj u Vivareskom blaženi Andol, podgjakon, kojega sa još nikoliko posla sveti Poliharp iz Istoka u Francusku, da pripovidaju sveto Evangjelje. On je za cesara Severa, bio ponajprije izbiven trnovim šibama, te napokon ga pogubiše procipavši mu drvenim mačem glavu u četvero na križ. Na taj način ovi svetac završi mučeništvo.

U gradu Ueska u Španjolskoj, sveti mučenici Orentij i Pacijencia.

U Sionu u Francuskoj, muka svetoga Sigmunda, Burgundskoga kralja, kojega utopiše u jedan bunar, u kojemu i priminu, te je zatim sjao po čudesima.

U Okseru (Auxerre) sveti Amator, biskup i ispovidnik.

U Auh-u sveti Orentij, biskup.

U Engleskoj sveti Aksaf, biskup i Valburga, divica.

U Bergamu sveta Grata, udovica.

U Forli sveti Pelegrin, od reda službenikâ Blažene Divice Marije (čiji život je opisan na 27 travnja.)

2. Svibnja.

Sveti Atanasija, biskup.

Naučitelj S. Crkve.

Sveti Atanasija rodi se u Aleksandriji u Egiptu oko godine 293. Svršivši vrlo dobro nauke, pogje u pustinju, u svetoga Antona opata, koji ga u dobroti, bogoljupstvu i kripostima učvrsti. Vrativši se u Aleksandriju, posveti se svešteničkom životu. Gjakon bijaše, kad ga je sveti Aleksander, biskup grada Aleksandrije sobom odveo u Niceju na opći crkveni sabor, koji se godine 325 bijaše sastao, za pobiti krivovirne nauke Arija. Kaže se, da je Atanasija svomu biskupu, svetom Aleksandru pomagao sastaviti sveti simbol našega Virovanja.

Po smrti svetoga Aleksandra, godine 328, bi na njegovo misto postavljen sveti Atanasij za biskupa grada Aleksandrije.

Neizreciva je progonstva pritrpio od krivovirnih Arijanaca a ponajviše od cesarevâ, koji su katolike proganjali a branili krivovirce.

Prognan iz biskupije, bijaše usilovan lutati, sakrivati se, bižati u Francusku, u Rim za ubignuti nemilom progonstvu dušmanâ, koji su svašta učinili, da ga navedu na svoju, ali uvik zaludu, jer se je on uvik čvrsto u katoličanstvu držao. Borio se je neustrašivo, baš junački za viru, i uvik je svladao i uništio dušmane vire naše. Napokon, za vladanja cesarâ Valentiniana i Valentija, vrati se crkvi svojoj, i pokle je osvitlao katoličanstvo mnogim primudrim pismima, priminu sveto u Gospodinu dne 2 svibnja godine 373 u osamdesetoj godini svoga života, a četrdeset i šestoj biskupovanja.

Danas isto u Rimu sveti mučenici Saturnin, Neopol, German i Celestin, koji po mnogim mukama, napokon bačeni u tamnicu, usnuše u Gospodinu.

Isto i sveti mučenici Eksuperij i Zoe, žena njegova, Ćiriak i Teodul njihova dica, koji podniše muku pod cesarem Adrijanom.

U Sevili u Španjolskoj sveti Felicij, gjakon i mučenik.

Istoga dana sveti Vindemial, biskup i mučenik, kojima zajedno sa svetim biskupim Eugenijem i Longinom, naučenošću i čudesima boreći se suproć Arijancima, bijahu po naredbi kralja Hunerika otsičene glave.

U Avili u Španjolskoj sveti Sekund *(Secundus)* biskup, koji se sa još nikoliko spominje na petnaest ovoga miseca.

U Florenciji sveti Antonin, biskup, Dominikanskoga reda, slavan po svetosti i naučenosti, koji se svetkuje na deset ovoga.

3. Svibnja.

Našašće prisvetoga Križa.

U Poganâ i židovâ križ bijaše ono, što su danas višala. Na križu bi propinjali razbojnike, najveće lopove i zločince. Od kada na njemu Gospodin naš Isus Krst bijaše propet, postade križ zlamen prosvite, zlamen Spasenja, zlamen ljuskoga napridka, zlamen Vire.

Ono prisveto drvo, na kojemu je primili Spasitelj naš svoj božanski Duh izpustio, bijaše nagjeno na 7 travnja u Jerusolimu.

Plemeniti i veliki cesar Kostantin, pobidivši i nadvladavši zlamenom svetoga križa suparnika svoga, cara Maksencija, i budući se onda prvi od rimskih cesara pokrstio, bijaše odlučio, na svetom Isusovom grobu sagraditi veličanstvenu crkvu. Mater njegova, sveta Elena, koja se svetkuje na 18 kolovoza, akoprem starica od osamdeset godina, hoti zato ona u Jerusolim poći, da vidi, da naredi, da upravi svaku. Došavši godine 326 u Jerusolim, nagje misto prisvetoga groba. Ono bijaše zasuto kamenjem i pustom zemljom, nad kojom bijahu pogani sagradili idoski tempal. Sveta Elena dade tempal porušiti, gomilu razniti i sve misto lipo pročistiti, te nagjoše sveti grob a do njega zakopana i tri križa. Ali se nije znalo na kojemu bijaše naš Spasitelj propet. Budući u Jerusolimu nika gospogja od davna bolovala i nemoćna uvik u postelji ležala; naredi sveta Elena, da se sva tri križa odnesu u kuću one gospogje. Budući se Jerusolimski biskup, sveti Makarij Bogu pomolio, eda mu milost udili upoznati prisveti križ Spasiteljev; dotakne onu bolesnicu i jednim i drugim križem bez ikakve koristi; dotakne je trećim i ustade odmah zdrava. Tako upoznaše križ prisveti Spasitelja našega. Nagjoše i nadpis, koji nad križem bijaše, i tri čavla, kojima Gospodina našega bijahu propeli na križ.

Sveta Elena jedan dio onoga prisvetog drveta sahrani u srebreni sanduk, kojega dade postaviti u crkvu svetoga Groba, koju ona sagradi; a drugi dio sa čavlima donese u Rim sinu Kostantinu, koji ga postavi u crkvu nazvanu svetoga križa Jerusolimskoga, što on bijaše sagradio. Od ono doba cesar Kostantin zakonom naredi, da se više nesmije niko pedipsati smrću na križu.

Od onda se u svemu kršćanstvu svetkuje uspomena onoga prisritnoga Našašća.

Danas se svètkuje Našašće a na 14 rujna Uzvišenje svetoga križa.

Isto danas svetkuju se ili spominju:

U Rimu na putu Nomentanskom muka svetih mučenika Aleksandra pape, Eventija i Teodula, popova; od kojih Aleksander, pod cesarem Adrijanom i sucem Aurelijanom, podnivši veruge, tamno-

vanje, lomaču, gvozdene grebene i vatru, bi vas izpriboden i tako pogubljen, a Eventij i Teodul, posli dugog tamnovanja bijahu vatrom okušani, ter im napokon otsikoše glave.

U Narnim sveti Juvenal, biskup i ispovidnik.

U Carigradu sveti mučenici Aleksander, vojnik, i Antonina, divica, koja pod progonstvom Maksimijanovim, pod prisidnikom Festom bi osugjena za u sramotno misto, te od Aleksandra, koji je ondi na njezino misto ostao, otajno u priobuci izvedena. S njim bijaše onda mučena: otsikoše im ruke i onako ih za Krsta u vatru baciše, završivši tako slavnu borbu krunom mučeništva.

U Tebajdi sveti mučenici Timotej i Maura, žena njegova, koji, po mnogim mukama, bijahu po prefektu Adrianu na križ propeti, na kojemu su onako devet dana živili, i hrabreći u viri jedan drugoga, napokon su završili mučeništvo i zadobili slavu vikovitu.

U Afrodisiji u Kariji sveti mučenici Diodor i Rodopian, koje pod Dioklecijanovim progonstvom sugragjani kamenovaše.

Na gori Senariju kraj Florencije blaženi Sostenej i Hugacion, ispovidnici, koji sa nebesa obznanjeni, istoga dana i na istu uru, govoreći pozdravljenje angjeosko, priminuše s' ovoga svita.

4. Svibnja.

Sveta Monika, udovica.

Mater svetoga Augustina.

Rogjena u kršćanskoj obitelji, u kojoj bijaše izgledno odgojena, znala je svaku kršćanskom ustrpljivosti podnositi, dok je napokon čovika svoga Patricija, koji bijaše poganin, na pravi put obratila.

Njezin sin Augustin bijaše manikejac, nevirnik; i nije se umirila, dok ga nije vidila obraćena na katoličanstvo. Zato se je nepristano, plačući molila Svemogućemu, eda bi joj milost udilio viditi prije smrti obraćena svoga sina; i što je u istinu i dočekala godine 387, ter je onda zadovoljna usnula u Gospodinu, u gradu Ostiji, gdi bijaše i ukopana.

Njezino tilo, po smrti njezina sina svetoga Augustina, bijaše pod svetim ocem papom Martinom petim prinešeno i sahranjeno u crkvi istoga svetoga Augustina u Rimu.

Sveta Monika bijaše izgled dobrote, ljubavi, milosrgja; i svaka bi se mater u nju ugledati mogla. *(Vidi život svetoga Augustina na 28. kolovoza.)*

Sveti Florijan (Cvitko)

mučenik.

Za vladanja cesara Dioklecijana, u Rimskom taboru u Laureaku (u današnjem Lorhu u gornjoj Austriji) bijaše mnogo vojnika kršćana, a megju njima vojvoda Florijan.

Kad onaj cesar bijaše naredio, da se svi oni pogube, koji nebi hotili idolima žrtvovati, Florijan, koji se vojničtva već bijaše ostavio, doznavši za tu naredbu, odredi otići u Laureak, da kršćane hrabri i da do potribe i sam za Krsta život svoj žrtvuje.

Doveden prid prefekta Akvilana, i nehtijući se podnipošto pokoriti cesarevoj naredbi, nit pokloniti se idolima govoreći, da on neviruje nego u jedinoga Boga, bi ponajprije nemilo izšiban, gvozdenim grebenim izkidisan, pak onda kamenom o vratu vezanim utopljen u riku Enns, koja kraj Lorha teče.

Voda je iznila njegovo sveto tilo na uzvišenije misto, i žena ga je njegova Valerija po objavljenju našla i pristojno sahranila.

Svetom Florijanu (Cvitku) utiću se kršćani, da ih učuva od požara.

Isto danas:

U Palestini rogjenje blaženoga Silvana biskupa Gaze, koji pod Dioklecijanovim progonstvom, po zapovidi Galerija Maksimijana cesara, sa primnogim svojim klericima, bi mukom okrunjen.

Ondi isto trideset i devet svetih mučenika, koji osugjeni da ondi rude kopaju, bijahu zabiljenim gvožgjem proženi i drugčije mučeni, ter napokon im zajedno otsikoše glave.

U Umbriji sveti Porfirij, mučenik.

U Nikomiediji rogjenje svete Antonie, mučenice, koja dugo protezana i lomljena, ter su mnogo muka ožalošćena, tri dana viseći o jednoj ruci, a dvi godine držana u tamnici, napokon po prisidniku Priscilijanu, u ispovidanju Gospodina bi sažgana.

U Tarsu sveta Pelagija, divica, koja pod Dioklecijanom zatvorena u bakrenoj volini žažarenoj, završi muku.

U Koloniji sveti Pavlin, mučenik.

U Milanu sveti Venerij, biskup i ispovidnik, o čijim kripostima ostavi nam svidočanstvo sveti Ivan Zlatousti u jednoj poslanici, koju mu bijaše pisao.

U Perigveškom kraju (Perigueux) sveti Sacerdos, biskup Limožeski (Limóges.)

U Hildesheimu u Saksonskoj sveti Gotard, biskup i ispovidnik. — *Rogjen u Bavarskoj bijaše se odmah za mladih godina Bogu posvetio. Bio je opatom u Altaichu, te po smrti svetoga Bernarda biskupa u Hildesheimu, bi za biskupa posvećen i na misto njegovo postavljen. Završi svoj sveti i kripostima urešeni život na 4 svibnja 1038.* Ubrojio ga je megju svece papa Inocencij drugi.

U Akseru (Auxerre) sveti Kureodom, gjakon.

5. Svibnja.

Sveti Pio, peti papa.

Pio rodi se na 27 sičnja 1504 u Bosku, nedaleko od grada Aleksandrije u Talijanskoj od plemenite obitelji prezimenom Ghislieri. Bilo mu po krštenju ime Mihovio.

Od četrnaest godina ugje u red Dominikanacâ, te bijaše u svemu izgled svojim drugovima: dobar, bogoljuban, pokoran i poslušan.

Poradi njegovih kripostih, sveti otac papa Pavao četvrti posveti ga za biskupa, te ga onda imenova kardinalom. Kad je Pio četvrti, naslidnik Pavla četvrtoga umrao, bijaše kardinal Mihovio izabran na misto njegovo, na 7 sičnja 1566, i uze ime prijašnjega, to jest nazva se Pio, i bi peti ovim imenom.

Bio je neizrecivo dobar i bogoljuban: tražio je jakost i kripost u molitvi i pokori.

Mnogo je doprinio, da kršćanstvo bude prošireno i u Americi i u Indijama i po svemu svitu. Uredio je rimsku državu mnogim mudrim odredbama, po kojima bijahu za uvike ukinuti mnogi neredi i zločesti običaji. Uredio je Misal i Breviarij; dao je sastaviti i u mnoge jezike privesti rimski

katekizam ili nauk kršćanski. Radio je neumorno za dobro crkve i kršćanstva, a izgled bio je svakomu u bogoljupstvu i pokori.

Po njegovom nagovaranju sastadoše se španjolske, talijanske, mletačke i njegove čete, te na 7 listopada 1571 kraj Lepanta udariše na Turke i hametom ih potukoše. Zlamenito je, da je on baš u oni čas, kad su Turci poraženi bili, vidio po Božjem objavljenju poraz njihov, te ga svim svojim dvorjanicima navistio, Bogu Svemogućemu fale uzdavajući. Zato je naredio, da se svake godine prve nedilje listopada svetkuje Blažena Divica Marija od Pobide (Ruzarica) i nadoda u Litanijama Gospinim umoljaj: »Pomoćnice kršćanska moli za nas«.

U istinu je grihota, da uprava ovoga neumornoga, dobrostivoga, svetoga čovika nije nego malo više od šest godina trajala; jer je od kamena teško obolio i s' ovoga svita priminuo na 1 svibnja 1572.

Sveto tilo njegovo sahranjeno je u Rimu u Bazilici Gospe Betlemske.

Isto danas:

U Rimu sveta Kresecntijana, mučenica.

Ondi isto sveti Silvan, mučenik.

U Aleksandriji sveti Eutimij, gjakon, koji poradi Krsta u tamnici priminu.

U Saloniki rogjenje svetih mučenika Ireneja, Pelegrina i Irene, koji bijahu sažgani.

U Okseru (Auxerre) muka svetoga Joviniana, štioca.

U Likati u Siciliji sveti Angjeo, pop, od reda Karmelitanaca, kojega krivovirnici poradi obrane katoličanske vire, razbojnički pogubiše.

U Jerusolimu sveti Maksim, biskup i ispovidnik, kojega Maksimijan Galerij cesar, iskopavši mu jedno oko i ožegav mu jednu nogu zabiljenim ožegom, posla u rude da radi.

U Edesi u Siriji sveti Eudogij, biskup i ispovidnik.

U Arti u Francuskoj sveti Ilarij, biskup, svitao po naučenosti i svetosti.

U Vieni sveti Niketij, biskup, čovik zamirne svetosti.

U Bolonji sveti Teodor, biskup, svitao po zaslugama.

Istoga dana sveti Sacerdos, biskup Morviedra.

U Milanu sveti Jerontij, biskup.

Ondi isto obraćenje svetoga Augustina, biskupa i naučitelja svete crkve, koji bijaše od svetoga Ambrosija biskupa upućen u istinama katoličanske vire i kršten u današnji dan.

6. Svibnja.

Sveti Ivan apoštol i evangjelištar
prid vratima latinskim.

Obljubljeni apoštol našega Spasitelja, sveti Ivan evangjelištar, upravljaše crkvama u Maloj Aziji i posvuda pripovidaše Isusove svete istine. Cesar Domicijan dade ga u Efezu uhvatiti i odvesti u Rim. U Rimu prid latinskim vratima bijaše uvaljen u velik kotao pun vriloga ulja. Izišavši po milosti Božjoj zdrav, bi prognan na Otok Patmos na Egejskomu moru, gdi je napisao knjigu Očitovanja (Apokalipsu). Slobode se je dobavio stopro onda, kad je po usmrćenju Domicijana na cesarsko pristolje bio postavljen niki Nerva.

Njegovo se rogjenje svetkuje na 27 prosinca.

Sveti Ivan Damaštanski.

Sveti Ivan rodi se oko godine 676 u gradu Damasku, u kojemu bijahu gospodari i vladari Arapi Muhamedovci. Njegov otac Sergij Mamsur premda kršćanin, bijaše poradi poštenja svoga, prvi savitnik kalifa Abdul-Meleka, i znao je u toj službi mnogo i kršćanima koristiti. Po njegovoj smrti, dogje na misto njegovo sveti Ivan. Budući on u duši svojoj želio Bogu se posvetiti, okani se službe one, prodade sve svoje i po naucima svetoga Evangjelja, dade svaku ubozima, nevoljnicima, potribnjacima, te pogje u Jerusolim u niki manastir. Bijaše izgled poslušnosti, pokore i bogoljupstva. Obigje svu Palestinu pripovidajući svete istine, te dogje i u Carigrad. U onomu gradu carevaše Leon Isaurik, veliki dušmanin svetih prilika. Sveti Ivan i pripovidanjem i pismima poče živo udarati na te krivovirnike i braniti štovanje svetih prilika. Leon Isaurik dade ga zato nemilo mučiti. Oslobodivši se po kriposti prisvete Divice, čije prilike bijaše on toli živo obranio, vrati se u svoj manastir, i regjen u misnike ondi u dubokoj starosti, godine 780 sveto s' ovoga svita priminu.

Na osvitlanje katoličanstva napisao je više dilâ, koja su sabrana u dvi velike knjige.

Danas isto:

U Antiohiji sveti Evodij, koji, (kako piše blaženi Ignacij Antiohijanom), regjen ondi za prvoga biskupa po svetom Petru Apoštolu, slavnom mukom završi život.

U Cireni sveti Lucij, biskup, kojega spominje sveti Luka u dilima Apoštolskim.

U Africi sveti mučenici Eliodor i Venust(us) sa drugih sedamdeset i pet.

U Kipru sveti Teodot, biskup Ciriniaнski, koji pritrpivši pritežkih muka pod cesarem Licinijem, napokon u miru Crkve povrati Gospodinu duh svoj.

U Karim u Mesopotamiji sveti Progenij, biskup.

U Engleskoj sveti Eadbert, biskup grada Lindsfarnea, zlamenit po naučenosti i bogoljupstvu.

U Rimu sveta Benedikta, divica.

U Salernu prinešenje svetoga Matije, apoštola, čije sveto tilo iz Etiopije prinešeno na više mista, a napokon odnešeno u oni grad, bi velikom časti sahranjeno u Crkvi njegovom imenu posvećenoj.

7. Svibnja.

Sveti Dujam prvi biskup solinski, i mučenik.

Godine trideset i četvrte po Isusovom porogjenju, došavši sveti Petar u grad Antiohiju, i krstivši mnoge, krsti i Migdonija, Teodosiju, ženu njegovu i Dujma, sedmogodišnjeg njihova sinčića.

Budući Dujam bio obdaren Božjom milosti, uze ga sveti Petar kao učenika svoga, i odvede ga sobom godine 41 u Jerusolim, pak onda i u Rim.

Zabranivši cesar Klaudij židovima u Rimu pribivati, vratiše se u Palestinu, a po Klaudijevoj smrti pogjoše opet u Rim, i u onomu gradu sastadoše se sa svetim Pavlom.

Po naredbi svetoga Petra, dogje Dujam godine 65 u Solin, da crkvu uredi; jer već godine 63 bijaše u Dalmaciju došao i viru Isusovu pripovidao Titus, učenik svetoga Pavla. (Vidi na 4 sičnja.)

Došavši sveti Dujam u Solin, i umnoživši se lipi broj kršćana, sagradi crkvu pod odvitovanjem priblažene Divice Marije.

Kad li idološtovci počeše kršćane nemilo proganjati, namisnik Dalmacije, koji u Solinu stanovaše, na tužbu poganskih svećenika, koji su našega sveca nenavidili, jer bijaše uskrsnuo jedinca udovice Fabricije, dade ga najprije bičevati, pak onda, na 7 svibnja 107 i nemilo pogubiti.

U ista doba bijaše mučeno i pogubljeno drugih četrdeset i pet kršćana.

Sveti je Dujam prvi biskup Solinski, a njegovi su naslidnici sada biskupi splitski.

Njegovo sveto tilo sahranjeno je u stolnoj crkvi u Splitu, a prineŝeno bijaše godine 651 na 29 srpnja, dan u koji se to prinešenje i svetkuje.

Imade u Splitu, u Dalmaciji krasna crkva, koju mišćani crkvom svetoga Dujma nazivlju, premda je posvećena Velikoj Gospi. Zgragja ta bijaše sagragjena početkom četvrtoga vika po naredbi poganskoga rimskoga cesara Dioklecijana, koji se doisto nije nadao, da će u njoj jednom proslavljeno biti prisveto ime Isusovo, poradi kojega bijaše on tolike hiljade i hiljade kršćana prinemilo mučio i pogubio, a megju njima i sinovca svoga, svetoga Kaja, papu, i miljenika svoga i hrabroga junaka, svetoga Jurja.

Crkva je ta na osam čoša sagragjena, velikim krupnim kamenjem sve na redove naslaganim. Svaki je kamen kao velik ambar, a i dužji od velikog ambara. A diže se pak u visoko kaono kulina. Ugješ li na velika vrata, eto ti u oči poglaviti oltar, a odmah desno i livo dva lipa mramorna oltara, jedan svetoga Arnira i Josipa, a drugi svetoga Anastasija, a napose pak, na oblivo, u dogragjenoj kapelici, eto ti još lipši oltar, a u njemu krasna raka sa ostancima ili moćima svetoga Dujma, prvoga solinskoga biskupa i mučenika.

Solin, u prvo doba kršćanstva bijaše jedan od velikih gradova rimskih. U njemu bijaše do 50.000 stanovnika, i sada se vide ruševine i gradine, te se lako može upoznati veličanstvo onoga grada.

Kad se Apoštoli, po primljenju Duha Svetoga, razigjoše na sve strane da Evangjelje pripovidaju, nemogaše svuda

sami prispiti; svaki od njih imagjaše po nikoliko virnih učenika, koje šiljahu gdi sami nemogahu.

Takav apoštolski učenik bijaše i Domnion ili sveti Dujam.

Sveti Stanislav, biskup i mučenik.

Bogati i plemeniti zaručnici nedaleko od Krakova u Poljskoj, življahu već trideset godina bez poroda.

Kad se Gospodinu zavitovali, da će Njemu porod svoj posvetiti, rodi im se sinčić, kojemu nadinuše ime Stanislav. To bijaše godine 1030.

On je kao Božji odregjenik napridovao u dobroti, znanju, bogoljupstvu i milosti; i po zvanju i nagnuću postade misnikom.

Ostavši prazna biskupska stolica u Krakovu, bi on za biskupa izabran na misto pokojnoga Lamperta.

Kuća je njegova bila pravo sirotište: u njoj su siromasi i nevoljnici nalazili pomoći i utišenja. Budući sveti čovik, nemogaše podniti sramote, usilnosti i opačine kralja Boleslava drugoga, čovika bludnika i sramotnika. Budući na svaki način gledao, da ga na pravi put obrati, bi usilovan izobćiti ga iz crkve katoličanske, zabranivši njemu ulaz u crkvu a virnicima, da obće s' njim.

Pobisni zato Boleslav i naumi Stanislava pogubiti, koji mu se i ukloni. Ali doznavši Boleslav, da sveti Stanislav svako jutro svetu Misu govori u jednoj crkvici svetoga Mihovila nedaleko od grada Krakova, pogje jednom sa svojim vojnicima do one crkve. Nagje u njoj svetoga Stanislava i neusudivši se vojnici na njega udariti, kralj sam u divljaštvu svomu, trgne sablju i svetu mu glavu otsiče, te izbaci iz crkve sveto tilo njegovo, koje onda dvorjanici, kao zvirad raznište na komade.

Nikoliko bogoljubne čeljadi pokupiše one svete ostanke, ter ih pokopaše prid vratima iste crkve; a po za deset godina prinesoše ih u Krakov, gdi ih velikom časti sahraniše.

Budući se mnogim čudesima očitovala svetost njegova, bi megju svete mučenike ubrojen od svotoga oca pape Inocencija četvrtoga.

Svemogući pak odvrati i Boleslavu po dilima njegovim. Ustravljen, od grizodušja progonjen, ostavi se kraljestva, uteče, zanimi i završi kao siromašna sluga život svoj u manastiru jednom od svakoga nepoznat.

Danas isto svetkuju se ili spominju:

U Teracini u rimskom polju, rogjenje blažene Flavije Domitille, divice i mučenice, koja budući nećakinja ili ti kćer sestre jedne konsula Flavija Klimenta, i svetim ruhom od svetoga Klimenta ovinčana, pod progonstvom Domicijanovim, za ispovidanje Krsta, bi su mnogo drugih prognana na otoku Pontiju, gdi dugo propati. Napokon bi dovedena u Teracinu i obrativši mnoge naučenošću i čudesima na Isusovu viru, po zapovidi suca, zapališe joj sobu u kojoj pribivaše sa svojim divojkama Eufrosinom i Teodorom, i tako završi svoje prislavno mučeništvo. Svetkuje se na dvanaest svibnja zajedno sa svetim Nerejem i Ahilijem.

Istoga dana sveti Juvenal, mučenik.

U Nikomediji, sveti mučenici Flavij, August i Augustin, braća.

Ondi isto sveti Kvadrat, mučenik, kojemu pod Decijevim progonstvom, pokle je više puta na muke bio stavljen, bi otsićena glava.

U Rimu sveti Benedikt, papa i ispovidnik.

U Yorku u Engleskoj sveti Ivan, biskup, svitao po životu i čudesima.

U Paviji sveti Petar, biskup.

U Rimu prinešenje *tila* svetoga Stipana prvomučenika, koje donešeno u Rim za vrime svetoga oca pape Pelagija, i sahranjeno u grobu svetoga Lovrinca u Veranskom polju, ondi je velikim bogoljupstvom od virnika čašćeno.

8. Svibnja.

Objavljenje svetoga Mihovila Arkangjela.

Danas crkva naša svetkuje objavljenje svetoga Arkangjela Mihovila na gori Garganu. On je vogja angjeoske čete, koja angjele odmetnike iztra iz Nebesa i u pakao strovali.

Više se je puta sveti Mihovio ljudima objavio. Zato se i u mnogim mistima slavi i svetkuje objavljenje njegovo.

Kao što ga jednom židovska Sinagoga svetkovaše, tako ga sada svetkuje naša crkva, kao čuvaoca i zaštitnika svoga.

Opisanje svetih arkangjela imade na 29 rujna.

Sveti Viktor, mučenik.

Sveti Viktor bijaše rodom Arap, a po viri kršćanin već od mlagjanih godina, a po staležu vojnik, te je i služio u cesarskoj vojsci, Doznavši Maksimijan, da je kršćanin, pozva ga da idolima žrtvuje; ali on nehtide ispovidajući odvažno i postojano Krsta. Zato bi ponajprije nemilo izbiven štapima, ali po milosti Božjoj ne oćuti nikakove boli; zatim bi obliven razkrabljenim olovom, koje mu takogjer nenahudi, te ispovidajući sve to srčenije Isusa, otsikoše mu glavu, i tako zadobi vikovitu slavu.

Svetkuje se velikim bogoljupstvom navlastito u gradu Milanu u Talijanskoj.

Isto danas:

U Carigradu sveti Akatij, stotinjak, koji pod Dioklicijanovim i Maksimijanovim progonstvom, budući ga tribun Fermus kao kršćanina optužio, bi prinemilo mučen od Bibiana suca Pere, te napokon u Carigradu po naredbi prokonsula Flacina bi mu otsičena glava. Njegovo tilo po čudu bijaše prinešeno u Skvilace, i ondi je časno čuvano.

U Vieni sveti Dionisij, biskup i mučenik.

U Okseru (Auxerre) sveti Heladij, biskup.

U Besanconskoj državi sveti Petar, biskup.

U Škotskoj sveti Viron, biskup.

9. Svibnja.

Sveti Grgur Nazijanski.

Rodi se sveti Grgur oko godine 316 u selu Nazijancu, blizu grada Česareje u Kapadociji od svetih roditelja. Odgojen u dobroti i kripostima, posveti se Bogu i dade se samotnom pokornom življenju.

Bijaše veliki prijatelj svetoga Vasilija (Basilija), kojemu izreče pohvalnu sprovodnu besidu.

Kad je godine 378 po smrti cesara Valenta žestokoga Arijanca, nastalo po katolike bolje i mirnije doba, dogje Grgur u Carigrad, te godine 380 postavši cesarem Teodosij veliki, bi za biskupa izabran i posvećen. Svojim mudrim i baš veleumnim pripovidanjem, svojom dobrotom, milošću i svetošću skromnoga života svoga, očisti u mnogo i mnogo oni nesritni grad od zloče krivovirstva. Mnogi se nevirnici obratiše na beside njegove. Uzbudivši se nemir poradi njegova izbora, on se dragovoljno odreče biskupske stolice, te se povrati u Nazijancu, a odanle u maleni očinski zaselak, da skromno, umiljato, u pokori i molitvi proživi zadnje dneve života svoga, koje sveto završi oko godine 389.

Sveti Grgur je jedan od najvećih ljudi kršćanstva. Bijaše pozvan bogoslovac, po mudrim svojim bogoslovnim pripovidima. O veleumnosti svojoj ostavio je mnoga dila, nika u prozi, to jest, prosto, a nika u stihovima ili u pismama napisana i složena.

Danas isto:

U Rimu prinešenje tila svetoga Jerolima, popa i naučitelja svete Crkve. On je priminuo u Betlemu na 30 rujna 420 i bijaše ondi i ukopan. Ali posli bijaše tilo njegovo prinešeno u Rim i u današnji dan svečano sahranjeno u Bazilici svete Marije Betlemske.

U Rimu isto sveti Herma, kojega spominje sveti Pavao, apoštol u knjigi Rimljanom. On žrtvova pristojno sebe istoga i učinivši se žrtvom Bogu milom, svitao po kripostima, prigje u kraljevstvo nebesko.

U Perziji trista i deset svetih mučenika.

U Kaljim na Flaminskom putu, sveti Jerontij, biskup Crvia-nski.

U Kašteo Vandóme sahrana svetoga Beata, ispovidnika.

U Carigradu prinešenje svetoga Andrije, apoštola i svetoga Luke, evangjelištara iz Akaje, i Timoteja, učenika svetoga Pavla, apoštola iz Efesa: tilo pak svetoga Andrije nakon mnogo godina prinešeno u Amalfim, ondi je svečano bilo sahranjeno. Iz njegova groba izvire nepristano niki sok, kojim se nemoći liče.

U Bari-u u Pulji prinešenje svetoga Nikole, biskupa iz grada Mire.

10. Svibnja.

Sveti Antonin nadbiskup i ispovidnik.

Antonin rodi se u gradu Florenciji u Talijanskoj od poštenih roditelja. Odgojen u dobroti i bogoljupstvu ukaza se odmah od ditinstva ponešen za božanskim stvarima. Zavitovavši se Gospodinu ugje u red Dominikanaca, te ukaza onda kakvim i kolikim kripostima bijaše obdaren.

Žestok dušmanin dangubljenja, netom bi malo prospavao, digao bi se, te bi jutrnje molitve izmolio, pak onda na rad. Pisao bi knjige korisne po kršćanstvo. Bili ga san priuzeo naslonio bi glavu o zid i onako bi san nadvladao, te bi opet bdio i svetim se poslom bavio.

Držao se je redovničkih pravila i zakona najvećom strogosti. Mesa bi se do teške potrebe okusio, spavao bi na zemlji ili na golom tavanu. Do svoje smrti učuvao se je uvjek čist.

Znao je pak rišiti i najteža pitanja. Zato se nije ni najmanje uzvisio, te kao manastirski starešina i državnik mirno, pokorno i umiljato obavljao je svoju službu.

Obzirom na kriposti njegove, sveti otac papa Eugen četvrti posveti ga za biskupa i postavi ga na upravu nadbiskupije Florentinske.

U onoj časti pokaza još i više svetost svoju. Revan za crkvenim napridkom, pravi otac svojih virnika, dobar, milostivan, umiljat, bijaše svakomu izgled apoštolskih kriposti. Budući mnoga dobra učinio i više krasnih knjiga napisao, primivši svete Sakramente, grleći prisveto propeće, sveto s'ovoga svita priminu na 10 svibnja 1459. Megju svece bi ubrojen godine 1523 od svetoga oca pape Adriana šestoga.

Prinešenje svete kuće Nazaretske

iz Nazareta u Trsat kod senjske Rike.

Dospitkom trinaestoga vika, bijaše se po kršćanskom svitu prosuo nemili glas, da je za kršćane Jerusolim sa svim izgubljen. Krasnu crkvu, koju sveta Elena bijaše sagradila,

Turci bijahu porušili; a bili bi valjda i svetu kuću u Nazaretu, gdi je Blažena Divica začela prisvetoga Spasitelja, da ne bude po milosti Božjoj drugčije odregjeno bilo.

Godine 1291 na 10 svibnja, kuća sveta bijaše prinešena iz Nazareta u Trsat do senjske Rike. Ondi je na veliku radost onih pravovirnika ostala do 10 prosinca godine 1294, dan u koji po nebeskoj milosti bijaše prinešena u Loret priko Jadranskoga mora, gdi se i sada nalazi.

Knez Nikola Frankopan, kojemu Trsat pripadaše, na mistu gdi sveta kuća bijaše položena, dade sagraditi crkvu na uspomenuće i slavu Blažene Divice Marije.

Isto danas:

U Rimu na latinskom putu rogjenje svetih mučenika Gordijana i Epimaka. Prvomu, poradi ispovidanja Krsta, za vrime Julijana odmetnika, posli nego ga na dugo šibahu oblovnim kandžijama, bi otsičena glava. Kršćani ga ob noć na istom putu ukopaše u katakombama (podzemnim grobištim), i baš ondi, gdi malo prije bijahu prinešeni iz Aleksandrije ostanci blaženoga Epimaka, mučenika, koji bijaše u onomu gradu za Krsta zadobio vikovitu slavu

U zemlji *Us* sveti Job prorok, čovik od privelike i zamirne ustrpljivosti.

U Rimu blaženi Kalepodij, pop i mučenik, kojemu pod cesarem Aleksandrom bi otsičena glava. Njegovo tilo bijaše po gradu raznešeno i bačeno u Tibar, te bi nagjeno i po papi Kalistu sahranjeno. Bijaše takogjer otsičena glava Palmaciju, konsulu, ženi i dici njegovoj, i još četrdeset i dva od kuće njegove, što muških a što ženskih, bijahu isto pogubljeni; pak i Felicij sa ženom Blandom. Njihove glave bijahu obišene na razna gradska vrata, za ustraviti kršćane.

U Rimu isto na latinskom putu, rogjenje svetih mučenika Kvarta i Kvinta (Četvrtko i Petko) čija tilesa bijahu u Kapûvu prinešena.

U Lentini-m u Siciliji sveti mučenici Alfij, Filadelfij i Ćirin.

U Smirni sveti Dioskorid, mučenik.

U Bolonji blaženi Nikola Albergati, certozinski koludar, biskup onoga grada i kardinal svete rimske crkve, svitao po svetosti i apoštolskom poslanstvu, čije je tilo ukopano u Florenciji u Certozina. *Vidi mu žiće na 3 veljače.*

U Tarantu sveti Kataldij, biskup svitao po čudesima.

U Milanu našašće svetih mučenika Nazarija i Celsusa. Kad je blaženi Ambrosij, biskup, našao tilo svetoga Nazarija još friškom krvi obliveno, prinese ga u crkvu apoštola zajedno sa tilom blaže-

noga Celsusa, ditića, kojega isti bijaše odhranio. Obojici pod Nerunovim progonstvom bijahu po naredbi Anolina otsičene glave na dvadeset i osam srpnja, dan u koji se njihova muka svetkuje.

U Madridu sveti Isidor, težak (poljodilac, ratar) koji svitao po čudesima, bi u svece ubrojen od svetoga oca pape Grgura petnaestoga, zajedno sa svetim Injacijem, Franom, Terezom i Filipom. *Vidi život njegov na 15 ovoga.*

11. Svibnja.

Sveti Mamert, biskup.

Sveti Mamert rodi se u Francuskoj početkom petoga vika. Posvetivši se svećenstvu, bi izabran za biskupa grada Viene.

Godine 468 u onomu su se gradu često dogagjale velike nesriće: česti požari, česti potresi, strahovita grmljavina noćju; svakojake divlje zviri provaljivahu do u sami grad, tako da su se u njemu stanovnici imali baš pravo česa i bojati.

Na dan Uskrsa rečene godine bijaše vas svit sa biskupom svojim sakupljen u stolnoj crkvi, kad se zapali palača postavljena na najuzvišitijemu mistu grada. Svit pobiže iz crkve, da požar gasi i da imanje svoje od nesriće spasi. U crkvi ostade sam sveti Mamert, klečeći i moleći prid velikim oltarom. Više je on, Bogu prijatnim molbama pomagao, nego li vas svit, koji se oko požara bijaše sakupio. U čas, baš od čuda, požar se utrnu.

Sveti Mamert, da utiša srdžbu Božju, i da od puka svoga nesriću odvrati, odluči da se tri dana ulože u postu, molitvi i svetim ophodima. U tu svrhu bijahu odregjena tri dana prid Uzašašćem Gospodinovim.

U Viensku crkvu ugledaše se i mnoge druge crkve u Francuskoj, dok napokon ne uvedoše Rogacijune ili prošnje sa velikim Litanijama po svemu kršćanskom svitu.

Ovi sveti biskup, priminu sveto s' ovoga svita godine 477 pokle je u dobroti i svetosti upravljao svojom crkvom.

Danas isto:

U Rimu, na cesti Salariji rogjenje blaženog Antina, popa. On je bio svitao po kripostima i pripovidanju. — Za vrime Dioklecijanova progonstva bi bačen u riku Tiber, te po angjelu oslobogjen i postavljen opet u misto molitve. Napokon mu otsikoše glavu i tako slavodobitno priseli se u nebesa.

Istoga dana sveti Evel, mučenik, kojemu bi otsičena glava, jer je gledajući muku Terpeteja, povirovao u Krsta.

Isto u Rimu sveti mučenici Maksim, Vaso i Fabij, boji bijahu pogubljeni pod Dioklecijanom na cesti Salarij.

U Osimu u Ankinskoj državi, sveti mučenici Sisinij, gjakon, Dioklecij i Florencij, učenici svetoga Antima, popa, koji pod Dioklecijanom bijahu kamenovani, završivši time mučeništvo.

U Varennesu sveti Gangolf, mučenik.

U Suvinji (Souvigni) sahrana svetoga Majola, opata u Kluni, svitla života po svetim zaslugama.

U Svetom Severinu u Ankinskoj državi, sveti Iluminat, ispovidnik.

U Grotaljam, kaštelu Tarantske biskupije, sveti Frančiško Jeronimski, ispovidnik, Družbe Isusove, izvrsne ljubavi i ustrpljivosti u nastojanju za spasenje duše. Njega megju svece ubroji papa Grgur šestnaesti. Njegova sahrana pak svetkuje se velikom slavom u Napulju u crkvi redovničke Družbe, gdi sveto tilo njegovo opočiva.

12. Svibnja.

Sveti Pankracij (Pongrac) mučenik.

Pankracij a hrvatski Pongrac rodi se u gradu Sinadi u Frigij od bogatih i plemenitih ali poganih roditelja. U ditinstvu ostade sirota od obajuh roditelja. Njegov stric imenom Dionisij, uze da se za nj skrbi, i povede ga sobom u Rim. Bilo onda Pankraciju četrnaest godina. Baš u ono vrime Dioklecijan je nemilo proganjao kršćane.

Upoznaše razlog progonstva, i doznaše za kriposti kršćana, ter se oba, stric i sinovac, upoznaše sa vele kriposnim i izglednim apoštolom kršćanstva popom svetim Marčelinom. On ih pouči u evangjeoskim istinama i udili im sveto krštenje.

Malo zatim Dionisij, Pankracijev stric priseli se u vičnost, i svetac naš ostade sam. Akoprem mladić od samih četrnaest godina, ipak ostade čvrst u svojim odlukama. Kad pogani počeše hvatati kršćane, uhvatiše i Pankracija. Pozvan, da idolima žrtvuje, nehtide podnipošto; dali postojano i neustrašivo ispovidi Krsta. Zato bijaše izveden na Aureljski put, gdi mu otsikoše glavu.

Njegovo je tilo pobožna gospogja Oktavila noćju digla i pristojno sahranila.

Za istoga progonstva bijaše pogubljen i sveti otac papa Marčelin. U sami misec dana bijaše pogubljeno u Rimu sedamnaest hiljada kršćana. To bijaše početkom četvrtoga vika, oko godine 304, u zadnje doba Dioklecijanova gospostva, kad ga već bijaše nadvladao drug njegov, okrutni cesar Galerij Maksimijan, a malo prije svoga dolaska u Split, gdi bijaše sebi sagradio veličanstvenu palaču, čiji se ostanci još i dandanas vide.

Danas isto, u Rimu na Ardentinskom putu sveti Nerej i Ahilej, dvorjanici svete Flavije Domitile, divice, koja se svetkuje na sedam ovoga. Oni primiše sveti krst zajedno s' njom i njezinom materom Plautilom, sestrom rimskoga konsula Flavija Klimenta. Budući se Domitila Bogu zavitovala, njezin virenik, imenom Aurelijan, optuži nju i njezine dvorjanike poradi kršćanstva. Zato svi bijahu u progonstvo poslani na otok Ponciju. Kašnje bijahu pozvani na opravdanje, ali drzeći se čvrsto u Krstovoj viri, bijahu u Teracini povedeni i ondi nemilo izšibani te lomačom i vatrom mučeni. Napokon po zapovidi Minucija Rufa bijahu im otsičene glave.

Njihova je tilesa sahranio Auspicij, učenik njihov, na Ardentinskom putu. Njihovi sveti ostanci zajedno sa onima svete Flavije Domitele, bijahu po odredbi svetoga oca pape Klimenta osmoga, u jučerašnji dan, iz Gjakonije svetoga Adrijana svečano prinešeni na prvo svoje misto, obnovljeno, i ondi lipo i pristojno sahranjeni.

U Rimu isto sveti Dionisij, stric svetoga Pankracija.

U Siciliji sveti Filip Argirion. Poslan od rimskoga pape, on je na onom otoku mnoge na Isusovu viru obratio. Svetost se njegova ukazivaše navlastito u kriposti, kojom oslobagjaše mučene od sotone.

U Salamini na otoku Kipru, sveti Epifanij, biskup, koji zlamenit po mnogostručnoj naučenosti, i po žnanju svetih knjiga, bi velik i po svetosti života, po nastojanju za virom katoličanskom, po blagodarnosti spram siromasima i po kriposti čudesa.

U Carigradu sveti German, biskup, slavan po kripostima i naučenosti. On je ukorio cesara Leona Isaurika, koji bijaše izdao proglas, da se unište svete prilike.

U Treviri-m sveti Modoald, biskup.

U gradu Kalcadi sveti Dominik, ispovidnik.

13. Svibnja.

Sveti Servacij, biskup.

U gradu Mastrichtu u Holandiji svetkuje se danas uspomena svetoga Servacija, biskupa grada Tongern-a u Belgiji, što Huni, polovicom petoga vika, budući u Galije provalili, do temelja porušiše.

O njegovom životu malo se znade.

U Mastrichtu imade nad njegovim grobom lipa crkva, koju oni gragjani evo zašto sagradiše. Zimi bi snig svuda zameo, i sve bi se pod njim sakrilo; a misto gdi bijaše on ukopan, uvik bilo čisto i suho kao u srid lita. Po tomu biligu oni gragjani upoznaše svetost pokojnika, a ujedno i hotinje Božje, ter mu nad grobom podigoše lip spomen.

Kad po smrti biskupa svetoga Aleksandra (god. 327) izabraše na misto njegovo, u gradu Aleksandriji, svetog Atanasiju, podigoše se protiva istom svi protivnici katoličanstva, a na čelu im arijanski biskupi, ter ga i umorstvom potvoriše, veleći da on bijaše pogubio biskupa Arsenija. Budući Atanasija bio prisiljen ostaviti svoju biskupiju, bijaše godine 347 sazvan crkveni sabor u gradu Sardici (današnjem Sredcu u Bugarskoj) i biskupi ongje sakupljeni upoznaše nevinost svetoga Atanasije.

Na onomu Saboru bijaše i sveti Servacij.

On bijaše i na crkvenom saboru u Rimini-m godine 359; i ondi je odrišito i valjano branio katoličanske istine; te ako se i malo o njemu znade, zna se ipak, da je bio vridan pastir i kršćanin izgledan i po mnogim kripostima svitao.

Isto danas:

U Milanu svetkuje se uspomena svetoga Natala (Bože) biskupa. Po smrti biskupa Teodora, bi on u onomu gradu izabran na misto njegovo. Bijaše čovik duboka nauka i izgledna bogoljupstva. Borio se je živo i slavodobitno suproć Arijancima, koji su se u ono doba opet podigli bili. Četvrti sabor one biskupije spominjući dobrotu, mudrost i svetost njegovu, žali što nije dugo na upravi crkve bio; jer ne biskupova nego samo četrnaest misecih, budući godine 741 sveto u Gospodinu priminuo.

U Rimu posvećenje crkve svete Marije do mučenika. Sveti otac papa Bonifacij četvrti, koji se svetkuje na dvadeset i pet ovoga, pročisti za vrime cesara Foke poganski tempao svijuh bogova, Pantheon nazvan, ponajprije molitvama i blagoslovim, te onda posveti na čast priblažene Divice Marije i svijuh mučenika.

U Palestini sveti Ivan umučavnik. Živio je šestoga vika. Odreče se biskupstva i ode živiti u pustinju. Po zavitu nije nikada govorio, niti je bilo moguće čuti njegov glas osim u molitvi.

U Carigradu blaženi Mucij, pop i mučenik, koji pod cesarem Dioklecijanom i prokonsulom Laodicejem, za ispovidanje Krsta bi najprije mučen u Amfipolju, te onda odveden u Carigrad, gdi mu otsikoše glavu.

U Herakleji sveta Glicerija, mučenica rimska, koja je muku podnila pod cesarem Antoninom i prisidnikom Sabinom.

U Aleksandriji uspomenuće primnogih svetih mučenika, koji za katoličansku viru bijahu od Arijanaca pogubljeni u crkvi u mistu Teoni.

U Valjadolid-u u Španjolskoj sveti Petar Regalatus, ispovidnik, reda manje braće, obnovitelj rodovničke stege u španjolskim manastirima. Njega je megju svece ubrojio Benedikt četrnaesti, papa rimski.

14. Svibnja.

Sveti Bonifacij, mučenik.

U četvrtom viku življaše u Rimu, za vladanja Dioklecijana i Maksimijana, silna, moguća, plemenita i neizmirno bogata gospogja imenom Aglae od senatorskoga roda. Nad svojim silnim imanjem i dobrom imagjaše sedamdeset i tri nadstojnika i prigledaoca (ili župana); a nad njima jednoga

imenom Bonifacija. Ovaj bijaše čovik razkalašen, pijanac, bludnik, velik grišnik, te življaše s' njom u nepoštenoj vezi, ali je ipak bio milosrdan, dobrostiv i blagodatan. U svoj zloči i opačini svojoj pomagaše uvik i baš od srca siromahe i nevoljne.

Kad li, ona gospogja, obuzeta Božanskom milosti, svidi se, zastidi se svoga življenja i odluči posvetiti se Bogu. Očitova to Bonifaciju, ter i njęga privede na put istine. Pošlje ga u Afriku, da joj donese moći svetacâ.

Uze sobom zlata izobila, da kupi ostanakâ svetih mučenika a siromasima milostinju da udili, ter se su dvanaest dobrih konjanika na put Božji veselo uputi, veleć Aglaji: »Gospogjo, povratili se tebi tilo moje, primi ga kao mučeničke moći« i ode.

Putujući nikoliko dana, stiže u Tars, glavni grad Cilicije.

Došav u oni grad doznade, da su baš u oni čas mučili nikoliko kršćana. Konjanike, drugove svoje posla da nagju konaka, a on ode na misto mučenja, u tako zvani anfiteatar. Bilo je dvadeset kršćana mučenih nemilo, ondi na očigled lude, bezstidne i uvik krvi i grozotâ žedne svitine. Kršćanina jednoga obisili o stup za nogu a pod glavom mu ložili vatru; drugog privezali o razmaknute kline, te nemilo raztezali; trećeg su krvnici na komade kidali; četvrtom otsikli ruke; petoga privezali nauznak o stupove, pak ga ljuto šibali, da mu je odlićalo meso; pak tako, a još i nemilije i ostale, da je grozota bila i samo pogledati. Vidivši to Bonifacij ode k' mučenicima, ter ih poče ljubiti, slaveći i blagosivajući Boga mučenika Isusovih slidbenika, te sidne do njih, bodreći ih u viri i postojanosti.

Kad namisnik cesarev to vidi, dade ga prida se dovesti, i upita ga za ime. On mu neustrašivo odgovori: Ja sam Bonifacij, kršćanin, koji viruje u jedinoga Boga Oca i Sina i Duha Svetoga, i koji se nikada idolima pokloniti neće. Namisnik ga zato dade nemilo mučiti. Obisiše ga gola, pak ga oderaše gvozdenim grebenima, zališe ga raskrabljenim olovom; uvališe ga glavom u goruću paklinu; ali zaludu sve, jer on uvik neustrašivo ispovidaše Isusovu viru tako, da ustravljen i sami namisnik naredi, da mu glava bude otsičena.

Drugovi njegovi zlatom iskupiše sveto tilo njegovo i donesoše ga u Rim. Aglae dade ga sahraniti nedaleko od Rima na latinskomu putu i sagradi nad njim crkvu njegovom imenu posvećenu. Ona se ostavi svita, razdili sve svoje siromasima, povrati robovima slobodu i zakloni se nedaleko od Rima.

Živila je u milosti i svetosti još trinaest godina, ter priminuvši u Gospodinu, bi do svetoga Bonifacija sahranjena.

Danas isto:

U Francuskoj sveti Poncij, mučenik, koji obrativši svojim pripovidanjem i nastojanjem na Isusovu viru dva Filipa cesara, pod Valerijanom i Galijenom zadobi krunu mačeništva.

U Siriji sveti mučenici Viktor i Kruna pod Antoninom cesarem, od kojih Viktor bi različitim mukama mučen po naredbi suca Sebastijana, a Kruna žena nikoga vojnika, budući ga počela glasno blaženim nazivati, jer se postojano u mukama održavaše, vidi kako sa nebesa silaze dvi krune, jedna za Viktora a druga za nju. Izjavivši ona to javno, bi o dva na silu priljubljena stabla privezana, te razkidana, a Viktoru otsikoše glavu.

U Sardenji svete mučenice Justa, Justina i Enedina.

U Rimu sveti Paškalj, papa, koji je iz katakomba (podzemnog groblja) izvadio primnoga tilesa mučenikâ, te ih časno po različitim crkvama sahranio.

U Ferentu u Toškanskoj sveti Bonifacij, biskup, koji (kako piše blaženi Grgur papa) bi još od ditinstva sjajan po svetosti i čudesima.

U Napulju u Kampaniji sveti Pomponij, biskup.

U Egiptu sveti Pakomij, opat. On je u onim krajevima zametnuo mnoge manastire, i napisao po angjeoskom objavljenju koludarski pravilnik.

15. Svibnja.

Sveti Isidor, poljodilac ili težak.

Sveti Isidor rodi se oko godine 1110 od siromašnih ali bogoljubnih roditelja u Madridu, sada glavnom gradu a onda malenoj varošici Španjolske. Odgojen u dobroti, milosti

i strahu Božjemu, bijaše odmah za mladih godina izgled u kripostima.

Došav u godine, i promišljajući kako da sebi i obitelji svojoj hranu dobije, posveti se poljodilstvu ili ratarstvu, držeći da je ono najponizniji, najteži ali i najsigurniji zanat. Pogje zato u najam u nikoga gragjanina Madridskoga, jer svojih zemalja nije imao.

Držao se je toga zanata sve do smrti svoje, ali nije zato izostavljao ikada običajnih svojih dila od bogoljupstva. Nebi se doisto dobavio ni rala, ni motike, ni mašklina, dok nebi prvo u crkvi slušao svetu misu. Dobri je Bog blagosivao njegove trude, jer zemlje, koje on obragjivaše, ragjahu uvik dobrim i obilatim plodom. On je tugje zemlje obragjivao, a ipak življaše mirno, skladno i sveto u svojoj obitelji i pomagaše uvik siromasima, udilivajući im milostinju. Zaručnica njegova imenom Marija, bijaše žena dobra i kriposna.

Ovi sveti čovik priminu s' ovoga svita godine 1170 u šestdesetoj godini svoga života. Budući se svetost njegova mnogobrojnim čudesima potvrdila i očito ukazala, sveti otac papa Grgur petnaesti ubroji ga megju svece, te ga u Madridu svetkuju velikom slavom na 10 od ovoga miseca.

Danas isto svetkuju se ili spominju:

U Španjolskoj sveti Torkvat, Teksifont, Sekund, Indalecij, Cecilij, Esihij i Eufrasij, koji bijahu u Rimu za biskupe posvećeni, ter u Španjolsku poslani da pripovidaju rič Božju. Obrativši mnoge gradove i silna mnoštva naroda, upočinuše u različitim mistima one pokrajine. Torkvat u Gvadiks (Guadix) Teksifont u Murciji, Sekund u Avili, Indalecij u Veri, Cecilij blizu Granate, Esihij u Algesiras a Eufrasij u Andujar.

U Evori u Portugeškoj sveti Mancij, mučenik.

Na otoku Scio, rogjenje blaženoga Isidora, mučenika; u čijoj crkvi imade bunar, u koji, kako se kaže bijaše on ubačen. Mnogi nemoćnici pijući onu vodu, ozdravljaju.

U Lampsaku u Elespontu muka svetog Petra, Andrije, Pavla i Dionisije.

U Terranovi u Sardenji sveti Simplicij, biskup i mučenik, koji za vladanja cesara Dioklecijana pod prisidnikom Barbarom, kopljem priboden muku završi.

U Alverniji sveti mučenici Kasij, Viktorin, Maksim i drugovi.

U južnom Brabantu sveta Dimpna divica i mučenica, kći irlandeskoga kralja. Njoj isti otac dade otsiči glavu poradi vire Isusove, i jer hotijaše učuvati svoje divičanstvo.

16. Svibnja.

Sveti Ivan Nepomučki.

Kanonik crkve metropolitanske u Pragu, mučenik.

U Nepomuku, malenom gradu u Českoj živila su dva zaručnika u dobroti i bogoljupstvu. Bili već ostarili a ne imali poroda. Zavitovali se zato Blaženoj Divici Mariji, i eto, godine 1330, rodi im se sinčić, kojemu nadinuše ime Ivan i posvetiše ga Blaženoj Divici Mariji. Po njezinom odvitovanju izbavljen od smrti još za ditinstva svoga, bijaše se i on Njoj posvetio.

Dovršivši sve potribite nauke pogje u svećenike. Budući obdaren milošću svetoga pripovidanja, po kojemu je mnoge i mnoge na pravi put obratio, cesar i kralj Venčeslav četvrti, koji običajno življaše u Pragu, imenova ga za dvorskoga pripovidnika i misnika.

Cesar Venčeslav bijaše čovik razpušten, a razpušteni bijahu i njegovi dvorjanici.

Sveti je Ivan svojim apoštolskim pripovidanjem svih od zla ustezao, a mnoge je od njih i na dobro obratio.

Cesar mu nugjaše bogatih biskupskih stolica, ali ih se on nehtide primiti, nego ostade na cesarskom dvoru udiliteljem cesarskih milostinja (elemozinar).

Cesarica Iva, kći bavarskoga kneza Albrechta, bijaše žena dobra i izgledna, koju cesar neizrecivo ljubljaše; ali bi ipak u pomamnosti svojoj o njoj dvoumio, ter bi je u strasti svojoj i nemilo mučio.

Ona bijaše za ispovidnika svoga izabrala svetoga Ivana. On je nju u svetosti svojoj kripio i na ustrpljivost poučavao.

Ali cesar uvik dvojeći o ženi svojoj, zapne u glavu da saznade sve, što ona u ispovidi kaže. Pozva k sebi Ivana i najprije na lipe pak onda i na ružne zaište od njega, da mu cesaričine ispovidi očituje. Ali zaludu, jer sveti Ivan, poznavajući misničku dužnost svoju, bijaše odlučio i prije umriti nego li Boga tolikim zlogrgjem uvriditi.

Cesar ga dade utamničiti i mučiti svakovrsnim i okrutnim i nemilim mukama, ali zaludu.

Doznavši zato cesarica ode k caru, klekne prida nj i izprosi za svetoga misnika milost.

Ivan se oporavi od muka podnešenih; ali cesaru eto opet opaka zamisao, da cesaričine ispovidi doznade. Naredi zato opet, da mu svetoga Ivana privedu. Reče mu cesar: »ili mi cesarice ispovidi očitovati ili umriti«. Ali sveti Ivan ostade uvik čvrst i neustrašiv tako, da cesar u divljačkoj razjarenosti svojoj naredi, da ga muče, pak da ga u Moldavu utope. Sluge njegove one noći, pokle ga nemilo mučiše, vezaše mu ruke i noge te ga baciše sa graskoga mosta u Moldavu. To bijaše godine 1383.

Mislio cesar, da se za zločinstvo njegovo neće doznati. Ali ga očitova Gospodin Bog, jer okolo svetoga tila u Moldavi ukaza se sjajna svitlost tako, da se mnoštvo svita do Moldave bijaše sakupilo. Cesarica, koja onu svitlost iz Dvora bijaše ugledala, pritrča k Venčeslavu, da ga upita, šta li je ono. Smućen, ništa neodgovori i pobiže izvan grada.

Kad sutradan doznade se svaka i po očitovanju samih krvnika.

Svećenstvo grada Praga sa mnoštvo svita i naroda odoše na Moldavu, uzeše sveto tilo i na pristojan ga način sahraniše.

Sveti je Ivan zaštitnik grada Praga, a svetkuje se u ciloj Českoj, a i kod nas osobitim poštovanjem i bogoljupstvom.

Danas isto:

U Gubbiu sveti Hubald, biskup, svitao po čudesima. Njega bijaše sveti otac papa Onorij drugi, godine 1128, posvetio za biskupa onoga grada. Budući se odrekao svita, on življaše jedino za sveto namistništvo svoje i za izvršavanje teške službe, poradi koje se bijaše Bogu posvetio. Dobar, milostiv, bogoljuban, živi izgled kršćanskih kriposti, završi u starosti svoj sveti i po crkvu velekorisni život, pokle je, apoštolskom ustrpljivošću podnio pune dvi godine strašnu i nemilu bolest.

U Isauriji rogjenje svetih mučenika Akvilina i Viktorijana.

U Okseru (Auxerre) muka svetoga Pelegrina, prvoga biskupa onoga grada. Njega, sa još nikoliko misnika, bijaše poslao u Francusku blaženi Sisto, papa; i budući misništvo svoje pripovidanjem obvršio, osugjen na smrt, zadobi krunu slave vikovite.

U Uzaliu u Africi sveti mučenici Felicij i Jenadij.

U Palestini muka svetih koladara, koje Saraceni u manastiru svetoga Save nemilo pogubiše.

U Perziji sveti mučenici Aude, biskup, sedam popova, devet gjakona i sedam divica, koji, za vrime kralja Isdegarda, bijahu ožalošćeni mnogim različitim mukama, te napokon zadobiše krunu slave vikovite.

U Amiens-u u Francuskoj sveti Honorat, biskup.

U Mans-u sveti Donol, biskup.

U Mirandoli u Emiliji sveti Posidij, biskup Kalame, učenik svetoga Augustina, i spisatelj njegovog prislavnog života.

U Trojes sveti Fidol, ispovidnik.

U Škotskoj sveti Brandan, opat.

U Frejusu sveta Maksima, divica, koja svitla po mnogim kripostima, mirno u Gospodinu usnu.

17. Svibnja.

Sveti Paškal Baylon

Malobraćanin.

Sveti Paškal (Pashal, Paško) Baylon rodi se u varošici Ermozi, kraljevstva od Taragone godine 1540 od siromašnih težaka, koji sina svoga u Božanskoj milosti odgojiše i uzdigoše.

Siromašan, nije mogao u učionu, ali živo želeći da nauči štiti i pisati, kad bi u pašu za blagom hodio, ponio bi uvik sobom početnicu, te bi umolio sad jednoga sad drugoga, da mu zlamenje slova ukažu, i tako je kod svoje dobre volje u brzo naučio baš dobro i štit i pisat.

On je to znanje svoje onda uložio u korist duše svoje, jer za drugo nije mario nego za čitanje svetih knjiga.

Kad je ponarestao, ode u najam u nikog gospodara, koji ga za blagom slaše. U samoći, u pastirskom miru, on se je nepristano divio neizmirnoj providnosti Božjoj, po kojoj su svaka na nebesima i na zemlji; i tako sve to jači bivaše u skromnosti i svetom razmišljanju. Gospodar ga je hotio uzeti za sina svoga, ali mu je on zahvalio i budući

imao nemira, jer bi koze kad i kada u tugje upadale, ode u drugoga gospodara, isto da mu blago čuva. Ali mu u brzo dodiju drugi pastiri, drugovi njegovi, uvik nemirni, uvik u zavadi, uvik se psujući. Odluči zato okaniti se svita i dati se skromnom, samotnom življenju. Pomoli se Bogu svemogućemu, ter po nadahnuću srca i duše svoje pogje u Valenciju, gdi bijaše jedan manastir svetoga Frane. Pogje u službu kao pastir nedaleko od onoga manastira, i budući ga u brzo poradi dobrote i bogoljupstva njegova poznali, primiše ga Franjevci godine 1564 za prostoga brata (laika). Njemu je u poniznosti, umiljenosti i dobroti njegovoj i to dosta bilo, i nije nikada hotio da prigje u misnike.

Poslali ga jednom u generala reda, koji bijaše u Francuskoj. On pogje na noge. Mnogo je putem pritrpio, navlastito od krivovirnih Hugonota, koji ga više puta i zlostaviše a jednom i raniše tako u pleća, da je ostao sakat do smrti. Ispunivši što mu bijaše zapovigjeno, vrati se u svoj manastir, putujući uvik na noge; i nikada se zato ni najmanje pohvalio nije.

Sveti Paškal, umiren u jiću, nastojan u molitvi, bijaše svim svojim sudrugovima izgled svake kršćanske kriposti, a navlastito milosrgja prama nevoljnicima i siromasima.

Kad je upoznao, da mu se smrtni čas približava poče se sve to više Bogu i Blaženoj Divici Mariji priporučivati molitvama i postom. Po cile bi noći prošao klečeć i moleć. Kako je god sveto živio, tako je i sveto priminuo na 17 svibnja 1592 u pedeset i drugoj godini života; baš upravo dana i ure, kako bijaše prorekao.

Budući se po njegovom posridovanju mnoga čudesa dogodila, sveti otac papa Aleksander osmi ubroji ga megju svece godine 1690.

Danas isto:

U Pizi u Toškanskoj sveti Torpet, mučenik. On bijaše najstarijih od Nerunovih dvorjanika, i jedan od onih, o kojima Pavao apoštol iz Rima piše Filipjanom: »Nazivlju vam zdravlje svi sveti, ali navlastito oni, koji su dvora Cerareva«. Onda za Krstovu viru, po naredbi Satelika, bi zaušnicama udaren, nemilo bičevim izbiven, te bačen, da ga zviri proždru, ali ostavši zdrav, bi mu na 29

travnja otsičena glava i tako zadobi krunu mučeništva. Svetkuje se danas, jer u današnji dan bijaše prinešeno sveto njegovo tilo.

Istoga dana sveta Restituta divica i mučenica, koja bijaše za vrime cesara Valerijana, a suca u Africi Prokula, na različite načine mučena. Bi postavljena u lagjicu punu pakline i stupe, eda ju na moru zapale. Podpalivši vatru, plamen se okrenu proti onima, koji ju sažigaše, a ona moleći povrati Bogu svoj sveti duh. Njezino tilo u istoj brodici, bijaše po Božjemu hotinju privedeno u Iskiju nedaleko od Napulja. Kršćani ga velikim poštovanjem digoše i sahraniše, a Kostantin veliki dade zatim u njezinu čast u Napulju sagraditi crkvu.

U Nojon-u sveti mučenici Heradij, Pavao, Akvilin su druga dva.

U Kalcedoniji sveti mučenici, Solokan i drugovi vojnici, pod cesarem Maksimijanom.

U Aleksandriji sveti mučenici Adrion, Viktor i Vasilija.

U Virzburgu sveti Brunon, biskup i ispovidnik.

18. Svibnja.

Sveti Venancij, mučenik.

Sveti Venancij rodi se u Kamerinu u Ankinskoj državi godine 234. Od samih petnaest godina bijaše pod progonstvom cesara Decija, radi ispovidanja Isusove vire nemilo mučen, ter sa drugih deset otsičena mu glava po naredbi cesarskoga prisidnika Antioka. Tako zadobi krunu vikovite slave.

Sveti Teodot (Bogdan) mučenik.

Teodot bijaše krčmar u Galatskom gradu Ansiri u Maloj Aziji. Čovik dobar, a dobar i kršćanin znadijaše i sebe krotiti i druge na pravi put navesti. Pomagaše nevoljnicima i siromasima, bijaše jadnicima i nemoćnicim na utihu i dobro. Zato se po njegovom izgledu mnogi pogani i židovi obratiše na Isukrstovu viru i primiše sveto kršćenje.

U ono vrime vladaše cesar Dioklecijan sa okrutnim drugom svojim Maksimijanom. Nastavši po kršćane nemilo

doba progonstva, stiže i u Ansiru naredba, da se kršćani svi bez razlike pogube, nehtjedu li se okaniti Krsta svoga i nehtjedu li se pokloniti idolima.

Galatski cesarev prisidnik Teoteknij, da obvrši cesareve naredbe, dade kršćane pohvatati, nemilo mučiti i razbojnički pogubiti.

Uhvati i sedam divica Bogu posvećenih imenom Tekuša, koja bijaše Teodotova strina, Aleksandra, Klaudija, Faina, Eufrasija, Matrona i Julita. Ispovidajući one čvrsto i neustrašivo Krsta, naredi da budu izložene u mistu sramote i ljuskog pogrgjenja. Oslobodivši ih Gospodin po Svemogućstvu svomu od zla, naredi prisidnik, da se svakoj veže težak kamen o vrat i da se onako uvale u niko blato. I to bi učinjeno, te one završiše tako mučeništvo svoje i zadobiše vikovitu slavu.

Teodot čist i neustrašiv kršćanin, prezirući krvničke naredbe tirjana, pogje, sakupi njihova tilesa, ter ih pristojno sahrani.

Doznavši zato prisidnik Teoteknij, naredi da mu Teodota privedu. Najprije ga poče nagovarati, da idolima žrtvuje, ali on prezirući njegova nagovaranja, ispovidaše neustrašivo Gospodina. Zato ga prisidnik dade prinemilo mučiti, te napokon naredi, da mu bude otsičena glava i da mu tilo bude sažgano, eda ga kršćani nebi sahranili.

Ovo bijaše godine 303 po Gospodinovom Porogjenju.

Isto danas, u Rimu sveti Felicij iz Kantaliće, ispovidnik, reda manjih kapucina, koji je sjao evangjeoskom poniznosti i ljubavi. *Njegov je život opisan na 21 ovoga.*

U Egiptu sveti Dioskur, štioc. Suproć njemu uporavio je prisidnik mnoge i različite muke, pribadajući mu donapokon nokte i paleći mu bakljama bedra. I sjaj nebeske svitlosti ošine krvnike, te u strahu oboriše se na zemlju. Napokon zažarenim gvozdenim pločama vas ožežen slavno mučeništvo završi.

U Spoletu sveti Felicij, biskup, koji pod cesarem Maksimijanom dostigne krunu mučeništva.

U Egiptu sveti Potamion, biskup, koji prvo pod Maksimijanom Galerijem ispovidi Krsta, a onda pod Konstancijem, te pod prisidnikom Filagrijom Arijancem bi mučeništvom okrunjen.

U Upsali u Švedskoj sveti Herik, kralj i mučenik.

19. Svibnja.

Sveti Celestin, papa.

Godine 1292 po smrti Nikole petoga, bijaše mu za naslidnika izabran Petar Morone, misnik i pustinjak, koji na jednoj abruckoj gori u Pulji, skromno, samotno, u pokori i molitvi življaše. Postavši papom nazva se Celestin; a bijaše peti ovim imenom. Ali se od skromnosti, poniznosti i svete želje za pokorom, svetim razmišljanjem i molitvom, odreče od te časti, i povrati se u pustinju svoju, gdi sveto priminu na 19 svibnja 1296. Vladanje crkve bijaše prihvatio Bonifacij osmi.

Bijaše posvećen od svetoga oca pape Klimenta.

Sveti Ivan, ispovidnik.

U Bretaniji, pokrajini Francuske rodi se Ivan od poštenih i bogoljubnih roditelja, koji ga kršćanski odgojiše i uzdigoše. Odmah se od ditinstva svoga ukaza ponešen za božanskim stvarima. Dovršivši nauke pripravne, usavrši se u bogoslovnim naukama i primi redove svete, te postade misnikom reda Pokornikâ svetoga Frane.

Čist do smrti, umiren tako, da se nikada mesa nije okusio, nit vina napio, ležao je na goloj zemlji ili na golom tavanu; a zabava mu bijahu bogoslovni nauci i molitva, u kojima prvim toli vrstan bijaše, da službu suca kurije izvrsno obavljaše.

Bijaše i župnikom u nikoj malenoj župi, te tu službu obavljaše apoštolskom ljubavi. Njegova je kuća bila pravo zaklonište nevoljnih, ubogih i siromašnih. On bi ih kripio, on bi ih nahranio, on bi im u potribama otac bio.

Budući sjao po kripostima i čudesima, sveti otac papa Klimento šesti ubroji ga megju svece.

Danas isto, u Rimu sveta Pudentijana, divica, kći svetoga Pudentija i sestra sveta Praksede. Ona bijaše prava slidbenica Isusa Krsta. Ukopavaše tilesa mučenikâ, pomagaše siromasima i nevoljnicima; i bijaše pravi izgled svijuh kršćanskih kriposti. Po njoj

bijaše sva kuća njezina, sastojeća se od devedeset i šest čeljadi, krštena od svetoga oca pape Pia. Zabranivši cesar Antonin kršćanima javno službu Božju opsluživati, isti sveti otac papa obdržavaše obrede kršćanske u njezinoj kući. Razdilivši za Isusovu ljubav sve svoje siromasima, sveto u Gospodinu priminu.

U Zadru prinešenje svetoga Hrisogona.

U Rimu sveti Pudentij, otac svete Pudentiane, divice. On bijaše senator, i njega apoštoli sveti zaodiše haljinom čistoće po krštenju, koju on neokaljanu očuva do krune života.

U Rimu isto na Apijskom putu rogjenje svetih Kalocerija i Partenija, eunuhâ. Prvi bijaše nadkomornik žene cesara Decija, a drugi prvak u drugoj nikoj službi. Nehtijući se idolima žrtvovati, bijahu po naredbi istoga pogubljeni.

U Nikomediji sveti Filoterij, mučenik, sin prokonsula Pacijana, koji propativši mnogo pod Dioklecijanom, primi krunu mučeništva.

Ondi isto šest svetih divica i mučenica, od kojih poglavita bijaše Ćirijaka, koja ukorivši Maksimijana poradi neznaboštva, bi nemilo udarena i kidisana, ter napokon živa sažgana.

U Kantorberyu sveti Dunstan, biskup.

U Florenciji blažena Emilijana, udovica, sjajna po kripostima i kršćanskoj ljubavi.

20. Svibnja.

Sveti Bernardin Sienski.

Sveti Vincencij Ferreri pripovidajući jednoga dana u Aleksandriji u Piemontu, ustavi se iznenada i zavapi: »Znajte, dico moja, da megju vami imade jedan malobraćanin, koji će do malo postati čovik velik i glasovit; i akoprem mlad, doći će vrime, da će ga Rim meni pridpostaviti«. — Fratar, o kojemu je sveti Vincencij govorio, bijaše malobraćanin Bernardin iz Siene.

Bernardin rodi se u gradu Massa, gdi mu otac bijaše namisnikom, na 8 rujna 1380 od porodice Albiceschi, jedne od najsilnijih Sien-ske Republike. Bile mu tri godine, kad mu je mater umrla, a sedam kad mu se je i otac s' ovim svitom rastavio.

Za njegov uzgoj zauze se njegova teta imenom Diana, žena dobra i bogoljubna, isto kao i njegova pokojna majka.

Bernardin se je odmah od ditinstva svoga ukazao dobar, bogoljuban i milostiv. Nije mogao siromaha otpustiti, da mu nebi štogod udilio a bijaše se zavitovao Blaženoj Divici Mariji, kojoj se uvik uticao.

Svršivši početne i pripravne škole i izučivši sveta pisma i bogoslovne znanosti, ugje u Zadrugu (Bratovštinu) Gospinu, koja bijaše u Sieni u velikoj bolnici, a ustrojena za čuvanje, pomaganje i līčenje nemoćnikâ. Tada mu je bilo sedamnaest godina.

Godine 1400 navali na Sienu nemila kuga. U bolnici bi umiralo od te nemile bolesti svaki dan do dvadeset čeljadi te su bili već i bolničari pomrli. Upravitelj bolnice bijaše u največoj smetnji; kad li Bernardin dogje k njemu sa dvanaest drugih mladića, i svi se dobrovoljno ponudiše za bolničare. Bijahu se ispovidili i pričestili, pripravni i da umru. Nebi moguće bilo izkazati kolikom su oni ljubavi i ustrpljivosti nastojali oko onih jadnih nevoljnika.

Prestane pomoćju Božjom i bolest, a Bernardin, oporavivši se, jer i sam od teškoga truda, bijaše teško obolio, poče se misliti, što bi. Pomoli se Bogu i Blaženoj Divici Mariji i odluči se.

U Franjevačkom Samostanu u Sieni bijaše glasoviti Franjevac, fra Ivan Nestor, koji se bijaše povratio iz Bosne, gdi se je punih trideset godina za katoličanstvo borio suproć Manikejcima.

Pogje u njega, i on ga primi u Red i obuče na 8 rujna 1401. Primivši Bernardin svete redove, posveti se pripovidanju. Nije bilo moguće nikomu u taman slušati pripovidi njegove. On bi svakoga ganuo tako, da bi se ili obratio ili boljim postao. On je svojim pripovidanjem izmirio mnoge stranke, koje se za ono doba u Talijanskoj sramotno i nemilo megjü sobom gonjahu.

Beside su njegove bile čisto zlato, svitlost nebeska, rajski plam, kojima svačija srca obuzimaše.

Kad bi ga upitali, kako on uči, da onako onom kriposti pripovida, odgovorio bi: pripovidam na čast i slavu

Božju, a nikada u drugu svrhu i zato mi je Milost prisvetoga Duha uvik u pomoći.

Ovaj izgledni redovnik živeći pokorno, sveto i na korist crkve, vire i pravovirnikâ i napisavši mnoga mudra dila, sveto u Gospodinu priminu na 20 svibnja 1444 u šestdeset i četvrtoj godini svoga života.

Danas isto, u Rimu na Salarijskom putu rogjenje svete Vasile, divice. Ona bijaše kraljevskog roda i imala je odlična zaručnika, koji je optuži radi kršćanstva, jer ga ona bijaše ostavila. Tada joj Galijen August naredi, da virenika opet primi, jer drugčije, da će joj dati otkinuti glavu. Ona mu odgovori, da ima za zaručnika kralja svih kraljeva. Na to je on dade mačem probosti, od česa priminu sveta Vasila.

U Nimesu u Francuskoj sveti Baudelij, mučenik. Njega uhvatiše i nagovarahu da se idolima pokloni, dočim on i posrid priteških muka neustrašivo ispovidaše Isusa, zadobivši dragocinom smrti krunu mučeništva.

U Edesi u Siriju sveti mučenici Talalej, Asterij, Aleksander i drugovi, koji podniše muku pod cesarem Numerijanom.

U Tebaidi sveti Akvila, mučenik, koji za Krsta bi gvozdenim grebenima izkidisan.

U Buržesu (Bourges) u Francuskoj, sveti Austregisil, biskup i ispovidnik.

U Brešiji sveti Anastasij, biskup.

U Paviji sveti Teodor, biskup.

U Rimu sveta Plautila konsularska žena, mater svete Flavije Domitile, koju pokrsti sveti Petar apoštol, i koja svitla po kripostima upočinu u miru.

21. Svibnja.

Sveti Felicij, ispovidnik.

kapucin malobraćanin.

Ovi svetac, čiji spomen svetkuje crkva na osamnaest ovoga, rodi se od siromašnih roditelja godine 1519. Za ditinstva čuvaše kao pastir blago u nikoga bogatoga vlastelina. U svojoj pobožnosti bijaše urezao u stablo zlamen svetoga

križa, te bi klečao prida nj i u zanešenosti svoje duše Bogu se molio.

Kad je ponarestao, posveti se težačkom poslu. Radio bi i mislio uvik na Božju providnost i sve mu stvari naokolo spominjahu Svemogućstvo Njegovo.

Bijaše ponizan a uz to uvik veseo, dobroćudan i milostiv.

Godine 1540 da se Bogu sa svim posveti, prikaza se u jedan kapucinski manastir, u koji ga primiše za laika, ukazaše mu Spasitelja, veleći mu, da je dužnost redovnikâ, što više moguće slиditi u svemu sveti izgled njegov. On svojim dilima dokaza, koliko li duša njegova žudijaše što više moguće ujediniti se svojim Gospodinom.

Proživi sve godine svoje u poniznosti, pokori, bogoljupstvu i evangjeoskoj ljubavi, završivši sveto svoj život na 18 svibnja 1587. Godine 1712 posveti ga sveti otac papa Klimento jedanaesti. Njegovo sveto tilo sahranjeno je u Rimu u onoj kapucinskoj crkvi.

Sveti Godrik, pustinjak.

Katoličanstvo svetkuje u Engleskoj svetoga Godrika, pustinjaka, čovika, koji je svoje dneve u pokori, postu i molitvi proživio, ter u dubokoj starosti, hvaleći i slaveći Gospodina sveto s' ovoga svita priminuo na 21 svibnja 1170.

Ovi je sveti čovik šestdeset godina samotno u pustinji živio, a tri je puta bio u hodočašće u Jerusolim, da se na Gospodinovom grobu pomoli.

Rogjen oko godine 1080 u Engleskoj, tržario je sitnim svakojakim stvarima, pak se dao u veću trgovinu, te bijaše baš pravo sritan u svomu obrtu.

Odjednom obuzet Božjom milosti, odluči svoj život posvetiti Gospodinu, te prodade sve svoje i razdili siromašima. Obuče na se nevoljne haljine i ode u Rimu, u Španjolsku, pak u Jerusolim, kao hodočasnik, i vrativši se, nastani se u Finhalskoj pustinji, gdi ostade punih šestdeset godina, živeći u pokori i molitvi.

Gospodin Bog, kojemu uvik virno služijaše, bijaše ga i kripošću čudesa obdario.

Isto danas svetkuju se ili spominju:

U Česarijenskoj Mauritaniji, rogjenje svetih mučenika Timoteja, Polija i Eutikija, gjakonâ, koji pripovidajući u onim krajevima rič Božju, zaslužiše da budu zajedno okrunjeni.

U Česareji u Kapadociji, rogjenje svetih mučenika Polienta. Viktorija i Donata.

U Kordovi sveti Sekundin, mučenik.

Istoga dana sveti mučenici Sinesij i Teopompij.

U Filipskoj Česareji rogjenje svetih mučenika Nikostrata i Antioka, tribuna, sa drugim od vojnikâ.

Istoga dana sveti Valentij, biskup, koji bijaše pogubljen su tri dićaka.

U Aleksandriji uspomenuće svetih mučenika Sekunda popa i drugih, koji za svetih dana Duhova, pod cesarem Kostantijem bijahu prinemilo pogubljeni po naredbi arijanskoga biskupa, Jurja.

Isto sveti biskupi i popovi, koje Arijanci u progonstvo poslaše, ter zaslužiše biti pridruženi svetim ispovidnicima.

U Nici, u Provenskoj sveti Ospitij, ispovidnik, zlamenit po kriposnoj umirenosti i proročanskom duhu.

22. Svibnja.

Sveta Julija, divica i mučenica.

Genserik kralj Vandalâ godine 439 osvoji grad Kartago. Staru čeljad u njemu svu pogubi a mladež zarobi i prodade, a grad do temelja razori.

Megju zarobljenicima bijaše i mlada divica imenom Julija od bogatih i poštenih roditelja. Nju nabavi Eusebij, pogani trgovac u Siriji. Julija kršćanka prava, znadijaše se kršćanski pokoriti volji svoga gospodara i kršćanski svaku mirnodušno podnositi. Budući bila valjana, radišna i poštena, gospodar ju štovaše i puštaše slobodno, da vrši dužnosti svoje vire.

Uputi se on jednom, da će u Galiju, te uzevši sobom više kućne čeljadi, uze i Juliju. Putem se ustavi na sivernom rtu otoka Korsike, gdi su baš onda pogani slavili ondi nike svoje svetkovine.

Iskrca se Eusebij svom čeljadi svojom osim Julije, koja ostade na brodu Boga moliti; ter pogje i on da pogansku svetkovinu slavi.

Javiše u to poganskomu poglavici Feliks-u da Eusebij ima na brodu kršćanku, koja neće da se idolima žrtvuje. Budući Eusebij u pijanstvu priduboko zaspao, navali poganska svitina na brod, izvede svetu Juliju, ter ju prid poglavicu privede, koji budući sva moguća zaludu uporavio, da ju od Krsta odvrati, dade ju zaušnicama biti a onda na križ propeti.

Njezino sveto tilo odvezoše pobožni kršćani na otok Gorgonu i ondi ga sahraniše; a godine 763 bijaše prineseno u Brešiju, gdi se i dan danas nalazi i od pravovirnika štuje.

Sveta Rita, udovica.

Rita (Margarita) rogjena polovicom četrnaestoga vika, hotijaše se Bogu posvetiti; ali se udade, da privoli svojim roditeljima. Čovik njezin bijaše srdžben tako, da su ga se svi u susistvu kao zlotvora i hudobe paklene bojali. Ona je u svetosti svojoj svaku od njega pokorno i ustrpljivo podnašala, ter ga napokon po molitvama i dobroti i obratila na pravi kršćanski put.

Ostavši udovicom nakon osamnaest godina vinčanog života, htide učiniti ono, što je još od ditinstva svoga od srca želila, i pogje u red samotnicâ svetoga Augustina.

Ušavši u oni red Bogu se posveti svim srcem i svom dušom. Njezino življenje bijaše sjaj poniznosti, pokore i bogoljupstva. Budući sveto živila, sveto s' ovoga svita i priminu na 22 svibnja 1407, baš u dan, u koji bijaše sama prorekla.

Sveti otac papa Urban osmi uvrsti ju u red blaženih godine 1627.

Isto danas, u Rimu sveti mučenici, Faustin, Timotej i Venust.

U Africi sveti mučenici Kastus i Emil, koji ognjem bijahu mučeni. Ovi, kako piše sveti Ciprijan, pridobiveni u prvoj borbi, postadoše po Gospodinu pridobitnici u drugoj, e da bi jači od vatre bili oni, koji se prije vatri bijahu uklonili.

U Kumani do crnoga mora sveti Vasilisk, mučenik, koji pod cesarem Maksimijanom i prisidnikom Agripom, bi obuven u gvozdenim postolima sa zažerenim čavlima, i na mnogo drugih načina mučen. Napokon mu otsikoše glavu i baciše ga u riku, i tako zadobi slavu mučeništva.

U Španjolskoj sveta Kviterija, divica i mučenica.

U Raveni sveti Marcijan, biskup i ispovidnik.

U jednom Okserskom seocu blaženi Roman, opat, koji je dvorio svetoga Benedikta u špilji; zatim pogje u Francusku i utemelji jedan manastir, gdi ostavi mnoge pitomce. Zatim zveto usnu u Gospodinu.

Kraj Akvina sveti Folka, ispovidnik.

U Pistoji u Toškanskoj, blaženi Akton, biskup, reda Valombrosijanskoga.

U Okseru sveta Elena, divica.

23. Svibnja.

Sveti Desiderij, biskup i mučenik.

Danas crkva naša spominje i svetkuje svetoga Desiderija, biskupa, koji za viru i ljubav prema svomu stadu, bi nemilo pogubljen.

On bijaše biskupom u gradu Langresu u Francuskoj. Budući krvoločni Vandali mnogo muke i mnoga zla zadavali kršćanima njegove biskupije, u nadi da će svojim svetim nagovaranjem ublažiti i udobriti srce nemiloga njihova vojvode, pogje k' njemu do u njegov tabor i poče ga u ime Božje zaklinjati, da se okani zla, da se ostavi svojih okrutnosti, da promisli, da svaka na ovom svitu završuje, i da smo svi pozvani, da Višnjemu Tvoreu za dila naša odgovorimo.

Vandalski vogja na te riči razžesti se kano prava zvir, te naredi svojim službenicima da svetoga čovika pogube.

Sveti Desiderij klekne, prikriži ruke, pomoli se Svemogućemu Bogu i njemu priporuči svoju dušu, te mirnodušno pogne svoju glavu prid divljim krvnicima, koji mu je i otsikoše.

Mnogi od njegova stada bijahu s' njim mučeni i pogubljeni, te sahranjeni svi do istoga grada.

Danas isto, *u Zadru u Dalmaciji prinešenje svetoga Donata, biskupa.*

U Španjolskoj sveti Epitacij, biskup i Visilij, mučenici.

U Africi sveti mučenici Kvintijan, Lucius i Julijan, koji budući mnogo propatili pod progonstvom Vandalâ, zadobiše krunu slave vikovite.

U Rimu rogjenje svetoga Ivana Krstitelja De Rossi, ispovidnika, zlamenita po ustrpljivosti i ljubavi, kojima poučavaše siromahe u evangjeoskim istinama.

U Kapadociji uspomenuće svetih mučenika, kojima pod Maksimijanovim progonstvom bijahu noge slomljene. Isto i oni, koji u Mesopotamiji bijahu obišeni strmoglavce ili od dima udušeni ili polaganom vatrom izgoreni.

U Lionskom kraju sveti Desiderij, biskup grada Viene, koji po zasidi Brunehilde, udovice kralja burgundskoga Sigiberta, bi nemilo pogubljen, zadobivši tako krunu mučeništva.

U Sinadi u Frisiji sveti Mihovio, biskup.

Istoga dana sveti Merkurijal, biskup.

U Napulju sveti Eufebij, biskup.

Kraj Norcije sveti Eutihij i Florentij, koludari, koje spominje sveti Grgur veliki papa.

24. Svibnja.

Sveti Servilij, mučenik.

Rogjen u Trstu posveti se Bogu još od mladih godina. Da uzmogne što bolje usavršiti se u pokori i svetom razmišljanju, pogje u pusto misto i nastani se u jednoj špilji u samoći. Ondi življaše već više godina odiljen od svega svita, u pokori i molitvi.

Kad li po božjem objavljenju vrati se u svoj zavičaj, da roditelje vidi, koji su mislili, da je već davno i umrao, ne imajući od njega nikakova glasa. Došavši u svoj zavičaj mnoge je bolesnike svojim molitvama od zla i bolesti oslobodio; a mnoge na Krstovu viru obratio.

Zato ga pogani optužiše cesarskomu namisniku, koji ga prida se pozove. Ispovidajući on neustrašivo i postojano Krsta, bi nemilo mučen, to napokon ga pogubiše otsikavši mu glavu.

S' njim bijahu mučeni i pogubljeni poradi vire i sveti Zoil, Felicij, Silvan i Diokle, koji se svi danas u Istri svetkuju.

Sveti Donatijan i Rogatijan, mučenici.

Ova su dva brata, ugledna roda, za vrime Dioklecijanova progonstva živila u Nantesu u Bretaniji. Donatijan bijaše već kršten a Rogatijan, koji bijaše katekumen ili pripravnik želijaše primiti sveto krštenje. Kad je cesarev Namisnik došao u Montes, da kršćane progauja, pogani optužiše Donatijana govoreći, da je kršćanin i da je ne samo svoga brata nego i mnoge druge od idološtovstva odvratio i Krstu priveo. Namisnik dade ih dovesti prida se, ter ih pozva, da se idolima poklone. Budući oni odgovorili, da se ne klanjaju nego Bogu jedinomu Stvoritelju neba i zemlje, dade ih u tamnicu baciti, a zatim nemilo mučiti lomačom, grebenim, ubadanjem kopljima, te napokon naredi da im se otsiče glava. Tako Rogatijan primi krštenje u krvi svojoj; a oba se pak slavnim mučeništvom učiniše dostojnim vikovite slave na nebesima.

Isto danas svetkuju se ili spominju:

U Antiokiji rogjenje svetoga Manaena, po dojkinji brata kralja Iruda Tetrarhe, — naučitelj i prorok pod milosti novoga Zavita, koji u onom gradu upočiva.

Isto blažena Iva, žena Kuse, Irudova punomoćnika i nastojnika, koju spominje sveti Luka Evangjelištar.

U Rimskoj Luci rogjenje svetoga Vincencija, mučenika.

U Brešiji sveta Afra, koja bijaše mučena pod cesarem Adrijanom.

U Istri, danas isto sveti mučenici Meletij, vojnički satnik i dvista pedeset i dva njegova druga, koji svi na različite načine mučeni. bijahu pogubljeni.

Isto svete mučenice Suzana, Marcijana i Paladija, koje sa dičicom svojom bijahu nemilo pribivene i pogubljene.

U Milanu sveti Robustijan, mučenik.

U Maroku, u Africi, muka blaženoga Ivana od Prada, reda Manjih bosonoga najstrožijega obdržavanja, koji pripovidajući sveto Evangjelje pritrpi za Krsta veruge, tamnovanje, bičeve i mnoge druge muke, te napokon u ognju završi svoje mučeništvo.

U manastiru u Lerinu sveti Vincencij, pop, slavan po naučenosti i svetosti.

U Bolonji prinešenje svetoga Dominika, ispovidnika, za vrime pape Grgura devetoga.

25. Svibnja.

Sveti Urban, papa i mučenik.

Sveti Urban vladaše crkvom po za svetim Kalistom, oko godine 230. Bijaše rodom Rimljanin i pravi naslidnik svetoga Petra. On je za vrime svoga upravljanja mnoge pokrstio i u Evangjeoskim istinama tako učvrstio, da su ponajviše krvlju i životom pokazali, koliko su čvrsti i postojani Krstovi slidbenici.

On je pokrstio i svetoga Valerijana, zaručnika svete Cecilije i njegova brata Tiburcija, koji su mučenički svoj život završili.

On je u pogledu dobara, koje bi pravovirnici Bogu posvećivali, izjavio, da ta dobra ne smiju biti uložena nego u crkvene svrhe i za pomoći braću kršćane i siromahe; jer da su ona zaviti virnikâ i kaono cina na otkupljenje griha, a baština ubogih i siromahâ.

On je svete mučenike naše vire bodrio i hrabrio, pak napokon i sam za viru mučenički svoj život završio pod vladanjem cesara Aleksandra Severa.

Vladao je crkvom, u ono teško doba po kršćane, šest godina, sedam miseci i četiri dana; a bi mu naslidnikom sveti Poncijan, koji pod istim cesarem završi mučenički svoj život.

Sveti Grgur sedmi, papa.

Sveti Grgur sedmi (Ildebrand) rodom Toškanac, bijaše jedan od najvećih vladara naše svete crkve, kojom je upravljao od godine 1073 do smrti, to jest, do godine 1085.

Njegova poglavita namira bijaše urediti što bolje moguće crkvene odnošaje, ter navesti i vladare i knezove i biskupe i misnike, da na slavu Boga i korist puka i naroda vrše svoje dužnosti. To je i većim dilom postigao neumornošću i postojanošću svojom.

Danas isto, u Florenciji sveta Marija Mandalina (Pazzi) divica, reda karmelitanskoga, svitla po životu i svetosti; koje se svetkovina slavi na dvadeset i sedam od ovoga.

U Dorostoru u Meziji rogjenje svetih mučenika Pasikratija, Valenciona i drugih dvajuh, koji zajedno bijahu okrunjeni.

U Milanu sveti Dionisij, biskup, koji za viru katoličansku prognan u Kapadociju od cesara Kostancija Arijanca, ondi kao pravi mučenik svoj duh izpusti. Njegovo je sveto tilo Aurelij, biskup, poslao u Milan blaženomu Ambrosiju, i u tom svetom dilu veli se, da se bijaše pridružio i sveti Basilij (Vasilij) Veliki.

U Rimu sveti **Bonifacij, četvrti papa,** koji je osim mnogo drugih apoštolskih dila, za vladanja svoga (od godine 608 do godine 615) poganski tempao Pantheon posvetio na čast i slavu priblažene Divice Marije i svijuh mučenika. *To posvećenje svetkuje se na trinaest ovoga.*

U Florenciji rogjenje svetoga Zenobija, biskupa onoga grada, svitla po svetosti života i milosti čudesâ.

U Engleskoj sveti Haldelm, biskup grada Šireburga.

U Trojes-kom kraju sveti Leon, ispovidnik.

U Asizi-m u Umbriji prinešenje svetoga Frančiska, ispovidnika za vrime svetoga oca pape Grgura devetoga.

U Veroli-m u Rimskom polju prinešenje svete Marije Jakovljeve, čije sveto tilo mnogim čudesima bijaše osvitlano.

26. Svibnja.

Sveti Filip Neri, ispovidnik.

Utemeljitelj oratorijanske (Bogomoljne) Zadruge.

Bijaše u gradu Florenciji u Talijanskoj odvitnik Frane Neri. Od njega se na 12 srpnja 1515 rodi Filip.

On se odmah za mladih godina odreče očinstva i ode u Rim. U onome gradu, niki bogati čovik dade mu dicu svoju na poučavanje, jer Filip, osim što bijaše dobar i bogoljuban, bio je pun pameti i nauka.

Budući Svemogućemu svoj život posvetio, nastojaše da se i Njegove Milosti dostojnim učini. Živio bi krotko, ponizno, postio bi tri dana u nedilji, a obnoć bi većim dilom molio se Bogu prid crkvama ili u katakombama, to jest u podzemnim sahraništima svetih mučenika.

Izučivši bogoslovne nauke, miseca lipnja 1551, u trideset i šestoj godini života svoga primi svete misničke redove. Od onda posveti se Bogu baš svim srcem i svom dušom svojom.

U svetosti svojoj, mnoge je i mnoge samim izgledom na pravi put obratio.

Srestvo najmogućnije, koje on u korist duševnoga dobra svoga iskrnjega uporavljivaše, bijahu sastanci u svrhe duhovne, na kojima bi se o svetim i bogoljubnim stvarima razmišljalo i razpravljalo. Ta je raspravljanja i poučavanja duhovna držao sveti Filip najprije u svojoj sobi; ali umnoživši se broj slušaocâ, bijaše mu dano jedno misto više crkve svetoga Jerolima, i ono je misto postalo velikom Bogomoljom (veliki Oratorij.)

Sveti Filip nastojaše i za ličenjem nemoćnikâ. Po njegovom izgledu i savitu, učenik njegov, sveti Kamil Lellis, zasnova redovnike za službu bolestnikâ. Od Oratorijuma postade zadruga, koja se nazva Braća Filipinci, po imenu sveca našega.

Ovaj sveti čovik učuvavši se do smrti u čistoći i obrativši mnoge na pravi put, te učinivši svakovrsna dobra, radosna srca s' ovoga svita priminu na 26 svibnja 1595; i bi megju svece ubrojen god. 1622 od sv. oca pape Grgura petnaestoga.

Isto danas svetkuju se ili spominju:

U Rimu sveti Eleukterij, papa i mučenik, koji je na Krstovu viru mnoge rimske plemenitaše obratio, i poslao u Englesku svetoga Damjana i svetoga Fugacija, koji pokrstiše kralja Lucija i kraljicu i mal da ne vas puk.

Ondi isto sveti mučenici Simitrija, pop i drugih dvadeset i dva, koji muku podniše pod Antoninom Piom.

U Atini sveti Kvadrat, učenik apoštolâ, koji pod progonstvom Adrijana virom i znanjem svojim, prikupivši crkvu, koja se bijaše od straha razbigla, prikaza istomu vrlo korisno i apoštolske naučenosti dostojno pismo na obranu kršćanske vire.

U Vieni u Francuskoj sveti Zaharija, biskup i mučenik, koji je pod Trajanom muku podnio.

U Africi sveti Kvadrat mučenik, o čijoj svetkovini izreče sveti Augustin pastirsku pripovid.

U Todi-m rogjenje svetih mučenika Felicissima, Heraklija i Paulina.

U Okserskom *(Auxerre)* kraju muka svetoga Priska, koji je muku podnio sa velikim mnoštvom drugih kršćana.

U Kantorberi u Engleskoj sveti Augustin, biskup, koji ondi poslan sa drugim od svetoga Grgura pape, pripovidaše Englezima sveto Evangjelje, i ondi slavan po kripostima i čudesima, usnu u Gospodinu.

27. Svibnja.

Sveta Marija Mandalina, divica

od plemenite florentinske obitelji Pazzi (Paci).

Na 11 travnja 1566 rodi se dobroj i plemenitoj obitelji Pazzi u Florenciji kćerka, kojoj nadinuše ime Katarina. Mater ju bijaše zavitovala svetoj Katarini od Siene.

Odmah za ditinstva svoga pokaza naklonost svoju za božanske stvari, i najmilije joj bi čitati bogoljubne knjige. Odgojena u bogoljupstvu i poštenju, bi u četrnaestoj godini predana na uzgoj koludricama svetoga Ivana. U zavodu najviše se je bavila božanskim stvarima.

Akoprem od plemenite i bogate porodice, ipak bijaše tako ponizna, da je ona na izgled svojim drugaricama, obavljala i najprostije kućne poslove.

Koludrice bi se tako divile, da bi, u čudu, uvik govorile: »ova će postati prava sveta Gertruda, prava sveta Katarina od Siene« i molile su ju da u njihovom manastiru ostane.

Njezin otac bijaše namisnikom grada Kortone. Vrativši se iz tog grada priuze kćerku svoju, namirom da ju udade. Ali mu ona očitova, da se je Gospodinu posvetila i da će u Njemu živiti i umriti.

Zato, na 30 siečnja 1583 ugje u red Karmelitankâ i primi ime svete marije Mandaline.

Najveće veselje njezino bijaše Isus, najveća radost prisveta pričest. Kad bi se god pričestila, uzbudilo bi se u duši i u srcu njezinom takovo i toliko veselje, da bi njezinu radost ositio i u sebi oćutio i svak onaj, koji bi uza nju ili do nje bio.

Savladala je u molitvi i pokori mnogobrojne i usilne napasti. Najviše ju je bolilo, što u kršćanskomu svitu imade toliko krivovirstva. Zato se nepristrano molila Bogu i Blaženoj Divici Mariji za obraćenje grišnikâ i spas katoličanske crkve.

U ljubavi kršćanskoj bijaše baš pravi izgled. — Digla bi se noću, pak bi opremila posle i službe svojih drugarica. Nastojala bi oko bolesnikâ kao pravi angjeo, siromasima i ubozima bijaša prava mati.

Obuzeta teškom bolesti, koju ona mučeničkom i svetom ustrpljivošću podni, priminu s' ovoga svita na 25 svibnja 1607, i bi posvećena od svetoga oca pape Klimenta devetoga.

Njezino rogjenje bijaše spomenuto na 25 ovoga.

Svetkuje se isto danas:

Rogjenje svetoga Ivana, pape i mučenika, koji na neviru pozvan u Ravennu od Teodorika kralja talijanskoga, Arijanca, i ondi poradi katoličanske vire mučen tamnovanjem i nevoljom svakom, završi svoj život *(godine 526). Njegovo tilo bijaše iz Ravenne prinešeno u Rim i sahranjeno u crkvi svetih Apoštola. Bio mu je naslidnikom sveti Felicij četvrti.*

U Dorostoru u Meziji muka blaženoga Julija, koji za vrime cesara Aleksandra, uhvaćen od službenikâ i poveden u prisidnika

Maksima, u čijoj prisutnosti psovao je idole i ispovidao postojano Krsta, te stoga bi mu otsičena glava.

Blizu Sore, sveta Restituta, divica i mučenica. Za vrime cesara Aurelija i prokonsula Agacija, započe ona borbu za viru, te pridobi sotonske napasti, sažaljivanja rodbine, okrutnost krvnikâ. Sa mnogim drugim kršćanima bi joj otsičena glava, zadobivši tako krunu mučeništva.

U jednom Arras-kom seocu sveti Ranolf, mučenik.

U Oranžu (Orange) u Francuskoj, sveti Eutropij, biskup, svitao po kripostima i čudesima.

Istoga dana sahrana slavnoga Bede, popa, prisvitla po svetosti i naučenosti.

28. Svibnja.

Sveti German, biskup i ispovidnik.

Oko godine 555 bijaše za biskupa grada Pariza posvećen sveti German, koji je u kripostima svojim priličan bio svetim apoštolima, kao pravi slidbenik Krstovih nauka.

Rogjen godine 496 u Autonu od dobrih i poštenih roditelja; odgojen u dobroti i bogoljupstvu, posveti se sveštenničkom življenju. Regjen u misnike bijaše poradi izgledna života svoga imenovan za opata manastira svetoga Sinforijana.

Milost, dobrota, blagodatnost bijahu njemu kao osobite dužnosti; a Svemogući ga i proročanskim duhom obdario bijaše.

Ostavši po smrti Eusebija prazna biskupova stolica u Parizu, bi on na misto njegovo izabran i za biskupa posvećen.

U toj službi ukazao je još više svetost svoju.

On je mnoge i mnoge nevoljnike utišio, mnoge sužnjike iz tamnice izbavio, neizbrojne siromahe nadario, a mnoge i nemoćnike molitvama svojim ozdravio; a i samoga kralja Kilderberta, kojega već ličnici upuštali bijahu, jer ga svojim znanjem nemogahu od očite smrti izbaviti, izbavi on Bogu prijatnim svojim molitvama od smrti.

Ovi sveti biskup završi svoj život na zemlji na 28 svibnja 576, i bi ukopan u crkvi svetoga Vincencija, koju kralj Kildebert bijaše sagradio i u kojoj i on po smrti sahranjen bijaše.

Isto danas u Sardenji sveti mučenici Emilij, Felicij, Priam i Lucijan, koji, boreći se za Krsta, bijahu okrunjeni.

U Šartresu (Chartres) u Francuskoj sveti Karaun mučenik, kojemu pod cesarem Domicijanom bi otsičena glava i tako zadobi krunu slave vikovite.

U Korintu sveta Eleonidija, mučenica, koja posli mnogih muka, bi pod Justinom opet mučena, ali od angjela oslobogjena. Napokon odsikoše joj dojke, baciše ju megju zvirad, te joj otsikoše glavu i tako završi prislavno mučeništvo svoje, zadobivši krunu slave vikovite.

Isto i muka svetih Krescentija, Dioskorda, Pavla i Eladija.

U Tekue u Palestini sveti koludari mučenici, koji za vrime Teodosija mladoga, bijahu od Seracena pogubljeni. Njihovi sveti ostanci bijahu sakupljeni i u velikom poštovanju čuvani od susidnih naroda.

U Milanu sveti Senator, biskup, prisvitao po kripostima i naučenosti.

U Urgelu u Španjolskoj (Taragoneskoj) sveti Justus (Pravko) biskup.

U Florenciji sveti Podij, biskup i ispovidnik.

29. Svibnja.

Blaženi Andrija iz otoka Hija

mučenik.

Od ono neizbrojivih mučenika, koji za vrime turskoga zulumčarenja svakojake muke podniše i život svoj izgubiše, imamo da spomenemo jednoga, koji je postojanost svoju u viri tako junački izkazao, da je baš u istinu zaslužio krunu vikovitoga blaženstva.

Polovicom *) petnaestoga vika bijaše na otoku Hiju jedan mladić imenom Andrija. Oboli baš teško od groznice,

*) Po životim svetacâ Svetojeronimskog Društva u Zagrebu.

i nemogavši nikako ozdraviti, zavituje se Blaženoj Divici Mariji, obećavši da će za života neoženjen ostati, povrati li mu zdravlje. Budući odmah ozdravio, hoti da svoj zavit izpuni. Obuče bile haljine, eda mu uvik na pameti bude čistoća, za koju se sveto obrekao bijaše. Godine 1465, u dvadeset i sedmoj godini svoga života, pogje u Carigrad. U gradu onomu pohagjaše najvećom skrušenošću i pobožnosti kršćanske crkve, i kršćanima drugovaše, budući im izgled u dobroti i pobožnosti.

Kad li, niki trgovci iz Misira, prijave turskom sucu, da je Andrija bio prije Muhamedanac, a da sada pohagja kršćanske crkve. Sudac ga dade prida se dovesti. Premda imagjaše i naravskih dokaza, po kojima mogaše suditi, da on Muhamedanac nije nikada bio; ipak, budući najprije svemoguće pokušao, eda ga na Muhamedovu viru privede, naredi da u tamnicu bude bačen. Teškim ga gvožgjem okuju. To bijaše na 20 svibnja rečene godine 1465. Ostavši Andrija postojan i čvrst u svetoj Krstovoj viri, osam dana bi prinemilo mučen, a devetoga bijaše mu glava otsičena.

Tilo njegovo kršćani pristojno sahraniše.

Danas isto, u Rimu na Aurelijskom putu sveti Restitutus, mučenik.

U Ikoniju gradu u Isauriji muka svetih Konona i dvanaestgodišnjega sina njegova, kojima pod cesarem Aurelijanom, budući ustrajno podnili muku gvozdenoga roštilja, na žeravi položena a uljem zalivena, ter i visanje na lomači, i muku sažiganja, bijahu napokon primlaćene ruke teškim drvenim maljem, i tako izpustiše svoj sveti duh.

Istoga dana rogjenje svetoga Sisinija, Martirija i Aleksandera, koji za vladanja cesara Onorija, u mistu nazvanom Val d' Ananja (kako piše Paulin u životu svetoga Ambrosija), progonjeni od pogana, zadobiše krunu mučeništva.

U Česareji Filipskoj svete mučenice Teodosija, mati svetoga Prokopija, mučenika, i drugih dvanaest plemenitih gospogja, kojima pod Dioklecijanovim progonstvom, bijahu otsičene glave.

U Umbriji muka hiljadu pet sto i dvadeset i pet mučenika.

U Treviri-m blaženi Maksimin, biskup i ispovidnik, koji je arijanskoga prognanika, svetoga Atanasiju, biskupa časno primio.

U Veroni sveti Maksim, biskup.

U Arce u Zemlji (Rada) sveti Eleukterij, ispovidnik.

30. Svibnja.

Sveti Ferdinand treći, kralj Kastilie pridirkom sveti.

Ferdinand prvenac u oca Alfonsa Leonskoga kralja i u matere Berengarije, kćeri kastilskoga kralja, rodi se godine 1198.

Odgojen u dobroti i bogoljupstvu, kao i sestrić njegov sveti Ljudevit, nareste dobar i kripostan.

Budući godine 1217 umrao Enrik, malolitni kralj Kastilski, na ono pristolje bijaše po pravu pozvana Ferdinandova mati Berengarija. Ona se svoga prava u korist sina odreče. Tako sveti Ferdinand postade kraljem Kastilie (u Španjolskoj) u osamnaestoj godini svoga života.

Prva mu misao bijaše Svemogući, a druga da pravo i očinski upravlja sa svojim državljanima; te kao u svakoj stvari, tako i u opraštanju uvrida njemu učinjenih, bijaše doisto svakom državljaninu na izgled.

Najveća briga pak njegova bijaše da Španjolske gradove od nevirnikâ oslobodi i očisti.

Postavši godine 1230 po očevoj smrti kraljem Leonskim, još većom snagom udari na Saracene (Mavre) Muhamedance, kojima oduzeo najprije Andalusiju, te onda i Sevilu. Uvik je suproć njima slavodobitno vojevao, izazivajući prisveta imena Isusa i Marije.

U Pokrajinama nevirnicima oduzetim, utemeljio je mnoge biskupije i mnoge Crkve sagradio.

Pripravljao se je da u Afriku pogje, da i ondi na Saracene udari, ali oboli od teške bolesti. od koje i priminu s' ovoga svita na 30 svibnja 1252.

Bijaše ukopan u stolnoj Crkvi grada Seville prid prilikom Blažene Divice Marije, prid kojom je on toliko i toliko puta klečao udubljen u svojim svetim molitvama.

Ferdinand bijaše takav da ga svi, koji ga poznavahu, svetim nazivahu.

Obzirom na kriposti njegove, i na živu želju, da što više moguće rasprostrani katoličanstvo, i nadvlada sve dušmane

Krsta, bi godine 1671 megju svece ubrojen od svetoga oca pape Klimenta desetoga.

Danas isto u Rimu na Aureljskom putu rogjenje svetoga Felicija, pape i mučenika, koji pod cesarem Aurelijanom bi mučenistvom okrunjen, budući Crkvom sveto vladao dvi godine, četri miseca i dvadeset i devet dana. Bijaše mu naslidnik sveti Eutikijan, mučenik.

U Luci Torres u Sardinji sveti mučenici Gabin i Kripol.

U Antiohiji sveti Siko i Palatin, koji za Krstovo ime mnoge muke podniše.

U Ravenni sveti Eksuperancij, biskup i ispovidnik.

U Paviji sveti Anastasij, biskup.

U Česareji u Kapadociji sveti Vasilij (Basilij) i Emelia (Ema) njegova žena, roditelji svetoga Vasilija (Basilija) Velikoga, koji za vladanja Galerija Maksimijana potirani u progonstvo, pribivahu u pustinjama do crnoga mora; a posli progonstva, ostavivši sinove za baštenike svojih kriposti, upočinuše u miru.

U Crkvama Malobraćana blažena Humiliana, udovica, tercijarka reda svetoga Frane.

31. Svibnja.

Sveta Petronila (Perina) divica.

Danas Crkva slavi uspomenu svete Petronile (Perine) divice, kćeri svetoga Petra Apoštola.

Bijaše nju za zaručnicu svoju prosio rimski plemić imenom Flahij, kojega ona nehtijaše, budući se Gospodinu posvetila, zavitovavši Njemu divičanstvo svoje. Da se otme i mogućem nasilju, zamoli da joj puste tri dana, da se promisli i odluči. Progje to vrime u postu i molitvi, a trećega dana, budući primila svetu pričest, izpusti svoj sveti duh, te se sdruži tako višnjim svojim Zaručnikom.

Sveta Angjelika Merici, divica.

Utemeljiteljica reda Ursulinka.

Sveta Angjelika rodi se godine 1470 u Desencanu kod Gardskoga jezera u Talijanskoj od porodice Merici. Posvetivši se Bogu zasnova red koludrica, kojim je poglavita svrha kršćansku dicu, a navlastito divojčice gojiti i poučavati.

Ona za svoju zaštitnicu i pokroviteljicu odabere svetu Ursulu, zato se koludrice reda njezinoga Ursulinke prozvaše.

Angjelika bijaše već od svoga ditinstva obdarena sasvim Božanskim milostima. Želeći što više moguće približiti se mislima i željama svojim Spasitelju svomu, pogje u hodočašće u Jerusolim, ali putem oslipi.

Premda očinjega vida neimagjaše, došav u Jerusolim, ona je svaku svojim duhom obgledala i vidila.

Vrati se u Italiju, i nastanivši se u gradu Brešiji, zasnova red svoj, kojim je ona u angjeoskoj svojoj dobroti pet godina upravljala.

Ova sveta divica priminu s' ovoga svita godine 1540, i bi godine 1807 megju svetice ubrojena od svetoga oca pape Pia sedmoga.

Red njezin u brzo se razširi po svemu svitu; a i danas se Ursulinke bave poučavanjem i odgajanjem divojčica.

U Akvileji sveti mučenici Kancij. Kancijan i Kancijanila braća, koji budući od slavne porodice Anicija, za vladanja Dioklecijana i Maksimijana, poradi postojanosti u ispovidanju kršćanstva bijahu im, kao i učitelju njihovom Protiju. otsičene glave.

U Luci Torres u Sardenji sveti Krescentijan, mučenik.

U Komani u Pontu sveti Ermas, vojnik, koji po milosti Božjoj oslobogjen od neizmirnih i prikrutnih muka, za vladanja cesara Antonina, obrati na Krstovu viru krvnika, te ga sudionikom učini krune istoga mučeništva, koju on po prvi primi, budući mu otsikli glavu.

U Veroni sveti Lupićin, biskup.

U Rimu sveti Paskasij, gjakon i ispovidnik, kojega spominje sveti Grgur papa.

LIPANJ

Od svetkovina pomičnih padaju ovoga miseca, kadkada Duhovi a običajno Prisveto Trojstvo i Tilovo i prisveto srce Isusovo, svetkovine koje ipak dolaze i miseca svibnja.

Po svetkovinama nepomičnim ovi je misec posvećen prislavnom srcu Isusovu.

1. Lipnja.

Sveti Pamfilij pop i drugovi mučenici.

Sveti Pamfilij rodi se u gradu Beritu današnjem Beirutu u Siriji od uglednih i bogatih roditelja.

Svršivši svitovne nauke, postade činovnikom, ali hotijući sliditi evangjeoske svite, ostavi se svitovnih posala i posveti se Bogu. U Česareji u Palestini bi regjen u misnike, i tada se posveti bogoslovnim naucima.

Toliko bijaše zanešen za knjigom, da je u onom gradu bio sastavio knjižnicu, u kojoj bijaše do trideset hiljada komada knjigâ. U istome gradu zasnova javni zavod, u kojemu poučavaše kršćansko bogoslovje. Onaj zavod dade mnogo mučenikâ: megju prvim braću Anfijana i Edesija (koji se svetkuju na 2 i 8 travnja).

Kad nastade doba Maksiminova progonstva; namisnik Palestine Urban, dade pohvatati i u tamnicu baciti sve

kršćane. Uhvatiše i svetoga Pamfilija ter ga u tamnicu zatvoriše.

Urban dade ga onda prida se dovesti, ter ga prisluša. Ispovidajući Pamfilij neustrašivo Krsta, naredi da bude nemilo mučen.

Izkidaše mu tilo do kostijuh gvozdenim grebenima, te onako izranjena dade ga Urban opet baciti u tamnicu, namirom da ga opet muči, misleći, da će ga mukama odvratiti od Krstove vire.

Ali on završi prije njega. Cesar sbaci Urbana ne samo sa službe, — dali mu dade u srid grada Česareje odrubiti glavu.

Na njegovo misto dogje Firmilijan, koji doisto bolji nebijaše. Po naredbi njegovoj bijahu pogubljeni sveti Pamfilij i sveti Eusebij, koji su već pune dvi godine u tamnici čamili.

Muku podniše onda i Valentij, gjakon, Pavao čovik duševan i pošten i drugih devet, čija se uspomena u druge osobito dneve svetkuje.

Megju najvećim mučenicima Maksiminova progonstva, broje se Katarina, Metodij i sveti Pamfilij.

Danas isto u Rimu sveti Juventij, mučenik.

U Autun-u sveti Reverijan, biskup, i Pavao, pop, sa drugih deset, koji pod cesarem Aurelijanom bijahu mučeništvom okrunjeni.

U Kapadociji sveti Tespesij, mučenik, kojemu pod cesarem Aleksandrom i Simplicijem prefektom, posli priokrutnih muka, bi otsičena glava.

U Egiptu sveti mučenici Iskirijon, vojnički satnik i drugih pet vojnika, koji pod cesarem Dioklecijanom, za Krstovu viru, bijahu na različite načine mučeni i pogubljeni.

Isto sveti Fermus, mučenik, kojemu pod progonstvom Maksimijanovim posli prinemilog kidisanja i kamenovanja, bi otsičena glava.

U Perugji sveti mučenici Felin i Gratinian, vojnici, koji pod Decijem, na različite načine mučeni, slavnom smrti primiše krunu slave vikovite.

U Bolonji sveti Prokul, mučenik, koji je mučeništvo podnio pod cesarem Maksimijanom.

U Amelji sveti Tekund, mučenik, koji za vladanja Dioklecijanova, bi u riku Tibar utopljen završivši tako mučeništvo.

Blizu grada Kaštela u Umbriji sveti Krescentijan, vojnik rimski, krunom mučenika pod istim cesarem okrunjen.

U Umbriji sveti Fortunat, pop, svitao po kripostima i čudesima.

U Lerinskom manastiru sveti Kaprasij, opat.

U Treviri-m sveti Simeon koludar; kojega megju svece ubroji papa Benedikt deveti.

U Burgos, u Spanjolskoj, u Onjeskom manastiru, sveti Enekon, benediktinski opat, svitao slavom svetosti i čudesa.

2. Lipnja.

Sveti Marčelin, Petar i Erasmus (Jerasim) mučenici.

Za vrime Dioklecijanova progonstva bijaše u Rimu zaklinjatelj (eksorcist) imenom Petar. Sudac Seren dade ga uhvatiti i u tamnicu zatvoriti.

U tamnici molitvama svojim oslobodi od napasti Paulinu, kćer Artemija, nadtamničara, koji onda upoznavši Krstove istine, dade se sa svim ukućanim i svim od komšiluka krstiti po rukuh popa Marčelina. Doznavši zato sudac Seren, dade obojicu prida se dovesti. Budući zaludu uporavio, i nagovaranja i pritnje, eda bi ih od Krstove vire odvratio, Marčelina dade šakama nemilo istući; a Petra dade gola svući, teškim verugama uz Marčelina vezati, i onako obojicu dade zatvoriti u dvi tamnice, čiji pod bijaše vas obasut staklenim ulomcima. Onako ih ostavi više dana, u mraku, bez jizbine. Dade ih onda iznemogle izvesti, ter ih opet stade nagovorati, da se Krsta okane. Budući oni neustrašivo i hrabro u viri postojavali, dade ih opet prinemilo mučiti i otsići glavu u mistu nazvanom *Crnagora*, koje onda, njima na poštenje, *Bilagora* nazvano bi.

Njihova su tilesa u katakombama kraj svetoga Tiburcija sahranjena. Njihov grob bijaše pismama proslavljen od svetoga Damasa, pape.

Onda dade sudac pogubiti i Artemija, Kandidu, ženu i Paulinu kćer njegovu, koji se svetkuju na 6 ovoga.

Svetkuje se i Erasmus (Jerasim), biskup i mučenik, koji pod istim progonstvom, bi u Kampaniji oblovnim bičem, onda batinama izpribiveu, ter vrilim uljem, sumporom, paklinom, voskom i razkrabljenim olovom zaliven ali ostavši po Božjoj milosti uvik zdrav, bi opet u Formiji za vladanja prinemilog cesara Maksimijana prinemilo mučen, te održavši se i ovaj put zdrav po Božjem hotinju, da druge hrabri i čvrsti, priminu sveto na Gospodinov poziv, svitao po podnešenoj muci. Njegovo sveto tilo bi u Gaetu prinešeno.

Isto danas u Tranim, u Pulji, svetkuje se uspomena svetoga Nikole Peregrina, koji došavši u oni grad, sveto priminu i bi sahranjen u stolnoj crkvi. Budući se mnoga čudesa na njegovom grobu dogodila, bi od svetoga oca pape Urbana drugoga megju svece ubrojen.

U Livnu sveti mučenici Potin, biskup, Svetin, gjakon, Vetij, Epagat, Matur, Pontik, Biblid, Atal, Aleksander i Blandina sa mnogo drugih, čije jake i opetovane borbe, za vladanja Marka Aurelija Antonina i Lucija Verusa, opisane su u jednom pismu, što Lionska crkva bijaše upravila crkvama Azijatskim i Frigije. Megju njima sveta Blandina, po spolu slaba, mlohava u tilu, od nižega roda i stališa, podnoseći dužih i oštrijih borba, i podržavajući se ipak čvrsto i jako, bi sabljom zaklana, te pogje za onima, koje ona na pobidu i krunu nutkaše.

U Rimu sveti Eugenij, papa i ispovidnik. *Po smrti svetoga Martina prvoga bijaše godine 655 izabran za naslidnika svetoga Petra, Eugenij prvi ovim imenom, rodom Rimljanin a po smrti njegovoj godine 657 bijaše mu za naslidnika izabran sveti Vitalian.*

3. Lipnja.

Sveta Klotilda, kraljica.

Obraćenje Franakâ na našu viru.

Sveti Ivan Apoštol bijaše prorokovao, da će se silno rimsko carstvo razpasti i da će od njega postati jedno desetak različitih kraljestva.

Galija (današnja Francuska i Belgija) bijaše udo, sastavni dio onoga privelikog, priprostranog cesarstva.

Franki ondi jedno posebno kraljestvo učiniše, te svršetkom petoga vika na Galiju udariše; a početkom šestoga ju zadobiše. Franki se umišaše sa Galima, starim stanovnicima onih krajeva, i Latinjanima, koji se ondi bijahu naselili i udomili, te sastaviše jedan narod, narod franački, narod francuski; a zemlja ona bi prozvana Franačka, Francuska.

Jedan od najglasovitijih njihovih kraljeva bijaše Klodovej. Idološtovac, ali razborit i umiren, znadijaše kršćane štovati i njihova prava štititi. Godine 493 uze za ženu Klotildu, kćer Kilperika a ćeršu Gundeberta, kralja Burgundskoga, koja bijaše baš prava kršćanka. Ona mu rodi tri sina: Klodimira, Kildeberta i Klotarija.

Ona, dobrotom, umiljenosti, molitvama, Božjom pomoći i milosti, a i pomoćju svetoga Remigija, biskupa, učini toliko, da je svoga čovika na našu svetu viru obratila. Za njim se obrati i najveći dio njegovih dostojanstvenika i podloženika.

I eto, u prisveto ime Isusovo, Francuska pokrštena; i eto je od onda uvik u kršćanstvu izgled.

Klodovej učinivši mnoga dobra i sagradivši po nagovoru svete Genovefe crkvu na čast svetih apoštola Petra i Pavla, priminu s' ovoga svita na 27 studenoga godine 511, i bi u onoj crkvi sahranjen. Ona se crkva kasnije prozva, crkva svete Genovefe.

Po njegovoj smrti ostade kraljestvo njegovo sinovim njegovim, koji se poradi gospodarstva počeše nemilo gonati, te napokon ostade kraljestvo u diobi Kildebertu i Klotariju.

Sveta Klotilda, u jednu žalosna za čovikom, a opet žalosnija poradi nemira i proklete zavisti megju sinovima, nemogavši ih nikako smiriti, odreče se svita te pogje u Turs, gdi življaše u skromnosti i pokori, moleći se nepristano na grobu svetoga Martina.

Budući u duši ositila i prorekla kada će s' ovoga svita, pozva k' sebi svoja još živa dva sina, Kildeberta i Klotarija, ter budući ih zaklinjala i molila, da se uvik drže svetih kršćanskih načela, blagoslovi ih, te primivši svete Sakramente usnu u Gospodinu na 3 lipnja 545. Ona bi ukopana u

crkvi svetih apoštola do pokojnoga muža i do svete Genovefe, koja s' ovoga svita bijaše priminula godine 542.

Danas isto u Areci u Toškanskoj, sveti mučenici Pergentin i Laurentin, braća. — Njima za vrime Decijeva progonstva pod upravom prisidnika Tiburcija, pokle su strašne muke podnili i velika čudesa učinili, bijahu otsičene glave.

U Carigradu sveti mučenici Lucilijan i četiri dičaka Klaudij, Hipacij, Pavao i Dionisij, sa kojima Lucilijan idolski misnik, kršten, po različitim mukama bi u goruću peć ubačen, ali kiša utrnu vatru i tako izagjoše zdravi. Napokon bi on na križ propet a dičici bijahu otsičene glave po naredbi prisidnika Silvana, i tako završiše mučeništvo.

Isto u Carigradu sveta Pavla, divica i mučenica, koja jer je sakupljala krv onih mučenika bi uhvaćena, šibama izbivena i u oganj bačena, ali oslobogjena od vatre, bi joj otsičena glava na onomu mistu, gdi sveti Lucilijan bijaše na križ propet.

U Kordovi u Španjolskoj blaženi Isak, koludar, kojemu za Krstovu viru bi otsičena glava.

U Kartagu sveti Cecilij pop, koji privede na Krstovu viru svetoga Ciprijana.

U Orleanskom kraju sveti Lifard pop i ispovidnik.

U Lukki, u Toškanskoj sveti Davin, ispovidnik.

U Amanji sveta Oliva, divica.

4. Lipnja.

Sveti Kvirin, biskup i mučenik.

Danas crkva naša slavi uspomenu svetoga Kvirina, biskupa, koji u gradu Sisku, u Banovini, po naredbi prinemiloga Dioklecijanova druga i naslidnika Maksimijana, bijaše pod prisidnikom Maksimom, poradi postojanog i neustrašivog ispovidanja Krsta prinemilo mučen i pogubljen.

Po mnogim, kršćanskom hrabrosti pritrpljenim mukama, bijaše mu privezan o vrat veliki žrvanj, i bi onako u vodu Savu bačen; ali budući po Božjem dopuštenju kamen ostao plivajući, poče tišiti na obali stojeće kršćane, ter ih u viri

hrabriti i bodriti. Budući to učinio i udilio svima blagoslov svoj, pomoli se Svemogućemu i priporuči u ruke Njegove duh svoj, te sveto priminu, a kamen onda potonu.

Kršćani digoše sveto tilo njegovo i pristojno sahraniše. Kad su varvari i na one zemlje navalili, kršćani koji se njima uklanjahu, poniše ga sobom u Rim, i ondi ga sahraniše u crkvi svete Marije priko rike Tibera.

Sveti Frančisko Karaćiolo (Caracciolo).

Svetkuje se danas u Abrucu, u Talijanskoj sveti Frančisko rodom Karaćiolo.

On je godine 1589, za vrime svetoga oca pape Sista petoga, pošao u redovnike; ter je onda po sebi utemeljio red klerika redovnika malobraćana, koji, osim siromaštva, čistoće i poslušnosti ne smidu po svojim pravilima primiti se nikakove časti ni dostojanstva.

Ovaj Gospodinov službenik i ispovidnik, poradi izgledne ljubavi Božje i ljubavi iskrnjega svoga, poradi prigoruće želje, da što više moguće proširi poklonstvo prama prisvetom Sakramentu od Oltara, poradi izglednoga života, poradi čudesâ, kojima i po smrti njegovoj Gospodin mu svetost očitovaše, bi na 24 svibnja 1807 od svetoga oca pape Pia sedmoga ubrojen megju svece.

Danas isto svetkuju se ili spominju.
U Rimu sveti mučenici Arecij i Dacijan.
U Brešji sveti Klatej, biskup i mučenik pod cesarem Nerunom.
U Panoniji sveti mučenici Rutilij i drugovi.
U Arras-u sveta Saturnina, divica i mučenica.
U Tivoli-m sveti Kvirin, mučenik.
U Carigradu sveti Mitrofan, biskup i slavan ispovidnik.
U Milevu u Numidskoj sveti Optatij, biskup, svitao po naučenosti i svetosti.
U Veroni sveti Aleksander, biskup.

5. Lipnja.

Sveti Bonifacij, nadbiskup i mučenik

Apoštol Nimačke.

Sveti Bonifacij rodi se u Kirtonu, u Engleskoj oko godine 680.

Bio je odmah od ditinstva ponešen za bogoljupstvom i božanskim stvarima tako, da njegov otac bijaše usilovan dati ga na nauke redovnicima manastira u Ekscesteru. U naucima tako se usavrši, da je više puta bio pozvan na crkvene sabore, budući opće bila poznata njegova naučenost.

Porodi se u njemu, po Božjem nadahnuću, živa želja, da na Isusovu viru obrati narode, koji su još pod poganlukom i u nevirstvu čamili.

Sveti otac papa Grgur drugi posveti ga na 30 studenoga 723 za biskupa nimačkih naroda, koji još neimagjahu pastira, i postavi mu u posvećenju ime Bonifacij, jer mu kršteno ime bilo Winfrid.

Bonifacij davši se svetom poslanstvu pogje u nimačke zemlje, da viru pripovida i da nevirnike obraća i krsti. I u istinu mnogo je koristi učinio crkvi, mnoge je na Krstovu viru obratio. Punih je dvadeset i pet godina biskupovao neimajući stalne stolice, nego hodajući od mista do mista, pripovidaše svete Evangjeoske istine, krsteći puke i narode.

Bile su mu sedamdeset i tri godine, kad je došao u Friziju sa Eobanom, biskupom iz Utrechta i sa mnogo drugih biskupa, misnika i gjakona.

Budući ih mnoštvo krstio, pozove sve da se na 5 lipnja sakupe do rike, onda Bordno nazvane, da prime sveto Krizmanje.

Došavši na odregjeno misto sa svim svojim misnicima i učenicima, na misto novokrštenih, dogje usilna hordija naoružanih nevirnika, te na komade razniše, najprije svetoga Bonifacija, te onda i sve drugove, službenike i sluge njegove.

To bijaše godine 755.

Doznavši kršćani da je sveti Bonifacij onako nemilo poginuo, navališe na idološtovce, ter ih poraziše. Oni, koji nisu

poginuli svidiše se i obratiše se na Krstovu viru, te od onda u Nimačkim zemljama vlada kršćanstvo.

Njegovo sveto tilo bijaše sahranjeno u crkvi u gradu Fuldi.

Isto danas u Egiptu rogjenje svetih mučenika Marcijana, Nikanara, Apolonija i drugih, koji pod progonstvom Maksimijana Galerija prislavno muku podniše.

U Perugji sveti mučenici Florencij (Cvitan), Julijan, Ćirijak, Marčelin i Faustin, kojima pod Decijevim progonstvom bijahu otsičene glave.

U Česareji u Palestini muka svete Zenajde, Ćirije, Valerije i Marcije, koje po mnogim mukama stekoše krunu slave vikovite.

U Tiru sveti Dorotej, pop, koji, budući mnoga pod Dioklecijanom pritrpio, i doživivši Julijanovih doba, za njegova vladanja, u sto i sedmoj godini, proslavi mučeništvom pripoštenu starost.

U Kordovi u Španjolskoj blaženi Sancij, mladić, koji premda na kraljskom dvoru odgojen, za arabskoga progonstva ipak neuzdrhta, nego za Krstovu viru mukom završi.

6. Lipnja.

Sveti Norbert, nadbiskup grada Magdeburga.

Od kneževske i bogate obitelji rodi se Norbert godine 1080 u Santenu u Lotrinškoj. Mati njegova Advigje, od porodice svetoga Gotfrida, kad pri rogjenju bijaše, začu u sebi neki glas, koji joj navistivaše, da će sina poroditi, koji će biti svitu prava svitlost u kripostima. I to se i obistini.

Za ditinstva Norbert bijaše dobar i bogoljuban. Regjen u podgjakone, zadobi kanonikat u crkvi rodnoga si grada, i postade nadbiskupskim dvorjanikom, te se dade razkošnom i razpuštenom životu.

Ali do malo ode i od nadbiskupa i pogje u dvor kralja Henrika petoga, koji mu u rodu bijaše. On na drugo mislio nije, nego na zabave i raskošja, kao da ga ni najmanje nezanima misao vičnjega života.

Bilo godine 1114 kad se je jednom, bogato odiven, sa podvornikom uputi, da u niko misto na zabavu pogje, kad iznenada nad njim Božje vrime: sivatanja i pusta grmljavina, i grom prid njim udari. Ubije pod njim vranca, a on onesviešćen ostade na zemlji više od jedne ure.

Kad odjednom prene se, ter kao Saul odgovarajući glasu, koji ga korio, zavapi: »Gospodine, što hoćeš da učinim«. Povrati se natrag, te ne pogje više u kraljevski dvor, nego ravno kući u Santen.

Razmislivši se i pomolivši se Bogu, ode u Sigberg, u manastir, na pokoru. Budući ondi u pokori i molitvi dvi godine živio, prikaza se nadbiskupu svomu u gradu Koloniji (Kölnu) i ondi primi svete misničke redove.

Tada pogje u Santen, k' crkvi svojoj od koje još uvik kanonikat uživaše, i dade se svetom pripovidanju. Budući hotio podložne misnike navesti na strogo obdržavanje misničkih dužnosti, mnogi se proti njemu podigoše, ter ga ozloglasiše i u mistu i prid crkvenim starešinama.

I on zato ogagjen, pogje u nadbiskupa starešine svoga, i odreče se svakoga dostojanstva i od uživanja crkvenih dobara.

Sva svoja silna imanja prodade i razdili siromasima te pogje u Rim.

Ovlašten od svete Stolice, ode od grada do grada, da pripovida u ime Isusovo mir, ljubav i sklad. Toliko su korisne i plodonosne bile njegove beside, da su ga posvuda puci i narodi želili slušati kao pravoga apoštola.

Budući se njemu mnogi pridružili, mnoge je manastire utemeljio sa redom Agostinjanaca.

Godine 1126, na poziv kralja Lotarija, u gradu Spiri, navede pripovidanjem svojim one gragjane na mir i ljubav. Tada baš priko njegove volje bijaše imenovan i posvećen za biskupa grada Magdeburga.

U grad i u biskupsku palaču ugje bosonog i u svojim siromašnim haljinama, kao što običavaše uvik posvuda putovati i hoditi. On je biskupiju svu u brzo uredio, a virnike sve, ponajviše svetim izgledom, na pravi put obratio, ter budući sveto živio, sveto s' ovoga svita i priminu na 6 lipnja 1134.

Godine 1580 bijaše posvećen od svetoga oca pape Grgura trinaestoga. Njegovo sveto tilo, Cesar Ferdinand prvi prinese u Prag, jer se Magdeburg bijaše od katoličanstva odmetnuo.

Danas isto svetkuju se ili spominju:

U Cesareji u Palestini rogjenje blaženoga Filipa, jednoga od prvih sedam gjakona. On je, svitao po zlamenjima i čudesima, na Krstovu viru obratio Samariju, i krstio eunuha Etiopske kraljice Kandace, te napokon upočinu blizu Cesareje. Do njega su sahranjenje i tri divice, kćeri njegove, prorokinje; a četvrta, puna Duha Svetoga upočinu u Efesu.

U Rimu sveti Artemij sa svojom ženom Kandijom i kćeri Paulinom. On je na pripovidanja i čudesa svetoga Petra zaklinjavca (koji se svetkuje na 2 od ovoga miseca), povirovao u Krsta, te se dao prid svim ukućanim krstiti od svetoga Marčelina, popa. Po naredbi suca Serena bi mu otsičena glava pokle su ga šibali oblovnim kadžijama. Ženu i kćer njegovu baciše u jednu katakombu (grobnicu) gdi bijahu kamenjem i klačardom zasute.

U Tarsu i Ciliciji dvadeset svetih mučenika, koji za vrime Dioklecijanova i Maksimijanova progonstva, pod sucem Simplicijem različitim mukama Boga proslaviše doprinivši u žrtvu tilo svoje.

U Nojonu u Francuskoj sveti mučenici Amantij, Aleksander i drugovi.

U Fiesolam u Toškanskoj sveti Aleksander, biskup i mučenik.

U Milanu sahrana svetoga Eustorgija drugoga, biskupa i ispovidnika.

U Veroni sveti Ivan, biskup.

U Besanconu u Francuskoj sveti Klaudij, biskup.

7. Lipnja.

Sveti Robert, opat.

Sveti Robert rodi se u knežiji York u Englezkoj. Budući ponešen za božanskim stvarima, kao Božji odregjenik, pogje u misnike.

Iz prva bijaše mu povirena jedna župa, a zatim prigje u red Benediktinacâ, koji su u Yorku imali jedan manastir.

Življaše u pokori, molitvi i svetom razmišljanju. Da se svitu baš sasvim ukloni, pogje sa drugih dvanaest drugova u niko pusto misto, gdi godine 1123 sagradiše jedan manastir i zamoliše svetoga Bernarda, da ih primi u njegov sveti red, tako zvanih cistercienzâ.

Sa redovnicima svojim življaše u skrušenju, pokori i molitvi. Godine 1137, po naredbi barona Ranolfa bijaše u Najminsteru (Neumünster) sagragjen jedan manastir, i u njemu za opata bi postavljen Norbert.

Budući u oblasti dade se još i većom ljubavi svetom i pokornom življenju tako da je redovnicima bio živ izgled apoštolskih kriposti.

Obdaren proročanskim duhom i kripošću čudesâ, priseli se u vikovitost na 7 lipnja godine 1159.

Danas isto u Carigradu rogjenje svetoga Pavla, biskupa onoga grada, koji bi često prognan od Arijanacâ poradi katoličanske vire, te od rimskoga pape svetoga Julija opet na svoje misto postavljen. Napokon po naredbi cesara Kostancija Arijanca bi prognan u Kukuzu, u malenu zemlju u Kapadociji. Ondi po zasidama Arijanacâ bi nemilo udavljen, te tako prigje u kraljestvo nebesko. Njegovo tilo, za vladanja cesara Teodosija, bi velikom časti u Carigrad prinešeno.

U Egiptu sveti Likarijon, mučenik. On bi izbiven gvozdenim zažarenim šibama i na različite načine mučen, dok mu napokon ne otsikoše glavu te tako završi mučeništvo.

U Kordovi sveti mučenici Petar, pop, Valabons, gjakon, Savinian, Vistremondij, Abentij i Jeremija, koludari.

8. Lipnja.

Sveti Medardo, biskup.

Jedan od najvećih franačkih biskupa šestoga vika bijaše Medardo. Otac njegov Netard bijaše od Franakâ, a mater njegova Protasija, gospogja rimska.

Bliznac, rodi se nedaleko od grada Nojona u Francuskoj. Odmah se od ditinstva svoga ukazivaše dobar, milostivan

i bogoljuban tako, da ga roditelji po želji i hotinju njegovom dadoše u misnike, kao i bliznaca, brata njegova svetoga Gildarda, (koji se isto danas svetkuje),

Budući se glas o njegovoj svetosti i kriposti prosuo po svoj Francuskoj, sveti Remigij posveti ga za biskupa grada Vermandoà. To bijaše oko godine 530.

Francuska bijaše za ono doba, po smrti kralja Klodoveja u velikom nemiru; pak i u onomu gradu bijaše toliko nerednosti, da nebijaše moguće u njemu živiti bez očite pogibelji: stranke se prinemilo gonjahu.

Nemogavši sveti Medardo one gragjane umiriti nit molbama nit nagovaranjem; da ih osviesti prinese biskupsku stolicu u Nojon. Budući godine 531 umrao sveti Eleukterij, biskup u gradu Turneskom (Tournai), sveti Medardo, na molbe svega puka i naroda, privoljenjem svetoga oca pape i kralja Klotarija, bijaše prinužden priuzeti upravu i one obudovljene biskupije, u kojoj bijaše još mnogo poganâ, koje on, dobrotom, pripovidanjem a ponajviše svetim izgledom, na pravi put privede.

Povećanjem stada, poveća se i božanska njegova milost. Radio je neumorno za dobro crkve i svojih virnika.

On je i sinove pokojnoga kralja Klodoveja i svete Klotilde, neumornim nastojanjem, molitvom, nagovaranjem i velikom svojom dobrotom na pravi put naveo.

Ovaj sveti biskup. čiji dragocini život i smrt bijahu osvitlani i slavnim čudesima, priminu s' ovoga svita i priseli se u nebesa godine 545.

Kralj Klotarij od harnosti, što ga uz majčine molbe na pravi put bijaše naveo, dade priniti njegovo sveto tilo u Soason (u Soissons), gdi bijaše sagragjen veličanstveni manastir, koji bi prozvan svetim imenom njegovim.

Danas isto u Aix u Francuskoj sveti Maksimim, prvi biskup onoga grada. Kaže se, da je bio jedan od Gospodinovih učenika. Istoga dana, sveta Kaliopa, mučenica. Njoj za Krstovu viru odrezaše dojke i posli različitih muka, otsikoše joj glavu, te tako završi mučeništvo, zadobivši krunu slave vikovite.

U Yorku u Engleskoj sveti Wilhelm (Vilim) nadbiskup i ispovidnik, koji megju ostalim čudesima što se na njegovom grobu

dogodiše, uskrsnu dva mrtvaca. Sveti otac papa Honorij treći uvrsti ga megju svece.

U Roanu sveti **Gildard,** biskup, brat svetoga Medarda, koji istoga dana rogjeni, istoga dana za biskupa posvećeni, istoga dana s' ovoga svita priminuli, zajedno se u nebesa priseliše.

U Sens-u sveti Heraklej, biskup.

U Metru sveti Klodolf, biskup.

U Ankinskoj državi sveti Severin, biskup Setempedski.

U Sardenji sveti Salustijan, ispovidnik.

U Kamerinu sveti Viktorin, ispovidnik.

9. Lipnja.

Sveti Prim i Felicijan, mučenici.

Za progonstva cesara Dioklecijana i Maksimijana, braća Prim i Felicijan, optuženi poradi kršćanstva bijahu uhvaćeni i u tamnicu bačeni. Pozvani da se idolima poklone, te izjavivši srčeno i odrišito, da se vire svete nikada ostaviti neće, makar i život žrtvovali, bijahu nemilo izšibani, ter opet utamničeni a onda poslani u grad Numentum (danas Mentana), da im onaj sudac sudi.

On ih dade napose zatvoriti i napose ih prida se dovesti. Najprije pozove Prima, i poče ga svakojako nagovarati, e da bi ga od vire odvratio, veleći mu, da se je brat njegov Felicijan Krsta ostavio i idolima poklonio. Ali Prim, upoznavši laži njegove, postojano ispovidaše Krsta, uvik pripravan za viru sve podniti i svoj život za evangjeoske istine žrtvovati.

Sudac Promotij videći da mu je svako nastojanje uzaludno, dade obojicu nemilo mučiti, lomiti, razkrabljenim olovom zalivati, kidisati, te napokon naredi da im bude otsičena glava.

Kršćani onoga grada pristojno sahraniše njihova sveta tilesa, koja kasnije bijahu prinešena u Rim, a zatim iz Rima u grad Kamnik, u Kranjskoj, gdi se i danas pobožno štuju.

Isto danas svetkuju se ili spominju:

U Sirijskoj Edesi sveti Julijan, pustinjak. Piše sveti Efrem, gjakon, da se Julijan, za opakim životom bijaše u Gospodinu svidio, i dao na pokoru i bogoljupstvo i da je u kripostima bio postao pravi izgled i da je s' ovoga svita sveto priminuo oko godine 370, priselivši se u kraljestvo nebesko.

U Agenu u Francuskoj muka svetoga Vincencija Levite i mučenika.

U Antiokiji sveta Pelagija, divica i mučenica, koju slavom ovinčaše svojim pismim sveti Ambrosij i sveti Ivan Zlatousti.

U Sirakuzi sveti Maksimijan, biskup, kojega često spominje sveti Grgur papa.

U Andrij u Pulji sveti Rihard, prvi biskup.

U Škotskoj sveti Kolumbus (Golub) pop i ispovidnik.

10. Lipnja.

Sveta Margarita, kraljica Škotske.

Sveta Margarita bijaše rogjena sestra engleskoga kneza Edgarda, koji je baš po naslidnom pravu imao da na englesko pristolje stupi na misto pokojnoga kralja, svetoga Edoarda. Ali nemir što bijaše nastao u Engleskoj, dovede na pristolje Vilhelma, osvojitelja nazvana, a očitoga Edgardova dušmanina.

Zato se knez Edgard Vilhelmu skrovito izmakne, i sestrom Margaritom pobiže. Lagju, kojom su putovali natira Božje vrime na obalu Škocije. Ondi se izkrcaše i prikazaše kralju one zemlje, Malkolmu trećemu. On ih primi najvećom srčenosti i kod sebe ih zadrži, obranivši ih tako i od Vilhelmovih zasida i od progonstva.

Margarita bijaše na dvoru dobra, umiljata, bogoljubna, milostiva, pravi izgled svim gospogjama i divojkama. Kralj Škotski uze ju za ženu. Onda se baš pravo ukaza vridnost i svetost njezina.

Kraljestvo je držala kao obitelj jednu, u kojoj ona bijaše prava mater. Obdarivaše siromahe, utišivaše nevoljne, pohagjaše bolesnike, liččeći ih svojom rukom.

Najveće joj veselje bilo izkupljivati siromašne zarobljenike iz ruku opakih gospodara. Mnogo je i Engleza bilo, koji ju zato blagosivljahu. Ona je, jednom riči, pomagala svačim svakomu.

A kakva li u pokori i molitvi nebijaše?

Postila bi cilu korizmu i 40 dana prid Božić; a noću bi najviše bdila, da u molitvi kripi svoj duh.

A i majkama bijaše na izgled. Porodila šest sinova i dvi kćeri; gojila ih u poštenju, dobroti i bogoljupstvu; i svi bijahu izgled kršćanskih kriposti. Priučila ih od ditinstva uvik se i u svakoj prigodi milom Bogu i Blaženoj Divici Mariji priporučivati; čuvati se od griha i zla svakoga, biti krotki i ponizni i pripravni na izkušanje svako.

Svojim izgledom bijaše i kralja uvirila, da nesmije drugo biti nego baš upravo otac svojim podložnicima, i da se zato, kao najvećega zla imade čuvati rata i nemira.

Ali godine 1093 bi usilovan na Engleze udariti, jer mu bijahu oteli tvrgjavu Alnwick u Nortumberlandu.

U onomu ratu bi izdajnički pogubljen; a pogine mu i stariji sin Eduard.

Škoti ožalošćeni poradi tolika gubitka, okaniše se daljnjega ratovanja.

Margarita, koja baš onda teško bolovaše, doznavši za nemilu smrt miloga čovika i obljubljenoga sina, ogorša, i na 16 studenoga 1093 priminu s' ovoga svita, četri dana po smrti svojih obljubljenika.

Budući se svetost njezina i po smrti čudesima očitovala, Škoti ju dopuštenjem svetoga oca pape Klimenta desetoga, odabraše za svoju zaštitnicu i pokroviteljicu, ter ju velikom pobožnosti slave i svetkuju.

Danas isto u Rimu na Salarijskom putu muka blaženoga Getulija, prisvitla i prinaučna čovika i njegovih drugova Cereala, Amantija i Primitiva, koji po zapovidi Adrijana cesara bijahu uhvaćeni od Licinija konsula te najprije bičevani, onda utamničeni i napokon bačeni u živu vatru, ali nebudući im ni najmanje naškodila, pribiše im glave toljagama, i tako su mučeništvo završili. Sinforoza, žena blaženoga Getulija, uze njihova tilesa, ter ih pristojno na svom imanju sahrani.

Isto u Rimu na Aureljskom putu rogjenje svetih Basilida (Vasilida), Tripoda, Mandala i drugih dvadeset mučenikâ za vladanja cesara Aurelijana i Platona prefekta grada.

U Nikomediji sveti Zakarija, mučenik.

U Prusijadi u Bitinskoj sveti Timotej, biskup i mučenik pod Julijanom odmetnikom.

U Španjolskoj sveti mučenici Krispol i Restitut.

U Africi sveti mučenici Aresij, Rogat i drugih petnaest.

U Koloniji (Kölnu) sveti Maurin, opat i mučenik.

U Petri u Arabskoj sveti Asterij, biskup, koji za viru katoličansku, pritrpi mnogo od Arijanaca. Po zapovidi cesara Kostancija bi prognan u zabitno misto Afrike, te tu kao slavan ispovidnik upočinu u Gospodinu.

U Napulju u Kampaniji sveti Maksim, biskup i mučenik, koji poradi kripke obrane na Nicejskom Saboru bi od istoga cesara Kostancija prognan, te iznemogav od nevolje i jada svakoga, priminu s' ovoga svita.

U Okseru (Auxerre) sveti Censurij, biskup.

11. Lipnja.

Sveti Barnaba, apoštol.

Sveti Barnaba, a po rogjenju imenom Josip, bijaše Levićanin, rogjen na otoku Kipru, gdi su roditelji njegovi posidovali neizmirnih dobara.

Kad je ponarastao, odveli ga roditelji u Jerusolim i dali ga na nauke nikomu Gamalielu, glasovitomu naučitelju. Kod istog je učio zajedno sa Saulom — svetim Pavlom.

Budući u Jerusolimu čuo Isusa pripovidati, i vidio gdi ozdravlja drhtavca i gdi druga čudesa čini, virova u njega i postade jedan od sedamdeset i dva učenika njegovih.

On od dvanaest apoštola nebijaše, ali ga i sveti Luka evangjelištar i svi stari crkveni pisci apoštolom nazivlju, a tako je i u Rimskom Martirologiju nazvan, jer njega bijaše Duh Sveti kao i Gospodinove Apoštole odabrao za pripovidanje svetih evangjeoskih istina.

Ime pak Barnaba, koje znači *sin radosti, sin utišenja*, nadinuše mu Apoštoli posli Uzašašća Gospodinova, budući znao utišiti i obradovati nevoljnike i siromake, kojima uvik obilato od svoga silnog imetka udilivaše; i koje sve razprodao bijaše, samo da nevoljnicima pomogne.

Kad se je Saul po obraćenju svomu prikazao Apoštolima, moleći ih da i njega u svoje društvo prime, virovaše mu na Bernabovo posvidočenje, koji ga je dobro poznavao i znao svaku o njegovom obraćenju.

Sveti Barnaba pogje sa svetim Pavlom u Antiohiju, a odanle u Seleuciju, pak u Kipar ter u Likaoniju, u Pamfiliju i u mnoge druge krajeve, i po svuda pripovidahu, sveto Evangjelje krsteći svit u ime Gospodinovo.

On je po nikim piscima zasnovao i utemeljio kršćansku crkvu u gradu Milanu u Talijanskoj, gdi ga uvik kao svoga prvoga apoštola slave i svetkuju.

Ovi je sveti Gospodinov učenik, po svim predajama umrao na otoku Kipru, u svom rogjenom mistu. Ondi svršetkom petoga vika za vladanja cesara Zenona bijaše našasto njegovo tilo a na njemu jedan primirak svetoga Evangjelja Matijina, koje on sam bijaše prepisao.

Danas isto spominju se:

U Akvileji muka svetih Felicija i Fortunata braće. Za progonstva Dioklecijana i Maksimijana bijahu obišeni na lomači približavajući bokovim njihovim goruće baklje, koje bi se po Božanskoj kriposti odmah ugasile. Onda bijahu po golom trbuhu obliveni vrilim uljem, i napokon postojavajući u viri, bijahu im otsičene glave.

U Bolonji sveti Parisij ispovidnik, koludar reda kamaldoleza.

U Rimu prinešenje svetoga Grgura Nazijanskoga, čije sveto tilo već prinešeno iz Carigrada u Rim, i na dugo čuvano u crkvi Majke Božje na Marcijanskoj poljani, Grgur trinaesti papa prinese velikom svečanosti u kapelu, koju je po sebi pribogato i priplemenito naresio u crkvi svetih Apoštola, te slidećega dana pristojnom časti pod oltarom sahranio.

12. Lipnja.

Blaženi Gvido Kortonski, ispovidnik.

Došavši sveti Frančisko Ašižki u grad Kortonu, poče i ondi ljudima pripovidati svete Evangjeoske istine i navoditi ih ričju i izgledom, na put pokore i spasenja. Čuvši ga niki mladić imenom Gvido, sin dobre i pobožne Kortonske obitelji, bi obuzet Božanskom milosti, te odluči odreći se svita i njegovih izpraznosti, i posvetiti se Svemogućemu srcem i dušom.

Odreče se od baštine svake, pomoli se Bogu, i prikaza se svetom Frančisku, koji ga u redovnike primi i redovničkim ruhom odije.

Sagradi onda sebi siromašno zaklonište u mistu *Ćelle* nazvanom, nedaleko od grada Kortone, i ondi se nastani, da živi u pokori, molitvi i svetom razmišljanju, hraneći se od milostinje, što bi mu pobožna čeljad udililа.

Za njim se mnogo drugih ponesoše, ter odrekavši se svita, Bogu se posvetiše, ter se do blaženoga Gvida nastaniše. Sveti Frančisko dolazijaše k' njima, da ih u pokornom življenju usavrši, i da ih što bolje učvrsti u obdržavanju redovničkih pravila.

Ondi se je Blaženi Gvido pripravio i svete redove primio te bi od svetoga Frančiska odregjen za sveta pripovidanja. Svojim pripovidanjima mnoga je dobra učinio, a navlastito u svom rodnom gradu Kortoni, gdi običavaše svake godine pripovidati.

Ovi sveti čovik, budući sveto živio, sveto s' ovoga svita i priminu u šestdesetoj godini svoga života, baš u oni dan u koji sam bijaše prorekao.

Kortoniani prinesoše u grad tilo njegovo, i sahraniše ga u crkvi u lipoj mramornoj raci. Ondi ga virnici i dan danas velikom pobožnosti štuju.

Danas isto svetkuju se ili spominju:

U Solamanci u Španjolskoj sveti Ivan ispovidnik, reda pustinjaka svetoga Augustina, svitao po ljubavi za virom, svetosti života čudesima. — *On se rodi od bogatih i plemenitih roditelja u mistu*

Sahagunu u Lionskom kraljevstvu, u Španjolskoj. Posvetivši se misništvu, bi imenovan kanonikom stolne crkve u Burgos; a godine 1463 prigje u red Agostinianaca, koji su u Salamanci imali jedan manastir. — U priporidanju i poučavanju mladeži bijaše baš velik. Čista i dobra srca, bijaše bogoljuban i zato mu molitva bijaše najugodnija zabava. Ovi sveti čovik priminu na 11 lipnja 1479, i bi megju svece ubrojen od svetoga oca pape Aleksandra osmoga.

U Rimu sveti Leon treći papa. *Na 26 prosinca 795 bijaše po smrti svetoga oca pape Adrijana prvoga izabran na misto njegovo Leon treći, rodom iz istoga grada, čovik dobar i milostivan, koji pravom kršćanskom ljubavi pomagaše nevoljnicima i siromasima. On je uzdigao sjaj crkve i papinsku oblast, i mnogo ulipšao i bogato uresio rimske crkve. Priminu godine 816, a za njim bijaše izabran sveti Stipan peti.* Bog mu svemogući povrati oči i jezik, što mu bezbožnici bijahu izkopali i izčupali.

U Rimu isto na Aureljskom putu rogjenje svetih mučenika Vasilida, Cirina, Nabora i Nazarija, vojnikâ, koji pod progonstvom Dioklecijanovim i Maksimijanovim, pod Aurelijem prefektom, bijahu poradi ispovidanja imena kršćanskoga utamničeni i kidisani gvozdenim grebenima, te im onda otsikoše glave.

U Niceji u Bitiniji sveta Antonina, mučenica, koja pod istim progonstvom, po naredbi prisidnika Priscilijana, bi štapima izbivena, na lomači obišena, kidisana i vatrom o bedrim sažigana, i napokon mačem pogubljena.

U Tracij sveti Olimpij, biskup, koji prognan od Arijanaca iz biskupije, završi kao ispovidnik.

U Ciliciji sveti Anfion, biskup, koji za vladanja Maksimijana, bi sjajan ispovidnik.

U Egiptu sveti Onofrije, pustinjak, koji je šestdeset godina živio u prostranoj pustinji, i svitao po velikim kripostima i dostojanstvim priseli se u nebesa. Njegova prislavna dila opisa opat Pafnucij.

13. Lipnja.

Sveti Anton od Padove.

Sveti **Anton** rodi se u Lisaboni godine 1195 od plemenite i bogate obitelji. Bi odgojen i uzdignut u dobroti i bogoljupstvu. Bilo mu petnaest godina, kad je ušao u redovnike svetoga Augustina.

Dobar, pobožan, umiljat, bijaše drugovima svojim na izgled a svakomu baš na čudo.

Želeći da se u pokori usavrši i da svoj život za viru žrtvuje, ostavi se agostinianskoga reda i prigje u red braće svetoga Frane i primi ime **Anton,** jer se po krštenju Ferdinando zvaše; da se tako otme onima, koji su ga po imenu zvali, iskali i potraživali.

Pogje onda u Afriku da Isusovu viru pripovida, pripravan uvik da za nju i krv svoju prolije. Ali ga u onim krajevima obuze toli nemila bolest, da se je morao na skoro povratiti.

Kad dovrši nauke i potribita vižbanja, primi svete redove. Budući se i u bogoslovnim naucima usavršio pod upravom Tome koludara u manastiru svetoga Viktora u Parizu, postade učiteljem bogoslovja. Doznavši sveti Frančisko, da ga je Duh Sveti svojom milosti obilato obdario, naredi mu da bude pripovidnik. Toliko savršen bijaše u govorništvu, da je besidom svojom, obdarenom božanskom kriposti mnoge i mnoge nevirnike obratio; a na pokoru sklonuo mnoge grišnike, pak baš i nemilo utvrdnute u opačinama, kao što, na priliku, bijaše nemili krvnik i Tirjanin imenom Ezelin, kojega se svak bojaše, a on ga kripostnom i svetom besidom svojom na put istine, vire i ljubavi povrati.

Ovi redovnik, koji je sjao i po daru čudesa, priminu s' ovoga svita na 13 lipnja 1231 u trideset i šestoj godini života. Kad se glas o smrti njegovoj u gradu prosu, dičica sva, u jedan glas zavapiše: *umro je svetac, umro je svetac.* Bi megju svece ubrojen od svetoga oca pape Grgura devetoga godine 1232.

Godine 1264 bijaše u Padovi sagragjena krasna crkva, i u nju bijahu postavljeni njegovi sveti ostanci, od kojih jezik bijaše zdrav i cilovit kao u zdrava čovika, a tako se i dan danas čuva.

Danas isto, u Rimu na Ardeatinskom putu, rogjenje svete Felikule, divice i mučenice, koja nebudući hotila udati se za Flaka niti žrtvovati idolima, bi pridana nikomu sucu, koji, radi njezine postojanosti u ispovidanju Krsta, dade je na lomači tako i toli na dugo mučiti, dok nije svoj sveti duh izpustila, ter ju onda dade baciti u bunište; a sveti ju Nikomede sahrani na istomu putu.

U Africi sveti Fortunat i Lucijan.

U Biblu u Palestini sveta Akvilina, divica i mučenica, koja za vrime Dioklecijana i suca Velusijana, za ispovidanje vire bi zaušnicama udarena, gorućim šilima pribodena ter mačem pogubljena, i tako mučeništvom posveti svoje divičanstvo.

U Abruckom kraju sveti Pelegrin, biskup i mučenik, kojega, poradi katoličanske vire Longobardi utopiše u riku Aterno.

U Kordovi sveti Fandila, pop, koludar i mučenik, kojemu Arapci poradi Krstove vire otsikoše glavu.

U Kipru sveti Trifilij, biskup.

14. Lipnja.

Sveti Vasilij (Basilij) Veliki

biskup i ispovidnik.

U Česareji, u Kapadociji življahu dospitkom trećega a početkom četvrtoga vika plemeniti i pobožni zaručnici, Vasilij (Basilij) sin svete Makrine, učenice svetoga Grgura čudotvornika, čovik vrlo naučan i Emelija, žena sveta i pravi izgled krsćanske ljubavi. Od njih se desetero dice porodiše; i porod svoj tako odgojiše, da se četiri posvetiše. Vasilij (Basilij) Veliki, rogjen oko godine 317, Makrina, sestra mu starija, i braća njegova Grgur, biskup grada Nise i Petar, biskup grada Sebasta, koje crkva napose svetkuje i slavi. *)

Roditelji odmah od ditinstva poviriše Vasilija babi, svetoj Makrini na uzgoj; i ona mu u srcu usadi čvrstu i zdravu klicu vire i ljubavi.

Budući se u gradu Atini zajedno sa svetim Grgurom Nazianskim, njegovim priljubljenim prijateljem, usavršio u naucima, vrati se u svoj zavičaj, i dade se na javno poučavanje. Ali se do malo okani svita i odluči Bogu se sasvim posvetiti. Zato se u pustinju zakloni, da živi u pokori, molitvi i svetom razmišljanju. Budući se njemu i mnogi drugi

---

*) Svetkuju se SS. Vasilij i Emilija roditelji sv. Grgura na 30 svibnja; sveta Makrina baba njegova na 14 sićnja, a braća njegova Grgur na 9 ožujka, Petar na 9 sićnja, a sestra njegova Makrina na 19 srpnja.

pridružili, zavede jedan manastir i dade družini svojoj osobit zakon, kojega se i dandanas u Istoku koludari drže. Poglaviti temelji zakona toga bijahu: udruženje, molitva, sveto razmišljanje, pokora i rad.

Godine 362 bijaše kao i brat mu sveti Grgur, regjen u misnike. U to nastadu teška vrimena po jedinstvo crkve: Cesar Valentij, žestoki i nemili Arijanac, dogje godine 370 sa mnogo dvorjanika i arijanskih biskupa u Kapodociju, da i u onim zemljama posije svoje prokleto sime. Ali im neustrašivo stadoše na put sveta braća Grgur i Vasilij, i moradoše opet odklen i došli bili.

Valentij hotijaše da Vasilija ukloni, da ga u progonstvo pošalje, i napisa naredbu tri puta, i tri je puta pomrsi, jer ju nikako podpisati nemogaše. Drhtao mu vas život, zgrčila bi mu se ruka, pak zaludu: Mili Bog nedopuštaše, da mu zlotvornik proganja pokornog i izglednog službenika i pravednika.

Iste godine, glad, u svoj strahovitosti svojoj, obuze krajeve one. Eto Vasilija, pravog angjela milosti, da nevoljnicima pomaže; eto se žitnice bogatih stavljaju svetomu čoviku na razpoloženje: pomaže svakomu, a u pokori, postu i molitvi traži da utiša srdžbu Božju.

Iste godine umre mu mater, sveta Emilija. Toli žalostniji bijaše, jer nemogaše nikako u nevolji puk svoj ostaviti a k' materi otići, da do nje bude barem u zadnji čas njezinoga života.

U to, u gradu Česareji, umre biskup sveti Eusebij, i on bi na njegovo misto izabran i posvećen. Svetost se njegova tada još bolje ukaza. Življaše uvik u pokori; ležaše na golom tavanu, hranio se kruhom i vodom a kadkada bi po malo zelja okusio; a sve bi dohodke uložio da pomogne siromahe i nevoljnike. U svemu se je velik i svet ukazivao, ali navlastito u obrani svetih istina i jedinstva crkve.

Cesar Valentij posiljen, što bijaše Gote porazio, hotijaše da na vas mah u svemu cesarstvu uvede krivovirne arijanske nauke. U tu svrhu uporavljivaše sva moguća sredstva, da Vasilija na svoju privede, ali sve zaludu.

U Pontu namisnik cesarski bijaše Eusebij, stric cesarice Dominike, žestok Arijanac kao i ona; ter što će. Nemogavši inače, uze da Vasilija napastuje i proganja poradi nike plemenite udovice, koja se u njegovoj crkvi zaklonila bijaše, nehtijući nikako poći za jednoga namisnikova prisidnika, koji ju hotijaše na svu silu. Naredi da mu sveti Vasilij priveden bude; i nebudući se hotio pokoriti njegovom zvirinskom hotinju, naredi svojim službenicima, da ga izšibaju i gvozdenim noktima izgrebu.

Ali puk, koji se prid namisnikovim dvorom sakupio bijaše, i koji ljubljaše miloga i vridnoga pastira svoga, kad dozna za naredbu tu, skoči se vas kao čovik jedan; da ga obrani ili da s njim pogine. Sve se bijaše podiglo: mlado, staro, muško i žensko, svi na namisnika. Spasio se je jedva jedvice, a to najviše po posridovanju svetoga.

Godine 378 umre nesritni Valentij, i na njegovo misto dogje mirni, pobožni i junački Teodosij. Tada istočnoj crkvi sinu opet sunce mira i upočinka. Ali se sveti naš nije mogao nasladiti toj nastavšoj zlatnoj dobi, jer je na prvi sičnja 379, u šestdeset i drugoj godini života sveto s' ovoga svita preminuo.

On je na obzorju kršćanstva sjao po naučenosti, mudrosti, po kršćanskim kripostima svima a navlastito po neuzkolebivoj postojanosti u obrani crkve i njezinih svetih nauka.

Danas isto u Palestinskoj Samarij sveti Elisej, prorok, od čijeg groba, kako piše sveti Jerolim, grozno se vragovi boje: ondi počiva i Abdija prorok.

U Sirakuzi sveti Marcijan, biskup, koji regjen u biskupe od blaženoga Petra apoštola, budući pripovidao sveto Evangjelje, bi od židova pogubljen.

U Soasonu (Soissons-u) sveti mučenici Valerij i Rufin, koji va vrime Dioklecijana, bijahu nemilo mučeni.

U Kordovi sveti mučenici Anastasij, prorok, Felicij, koludar i Digna (Dostojka) divica.

U Carigradu sveti Metodij, biskup

U Vieni sveti Eterij, biskup.

U Rodez sveti Kvincijan, biskup.

15. Lipnja.

Sveti Vid, Modest i Krescentijana, mučenici.

Sveti Vid rodi se u Siciliji u Talijanskoj, za vrime cesara Dioklecijana, od oca poganina. Ali budući njegova doiljka (babica) Krescentijana, žena Modesta bila kršćanka, odgoji i njega u evangjeoskim istinama. Doznavši zato otac njegov učini svemoguće eda sina svoga od Krsta odvrati, i budući mu sve uzalud bilo, predade ga sucu Valerijanu, da ga dade izšibati. Učinivši to sudac vrati ga ocu, jer postojan bijaše u viri baš kao stanac kamen, sasvim da je bilo dite od samih dvanaest godina.

Opet otac uporavlja svaku, eda ga na svoju obrati, ali zaludu.

Sveti Vid, dogovorno sa doiljkom svojom Krescentijanom i čovikom njezinim Modestom, uteče iz očeve kuće i pogje u skrovito misto da s' njima u pobožnosti i svetosti živi.

Ali se napokon sazna skrovište njihovo, te budu uhvaćeni i prid suca dovedeni. Budući Krsta neustrašivo ispovidali, teško ih okuju i bace u tamnicu. Ostavši postojani u viri svojoj, dade ih sudac uvaliti u silnu kotlinu punu razkrabljenog olova i pakline. Budući po milosti Božjoj zdravi ostali, dade ih prid zvirad baciti a napokon ih dade žive sažgati.

Njihove svete ostanke sakupila je plemenita i pobožna žena Florencija, te ih pristojno sahranila.

Isto danas, u Dorostoru u Misiji sveti Esihij, vojnik, koji pod prisidnikom Maksimom, uhvaćen sa blaženim Julijem, za njim bi mučeništvom okrunjen.

U Kordovi u Španjolskoj sveta Benilda, mučenica.

U Zefiriju u Ciliciji sveti Dula, mučenik, koji pod prisidnikom Maksimom, šibami izbiven poradi imena Krstova, stavljen nad vatru na gvozdenu roštilju, izparen vrilim uljem, i budući još mnogo drugih muka podnio, slavodobitan primi krunu mučeništva.

U Palmiri u Siriji svete mučenice Libija i Leonidija, sestre, i Eutropija dvanaestgodišnja divičica, koje po različitim mukama postigoše krunu i slavu vikovitu.

U Valensienu (Valenciennes) sahrana svetoga Landelina, opata.
U Atverniji sveti Abram, ispovidnik, svitao po svetosti i čudesima.
U Valeskom na Jupiterovoj planini sveti Bernardo iz Mentone, ispovidnik.
U Pibraku u biskupiji grada Toloze sveta Germana Kuzin, divica, koja čuvaše blago, te življaše umiljato, siromašno i pripokorno podnašajući mnoge nevolje. Po smrti bi svitla po mnogobrojnim čudesima te ju sveti otac papa Pio deveti ubroji megju svete divice.

16. Lipnja.

Sveti Ivan Frančisko Regis od Družbe Isusove.

U Lalovesku Vieneske biskupije u Francuskoj svetkuje se sahrana svetoga Ivana Frančiska Regis-a od Družbe Isusove, izgledne ljubavi, milosti i ustrpljivosti, navlastito u nastojanju oko spasenja dušâ.

Rodi se on na 31 sičnja 1597 od plemenite obitelji, a na 8 prosinca 1616 ugje u red Isusovaca. On i prije kao i posli duhovnoga pripravljanja bijaše pravi Stanislav Kostka, pravi Aloiz Gonzaga.

Regjen godine 1630 bijaše kao pripovidatelj u mnogim pokrajinama Francuske, ono što bijaše sveti Frančisko Ksaverski u Indijama i Japanu, to jest pravi Apoštol, koji je na hiljade krivovirnikâ, odmetnikâ, grišnikâ obratio besidom i čudesima ali navlastito pokornim i svetim životom svojim, po kojemu bijaše svakomu na izgled.

Spavaše sama tri sata. Ostalo bi vrime noći bdio u molitvi. Komad daske, ili goli tavan bio mu je krevet. Nikada se mesa, jaja, ribe okusio nije; nikada se napio vina : hranio se sočivom ili suhim kruhom, a pio je same vode.

Ovaj sveti slidbenik Isusovih nauka priminu s' ovoga svita godine 1640; i Svemogući ovinča grob njegov mnogobrojnim čudesima.

Bijaše zato posvećen godine 1737 od svetoga oca pape Klimenta dvanaestoga.

Sveta Lutgarda, divica.

Rogjena godine 1182 u gradu Tongernu u Belgiji, bijaše za ditinstva i prve mladosti ponešena za svitovnim stvarima; i jedva čekaše da joj dogje dan udaje.

Kad na jednom obuze ju milost Božja, i u sebi začu niki glas, koji joj govoraše: »promišljaj na Isukrstove rane, u njima ćeš naći sve naslade čiste ljubavi«. Na to se baš u istinu sva promini. Misao za udajom, za svitovnim zabavama podpuno je miti, i sva se gospodinu posveti, i poče u njemu živiti svim srcem i svom dušom svojom. Pogje u koludrice, kojima bijaše u svim kripostima na izgled a navlastito u svetom razmišljanju i molitvi.

Toli prijatne bijahu Gospodinu molitve njezine, da mnogi, po njezinom posridovanju bijahu oslobogjeni od velikih zalâ napastih.

Niki pripovidnik bijaše zavolio niku pobožnu gospogju, koja bijaše obolila; i oko nje u onom obuzeću tako nastojaše, da bez ikakove potribe bijaše počeo dužnosti svoje zapuštati. Doznade zato sveta Lutgarda, i obrati se Gospodinu svomu, i poče se za nj moliti, eda bi ga milošću svigjenja obdario. U istinu oni pripovidnik, kao da mu magla nika s' uma odilazi, svidi se, povrati se na svoj posao, hvale uzdavajući milom Bogu i svetoj službenici njegovoj.

Matilda plemenita gospogja, okanivši se svita, dogje u manastır u kojemu sveta Lutgarda bijaše, da u njemu proživi u pokori i molitvi zadnje dane svoga života. Ali bijaše gluha, i žalostna zato, da nemože svetih molitava slušati. Sveta Lutgarda pomoli se Bogu, umoči o usne svoj palac desne ruke, te moleći prikriži joj oba uha, i Matilda osta zdrava.

Mnogo drugih čudesa učini Gospodin na prijatne molbe ove svete službenice njegove, koja budući bila izgled pokore i kršćanske ljubavi svakomu; primivši svete Sakramente, obuzeta neizrecivom radosti priminu s' ovoga svita na 16 lipnja 1246.

Danas isto, u Resaneonu u Francuskoj sveti mučenici Fereol, pop i Ferucijon, gjakon, koji poslani od blaženoga Ireneja, biskupa

da rič Božju pripovidaju, bijahu mučeni raznovrstnim mukama pod sucem Klaudijem, a napokon im otsikoše glave.

U Tarsu u Ciliciji sveti mučenici Kvirik, dite od tri godine, jer neutišivom žalosti plakaše za materom, koja prid Aleksandrom prisidnikom bijaše prinemilo žilama prošibana. Uhvati ga jedan od krvnika i prinemilo s njim udari o kamene stube sudišta, tako da odma izdahnu: Juliti pak, po nemilim udarcima i prioštrim mukama, bi otsičena glava.

U Magonci muka svetih Aureja *(Zlatan)* i Justine, sestre njegove, i drugih mučenika, koji budući sakupljeni u crkvi, bijahu nemilo pogubljeni od Una, koji harahu Nimačku.

U Limisu na otoku Kipru sveti Titon, biskup, za vladanja cesara Teodosija mladoga.

U Lionu sahrana blaženoga Aurelijana, biskupa grada Arlia.

U Nantesu u manjoj Bretaniji sveti Similijan, biskup i ispovidnik.

U Misniji u Nimačkoj sveti Benon, biskup.

17. Lipnja.

Sveti Nikandor i Marcijan, mučenici.

Godine 302 u rimskom cesarstvu slavilo se veliko slavje. Vojnici, da se i oni obvesele dobiše od cesara silnih darova, od kojih su imali da idolima žrtve prinose.

U Kampaniji u mistu Venafru, u vojničkom taboru, bijahu i dva časnika, kršćanina, imenom Nikandor i Marcijan. Nehtijući oni primiti cesarskih darova, niti idolima žrtvovati, bijahu poradi vire svoje optuženi cesarskom namisniku Maksimu. Tada carevaše nemili Maksimijan, zakleti dušmanin kršćanstva.

Namisnik ih dade prida se dovesti, ter ih upita, zašto neće da idolima žrtvuju; i budući oni odrišito odgovorili da su kršćani, i da se oni nikada od vire svoje odmetnuti neće, pa makar i život svoj žrtvovali, bijahu oba u tamnicu zotvoreni. Pusti ih Maksim u tamnici punih trideset dana misleći doisto da će se pridomisliti i smisliti, ter od Krsta i odreći. Ali se ljuto privario: jer sveci naši, junaci na

bojištu, pak i još veći junaci u borbi za Krsta Gospodina našega, nebojaše se ni muka a ni same smrti.

Kad mitiše dakle trideset dana, namisnik ih dade prida se dovesti, ter ih opet poče nagovarati, da se Krsta okane, da idolima žrtve doprinesu; da promisle na žene, na nevinu dičicu. Ali zaludu mu nagovaranja sva, jer oni ustrajno postojavaše u ispovidanju vire svete.

Namisnik ih onda osudi na smrt.

Bijahu izvedeni na misto pogubišta, a za njima žene njihove i nejako Marcijanovo dite, rogjaci i znanci mnogi. Izljubiše se, pak krvniku pognuše svoje glave. Tako zadobiše krunu slave vikovite.

Danas isto, u Rimu rogjenje dvista sedamdeset i dvajuh svetih mučenika, koji pod Dioklecijanovim progonstvom pogubljeni poradi Krstove vire, bijahu sahranjeni na Salarijskom putu, na humcu Kukumar nazvanom.

U Teracini sveti Montan, vojnik, koji pod cesarem Adrijanom i konsulom Leontijem, po mnogim mukama primi krunu mučeništva.

U Kalcedoniji sveti mučenici Manuel, Sabel i Ismael, koji budući u poslanstvu bili u Julijana odmetnika, da se o uslovima mira dogovaraju, bijahu po cesarevoj naredbi prinugjeni, da se idolima poklone; i nebudući to oni hotili podnipošto učiniti, bijahu im otsičene glave.

U Apoloniji u Makedoniji sveti mučenici Isaur gjakon, Inocencij, Felicij, Jeremija i Pelegrin Atinjani, kojima posli različitih muka pod Tripontijem tribunom, bijahu otsičene glave.

U Ameliji u Umbriji sveti Imerij, biskup, čije tilo u Kremonu bijaše prinešeno.

U jednom seocu blizu Buržesa (Bourges) sveti Gondulf, biskup.

U Orleansu sveti Avit, pop i ispovidnik.

U Frisiji sveti Hipacij, ispovidnik.

Isto sveti Besarion, pustinjak.

U Pizi u Toškanskoj sveti Raineri, ispovidnik.

18. Lipnja.

Sveti Marko i Marćelijan bliznaci, mučenici.

Od oca Trankvilina, rimskoga senatora, vrlo uglednoga i bogatoga poganina, rode se u Rimu, za vladanja cesara Karina bliznaci Marko i Marćelijan. Premda od poganske obitelji i rodbine, bijahu u kršćanstvu odgojeni i uzdignuti, i sa ženama svojim i svom rodbinom življahu mirno i u najlipšemu skladu.

Kad li pri dospitku Karinova vladanja nastade po kršćane nemilo doba: sve ih pohvataše i u tamnice baciše. Uhvatiše i bliznace Marka i Marćelina ter ih u tamnicu zatvoriše, premda od toli silne, plemenite i bogate obitelji. Već duže vrimena u tamnici čamijahu. K' njima dolazijahu njihove žene sa nejakom dičicom, roditelji i rogjaci, ter ih plačući zaklinjahu, da neizgube svoje glave, da neupuštaju obljubljenike, miljenike svoje, a da se na viru otaca svojih povrate. Prid toliko suzâ, i na tolike molbe, počeli bijahu klonuti i malaksati duhom svojim.

Ali u ono doba bijaše u Rimu vojnički časnik, dični i izgledni kršćanin, sveti Sebastjan. On običavaše pohagjati po tamnicama kršćane i hrabriti ih u postojanosti i viri, budući uvik pripravan za Krsta svaku podniti a i život svoj žrtvovati.

Baš kad bliznaci Marko i Marćelijan bijahu klonuli na plač i moljenja ženâ, dičice, roditelja i rogjaka svojih, dogje sveti Sebestjan, i poče ih hrabriti takovim govorenjem, da su ganuti ostali svi koji su ondi prisutni bili. To bijaše u kući sudbenoga pisarnika Nikostrata, u kojega, dopuštenjem prefekta Fabjana, bijahu dovedeni, upravo u svrhu da bi ih žene, dica i rogjaci od Krstove vire, ter tako i od smrti odvratili.

Na riči svetoga Sebastjana stanovito i čvrsto odlučiše prije i život svoj žrtvovati, nego se od svete vire svoje odmetnuti.

Dovedeni opet prid prefekta Fabjana, ispovidiše neustrašivo Krsta, te bijahu osugjeni na smrt.

Vezani o drvene stupove, nogama čavlim pribivenim, ostadoše onako puni dan i noć, ter onda bijahu kopljem pribodeni i onako završiše muku svoju, zadobivši krunu slave vikovite.

Danas isto, u Malagi u Španjolskoj sveti mučenici Ćirijak i Pavla, divica, koji bijahu kamenovani te ispustiše svoj duh.

U Tripolim u Fenićkoj sveti Leontije, vojnik, koji pod Adrijanom prisidnikom zajedno sa Hipacijem tribunom i Teodulom, koje on bijaše obratio, po gorkim mukama zadobi krunu slave vikovite.

Istoga dana sveti Eterij, mučenik, kojemu pod Dioklecijanovim progonstvom bi otsičena glava posli nego su ga mučili ognjem i drugim različitim mukama.

U Aleksandriji muka svete Marine, divice.

U Bordò sveti Amandij, biskup i ispovidnik.

U Šiaki u Siciliji sveti Kalogjer, pustinjak, čija svetost sjaje po oslobogjavanju onih, koje sotona obuzima.

U Skonaugiji sveta Elisabeta, divica, slavna po obdržavanju koludarske redovničke stege.

19. Lipnja.

Sveti Gervasij i Protasij, mučenici.

Sveti Gervasij i Protasij, braća, bijahu sinovi svetoga Vitala i svete Valerije, mučenikâ, koje crkva svetkuje na 28 travnja.

Sudac Paulin bijaše dao mučiti i pogubiti Ursićina, a sveti Vital, u kršćanskoj ljubavi svojoj uze sveto tilo njegovo i pristojno ga sahrani. Doznavši zato sudac Paulin, dade i njega uhvatiti i ženu njegovu Valeriju, ter mučivši ih nemilo, dade ih pogubiti.

Sinovi njihovi Gervasij i Protasij, mukom i smrću roditelja svojih postadoše jači i hrabreniji. Optuženi Astasiju koji bijaše sucem u gradu Milanu, i prida nj dovedeni, ispovidiše neustrašivo Krsta i očito izjaviše, da vole i život svoj izgubiti, nego li se svete vire njegove odmetnuti.

Sudac Astasij naredi da Gervasija tako dugo izšibaju oblovnim kandžijama, dok neispusti svoj duh, a Protasiju dade otsiči glavu posli nemilog šibanja. Tako ova dva sveta brata zadobiše krunu vikovite slave.

Kršćanin Filip uze njihova tilesa, ter ih na svom imanju pristojno sahrani. Onda je sveti Ambrosij, biskup, po Božjem objavljenju našao njihova tilesa još živom krvi oblivena i tako, kao da su onoga dana izdahnuli. Kad ih je sveti Ambrosij prinosio, slipac niki dotakne se kapsela i ozdravi; a ozdraviše i mnogi, koje obuzimaše sotona paklena.

Blažena Mihelina.

Sveta Mihelina rodi se u gradu Pesaru u Italiji, oko godine 1300, od plemenitoga roda *de Metellis.* Sve naučila bijaše što god svit traži od plemenite i bogate divojke, ali nije znala ono, što Gospodin traži od slidbenika svojih, i zato se za dušu ni najmanje nije brinula.

Roditelji je odmah od dvanaest godina udadoše za ugledna i bogata plemića. Bi čoviku svomu poštena, i izgledna žena i mater, ali ne od upoznavanja Božjih zapovidi, niti od Božje ljubavi, nego od prirogjene krotkosti i od obzira za ugledom svojim i poroda svoga. Bilo joj dvadeset godina kad joj umre muž. Mlada i bogata udovica nije sebi ništa uzkraćivala, živila je u razkošju svakomu, a od nepoštenja se čuvaše jedino od privelike ljubavi sprama jedinorogjenomu sinčiću svomu.

U to dogje u Pesaro siromašna nika žena, poštena i bogoljubna, od trećega reda svetoga Frančiska imenom Sirijana, koja nastojeći oko dila pobožnosti, življaše od tugje milostinje.

Nju Mihelina uze u svoju kuću, i davaše joj hranu.

Sirijana služijaše Bogu te poče oko Miheline nastojati eda bi i ona upoznala Božanske istine, i okanivši se svitovnih izpraznostih, živila u Gospodinu i njemu se posvetila. Nauči ju Bogu se moliti. Poče ju molitvom milost prisvetoga Duha obuzimati tako, da se ona malo po malo sva u srcu i u duši svojoj obnavljaše, ćuteći u sebi nasladu, koju nemogaše nikako ositit u najizabranijim svitovnim zabavama i nasladama.

U to joj i jedinorogjeno dite umre, te onda se baš svom dušom Bogu posveti. Okani se uresâ i zabavâ, prodade sve svoje i udili siromasima, ter i ona ugje u treći red svetoga Frane, da u pokori i molitvi proživi ostale dane svoga života. Uzalud joj rogjaci govorahu, dali je poludila, dali hoće na porodicu svoju sramotu nametnuti: ona se već sva bijaše dala Gospodinu i sva u njemu i življaše.

Kad je sve svoje silno bogastvo siromasima i nevoljnicima udilila, zakloni se u nike bogoljubne žene, a hranu bi sebi uprosila od vrata do vrata, kad ju nebi mogla dobiti radom svojih ruku.

Ljubavlju Isusovom bijaše toli obuzeta, da hoti i Svete Zemlje pohoditi. Pogje u Jerusolim da se pokloni i pomoli na grobu priljubljenoga Spasitelja našega. Kad se vraćaše sa ostalim putnicima, uhvati ih na moru Božje vrime; i već se je mislilo, da će lagju pučine morske proždriti, kad li Mihelina klekne i razkriživ ruke poče se Bogu moliti. More se odmah utiša, i svi se sritno u Italiju povratiše.

Malo zatim, i upravo godine 1356 virna Gospodinova službenica i slidbenica, završi svoj život na zemlji i priseli se u nebesa, da uživa vikovitu slavu.

Isto danas u Florenciji sveta **Julijana** Falconieri, utemeljiteljica Sestarâ reda službenika priblažene Divice Marije, koju megju svete divice ubroji sveti otac papa Klimento dvanaesti.

U Raveni sveti Ursićin, mučenik, kojemu pod sucem Paulinom, po primnogim mukama, budući postojano ispovidao Krsta, bi otsičena glava, i tako zadobi krunu mučeništva.

U Sozopolju sveti Zosim, mučenik, kojemu za Trajanova progonstva, pod prisidnikom Domicijanom, po nemilim mukama, bi otsičena glava i tako slavodobitan prigje k' Gospodinu.

U Arecu u Toškanskoj sveti mučenici Gaudencij, biskup i Kolmacij, gjakon, koji za vrime Valentiniana, u zvirinskoj bisnoći pogana bijahu pogubljeni.

Istoga dana sveti Bonifacij, mučenik, učenik svetoga Romualda, koji poslan od svetoga oca pape u Rusiju da pripovida sveto Evangjelje, budući oganj prošao i zdrav ostao, i budući krstio kralja i puk, bi od bisnoga kraljeva brata pogubljen, i zadobi tako željenu krunu mučeništva.

U Ravenni sveti Romuald, samotnik, otac kamaldoleskih koludara, koji je u Talijanskoj pripostavio već zanemareno obdržavanje pustinjačkoga reda. Ovi se svetac spominje i na sedam veljače, u koji je dan opisan i njegov život.

20. Lipnja.

Sveti Silverij, papa i mučenik.

Godine 536 po smrti svetoga Agapita, pape, bijaše na njegovo misto izabran i posvećen sveti Silverij, rodom iz Frosinona u Talijanskoj a podgjakon rimske crkve.

Njegov pridšasnik sveti Agapit bijaše sa carigradske biskupske stolice svrgao krivovirca Antima, koji je tvrdio, da u Isukrstu po upućenju ne bijaše nego jedna narav, to jest čovičanska.

Cesarica Teodora Augusta, žena carigradskoga cesara Justinijana hotijaše svakako, da Antimu bude rimskim potvrgjenjem povraćena carigradska biskupska stolica. Ali sveti Silverij, koji strogo obdržavaše, i sam izglednom kriposti obsluživaše crkvene zakone, na cesaričin pismeni upit, čisto i bistro odgovori, da on krivovirnika nikada na ikakovu stolicu postaviti neće; a pozva pak Antima, da se svidi i da se u krilo Svete Matere Crkve povrati.

Cesarica Teodora obrati se tada na istočnoga vojskovodju Belisarija, koji baš u ono vrime vojskom svojom u Rimu bijaše, ter mu naredi da Silverija uhvati i iz Rima odpravi. Belisarij dade uhvatiti Silverija i posla ga pod stražam na otok Ponciu, gdi je na obranu katoličanskih istina, od svake nevolje i žalosti priminuo, i zadobio tako krunu slave vikovite.

Na njegovo misto bijaše izabran Vigilij, rodom Rimljanin, koji još za živa svetoga Silverija bijaše priuzeo upravu Rimske Crkve.

Danas isto, u Rimu pohrana svetoga Novata, sina blaženoga Pudentija, senatora i brata svetoga Timoteja, popa, i svetih Krstovih

divica Pudentijane i Praksede, koje u viri Apoštoli uzdigošę. Kuća njihova u crkvu obraćena, zvana je nazivom Pastira.

U Tomim u Pontu, sveti mučenici Pavao i Ćirijak.

U Petri u Palestini sveti Makarij, biskup, koji budući od Arijanaca mnogo propatio, prognan u Afriku, upočinu u Gospodinu.

U Sevilji u Španjolskoj sveta Florentina, divica, sestra svetih biskupa Leandra i Isidora.

21. Lipnja.

Sveti Alois (Vikoslav) Gonzaga.

Nevina se mladež veseli; mladi momci, divojčice, pristupaju danas po prvi put na svetu Pričest; kite lipim i mirisnim cvićem, a ponajviše nevinim ljiljanom prilike svetoga Aloisa, zaštitnika i pokrovitelja svoga, koji, u današnji dan, godine 1591, u dvadeset i trećoj godini svoga života, izazivajući prisveto ime Isusovo, kao pravi Angjeo, priseli se s' ovoga svita u nebesa za uživati blaženstvo vikovito.

Sveti Alois rodi se na 9 ožujka 1568 nedaleko od grada Brešje, u jednom dvoru svojih kneževskih roditelja. Otac mu bijaše Ferdinando Gonzaga, knez Kastiljanski, a mater Marta od visokoga roda iz Piemonta.

Kad se je ragjao, mislilo se je da će odmah u raj, i bijaše kršten prije nego li je svitlost ugledao.

Roditelji ga odgojiše u dobroti i bogoljupstvu; a on kao pravi angjeo bijaše njima uvik poslušan i slidio je sva njihova dobra nagovaranja.

Nije mu bilo ni punih devet godina, kad se je svom dušom i svim srcem svojim posvetio Bogu i pričistoj Divici Mariji. Bio je tako čvrst u odluci svojoj, da nikada ni pomislio nije, odstupiti od svoga zavita. U čistoći duše i srca, okripljen molitvom, nisu ga nit napasti od dobra odvraćale. Bijaše baš pravi angjeo na zemlji.

Od osamnaest godina, postojanim nastojanjem i vrućim molbama izprosi od svojih roditelja dopuštenje i pogje u Rim, te ondi ugje u red Isusovaca. Obukao se je godine 1587.

Kad je godine 1591 nemila kuga Rimljane kosila, on je megju najboljim, najrevnijim nastojao dan i noć oko bolesnikâ i svuda priticao jadnicima u pomoć, dok nije i sam obolio. Svladao je kužnu bolest, ali mu je zaostao nepristani oganj, od kojega je i iznemogao, a napokon kao pravi svetac, propećem u ruci, izazivajući ime Isusvo, s ovoga svita i preminuo.

Bio je dobar, bogoljuban, umiljat, pokoran, nevin u duši i u tilu svomu i izgled angjeoskih kriposti. Za to ga sveti otac papa Benedikt trinaesti, godine 1621 ubroji megju svece.

Danas isto, u Rimu sveta Demetrija, divica, koja pod Julijanom odmetnikom bi mukom okrunjena.

U Sirakuzi u Siciliji rogjenje svetih mučenika Rufina i Marcije.

U Africi sveti mučenici Cirijak i Apolinar.

U Magonci sveti Alban, mučenik, koji za Krstovu viru po dugim trudim i tvrdim borbama dostojnim se učini krune života.

Istoga dana sveti Eusebij, biskup Samosatski, koji za vrime Kostancija cesara, Arijanca, zaodivši se vojničkim haljinama nepoznat pohagjaše Božje Crkve, da ih utvrdi u viri katoličanskoj, te onda pod Valentijem bi prognan u Traciju. Povrativši se crkvi mir za vladanja razboritoga i dobroga Teodosija, povrati se i on iz progonstva namirom da opet crkve pohagja, ali putem prolazeći, jedna žena Arijanka baci mu opeku u glavu, ter priteško ranjen, završi mučenički svoj sveti život.

U Ikoniu u Likaoniji sveti Terencij, biskup i mučenik.

U Paviji sveti Ursićin, biskup i ispovidnik.

U Tongres sveti Martin, biskup.

U jednom seocu Evreskom (Evreux) sveti Leutfrid, opat.

22. Lipnja.

Sveti Paulin, biskup grada Nole.

U Noli, gradu Kampanije svetkuje se rogjenje svetoga Paulina, biskupa i ispovidnika. Bio je priplemenit i pribogat, ali za Krsta postade siromah i ponizan, te pogje u robove, samo da izbavi od sužanjstva jedinca, kojega Vandali hara-

jući Kampaniju bijahu zarobili majci udovici i odveli sobom u Afriku. Bi svitao ne samo po naučenosti i velikoj svetosti, da li i po mogućstvu, kojim sotonu izganjaše. Sjajnih pohvala o njemu napisaše sveti Ambrosij, Jerolim, Augustin i Grgur. Njegovo sveto tilo u Rim prinešeno, časno je sahranjeno u crkvi svetoga Bartula na otoku, zajedno sa tilom istog Apoštola.

Ovaj svetac rodi se godine 353 u gradu Bordò (Bordeaux) od senatorske, silno bogate ali idološtovske obitelji. Bi odgojen i obrazovan prema visokom svomu rodu; te bijaše izvrstan govornik i spisatelj, a izvrstan i u slaganju pisamâ. Žena njegova, imenom Tereza bijaše isto plemenita i bogata.

Senator kao i otac imao je priliku da se sastane svetim Ambrosijem u Milanu, svetim Martinom u Turs-u, a i sa drugim svecima. Tako je njihove nauke obljubio, da se je sa ženom godine 380 pokrstio.

Onda ostavi se svita i pogje u Španjolsku na jedno maleno imanje, te ondi življaše u skromnosti, pokori i molitvi. Od poroda neimagjaše nego jedino dite, a i ono mu u raj pogje. On se onda dogovorno sa svojom ženom zavitova u čistoći živiti. I oba održaše svoj zavit.

Paulin po smrti svojih roditelja proda sva silna i priprostrana svoja dobra, te jedan dio novca udili siromasima a jedan dio uloži za otkupljivanje robovâ, založivši jednom i samoga sebe.

Godine 393 bi regjen u misnike.

Pogje onda u Nolu, gdi je bio grob svetoga Felicija. Ondi sagradi Crkvu a do nje Manastir, i u njemu je u pokori i molitvi petnaest godina živio, te onda godine 409 bi izabran i posvećen za biskupa onoga grada.

Tad se ukaza još veća dobrota i kripost njegova. Je li išta imao, dilio je sve megju siromahe i nevoljnike. Vladajući onom crkvom u dobroti i svetosti dvadeset i dvi gogodine, sveto s' ovoga svita priminu na 22 lipnja god. 431.

Bi ukopan u crkvi svetoga Felicija, te kašnje u Rim prinešen i sahranjen do svetoga Bartula, apoštola.

Danas isto svetkuju se ili spominju: Na planini Araratu muka deset hiljada svetih mučenika na križ propetih.

U Verulamiju u Engleskoj sveti Alban, mučenik, koji za vladanja Dioklecijanova, pridavši sebe na misto jednoga klerika, kojega on zaklonio bijaše, bi nemilo izbiven i mučen. Muku je š njim podnio i jedan vojnik, koji gà je na pogubište pratio, ter se putem obratio i dostojnim učinio primiti sveto krštenje u vlastitoj svojoj krvi.

U Samariji hiljadu četiristo i osamdeset svetih mučenika, pod Kosroe-m kraljem Perzijanskim.

U Rimu prinešenje svetoga Flavija Klimenta, konsularskoga čovika, mučenika, kojega poradi Krstove vire pogubi Domicijan. Njegovo tilo našasto u Bazilici svetoga Klimenta, pape, bi ondi velikom slavom sahranjeno.

Istoga dana sveti Nicea, biskup grada Akvileje, svitao po naučenosti i svetim ponašanjem.

U Napulju u Kampaniji sveti Ivan, biskup, kojega u kraljevstvo nebesko prizva sveti Paulin, biskup grada Nole.

U Manastiru u Kluni sveta Konsorcija, divica.

23. Lipnja.

Sveti Ivan pustinjak, Knežević Hrvatski.

Prikosutra svetkuje se u Českoj i Moravskoj sveti Ivan pustinjak, kraljevskoga roda hrvatskoga.

Bijaše sin kralja Gostimila i žene njegove Elisabete; a življaše devetoga vika, za vrime svetih slavenskih Apoštola Ćirila i Metodija. On se od mladosti svoje za Isusovu ljubav, odreče svita i izpraznostih njegovih, i skrovito otišavši od dvora svojih roditelja, ode da nagje sebi misto u kojoj pustinji, u kojoj da u skromnosti, pokori i molitvi proživi na ovoj zemlji dane svoje. Lutao je mnogo kojekuda punih dvadeset i šest godina, uvik skrušeno i pokorno živeći. Kad ga napokon angjeo nebeski navede do grada Tetinja, u jednu šumu, i ondi se u jednoj pećini nastani. Imagjaše jednu košutu, i hranio se je njezinim mlikom. Nitko za njega neznadijaše. Kad jednom, česki knez Borivoje, izašav iz grada svoga Tetina, pogje sa mnogo dvorjanika svojih u lov, i ubije košutu pustinjaka Ivana. U to se pustinjak prikaza i izpripovidi mu svaku. Knez ga stade Bogom kumiti i moliti

da s njim u grad dogje; ali zaludu: on ostade u pećini svojoj, bijaše se Bogu zavitovao, hotijaše za to zavita svoga obdržati, tim više, što osićaše u sebi, da mu se smrtni dan približava.

Knez mu onda posla svećenika Pavla, koji ga ispovidi, pričesti i ondi u pećini pred njim opsluži svetu misu. Sveti Ivan na to obuzet Božanskom radosti izpripovidi misniku vas svoj život; i kako su ga nemilo napasti paklene izprva gonale i kako se od njih branijaše pomoćju svetoga Ivana Krstitelja, kojega on bijaše od mlagjanih godina izabrao svojim zaštitnikom.

Ode misnik od Ivana, a on malo dana za tim povrati Gospodinu svoj sveti duh.

Ovi svetac nije spomenut u rimskom Martirologiju, ali mu žiće njegovo donosi Dr. Iveković u životima Svetaca, što je izdalo Sveto Jeronimsko društvo u Zagrebu.

Danas je nadvečerje ili uočidan svetoga Ivana Krstitelja, a svetkuje se u Rimu sveti Ivan, pop, kojemu pod Julijanom odmetnikom prid kipom idola sunca bi otsičena glava. Njegovo tilo bi ukopano od blaženoga Konkordija, popa, blizu mista nazvanoga Skupština mučenika.

Isto u Rimu sveta Agripina, divica i mučenica pod Valerijanom cesarem, čije tilo prinešeno u Siciliju sjaje po mnogim čudesima.

U Sutriu u Toškanskoj sveti Felicij, pop, kojemu po naredbi prefekta Turcija toliko natukoše kamenicama obraz, da je izdahnuo.

U Nikomediji uspomena primnogih svetih mučenika, koji za vrime Dioklecijana sakriveni po planinama i u špiljama, radosna duha podniše muku za Krstovo ime.

U Filadelfiji u Arabskoj sveti mučenici Lenon i Lena, njegov rob, koji celivajući veruge, kojima gospodar njegov bijaše vezan, i moleći ga, da bi se dostojao primiti ga za družbenika u mukama, bi uhvaćen od vojnikâ te primi istu krunu mučeništva kao i gospodar.

U Engleskoj sveta Ediltruda, kraljica i divica, koja se svitla po svetosti i čudesima priseli u gospodinu. Njezino tilo bi posli jedanaest godina našasto cilovito i nepokvareno.

24. Lipnja.

Rogjenje svetoga Ivana Krstitelja.

Rodi se pridhodnik Gospodinov, navistitelj njegov; glas vičućega pustinji; onaj koji krstijaše ljude vodom ter ih na pokoru pozivaše; koji put pripravljaše Isukrstu Gospodinu i Spasitelju našemu. Radujmo se porogjenju Gospodinova Navistitelja.

Bijaše za vrime Iruda Antipe niki svećenik imenom Zaharija od plemena Abije, a žena njegova imenom Elisabeta od kćerih Aronovih. Bijahu oba pravedna prid Bogom, živeći u svima zapovidima i pravdam Gospodinovim bez prikora. Neimagjahu poroda, jer Elisabeta bijaše neplodnica. Kad li se Zahariji, koji je u Crkvi vršio svećeničku službu prid Bogom, prikaza Angjeo i reče:

»Nemoj se bojati, Zaharija, jer je uslišana molitva tvoja; »i žena tvoja Elisabeta poroditi će tebi ditića i zvati ćeš »ime njegovo Ivan (što znači *pun milosti).* Biti će tebi veselje »i radost i mnogi će se obveseliti porodu njegovu, jer će biti »velik prid Gospodinom. Vino i nijedno opojišće neće piti, »Duha Svetoga napunit će se jošte u utrobi matere svoje, »i obratit će mnoge sinove Izraeljske Gospodinu Bogu nji»hovu. On će pridhoditi prid njim u duhu i u kriposti »Ilijinoj, da obrati srca otacâ k sinovim a nevirne k' mu»drosti pravednih, da pripravi Gospodinu narod gotov«.

Ispuni se Elisabeti vrime i porodi sina. Čuše susidi i rogjaci njezini, da je poveličao Gospodin milosrgje svoje s njom i radovahu se njoj. I učinjeno bi u dan osmi i prigjoše da obrižu ditića i zvahu njega imenom oca njihova Zaharija. Odgovorivši mati njegova reče: Ne tako, dali će se Ivan zvati. Zaharija, koji bijaše zanimio zamoli za pisalo, i upisa govoreći: Ivan jest ime njegovo. Začudiše se svikolici. Ondi se otvoriše usta njegova i jezik njegov i govoraše blagoslivljajući Boga. Bi učinjen strah svrhu svih susida njegovih, i po svih planina žudinskih proglašivahu se sve riči ove. I postaviše svi, koji bijahu slišali u srce svoje govoreći: Tko sciniš, da će biti ditić ovi, jer ruka

Gospodinova bijaše s' njim. Zaharija, otac njegov napunjen bi Duha svetoga i prorokova govoreći: Blagoslovljen Gospodin Bog Izraelov; jer pohodio jest i učinio otkupljenje puka svoga.

Ivan rastijaše i jačaše duhom. Odrestavši pogje u pustinju žudinsku, da se u samoći i pokori pripravlja za visoko svoje zvanje. Haljinu imaše od dlake kamilje i kožan pojas oko sebe. Hrana njegova bijahu skakavci i med divlji.

Kad mu bijaše trideset godina, dogje njemu rič Gospodnja da igje prid Spasiteljem i da mu put pripravlja. Pogje Ivan u okolinu rike Jordana i stade pripovidati krštenje pokore za oproštenje griha.

Mnogi su i iz Jeruzolima i iz sve Žudinske zemlje dolazili k' Ivanu na Jordan, davajući se od njega krstiti priznavajući svoje grihe.

Isus iz Galileje dogje na Jordan k' njemu, da se krsti. Ivan branijaše mu govoreći: Ja trebam da budem od tebe kršten, a ti dolaziš k' meni? Isus mu reče: Pusti sada; jer tako nam treba ispuniti svaku pravdu. Tada Ivan krsti Isusa.

Krstivši se Isus, izigje odmah iz vode; i otvoriše mu se nebesa, i vigje Duha Božjega, gdi silazi kao golub i dogje na njega; i začu glas s neba govoreći: ovo je sin moj ljubezni, u kom sam se nasladio. Tako se je po drugi put objavilo Božanstvo Gospodina Našega. Ivan otišav na siver, dogje u misto Enon, s' ovu stranu Jordana i tu je krstio svit.

Kad li kralj Irud Antipa, sin onoga Iruda, koji bijaše pogubio nevinu dičicu, uze bratu svojemu Filipu ženu Herodijadu i snjom se suproć zakonu oženi.

Budući mu Ivan rekao: Nesmiješ imati žene brata svoga, dade ga Irud uhvatiti i u tamnicu zatvoriti, ter onda na volju ženi toj, naredi da mu se otsiče glava.

Usikovanje Njegovo svetkuje se na 29 kolovoza.

Danas je isto u Rimu uspomenuće primnogih svetih mučenika, koji pod cesarem Nerunom lažno optuženi, da su grad zapalili, bijahu po naredbi njegovoj na različite načine mučeni i prinemilo pogubljeni. Jedni bijahu odiveni zvirinskim kožama, pak ih razdraženi psi sve na komade razniše; drugi na križ propeti; niki pak sažgani,

e da bi noćju, kao baklje za razsvitljivanje služili. Svi ovi bijahu učenici Apoštolâ, i prvenci u mučeništvu, koje Crkva rimska, polje mučenicima vrlo plodno, još prije smrti Apoštola, posla k' Gospodinu.

Ondi isto sveti mučenik Faust i drugih dvadeset i tri.

U Satalim u Jermenskoj sveti mučenici Orentij, Heros, Farnacij, Firmin, Fermus, Ćirijak i Longin rogjena braća, kojima po naredbi cesara Maksimijana, bi oduzet vojnički pripašaj; ter odiljeni jedan od drugoga i odvedeni u različita mista, megju neizrecivim bolima i nevoljama s ovoga svita priminuše.

U Kretelu (Creteil) zagradju parižke okolice, muka svetih mučenika Agoarda i Agilberta, sa primnogo drugih muških i ženskih.

U Autunu sahrana svetoga Simplicija, biskupa i ispovidnika.

U Laubiju sveti Teodolf, biskup.

Kraj Stila u Kalabriji sveti Ivan, prozvan Tereste, slavan po pohvalnom koludarskom životu i po svetosti.

25. Lipnja.

Sveta Febronija, divica i mučenica.

U gradu Sibapolju u Siriji bijaše za prvih kršćanskih doba jedan manastir, u kojemu je bilo mnogo svetih divica, koje su u skromnosti, pokori i molitvi živile baš kao pravi angjeli. Megju njima cvit lipote a i kriposti svake bijaše mlada Febronija (Bone) ćerša manastirske starešice. Sve življahu mirno, u bogoljupstvu i svetosti. Kad li cesar Dioklecijan, koji bijaše zamislio da podigne veličanstvo rimskoga cesarstva, kojemu za poglavite dušmane držaše kršćane, poče Krstove slidbenike nemilo proganjati. Prisidnik Sirije Lizimah dogje sa četovodjom svojim stricem u Sibapolje, da i ondi obvrši cesareve naredbe, te stade kršćane hvatati, mučiti i nemilo poubijati.

Strah obuze svijuh. Starešica manastira prizva sve koludrice svoje ter im reče, da se razigju, da se zaklone, da život svoj spase. Starešica ostade, a s njom i Febronija.

Selenijeve čete navališe na manastir i oboriše vrata, te počeše divljački da haraju. Preda nje pristupi starešica, mi-

sleći da će ih u ime Gospoda odvratiti. Ali oni kao zvirad navališe da ju pogube. Videći to Febronija pristupi i pade na kolina, i poče ih moliti da nju prije pogube. Zapanjeni prid tolikom lipotom odstupiše i svaku izpripovidaše Seleniju. On ju dade odmah prida se dovesti, i poče ju nagovarati da postane zaručnica sinovca njegova a cesareva prisidnika Lizimaha. Ona odlučito izjavi, da bijaše zaručena Isusu, i da se nikada nebi vragovima poklonila. Selenij za to dade ju nemilo izšibati, gvozdenim grebenima kidisati, te nad gvozdenom roštilju postavljenu dade ju laganom vatrom mučiti, pak onda zube izbiti i dojke joj kidati. Budući ona sve to ustrpljivo podnosila, naredi da joj bude otsičena glava.

Malo zatim Selenij pobisni tako da je u svojoj bisnoći udario glavom o zid i sebe usmrtio. Lizimah se onda okani progonstva.

Danas isto, u Guletskom kraju nedaleko od Nuska sveti Vilhelm, ispovidnik, otac pustinjakâ na divičanskoj planini.

U Bereji rogjenje svetoga Sosipatra, učenika blaženoga Pavla Apoštola.

U Rimu sveta Lucija, divica i mučenica sa drugih dvadeset i dva.

U Aleksandriji sveti Galikan, mučenik, konsularski čovik, koji obdaren bilizima pobide, a mio Konstantinu Augustu, bi na Krstovu viru obraćen od svetog Ivana i Pavla (koji se sutra svetkuju), ter sa svetim Ilarinom pogje u grad Ostiju i ondi se posveti ugostivanju hodočastnikâ i nemoćnikâ. O tomu se bijaše glas prosuo po svemu svitu, ter mnogi, oda svijuh strana prilazeći, gledahu čovika velikaša, gdi pere noge ubozima, gdi sprema trpezu, gdi vodu lije onima, koji si ruke peru, gdi svim nastojanjem služi i dvori nemoćnike, i čini druga dila kršćanske ljubavi. Ali prognan odanle od cesara Julijana odmetnika, pogje u Aleksandriju, i ondi mu sudac Raucijan naredi, da se idolima žrtvuje, što on nije htio učiniti, te zato bi mu za Krsta otsičena glava.

U Besanconu u Francuskoj sveti Antidije, biskup i mučenik, kojega Vandali pogubiše poradi Krstove vire.

U Regiji sveti Prošper Akvitanac, biskup onoga grada, svitao po naučenosti i bogoljupstvu, koji se je za katoličansku viru junački borio suproć Pelagijancima.

U Torinu sveti Maksim, biskup i ispovidnik, priglasovit po naučenosti i svetosti.

U Holandeskoj sveti Adelbert, ispovidnik i učenik svetoga Vilibroda biskupa.

26. Lipnja.

Sveti Ivan i Pavao, braća mučenici.

Oba ova brata bijahu u domaćoj službi u Kostancije, divice, kćeri cesara Kostantina. Prvi bijaše komornik, a drugi, to jest, Pavao, poglavica nad dvorjanicima. Ona im po smrti svojoj bijaše ostavila sva dobra svoja, koja oni, pravom kršćanskom ljubavi ulagahu u pomoć nevoljnikâ i siromahâ.

Prvi od rimskih cesareva, koji se je pokrstio, bijaše Kostantin, sin svete Elene. Svi njegovi naslidnici bijahu kršćani osim Julijana, koji se odmetne od Krstove vire, i za to bi Odmetnikom prozvan, i dade se staroj poganskoj viri, koja već propadaše. Postavši godine 361 cesarem, poče kršćane nemilo proganjati.

Poznavajući braću Ivana i Pavla, i znajući za njihova dobra i bogastva pozva ih, da u njega na službu dogju. Oni mu odrišito odgovoriše, da neće nikada služiti jednoga, koji se je od Krsta odmetnuo. Julijan im odporuči, da im pušta deset dana, da se promisle, ter da se odluče ili u njega na službi ili umriti.

Oni odlučiše prije umriti nego li zakona Gospodinova privriditi. Zato u ono deset dana porazdiliše siromasima i ubozima sva svoja dobra, da uzmognu mirno i bez brige svaku za Krsta podnositi.

Kad deseti dan progje, eto k' njima dolazi sudac Terencijan, noseći sobom kip poganskoga Boga Jupitera, ter ih pozva da mu se poklone. Budući oni odlučno izjavili, da se ne klanjaju nego Bogu jedinomu, i da u njega jedino viruju, dade im otsiči glave, i to sve skrovito u kući, gdi onda bijahu, ter ih i skrovito dade sahraniti bojeći se smutnje u puku, koji je ona dva sveta brata ljubio i poštovao kao svoje dobrotvore.

Tada prospe lažni glas po gradu, da ih je u progonstvo odaslao. Ali se do malo istina doznala, a najviše po istomu sudcu Terencijanu. Njegov sin bi obuzet paklenim nemirom, te bi usilovan poći na grob ovih dvajuh svetaca, i ondi se pomoliti. Budući mu Gospodin zdravlje povratio, obrate se na Krstovu viru otac i sin sa svim ukućanima njihovim.

Cesar Jovijan, naslidnik nesritnoga Julijana Odmetnika, dade kuću, u kojoj su ona dva sveca sahranjena bila, obratiti u lipu Crkvu, koje eno i dan danas u Rimu.

Danas isto, kraj Trenta sveti Vigilej, biskup, koji tražeći da izkorene i najzadnje ostanke idološtovstva, udaren kamenicama od varvarskih i okrutnih ljudi za Krsta, mučenički svoj život završi.

U Kordovi u Španjolskoj rogjenje svetoga Pelagija, mladenca, koji po naredbi Saracenskoga kralja Abdaramena bi gvozdenim nožicama vas na komade pristrigan i tako završi mučeništvo svoje.

Isto i uspomena svetoga Antelma, biskupa Bellejskoga.

U jednom Poatjerskom selu sveti Maksentij, pop i ispovidnik, koji bi svitao po čudesima.

U Solunu sveti David, pustinjak.

Istoga dana sveta Perseveranda, divica.

27. Lipnja.

Sveti Ladislav, kralj ugarski.

Sveti Ladislav bijaše stupio na ugarsko pristolje po smrti brata Gejze i odreke strica Salomuna, koji je godine 1100, u jednom manastiru završio u pokori svoj život.

Ladislav bijaše izgled kriposti kršćanskih, a u ista doba i izvrstan junak. Odbio je Kumane do u pustoši svoje; upokorio je Bugare i Srbe, pridružio je po baštinskom pravu, kruni Ugarskoj Dalmaciju i Hrvatsku. Sagradio je grad Veliki Varadin, u kojemu počiva sveto tilo njegovo. Pomogao je crkvama, nevoljnima i siromasima. Bijaše dika svijuh vladara a slava svijuh vitezova i junaka.

Kad se kršćanski vladari spremahu, da na Turčina udare, da mu Svete Zemlje preotmu, svi jednoglasno odaberu svetoga Ladislava za vojskovogju i vrhovnoga zapovidnika sveukupne križarske vojske.

Ali upravo kad se spremaše za u vojsku, kad prikupljaše svoje četnike, teško oboli, i na 27 lipnja 1095 s' ovoga svita

priminu. Njegovo tilo bi velikom počasti sahranjeno u Velikom Varadinu.

Budući se na njegovom grobu mnoga čudesa dogodila, sveti otac papa Celestin treći uvrsti ga u broj svetaca godine 1198.

Isto danas, u Galiciji sveti Krescentij, učenik blaženoga Pavla Apoštola, koji došavši u Francusku, pripovidanjem svojim mnoge na Krstovu viru obrati; i vrativši se onda stadu svomu, budući nepristano utvrgjivao iste Galatijane u Božjemu dilu, napokon pod cesarem Trajanom mukom završi svoj sveti život.

U Kordovi sveti mučenici Zoil i drugih devetnaest.

U Česareji u Palestini sveti Anetij, mučenik, koji pod Dioklecijanovim progonstvom, pod prisidnikom Urbanom, budući druge u mučeništvu bodrio i jačao, i molitvama svojim oborio idole, bi od deset vojnika izbiven, i bijahu mu onda otsičene ruke i noge te napokon mu otsikoše glavu, zadobivši tako krunu vikovite slave.

U Carigradu sveti Sansam, pop i ugostionik siromaha.

U jednom selu blizu Tursa (Tous) sveti Ivan, pop i ispovidnik.

28. Lipnja.

Sveti Irenej, biskup i mučenik.

Rogjen oko godine 130 u gradu Smirni u Maloj Aziji od grčkih roditelja, sveti Irenej bijaše odmah od mladih godina predan na uzgoj i nauke svetom Polikarpu, učeniku blaženoga Ivana Apoštola a biskupu u gradu onomu.

Budući se u naucima usavršio, pogjoše on, sveti Potin i drugi u Galiju, današnju Francusku, da sveto Evangjelje pripovidaju. Sveti Potin bijaše posvećen za biskupa u gradu Lionu, i budući za vladanja Marka Aurelija Antonina i Lucija Vera mnoga i nemila progonstva podnio, ter život svoj mučenički izgubio, bi na njegovo misto u gradu onomu za biskupa posvećen sveti Irenej. U ono vrime biskup Lionski bijaše poglavica crkveni u Francuskoj.

Budući bilo još mnogo pogana i neznabožaca u onim krajevima, stade sveti Irenej da ih pripovidanjem, dobrotom,

izgledom obraća na pravi put. Mnoge je i mnoge u onim krajevima na Isukrstovu viru obratio.

On se je i mnogo borio suproć krivovircima, koji su već od prvih kršćanskih doba nemir i razdor u crkvi uzbugjivali.

Kad li se rimski cesar Septimij Sever, godine 202, pobidivši Parte, vrati u Rim, svetkovaše sa pukom svojim pobidu svoju. Kršćani se nehtidoše pridružiti onim divljačkim zabavama. Zato cesar oni, misleći da su mu kršćani protivnici, poče ih nemilo proganjati i u Rimu i svim mistima priprostranoga svoga cesarstva.

I u Lionu divljačke poganske hordije počeše krvničko dilo svoje. Poklaše u onomu gradu sve kršćane, koliko god ih uhvatiše, a za njima i pastira njihova svetoga Ireneja. Kaže se da je onoga puta u samom Lionu pogubljeno do jedno dvadeset hiljada Krstovih slidbenika.

Tilo biskupa svetoga bijaše sahranjeno, ter bijaše onda sagragjena u Lionu na njegovu čast lipa crkva, koje, eno, i dan danas u gradu onomu.

Ime Irenej isto je kao u našem jeziku ime Miroslav ili Mirko.

Danas je nadvečerje ili uočidan svetih Apoštola Petra i Pavla, a svetkuju se ili spominju isto danas:

U Rimu sveti *Leon* drugi papa. Godine 682 *po smrti svetoga oca pape Agatona, bijaše za naslidnika Petra svetoga izabran sveti Leon, drugi ovim imenom, čovik dubokih nauka a izvrstan i u glazbenom pjevanju, koje je mnogo uredio. Malo je vrimena vladao svetom Crkvom, jer je na 23 sribnja godine 684 završio svoj sveti život; ali je ipak privelika dobra učinio obraćenjem nevirnika na Krstovu viru a navlastito pomagajući sirotmahe i nevoljnike, kojima bijaše pravi otac i utišitelj. Bijaše mu naslidnik sveti Benedikt drugi.*

U Aleksandriji pod progonstvom cesara Septimija Severa, sveti mučenici Plutarh, Seren, Eraklidij, viropripravnik, Jeron, novokrštenik i drugi Serenniki, Raidija, viropripravnici, Potamjena i Marčela njezina mati. Megju njima prislavna bi Potamjena, koja budući se ponajprije ustrajno i junački borila poradi djevičanstva svoga, i budući za viru podnila primnoge i priokrutne muke, bi napokon sa materom izgorena.

Istoga dana sveti Papij, mučenik, koji pod Dioklecijanovim progonstvom bi bičevan i bačen u kotao pun vriloga ulja i masti. Posli mnogo drugih muka, otsikoše mu glavu i tako završi mučeništvo.

U Mastrichtu sveti Beninj, (Benignus) biskup i mučenik.

U Kordovi sveti Argimir, koludar i mučenik, koji pod arapskim progonstvom za Krstovu viru bi pogubljen.

U Rimu sveti Pavao papa i ispovidnik. *Po smrti Stipana trećega bijaše mu godine 757 za naslidnika izabran Sveti Pavao, prvi ovim imenom, rodom Rimljanin. Budući apoštolski Crkvom upravljao, sveto s' ovoga svita priminu godine 767; i bi mu naslidnik Stipan četvrti.*

29. Lipnja.

Sveti Petar i Pavao, Apoštoli.

Petar, kojemu ime bijaše Šimun, rodi se u Betsaidi na gori do jezera Genesaretskoga od oca Jone (Ivana); ter se nastani u Kafarnaum kod jezera onoga. Baveći se ribanjem, hranjaše sebe i obitelj svoju, jer bijaše oženjen. Andrija brat njegov bijaše najprije učenik svetoga Ivana Krstitelja.

Isus ostavivši Nazaret, pogje u Kafarnaum i poče pripovidati govoreći: eto je blizu kraljevsko Božje; dajte se na pokoru; virujte u Evangjelje, koje se vami pripovida. Hodeći uz more Galilejsko vidi Isus Šimuna, koji se zove Petar i Andriju, gdi su mećali mriže u more, te reče njima: »Hodite zamnom i učiniti ću vas da budete ribari ljudi«. Oni ostavivši mriže slidiše njega.

Sveti je Petar, od onda, Isusa po svuda slidio.

On bijaše u skupštini Apoštolâ kao njihov starešina; on odgovaraše Isusu na njegove upite, u ime svijuh; Isus ga obljubi i izabra temeljem svoje crkve, veleći mu: ti si Petar (kamen) i svrhu ovoga kamena, sagraditi ću crkvu moju; i vrata paklena neće je nadvladati; tebi ću dati ključe kraljevstva nebeskoga, štogod zavežeš na zemlji, biti će zavezano i na nebesih. Kašnje pako posli svoga uskrsnuća učini ga pastirom cilog svoga stada veleći mu: »pasi janjce

moje, pasi ovce moje«, to jest, budi voditelj i upravitelj svih onih, koji budu virovali u mene.

Sveti Petar odmah posli uzašašća Gospodinova na nebo poče vršiti službu pastira i upravljati Isusovim slidbenicima, a kad se navršilo pedeset dana po Gospodinovu Uskrsnuću, pogje sveti Petar pripovidati narodima i pozivati ih na pokoru, i da se krste u ime Isusa Krsta za oproštenje griha. Mnogi povirovaše njegovim besidama, te postade broj virujućih sve to veći.

Ali se misničke poglavice protivljaše Apoštolima, ter im više puta zabraniše puku u ime Isusovo pripovidati. Jednom ih izšibaše, te onda odpustiše.

Obigje onda sveti Petar gradove Liddu, Joppu i Česareju sa nikoliko Apoštolâ, mnoge ih pokrsti, ter se u Jerusolim vrati.

Budući u Jerusolimu kralj žudinski Irud Agripa, prvi unuk onoga, što bijaše dao pogubiti nevinu dičicu; poče u onomu gradu nemilo kršćane goniti i proganjati. Uhvati i pogubi mačem Apoštola, svetoga Jakova starijega, brata svetoga Ivana Evangjelištara. Uhvati i u tamnicu baci i svetoga Petra, te i njega hotijaše pogubiti ali ga angjeo Gospodinov oslobodi od veruga i iz tamnice izvede. Ovo oslobogjenje crkva svetkuje na prvi kolovoza.

Izišavši iz Jerusolima pogje sveti Petar u Antiohiju i u druga mista, ter onda sa svojim učenikom svetim Dujmom, a i drugim, pogje u Rim. Iz onoga grada vrati se u Jerusolim, jer po naredbi cesara Klaudija nebijaše dopušteno nijednomu židovu stanovati u onomu gradu, nit u njegovim okolicama. To bijaše godine 49 po Krstovom porogjenju.

Onda se u Jerusolimu sabra prvi crkveni Sabor, na kojemu sveti Petar, kao glava sabora usta i reče: »Braćo, vi znate da je Bog od prvih dana izabrao izmegju nas mene, da iz mojih usta čuju narodi rič Evangjelja i da viruju«. Na njegov predlog odlučiše sabrani, da se neima na obraćenike nametnuti Mojsijev jaram obrizovanja, jer da će i bez obrizovanja spašeni biti po milosti Gospodinovoj. Od onda

se kršćani više neobrizuju, nego se kršćenjem čiste od istočne skvrne i ljage.

Vrati se sveti Petar u Antiohiju, priko male Azije, ter prolazeći priko Ponta, Galatske, Kapadocije, Jonije, i Bitinije, pogje opet u Rim, odakle upravljaše kao glava svom crkvom kršćanskom.

Sveti Petar je prvi rimski papa ili poglavica naše svete Matere Crkve. On je od pogana najprvoga pokrstio Kornelija stotinjaka u gradu Česareji sa mnogo njegovih.

Po njemu se *Apoštolske* nazivlju crkve Antiotska, Aleksandrinska i Rimska, budući ih on utemeljio.

U Rimu na cesarskom pristolju bijaše nemili krvnik, bezbožnik, krvoločnik, divlji Nerun. Jednom se u gradu porodi požar te budući kršćane obuzročili, da su oni vatru podmetnuli, dade ih Nerun mnoštvo prinemilo mučiti i na prinemile i prigorke načine pogubiti. (Crkva naša ih spominje na 24 ovoga).

Ali se sveti Petar, koji svetim Pavlom u Rimu bijaše, ni najmanje zato nebijaše ustravio; da li oba neustrašivo pripovidaše svete istine i obraćaše na Isusovu viru puke i narode, dok ih napokon nesnagje na slavu Boga i na potvrdu istine smrt i slava mučenika.

Nerun dade ih uhvatiti i u tamnicu baciti. Nakon devet miseci tamnovanja, bijahu osugjeni na smrt. Na 29 lipnja godine 67 sveti Petar bi ponajprije izšiban, ter onda po svojoj želji strmoglavce na križu propet, veleći da nije dostojan umriti po oni način, po koji bijaše umro prisveti njegov naučitelj a Gospodin naš Isukrst. Svetomu Pavlu, koji bijaše rimski gragjanin, otsikoše glavu. Njihova tilesa bijahu sahranjena u katakombama, a prenese ih onda i pristojno sahrani sveti Kornelij, papa. (Vidi 16 rujna).

Nad grobom svetoga Petra u Rimu, u Vatikanu diže se najveličanstvenija crkva na svitu

Sveti Pavao, pak bijaše sahranjen na Ostinskom putu.

Kršćanski svit običaje još uvik oda svih strana svita u Rim dolaziti, za pokloniti se i pomoliti se nad njihovim svetim grobovima.

Danas isto spominju se: u Argenton-skom kaštelu sveti Marčel, mučenik, kojemu za viru Krstovu, u družbi svetim Anastasijem vojnikom bi otsičena glava.

U Genuvi rogjenje svetoga Sirija, biskupa.

U Narniu sveti Kasij, biskup istoga grada, o kojemu piše sveti Grgur, da nebi dana prošlo a da on nebi Svemogućemu Bogu prikazao žrtvu od odkupljenja; sa kojom skladaše i način njegova življenja. Što je god imao dilio je u zadužbine; a kad bi žrtvu prisvetu prikazivao, bio bi tako ganut, da bi gorkim suzama plakao: Na rogjeni dan svetih Apoštola, u koji običavaše svake godine poći u Rim, pokle je rekao svetu Misu i svih pričestio, upočinu u Gospodinu.

U Kipru sveta Marija, mater Ivana, koji Marko prozvan bijaše.

U Sens-kom kraju sveta Benedikta, divica.

30. Lipnja.

Uspomenuće Svetoga Pavla, Apoštola.

Sveti Pavao je na kršćanskom polju pravi gorostas, pun nauka i mudrosti, neustrašivi junak, koji za istinu žrtvuje sve pak i samoga sebe.

Obrativši se na Krstovu viru, postade jedan od njegovih najvećih slidbenika. Neustrašivi pripovidatelj svetih istina, obratio je na Krstovu viru neizmiran broj nevirnikâ svake vire.

Pripovidao je u Tesaliji, Atini, Korintu, Efesu, Jerusolimu i u Malti.

Budući neizmiran broj puka i naroda Krstovoj viri priveo, bijaše pogubljen u Rimu iste godine, koje i sveti Petar, po naredbi okrutnoga cesara Neruna. Bijaše mu otsičena glava, jer sveti Pavao bijaše rimski gragjanin; a po rimskom pravu nije se rimski gragjanin smio pogubiti na sramotni način; a propeće na križu bijaše usmrćenje sramotno, kao što su danas višala.

Kaže se da je njegovom usmrćenju prisustvovao isti Nerun.

Sveti Pavao je trinaesti Isusov apoštol.

Na mistu gdi bijaše pogubljen, na Ostijenskom putu, cesar Kostantin veliki dade sagraditi lipu Baziliku, koju je posvetio sveti Silvestar papa. Budući onu Baziliku nesritan požar uništio, bijaše na novo veličanstvenije sagragjena i posvećena od svetoga oca pape Pia devetoga.

Spomen toga posvećenja svetkuje se na osamnaest studenoga, dan u koji se svetkuje i spomen posvećenja Bazilike svetoga Petra.

Danas isto spominju se: u Limože (Limogs) u Francuskoj sveti Marcijal, biskup sa dva popa Alpiniana i Austriklinjana, čiji život bijaše veoma svitao po čudotvornim dilima.

Istoga dana sveti Kajo, pop i Leon, podgjakon.

U Aleksandriji muka svetoga Basilida pod cesarem Severom. On je svetu Potamjenu divicu vodio na pogubilište, pak ju je obranio od napadaja sramotnikâ i bludnika; a ona mu je uslugu njegovu pristojno nagradila: po za tri dana objavi mu se, i postavivši mu krunu na glavu, ne samo ga Krstu obrati, dali ga po kratkoj borbi, molitvama svojim, učini slavnim mučenikom.

U Rimu sveta Lućina, učenica svetih Apoštola, koja provigjaše imanjem svojim potribama svetih, pohagjaše kršćane utamničene, nastojaše oko pokopavanja mučenikâ; ter do njih bijaše sahranjena i ona u jednoj katakombi, koju bijaše ona i sagradila.

Ondi isto sveta Emilijana, mučenica.

U Vivierskom kraju sveti Ostijan, pop i ispovidnik.

SRPANJ

Od pomičnih svetkovina padaju ovoga miseca, prve nedilje Neprocinjena krv Gospodina Našega Isusa Krsta, a treće nedilje Prisveti Otkupitelj.

Po nepomičnim svetkovinama ovi je misec posvećen svetoj Ani, materi priblažene Divice Marije

1. Srpnja.

Sveti Teobald, pustinjak.

Kakono čitanje zlih knjiga škodi i vrimenitom i vikovitomu dobru, jer se često dogagja, da se čitatelj, i nehtijući, ponosi za zlotvorima i kojekakovim zločincima, tako i čitanje dobrih knjiga koristi, a navlastito čitanje životâ svetih otaca. Ob ovoj istini mogli bi mi na stotine i stotine prilika navesti. Ali ćemo da spomenemo samu dvojicu: Svetoga Injacija od Loyole i svetoga Teobalda. Oba od silna, plemenita, bogata roda, po čitanju svetih života ostaviše sve, plemstvo, bogastvo, časti, dostojanstva, posvetiše se Bogu, postadoše sveti, i njihova se uspomena slavi, svetkuje i slaviti će se i svetkovati dok na svitu bude svete naše vire. Rogjaci njihovi, pa makar, veliki, silni, slavodobitni, kraljevi, carevi bili — eto bijahu, pak i progjoše, kaono sine; a oni ostadoše na obzorju kršćanstva i njihova se imena zlatnim slovim ubiližena u nebeskim upisnicima, neće pomrsiti do vika.

Teobald od vrlo plemenitih i silno bogatih knezova Šampanije, rodi se u Provenciji u Francuskoj. Na Krstu mu za kuma bijaše njegov rogjak, kralj Teobald treći.

U kući njegova oca bijaše običaj čitati živote svetih otaca. On se, slušajući ona sveta štivenja tako ponese za samotnim, pokornim, pustinjačkim življenjem, da okanivši se svita i svijuh njegovih razkošja, pogje u pohode u pustinjaka imenom Boarda, koji u samoći življaše na jednom malenom otoku na rici Senni. Po njegovom savitu, pridruži se jednomu od svojih vitezova imenom Gautier, koji bijaše takogjer odlučio Bogu se posvetiti, i ode od očinske kuće. Pogjoše u Raims (Reims) a odanle u Nimačku. Da uzmognu priživiti, radili bi svašta: čistili puteve, gulili travu, kosili sino, čistili štale i smetišta. Sve su to činili najvećom ustrpljivosti, najvećom poniznosti, i uvik se Gospodinu vrućim molitvama priporučivahu, i gledahu da same sebe pritaje, zanikuju, a da samo živu u Njemu po skrušenosti, pokori i bogoljupstvu. Sakupivši radom svojih ruku štogod novaca, odoše u Španjolsku, pak u Rim da se poklone i pomole nad grobovim svetih Apoštola. Iz Rima odoše u Mletke, odklen su otišli u Jerusolim. Ali Gautier što od godina, što od teškoga, pokornoga i siromašnoga života, bijaše iznemogao tako, da bijahu prisiljeni ustaviti se nedaleko od grada Vicencija u samotnom i pustom mistu Saluniću. Ondi sagradiše kolibicu i u njoj proživiše u pokori i molitvi preostale dneve života. Gautier živio je ondi dvi godine, a Teobald sedam; koji se za mnogo vrimena hranio samim ječmenim kruhom; a napokon nije drugo jio nego samo štogod voća i po koju travku, a ništa pio nije.

Za svetoga Teobalda dozna biskup grada Vicencije, i ganut njegovim bogoljupstvom, dobrotom i pokornosti, redio ga je u svećenike i obukao u redovnike svete.

Ovi, po pokori, skrušenosti i bogoljupstvu sveti čovik priminu na 1 srpnja 1066. Budući se svetost njegova i po smrti mnogobrojnim čudesima ukazala, bijaše megju svece ubrojen od svetoga oca pape Aleksandra trećega. Sahrana njegovog svetoga tila svetkuje se danas u Vicenciji velikim bogoljupstvom.

Danas je i osmina svetoga Ivana Krstitelja, a svetkuje se isto danas, na planini Or sahrana svetoga Arona, prvoga misnika od reda Levitskoga.

U Engleskoj sveti mučenici Julij i Aron, koji, pod Dioklecijanovim progonstvom, muku podniše po za svetim Albanom. U ono vrime, u istoj državi primnogi bijahu na različite načine prinemilo mučeni i kidisani, ter završivši prislavno bitku, dogjoše do slave grada vikovišnjega.

U Malines muka svetoga Rumolda, mučenika, sina Škotskoga kralja, pak onda muka biskupa grada Dublina.

U Sionessi sveti mučenici Kastij (Castus) i Sekundin, biskup.

U Vieni sveti Martin, biskup, učenik apoštola.

U Lionskomu kraju sahrana svetoga Domicijana, opata, koji je u onim mistima prvi započeo pustinjački život, i budući mnoge prikupio k' službi Božjoj, svitao po velikim kripostima i slavnim čudesima, u dubokoj starosti bi k' počinku pravednikâ prizvan.

U Rems-kom kraju sveti Teodorik, pop, učenik blaženoga Remigija', biskupa.

U Angulem-u (Angoulême) sveti Eparhij, opat.

U Emesi sveti Simeon, ispovidnik, prizvan Salus, koji se za Krsta ludim učini; ali Bog velikim čudesima očitova priduboku mudrost njegovu.

2. Srpnja.

Pohogjenje Blažene Divice Marije.

Arkangjeo Gabrijel navistivši priblaženoj Divici, da će po kriposti Duha Svetoga začeti u utrobi i poroditi Sina, koji će svet biti i koji će se sin Božji zvati, reče joj takogjer, da je rodica njezina sveta Elisabeta, premda stara i do onda nerodna, već šesti misec trudna sinom. Ona primivši to radosno navištenje i začevši Sina po Duhu Svetome ustade i pogje u grad žudinski te ulize u dom Zakarije i pozdravi Elisabetu. Bi učinjeno, da netom je Elisabeta čula pozdravljenje Marijino, uzradova se ditić u utrobi njezinoj. Napunjena bi Elisabeta Duha Svetoga te zavapi glasom velikim i reče: Blažena ti megju ženami i blagoslovljen plod

utrobe tvoje. Otkuda bi ovo meni, da prigje mati Gospodina moga k' meni? Jere evo, kako učinjen bi glas pozdravljenja tvoga u ušima mojim, uzradova se ditić u utrobi mojoj. Blažena koja si virovala, jere će se izvršiti u tebi koja su rečena tebi od Gospodina. I reče Marija: Uzveličaj dušo moja Gospodina, i uzradova se duh moj u Bogu Spasitelju momu«.

Prisveta Divica ostade tri miseca u svete Elisabete; zatim se kući povrati, da čeka da joj se dni ispune i da porodi sina Božjega, Spasitelja, Otkupitelja i Gospodina našega Isusa Krsta.

Tako se izpuniše riči, koje Bog po Angjelu svomu Zahariji reče: jerbo se po pohogjenju prisvete Divice, koja je Gospodina u utrobi svojoj nosila, Elisabetino dite napunilo Duha svetoga, jošter u utrobi matere svoje budući.

Crkva naša, a i mi svi s' njom, svetkujemo danas uspomenuće onoga prisritnoga i prisvetoga pohogjenja, a spominjemo ga kada god Zdravu Mariju molimo, opetujući riči svete Elisabete: »Blagoslovljena ti megju ženami i blagoslovljen plod utrobe tvoje«; ter ga spominjemo i u drugom Otajstvu radosnom prisvetoga Ružarja.

Danas isto svetkuju se ili spominju:

U Rimu na Aureljskom putu rogjenje svetih mučenika Procesija i Martiniana, koji bijahu kršteni od svetoga Petra Apoštola u Mamertinskoj tamnici. Pod Nerunom bijahu biveni žilama, batinama, ter okušav lomaču, vatru, grebene, bijahu im napokon otsičene glave te tako zadobiše krunu slave vikovite.

Isto u Rimu muka triju svetih vojnika, koji na Krstovu viru obraćeni pri mučeništvu blaženoga Pavla apoštola, dostojni se učiniše biti onda s' njim dionici slave nebeske.

Istoga dana sveti mučenici Ariston, Krescentijan, Eutehijan. Urban, Vital, Justus, Felicisim, Felicij, Marcija i Sinforoza, koji svi u Kampaniji, za vrime Dioklecijanova progonstva, bijahu mučeništvom okrunjeni.

U Vinčestre u Engleskoj sveti Svitun, biskup, čija se svetost sjajno po čudesima očitova.

U Bambergi sveti Oton, biskup onoga grada. On je pripovidajući sveto Evangjelje Pomeraniju na kršćanstvo obratio. *Bio je izgled svakoga dobra, ter svitao i po čudesima s' ovoga svita primimu na 30 lipnja 1139. Bi posvećen od svetoga oca pape Klimenta trećega.*

U Turs-u sahrana svete Monegunde, žene bogoštovne i svete.

3. Srpnja.

Sveti Felicij, Irenej i Mustiola, mučenici.

Aurelijan rimski cesar pri dospitku vladanja svoga, to jest okolo godine 275, izdade prioštrih naredaba suproć kršćanima: a za obvršivanje istih posla ljude sebi virne.

U Toškansku, u Talijanskoj, posla Turcija, koji dogje u grad Sutri

Doznavši to Felicij, pop, pozove sve kršćane, ter ih poče hrabriti i na neustrašivost i postojanost u viri nagovarati. Dokazavši to pogani Turciju, dade on uhvatiti Felicija i prida se dovesti; ter ga upita, a da tko je on, da zavodi čeljad, skrovito prikuplja i od cesareve vire otklanja i odgovara. Odgovorivši mu Felicij, da je Gospodinov svećenik i da je život njegov pesvetio da pripovida viru njegovu, e da svakoga virnika dopane zivot višnji; naredi Turcij da mu kamenom sataru usta, što narod zavodi. Felicij izpusti svoj sveti duh pod teškim udarcima na 23 lipnja.

Irenej, gjakon sahrani sveto tilo njegovo. Doznavši zato Turcij, dade ga uhvatiti i povede ga u grad Kjusi i dade ga u tamnicu zatvoriti. Zatvori takogjer i sve kršćane, koje službenici njegovi u gradu onomu nagjoše i uhvatiše.

Ondi življaše priplemenita i pribogata gospogja imenom Mustiola, koja pohagjaše kršćane po tamnicama, mazaše im noge uljem i svakojako ih tišaše. Doznavši Turcij za nju, dade ju uhvatiti i prida se dovesti, ter svakako nagovarati, e da se idolima pokloni. Budući ona odgovorila, da je kršćanka, i da sve što god čini, čini za Isusovu ljubav, dade ju u tamnicu zatvoriti.

Onda naredi da se svi utamničeni kršćani mačem pogube, a Ireneju da se nemilo muči, dok u mukama neizpusti svoj sveti duh. Mustiolu stade još jednom nagovarati, da idolima žrtvuje, želi li spasiti svoj život. Budući mu ona odrišito odgovorila, da se nikada od vire odmetnuti neće, makar i život žrtvovala; dade ju golu kandžijama izmlatiti dotle, dok nije svoj prilipi duh izpustila i Bogu Stvoritelju povratila.

Božji sluga Marko sahrani njezino tilo do graskih zidova onoga grada, u kojemu se sva ova tri sveta mučenika danas osobitom slavom svetkuju.

Danas isto, u Aleksandriji sveti mučenici Trifun i drugih dvanaest.

U Carigradu sveti Eulogij i drugovi mučenici.

U Česareji u Kapadociji sveti Jacint, podvornik cesara Trajana, koji poradi vire bi optužen i mučen na mnogo načina, te napokon zatvoren u tamnicu, u kojoj od gladi izpusti svoj duh.

U Toškanskoj sveti mučenici Marko i Mucijan, kojima poradi Krsta bi otsičena glava. Budući im jedno dite na vas glas dojavilo da idolima nežrtvuju, bi nemilo prošibano; i budući onda još srčenije Krsta ispovidalo, bi pogubljeno zajedno sa nikim Pavlom, koji je mučenike bodrio i junačio.

U Laodiceji u Siriji sveti Anatolij, biskup, koji je ostavio pisanih dila. kojima se diviti mogu ne samo redovnici da li i mudroznanci.

U Altinu sveti Eliodor, biskup, zlamenit po naučenosti i svetosti.

U Ravenni sveti Datus — Danko, biskup i ispovidnik.

U Edesi u Mesopotamiji prinešenje svetoga Tome, apoštola iz Indije, čiji sveti ostanci bijahu onda u Ortonu prinešeni.

4. Srpnja.

Sveti Ulderik (Udalrik)

biskup grada Auguste (Augsburga).

Rodi se godine 890 u Bavarskoj od silne, plemenite i bogate obitelji. Budući se odmah od ditinstva ukazalo sveto odregjenje i zvanje njegovo, dadoše ga roditelji njegovi na uzgoj i nauke u opatiju svetoga Galena. Ondi nareste u dobroti, bogoljupstvu i kršćanskim kripostima.

Kad je nauke dovršio, dadoše ga roditelji njegovi na službu Adalberonu, biskupu grada Auguste (Augsburga), koji ga imenova svojim komornikom i udili mu svete redove.

Godine 909 pogje u Rim, da se pokloni i pomoli na grobovima svetih apoštola. Poklonivši se i svetom ocu papi,

Sergiju trećemu, koji u njemu upoznade Božjega odabranika, vrati se u Augustu; i nagje na biskupskoj stolici Hiltina, jer megjutim njegov dobrotvor, biskup Alberon, bijaše priminuo.

Umre mu u to i otac, te pogje zato k' udovici majci, da njezinom državom upravlja.

Godine 924 umre biskup Hiltin, i on stupi na njegovo misto. Biskupiju, koja u ono vrime vrlo prostrana bijaše, ter i sami grad Augustu, nagje Ulderik baš upravo u žalosnom stanju.

Magjari, koji su onda često do u Nimačku provaljivali, palili, rušili i harali svaku, bijahu nemilice satrli onu biskupiju i biskupski grad, a u njemu i stolnu crkvu oborili, kao što oborili bijahu i mnoge druge crkve.

Eto svetog Ulderika spravna, da stado svoje pomogne, da porušene crkve obnovi i lipše sagradi, a on za se nit mišljaše. Življaše uvik kao pravi pustinjak: ležao na golom tavanu, a siromaški se odivao a još siromašnije hranio. Nebi za stol sio, dok nebi prije siromahe nahranio. Bolestnicima, nevoljnicima, bijaše pravi otac.

Izgled u svim kripostima, bijaše i izgled u junaštvu. Kad godine 955 opet Magjari na Bavarsku navališe, i grad Augustu opkolište, ustade on ter na čelu svoje čete stade gradu na obranu, nebojeći se ni strila, ni kamenja, nego se u Boga jedinoga uzdajući, pomoćju cesara Nimačkoga odagna magjarsku hordiju, nit se Magjari usudiše više u Nimačku povratiti.

Opet biskup sveto započe, da napravlja štete, koje oni varvari bijahu nanili, i da porušene crkve obnovno sagradi.

U obnovljenoj crkvi svete Afre, mučenice, sagradi sebi grob.

Ovi sveti biskup, božji odabranik, godine 973 na prvi srpnja, u lipoj starosti, budući apoštolski živio, sveto s' ovoga svita priminu.

Iste godine priminu i veliki kralj i cesar rimski Oton prvi, muž svete Adelaide.

Danas isto svetkuju se ili spominju:

Proroci Osej i Agej.

U Africi rogjenje svetoga Jukundijana, mučenika, koji bi poradi Krsta u more utopljen.

U Burges-kom kraju (u Bourges) sveti Laurijan, biskup Sevilski i mučenik, čija glava bi prinesena u Sevilju u Španjoskoj.

U Sriemu sveti mučenici Inocencij i Sebastian sa drugih trideset.

U Madauru u Africi sveti Nanfanion, mučenik i drugovi, koje on ohrabri i dovede do krune mučeništva i slave vikovite.

U Ćireni u Libiji sveti Teodor, biskup, koji pod Dioklecijanovim progonstvom, pod prisidnikom Dignianom, bi oblovnim kandžijama izmlaćen i odrizan mu jezik. Napokon kao ispovidnik u miru upočinu.

Istoga dana rogjenje svetih Flavijana, drugoga biskupa grada Antiohije i Ilije, biskupa Jerusolimskoga, koji poradi sabora u Kalcedoniji, bijahu prognani za vladanja cesara Anastasija, te slavodobitno prigjoše k' Gospodinu.

U Lisaboni sveta Elisabeta, udovica, kraljica Portugalska, koja se po naredbi svetoga oca pape Inocencija dvanaestoga svetkuje na osam ovoga miseca.

U Turs-u (Tours) prinešenje svetoga Martina, biskupa i ispovidnika, i posvećenje crkve njegove ovoga istoga dana, u koji nikoliko godina prije bijaše za biskupa posvećen.

5. Srpnja.

Sveti Ćiril i Metod

apoštoli slavenski.

Crkva naša spominje ova dva sveca na 9 ožujka; ali se po naredbi svetoga oca pape Leona trinaestoga, od godine 1881 počevši, svetkuju po svemu katoličanstvu danas.

Bijaše oko godine 800 u gradu Solunu na egejskom moru cesarski namisnik imenom Leon, od grčkoga roda. Od njega se rodiše devetero dice, a megju njima i ova dva naša sveta apoštola, to jest Metod i mlagji mu brat Kostantin rogjen godine 826, kojega sveti otac papa Adrijan drugi, Ćiril prozva, da ga upriliči velikom, mudrom, neustrašivom branitelju katoličanskih istina, svetom Ćirilu, aleksandrijanskomu biskupu, koji s' ovoga svita priminu godine 444 i koji se svetkuje na 28 sičnja.

Izučiše nauke svoje, te odrediše oba Bogu se posvetiti, jer i u istinu njegovi odabranici bijahu.

Metod ode u redovnike (koludare) na gori Olimp, a Kostantin (Ćiril) u Carigrad, gdi je mudroslovne i bogoslovne nauke nastavio, a učitelj mu bijaše Focij, baš oni, koji je uzrokom bio razdoru izmegju Istočne i Zapadne Crkve, koji razdor žalibože još i dandanas traje, i koji će se pomoću miloga Boga jednom ukloniti, te će ove dvi Crkve jedna postanuti i lipo cvasti, kao što je u jedinstvu lipo cvala za vrime velikih i primudrih crkvenih naučitelja.

Kostantin (Ćiril) u Carigradu ukaza kolikom milosti bijaše ga Svemogući obdario. On pobije ikonoklaste ili neprijatelje svetih prilika; ter sa bratom Metodom po kojega bijaše na Olimp otišao, pokrsti Kozare, narod neznaboški, koji življaše oko crnoga mora. U onim krajevima nagju na jednom otoku u moru onomu tilo svetoga Klimenta, pape, koji se svetkuje na 23 studenoga i koji pod progonstvom cesara Trajana prognan, ondi svoj život mučenički završio bijaše. Vrativši se u Carigrad, oba živo udariše na razkolnika Focija.

U to na molbe Ratislava, Moravskoga kneza, posla ih carigradski cesar u Moravsku. Narod u onim krajevima bijaše doisto kršten; ali Moravce i druge ondi blizu Slavene bijahu nimački svećenici krstili, koji onim narodima osim vire nametnuše i svoj jaram.

Odnivši sobom ostanke svetoga Klimenta, pogjoše prolazeći priko Bugarske, gdi su kneza Boriša pokrstili.

Došavši u Moravsku, i budući slavenski preveli svete obredne knjige i sveta pisma, uvedoše jezik slavenski u liturgiju ili crkveni obred.

Nimačko sveštenstvo, koje tvrdjaše da obrednih jezika neima nego tri, to jest žudinski, grčki i latinski, optuži ih svetom ocu papi Nikoli prvomu.

Na poziv njegov pogjoše u Rim uvik sobom noseći ostanke svetoga Klimenta. U Rimu ih sveti otac papa Adrijan drugi, koji bijaše megjutim naslidio priminulog Nikolu, dočeka velikom časti, i upoznavši istinu i potrebu slavenske liturgije, ne samo da je njihovu svaku odobrio,

da li je za biskupa slavenskih zemalja posvetio Kostantina, nadinuvši mu ime Ćiril. Isti je sveti otac papa velikom slavom sahranio svete ostanke svetoga Klimenta u Crkvi njemu posvećenoj.

Ali budući na žalost svega slovinskoga naroda a i svete Rimske crkve, Ćiril na 14 veljače 868 s' ovoga svita u gradu Rimu priminuo, sveti otac papa, sahranivši sveto tilo njegovo u crkvi svetoga Klimenta, posveti na misto njegovo brata mu Metoda, koji, na molbu slovinskoga kneza Kocelja, vraćajući se iz Rima, pogje u Panoniju. Sveti otac papa imenova ga onda nadbiskupom-mitropolitom Panonsko-Moravskim.

Pošto to nije bilo ugodno nimačkim biskupima, pozvaše Metoda ter ga u tamnicu zatvoriše, gdi je tri godine čamio. Kad je za to doznao sveti otac papa (Ivan osmi), pošalje odmah u Nimačku biskupa Pavla, da svaku izpita, i tako dogje sveti Metod opet do slobode svoje. Vrati se u Panoniju a po smrti onoga kneza Kocelja, pogje u Moravsku, gdi Knez bijaše Svetopuk, koji je onda i Panoniju osvojio i Moravskoj pridružio. Metod sveti, oko godine 874 krsti českoga kneza Borivoja, ženu njegovu Ljudmilu i mnogo onoga naroda.

Budući revno i neumorno radio za viru svetu, priminu s' ovoga svita na 6 travnja 885, odredivši za svoga naslidnika učenika svoga Gorazdu, rogjena Moravca.

Sve da smo mi na jugu Sloveni kršteni bili još prije porogjenja ovih dvaju svetaca, ipak ih možemo svim pravom svojim apoštolima nazivati i držati, budi barem za ono, što su nam ostavili u slovinskom jeziku sveta pisma, i što su nam slavensku liturgiju zametnuli, koju narod naš, dobar i bogoljuban, još uvik privoljuje, jer slavenskom liturgijom mnogu svetu razumije.

Danas isto, u Rimu sveta Zoa, mučenica, žena blaženoga Nikostrata, mučenika, koja, dočim moljaše pri ispovidi blaženoga Petra Apoštola, za vladanja cesara Dioklecijana, bi od dušmanâ vezana i bačena u smradnu i pritamnu tamnicu, ter za vlasi o stablo obišena, podignuvši pod njom pusti dim, u ispovidanju Gospodina izpusti svoj duh.

U Sirijskoj rogjenje svetoga Domicija, mučenika, koji je svojim čudesima mnogo koristio stanovnicima u onoj zemlji.

U Cirenam u Libiji sveta Cirila, mučenica, koja pod Dioklecijanovim progonstvom podnese na dugo na ruci goruće žerave i tamnjan, da nebi mislili, da odbacivši žeravu, hotijaše idolima tamjan prikazati: zatim priokrutno izkidisana, krvlju svojom okićena, prigje k' zaručniku.

U Jerusolimu sveti Atanasij, gjakon, koji poradi Sabora Kalcedonskoga bi uhvaćen od krivovirnikâ. Posli svakovrsnih muka, otsikoše mu glavu.

U Siciliji sveti mučenici Agaton i Trifina.

U Tomiu u Skitskoj sveti mučenici Marin, Teodot i Sedofa.

U Trevirim sveti Numerijan, biskup i ispovidnik.

U Valjadolidu u Španjolskoj sveti Mihovio od Svetih, čija se sahrana svetkuje na deset travnja.

U svetom Severinu Ankinske države sveta Filomena, divica.

6. Srpnja.

Sveti Isaija, prorok.

Sveci staroga kao i oni novoga zavita sinovi su svi svete katoličanske crkve; i zato rimska crkva, u svomu popisu svetacâ i mučenikâ ili u Martirologiju do četiri Evangjelištara, stavlja četiri velika proroka to jest, Isaiju, Ezehijela, Jeremiju i Daniela. Njihova su proročanstva sadržana u svetom pismu, i njihova se mnoga štiju u svetim obredima crkve naše, kako smo već spomenuli na 10 travnja u kratkom životu svetog Ezehijela.

Ova četiri velika proroka svetkuje crkva naša: Isaiju, danas, Ezehijela na deset travnja, Jeremiju na prvi svibnja a Daniela na dvadeset i jedan srpnja.

Isaija bijaše od kolina Davidova a sin proroka Amoša, kojega naša crkva spominje na 31 ožujka.

Njemu Gospodin Bog naredi, da kao trublja uzdigne svoj glas, da puku njegovomu navisti zloće njegove, i kući Jakovljevoj grihe njihove.

Poslušavši glas Gospodinov nepristaše istinu puku svomu navišćivati i njega na dobro, na pokoru, na milost i na pravdu nagovarati.

Odriši, govoraše on, zaveze nepravde; otpusti brimena, koja te pritiskuju; slobodne pusti one, koji su skršeni, i svako brime razmetni. Ulomi gladujućim kruh tvoj, i potribne i zablugjene uvedi u kuću tvoju; zaodij gole, i svitlost će tvoja kaono jutro osvanuti, i Gospodin će uslišati molitve tvoje.

Kralj Manases nemogaše podniti ukore njegove, ter ga uhvati i osudi na smrt. Bijaše priko pola nemilo pripilan drvenom pilom, i toli groznom smrti završi svoj sveti život. To bijaše jedno sedamsto godina prije Isusova porogjenja.

Njegovi sveti ostanci bijahu prinešeni godine 442 u Carigrad za vladanja cesara Teodosija drugoga.

Danas je i osmina svetih Apoštola Petra i Pavla, a svetkuju se isto danas:

U Rimu rogjenje svetoga Trankvilina, mučenika, oca svetog Marka i Marcelijana (koji se svetkuju na 18 lipnja), koji obrativši se na Krstovu viru po pripovidanju svetoga Sebastijana, mučenika, bi od blaženoga Polikarpa, popa, kršten, a od svetoga Kaje, pape regjen u pope. On osmine svetih Apoštola stajaše moleći kraj groba svetoga Pavla, ali dosavši pogani uhvatiše ga i kamenovaše. Tako pod Dioklecijanovim progonstvom završi mučeništvom.

U Fiesolam u Toškanskoj sveti Promul, biskup i mučenik, učenik blaženoga Petra Apoštola, koji od istoga poslan da pripovida sveto Evangjelje, budući Krsta u mnogim mistima Talijanske navistio i vrativši se u Fiesole za vladanja cesara Domicijana, bi sa drugim drugovima krunom mučeništva okrunjen.

U Kampaniji sveta Dominika, divica i mučenica, koja pod casarem Dioklecijanom, budući idole satrla, bi po osudi bačena prid zvirad, ali ostavši netaknuta, napokon bi joj otsičena glava, i prigje tako k' Gospodinu. Njezino sveto tilo čuva se u Tropeji u Kalabriji.

Istoga dana sveta Lucija, mučenica, koja rogjena u Kampaniji, bi uhvaćena od Risiona Vara namisnika i prinemilo mučena. Ona obrati njega istoga na Krstovu viru, ter zajedno zadobiše krunu vikovite slave. S' njima bijahu mučeni i pogubljeni i sveti Antonin, Severin, Diodor, Dion i drugih sedamnaest.

U jednom selu do grada Treviri-a sveti Goar, pop i ispovidnik.

7. Srpnja.

Sveti Benedikt, jedanaesti papa.

Rogjen u Trevizu u Talijanskoj godine 1240, svrši nauke u Mletcima i ugje u red Dominikanaca, u kojemu bijaše izgled redovničkih kriposti.

Sveti otac papa Bonifacij osmi posla ga u Francusku, e da zagovara i izposluje mir izmegju onoga kraljevstva i Engleske; te onda ga imenova kardinalom i posveti ga za biskupa grada Ostije.

Godine 1303 po smrti pape Bonifacija, bijaše on izabran njegovim naslidnikom.

Dobrostiv, bogoljuban i pun kriposti, nastojaše da uzpostavi u crkvi podpuni red, a da kršćanstvo što više moguće proširi.

Ali je ovi sveti, miroljubivi i izgledni Petrov naslidnik, žalibože za kratko vladao Svetom Crkvom, jer je odmah slideće godine 1304 s' ovoga svita priminuo. Kaže se, da su ga dušmani mira otrovali.

On je ipak za ono kratko doba učinio mnogo. Umirio je Dansku, pomirio je Crkvu Francusku sa Državom i zagovarao je mir megju Mletačkom Republikom i gradom Paduvom.

Sveti Vilibaldo, biskup.

Sveti Vilibaldo, sin engleskoga kralja svetoga Riharda, *(koji se svetkuje na 7 veljače)*, a brat svete Valburge, divice i opatinje, *(koja se svetkuje na 25 veljače a spominje na 1 svibnja)* rodi se godine 699.

Odgojen u bogoljupstvu i dobroti posveti se Svemogućemu, i odluči zakloniti se u kakovu pustinju ili u kakav samotan manastir. Ali hoti prije udovoljiti vrućoj želji srca svoga, da se na svetim grobovima Apoštolâ pomoli, i da se pokloni nad prisvetim grobom našega Spasitelja u Jerusolimu. Pogje u Italiju sa ocem i sa bratom Vinebaldom, *(kojega niki spisatelji takogjer megju svece ubrajaju)*.

U Italiji, i baš u gradu Lukki otac mu iznenada oboli i umre. Sveta braća sahraniše pristojno njegovo tilo, pak pogjoše u Rim. Hotijahu onda oba u Jerusolim, ali obole od groznice obojica, i Vinebald vrati se u Englesku.

Ozdravivši Vilibald pogje u Svetu Zemlju, i obigje sva sveta mista su dva druga.

Dogjoše u grad Damasak, gdi bi sahranjen Gospodinov učenik, sveti Ananija, koji je obraćenoga Saula, to jest, svetoga Pavla u onomu gradu krstio. Odoše onda u Galileju, i dogjoše u grad Nazaret, gdi je prisveta Divica primila od Arkangjela Gabrijela sveto Navišténje, i gdi je sada lipa crkva. Iz Nazareta pogjoše u Kanu, gdi je Gospodin obratio vodu u vino, i obigjoše crkvu, u kojoj imade oltar od onih šest kamenih posuda, u kojima voda u vino bijaše obraćena. Dogjoše na brdo Tabor te sigjoše onda na jezero Genesaretsko, u koji utiče rika Jordan, ter iz njega opet s' južne strane ističe. Krenuše tada priko Jerika u Jerusolim, te obigjoše sva sveta mista: Kalvarij, goru maslinsku, Betlem, a do njega manastir svetoga Save, gdi koludari živu u malenim čeljama izdubljenim u stinama.

Uloživši sedam godina u tom putovanju, vrati se sveti Vilibald u Italiju i ondi ugje u red Benediktinaca, te se zakloni u glasoviti manastir na Monte-Kassinu, i ondi ostade jedno deset godina. Došavši jednom u Rim i doznavši za njega papa sveti Grgur treći, pošalje ga u Nimačku po želji njegova ujca svetoga Bonifacija. Ondi se pokaza toliko nastojan oko razplogjivanja svete vire, da ga je sveti Bonifacij posvetio za biskupa u gradu Eichstädtu, gdi je lipih crkava i krasan manastir sagradio. U onome gradu završi svoj sveti život na 7 srpnja 786. U istome gradu bijaše njemu na poštenje sagragjena lipa crkva, u kojoj su sahranjeni njegovi sveti ostanci.

Isto danas u Rimu sveti mučenici Klaudij, nadtamničar, Nikostrat, prvi prefekt spisâ, Kastorij, Viktorin i Sinforijan, koje na Krstovu viru privede sveti Sebastijan i koje krsti sveti Polikarp, pop. Oni su jednom tražili tilesa svetih mučenika; sudac Fabijan dade ih zato uhvatiti, i kušajući ih deset dana pritnjama i milovanjem, nemogavši ih nikako pokrenuti, dade ih po tri puta mučiti, ter onda u more baciti i utopiti.

U Tvrdacu u Makedoniji sveti mučenici Pelegrin, Lucijan, Pompei, Esikij, Papij, Saturnin i German, koji bijahu Talijanci. Pod Trojanovim progonstvom zakloniše se u onomu gradu, te videći ondi svetoga Astija, biskupa o križu visećega za Krstovu viru, javno ispovidiše da su kršćani, te zato po naredbi prisidnika bijahu uhvaćeni i u more utopljeni.

U Aleksandriji rogjenje svetoga Pantena, čovika apoštolskoga i narešena svakom mudrosti, koji je toliko vruće ljubio rič Božju, da je Krstovo Evangjelje pošao pripovidati pucima stanujućim u najzabitnijim krajevima istoka; ter napokon vrativši se u Aleksandriju pod Antoninom Karakalom upočinu u miru.

U Brešiji sveti Apolonij, biskup i ispovidnik.

U Alverniji sveti Hilidion, biskup.

U Urgelu u Španjolskoj Taragonskoj sveti Odon, biskup.

U Engleskoj sveti Hedda, biskup, zapadnik Saksonacâ.

U Gray, u Borgoniji blaženi Petar Forier, regularni kanonik prisvetoga Spasitelja, svitao po kripostima i čudesima.

U Engleskoj sveta Edilburga, divica, kćer engleskoga kralja.

8. Srpnja.

Sveta Elisabeta, kraljica.

Sveta Elisabeta rodi se godine 1271 od Petra trećega, kralja Aragonskoga i od Kostancije žene njegove, a unuke cesara Frideriha (Miroslava) drugoga. Nadinuše joj ime Elisabeta po krštenoj kumici kraljici Ugarskoj, a njezinoj teti svetoj Elisabeti. Odgojena u dobroti, poniznosti i bogoljupstvu, rasla je u svim kripostima.

Bilo joj dvanaest godina kad ju udadoše za kralja Portugalskoga Dionisija.

Akoprem mlada, i kraljica, nije se od svojih pobožnostih ostavila, nego je dapače još kriposnije živila i pazila na dobrotu i bogoljupstvo.

Kralj i čovik njezin, bijaše se upustio u rdjava društva. Ona ga je ustrpljivošću i dobrotom svojom od zla puta odvratila i opet na sklad navela. Njezina osobita kripost bijaše miroljubivost. Ona je po kriposti svojoj pomirila

Aragonskoga kralja i brata svoga Jakova sa Ferdinandom, kraljem Kastiljskim. Sina svoga Alfonsa, koji hotijaše na pristolje još za ziva oca, pomiri sa ocem, čovikom svojim.

Kad joj čovik oboli, ona do njega dan i noć nastojaše sve do njegove smrti, kao najprostija podvorkinja, i uvik se Bogu molila za njegovo tilesno i duhovno dobro. Po njegovoj smrti, svuče sa sebe kraljevske haljine i od njih napravi crkvenih oprava. Svoje dragocinosti dade uložiti u svete crkvene posude i prilike; ter se obuče u koludrice reda svetoga Frane.

Življaše većim dilom godine o samom kruhu i vodi; bijaše ubogima i nevoljnicima prava mater od milosrgja. Bolesnicima bijaše utiha i blagodat; mnogo ih po molitvama njezinim i ozdravi.

Ova sveta žena, budući sveto i izgledno živila, sveto i priminu u naručju sina i snahe, na 4 srpnja 1336 u šezdeset i petoj godini svoga života. Bijaše megju svece ubrojena od svetoga oca pape Urbana osmoga.

Danas isto u Maloj Aziji sveti Akvila i Priscilla, njegova žena, o kojima imade spomen u dilima apoštolskim.

U Rimskoj Luci pedeset svetih vojnika, koji na viru privedeni, videći kako svetu Bonosu muče, bijahu pod Aurelijanovim progonstvom pogubljeni.

U Palestini sveti Prokopij, mučenik, koji iz Skitopolia odveden u Česareju, pod cesarem Dioklecijanom, bi odmah po prvim čistim i odvažnim odgovorima, po naredbi suca Fabjana pogubljen.

U Carigradu muka svetih Abramita, koludara, koji za poštovanje svetih prilika, odolivši cesaru Teofilu, muku završiše.

U Virzburgu u Nimačkoj sveti Atilijan, biskup, koji poslan od rimskoga pape da Evangjelje pripovida, budući mnoge na Krstovu viru obratio, bi nemilo pogubljen zajedno sa drugovima Kolomanom i Totnanom, gjakonom.

U Trevirim sveti Auspicij, biskup i ispovidnik.

9. Srpnja.

Sveta Veronika, divica kapucinska.

Rodi se Veronika na 27 prosinca 1660 u malenomu gradu Merkatellu u (ondašnjoj) Vojvodini Urbina u Talijanskoj. Kršteno joj ime bilo Ursula, a prezime Julijani. Mati njezina, žena veoma bogoljubna, kad je na umoru bila, zavitova nju i ostale svoje četiri kćeri, pet ranama Gospodinovim. Od onoga dana Ursula se zavitova Bogu, i nehtide se udati premda ju na to i otac svitovaše. Godine 1677 na 28 listopada obuče se u kapucinske koludrice i bi joj nadinuto ime Veronika.

Kako svidoči i biskup onoga mista, u komu je bio manastir, bijaše ona veoma bogoljubna, pokorna, umiljata i na izgled i čudo svojim duhovnim sestrama. Bijaše toliko obuzeta promišljanjem prislavne muke Gospodinove, da je na svomu tilu imala vidljive bilige njegovih prisvetih rana.

Svitla po kripostima i nebeskim milostima, priminu s ovoga svita na 9 srpnja 1727 i bi megju svete divice ubrojena od svetoga oca pape Grgura šestnaestoga.

Danas isto, u Brielli u Holandiji devetnaest svetih mučenika Gorkomjesa, koji godine 1572. u obranu Rimske Crkve i sobstvene prisutnosti Krstove u prisvetom Sakramentu od Oltara, od krivovirnikâ Kalvinista na mnogo načina nemilo mučeni, bijahu napokon i nemilo pogubljeni. Bijahu megju blažene ubrojeni od svetoga oca pape Klimenta desetoga, a megju svece od pape Pia devetoga.

U Rimu rogjenje svetih mučenika Zenona i drugih deset hiljada dvista i tri.

U Gortini u Kandiji sveti Ćiril, biskup, koji pod progonstvom cesara Decija, po zapovidi prisidnika Lucija, bačen u oganj, i budući uže, kojim bijaše u srid vatre o stup vezan, izgorilo a on zdrav ostao, bi na toli veliko čudo po naredbi istoga suca na slobodu odpušten. Budući opet postojano i velikom ljubavlju Krsta pripovidao, bi mu otsičena glava po naredbi istoga suca.

U Tori, gradu kraj Vilinskoga jezera, muka svete Anatolije i svetoga Audaks-a, pod progonstvom cesara Decija. Anatolija, divica, budući u svojoj Ankinskoj državi primnoge ozdravila, koji bijahu različitim bolestima ožalošćeni, i na Krstovu viru obratila, bi po

naredbi suca Faustiniana na više različitih načina mučena i pošto je slobodna ostala i od otrovne zmijurine, koju joj bijahu na život bacili, na koje se čudo zato Audaks na Krstovu viru obrati, bi sklopljenim rukama moleći se Bogu, sabljom probodena i tako završi svoje mučeništvo. Audaks zatim bi odmah za njom utamničen i mukom okrunjen.

U Aleksandriji sveti mučenici Patermucij, Kopretij i Aleksander, koji pod Julijanom odmetnikom bijahu pogubljeni.

U Martuli sveti Britij, biskup, koji pod sucem Marcijanom za ispovidanje Krsta mnogo pritrpi, i obrativši primnoge na Krstovu viru, napokon u miru upočinu.

10. Srpnja.

Sveta Felicita i sedam njezinih sinova, mučenici.

Življaše u Rimu polovicom drugoga vika glasovita gospogja imenom Felicita, sa sedam sinova imenom Januar, Felicij, Filip, Silvan, Aleksander, Vital i Marcijal. Svi su bili kršćeni i svi Isukrsta očito i neustrašivo ispovidali, a navlastito mater njihova, koja danomice obraćaše na Krsta mnoge od poganâ i nevirnikâ.

Po nagovoru poganskih misnika naredi cesar, da kršćani budu progonjeni; te progonstvo poče od one plemenite gospogje i njezinih sinova.

Publij, rimski prefekt, naredi dakle, da mu budu privedeni. Ispovidajući, naprije mati, a za njom i sinovi, neustrašivo i postojano Isusa, bijahu utamničeni, mučeni i svi pogubljeni: Januar do mrtva izbiven kandžijama, olovom obloženim; Felicij i Filip do mrtva izšibani; Silvan bijaše sa visoke klisure u dubok ponor strmoglavljen; Aleksander, Vital i Marcijal bijahu mačem pogubljeni; a napokon i materi bijaše odrubljena glava, te tako zadobiše svi krunu, slave vikovite.

Isto danas, u Rimu takogjer svete divice i mučenice, Rufina i Sekunda, sestre, kojima pod progonstvom Valerija i Galijena, posli mnogih muka bi otsičena glava i tako prigjoše u nebesa, da uživaju slavu vikovitu. Njihova se tilesa čuvaju pristojnim štovanjem u Lateranskoj bazilici, blizu krštionice.

U Africi sveti mučenici Januar, Marin, Nabor i Felicij, kojima bi otsičena glava.

U Nikopolju u Jermenskoj sveti mučenici Leontij, Mauricij, Danijel i drugovi, koji pod cesarem Licinijem, a pod prisidnikom Licijem posli raznih muka, bijahu napokon ognjem pogubljeni i tako zadobiše krunu.

U Pisidiji sveti mučenici Bianor i Silvan, kojima poradi Krstova imena posli priokrutnih muka bi otsičena glava i tako dostigoše krunu slave vikovite.

U Ikoniju sveti Apolonij, mučenik, koji na križu propet, završi slavno svoje mučeništvo.

U Gandu sveta Amelberga, divica.

11. Srpnja.

Sveti Pio prvi, papa i mučenik.

Kad je priminuo sveti Higin, papa, bijaše oko godine 158 postavljen na Petrovu Stolicu sveti Pio prvi, ovim imenom. O njegovom životu znade se vrlo malo, kao što se i malo znade o njegovoj smrti. Znade se da je vrlo pobožan bio, da je nemoćnike, siromahe pomagao, da je velikom mudrosti vladao Svetom Crkvom, da je oko godine 167 s ovoga svita priminuo i da je sveti Anicet zauzeo onda njegovo misto.

U Rimskom pak Ukazu svetaca i mučenika, to jest u Martirologiju, rečeno je o njemu ovako: »U Rimu svetkuje se danas blaženi Pio, papa i mučenik, koji pod progonstvom Marka Antonina bijaše mučeništvom okrunjen«; i zato može biti da je u istinu mučeništvom završio svoj sveti život; ali se to stanovito nezna, kako se i nezna na koji je način život završio. Znade se pak stanovito, da je za njegove dobi

vladao cesar Marko Aurelij Antonin, Pio prozvan i da bijaše jedan od najboljih vladara; da kršćane neproganjaše nego ih štitio od navala divlje poganske svitine; i zato je mučno mnogim od crkvenih spisatelja ubrojiti ga megju mučenike.

Njegovo sveto tilo, čuva se pristojnim štovanjem u Vatikanu.

Danas isto, u Nikopoliu u Jermenskoj rogjenje svetih mučenika Januara i Pelagije, koji mučeni za četiri dana lomačom i grebenim, završiše muku.

U Senskom kraju sveti Sidronij, mučenik.

U Ikoniju sveti Marcijan, mučenik, koji pod prisidnikom Perennijem, podnivši mnogo mukâ, dogje do palme i slave.

U Sidi u Pamfiliji sveti Cindej, pop, koji pod cesarem Dioklecijanom, a pod prisidnikom Stratonikom, na mnogo načina mučen, pak u vatru bačen, ali u ničem ozlegjen, izpusti napokon svoj sveti duh moleći se Bogu.

U Brešiji sveti mučenici Savin i Ciprijan.

U Bergamu sveti Ivan, biskup, koji za obranu katoličanske vire bi od Arijanaca pogubljen.

U Kordovi sveti Abondij, pop, koji dočim se vatreno protivljaše mohamedanskim nevirnicima, bi mučenički pogubljen.

U Poatjerskom kraju sveti Sabin, ispovidnik.

12. Srpnja.

Sveti Hermagora, biskup i mučenik.

Sveti Marko evangjelištar megju učenicima svojim imagjaše i Hermagoru, kojega posveti za biskupa i posla u Akvileju (Oglaj), da u onomu gradu crkvu utemelji, da sveto Evangjelje pripovida, i da one narode na Krstovu viru obraća.

Budući svitao bio po čudesima, po pripovidanju Krstovih istina, po širenju njegove vire i po milosti utišenja

bolestih i nemoćih, bi sa Fortunatom, gjakonom svojim, nemilo mučen i pogubljen, zadobivši tako krunu vikovite slave.

Sveti Ivan Gvalberto.

Gvalberto plemić u gradu Florenciji u Talijanskoj, imao je dva sina, Hugona i Ivana. Plemić niki ubije Hugona izdajnički; i brat Ivan budući se zakleo, da će brata svoga osvetiti, igjući jednom svojom oružanom čeljadi, sritne ubojicu samoga, koji videći da mu neimade ni kud ni kamo, pade na zemlju, klekne prid Ivana i razpruži ruke, kao da je na križu propet; i onako, umiljeno očekivaše smrtni udarac. Ivan, od ditinstva odgojen u kršćanstvu, videći ga onako, ostade: promisli na Spasitelja, sagje s konja, i svladavši u sebi prokleti osvetni duh, blagim glasom ubojicu pozva da ustane, veleći mu: eto neka ti je u Isusovo ime oprošteno. I odoše svaki svojim putem. Ivan ugledavši crkvu, ugje u nju da se Bogu pomoli, jer u sebi osićaše kao štogod izvanrednoga: ono bijaše Božja milost, koja obuzimaše službenika i odregjenika svoga.

U onoj crkvi bijaše prilika Propeća, prid kojom klekne i u nju upre oči svoje, kao da mu Spasitelj po onom Propeću htide svoje odobravanje očitovati. Na Propeću poče se glava micati. Ivan na to čudo, odluči već konačno što će: odredi okaniti se svita i Bogu se posvetiti.

Došavši u grad, pogje odmah u obliži benediktinski manastir, i odriže sebi vlase svojim rukama, i obuče na se benediktinsko ruho. Uzalud tražaše otac u prigorkim suzama, da jedinca svoga od one odluke odvrati.

Usavrši se u bogoslovnim naucima, ter po smrti manastirskoga starešine. bijaše on na njegovo misto izabran; jer već bijaše svitao po primnogim kripostima.

Pogje onda k svetom Romualdu, opatu; i budući mu on odredbu Božju očitovao, utemelji po sebi red, nastanivši se u mistu zvanom Valombrosa ili *Hladna dolina,* držeći se redovničkih pravila benediktinskih.

Sa svojim redovnicima, koji se danomice umnožavahu poče pripovidati svete katoličanske istine, i neumorno raditi za izkorenuće sviju krivovirnih nauka.

Budući u pokori, u molitvi izgledno živio, i budući mnoge manastire i crkve sagradio, i neumorno radio za izkorenuće sviju krivovirnih nauka, sveto s ovoga svita priminu na 12 srpnja 1073 u sedamdeset i osmoj godini svoga života, te bi megju svece ubrojen od svetoga oca pape Celestina trećega.

Sveto je tilo njegovo sahranjeno u Pasijanu, kraj grada Florencije, gdi se njegova uspomena pristojnim poštovanjem i bogoljupstvom svetkuje.

Danas isto svetkuju se ili spominju:

U Milanu sveti mučenici Nabor i Felicij, koji podniše muku pod Maksimijanovim progonstvom.

U Kipru blaženi Jason, jedan od prvih Krstovih učenika.

U grada Lukki u Toškanskoj blaženi Paulin, koji regjen ponajprije od svetoga Petra za biskupa onoga grada, pod Nerunom, bijaše sa više drugova, pod Pisanskom planinom mučenički pogubljen.

Istoga dana muka svetoga Prokula i Hilarijona, koji pod cesarem Trajanom i prisidnikom Maksimom, po prinemilim mukama zadobiše palmu i slavu vikovitu.

U Lentini-m sveta Epifanka (Fanica-Bogojavljenica), mučenica, kojoj pod cesarem Diokleeijanom i prisidnikom Tertulijem, bijahu dojke otsičene i tako ispusti svoj sveti duh.

U Toledu sveta Marcijana, divica i mučenica, koja za Krstovu viru bačena zviradima, ter po bìku jednom raztrgana, bi mučeništvom okrunjena.

U Lionu sveti Vivencijol, biskup.

U Bolonji sveti Paternijan, biskup.

13. Srpnja.

Sveti Eugenij,

Biskup grada Kartagine i drugovi njegovi ispovidnici i mučenici.

Godine 429 dogjoše Vandali iz Španjolske u sivernu Afriku, te osvojiše one krajeve, to jest današnju Alžiriju i Tunisiju. Vandali bijahu krivovirni Arijanci: nisu virovali da je Isus sin Božji, istoga bivstva sa Bogom Ocem; i zato, premda kršćani, počeše pravovirne katolike nemilo proganjati, tirati i goniti katoličke biskupe i misnike, i svaki zulum činiti, eda bi svoje krivovirstvo svuda nametnuli. Po smrti njihovoga vojvode i kralja Generika, stupi na njegovo misto godine 477, Hunerik njegov sin. On se iz početka ukaza dobar i popustljiv; ter zato, u gradu Kartagini, gdi već od dvadeset i pet godina nebijaše biskupa, kršćani katolici odahnuvši, izabraše velikom radosti za biskupa svoga u onomu gradu svetoga Eugenija. I prikupi on svoje stado, i zametne lipo svoje dilo, na korist crkve i svoga naroda. Ali se to nedopadaše ni najmanje krivovirnicima, koji se zato, na svoga kralja obratiše; i eto ti blagoćudni i dobrostivi Hunerik na jednom postaje pravi okrutnik.

Da svojemu sinu Hulderiku, po svojoj smrti osigura kraljevstvo i gospodarstvo, dade nemilo pogubiti brata, sinovce, rogjake, svi koji bi se mogli tom naslidstvu protiviti. Kad se je rogjakâ oslobodio, udari svojim progonstvom na kršćane katolike. Na hiljade i hiljade otra u progonstvo, odnivši im svaku, časti, imanja, sve. Samih biskupa progna 466 a megju njima i svetoga Eugenija, biskupa Kartagineskoga, kojega progna u Tripolsku pustinju, gdi ga držaže zatvorena pod pažnjom arijanski biskup Antun.

Kad godine 484 obuzet nemilom bolesti, završi Hunerik svoj okrutnički život. Na njegovo misto dogje Gontamond, a ne sin mu Hilderik, poradi kojega bijaše toliko krvi prolio i toliko nevinih pogubio.

Ovi novi kralj povrati prognane biskupe, ter i svetoga Eugenija. Ali ne ostade na pristolju nego same dvi godine; i na njegovo misto dogje Tražamund, koji stade opet nemilo proganjati i gonati katolike, a s njima i sve biskupe i njihove misnike. Tako i sveti Eugenij, eto iz nova prognan i u progonstvu, megju Arijancima, bisnim zlostavnicima, završi godine 505 svoj sveti život, podnivši svakih nevolja poradi katoličanske vire, za koju bijaše pripravan i život svoj izgubiti.

Megju prognanicima spomenuti nam je poradi njihove kriposne postojanosti i neustrašivosti, svete paćenike arkigjakona Salutarija i Mautrita, crkovinara. S njima bijaše do jedno pet stotina, od kojih mnogo dičaka štioca, a svi su pripadali crkvi Kartagineskoj.

Progonstvo u Africi jedno je od najgorih i najtežih progonstva, koje podniše slidbenici naše svete vire.

Danas isto:

U Rimu sveti Anaklet, papa, rodom iz grada Atine u Grčkoj. On je za svetim Kletom, upravljao Crkvom devet godina, tri miseca i deset dana, i mukom završi svoj sveti život. On je naredio, da biskupa imadu rediti najmanje tri biskupa; i da biskupi imadu da u svojoj biskupiji udile redove klericima; narešio je grob svetoga Petra i naznačio misto, u komu da se naslidnici njegovi ukopavaju.

Istoga dana sveti proroci Joel i Ezdra.

U Makedoniji blaženi Sila, koji budući jedan megju prvom braćom kršćanima, i zajedno sa Pavlom i Barnabom odregjeni od Apoštola da pogje megju pogane, pun milosti Božje, žarkom ljubavi ispuni dužnost pripovidanja i slaveći Krsta u mukama njegovim, napokon upočinu u miru.

Isto sveti Serapion, mučenik, koji pod cesarem Severom i prisidnikom Akvilom, kroz vatru stiže do vikovite slave.

Na otoku Sciu sveta Miropija, mučenica, koja za vladanja cesara Decija pod prisidnikom Numerijanom, toljagama pribivena prigje k' Gospodinu.

U Manjoj Britaniji sveti Turijan, biskup i ispovidnik, čovik od zlamenite jednostavnosti i nevinosti.

14. Srpnja.

Sveti Bonaventura Franjerac.

Biskup, kardinal i Naučitelj Svete Crkve.

Svetkuje se danas u Lionu sahrana svetoga Bonaventure, kardinala i biskupa grada Albana, ispovidnika i naučitelja od reda malebraće, prislavna po naučenosti i svetosti života.

Rodi se on godine 1221 u Banjarei u Talijanskoj. Bilo mu kršteno ime Ivan.

Kad je u ditinstvu, u teškoj bolesti i nemoći po molitvama svetoga Frančiska Ašižkoga ozdravio i smrti se oteo, ovi svetac proreče mu slavu, do koje bi došao bio, zavapivši: *Buona ventura, Buona ventura* — *Dobra zgoda, Dobra zgoda* ili *dobra srića.* Od onda bi njegovo ime Bonaventura. Bilo mu dvadeset i dvi godine, kad je po savitu svoje matere ušao u red frančiskanski; te se usavrši u mudroslovnim i bogoslovnim naucima, i u Parizu, on i sveti Toma Akvinski postadoše doktori ili naučitelji mudroslovnih i bogoslovnih nauka.

Bijaše u istinu jedan od najsjajnijih svitnjaka naše crkve, koji svitlost, mudrosti i kriposti posvuda prosipaše. Bijaše pričista života i znadijaše u pokori i molitvi svladati sve strasti, sve požude i svaku napast.

Obuzet ljubavlju prama svomu iskrnjemu, bijaše milostivan i darežljiv; a darovitom i nadahnutom svojom besidom obraćaše grišnike na put istine, tišijaše nevoljnike, a dobre u postojanosti bodrijaše.

Sveti otac papa Grgur deseti upoznavši kriposti i valjanosti njegove, imenova ga kardinalom i posveti ga za biskupa grada Albana.

I u časti ostade umiljat, pokoran, dobrostiv i milostivan. Kako je god, kao General svoga Reda, znao biti otac i brat svojim redovnicima, tako je isto i kao pastir znao biti i tišitelj, i branitelj i učitelj svoga stada.

Uvik je radio, uvik trudio. On je mnoga sveta dila napisao, megju kojim život svetoga oca Frančiska. On je

godine 1264 sahranio u novoj crkvi u Paduvi svete ostanke svetoga Antona. Premda je radio i neumorno trudio, i premda je živio uvik u prioštroj pokori, ipak njegovo lice ukazivaše uvik mir i zadovoljstvo njegove duše.

Godine 1274 bijaše u Lionu na crkvenom saboru. I njegov srdačni prijatelj, sveti Toma od Akvina bijaše na oni sabor pozvan, ali je na putu obolio i priminuo.

Sveti Bonaventura izreče na onomu Saboru uvodnu besidu; on je saboru prisidovao i saboru duša bio. Tako je obrazložio nauk rimske crkve, da se je na blagdan svetoga Petra i Pavla jedinstvo vire izmegju Grka i Latina javno proglasilo. Ali, žalibože, iznemožen od priteškoga truda oboli, i priminu s ovoga svita na 15 srpnja 1274 po trećem saborskom zasidanju.

Bi megju svece ubrojen godine 1482 od svetoga oca pape Šista četvrtoga; a Šisto peti stavi ga u red naučitelja svete crkve.

Danas isto:

U Rimu sveti Justus (Pravednik), vojak pod Klaudijem tribunom, koji, budući mu se po čudu ukazao križ, virova u Krsta, ter kršten razdade siromasima sva svoja; uhvaćen pak po naredbi prefekta Magnecija, bi žilami izbiven, bi mu gorućа gvozdena kaciga na glavu nataknuta, bi onda u vatru bačen, i ostavši baš podpuno neozlegjen, u ispovidanju Gospodina ispusti svoj duh.

U gradu Sinope u Pontu sveti Foka, mučenik, biskup onoga grada, koji pod cesarem Trajanom, nadvladavši za Krsta tamnovanje, veruge, gvoždja i vatru odleti u nebesa. Njegovi sveti ostanci bijahu u grad Vienu, u Francuskoj, prinešeni i sahranjeni u Crkvi svetih Apoštola.

U Aleksandriji sveti Herakla, biskup, koji bijaše tako na glasu, da je Sextus Julius Afrikanus, povistničar, kakono sam piše, otišao u Aleksandriju samo da ga vidi.

U Kartagini sveti Ćirij, biskup, na svetkovini kojega sveti Augustin izreče proslavnu pripovid.

U Komu sveti Felicij, prvi biskup onoga grada.

U Brešiji sveti Opatijan, biskup.

U Deventer u Fiandri sveti Marčelin, pop i ispovidnik.

U Rimu sveti Kamil Lellis, ispovidnik, utemeljitelj redovničkih klerika, koji bolestnike služe i dvore, kao milosrdna braća. Svitao po kripostima i čudesima, bi megju svece ubrojen od svetoga oca pape Benedikta četrnaestoga. (Svetkuje se na osamnaest ovoga).

15. Srpnja.

Sveti Henrik (Enrik-Hinko),

Kralj nimački i cesar rimski.

Od bavarskih vojvoda rodi se Henrik (ime, koje u hrvatskom jeziku znači Gospodin) godine 972; a odgoji ga sveti Volfgang, biskup grada Ratisbone (Regensburga). Ovi sveti misnik, koji ga je u bogoljupstvu i kripostima uzdigao, bijaše prorekao njemu i njegovim, što će im biti i što će u svitu postanuti. I upravo im bilo, kako im bijaše sveti čovik prorekao. Henrik postade kralj i cesar, brat mu Brunon, biskup grada Auguste, starija mu sestra, sveta Gisela, postade kraljica, budući se udala za svetoga Stipana, prvoga ugarskoga kršćanskoga kralja, a mlagja mu sestra postade opatinja.

Henrik bi za kralja okrunjen na 7 lipnja 1002. On i njegova žena, sveta Kunegunda bijahu se Bogu posvetili, ter njemu i Blaženoj Divici Mariji zavitovali svoje divičanstvo, u kojemu se do smrti učuvaše.

Vojvoda Herman iz grada Kostancije bijaše mu oplinio grad Strasburg i u njemu stolnu crkvu opustio. Onima, koji ga nagovarahu, da mu se osveti, Henrik odgovori: nisam da gradove, narode, crkve pljačkam, globim i plinim; nego sam od Boga postavljen, da ih branim. Neprogje ni godina dana, i eto mu vojvoda Herman bosonog dogje, da mu se pokloni i da mu se za oproštenje moli.

Ovaj sveti kralj priuredi biskupiju u Merzburgu i zasnova novu u Bambergi, ter ju odmah podvrže oblasti Svete Stolice.

Došavši godine 1014 u Rim sa svojom ženom svetom Kunegundom, ondi se Bogu i svetim Apoštolima pomoliše.

Sveti otac papa Benedikt osmi, budući po milosti Božjoj upoznao njihove svete kriposti, okruni Henrika za rimskoga cesara, a Kunegundu za cesaricu; i njemu darova zlamenje vlasti i kriposti u zlatnoj jabuci. Na jabuci križ, a dragim kamenjem i biserjem opasana. Jabuka zlamenje svita, na kojemu križ vlada; a biserje i drago kamenje zlamenje kriposti, kojim valja da vladari narešeni budu. Ovim je zlamenjem okićen grb našega cesarstva. (Onu je krunu za vrime teške gladi prodao sveti Odilon (29 veljače) da nevoljnima pomogne).

Sveti Henrik pripoznavaše i očito ispovidaše, da svako dobro svitovno i duhovno od Boga dolazi, i da svaka valja da od njega počima i da na slavu njegovu bude upravljena. Zato bi svaku molitvom počimao, i svaka bi mu uvik dobro išla.

On i kao čovik i kao kralj bijaše tako kripostan i dobar, da mu bijahu nadili pridivke *pobožan i dobrostiv*. On je i zeta svoga Ugarskoga kralja Stipana svojim nagovaranjem naveo na svetu Krstovu viru.

On se i kraljevstva hotijaše odreći i poći u kanonike stolne crkve grada Strasburga. Ali ga odvitovaše i biskup Vinarij i Rihard, opat, koji mu ukazaše da Bog Svemogući želi na pristolju sveta čovika.

Ovi sveti kralj priminu s ovoga svita na 15 srpnja 1024 u pedeset i drugoj godini života, a dvadeset i drugoj primudroga i priblagostivoga vladanja; a sa svojom zaručnicom, cesaricom, svetom Kunegundom, koja se svetkuje na 3 ožujka, živio je u neprestanom i podpunom divičanstvu.

Danas isto, u Rimskoj Luci rogjenje svetih mučenika Eutropija, i njegovih sestara Zosime i Bonose.

U Kartagu, blaženi Katulin, gjakon, o kripostima kojega sveti Augustin izreče puku besidu; ter i sveti Januar, Florencij, Julija i Justa, mučenici, koji su sahranjeni u crkvi svetoga Fausta.

U Aleksandriji sveti mučenici Filip, Zenon, Narsei i desetero dičice.

Na otoku Tenedskom sveti Abudemij, mučenik, koji je podnio muku pod Dioklecijanovim progonstvom.

U Sebastam sveti Antiok, ličnik, kojemu po zapovidi prisidnika Adrijana bi otsičena glava. Budući mu iz rane mliko na

misto krvi iztičalo, obrati se na Krstovu viru i Ćirijak krvnik, ter i on onda podnese muku.

U Paviji sveti Felicij, biskup i mučenik.

U Nisibim rogjenje svetoga Jakova, biskupa onoga grada, čovika velike svetosti. Ovaj svitao po čudesima i naučenosti, bi jedan od ispovidnikâ za vrime progonitelja Galerija Maksimijana, koji na Nicejskom Crkvenom Saboru pobiše Arija, dokazavši Jednobitnost Krstovu Bogom Ocem i prisvetim Duhom. Po njegovim molitvama i po onim svetoga Aleksandra, biskupa, dostiže i Arija zaslužena pedipsa, jer je u Carigradu umro izmetnuvši sva criva.

U Napulju u Kampaniji sveti Atanasija, biskup onoga grada, koji budući mnogo pritrpio od svoga opakoga sinovca Sergija, ter sa svoje stolice odagnan, u Veroli-m iznemožen od svake nevolje priminu s'ovoga svita za vladanja Karla rečenoga Ćelavca.

U Palermu našašće tila svete Ružalije, palmeritanske divice. Bijaše po čudu našasto za vrime svetoga oca pape Urbana osmoga, ter je godine oproštenja oslobodilo Siciliju od kuge.

U Monkalieri sahrana blaženoga Bernarda Badenskoga, markgrofa, kojega sveti otac papa Sisto četvrti proglasi blaženim poradi svetosti života i čudesa, kojim se po smrti očitova njegova svetost.

16. Srpnja.

Prisveta Divica Marija od Karmena.

Englez niki imenom Šimun Štok, zlamenit po Bogoljupstvu i priponiznoj svojoj naklonosti prama prisvetoj Divici Mariji, bijaše u nikoj pustinji u Engleskoj proživio trideset godina u pokori i molitvi.

Već od početka kršćanskih vrimena, ljudi pobožni bijahu se nastanili na gori Karmenu u Palestini, i ondi, živeći u pokori i molitvi, hvale uzdavahu Bogu Svemogućemu, a osobitim se poštovanjem uticahu priblaženoj Divici Mariji; i ondi zametnuše jedan Red pod zaštitom iste prisvete Divice, i zato se oni redovnici zvaše »Braća Blažene Marije od Karmena«. Red taj u Europi nebijaše poznat; zato dogjoše niki u svetoga oca pape Honorija trećega, koji Svetom Crkvom upravljaše od godine 1216 do godine 1227, ter zaiskaše od

njega, da onaj Red ukine. Ali mu se iste noći u snu objavi Prisveta Divica, ter mu naredi, da onaj Red uzme pod svoju obranu. Tako se oni Redovnici primistiše u Europu i nastaniše u Englesku. Njima se pridruži sveti i pokorni čovik Šimun, i bijaše njihovoga Reda najlipši ures kriposti, bogoljupstva i svetosti.

Primivši svete redove, pogje u svetu zemlju, i na gori Karmenu, gdi su oni sveti redovnici pribivali, i gdi je bila crkva Gospi posvećena, te ondi ostade šest godina.

Pobožan i posvećen Priblaženoj Divici, uteče se njoj moleći je, da udili koju milost njegovomu Redu i svojim virnicima. Ona mu se ukaza i dade mu šklopare u znak zaštite i obrane svoje.

Danas crkva svetkuje uspomenu Prisvete Divice od Karmena. Puk kršćanski velikim bogoljupstvom Njoj se zavituje, budući se po njezinom utočištu mnoga čudesa dogodila, budući primnogi od težkih nemoći ozdravili i od dušmanskih zasida i zaveza slobodni ostali.

Svetkovina današnja zove se: Svetkovina šklopara, jer se danas šklopari blagosivlju i puku dile, e da pravovirni noseći ovaj posvećeni bilig Prisvete Divice, budu oslobogjeni od bolesti i svakoga zla.

Danas isto, u Poljskoj blaženi Česlav, jedan od prvih slidbenika svetoga Dominika, koji je sjao po kripostima i svetosti života.

Danas isto rogjenje svetoga Fausta, mučenika, koji pod cesarem Decijem propet na križu, na njemu je pet dana živio, i napokon strilama ustriljen izpusti svoj sveti duh.

U Sebastam u Jermenskoj sveti mučenici Atenogen, biskup i deset njegovih učenika pod cesarem Dioklecijanom.

U Antiokiji u Sirijskoj rogjenje blaženoga Eustahija, biskupa i ispovidnika; glasovita po naučenosti i svetosti, koji pod Kostancijem, arijanskim cesarem, za obranu katoličke vire bi prognan u Trajanopolju u Traciju, te ondi upočinu u Gospodinu.

Istoga dana sveti Hilarin, koludar, koji uhvaćen zajedno sa svetim Donatom pod progonstvom Julijana Odmetnika, nehtijući žrtvovati, te štapima izbiven, bi u gradu Arecu u Toškanskoj završi mučeništvo. Njegovo tilo bi prinešeno u grad Ostiju.

U Treviri-m sveti Valentin, biskup i mučenik.

U Kordovi u Španjolskoj sveti Sisenandij, levićanin i mučenik, kojega su Saraceni zaklali poradi njegove postojanosti u ispovidanju Krsta.

U Santes-u u Francuskoj sveti mučenici Rainelda (Elda), divica i njezini drugovi, koje varvari pogubiše poradi Krstove vire.

U Bergamu sveti Dominion (Dujam), mučenik.

U Kapuvi sveti Vitalijan, biskup i ispovidnik.

17. Srpnja.

Sveti Aleksij (Aleksa), ispovidnik.

Sveti Aleksij (Aleksa), bijaše sin bogatoga rimskoga Senatora Eufemijana, odgojen u dobroti i bogoljupstvu, a uzdignut u znanostima i svim naucima.

Kad je za vjenčanje bio, nagje mu otac zaručnicu i oženi ga. Ali on bijaše tako protivan ženidbi, da odmah po vinčanju ostavi svoju zaručnicu i ode od kuće da živi u skromnosti, molitvi i pokori, posvetivši Bogu Svemogućemu svoj život. Pribrodivši more dogje u Siriju, i ustavi se u onu zemlju, i baš upravo u gradu Edesi.

Priobrazi se, obuče na se prosjačke haljine i sidne megju uboge prid crkvom Prisvete Divice Marije.

Otac megjutim posla po svuda svoje sluge u potragu za jedinim i obljubljenim sinkom. Jedni od njih dogjoše i u Edesu i udiliše mu kao prosjaku milostinju, i nepoznadoše ga, dočim on njih upoznao bijaše i Bogu Svemogućemu hvale uzdavaše, jer ga dostojnim bijaše učinio, da u ime njegovo primi milostinju od svojih službenika.

U pridvorju one crkve probavio je nepoznat punih sedemnaest godina, skrušeno, pokorno, neprestano hvale Gospodinu uzdavajući.

Kad jednom po objavljenju očitova Gospodin crkovnjaku svetost njegovu. Crkovnjak izagje i pane njemu prid kolina moleći ga, da ugje u crkvu. To se po gradu Edesi razglasilo, ter svi počeli štovati božjega čovika, Gospodinova

odabranika, koji odrekavši se svega, bijaše obljubio za njegovu ljubav siromaštvo i pokoru. Ali on da se svakoj slavi otme, ode potajno iz Edese, ukrca se u jednu lagju, namirom da pogje u grad Tarso, da ondi nepoznat živi kod crkve svetoga Pavla. Ali Božje vrime navede lagju u rimsku luku; i Aleksa onda odluči nastaniti se baš u kući svojega oca, kao nepoznati prosjak. Dogje u kuću svojega oca i ondi je u pridvorju, kao siromašak živio drugih sedamnaest godina, podnoseći svaku za ljubav Gospodina Krsta.

Kad već upozna, da mu se smrtni čas približava, napisa svoj život, i sve izkaza kako je za ljubav Gospodinovu u pokori proživio svoje dneve. Umre, i nagju mu pismo i pripoznadu ga. Otac, mati, zaručnica, upoznavši miljenika svoga, panu u nesvist, a narod vas u gorki plač udari.

Zatim, za vrime svetoga Inocencija, prvoga pape, bijaše njegovo sveto tilo svečano prineŝeno i sahranjeno u crkvi svetoga Bonifacija, koja se od onda crkva svetih Aleksija i Bonifacija nazivlje.

Danas isto, u Kartagu rogjenje svetih mučenika Šilitanaca i to: Sperata, Nartala, Ćitina, Veturija, Felicija, Aćilina, Letancija. Genarija (Januarija), Generose, Vestine, Donatke i Sekunde; koji svi po naredbi prefekta Saturnina, budući Krsta ispovidili, bijahu o drvo propeti, ter napokon otsikom glave pogubljeni. Ostanci pak Sperata, sa kostima blaženoga Ciprijana i glavom svetoga Pantaleona, mučenika, bijahu prineŝeni iz Afrike u Francusku i sveto sahranjeni u Lionu u crkvi svetoga Ivana Krstitelja.

U Amastridi u Paflagoniji sveti Hiacint (Jacint), mučenik, koji pod prisidnikom Kastricijem budući mnogo muka pritrpio, u tamnici upočinu u miru.

U Tivoli-u sveti Generos, mučenik.

U Carigradu sveta Teodota, mučenica pod Leonom ikonoklastom.

U Rimu sahrana svetoga Leona, pape četvrtoga.

U Paviji sveti Enodij, biskup i ispovidnik.

U Okseru (Auxerre) sveti Teodosij, biskup.

U Milanu sveta Marćelina, divica, sestra blaženoga Ambrosija, biskupa, koja u Rimu, u Crkvi svetoga Petra primi ruho posvećenja iz ruku Liberija, pape. O njezinoj svetosti svidoči nam i sam sveti Ambrosij u svojim pismima.

U Mlecima prinešenje svete Marine, divice.

Sveta Marina, narešena lipim kripostima, svitla po čudesima, cvaše, kaono odabrani cvit Gospodinov u Bitiniji, posvetivši svoj

život pokorom, molitvom i osobitom nemarnosti za svim svitovnim stvarima. Njezini sveti ostanci, ili moći njezine, bijahu trinaestoga vika iz Carigrada prinešeni u Mletke i lipo sahranjeni u crkvi svetoga Liberata, koja se zatim crkvom svete Marine prozva; i u onoj se Crkvi sveti ostanci njezini i dandanas nepokvareni nalaze. Dužda mletački sa Vićem, godine 1512 ubroji ovu sveticu megju zaštitnike grada Mletaka, da time izkažu svoju harnost, što po njezinom odvitovanju od mnogoga zla bijahu oslobogjeni; i odlučiše sjajno i blagdanski sa svim pukom, u današnji dan svetkovati prislavni njezin spomen.

18. Srpnja.

Sveti Kamilo Lellis

Utemiljitelj zadruge bolničara.

Rodi se Kamilo u Italiji godine 1550. Od šest godina ostade sirota.

Zapušten, bez ikakva nadgledanja dade se zlu svakomu, a ponajviše igri, ter je u igri i najveći dio svoga imetka izgubio, i za mlada pao na prosjački štap. Valjalo mu onda raditi svašta, samo da priživi. Jednom zimi, gladan, gol, dogje u misto Manfredoniju, i zakuca na vrata u kapucinâ; koji mu milostinju udiliše. Budući se u njih dizala nika zgragja, uzmu ga kao prosta nadničarskog rabotnika, eda bi u onom poslu štogod zaslužio. Kad mu onda nije bilo više posla, ode dalje. Putem poče ozbiljno promišljati na sve ono, što učinio i doživio bijaše, ter ganut odluči obratiti se Bogu i njemu svoj život posvetiti.

Pogje u Rim, i budući imao na nozi neizličivu ranu, to jest ognojno točilo, pogje u bolnicu neizličivih, i posveti se sam ličenju i dvorenju nemoćnika. Kako je on oko onih nevoljnika nastojao, nebi doisto ni majka im onako nastojala bila. Nezadovoljan službom plaćenih bolničara, odredi po savitu svetoga Filipa Neria, utemeljiti Zadrugu bolničarskih redovnika. Da lakše bude mogao postići svoj cilj, izuči bogoslovne nauke i primi svete redove.

U malo godina Kamilova Zadruga postade zlamenita i po broju i po vrsti odličnih osoba, koje se njoj pridružiše. Godine 1586 sveti otac papa Sisto peti, odobri red njihov, te ih ovlasti nositi o desno rame redovničke dolame crvenkasti križ, kaono obiližje Zadruge.

Sveti je Kamilo svojom zadrugom upravljao punih dvadeset i sedam godina, mudro, ljubezno i milostivo; ter ostarivši, odreče se starešinstva, da sam u pokornosti služi kao najzadnjih od bolničara.

On je u Rimu, u Milanu, u Noli, u Napulju i mal da ne u svoj Italiji pomagao u bolestima, u nevoljama, u kugi, u nevoljama Bio je pravi otac potribnika sve do najzadnjega časa svoga života.

Svladan od truda i teških nemoćih, koje izglednom ustrpljivosti podnošaše, sveto s' ovoga svita priminu na 14 srpnja 1614 — i bi posvećen godine 1746 od svetoga oca pape Benedikta četrnaestoga.

Njegovo rogjenje Crkva spominje na 14 ovoga.

Danas isto, u Tivolim sveta Simforosa, žena svetoga Getulija mučenika *(koji se svetkuje na 10 lipnja)* sa sedam sinova svojih po imenu: Krescentij, Julijan, Memesij, Primitiv, Justin, Statej i Eugenij, koji svi sa majkom bijahu uhvaćeni pod progonstvom cesara Adrijana poradi neuzkolebive svoje postojanosti. Majka im bi najprije na dugo udarena zaušnicama, ter onda za vlase obišena, a napokon teškim kamenom o vrat vezanim u riku utopljena. Sinovi pak privezani o stupove, svakojako mučeni i kidisani, završiše mučeništvo. Njihova tilesa prinešena u Rim, bijahu našasta u gjakoniji svetoga Angjela u Ribarnici, za vrime svetoga oca pape Pia četvrtoga.

U Kartagu sveta Gundena, divica, kojoj po zapovidi Rufina prokonsula za ispovidanje Krsta, budući već četri puta u različito vrime, na lomači raztezana bila, ter priokrutno kidisana gvozdenim grebenima, mučena prioštrim i pridugim tamnovanjem, bi napokon otsičena glava.

U Derostoru u Misiji sveti Emilijan, mučenik, koji za vladanja Julijana Odmetnika pod prisidnikom Kapitolinom, ubačen u goruću peć, primi krunu mučeništva.

U Mastrichtu sveti Friderih (Miroslav), biskup i mučenik.

U Galiciji u Španjolskoj sveta Marina, divica i mučenica.

U Milanu sveti Materno, biskup i ispovidnik, koji pod Maksimijanom cesarem, za Krstovu viru i za crkvu, koje pastir bijaše, utamničen i više puta probičevan, napokon svitao po mnogim ispovidima, usnu u Gospodinu.

U Brešiji rogjenje svetoga Filastria, biskupa onoga grada, koji je ričima i pismim mnogo se borio protiva krivovirnicima, ponajviše arijancim, od kojih je mnoga propatio, i napokon svitao po čudesima, upočinu u miru.

U Metzu sveti Arnolf, biskup, koji svitao po svetosti i čudesima, odabravši pustinjački život, upočinu blaženim svršetkom.

U gradu Senji sveti Brunov, biskup i ispovidnik.

U Forlimpopoli-u u Emiliji sveti Rufilij, biskup onoga grada.

19. Srpnja.

Sveti Vincencij od Paola.

Malo je ljudih toliko dobra učinilo, ne samo kršćanstvu dali cilokupnomu čovičanstvu, koliko je učinio sveti Vincencij od Paola.

On je utemeljio red klerika, koje na sve strane svita razašiljaše da sveto Evangjelje pripovidaju, da budu na utišenje jadnim zarobljenicima, da ih od ropstva izbave i otkupe.

On je utemeljio red bolničarskih sestrica, koje su još uvik pravi angjeli požrtvovanja i kršćanske ljubavi.

On je utemeljio sirotišta za nahode i u obće upuštenu dičicu, pak bolnice za umobolne, zakloništa za iznemoglu siromašnu čeljad; zakloništa za iznemogle i siromašne mornare, za starce i prosjake. Ime je njegovo zlatnim, nepomrsivim slovima ubiliženo ne samo u vikovitim upisnicima kršćanstva, dali i u onim svega čovičanstva, jer bijaše u istinu jedan odnajvećih dobrotvora ljuskoga roda.

Rodi se Vincencij na 24 travnja 1576 u Francuskoj u malenomu mistu, Poy nazvanom, od siromašnih težaka. Osam je godina pazio ovce u svojih roditelja.

Njegov otac Ivan Paolov videći da je baš dobar i milostiv, odredi dati ga u misnike, nadajući se, da bi mu onda i koristan bio, pak u imanju i pomagao, kao što svoje obilato pomagaše niki drugi misnik iz Ivanova komšiluka. Pošalje ga dakle na nauke, koje Vincencij dovrši izvrsno, i godine 1600 bi regjen u misnike.

Ali vraćajući se priko mora iz Marsilije, turski gusari udare na brod, osvoje ga, sve odnesu i svu čeljad zarobe, a megju njima i Vicencija, ter došavši u turske krajeve prodadoše sviju, a Vincencija jednom ribaru, koji upoznavši, da mu u njegovim poslima malo može valjati, i da je čovik naučan, prodade ga nikom ličniku, koji do malo umre i ostavi ga svome sinovcu. Ovi ga pak prodade nikom poturčenjaku iz grada Nicce, imenom Ludovik Mericourt (Merikur), koji se u onim krajevima bijaše nastanio, i uzeo za ženu rogjenu Turkinju, imenom Zulemu.

Ludovik, što po milosti Božjoj, što po molitvama i nagovaranju Vincencija, pokaja se svoga odmetničtva, i odluči povratiti se u krilo svete Matere Crkve.

Onda Ludovik proda sva imanja pod izgovorom da će se seliti, ter more pribrodiše i odoše u Francusku, gdi sritno stigoše na 28 lipnja 1607.

Rimski vicelegat u Avinjonu primi odmetnika opet u krilo Crkve, pokrsti Zulemu, a Vincencija povede sobom u Rim.

U Rimu obigje Vincencij sveta mista, ter po nalogu kardinala Orsata vrati se u Francusku i pogje u Pariz, jer mu bijaše povirio niki skrovit posao za kralja Henrika četvrtoga.

Dogje u Pariz, opremi povireni mu posao i dade se onda svim srcem i svom dušom dobru iskrnjega, i na utemeljivanje zadruga velekoristnih. Zadruge te obstoje i dandanas; čovik se mora diviti i njihovom ustrojstvu i njihovoj obćoj korisnosti.

Ovaj sveti čovik priminu s' ovoga svita na 27 rujna 1660 u osamdeset i petoj godini života, a bi posvećen godine 1735 od svetoga oca pape Klimenta dvanaestoga.

Danas isto svetkuju se ili spominju:

Rogjenje svetoga Epafre, kojega sveti Pavao, apoštol, drugom u tamnovanju nazivlje. Njega je isti sveti Apoštol redio za biskupa grada Kolossi, ter ondi, svitao po kripostima, budući se junački borio za stado svoje, primi krunu mučeništva. Njegovo tilo sahranjeno je u Rimu u crkvi svete Marije. (Maria Major).

U gradu Sevilli u Španjolskoj muka svetih divica Juste i Rufine, koje pod prisidnikom Rufinijanom bijahu najprije raztezane na lomači i grebenim kidisane; ter iznemožene tamnovanjem, gladom i

drugim mnogim mukami; napokon Justa u tamnici izpusti svoj duh, a Rufini u ispovidanju Gospodina bi glava pribivena.

U Kordovi sveta Aurea (Zlatka), koja budući jedanput pala, ali pokajavši se, obnovi borbu, i prolićem krvi pridobi dušmanina.

U Treviri-m sveti Martin, biskup i mučenik.

U Rimu sveti Simak papa, koji napastovan puno vrimena od krivovirnikâ, napokon svitao po svetosti upočinu u Gospodinu.

U Veroni sveti Felicij, biskup.

Na egipatskom brdu Seeti sveti Arsenij, gjakon rimske crkve, koji za vrime Teodosija otišavši u pustinju, usavršen u svim kripostima, i neprestano u gorkim suzama Bogu se moleći, priminu s ovoga svita.

U Kapadociji sveta Makrina, divica, sestra svetoga Vasilija (Basilija) velikoga i Grgura Nicejskoga.

20. Srpnja.

Sveti Ilija, prorok.

Megju ocima, prorocima i svecima staroga zavita, koje mi slavimo i svetkujemo, Ilija megju njima sjaje kao žarko sunce i nami je mio, kao što su nam mili prvi i veliki sveci novoga zavita. Mi se njemu molimo, mi se njemu zavitujemo, da polja naša, vinograde naše učuva od zlih, od otrovnih kiša.

Ilija bijaše misnik i prorok Gospodinov od Aronskoga kolina.

Najgori od Israelskih kraljeva bijaše Ahab od godine 918 do godine 897, prije rogjenja Isukrstova. Za njegove dobi življaše u Israelu ovi sveti prorok.

Ahab bijaše za ženu uzeo neznabožicu i bezdušnu kćer kralja Sidonskoga, Jesabelu. Ona ga bijaše obvladala, ter se je bilo bojati, da će Israelićani pravi pogani postanuti. Klanjali se idolima i idolu Bahalu žrtve prinašali.

Dogje Božji prorok Ilija prid kralja Ahaba i reče njemu: »Tako da je živ Gospodin Bog Israelov, kojemu ja služim, ovih godina neće biti dažda, dokle ja ne rečem«.

I pune tri godine bijaše suša i glad u Jerusolimu. Megjutim Ilija življaše ponajprije kod potoka Karita, a kad potok prisuši ode, po naredbi Božjoj u udovice Sarefte Sidonske. Došav do nje upita joj malo vode i kruha. Donese mu vode i reče: »nemam više do šaku brašna u zdili i ništo ulja u uljanici; to ću još zgotoviti sebi i svojemu sinu, pak onda da umremo«. Neboj se, odvrati joj Ilija, umisi i izpeci meni jedan kolačić i donesi mi ga amo, ter onda sgotovi sebi i svojemu sinu, jer ovako veli Gospodin Bog Israelov: brašno se iz zdile neće potrošiti, niti će ulja u uljanici nestati, dokle ne pusti Gospodin dažda na zemlju. Ilija se nahrani i ostade u udovice, i brašno se iz zdile nepotroši, nit ulja u uljanici nestade. Budući udovičin sin zatim obolio i od bolesti priminuo, Ilija klekne, pomoli se Bogu Svemogućemu i udovičin sin uskrsnu.

Kad treća godina miti povrati se Ilija po Gospodinovoj naredbi kralju Ahabu. Kralj naredi da se na gori Karmelu sakupi skupština. Budući se na onoj gori sakupio narod, a budući došli i idolski svećenici, reče Ilija neka oni žrtve doprinesu Bogu svomu, a da će on svomu; ali da se vatra nepodmetne; i komu se Bog ognjem odazove, neka je pravi Bog. Uzalud se Bahalovi svećenici Bogu svomu uticali. Ali kad Ilija prinese Gospodinu Bogu Israelskomu žrtve paljenice, pade oganj Gospodinov i sažga žrtvu, i narod se pokloni Gospodinu Bogu svomu, i zatra pogane sve, poklavši sve idolske svećenike, koji su izabrani puk na zlo navadjali.

Ali se Jesabela kraljica bijaše zaklela da će se proroku osvetiti, i zato pobiže on u Bersabeu. Odanle pogje na goru Sinajsku, gdi je Gospodin Bog dao svomu narodu zakon. Opet se povrati po naredbi Gospodinovoj u Israelsku i pomaza Eliseja za proroka na misto sebe. Budući kralj na neviru dao pogubiti nevina Israeličanina Nabota, samo da mu otme vinograd, što ovaj imadijaše do kraljeva dvora, dogje Ilija i prorokova kralju govoreći: »ubio si, a još si i prioteo; psi će lizati tvoju krv, na onomu istomu mistu na kojemu su Nabotovu krv oblizali. A Jesabeli prorokova, da će ju psi izisti u polju Israelskomu; i Ohoziji kralju, Ahabovu sinu, da će do dvi godine umriti. I svaka se po njegovomu proročanstvu izpunila i obvršila.

Kad dogje napokon vrime da prigje s' ovoga svita, a to ognjena kola i ognjeni konji sigjoše sa nebesa, i Ilija u onim sidne i bi u vihoru uznešen u nebesa.

Danas isto svetkuju se ili spominju:

Sveti Jerolim Emiliani, ispovidnik, utemeljitelj zadruge *Soma ske*, koji svitao po mnogim čudesim i prije i posli smrti, bi od svetoga oca pape Klimenta trinaestoga ubrojen megju svete ispovidnike.

U Antiokiji muka svete Margarite, divice i mučenice. Bijaše kćer jednoga poganskoga svećenika, imenom Edesije. Nju je u viri kršćanskoj uzdigla dojilica njezina. Budući od neizrecive lipote, zaljubi se u nju prefekt Olibij, koji doznavši po njezinoj ispovidi da je kršćanka, dade ju prinemilo mučiti, i budući u viri postojavala, dade joj napokon otsiči glavu.

Istoga dana rogjenje blaženoga Josipa, koji zvan bijaše Pravedni. Njega bijahu Apoštoli postavili zajedno sa Matijom, eda nadopunjeno bude misto, koje bijaše ostavio Juda izdajnik; ali budući srića na Matiju pala, on se je ipak dao pripovidanju, i podnivši za Krstovu viru mnoga progonstva od žudija, slavodobitnim dospitkom upočinu u Žudinskoj. O njemu se pripovida i da je otrov popio, i da mu se od vire u Gospodina ništa zla dogodilo nije.

U Damasku sveti mučenici Sabin, Julijan, Maksim, Makrobij, Kasija i Pavla su drugih deset.

U Kordovi sveti Pavao, gjakon i mučenik, koji prikoravajući nevirne vladare poradi bezbožnosti muhamedanske i okrutnosti, a uvik i postojano pripovidajući Isusa, po zapovidi njihovoj pogubljen, odleti u nebesa da primi zasluženo nagragjenje.

U Portugalu sveta Vilgefortia, divica i mučenica, koja boreći se za viru kršćansku i nevinost svoju, dostojnom se učini na križu zadobiti slavu vikovitu.

U jednom Bulonjeskom selu u Franeuskoj sveti Vulmar, opat, čovik od velike svetosti.

U Treviri-m sveta Severa, divica.

21. Srpnja.

Sveti Danijel, prorok.

Danijel bijaše od kraljevskoga roda Davidova. Kralj Babilonski Nabukodonosor bijaše osvojio Jerusolim i odveo

mnoštvo Israeličana u sužanstvo u grad Babiloniju. I naredi da mu se megju dicom nagju četiri od najplemenitijega roda, koji da budu do njega. Njegove sluge izabraše Danijela, Ananiju, Misraela i Azariju. (Ova tri svetkuje crkva na 16 prosinca). Poglavica kraljevskih dvorjanika nadine im druga imena, i prozva Danijela, Baldasar, drugoga Sidrak, trećega Misak a četvrtoga Abdenago. Naredi kralj da ih se za tri godine uči u jezicima i naucima. Kad treća godina progje, dade ih kralj k'sebi dovesti i upoznade u njima, a navlastito u Danijelu neizmirnu mudrost i dar uvigjavnosti i proročanstva.

Danijel u istinu i dokaza, da je primudar i Božji prorok.

On je od smrti izbavio čistu Sužanu, koju dva suca bijahu potvorila, da je priljubočnica. On je kralju istumačio oni san, u kojemu bijaše vidio kip neizmirne veličine, kojemu bijahu: glava od suhoga zlata, prsa i ruke od srebra, drob i bedra od mida, noge od gvozda, a u dno gvozd bijaše gnjilom umišan; i to veleći mu, da je u kipu upriličen svit, u glavi kraljevstvo babilonsko, u prsima i rukama perzijansko, ter onda grčko u drobu i u midenim bedrima, a napokon gvozdeno rimsko neizmirno Carstvo, kojemu je nadošlo obće Isusovo kraljestvo.

On mu je takogjer istumačio san, u kojemu bijaše vidio veliko drvo, koje svojim granama do u nebesa dopiraše, i došavši ruka, drvo podkresa, a ostavi panj i žile u miru, a to veleći mu, da je on ono drvo, koje će po volji Božjoj podkresano biti, i da će sedam punih doba plaziti kao živina i hraniti se sinom kaono vol, i da će se opet u svoje bivstvo povratiti.

Danijel je živ i zdrav izašao iz jame lavova, u koju ga baciše dva puta eda ga proždru.

Živio je sto i deset godina u svetosti i viri svojih otaca.

Sveta Prakseda, divica.

Sveta Prakseda kći rimskoga senatora svetoga Pudentija, a sestra svete Pudentijane, divice, (koji se obadvoje svetkuju na 19 svibnja), rodi se u Rimu početkom drugoga vika. U kršćanstvu

odgojena, bijaše izgled svake kriposti. Ulagala velika svoja bogastva, da pomaže ubozima i nevoljnima; pohagjala utamničene kršćane, tišila ih i kripila, ter u viri čvrstila. Od njezinih palača, jedna bila kršćanima zaklonište, a jednu drugu pritvorila u sveti hram, u kojemu jednoga samoga dana bijaše kršteno devedeset i šest njezinih robova, koje ona onda slobodne odpusti. Ona je dvadeset i dva sveta mučenika pristojno sahranila. Budući u svetosti, i za dobro vire i virnikâ živila, sveto s' ovoga svita i priminu na 21 srpnja oko godine 150 po Krstovom Porogjenju, i bi ukopana do oca i sestre u Grobištu Priscille, koje bijaše na Salarinskom putu.

Danas isto u Marsiliji rogjenje svetoga Viktora, koji vojnik budući, i nehtijući vojevati, nit idolima žrtvovati, prije utamničen i u tamnici od angjela pohogjen, zatim iznemožen drugim mukama, a napokon pod žrvnjem satrven, završi muku. S' njim su muku podnila i druga tri vojnika, Aleksander, Felicijan i Longin.

U Troves sveta Julija, divica i mučenica.

Ondi isto, muka svetih Klaudija, Justusa, Jukundina i drugih pet drugova pod cesarem Aurelijanom.

U Komani u Jermenskoj sveti Zotik, biskup i mučenik, koji je muku podnio pod cesarem Severom.

U Strasburgu sveti Arbogast, biskup, svitao pó čudesima.

U Siriji sveti Ivan koludar, drug svetoga Simeona.

22. Srpnja.

Sveta Marija Mandalina.

Jednom Isus dogje u Farizejca na njegove molbe i side za trpezu. Dogje žena, pane na kolina i stade Gospodinu oblivati svojim suzama noge njegove i svojim vlasima ih otirati, i celivati noge njegove i pomašću ih mazati. Isus reče: odpuštaju se njoj grisi mnogi, jer je ljubila mnogo. Jere komu se manje odpušta, manje ljubi. A ženi reče: Odpuštaju se tebi tvoji grisi. Vira je tvoja tebe spasenu učinila, pogji u miru.

Ona žena bijaše Marija Mandalina (Magdalena) sestra Marte i Lazara, rodom iz Betanije nedaleko od Jerusolima, a Magdalska ili Magdalena prozvana od zaselka Magdale. njezine baštine. Ona se bijaše od brata i sestre odilila, i hotijaše u svim nasladama živiti svoje dneve, ter pade, i postade žena izgubljena, jedna od najvećih grišnica, koju bijaše sotona obuzela.

Budući jednom čula pripovidi Isusove, pokaja se gorko i proplače, i baci se prid njegova kolina. Nagje svoje spasenje u viri i ljubavi, ovim dvama stožerima naše svete vire, koje Gospodin u svojoj Božanstvenoj ljubavi ostavi nami svima za naše spasenje.

Od ono doba Marija Mandalina slidila je svuda Spasitelja do na Kalvarij; i njoj prvoj bijaše navišteno njegovo Uskrsnuće, i ona ga svojim učenicima navistila.

Farizejci i poglavice misničke, koji bijahu naumili i Lažara sa Isusom pogubiti, nebijahu se ni po njegovoj smrti utišali u svojoj srdžbi, te stadoše progonjati sve njegove slidbenike. Pokle su kamenovali svetoga Stipana, uhvatiše Lazara, njegove sestre Martu i Mariju Mandalinu i učenika Isusova Maksimina, ter ih ukrcaše u staru rasklimanu lagju, bez jedara, bez kormila, pak ih do u visoko more izvezoše i onako ostaviše, da ih more vodi kud mu drago, misleći uvik, da će se gdigod utopiti.

Ali ih Božja providnost dovede žive i zdrave na obalu Provencije, u Francuskoj, gdi se iskrcaše.

Lazar utemelji crkvu u gradu Marsiliji, Maksimin u gradu Aix, Marta pogje u Taraskonu i posta zaštitnica one pokrajine, a Marija Mandalina pak zakloni se u pustinju Baume u Francuskoj, koju ona posveti pokorom i svojim molitvama. Ondi i završi svoj sveti život.

Crkva svetkuje svetoga Maksimina na 8 lipnja, svetu Martu na 29 ovoga, a svetoga Lazara na 17 prosinca.

Danas isto u Filipi-m sveta Sintihija, koju spominje blaženi Pavao, apoštol.

U Galatskoj Ansiri rogjenje svetoga Platona, mučenika, koji pod namisnikom Agripinom, bi prije kandžijama izbiven, odrpan gvozdenim zubcima i na mnogo drugih načina priokrutno mučen. Na-

pokon mu otsikoše glavu, te povrati nepridobitni duh svoj Gospodinu. Čudesa, što je on učinio za pomoći utamničenim, posvidočena su u pismim drugog Nicejskog crkvenog Sabora.

U Kipru sveti Teofil, pretur, koji uhvaćen od Arapa, i nemogavši ga nikako nit darovima, nit pritnjama navesti da zaniče Krsta, otsikoše mu glavu.

U Antiokiji sveti Ćiril, biskup, svitao po naučenosti i čudesima.

U Alverniji sveti Manelej, opat.

U Blandinskom manastiru sveti Vandregisil, opat, svitao po čudesima.

U Scitopoli-m u Palestini, sveti Josip, knez.

U Lisboni sveti Lovrinac iz Brindisia, ispovidnik, reda manje braće svetoga Frančiska, generalni ministar Kapucinskoga reda, svitao radi pripovidanja riči Božje i radi teških zauzeća na slavu Božju. Sveti otac papa Leon trinaesti, ubroji ga megju svece a svetkuje se na sedam ovoga miseca.

23. Srpnja.

Sveti Apolinar, biskup i mučenik.

Sveti Apolinar, rodom iz Antiohije, bijaše učenik svetoga Petra apoštola; koji ga, kao i svetoga Dujma i druge učenike svoje dovede sobom u Rim, ter ga za biskupa posveti i posla u grad Ravennu, da sveto Evangjelje pripovida i da Krstovu crkvu utemelji. Došavši u oni grad obrati mnoštva i zato ga poganski misnici od nenavidnosti dadoše uhvatiti i nemilo izpribiti. Ali on neustrašivo nastavi apoštolsko dilo svoje. U gradu onomu, molitvama svojim, učini da govori Bonifacij plemeniti čovik, koji nim bijaše, i kćer njegovu oslobodi, jer nečistim duhom bijaše obuzeta. Doznavši to poganski svećenici, dadoše ga opet uhvatiti, nemilo izpribiti, bosonoga po živoj žeravi prohoditi; i budući ipak zdrav po milosti Božjoj ostao, dadoše ga iz grada izagnati. Dogje u Emiliju, i budući ondi od mrtvih uskrsnuo kćer Rufina, čovika od plemenita roda, koji se zato svom obitelji svojom pokrstiti dade; naredi graski prefekt da uhvaćen bude, i davši ga prida se dovesti naredi mu, da se okani od

pripovidanja Krstove vire, i obraćanja svita. Nebudući Apolinar hajao za naredbu njegovu, dade ga na lomaču teško i nemilo mučiti, ter mu usta kamenicama izpribijati, pak onda pod teškim verugama u tamnicu zatvoriti. Četvrtoga dana ukrcaše ga na jednu lagju, eda ga u progonstvo odvedu. Ali Božje vrime navede lagju lipo do u Traciju. Budući došao u grad jedan, gdi bijaše tempal idola Serapida, i nebudući mogli poganski svećenici obrede svoje obvršivati, uhvatiše svetoga Apolinara, ter ga opet ukrcaše i otiraše dalje. Tako se po providnosti Božjoj opet u Ravennu povrati. Ali doznavši to poganski svećenici, optužiše ga; ter uhvaćen, bijaše predan stotinjaku, da ga pod stražom čuva. Budući stotinjak kršćanin, odpusti ga noću. Doznavši to svećenici, poslaše za njim ljude poganske u potiru. Stigoše ga i uhvatiše i nemilo izpribiše i svega izraniše, te ga onako na putu ostaviše, misleći da je već priminuo. Ali dogjoše kršćani, ter ga odanle digoše; te sedmoga dana mučenički s ovoga svita priminu. Tilo njegovo bijaše nedaleko od grada sahranjeno.

Danas isto u Mans-u u Francuskoj sveti Liborij, biskup i ispovidnik.

U Rimu sveti Rasif, mučenik.

Ondi isto muka svete Primitive, divice i mučenice.

Isto sveti mučenici Apolonij i Eugenij.

Istoga dana rogjenje svetih mučenika Trofima i Teofila, koji pod cesarem Dioklecijanom udareni kamenicama, sažigani vatrom, napokon usikovani, bijahu mučeništvom okrunjeni.

U Bugarskoj primnogi sveti mučenici, koje Nikefor, opaki cesar, rušeći Božje crkve, dade na različite načine pogubiti, mačem, višalima, strilama, dugim tamnovanjem i gladom.

U Rimu svete divice Romula, Redentija i Herundina, o kojima piše sveti Grgur papa.

Ondi isto priminuće svete Brigite, udovice, koje sveto tilo bi na sedam listopada prinešeno u Švedsku. Svetkuje se na osam listopada.

24. Srpnja.

Sveta Kristina, divica i mučenica.

Kristina, kćer jednoga rimskoga suca, budući uz svete nauke Evangjelja prionula ter se i pokrstila; ogadjena poganskim nevoljama, izpraznostima i okrutnostima; a ožalošćena poradi nemiloga uboštva, u kojemu do bezobrazne obilnosti razkošnika, življaše u Rimu velik dio puka; došavši jednom doma, dobavi se zlatnih idola oca svoga pak ih sve iztuče i na komade učini, i razdade ulomke siromasima. Otac njezin zato naredi, da bude išibana i podvržena nemilim mukama; pak joj dade svezati o vrat težak kamen i u duboko je jedno jezero uvaliti. Ali ju Angjeo Gospodinov oslobodi i ona zdrava ostade.

Ojačavši u viri bijaše sve to očitija slidbenica Krstovih nauka. Zato sudac, naslidnik oca njezinoga, dade ju i još nemilije mučiti; i nemogavši je nikako od Evangjeoskih istina odvratiti, bijaše bačena u goruću peć, i u njoj je ostala punih pet dana bez ikakove tilesne škode; pak joj nametnuše otrovnih zmijurina; ali joj ni one nenahudiše. Budući uvik neustrašivo Krstove istine ispovidala, bijaše joj otsičen jezik; pak onda privezana o stup, bijaše otrovnim strilama ustriljena po svemu životu, i tako je stekla krunu mučeništva i vikovitoga blaženstva.

Danas je nadvečerje, (uočidan) svetoga Jakova, Apoštola; a isto je danas.

U Rimu na Tiburtinskom putu sveti Vincencij, mučenik.

U Amiternu u Abrucu, muka osamdeset i tri vojnika.

U Meridi u Španjolskoj sveti Viktor, vojnik, koji je pod Dioklecijanovim progonstvom, sa braćom svojom Sterkatijem i Antinogenijem, na različite načine bio mučen i slavno mučeništvo završio.

U Liciji svete mučenice Niketa i Akvilina, koje bijahu Krstovoj viri privedene po pripovidanju blaženoga Kristofora, mučenika. Bijahu im otsičene glave i tako primiše palmu mučeništva.

Isto i sveti mučenici Menej i Kapiton.

U Sens-u sveti Ursićin, biskup i ispovidnik.

U Limi, u kraljevstvu Peruanskomu sveti Franćisko Solano, ispovidnik, Malobraćanin, svitao u zapadnim Indijama po pripovidanju svomu, po kripostima i po čudesima, koji usnu u Gospodinu na četrnaest ovoga miseca (godine 1610), i bi posvećen od svetoga oca pape Benedikta trinaestoga.

25. Srpnja.

Sveti Jakov stariji, Apoštol.

Svetkuje danas crkva naša svetoga Jakova, apoštola, brata svetoga Ivana evangjelištara, koji prid vazmeni blagdan bi usikovan po naredbi kralja Hiruda Agripe. Njegove svete kosti bijahu u današnji dan prinešene iz Jerusolima u Španjolsku, i pristojno sahranjene u mistu Kompostella, u kojemu se mnoštvo kršćanskoga svita na proslavu, poklon a mnogi i na zavit prikupljaju.

Sveti Jakov rodi se u Betsaidi na jezeru Genesaretskomu od Zebedeja i Marije Salome, sestre ili rodice priblažene Divice Marije.

On je jedan od najprvih Apoštola, koje Isus pozva; a nazvan bijaše stariji za razlikovati ga od drugoga apoštola Jakova mlagjega, Alfeova sina (koji se svetkuje na prvi svibnja.)

On je i jedan od najprvih mučenika naše svete vire. Evo kako je on slidbenik Gospodinov postao.

Bijaše Isus počeo pripovidanja svoja i sakupio već nikoliko učenika. Hodeći jednom pokraj jezera Genesaretskoga vidi dva brata, Jakova i Ivana u lagji sa Zebedejem, ocem njihovim, gdi krpe mriže svoje i pozva ih. Oni ostaviše odmah lagju i oca svojega i otidoše sa Isusom i postadoše učenici njegovi. Oni su sa svetim Petrom uvik i svuda bili sa Isusom.

A po smrti, uskrsnuću i uzašašću njegovom, primivši Duha svetoga, razigjoše se svi i pogjoše da pripovidaju sveto Evangjelje. Sveti Jakov pogje najprije u Žudinsku, pak u

Samariju, gdi je svetim pripovidanjem svojim mnoge na Krstovu viru obratio. Pogje onda u Španjolsku, ter je i ondi k svetoj viri obratio mnoge, od kojih pak onda sedmoricu posveti za biskupe sveti Petar, ter ih u Španjolsku posla da po različitim gradovima pripovidaju sveto Evangjelje i utemelje Krstovu crkvu. *(I ovo prvih sedam biskupa Španjolske svetkuje crkva na 15 svibnja).* Iz Španjolske vrati se sveti Jakov u Jerusolim. Onda u gradu onomu vladaše prvi kralj žudinski (židovski) Irud Agrippa, unuk onoga Iruda, koji bijaše pogubio nevinu dičicu. Braća kršćani htili su da svetkuju prisveto Uskrsnuće: a doznavši kralj da je Jakov u Jerusolimu, dade ga uhvatiti i mačem pogubiti. Tako je sveti Jakov prvi izmegju apoštolâ ispio čašu mučeništva: a prvi krvlju svojom potvrdio istinu Krstovih svetih nauka.

Irudâ oblast uginu, i kosti njihove utrunuše; ali Jakovljeva će se slava slaviti do vika.

Danas isto spominju se:

U Liciji sveti Kristofor, mučenik, koji pod Decijem izpribiven gvozdenim šibama, a po Krstovoj kriposti oslobogjen od žestoke vatre, ter primnogim strilama izpriboden, napokon odsikom glave završi muku i zadobi krunu vikovite slave.

U Barceloni u Španjolskoj rogjenje blaženoga Kukufatija, mučenika, koji za Dioklecijanova progonstva pod prisidnikom Dacijanom, prošav mnoge muke, mačem udaren, pogje slavodobitan u nebesa.

U Palestini sveti Pavao, mučenik, koji za progonstva Galerija Maksimijana, pod prisidnikom Firmilijanom, osugjen na smrt, umoli da mu pušteno bude malo vrimena da se pomoli; ter pomolivši se od svega srca Bogu prije za svoje suvirnike, onda za žudije i nevirnike, eda bi upoznali istinu vire, pa onda za sve mnoštvo okolostojećih, a napokon za suca, koji ga bijaše osudio i za krvnika, koji ga imagjaše usmrtiti, bi mu otsičena glava i tako zadobi krunu mučeništva.

Ondi takogjer sveta Valentina, divica, koja dovedena do žrtvenika eda žrtvuje, udarivši unj nogom poruši ga, i zato prinemilo mučena i bačena u oganj sa drugom jednom divicom, njezinom drugaricom, poleti k vičnjemu Zaručniku.

U Furcim u Abrucu, sveti mučenici Florencij i Felicij sipontinci.

U Kordovi sveti Teodemir, koludar i mučenik.

U Trevirim sveti Magnerik, biskup i ispovidnik.

26. Srpnja.

Sveta Ana, Mater Majke Božje Marije.

U svetim pismim ništa rečeno nije o roditeljima prisvete Divice Marije Majke Božje; i sve što se o njima znade, čuvalo se je u predaji, to jest u onomu, što se je odmah od prvih kršćanskih doba o njima govorilo i od kolina do kolina spominjalo.

Po tim predajama možemo stanovito kazati, da je Mater Majke Božje bila Ana, od roda Davidova, od krvi kraljevâ Judejskih.

Ana bijaše vinčana sa Joahinom iz Nazareta, čovikom dobrim i pobožnim. Mnogo godina bijahu zajedno živili, neimajući poroda; i bijahu se zato Bogu zavitovali, i Ana, u starim godinama svojim rodi Mariju pričistu Divicu. Ime Ana znači *milost,* i ona po milosti Božjoj, u viri, ljubavi, svetoj čistoći porodi prisveti hram Božji, Gospu Mariju, zaručnicu prisvetoga Duha.

Kad Marija ponaraste, roditelji je po zavitu dovedoše u Jerusolim, i prikazaše Bogu Svemogućemu, i staviše prid velikoga svećenika, da služi Gospodinu. Joahim malo zatim umre, a sveta Ana bijaše još više godina sretna gledati, kako joj primilo dite napriduje u kripostima i svetosti.

Kršćani štuju i slave od davna svetu Anu a navlastito u Istoku.

U Carigradu bijaše već šestoga vika sagragjena crkva svetoj Ani na čast.

Ali u nas, u katoličanstvu, svetkuje se u obćeno od godine 1584 po naredbi svetoga oca pape Grgura trinaestoga, i crkva spominje danas njezino priminuće.

Danas isto svetkuju se ili spominju:

U Filippi-m u Makedoniji rogjenje svetoga Erasta, koji od svetoga Pavla apoštola ostavljen u onomu gradu za biskupa, u njemu bi i mučeništvom okrunjen.

U Rimu na Latinskom putu sveti mučenici Sinfronij, Olimpij, Teodul i Eksuperija koji (kako se štije u životu svetoga Stipana pape) bijahu sažgani i zadobiše tako palmu mučeništva. Njihova tilesa prinese Grgur peti u Gjakoniju svete Marije nove (na 31 listopada).

U Rimskoj Luci sveti Jacint, mučenik, koji prije bačen u oganj, ter onda u riku, izigje zdrav. Za vladanja cesara Trajana, pod konsulom Leontijem, bi mu otsičena glava i tako završi svoj život. Njegovo sveto tilo sahrani gospogja Julija na jednom svomu imanju nedaleko od Rima.

U Rimu isto sveti Pastor, pop, pod imenom kojega imade u Viminalu crkva, kraj svete Pudentijane.

U Veroni sveti Valente, biskup i ispovidnik.

U Manastiru svetoga Benedikta u Mantovanskom, sveti Simeon, koludar i pustinjak, koji svitao po mnogim čudesima, u dobroj starosti upočinu.

27. Srpnja.

Sveti Aurelij i Natalija, mučenici.

Rodi se Aurelij (Zlatko) u gradu Kordovi u Španjolskoj od oca muhamedanca, a matere kršćanke. Budući odmah za ditinstva ostao sirota, uze ga na odgoj njegova teta, i ona ga uzdiže u kršćanstvu, dobroti i kripostima. Premda ga rogjaci šiljahu u muhamedanske učione, ipak čvrst i neuzkolebiv ostade u svojoj viri.

Kad mu dogje doba za vinčanje, uze sebi za ženu dobru i kripostnu divojku Nataliju (Božicu), koja takogjer bijaše kršćanka, premda rogjena od oca muhamedanca.

U ono vrime vladahu velikim dilom Španjolske Mavri. Kršćanima bijaše zabranjeno javno priznavati svoju viru, i koji bi se toj zabrani protivili, bijahu pogubljeni.

Zato Aurelij i Natalija nisu iz početka hotili nikomu svoju viru očitovati, nego su Gospodina potajno štovali i i skrovito izvršivali svoje kršćanske dužnosti.

Već je Aurelij sa svojom ženom živio nikoliko godina lipo i sritno, i imao dvi kćeri. Kad jednom idući gradskim trgom, vidi gdi muhamedanci nemilo muče jednoga kršćanina, i uzplamti u njemu ljubav za mučeništvom. I udivi se na neustrašivost onoga čovika, ter se zastidi, što se je otprije bojao javno svoju viru priznavati.

Došavši kući ispripovidi svaku svojoj ženi, ter dogovorno s' njom odluči svoju viru više ne pritajati, pa makar i svoj život izgubio. Obuzeti nebeskom milosti posvetiše se obadvoje Bogu, i od onda odlučiše živiti u čistoći, kao brat i sestra, a ne više kao zaručnici. Počeše milosrdno dilovati: pohagjati utamničene, pomagati siromahe i nevoljnike, i ulagati sebe i sva svoja dobra u korist svoga iskrnjega.

Aurelij pohagjajući tamnice upoznade se sa svetim Eulogijem, popom, koji ga je još bolje u svojim odlukama učvrstio. I dogje dan kušnje.

Natalija i druge pobožne žene bijahu javno pošle u crkvu. Kad se vraćahu ugleda ih jedan od poglavitih muhamedanaca, ter upita njihove muževe, kako je to, da njihove žene igju u kršćansku crkvu. Budući oni odgovorili da su kršćanke i da su sami kršćani, i da vrše svoje dužnosti, bijahu svi sucu optuženi. On ih dade prida se dovesti; i budući neustrašivo Krsta priznavali, dade ih ponajprije u tamnicu zatvoriti, a peti dan, to jest na 27 srpnja 852, budući oni uvik postojavali u svojoj viri, dade ih pogubiti.

Njihovom uspomenom svetkuje crkva danas i uspomenu svetoga Jurja, gjakona, Felicija i Liliose, koji isto završiše svoj mučenički život.

Danas isto, u Nikomediji muka svetoga Pantaleona, ličnika, kojega poradi Krstove vire uhvati cesar Maksimijan i dade nemilo mučiti lomačom i sažiganjem bedara. U mukama objavi mu se Gospodin i utiši ga. Napokon mačem udaren, završi mučeništvo.

Isto u Nikomediji sveti Ermolaj, pop, po naukam kojega bi sveti Pantaleon k' viri priveden: ter isto i sveti Ermip i Ermokrates, braća, koji pod progonstvom Galerija Maksimijana, posli nego su podnili mnoge muke, bijahu poradi priznavanja vire na smrt osugjeni.

U Noli sveti mučenici Felicij, Julija i Jukunda.

U Bešelje u Pulji sveti mučenici Mauro, biskup, Pantalemon i Sergij, koji podniše muku pod cesarem Trajanom.

U Omerita uspomenuće svetih mučenika, koji pod Tirjaninom Dunaanom za Krstovu viru, bijahu sažgani.

U Efesu rogjenje svetih sedam spavajućih, Maksimijana, Malka, Martiniana, Dionisija, Ivana, Serapiona i Kostantina.

U Aukser-u (Auxerre) sahrana blaženoga Eterija, biskupa i ispovidnika.

U Carigradu blažena Antuša, divica, koja pod Kostantinom za poštovanje svetih prilika bičim izbivena i u progonstvo odtirana, upočinu u Gospodinu.

28. Srpnja.

Sveti Viktor, papa i mučenik.

Viktor bijaše rodom iz Afrike, i upravljaše crkvom za vladanja cesara Severa koncem drugoga vika. On bijaše izabran na misto svetoga Eleuterija, pape i mučenika, ter je slidio apoštolske kriposti svojih predčastnika, vodio crkvu i svoje virnike putem spasenja.

On je osudio krivovirnika bizantinca Teodosija, koji je tvrdio da Isus bijaše samo čovik a ne Bog, i da se razlikovaše od drugih ljudi samo svojom pravednošću. Osudio je i krivovirni nauk Praksea, koji pak tvrdijaše, da je u bivstvu Božjemu jedno samo sopstvo, to jest otac, i da se je on uputio u osobi Isusovoj i da je poradi spasenja našega muku i smrt podnio.

Sakupio je pak crkvene Sabore, eda jednom bude odlučeno da se vazmeni blagdan, to jest Uspomena prislavnoga Uskrsnuća Gospodinova, imade u svemu kršćanstvu istoga dana svetkovati, to jest u nedilju; dočim su na istoku mnoge kršćanske obćine svetkovale Uspomenu Krstove smrti na 14 židovskoga miseca Nisana, a prislavno njegovo Uskrsnuće na 16 istoga miseca ne pazeći na dan, u koji bi ta uspomenuća pala. On se je u tom držao nazora i odluka svojih predčastnika. Ali ipak nediljno svetkovanje Gospodinova Uskrsnuća nebijaše u svemu kršćanstvu poprimljeno, nego po odredbi obćenitog crkvenog Sabora Nicejskoga godine 325.

On je odredio takogjer, da se u nuždi može sveto kršćenje svakomu udiliti vodom, samo da je voda naravska.

Budući na veću slavu Božju crkvom upravljao devet godina i pedeset i osam dana, mučeništvom okruni prislavno svoje dilovanje. To bijaše oko godine 200; i njegovo tilo bijaše u Vatikanu sahranjeno.

Za njim bijaše izabran sveti Zefirin, koji je takogjer mučeništvom svoj život završio.

Svetkuje se danas u Rimu i uspomena svetoga Inocencija, pape i ispovidnika. *On je upravljao crkvom po smrti svetoga Anastasija, od godine 402 do 417, i sjao je za vrime svetih Jeronima i Augustina.*

U Milanu svetkuje se danas rogjenje svetih mučenika Nazarija i Ćelsija.

Polovicom prvoga vika bijaše u Rimu gospogja imenom Perpetua. Nju je sveti Petar Apoštol priveo Krstovoj viri, a ona je pak obratila čovika svoga imenom Afrikana i u kršćanstvu odgojila sina Nazarija, i svu domaću čeljad k' istini privela. Kad je Nazarij ponarestao, ode sa momkom svojim Ćelsijem da pripovida Krstove istine. Došavši u Treviri, uhratiše ih pogani, ter ih u more oba baciše. Oslobodivši se po milosti Božjoj, pogjoše u grad Milan. Pripovidajući u gradu onomu Evangjeoske istine, bijahu optuženi prefektu Anolinu. On ih dade ponajprije u tamnici dugo mučiti, ter onda mačem pogubiti. To bijaše oko godine 60 po Isukrstovom porogjenju. Njihova sveta tilesa bijahu ukopana izvan rimskih vrata. Sveti Ambrosij, biskup, po Božjem objavljenju nagje ih onda, ter ih velikom slavom u grad prinese i pristojno sahrani.

U Tebaidi u Egiptu uspomenuće primnogih svetih mučenika, koji patiše pod progonstvom cesara Decija i Valerijana, kada želeći kršćani i poginuti za Krstovo ime, lukavi dušmanin izmišljajući polaganih i sporih muka za pogubiti ih, željahu dušu im a ne tilo pogubiti. Jedan od njih, prošav lomaču, goruće gvozdene ploče i tave, medom vas umazan, rukam naopako vezanim, bijaše izvržen pod žestokim suncem, da ga muče ose, pčele i muhe; drugi pak vezan megju cvićem, budući k' njemu došla bezobrazna ženskinja, da ga na putenost podraži, prigrizavši zubim jezik, izpljuje joj ga u obraz njoj, koja ga milovaše.

U Galatskoj Ansiri sveti Eustatij, mučenik, koji ožalošćen primnogim mukama, i bačen u riku, ter po angjelu oslobogjen, napokon videći s' neba golubicu, bi pozvan k' vikovitim nagradama.

U Miletu sveti Akatij, mučenik, koji pod cesarem Licinijem, podnivši različita mučenja, bi u peć ubačen, ter po milosti Božjoj izišav zdrav, otsikom glave završi mučeništvo.

U manjoj Britaniji sveti Sanson, biskup i ispovidnik.
U Lionu sveti Pelegrin, pop, kojega je svetost posvidočena slavom čudesa.

29. Srpnja.

Sveta Marta, divica.

Marta divica, sestra svetoga Lazara, kojega crkva svetkuje na 17 prosinca i svete Marije Mandaline (22 ovoga), bijaše rodom iz Betanije nedaleko od Jerusolima, i ondi stanovaše i življaše svojim bratom, dočim se Marija bijaše od njih odvojila, da živi u razkošju i u svakim razbludama, dok ju Isus svojim svetim pripovidanjem ne privede na put skrušenja, pokore i spašenja; ter se onda u krilo svojih povrati, postavši jedna od najboljih i najvirnijih slidbenica Isusovih nauka. Kao što Marija virovaše u njega i njegove nauke, priznavaše i ispovidaše i Marta i Lazar. Spasitelj je onu obitelj više puta pohodio, i ljubav, koju on imadijaše za nje, bijaše sveta. On je u svojoj Božanskoj ljubavi uskrsnuo od mrtvih Lazara četvrti dan po smrti.

Koliko je Spasitelj ljubio ovu svetu obitelj, toliko ju žešće žudije i Farizeji proganjaše. Po Uzašašću Gospodinovom budući kamenovali svetoga Stipana, uhvatiše Lazara i njegove sestre Martu i Mariju, njihovu najmenicu Marčelu i Krstova učenika Maksimina, ter ih u staroj razklimanoj lagji pustiše na srid visokoga mora. Ruka ih Božja žive i zdrave dovede na daleku obalu Provencije, gdi se izkrcaše. Lazar utemelji crkvu u Marsiliji, sveti Maksimin (8 lipnja) u gradu Aix, Marija se zakloni u jednoj pećini na pustoj gori Baume, a Marta pogje u Taraskonu, gdi je svetošću života, izgledom i svojom ljubavi mnoge k' Isusovoj viri privela. Ondi je sveto priminula, i bijaše ondi pristojno sahranjena.

Danas isto, u *Splitu u Dalmaciji prinešenje svetoga Dujma, biskupa i mučenika, kojega se rogjenje svetkuje na sedam svibnja.*

Sveti Dujam bijaše ukopan u Solinu u crkvi, koju je on sagradio bio. Sedmoga vika Huni i Avari, narodi divlji, bijahu Solin osvojili i razorili. Tilo svetoga Dujma kao i ono svetoga Anastasija bijaše ostalo pod ruševinama. No netom prvi nadbiskup splitski, Ivan Ravenjanin, godine 652 pročisti Mauzolej (grobni spomenik) Dioklecijanov u Splitu, i obrati ga u crkvu kršćansku posvetivši je Uznešenju Bl. D. Marije, na 28 i 29 miseca srpnja spomenute godine iskopa ispod ruševina i prini iz Solina u Split i sahrani velikom svečanošću u netom posvećenu crkvu, tilesa rečenih svetih odabranika, Dujma i Anastasija (Staša), koje puk još uvik velikim bogoljupstvom štuje i slavi.

U Trojes u Francuskoj sveti Lup (Vuko), biskup i ispovidnik (rogjen u Lotringiji oko god. 383) koji bijaše sa svetim Germanom pošao u Englesku da unište krivovirstvo Pelagija (koji je tvrdio da neimade griha istočnoga i da čovik može i bez milosti Božje spasonosno dilovati i postići blaženstvo vikovito). Sa neprestanim i vrućim molitvama obrani sveti Luka grad Trojes od srdžbe Atile (Hunskoga rogje i kralja koji u ono doba haraše svu Francusku) i napokon, budući pedeset i dvi godine sveto misnikovao, upočinu u miru, u pridubokoj starosti godine 478.

U Rimu na Aureljskom putu sveti Felicij, drugi papa i mučenik, koji od cesara Kostancija, arijanca, za priznavanje katoličanske vire izagnan sa njegove Stolice, ter skrovito usikovan, slavno priminu. Klerici oteše sveto tilo njegovo ter ga na istomu putu ukopaše, ali zatim prinešeno i u crkvi svetoga Kuzme i Damjana sahranjeno, ondi za vrime svetoga oca pape Grgura trinaestoga našasto pod oltarom zajedno sa svetim ostancim svetih mučenika Marka, Marčelijana i Trankvilina, i na istomu mistu bi na 31 srpnja s njima opet sahranjeno. U onomu oltaru bijahu našasta i tilesa svetih mučenika Abondija, popa i Abondantija, gjakona, koja malo godina zatim bijahu na 15 rujna svečano prinešena u crkvu Družbe Isusove u oči njihovog rogjendana.

U Rimu isto na Portueskom putu, sveti mučenici Simplicij, Faustin i Beatriks (Beatricia) za vrime cesara Dioklecijana; od kojih, prva dvojica po mnogim i različitim mukama bijahu osugjeni na smrt i otsikom glave pogubljeni, a Beatriks pak, njihova sestra bi u ispovidanju Krsta u tamnici udavljena.

U Rimu takogjer sveta Lučilla i Flora (Cvita) divice, Eugenij, Antonin, Teodor i drugih osamnaest drugova, koji pod cesarem Galienom zadobiše krunu.

U Gangriji u Paflagoniji sveti Kalinik, mučenik, koji izbiven gvozdenim šibama i podnivši drugih muka, napokon bačen u goruću peć završi muku i Bogu povrati duh svoj.

U Norvegiji sveti Olao, kralj i mučenik.

U Subrioku sveti Vilhelm, biskup i ispovidnik.
Isto i sahrana svetoga Prošpera, Orleanskoga biskupa.
U Todi-m sveti Faustin, ispovidnik.
U Mamienskom gradu, sveta Serafina.

30. Srpnja.

Sveti German, biskup.

Sveti German bijaše vojvoda u gradu Aukseru, to jest pokrajinski vojskovogja. Rogjen u onomu gradu bijaše izučio vrlo dobro višje a i pravoslovne nauke te po svomu rodu i staližu oženi se sa vrlo bogatom i plemenitom gospogjom.

Biskup u onomu gradu bijaše Amator, čovik krotak, dobar, ponizan, pravi svetac. Upoznavši on da mu se smrtni čas približuje, predloži po Božjemu nadahnuću, za svoga naslidnika vojvodu Germana, i priporuči ga puku, svećenstvu i svima biskupima. Sveti Amator (1 svibnja) priminu miseca svibnja godine 418, ter iste godine na 7 srpnja bi posvećen i na njegovo misto postavljen sveti German.

Koliko je u svitu valjal bio, toli je valjaniji i kripostniji u službi Božjoj postanuo. Žena mu postade prava sestra; zabave mu bijahu molitve i dobročinstva; a na misto bogatoga življenja, dade se svom dušom siromaštvu i pokori. Za ukloniti se kadkada svitu, sagradio je nedaleko od grada manastir, u koji bi išao, da po koji dan proživi u samotnom svetom razmišljanju i molitvi.

Dok je još vojvoda bio, dolažaše u njegov dvor plemeniti i izučeni mladić imenom Lup. On budući se dao svetom manastirskom življenju, postade godine 426 biskupom grada Trojesa. (Svetkuje se na 29 ovoga).

Ova dva sveta biskupa, po odluci francuskih biskupa, pogjoše u Englesku, da iztribe kukolj poluvirskih Pelagijevih nauka. Molitvama, pripovidima, a i čudesima povrate oni opet po svuda svete katoličanske istine.

I baš onda progjoše priko Pariza i sela Nanterre i svoj blagoslov udiliše svetoj divičici Genovefi.

Da u cesara Valentiniana izprosi milost mira za svoje državljane, bijaše pošao u Ravennu, u Italiji. Ali u onomu gradu oboli, i od bolesti s' ovoga svita i priminu na 31 srpnja 448, budući trideset godina sveto i izgledno biskupovao.

Njegovo sveto tilo bijaše velikom časti prineseno u Aukser, i sahranjeno u crkvi svetoga Mauricija, koju on do Manastira bijaše sagradio. I ondi vrimenom postade zlamenita Sveto-Germanska opatija.

Uspomenu ovoga svetoga biskupa prisvitla po rodu, viri, mudrosti, slavi i čudesima svetkuje crkva u sutrašnji dan, dan njegovog blaženog priminuća.

Danas isto u Cesareji u Kapadociji sveta Julita, mučenica, koja zaiskavši sudbeno dobra svoja, što joj bijaše niki mogućan čovik ugrabio; i budući on prigovorio da ona kao kršćanka ne imagjaše nikakvo pravo da saslušana bude, naredi joj sudac da baci tamjana u žeravu na čast bogovima, hoće li da bude saslušana. Ali ona nehti podnipošto to učiniti, te bijaše po naredbi istoga suca bačena u vatru, gdi je svoj sveti duh Bogu povratila. Njezino časno tilo, koje ostade cilokupno, bijaše pristojno sahranjeno. Njezine slave proslavi u krasnoj besidi sveti Vasilij (Basilij) Veliki, Cesarejski biskup.

U Rimu sveti mučenici Abdon i Sennen, Perzijanci, koji pod Decijem vezani verugama, ter u Rim povedeni, bijahu poradi Krstove vire ponajprije izbiveni oblovnim bičevima ter onda mačem pogubljeni.

U Tuburbu u Africi svete divice i mučenice Maksima, Donatilla i Sekunda; od kojih prve dvi pod progonstvom Valerijana i Galijena, bijahu napojene kvasinom i žući, ter izpribivene priteškim udarcima i mučene na lomači. Onda ih opekoše na gvozdenom roštelju, ter ih klakom namazaše; i sa dvanaestgodišnjom divičicom Sekundom bacišo megju zvirad, koja ih se i nedotaknu. Napokon bijahu mačem pogubljene.

U Asisi-u u Umbriji, sveti Rufin.

U Aukserru sveti Ursej (Medo), biskup i ispovidnik.

31. Srpnja.

Sveti Ignacij Loyolski

Utemeljitelj Reda Družbe Isusove.

Na 27 rujna 1540 bijaše u povisnici ubiližen jedan od najzlamenitijih dogagjaja po crkvu, po kršćanstvo i po cilo čovičanstvo.

Sveti otac papa Pavao treći odobri onoga dana Red Družbenika Isusovih; red, koji je katoličanstvu tolika i neizmirna dobra učinio, i uvik čini.

A tko je utemeljio ovaj red? Kraljevski dvorjanin, vojnički časnik, vitez Ignacij od Vitezova Loyolskih u Španjolskoj na pirenejskim brdinama, u roditeljskom bogatom dvoru rogjen godine 1491.

Godine 1521 bijaše buknuo rat megju Španjolskom i Francuskom. Francuzi bijahu obsili grad Pamplonu, i u bitki tane iz topa slomi Ignaciju, koji je branio, grad nogu.

Ležao u krevetu i dulje vrime; pak mu i dodijalo onako bezposlen biti, te zaiska da mu dadu štogod za čitati. Nije bilo romana, te mu dadoše živote svetaca.

Poče čitati, ter čitaj i čitaj, stade u sebi promišljati: »Ta i ja bi mogao tako, jest. Kad je sveti Dominik postao svecem, mogao bi i ja, kao i on«. I želja za svetim, izglednim i pokornim kršćanskim življenjem usadi mu se tako jako u srcu, da ju nikakova druga misao nemogaše ukloniti. Onda odluči, ako li ništa drugo, poći barem u Jerusolim.

Ozdravi od noge, i poče promišljati na ono, što bi uradio kad bi se iz Jerusolima povratio. Da svoje odluke udilotvori, pogje skrovito i nepoznato u Manastir Benedektinaca u mistu zvanom Monserato, nedaleko od Barcellone.

Ispovidi se, pričesti se, obisi sablju o stup do prilike Blažene Divice Marije; svoju skupocienu odiću darova prosjaku, a obuče se u siromašne hodočastničke haljine i ode u maleni grad Manresu, gdi niko vrime provede dvoreći u bolnici nemoćnike. Neizmirno ga uzradova i obveseli biti nepoznat i ubrojen megju jadnike i nevoljnike. Poče svoje pokorno življenje. Uvik postio, ležao na golom tavanu, borio

se suproć napastima svakovrstnim; i da plemenitašku silu i gordost u sebi podpuno utiša i upokori, igjaše ulicama prositi za priživiti. Ustrpljivo bi podnosio kad bi mu se graska dica rugala, kad bi ga i kamenjem gonali.

Živio je pokorno, umiljato i bogoljubno; ali mu se to neučini dostatno i dovoljno, ter promisli da valja i za dobro iskrnjega svoga dilovati. Poče ljude na dobro, na pokoru nagovarati, a grišnike na pravi put navagjati. Sastavi svoja *Duhovna vižbanja* to jest nauk kršćaninu, kako da se od griha odvrati i navede na put usavršenja.

Pogje onda u Jerusolim kao najsiromašniji, hodočasnik prošavši priko Barcellone, Rima i Mletaka. Vrativši se u Barcellonu, dade se na nauke. Tada je imao trideset i tri godine. Ustrpljivošću, neoborivim gvozdenim hotinjem, dovrši sve nauke u najlipšem redu. Budući se usavršio, odluči zasnovati i zametnuti jedan red na službu crkve, kršćanstva a i svega ljuskoga roda pod neoborivom i nepridobitnom zastavom Spasitelja Našega Isukrsta, to jest pod obranom prisvetoga Križa. Priopći tu namiru svoju šestorici od drugova, saučenika svojih, i s njima se Bogu posveti na Veliku Gospu godine 1534. Red svoj nazvaše Družba Isusova *(Societas Jesu)* a družbenici se zato prozovu Isusovci — Jesuiti.

Po pravilima svoga reda dadoše se na poučavanje dice i mladića, na sveta pripovidanja, i u opće na obraćenje nevirnikâ i grišnikâ. U brzo se razprostriše po svemu svitu.

U Pravilima ili zakonima ovoga reda imade četiri temeljita zavita: tri kao što i u ostalih redovnika i koludara a četvrti, da će biti uvik na razpoloženje i službu Svete Rimske Stolice; a poglavita im je svrha pak, kao učenicima Isusovim u svitu raditi ričju i dilom, ter pripovidanjem, katekizanjem i ispovidanjem u crkvi, ter u učionama i u poslanstvima ili misijama ići samo za većom Božjom slavom.

Sveti Ignacij, uredivši svoj red čvrsto temeljitim pravilima ili zakonima i uputiv ga na dobro za svojim prisjajnim izgledom, priminu s' ovoga svita na 31 srpnja 1556 na 5 uri u jutro, zazivljući prisveto ime Isusovo.

Malo se je koji red tako u brzo razgranao kao ovaj. Još za živa svetoga Ignacija, imali su Isusovci 100 kuća i

1000 članova. U 230 godina svoga prvoga opstanka razaslaše priko deset hiljada svojih blagovisnika na sve strane svita, od kojih su mnogi naviŝtene Božanske istine krvlju svojom zapečatili.

Danas je isto u Česareji muka blaženoga Fabija, mučenika, koji nehtijući nositi prisiduikova obiližja, najprije zatvoren nikoliko dana u tamnici, ter ispitan i jedan i drugi put, i budući postojano Krsta ispovidao i priznavao, bi od suca osugjen na smrt.

U Milanu sveti Kalimerij, biskup i mučenik, koji pod Antoninovim progonstvom uhvaćen, proboden sabljom pak zaklan, te bačen u jednu čatrnju, završi mučeništvo.

U Linnadi u Frigiji sveti mučenici Demokrit, Sekund i Dionisij.

U Siriji trista i pedeset svetih koludara, mučenika, koje krivovirnici pogubiše, jer su branili istine Kalcedonskoga Crkvenog Sabora.

U Tegaste u Africi sveti Fermis, biskup, svitao po slavi ispovidanja Krstove svete vire.

U Sieni u Toškanskoj rogjenje blaženoga Ivana *Colombini* (Kolombini) jednoga od članova reda Isusovaca, svitla po svetosti i čudesima.

OPOMENA! Ovo je zadnji put, što opominjemo one, koji do danas nisu poslali polovicu predbrojbene cine, to jest for. 1·20, da to čim prije učine, jer drugčije nećemo im slati daljnje svezke, a zahtjevat ćemo isplatu već primljenih šest svezaka.